

پاشا سینه

گهرانه وهی خودای
ئاتوون

کرستین ژاک و هوارد فاست

وهرگیرانی: عیمران هاواری

کرستین ژاک و هوارد فاست

پاش پینو هه

گه پانه وهی خودای ئاتون

ابو علي الكردی
تایبه ت- مندی اقرالثقافی

وهر گێرانی: عیمران هاواری
به رگی سینه م

چاپی یه کم

2011

له‌بلا و کراوه‌کانی خانە‌ی چاپ و په‌خشی رێنما زن‌جیره: (٣٤٨)

ناسنامه‌ی کتێب

پاش سینووه / گه‌رانه‌وی خودای ئاتون

- نویسنی: کرس‌تین ژاک و ه‌وارد فاست
- بابەت: رۆمانی میژویی
- وەرگیرانی: عیمران هاواری
- بابەت: رۆمانی میژوویی
- نه‌خشە‌سازی و بەرگ: فواد که‌وێوسی
- بەرگ: بەرگی سییه‌م
- نۆیەت و سالی چاپ: یه‌که‌م ، ٢٠١١
- شوینی چاپ: چاپخانه‌ی که‌نج
- تیراژ: ١٠٠٠

له‌به‌ر ئۆمبه‌رایه‌تی گشتی کتێبخانه‌گه‌شتیه‌کان ژماره‌ سپاردنی: ١٣٨٧ ی سالی ٢٠١١ ی
پێدراوه.

ناونیشان: سلێمانی — بازاری سلێمانی — به‌رامبه‌ر بازاری خه‌فاف.
ژماره‌ی مۆبایل: (٠٧٧٠ ١٥٧٤٢٩٣), (٠٧٥٠ ١١٩١٨٤٧)

پېرست

- ۷..... پونکردنه ویهه له باره یی فیرعه ونه کانه وه
- ۸..... روداو یکی میژووی:
- ۱۶..... میوانی ناوهخت
- ۲۱..... سینووه به چ شیوه یهه پازی بوو.....
- ۲۵..... ناوچه ی کپ
- ۲۹..... "چهند نفر" دهرده که ویت!!
- ۳۹..... موتیه له باتی سینووه
- ۴۰..... "شنار و رامسیس" کوږه کانی "ست هوس" له گوږه پانی تاقیگادا
- ۵۰..... موسا و رامسیس
- ۵۸..... ئیزت یه که مین عیشقی رامسیس
- ۷۶..... موسا له باره گای گه شه دا
- ۸۱..... جهنگی نیوان رامسیس و موسا له گوږه پانی تیر هاویشتندا
- ۸۴..... دیداری ناشقانه و توله ی پکا به ریانه
- ۹۰..... رامسیس له پله ی نوسه ری "کاتب" فرمانږه واییدا
- ۹۴..... ئیزت وه لامي نه خیر دهادت به شنار
- ۱۰۰..... دلنه وایی رامسیس و دهسته لات نواندنی موسا
- ۱۰۶..... موسا و کاهینی کوښک
- ۱۱۳..... کچیک به ناوی "نفر تاری"
- ۱۳۰..... فیرعه ون لایه نگری "رامسیس" ی کرد
- ۱۳۳..... جیگری سه روک درکیکه له چاوی "شنار" ی برایدا
- ۱۶۶..... موسا و جیهانیکي نوی
- ۱۷۳..... هاتنی داگیرکری "ترووی" بو میسر
- ۱۸۲..... خودای ست یان نه هریمن

۱۸۴.....	ئاشىراكردننى نەينىيەكانى "ئىخاس ئامون"
۱۹۱.....	داگىركەرى "ترۆى" و شنار لەپلانگىپىدا
۱۹۵.....	نفر تارى و "رامسىس" ى جىنشىن
۱۹۸.....	ئەو دىيەنەنى "موسا" ى پاۋەشانىد
۲۰۴.....	فەرەونى نوئى
۲۰۶.....	جەنگى شمشىر و گۆچان
۲۱۵.....	موسا دور دەخىرتەۋە
۲۳۵.....	موسا لەشار و بازارد
۲۴۶.....	پۇشتىن بەرەو "كوش"
۲۶۶.....	بىزىسكەيەك لەكۆتايى شەۋدا
۲۸۸.....	كاتىك دوو نامۇ بەيەكتەر ئاشنا دەبن
۳۰۶.....	موسا لە ولاتى "كوش" دا
۳۱۸.....	گەپانەۋە
۳۴۳.....	شارى زىپىن
۳۵۸.....	موسا و مالى "موسا ئاتون" ى پزىشك
۳۷۴.....	لەپايتەخت و لەكۆشكى فەرمانرەۋايىدا
۳۹۳.....	لەنىشتمانى دايىدا
۴۰۴.....	كاتىك موسا پويەپروى فەرەون دەيىتەۋە
۴۲۸.....	موسا و ژيانىكى نوئى
۴۳۵.....	فەرەون لەترۆپكى خوينخوارىدا
۴۵۱.....	كۆيلەكان مىسر بەجى دەھىلن

رونگردنه وه یهك له باره ی فیرعه ونه گانه وه:

فیرعه ون نازناوی پادشایانی کۆنی میسره که زنجیره ی یه که می له پرنی "رامسیس" ه وه بنیاتنرا تا پوخانی دواين فیرعه ونی زنجیره ی سییه م له سهرده م ی "بتاسه" دا.

میسریه کۆنه کان ناوی پادشاکانیان به فیرعه ون بانگ ده کرد و دهشیان په رستن، له م جوړه پادشایانه سی زنجیره فهرما په وایی خویان به پړیو برد وه که ئه مه ی لای خواره وه:

زنجیره ۱ و ۲: ۳۲۰۰ - ۲۹۸۰ ی پ. ز، زنجیره ی سییه م: ۲۹۸۰ - ۲۹۰۰ پ. ز، زنجیره ی چواره م: ۲۹۰۰ - ۲۷۵۰ پ. ز، زنجیره ی پینجه م: ۲۷۵۰ - ۲۶۲۵ پ. ز، زنجیره ی شه شه م: ۲۶۲۵ - ۲۴۷۵ پ. ز، زنجیره ی هه وتم تا زنجیره ی ده یه م: ۲۴۷۵ - ۲۱۶۰ پ. ز، زنجیره ی یانزه یه م ۲۱۶۰ - ۲۰۰۰ پ. ز، زنجیره ی سیانزه یه م تا زنجیره ی هه فده یه م: ۱۷۸۸ - ۱۵۸۰ پ. ز، زنجیره ی هه ژده یه م: ۱۵۸۰ - ۱۳۵۰ پ. ز، زنجیره ی نۆزده یه م (ئه و سهرده مه ی که سینۆهه ی تیدا ژیاوه): ۱۳۵۰ - ۱۲۰۵ پ. ز. { ههروه ها سهرده می دواي سینۆهه ش په یگیری ده که یین }.

زنجیره ی بیستم: ۱۲۰۵ - ۱۰۹۰ پ. ز، زنجیره ی بیست و یه که م: ۱۰۹۰ - ۹۴۵ پ. ز، زنجیره ی بیست و دووه م: ۹۵۵ - ۷۴۵ پ. ز، زنجیره ی بیست و سییه م، و چواره م و پینجه م ۷۴۵ - ۶۶۳ پ. ز، زنجیره ی بیست و نۆیه م: ۳۹۸ - ۳۷۹ پ. ز، و زنجیره ی سییه م: ۳۷۹ - ۳۴۲ پ. ز.

روداوئیکی میژوویی:

ناوم "موتی" یه، هاوپی "ست" ی هاوسه ری "ست هوس" ^۱م که به فیرعمون بانگ دهگریټ، "ست" ه له میسر دا به و که سانه دهوتریټ که پیس و نه فرهت لیټکراون به واتا ئه و که سه ی کوپ یان نه وه ی نه هریمه نه، به لام بوچی فیرعمونه کان که هه میشه ناوی خودا کانیا ن له خو یان ناوه و هه لگری ناوی خودا کان بون ناوی "ست هوس" یان لی ناوه؟ چونکه شیوازی ئه م ناو لیټانه له گه ل ئه و پوداوانه ی که من ده مه ویټ لیټر ده باسیان بکه م، هه روه ها له گه ل پالنه ر و هوکاری نویسینی ئه م یادگاریانه دا په یوه ندیه کی زور به هیزیان له گه ل یه کتری دا هه یه که ناچارم لیټر ده ئامار ه ی پیبده م. بو په ییردن به رگ و پیشه ی ئه م پوداوانه پیویست به وه ده کات که میټ بکه ریمه وه بو دواوه و نه وه ی له زپ دایکه که م "موتی" وه بیستومه لیټر ده باسی بکه م. سه ره تا ئامار ه به وه بده م که ناوی من له ناوی زپ دایکه که مه وه سه رچاوه ده گریټ، له راستیدا ئه و منی "به کیپا" بانگ ده کرد، چونکه له خوشی خاوه نه که یه وه ئه م ناوه ی لی ناوم، هه لبه ت بوئه وه ی به هه لده نه چن و وا نه زانن که دایکم که نیزه ک بووه، ده بیټ بلیم ئه و - به واتا موتی - خزمه تکار و یار و هاوپی پزیشکیکی پایه به رز بووه که چه ندین قوناخ و سه رده می فه رمانه ر وهایی فیرعمونه کانی بینیه و پو لئیکی گرنگیشی له ژیا نیاندا گیراوه. ئه و که سه ش "سینوهه" ی زپا وکی منه. ئه و ناوه به واتا "سینوهه" ئه ویش زپ دایکه که ی ئه و ناوه ی لیټاوه: "کیپا" ناوی دایکی هه مان ئه م "سینوهه" یه بووه. "سینوهه" به "موتی" خزمه تکاری ده لیټ:

^۱ به واژه و زاراره وه و چه مکی ئه م سه رده مه "ست هوس" واتای "ئه هریمه ن زاده" ده گیه نیټ.

ھەزەكەم ناۋى خۆت لەم كچە بنىيت، چونكە تۆش وەك "كىپا" بەسۆز و مېھرىبان و ھەستىيارىت و ئەۋەش مافى خۆتە كە ناۋى تۆ لەم كچە بنىيت و ناوت بۇ ھەمىشە لەسەر زمانم بىمىنىتەۋە، بۇئەۋەى كاتىك "موتى" ى كچم بانگ بكەم تۆم بخاتەۋە بىر.

"موتى" زېدايىكىشم ھەرگىز سەرپىچى فەرمانەكانى "سىنۆھە" ى نەكردوۋە بۇيە بى ئەملاۋا فەرمانەكەى جىبەجى دەكات و ناۋى "موتى" م لى دەنن! بەلام من بەچ شىۋەيەك "موتى" و "سىنۆھە" م بەجى ھىشت، ئەۋەش بۇ خۆى پوداۋىكە لەدوايىدا باسى دەكەم.

بابەتتىكى تر پەيوەستە بەناۋى "ست ھوس" ى {ئەھرىمەن زادە} ەۋە كە من بەناۋىشانى ھاۋرېى و ھاۋدەم لەخزمەتى ھاۋسەرەكەيدا بوم و لەمبارەيەشەۋە دەيىت ئامارە بدەم بە گوتەكانى "موتى" زې داىكم: زې داىكەكەشم لەشەۋە درىژەكانى ۋەرزى زستاندا داستانگەلىكى زۆرى بۇ دەگىرامەۋە بۇئەۋەى خەوم لى بىكەۋىت. بەكورتىەكەى ئەۋ چىرۆكانەى كە بۇى دەگىرامەۋە ھەموويان راستەقىنە بون و ئەۋانەى پۇلىيان لەم داستانانەدا دەيىنى بەلەينى كەم ھەموويان لەژياندا بون. زې باۋكەكەشم گوۋى لەم داستانانە دەگرت و لەكۇتايى داستانەكەشدا ھەندىكىانى بۇ راست دەكردمەۋە و دەۋىت: بۇئەۋەى نەۋەك ھەزرى ئەم كچە پېر بىت لەبابەتگەلى نادروست و ھەندىكاتىش لەدۋاى ئەم قسانەى قاقا پىدەكەنى.

"موتى" زېدايىكىشم ۋا لىكى دەدايەۋە كە "سىنۆھە" بەجۆرى گىرانەۋەى داستانەكانى ئەۋ پىدەكەنىت و دەۋىت: مەگەر خۆت ئەم بابەتەت بۇ نەگىرامەۋە؟ خۇ من ھىچم تىھەلكىش نەكردوۋە.

"سىنۆھە" ى زې باۋكىشم لەۋەلامدا پىنى ۋت: نەخىر ۋانىە موتى! تۆژنىكى بىۋىنە و ھۆشيارىت و تەۋاۋى ئەۋ بابەتانەى من لەپەرتوكى يادگارەكانمدا ياداشتم كىردوۋن زۆر بەباشى دەيانھىتتەۋە ياد خۆت، ھىچ گومانىكىشت لەمن نەبىت چونكە من بەرۆزگار پىدەكەم، لەبىرە كاتىك زېدايىكەكەم "كىپا" - كە ھىچ كەسىك لەگىرانەۋەى چىرۆك و داستانەكاندا ناگاتە ئاستى ئەۋ - ھەندىك جار چىرۆكگەلىكى بۇ دەگىرامەۋە كە ۋا دەھاتە بەرچاۋ ئەفسانەىى و زىادەپۇيى زۆرى

تیدا کراییت و باوکیشم که پزیشکی ههژاران بوو پهخنه‌ی زۆری لیده‌گرت و دهیوت
 ئەم جوړه چیرۆکانه بوو ئەم کوپه مه‌گیره‌وه! نه‌وه‌کو هزری پر بیت له بابته‌گی
 نادروست.

زپ باوکه‌که‌م ده‌یویست ئاماژە به‌و بابته‌ بدهات که ئەکریت بابته‌گی زۆر
 ده‌گمه‌نیش ئەگه‌ری دوباره‌ بونه‌وه‌یان هه‌یه، نمونه‌ی ئەو جوړه‌ پوداوه
 به‌رجه‌ستانه‌ش شیوازی دۆزینه‌وه‌ی "سینۆه" و منه‌ له‌سه‌ر پو‌باری "نیل" ه‌ که‌ دوا‌ی
 شیکردنه‌وه‌ و باسکردنی ناوی "ست هوس" و هۆکاری ناو‌لینانی بۆتانی باس
 ده‌که‌م.

ناوی "ست هوس" شازاده‌ "باکتامون" له‌کوپه‌که‌ی خۆی ناوه، "ست هوس" یش
 کاتی‌ک بوو به‌ فیرعه‌ون، خوشی به‌دوا‌ی هۆکاری ئەم ناو‌لینانه‌دا گه‌را و په‌یگیری
 کرد و دوا‌ی ئەوه‌ی زانی چ پودا‌ویکی سه‌یر و شه‌رمه‌ینه‌ر له‌ژێر په‌رده‌ی ئەم
 پودا‌وه‌و شار‌درا‌وه‌ته‌وه‌ ناوی خۆی گۆپی به‌ "ورزای داگیره‌که‌ر".

"ورزای کینوی" جوړیک گایه‌ که‌ بوو نمایشی زۆران‌بازی گا په‌رو‌رده‌یان ده‌که‌ن.
 گیانه‌وه‌ریکی زۆر به‌هیز و شه‌ره‌نگیزه‌. "ست هوس" ناوی خۆی گۆپی به‌ "ورزا"
 بو‌نه‌وه‌ی خه‌لکی "تبس" ناوه‌ راسته‌قینه‌که‌ی فره‌امۆش بکه‌ن، به‌لام سه‌ره‌پرای
 نه‌وه‌ش خه‌لکی "تبس" هه‌رگیز کۆشکی به‌ردینی "باکتامون" یان فره‌امۆش نه‌کرد،
 "باکتامون" به‌هۆی ئەو رقه‌ی له‌به‌رامبه‌ر باوکی "ست هوس" به‌واتا "هورم هب" دا
 هه‌یبوو، ئاماده‌ نه‌بوو له‌گه‌لیدا بخه‌و‌یت و هه‌مان ئەم پ‌یگریه‌ی "باکتامون" یش،
 "هورم هب" ی- فیرعه‌ونی ئەو سه‌رده‌مه‌- که‌ به‌هیزترین فره‌مان‌په‌وا‌ی میسر بوو
 تامه‌زۆتر ده‌کرد و گه‌شته‌ ئەو راده‌یه‌ی له‌به‌ر نه‌وه‌ی له‌ب‌یداریدا نه‌یده‌توانی له‌گه‌لیدا
 هاوخه‌و بیت، ناچار به‌ده‌رخواردانی جوړیک ده‌رمانی خه‌وه‌ینه‌ر له‌کاتی‌کدا که
 خه‌وی ل‌یکه‌وتوو له‌گه‌لیدا پایده‌بوارد و هه‌مان ئەم "ست" ه‌ش به‌واتا "ورزای
 داگیرکه‌ر" به‌ره‌می ئەم جوړه‌ په‌یوه‌نده‌یه‌. "باکتامون" که‌ هه‌ره‌شه‌ی ئاب‌رو‌بردنی
 له‌باوکی "ست هوس" به‌واتا هورم هب کردبوو، قسه‌ی خۆی ه‌ینایه‌ جی و
 به‌ئنده‌زه‌ی پ‌یژه‌ی ئەو به‌ردانه‌ی که‌ له‌کۆشکی‌کدا به‌کار ده‌ه‌ین‌ریت پ‌یا‌وانی
 په‌ل‌ک‌یشی ج‌ی‌گه‌ خه‌وه‌که‌ی خۆی ده‌کات و له‌گه‌لیاندا ده‌خه‌و‌یت و پودا‌وی

بىياتنانى كۆشك و ھۆكارى بەرپابونى ئەو كۆشكەى دوبارە بۇ "ھورم ھب" دەگىرپىتەۋە.

"ھورم ھب" ىش لەدووپيانى نىۋان ئىرەيى و فەرمانزەۋايىدا گىر دەخوات و بەر كىردەى كە لەكەمەرىۋە ھەلىدەكىشىت دەيەۋىت "باكتامون" بكوژىت، كاتىك "ھورم ھب" بەدوۋ دلىەكەۋە دەپراتە پىنشەۋە بۇئەۋەى بىكوژىت، "باكتامون" ئەۋەى دەھىنپىتەۋە يىر: لىيدە، بەلام دەبىت دەستەلات و فەرمانزەۋايى لەھزى خۇت پاك بىكەيتەۋە و فەرماۋشى بىكەيت! چونكە بەھۋى ئەۋەى ژيانى ھاسەرىت لەگەل "باكتامون" ى شازادە و فىرەۋن زادەدا پىك ھىناۋە دەتوانىت لەپوى ياسايبەۋە بىبىت بە فەرمانزەۋا و فىرەۋنى مىسر.

زې دايكەكەم ھەندىك وردەكارى تىرى لەمبارەيەۋە بۇ گىرپامەۋە و تى: "ھورم ھب" دواى دوو سال جەنگ لە دەۋر و بەرى باشورى مىسردا بەدەستكەۋتىكى فراۋانەۋە گەپرايەۋە بۇ "تبس" و لەو دەستكەۋتانەى كە بەدەستى ھىنابوۋ دىارى پىشكەشى خەلكەكەى خۇى دەكات كە پەشپىست بون و بەبۇنەى گەپرانەۋەى "ھورم ھب" بۇ "تبس" بەناۋىشانى سەركردەيەكى سەركەۋتوۋ و داگىركەرى مەزن دە شەۋ و پۇژ ئاھەنگيان بۇ گىرا و لەۋماۋەيەدا "تبس" نوقمى عەيش و نۇش و خۇشەكان بو، سەربازە مەستەكان لەبەيانىەۋە تا ئىۋارە و لەشەۋەۋە تا سىپىدەى بەرەبەيان لەگەل ژئانى "تبس" دا لەعەيش و خۇشى و بىئاگايدا تىپەپراند. لەئەنجامدا لەسالى دوايىدا ژمارەيەكى زۆر لەمىندالى دوو پەگ لەو شارەدا بەدى كرا. "ھورم ھب" دىارىگەلىكى گرانبەھى بۇ "باكتامون" ى ھاسەرى ھىنابوۋ كە باسكردنى ئەو دىارىانە كاتىكى زۆرمان لى دەگىت-لەپەپرى "نەعامە" ۋە بگىرە تا بەردى بەنرخ و گرانبەھا و دەگەمەن-بەلام شازادە خانم بگىرە سەيرى دىارىەكانى نەكرد و تى:

ئەگەر من ئەم دىارىانەت لى ۋەرگىم خەلكى ۋا دەزانن من ھاسەرى تۇم! من ھەر ئەۋەى كە كوپىكم بۇ ۋىناۋىت بەلامەۋە بەسە، چىتر لەمەۋدوا جارىكى تر لەم ژورەى مىندا چارم پىت نەكەۋىت، چ بگات بەۋەى بىتەۋىت لىم نىزىك بىبىتەۋە و بەخەيالى خاۋت لەگەلئىدا ھاۋخەۋ بىت، ئەۋەشت لەبىر بىت ئەۋەى پىشتەر لەگەل تۇدا كردم نەفرەتبازى بوۋ نەك عىشقباىزى. ئەگەر جارىكى تر ۋەك ئەۋەى شەۋەى

له پسرستگا بتهوئیت بهزور لهگهلمدا رابوئیری، بهشیوهیهک تۆلهی خوئت لی دهکه مه وه که نه توانرئیت له میژودا هاوشیوهی تۆمار بکرئیت، له بهرئوهی زور رقم لیته و بینینت هستی هیئنجدانم پیده به خشیت.

به رنگار بونه وهی شازاده خانم "هورم هب" ی تامه زروتر دهکرد، ئهوکات داوای له "سینۆهه" ی زرباوکم کرد دهرمانیکی خه وهینهری پیبدات زرباوکه کهشم ئه و داوایه ی رت کرده وه، به لام "هورم هب" دهرمانی خه وهینهر له پزیشکهکانی تر و مرده گرئیت و بیئوهی "باکتامون" بزائیت بهشیوهیهک دهرخواردی دهات! داوای ئه وه باکتامون خه وی لیده کهوئیت و "هورم هب" یش لهوکاتهی که خه وی لیکه وتوه له گه ل جهسته ی بیهست و بیئاگای "باکتامون" دا راده بوئیرئیت. کاتی که شازاده له خه وه لدهستیت په ی به وه دهبات که "هورم هب" په نای بو فیللیک بردوه بویه له جاران زیاتر رقی له "هورم هب" ده بیته وه و له وهش خراپتر شازاده خانم "باکتامون" داوای چهند ههفتهیهک په ی به وه دهبات سکی پره. داوای ئه وهی ئه و منداله ی بوو ناو "ست هوس" لی نا! و داوای ئه وهش ئه هریمه ن زاده یان "ست هوس" یش ناوی خوی گوپی به "هرزای داگیرکر"، ئیستاش کاتی ئه وه هاتوه له باره ی نهینیه که وه بهواتا له باره ی خۆمه وه هه ندیک شت بنوسم:

ههروهک پیشتەر ئامارهم پیدای من "موتی" م و هه لگری ناوی زردایکه که ی خۆم. زردایکی من "موتی" به گه واهی زرباوکه کهم یه کی که له هه ستیارتترین و وه فادارترین مروّ که باوکم تا ئه و کاته ناسیویه تی. ئه ویش به راستی خاوه نه که ی خوی بهواتا "سینۆهه" ی به هه موو بونا یه تیه کیه وه خویش دهو یست، ئه م خو شه ویستیه شی گه شته راده یه که که ئاماده بوو ژیا نی خوی له دور خرا وه دا له پیئا و "سینۆهه" دا بکاته قوربانی بۆ ئه وهی ئه و ته نها نه بیئ. شاینی باسه زرباوکه کهشم به سزای مهره بانی و خزمهت و وه فاداری دور خرایه وه، ئه وه یش له پئی پیاوی که وه که هیچ په سه نایه تیه کی خیزانی نیه، له باتی قهره بوی وه فا و خو شه ویستی و هاوړییه تی "سینۆهه" که هه ره له سه ره تای چونه ناو ژیا نی و بگره له سه ره ته ختی فرمان په وایی، بی هیچ گومانیک ئه و کاتانه ش که له سه ره ته ختی فرمان په واییدا دانیشته بوو پشتی به هاوړییه تی بیخه وش ی ئه و ده به ست، به لام "هورم

ھب "پىسىيەتى و ناپەسەنى خۇي لەبەرامبەر پىشتىكردنە ھاپىيەتى "سىنۆھە" وە نىشان دا.

زېباوگەكەشم دەيوت: "ھورم ھب" بگرە لەگايەكى كۆيىش دېرەندەتر و بىسۆزترە. "ھورم ھب" دواي ئەوھى دەستەلاتى فیرعەونى بەدەست ھىنا زېباوگەكەمى بۇ شۆيىنىكى دور دورخستەو، بۆئەوھى بەگوتەى خۇي بەتەواوى فەرامۇشى بکات، بەلام بىئاگا لەو راستىيەى كە پەوتى پوداوەکان سەيرترین شت لەخۆ دەگرن، چەنىك باش دەبوو گەر تەنھا بۇ ساتىكىش بىت ئەو بەيىنىتەو ياد خۇي كە تەنھا يەك شەھىن بەلاسەريەو لەحالى فېرىندا بوو كاتىك خۇي كرد بەناو شارى "تبس" دا و ئەم زېباوگەكەشم نەيھىلا بىكوژن. "ھورم ھب" كە بىنەرى نەخۇشى پەركەمى فیرعەون بوو بەپىي ياساى فەرمانرەوايان دەيىت يەكسەر بېريارى مەرگى بەسەردا بدريت، بەلام بەھوى دەست تىووردانى زېباوگەكەمەو لەمەرگىكى راستەقىنە پزگارى دەيىت. لەدوايىشدا بەھوى ھەندىك كارەسات و پوداوەو زىر و زىو و گەنمى لەباوكم و نۆكەرە پىنشەوگەى بەقەرز وەرگرت. من لەوباوەرەدام بەو شىوھى پزباوگەكەم دەيگىرپتەو "كاپتا" راستى دەکرد چونكە ئەو ئەم كابرا كۆوى و ناپەسەنەى باش دەناسى و پىي لەسىنۆھە دەگرت ھاوکارى ئەم پياوہ بکات.

ھەلبەت "كاپتا" لە دوايىدا لە "تبس" دا ژيانىكى فیرعەونى و شكۆمەندى بۆخۇي پىكھىنا و كۆشكەكەى لەپال كۆشكى "ھورم ھب" دا بوو و لە "تبس" یشدا لایەنگرانىكى ھەبوو كە بەيەك ھىماي پەنجەى ئازاوەيەكى لەناو شاردا دەنايەو، "ھورم ھب" لەم كاريگەريانەى زۆر دەترسا. بەلام "كاپتا" بەو ھەموو دەستەلاتەو بۆچى پىي لەدورخستەوھى "سىنۆھە" نەگرت؟ ئەم بابەتەش بەسەردەمانىكەو پەيوەست دەكرىت كە "كاپتا" لە "تبس" دا ئەو دەستەلاتەى ئىستاي نەبوو، لەلایەكى تریشەو "ھورم ھب" خۇي بۇ دەستەلاتى فیرعەون ئامادە دەکرد و ناوبانگى داگیركەرى سەرکەوتوى لەخۇي نابوو. لەدوايىدا كەمىك گۆرپانكارى بەسەر ئەم ھاوسەنگيانەدا ھات، ھەرەھا ھەندىك گۆرپانكارى بەسەر بارودۇخى "تبس" یشدا ھات و كەمىك لەجاران باشتەر و گونجاوتر بوو، بۆيە "كاپتا" ھەولى ئازاد كردنى خاوەنەكەى دەدا و ھەر بەوشىوھى خۇي باسى دەکرد، بگرە بۇ

ساتىكىش "سىنۇھە"نى قىلماش نەكىدۇ، بىر شەۋانەش ئەۋكاتانەى دەيۇست بىخەۋىت بەبەرچەستەكىدىنى پۇخسارى "سىنۇھە"ۋە خەۋى لىدەكەۋت، بىر زۇرچارىش پۇژانە دەپۇشتە ھەمان ئەۋ شۇيىنەى كە "سىنۇھە"يان لەئادە- لەبەشى "نىل"نى خوارو-گرتبۇەۋە.

نۇكەرى پىشۋى زىباۋەكەم بەشىۋەى بۇ زىدايكەكىمى باسەدەكىد:
-كاتىك بەسەر بەزىيەك كە زال بوۋ بەسەر پۇبارى "نىل"دا دروست لەبەرەمبەر ھەمان ئەۋ شۇيىنەى كە "سىنۇھە"دەيۇت-لەناۋ سەبەتەىك كە گىرنى پەرەسىلەك بازەكانى پىۋە بوۋە گىرتىانەتەۋە-دەنەنىشتەم تەماشى خىرايى و تواناى پەۋتى پۇبارى "نىل"م دەكىد، لەۋكاتەدا سەرم لەۋە سۇرماۋو كە ئەۋ مىدالە بەچ شىۋەىكە توانىۋىتەى لەم ئاۋە پزىگارى بىيىت و نەبۇۋەتە ژەمە خۇراكى تىمساحە چىسەكانى ئەۋ پۇبارە! بەلام پۇژىكىان سەرەپاى ئەۋەى دەمزانى گىران زىانم پىدەگەىنەىت، لەبەرئەۋەى تەنەىك چاۋم ھەبو، بەئارەۋى دلى خۇم گىرام، لەۋكاتەدا شەرابىكى زۇرم خواردەۋىۋە و بەنۇكەرەكانم وت: ھەر ئىستا كەژاۋەكەم بۇ نامادە بىكەن.

ئەۋانىش وتان: گەرەم بۇ كۆى بىۋىن؟

وت: بۇ بەشى خوارۋى پۇبارى "نىل" ھەندىجار چىتر نەمدەتوانى بەرگەى خەمى دورى كە - لە نەبىنىنى گەرەم "سىنۇھە"ۋە سەرچاۋەى دەگرت - بىر، بۇيە پىۋىستەم بەكەسىك يان شۇيىنەى بوۋ كە بەگىرانەۋەى يادگارى سەردەمى پابردوۋ يان سەردانى شۇيىنەى كە يادگارى سەردەمى پابردوم بەيىنەتەۋە ياد، بۇيە سەردانى گەرەكى ھەژارانى پزىباۋەكەم "سىنۇھە"ۋە دواى ئەۋە سەردانى شۇيىنى نىشتەجى بونى "سىنۇھە"ۋە موتى "نىل" خەمەتكارە بەۋەفاكەى بىكەم ھەرۋەھا بەبىنىنى پۇبارى "نىل" ئەۋ شۇيىنەى كە "سىنۇھە"ۋە تىۋى ئەۋيان لەھەمان ئەۋ شۇيىنەى گىرتوۋەتەۋە، پەيۋەندىكى پۇخى و سۇزدارىم لەگەلدا بەرقەرار كىرەبو، كەمىك لەخەمەكانم لەۋىدا پەرەنىمەۋە. مىن زۇر بەم خەيال و بەرچەستەكىدىن و پەرەيە پەرەتەم و تا ئەۋكاتەى پۇژىكىان لەكاتى خۇرئاۋابوندا، كاتىك سەبەتەىكە كە بەھەمان شىۋەى ئەۋ سەبەتەىكە "سىنۇھە"بۇى باسكىرەبوم-سەبەتەىكە

مىۋانى ناۋەخت

دۋاي ئەۋەي "كاپتا" مىندالەكەي بەۋژنە "دايەنە" سىپارد، يەككە لەنۆكەرەكانى كە ناۋى "ئاتوم" بوۋ بانگكرد و پىيى وت: دەمەۋىت كارىكى گرنىگت پىيى بسىپىرم، ھەرچەنىك ئەۋ كارە گىرت ئامىز دىتەبەرچاۋ، بەلام تا ئىستا ئەۋە پويىنەداۋە كارىك بەتۋ بسىپىرم و تۋ بۆم ئەنجام نەدەيت، تۋ توانايەكت ھەيە كە چەندجاريك نوقمى ھزرى خۆم دەكەيت و لەدلى خۆمدا دەلىم "ئاتوم" بەچ شىۋەيەك توانى چارەسەرى گىرتىكى ئاۋا بىكات.

"ئاتوم" ىش وتى: نۆكەرەكەت تۋى خۆش دەۋىت، ھەموو كارىك پىگەچارەيەكى ھەيە و منىش دەگەپىم بۆئەۋەي پىگەچارەيەك بدۆزمەۋە.

"كاپتا" وتى: پىشتر پزىشكىكم دەناسى نۆكەرەكى ۋەك تۋى ھەبوۋ كە ھىچ كاتىك خۆى لەھىچ كارىك نەدەدزىۋە و لەكۆتايىدا لەئەنجامدانى ئەۋ كارەشدا سەرکەۋتنى بەدەست دەھىنا. - "كاپتا" ناسنامەي نۆكەرەيەتى خۆى لەكەنىز و نۆكەرەنى خۆى شارەبۋىۋە و بە بەرپاكرىنى پەيكەرەكەي ناسنامەيەكى تازەي بۆ خۆى داپشتىبوۋ - بۆيە باسى ئەمانەم بۆ كىردى بۆئەۋەي لەكاتى پودانى ھەر گىرتىكىدا باسى ھىچ شتىك نەكەيت.

"ئاتوم" سەرى راتەكاند و چاۋەپىيى كىرد. دۋاي ئەۋە "كاپتا" بۆي پونكرەۋە: سالاھىيە "سىنىۋە" م نەبىنىۋە، بەلام ئىستا پىۋىست بەۋە دەكات چاۋم پىيى بىكەۋىت، لەبەرئەۋەي "ھورم ھب" مەھالە پىم پىبىدات سەردانى ئەۋ دورخراۋەيە بىكەم، بىگرە ئەگەر بىشپۆم ئەۋا پىيى گەپانەۋەم لەۋ چوارچىۋەيە لى دەگىرت، دەمەۋىت بەشىۋەيەك كەسىك بىنيرمە ئەۋ دورخراۋەيە كە بچوكتىن جى پىيى لەدۋاي

خۇي بۇ سەربازەكانى "ھورم ھب" بەجى نەھىلەيت. تۆ دەتوانى بە بەدەست ھىنانى مۆلەتى چۈنە دەرەۋە لە "تبس" و چۈنە ناو دورخراۋەكەۋە ئەم خواستەم بەدى بەيىت، لەبارەي زىر و زىۋىشەۋە بەھىچ شىۋەيەك نىگەران مەبە، سەرمایەكەي ھەرچەنىك بىت من لەئەستۆي دەگرم و بۆتى دابىن دەكەم. ئىستاش بەۋكەسايەتى و ھارپىيانەي كە ھەتە دەتوانى ئەۋ داۋايەم بەدى بەيىت.

"ئاتوم" ھەردو دەستى خستە سەر ئەژنۆي و سەرى بۆي دانەۋاند و وتى: لەئىستادا ناتوانم ھىچ قسەيەك بكەم، بەلام ئومىدى بەدى ھىنانى ھەيە، ئەگەر لەبىرت بىت ئەۋ كاتەي "ھورم ھب" لەسەردەمى "ئەخناتون" دا پىش شۆرشەكان لەپلەۋپايەكەي لايان برد و لەباتىدا "پىپىت" ئەۋ پياۋە قەلەۋەيان لەجىگا كەيدا دانا كىلىي ئەم گىرقتەيە.

"كاپتا" پرسى: مەگەر تۆ ئاشنايەتتە لەگەل ئەۋ پياۋە كۆتر باز و بالندەبازەدا ھەيە، ئەۋ لەپلەۋپايەكەدا نىە كە تۆ بتوانى چاۋپىكەۋتنى لەگەلدا بكەيت.

"ئاتوم" وتى: گەۋرەم تۆ راست دەكەيت، "پىپىت" فەرماندەي دورخراۋە لەكارەكانى بەۋ تالانىيەي كە لەپەرسىگاكانى "ئامون" دا كىردى باخچەيەكى ئاژەلانى خوشى لەتەنىشت مائەكەي خۆيەۋە دروست كىردوۋە، منىش ھەر لەسەردەمى مندالىيەۋە سەروكارم لەگەل ئاژەلدا ھەبۋە و بەۋ ھۆيەۋە بومەتە ھارپىي نۆكەرەكەي و چەندجاريكىش پىي شكاۋى چەند ئاسكىكم بۇ گىرتوۋەتەۋە و چەند بالندەيەكىشى كە دانىان نەدەخوارد پىشكىنىي چىلەدانىانم بۆكردن و بەدەرخوارد دانى كەمىك پۆنى تايبەت بەۋ جۆرە نەخوشىيانە چارەسەرم كىردن، بۆيە "پىپىت" لەپىي نۆكەرەكەيەۋە جارناجاريك بۇ ئەم جۆرە گىرقتانە بانگم دەكات، لەۋانەيە لەپىي ئەم فەرماندە كۆترىباز و بالندەباز و دورخراۋە لەپلەۋپايە و كارەكەيەۋە بتوانىن كاريك ئەنجام بەدىن.

ئەم پىشەكەي "ئاتوم" بو بە مايەي دەستخوشى "كاپتا" و دوبارە لىي پرسىيەۋە: ئەمە نىۋەي رىگاكەي ئىمەيە، لەبەرئەۋەي تا ئەۋ شۆيىنەي ئاگادارم ئەۋىش خراۋەتە ژىر چاۋدىرىيەۋە، بەلام بەھۆي دژايەتى كىردنى لەگەل "ھورم ھب" دا ھوكارى ئىمە دەكات.

"ئاتوم" وتى: دەيىت ئەرەش بە خاۋەنە مەزنەكەم پراگەيەنم كە "پىپىت" لە "تبس" دا خاۋەنى مەزىتىن سۆزانيخانەيە و خەلگانيكى جۇراۋجۇر سەردانى ئەم مەيخانەيە دەكەن و سۆزانيەكانىش لەپىناۋ دوۋ يان سى ئەنگۈستىلەدا دەتوانن مەزىتىن و گىرقتامىزىتىن گىرمان بۇ بىكەنەۋە.

لەۋكاتەدا "كاپتا" ھەناسەيەكى ئاسودەيى ھەلگىشا و وتى: ئىستى خەيالم بەتەۋاۋى لەۋە ئاسودە بوۋ كە بەلنىيەۋە تۆ لەدورخاۋە لەتەنىشت "سىنۆۋە" دا دەيىنم كە پەيامى منى پى دەگەيەنىت، بەشەكانى تىرى ئەم كارە دۋاۋى ئەۋەى مۆلەتەكەت بەدەست ھىنا پىت پادەگەنەم.

بەيىنى ئەۋ پۆۋە "ئاتوم" پۆشت بۇلاى "كاپتا" ى خاۋەنى و وتى: مژدە مژدە دەستم كەۋت، ھەر بەۋشىۋەى پىم پراگەيەندى ئەۋ سۆزانيخانەيە نىۋەندى كۆبۈنەۋەى پىۋاگەلىكى جىۋاۋە، بەتايىبەت جىگەى كۆبۈنەۋەى دەريۋان و ئەفسەرانى لەنگەرگايە، يەككە لەۋ ئەفسەرانە چاۋدىرى ھات و چۆى كەنارەكانە كە خوشى ھەندىجار لەشۋىنى دورخاۋەكەى "سىنۆۋە" ۋە تىدەپەرىت، دىل و شەيداي يەككە لەژنە سۆزانيەكانى ئەۋ سۆزانيخانەى "پىپىت" ە، ئەم زانىيارىە نۆكەرەكەى "پىپىت" پى پراگەيەندەم.

"كاپتا" وتى: لەۋە باشتر نايىت، ھەم دەتۋانى مامەلە لەگەل ئەۋ ئەفسەرەدا بىكەيت، ھەم مامەلە لەگەل ژنى سۆزانى ئەۋ سۆزانيخانەيەدا.

"ئاتوم" وتى: لەپىنى ئەۋ ژنە سۆزانيەۋە باشتر دەتۋانىن بەمەبەستى خۇمان بگەين، خۇم ئەم كارە پىك دەخەم، بۆئەۋەى خاۋەنى مەزن و بەپىزم لىم پازى بىت. "ئاتوم" چەند پۆژىك دىار نەما، دۋاۋى چەند پۆژىك بە "پاپىرۇس" ىكى لولكرۋەۋە بەۋرۋانىكەۋە ھات بۇ لاى "كاپتا": سلاۋ لەخاۋەنى گەۋرە و بەپىزم، ھەم مۆلەتەكەم بەدەست ھىنا و ھەم نەخشەى شۋىنى پراگرتن يان ھەمان ئەۋ دورخاۋەيە.

² بەكاغەزى ئەۋ سەردەمەى مىسر و تراۋە "پاپىرۇس".

دوای ئەوەی "پاپیروس" ەكەى كردهوه و ئاماژەى بەمۆلەتى سەردانى ئەو شۆینە كرد، وتى: نۆكەرىكى بچوك و هیچى وەك من خويندەوارى نیه بۆیه وەك كۆپىر وام، بەلام دەزانم تۆ دەتوانیت بخوینیتەوه و بزانییت چى لەو لاپەرەیهدا نوسراوه!!

دەنگى قاقای پێكەنینى "كاپتا" ئاتومى نۆكەرى نىگەرەن كرد و واى زانى لێى بەگومارە بووه، بەلام كاتێك "كاپتا" بەسەختى ھەولێ ئەوەى دەدا خۆى لەپێكەنین بپارێزێت وتى: ئەگەر تۆ بەمەردوو چاوى تەواوى خۆت دەلێیت نابینا، من كە لەچاویك زیاترم نیه چى بلیم!

"ئاتوم" بەسەرسۆرمانەوه وتى: ئەى ئەو ھەموو پەيكەرە زۆرەى لەكۆشكەكەتدا كە تۆ لەحالى نوسین و خويندەنەوه و ئەنجامدانى ئەم جورە كارانەدا نیشان دەدات ھەموو ساختەیه؟

"كاپتا" وتى: پەيكەرەكان نەخێر، تەنھا ئەم پەيكەرەنە خويندەن و نوسین دەزانن نەك من! ئێستا دەیت كەسێك بەدەست بەیێن بۆئەوەى لەخويندەنى ئەم لاپەرەیهدا ھاوکاریمان بكات.

"ئاتوم" وتى: گەر و بەرێزم: تۆ چەند نوسەریكت ھەیه...

"كاپتا" وتى: بەشیوەیهك چوبومە ژێركاریگەرى گوتەكانتەوه، ئەو ھەم لەبەرچوبوو چەند نوسەریكى لێئاتوم ھەیه كە بگەرە ئاشنای بوار و ژینگەى جوگرافیاىیشتن، دوای ئەو بانگى كرد: رافسا! رافسا! پوداونوسى تايبەتى "كاپتا" بوو، لەو پۆژەوێ "سینۆھە" نێردراوێتە ئەو دورخراوێیەوه، بەفەرمانى "كاپتا" پوداوەكانى یاداشت دەكرد.

"كاپتا" بە "رافسا" ی وت: چاویك بەم مۆلەتنامە و نەخشەیهدا بخشینە و راست و دروستى نامە و نەخشە و شۆینەوارى دورخراوەكەمان بۆ بخەرە پوو.

"رافسا" وتى: ئەو كەسەى ئەم بەلگەنامەیهى پێداون بەرپرس بووه، چونكە "مۆر" ەكەى مۆرى فەرماندەییە، ھەروەھا نەخشەكەش زۆر بەباشى كێشراوه و زۆر بەئاسانى پێنمایى ئەو كەسە دەكات كە پێى دەپوات.

"كاپتا" پویكردە "ئاتوم" و وتى: ئێستا نۆرەى تۆیە، ھەركاتێك ویستت بپۆیت ئاگادارم بكە بۆئەوەى ئەمانەتێكى تايبەت پێى راسپێرم، بۆئەوەى لەوى بیدەیت

بە "موتى" خزمەتكار "سىنۆھە"، ھەروھە پەيامىكى ژيانبەخشىش بگىيەنيت بە "سىنۆھە"

ئەوھى بەشاراۋەيى مایەۋە جۆرى پىكەۋتنى نىۋان ئەفسەرى بەرپرسى مۆلەتنامە و "ئاتوم"ى نۆكەرى كاپتا بوو. "ئاتوم" لىھاتۋانە نەيھىلا "كاپتا" بە ھەموو زىرەكىيەۋە سەر لەم پىكەۋتنە دەرېھىنيت، تەنھا ئەوھى بە "كاپتا" وت: ئامادەى پۇشتن و جىيەجىكرىنى فەرمانەكەى تۆم.

"كاپتا" بىرىك زىر و پىۋىستىيەكانى تىرى دا بە "ئاتوم" و وتى: لەرېدا پىۋىستى بەم بىرە زىرە دەيىت، ئەم پىۋىستىيەنەش پىشتىر "سىنۆھە" لىيى داۋا كىرېوم، لەبەرئەۋھى كەسىكەم بەدەست نەھىنا كە لەرېيەۋە ئەم پىۋىستىيەنەى بۇ بىنىرم تائىستا لەلاى خۆم ھەلمگرتوۋە، تۆ ئەمانە بدە بە "سىنۆھە" مندالەكەش بىسپىرە بە "موتى" و پىيى بلى جگە لەناردنى ئەم مندالە بۇ لاى تۆ ھىچ پىگەچارەيەكى تىرم بەدەستەۋە نەبوۋە.

"ئاتوم" پىرسى: ئايا تەۋاۋى ئەو ھەۋلانە تەنھا لەپىناۋ گەياندىنى ئەم منالە بەدەستى "موتى" خزمەتكارى "سىنۆھە" لەدورخراۋەدا ئەنجام درا؟ ئەگەر تەنھا گىرفتى تۆ ئەم مندالەيە، زۆر بەئاسانى دەمانتۋانى لەرېيى ياساۋە ئەم كارە ئەنجام بدەين.

"كاپتا" وتى: ئەم مندالە تەنھا بىيانۋىيەكە، تۆ دەپۇيت بۇ ئەۋى بۆئەۋھى "سىنۆھە" بەيىنيتە سەر ئەو باۋەرپەى كە لەو دورخراۋەيە ھەلىيت.

"ئاتوم" لەجىيى خۆى پاۋەشا و وتى: ئەم بابەتەيان لەرېزى فەرمانەكانى تۆدا نەبوو، لەۋباۋەرپەدا نىم ئەفسەرى لەنگەرگا بەۋە پارىيىت.

"كاپتا" لەۋكاتەدا بەدەنگىكى بەرز پىكەنى و وتى: چارەسەر كىردنى گىرفتى ئەم پىشنىارەش بىسپىرە بەم ئەنگوستىلە زىرەنە، تا ئىستا چەندجارىك پىم وتويت كە لەم ۋلاتەدا زىر ھەموو گىرفتىك چارەسەر دەكات.

سىنۆھە بەچ شۆۋەيەك رازى بوو بەۋەي دورخراۋەكەي بەجى بهيلىت؟

دو ھۆكار بوو بەھۆي ئەۋەي "سىنۆھە"نى سەرسەخت بەيلىتتە سەر ئەۋ باۋەرەي دورخراۋەكەي بەجى بهيلىت، يەكەم: ئەۋ مىندالەي كە لەپوبارى "نىل" گىراۋەتەۋە كەسەردەمى مىندالى دەھىلىتتەۋە بىرى "سىنۆھە"، دوۋەم: ئەۋەي "ئاتوم" لەبارەي شوينى نىشتەجىبۇنى سىنۆھە باسى "كلكى تىمساح"نى بۆكرد و پىي پراگەياند كە باشتىن شوينە تىيدا نىشتەجى ببىت: مەيخانەي "كلكى تىمساح" لە "تبس" دا ھىمىتىن و ئارامتىن شوينى نىشتەجىبۇنە، چونكە ئەم مەيخانەيە نەك تەنھا مەيخانەيە، بەلكو لەھەمانكاتدا ميوانخانەشە! "سىنۆھە" بەيىستنى ئەم ھەۋالە بەسرسوپمان و لەرزەۋە "مریت"نى ھاۋسەرى ھىنايەۋە ياد كە پىي وتبۇو، شىۋازى دروستكردنى مەيى "كلكى تىمساح" ۋەك مىراتىك لەباۋكەيەۋە بۆي ماۋەتەۋە!

"سىنۆھە" لەدلى خۇيدا وتى: تۆبلىيى "مریت" كەس و كار و خۇشك و براى ھەيىت كە ئەۋانىش بەھەمان شىۋەي خۇي شىۋازى دروستكردنى مەيى "كلكى تىمساح" يان لەباۋكەيەۋە بۆ ماينتەۋە، ئەگەر بەپىۋبەرى مەيخانەي "كلكى تىمساح" ىش بىت ئەۋا بەدلىنبايىيەۋە خوشكى "مریت" ە.

"سىنۆھە" پرسى: كى بەپىۋبەرى مەيخانەي "كلكى تىمساح" ە؟

"ئاتوم" وتى: راستىيەكەي ئەۋەيە ماۋەيەكى زۆر بەسەر كىردنەۋەي مەيخانەي "كلكى تىمساح" دا تىدەپەپىت، چونكە خۇم يەككىم لە كىرپارە سەرسەختەكانى مەيخانە و زۆر سەردانى ئەم جۆرە مەيخانانە دەكەم، ئەم مەيخانەيە لەسەرەتادا ناۋى "ستە ھوس" بوو، بەلام لەدوايىدا بەھەلۋاسىنى تىمساحىكى وشك كە

چاویکی سوری هیه به دور ناو ناوبانگی دهرکرد، "کلکی تیمساح" که شهرابیکی زور قورس و مروّ و هک مردوو لیدهکات و بوووته هوّی نهوهی نهو مهیخانهیه هه موو شهویک پر بیّت له کپیاران که خاوه نه که ی بانگه وازی نهوه دهکات هه رکه سینک بیه ویت بیّت بو مهیخانهی "کلکی تیمساح" ده بیّت سه رتا پیشووهخت شوین بوخوی بگریّت.

"سینۆهه" به سهختی که و ته گومانه وه و چیت دنیابوو له وهی خاوه نی نهو مهیخانهیه خوشکی "مریت" ه که به زانینی شیوازی ئاماده کردنی نهو شه رابه تایبته مهیخانهی "کلکی تیمساح" ی دوباره زیندوو کردووه ته وه.

نهوهی بوو به هوّی نهوهی مهیخانهی "سته هوس" که له بنه چه دا به واتای نههریمه ن زاده دیت - ناویکی تری له پالّ نهو ناوه دا هه بیّت، ده گه پرته وه بو نهو پلانه ی - خاوه نی مهیخانه که ئاگادار چالاکی هه لّه اتنی "سینۆهه" بوو - دایرشت و به هوّی نهو ئاشنایه تیه ی که له گه ل "ئاتوم" دا هه یبوو پیّی وتبوو: تو ته نها به یه ک ریگا ده توانیت "سینۆهه" له دور خراوه که ی بجولینیت و وای لی بکه یت نهوی به جی بهیلت.

"ئاتوم" وتی: نه گه ر بتوانم کاریکی ئاوا نه انجام بدهم نهوا خاوه نه که م نوقمی زیّ و زیوم دهکات.

خاوه نی مهیخانه ش وتی: بویه نه گه ر ده ته ویت ئازادی و زیّ و زیو به ده ست بهیّیت، نهوا هه موو نهو مه یه ی که له گه نجینه که یدا کۆیکردووه ته وه به هه ر خرخیک بیّت بۆم بکریّت. "کاپتا" دوا ی داخستنی مهیخانه ی "کلکی تیمساح" بریکی ناکو تا مه یی "کلکی تیمساح" له ناو گوژه ی تایبته دا گواستوه ته وه بو کۆشکه که ی خوی.

"ئاتوم" پیکه نی و وتی: به بریکه وت هه ر له م ماوه یه دا خاوه نه که م پیّی وتم، کاتیک شه وانه سه ردانی مهیخانه کان ده که یت نه گه ر خوازیاری "کلکی تیمساح" ن پیّیان بلّی بریکی زورمان هیه. ئیستاش "کاپتا" ی خاوه نم به بیستنی نهو هه واله زور خوشحال ده بیّت و تۆش به مه به ستی خۆت ده گه یت، کاتیک خاوه نی مهیخانه مه یی "کلکی تیمساح" ی به ده ست هیّنا تیمساحیکی وشک که چاوه کانی سور و بریسه که دار بوو به سه ر مهیخانه که یه وه هه لواسی، دوا ی نهوه ورده ورده

مەخانىە "كلكى تيمساح" بەھۆى ئەو پېشىنە پاوشىنەى لەپاڧر دودا ھەيىو زۆر بەزويى لەئىو مەيخۆراندە ناوبانگى دەکرد، بەلام كەسانىكى زۆر كەم چاويان بەخاوەنى مەخانىەكە دەكەوت، ئەو مەخانىە كچىكى لاو بەناوى "ستە ھوس" بەھاوکارى چەند پياويكى كەتە و بەھىز بەرپۆھ دەبرا. وردە كارىەكانى مەخانىەى "كلكى تيمساح" و ناردنى ئەو مەندالە تازە لەدايك بووہ بۆ دورخراوەكەى "سینۆھە" بەتايبەت "موتى" خزمەتكارى بەتەواوى سەر سوڧماند و واى ليكرد پۆبچىتە بىر و ھزرى خۆيەوہ، "سینۆھە و موتى" بەلایەنى كەم لەگەل ئەو ژىنگەيەدا ڤاھاتبون و جوړيك ژيانى ئارام و دور لە دەنگە دەنگيان تىدەپەراند. ئەو ھىزە سەربازىەى كە لەو دورخراوەيەدا بەناونيشانى پاسەوانى خزمەتيان دەکرد بەپراڊەيەكى زۆر بە "سینۆھە و موتى" خزمەتكارەكەيەوہ پەيوەست بوون ھەروەھا ژيانىكى زۆر خوشيان ھەبوو، بۆيە ئارەزووى ئەوەيان دەکرد "سینۆھە" و خزمەتكارەكەى ھەر لەو ناوچەيەدا بىمىننەوہ. ئەوانە بەپراڊەيەك ھەستيان بەھىمنى و ئارامى و خوشگوزەرانى كردبوو كە بووہ ھۆى ئەوہى خىزانەكانيشان بگوازنەوہ بۆ ئەو شوپىنەى خزمەتى تىدا دەكەن.

چىتر ئىستا نۆرەى ئەوہيە باسى "موتى" بكەين كە بە ئەزمون و ھونەرەكانى كارىگەرەيەكى تەواوى خستبووہ سەر بارودۆخى ناوہكى كەسانى دەوروبەرى: نانى شىرين و جوړەكانى ترى شىرينيەكان، بى لە شىوازى لىنانى جوړەكانى خواردن بەرنامەى پۆژانەى فيركردنى ژنانى پاسەوانەكان بوو كە وەك كەنيزەك بى ئەملاولا فەرمان و ڤىنمايىەكانى "موتى" ان جى بەجى دەكرد. خودى "موتى" مەشقى لەسەر نوسين و خویندن دەكرد. بەكورتىەكەى ئەو كۆمەلە خەلكە لەشيوہى كۆمەلگايەكى بچوكدا ھەموو ھىوايەكيان "سینۆھە و موتى" بوو، كە بەبىستنى ئەو ھەوالەى ئىمە ناچارين ئەو دور خراوەيە بەجى بەئىلین ھەمويان لەنيوان دورپانىكدا گىريان خواردبوو. پياوہكانى "ھورم ھب" كە بەلایەنى كەم لەو ناوچەيەدا بەفەرماوشى سپىدرايوون، لەبەرئەوہى پىويستيان بەموچەى بەردەوامى دەولەت نەبوو، بگرە خويان چەند نۆكەريكيان بۆ كاروبارى كشتوكال كړىبوو بۆيە لەو ڤوہوہ ھىچ نىگەرانيەكيان نەبوو، لەلایەكى ترەوہ حەزيان نەدەكرد "سینۆھە" و

خىزمەتكارەكەت "موتى" ئەو دورخراۋىيە بەجى بەيئەن، ھۆكۈمەتلىك تىرىش ھەندىكىيانى ئازار دەدا و ئەو ھۆكۈمەتلىك ئەۋەيە كە پۇشۇك دىت پۇشتىنى "سىنۇھە" لەدور خراۋە ئاشكرا دەيىت و دەيىت لەلەيەن دەۋلەتەۋە لىپرسىنەۋەيان لەگەلدا بىكرىت.

بەلام "سىنۇھە" زۆر بەباشى پەيى بەم حالەتە بىردىۋو بۇيە وتى: نامەۋىت پۇشتى و ئازادى من بەبەھەي گىرقتارى ھىچ يەك لەئىۋە كۆتايى بىت، بۇيە سەرەپراي ئەۋەي دەتوانم بىرۇم، بەلام كاريكى وام نەكرد، چۈنكە پىگەچارەيەكى باش بەھىزىمدا ھاتۋە كە ھەم ئەم مىندالە تازە لەدايك بوۋە بەئاستىك بگەيەنم كە بەشىۋەيەكى باش پەرۋەردە بىكرىت و ھەلگىرى ھەلۈمەرگەللىكى باشتىر بىت و ھەم ئىۋەش بەھۋى ئىمەۋە لىپرسىنەۋەتان لەگەلدا نەكرىت، ھەۋالىكى تىرمان پىيە كە "ھورم ھب" دەيەۋىت ئىمە لەكۆل خۇي بىكاتەۋە، لەۋانەيە چەند كەسىك بۇ لەۋابىرەنمان بىنيرىت بۇ ئىرە. ھەر لەبەرئەۋەش باشتىر پىگە ئەۋەيە بىيانخەيتە نىۋان ترس و ئومىدەۋە: پىيان بلىن خۇ ئىمە كۆت و زىجىرمان لەدەست و پىيى دورخراۋەكان نەبەستۋە، ھەر ئەمپۇ بەيانيەكەي دىار نەمان. بۇيە بەھۋى ئەو دانپىيانانەتەۋە بەھىۋاي دۆزىنەۋەمان لەئىۋە دەبورن.

ناوچەي كپ: فيرگاي كەسە دوڭمەندەگان و دەمى تېمساح

مەيخانەي كەسە پايه بەرزەگان....

فېرگاي كپ KAP لەو سەردەمانەي مەن لەخزمەتي ھاوسەري فيرەوئەدا بوم لەپريزي پيڭخراوھ زانستىيە ديارەگاني وەك "مالى ژيان" دا بوو، بەلام خويندكاراني مالى ژيان بەئەنقەست وانەي پزىشكيان دەخويند، بەلام لە فيرگاي "كەپ" وانەي جوړاو جوړيشيان دەوتەو. واژەي "كەپ" واتاي شوينيكي داخراو دەگەيەنيټ، لەو ناوچەيەدا كۆمەلەي فيرگاي پسيپۆري جياواز ھەبوو كە تەنھا كوپاني كەسايەتيە سياسى و بلند پايهگاني دەولەت پريان پيئەدرا لەو شوينەدا بخوينن، بەتايبەت مندالى كەسە خانەدانەگاني فيرەون ھەروەھا خزم و وابەستەگانيان. ئەم شوينە ياسا و بپيارگەلي تايبەت بەخۆي ھەبوو، بگرە كاري كردبوو سەر ژينگەي دەوروپەريشي، كاريگەرەيەكەشي گەشتبوو پادەيەك كە چەند ساليك لەو وپيش تاكە مەيخانەي ئەو ناوچەيەيان بەھۆي ئەوێ دراوسيي فيرگاي "كەپ" بوو داخست. ئەو مەيخانەيە لەناوچەيەكي چر و پر لەدرەخت و لەديدگايەكي دلپفيندا لەسەر تەپۆلكەيەك كە دەپروانيە پوباري نيل بنيات نرابوو و شەواني خەون ئاسا و فەرامۆشنەكراي لەھزري مەيخۆراندە دروست دەكرد. لەسەردەمي فەرمانرەوايي "ئامى" خەسوي "ئەخناتون" دا "تېس" دوچاري ئاژاويەكي زۆر مەزن بوو، بۆنومە مەيخانەگان ھەر لەيەكەمەين ھيرشدا كەوتنە بەر پلاري ھيرشبەران، مەيخانەي "كەپ" بەھۆي دورى و دور لە پلار و پەلامارەگان بەپاريژراوي مايەو، سەرەپاي ئەوێ مەيخانەيەكي ناچالاك و بەوشيوەيش بازاري نەبوو، دواي ئەوێ "ھورم ھب" بەناونيشاني فيرەون ھاتە سەركار لەناكاو ئەو مەيخانەيە

دوباره زیندوو بۆیهوه و بازاری گەرم بوو. سەرلەبەیان پۆژنکیان دەرگای مەزنی ئەو مەیخانە یە لەگەڵ دەنگی جێرەیهکی وشکدا کرایهوه، چەندین کرێکار و ئەندازیار خۆیان کرد بەژوردا. چیتەر دواي ئەو دراوسی پەنجەژمێرەکانی ئەو مەیخانە یە بینەری چالاکنی و هەولێ بەرچاوی کرێکار و وەستادیوار و کرێکارەکانی تر بون کە بەشیوەیهکی شکۆمەندانه سەرقالی نۆژەنکردنەوهی ئەو مەیخانە یە بون، تا ئەوهی چاویان بەتابلۆیهکی مەزن کەوت کە وێنەی ئەهریمەنیکێ لەسەر کێشرابوو بەناوی "ستە هوس" -بەواتا ئەهریمە زاده- کە بەسەر دەرگای مەیخانەکەوه هەلواسراوو. ئەم مەیخانە یە هەم مەیخانە و هەم میوانخانە بوو. هەرۆهە بە مەزترین و جوانترین مەیخانە یە تبس ناوبانگی دەکردبوو، بەلام خۆشەویستی و ناوبانگی خێرا و برق ئاسای مەیخانە سەردەمانیک بزیسکە ی دایهوه کە لاشە ی تیمساحیکێ وشکراویان لەتەنیششت تابلۆی ئەهریمەن زاده "ستە هوس" دا هەلواسی و ئەو باده نایابە ی ناو "کلکی تیمساح" ه مەیخانە ی پێکرد لەکریان، بەلام "ستە ی" کچی خاوەن مەیخانە بەفەرمانی دایکی تەنها پێشوازی لەپێژیهکی کەم دەکرد کە پێشەوخت جیگیان بۆخۆیان گرتبوو، "ستە" جوانیهکی بیوینە ی هەبوو کە شەوانە لەژێر پوناکی چرای مەیخانە دا ئەوهندە ی تر کریانەکانی شەیدای خۆی دەکرد. شیۆه سەرنجپراکێشەکانی مەیخانە کە لەتختە داریکێ تایبەت تاشراوو لەگەڵ ئەو دارانە ی لەبنیاتنانی ئەو تەلارە دا بەکار هاتبوو تێهەلکێش و هونەرێکی تایبەت بەخۆی لەخۆ گرتبوو، تەختە دارەکانیان لەپاشماوه ی کەشتیه نوقمبووهکان کە دواتر هەلیانوه شاندبون نامادەکردبوو کە هەم زۆر توندوتۆڵبون هەم زۆر گران و بەرگەیهکی زیاتر دەگریت. پوناکیە ناویزانەکان "سورەیا" و پەردە ی پەنگاوپەنگ و کاسە ی مەیخانە کە هەریەکیکیان لەجۆزایەتی خۆیدا تەنها هاوشتیوه ی لەکۆشکی فیرعەوندا بەدی دەکرا، بگرە هەندیک بەشی ئەو مەیخانە یە لەکۆشکی فیرعەونیشدا بەدی نەدەکرا. شیوازی ناولینانی "مەیخانە" هەریەوشتیوه ی ئاماژە ی پێدرا، لەناوی "ستە هوس" ی کچی خاوەنی مەیخانەکەوه وەرگیراوه، ئەم کچەش سەرەرای تەمەنی لایەتی زۆر هۆشیار و چالاکبوو و دایکیشی تەواوی کارەکانی بەو سپاردبوو،

سەرەپاي ئەۋەي لەدورەۋە چاۋدىرى كاروبارى ناۋ مەيخانەكەي دەكرد و لەپراستىشدا بېرىرى كۆتايى ھەركارىك خودى خاۋەن مەيخانە دەيدا، بەتايىبەت دەربارەي ئەۋەي مىۋانانەي كە دەيانوۋىست لەمىۋانخانەي "ستەھوس" دا بىمىننەۋە وردىبىنەكەي زۆرىان لەسەر دەكردن، تەنھا ئەۋەي كەسانەي بەناۋىشان دەھاتن بۇ ئەۋەي دەيانانتۋانى شەۋى تىدا بەسەر بەرن. ھەرلەبەرئەۋەش نىردراۋەكانى "كاپتا" كە سواری كەژاۋەيەك بوبون و لەبەردەم "ستەھوس" دا دابەزىن ناۋمىد لەۋەي نەيانتۋانى جىگايەكەي تايىبەت بۇ "كاپتا" بگرن پىگاي كۆشكىان گرتەۋە بەر و گەرەنەۋە.

"كاپتا" پىرسى: پىيان نەۋەتن بۇچى شوۋىنىكىان بۇ مىۋانەكانم بەئىۋە نەدا؟
نۆكەرەكان وتیان: پىيان وتىن دەبىت خودى سەرگەرەكەتان بىت و شوۋىنىك بۇخۇى بگىرت، بۇيە پىۋىست بەۋەنى ئىۋە ناكات. "كاپتا" لەدوايىدا شىۋازى مامەلەكردنى خۇى و خاۋەن مەيخانەكە و چۆنايەتى ھەۋلەدان بۇ بەدەست ھىنانى شوۋىنىكى باش و ئارام بەم شىۋەيە بۇى باسكردم:

كاتىك نۆكەرەكان بە "كاپتا" دەلەن پىيان پراگەياندىن دەبىت خودى خاۋەنەكەتان بىت، سەرەتا وىستى پىشتگوىى بخت، بەلام كاتىك ئەۋەي ھاتەۋە ياد يەكەك لەۋ ھۆكارانەي كە بوۋە ھۇى ئەۋەي "سىنۆۋە" دورخراۋەكەي بەجى بېلەت ناۋى ھەمان ئەم "كلكى تىمساح" بوۋە، ھەر لەبەرئەۋە فەرمان دەدات بەكەژاۋەيەك بىبەن بۇ مەيخانەي "كلكى تىمساح" ھەر ئەۋەكاتەي خۇى دەكات بەمەيخانەدا "كاپتا" ۋەك ئەۋەكەسانەي ھەرە بروسكە لىداۋن لەجىنى خۇيدا وشك پادەۋەستىت، بۇ ساتىك سەرى بۇ دواۋە ۋەردەگەرپىنىت و تەماشايەكەي چواردەۋرى خۇى دەكات بۇئەۋەي بزانىت ئايا لەناۋچەي "كەپ" ئەۋە شوۋىنە دورەدايە يان لە لەنگەرگا و مەيخانەكەي خۇيداىەتى، ھەمان بۇن، ھەمان پوناكى، ھەمان تەختەدار و ھەمان مەيى "كلكى تىمساح" تەنھا جىاۋازى مەزنى نىۋان پراۋدو و ئىستاي "كاپتا" دا ئەۋەبوۋ كە نەيدەتۋانى ئەۋە جۆرە مەيە بخواتەۋە! "كاپتا" پوبەۋى ژنىك بويەۋە كە ناۋى چەند "نەر" يىكى لەخۇى نابوۋ! سەرەتا ۋاى دەزانى خزمەتكارى مەيخانەكە دەلەت: دەتەۋىت چاۋت بەچەند كەس بگەۋىت.

"كاپتا"ش لەۋەلامدا وتى: من كارم بەتەنھا كەسنىكە و ئەۋىش خاۋەنى ئەم مەيخانەيە.

بىستى كەسنىك وتى: فەرموو گەرەم جەنابى "كاپتا"!! من ھەمان ئەو چەند "نفر"م.

كاپتا بەھۆى ئەۋەى خاۋەنى مەيخانەكە دەيناسى سەرى سوپما، بەلام "چەند نفر" ئەۋى لەو گومانە پزگار كرد و وتى: سەرت سوپ نەمىنى گەرەم! لەشارى "تېس" دا كەسنىك بەدى ناكىرت "كاپتا" كە خاۋەنى كۆشكىكە كەسەرى دەدات لە كەشكەلانى فەلەك نەناسىت. بۆچى بەنۆكەرەكانت نەوت كە تۆ پىۋىستت بەشۋىنىكە؟

"كاپتا"ش وتى: من پىۋىستم بەشۋىن نىيە، تۆ خۆت دەزانى خاۋەنى كۆشكىكى مەزىنم، چەند مىۋانىكەم ھەيە كە دەيانەۋىت بۆماۋەيەك، لەۋانەشە بۆماۋەيەكى دىرژخايەن، لەم مىۋانخانەيەدا نىشتەجى بىن.

"چەند نفر" يەكسەر وتى: بەخىر بىن ھىچ پىگىرەكم لەھاتنىان نىيە.

"كاپتا" كونجكاۋانە پرسى: بۆچى چۈرەدەورى ئەم مەيخانەيە ئەۋەندە پاسەۋانى چەكدار و كاربەدەستى دەۋلەتى لىيە، بونى ئەم جۆرە كەسانە زىان بەجۋانى ئەم مەيخانەيە دەگەيەنىت.

"چەند نفر" وتى: نەخىر بەلكو بەھۆى بونى ھەمان ئەم كەسانەۋەيە كە كىرپارەكانم بى ھىچ ختوكە و ئاسودەخەيال ھەرچى خۇيان ھەزى لى بكن لەم شۋىنە دور خراۋەدا ئەنجامى دەدەن، ئەم جۆرە كەسانە ئاسايشى ئەم ناۋچەيە داين دەكەن، مەگەر خۆت تىيىنى ئەۋە ناكەيت كە "كەپ" شۋىنىكى دورخراۋەيە؟

"كاپتا" يەكسەر لايەنگرى ئەۋە قسەيەى كرد و وتى: تۆ راست دەكەيت منىش سەردەمانىك لە لەنگەرگايەكدا مەيخانەيەكم ھەبۈر كە بادە و خواردنەۋەى خۇرام دەدا بەپاسەۋانى مەيخانەكم، تەنھا بۆئەۋەى پارىزگارى لەمەيخانەكم بكن.

"چەند نفر" دەردە کەوت!!

"کاپتا" خوشحال بوو بهووی سهرکهوتنی لهرزگارکردنی خاوهنه کوڤنه کەیدا به دهست هیناره و به بینینی له شوینیکی نامۆ و دورخاوه دا ئه وی هینایه گریان.

"موتی" وتی: "کاپتا" مه گری نهینیه که له پشت ئه م کاره وهیه.

"ئاتوم" وتی: ئه گهر گهره م پرگام پیدات من ئه م نهینیه ئاشکرا ده که م، چونکه له م مه یخانه دا ئه وه م بهرگویی که وتوو که ههرکه سی که به دوا ی ئاشکرا کردنی نهینی "سته" دا بگه ریت توشی به لایه که ده بیئت.

"موتی" وتی: له وانه یه له بهر ئه وه ی "سته" واتای ئه هریمه ن ده گه یه نیئت، ناوی کوپه که ی هورم هب "ست" ه - ئه هریمه ن زاده -یه.

"ئاتوم" وتی: بهر پیکه وت ناوی "سته" ش هه مان سته هوسی "ئه هریمه زاده یه" شه وی پیشوو بیستم که که سی که ئه وی به "هوس" بانگ کرد!! دوا ی ئه وه ی به گالته وه وتی: له وانه یه دایکی "سته هوس" یش له گه ل پیاوگه لیکی زۆردا خه وت بیئت و دایکی ش لـه باوکی مندا له که ی زۆر بـیـزار بو بیئت، هه رله بهر ئه وه ش ناوی "سته هوس" ی لـیـنا بیئت!

بیده نگیه کی قول دوا ی ئه و قسه گالته نامیزه بالی به سهردا کیشان.

"ئاتون" وتی: خو م ئه و نهینیه به پرک زێر ئاشکرا ده که م، مه گهر "کاپتا" نه یوت له "تبس" دا هه موو گرفتیک به زێر چاره سه ر ده کریئت.

"کاپتا" وتی: له "مفیس" دا زیو به ئه ندازه ی زێر ده سته لات ی هه یه، به لام له بهر ئه وه ی ئه م بابته پر به هایه، هه یج زیانی که نابینی گهر له پینا ویدا زێر به فیرۆ بده ییت.

"ئاتوم" لەشەۋىكى تەردا بەداۋاكردى گۆزەيەكى بچوك "كلكى تىمساح" -كە لەچەند پىالەيەك زىاتەر ناگرىت-لەنزىك پىشخۋانى مەيخانەكەۋە دانىشت و زىپىكى گەۋرەى خستە ناۋمىشتى "ستە" ۋە. "ستە" ش سەرسوپماۋ لەۋ بەخشندەيىيە بەدەم پاكردنەۋە خۇى كرد بەژورىكى ئەۋ مەيخانەيەدا، بەلام بەرۋخسارىكى گوماناۋى و دلگرانەۋە ھاتەۋە پىشت پىشخۋانەكەى بىئەۋەى تەماشاي پوخسارى "ئاتوم" بكات. "ئاتوم" ىش سەرسوپماۋ لەگۇپانى ھالەتى دەرونى "ستە" ۋىستى ھۆكارەكەى لى بپرسىت. "ستە" ش دۋاى ماۋەيەك لە "ئاتوم" نلىك بۈيەۋە بەگەرميەكەۋە كە لىيى چاۋەرپى نەدەكرا پرسى: تۆ لە "تبس" ۋە دىيت؟

"ئاتوم" ۋتى: بەلى، بۇچى؟

دۋاى ئەۋە لىيى پرسى: تۆش لەگەل ئەۋ ژنەدا ھاتۋىت كە مىندالىكى بچوكى لەباۋەشدايە؟

"ئاتوم" ۋتى: مىن نۆكەرى نۆكەرى خاۋەنى ئەۋ ژنەم!

"ستە" لەۋكاتەدا بەدەم بىزەيەكەۋە ۋتى: لەباتى نەيئەك بۈبە چەند نەيئەك.

"ئاتوم" ۋتى: دەتۋانم بپرسم ئەم مەيخانەيە ھى كىيە؟

"ستە" ۋتى: ئەم مەيخانە و مىۋانخانەيە ھى "چەند نفر" - بەاتا ھى نفر نفر نفر-

ه!

"ئاتوم" سەرىكى پراۋەشانى و ۋتى: ئاۋا، وام لىكەدەدايەۋە كە... دۋاى ئەۋەى بەرتىلىكى تىرى دا بە "ستە" گەپايەۋە بۇلاى ھاۋپىكانى و ۋتى: ئەم مەيخانە و مىۋانخانەيە ھى "چەند نفر" ە.

"سىنۋە" پرسى: لەكۈيۋە زانىت؟

"ئاتوم" ۋتى: ئەۋ كچەى كە بەرپۈۋەبەرى ئەم مەيخانەيە پىيى ۋتم.

"كاپتا" ۋتى: مىن قىسەم لەگەلدا كرد بەلام لەۋكاتەدا پوخسارى داپۇشىبۈۋ،

بەپراستى سەرم لەۋكارەى زۆر سۈرماۋو.

لەوشەو پەر پوداودا "ستە" بەوەرگرتنى چەند ئەنگوستىلەيەكى زىر كە
لە "تبس" دا خەرجى مانگانەى چەند خىزانىكە، داواى لە "ئاتوم" كەرد سەبەى شەو
لەمىوانخانەدا ميوانى ئەو بىت.

كاتىك "ئاتوم" گوى لەم ميوانداریە بوو پادەشا و وتى: ئايا من و تۆ.....

"ستە" پىكەنى و وتى: ھاوپىكانت و من و "چەند نفر"ى خواوەنى مەيخانە!
شەوى دواىى "كاپتا" و موتى و سىنۆه "بەرىنماىى" "ئاتوم" لەباشترین و
پازاوەترین ژورى مەيخانەدا دانىشتن. پازانەوہى تەلار بەلاى "سىنۆه" وە زۆر سەير
دەھاتە بەرچا، سەرستونەكانى "ئامون"ى و لەھەمووى گەرنەگر بەسەر
تەلارەكەشەو پەيكەرى پەشى "خوداى بەدى ھىنەرى ئارەزووەكان" كە سەرى
لەشىوہى پشیلە ھەلکۆلرايوو.

لەوكاتەدا "موتى" بە "كاپتا"ى وت: تۆ ئەمە پەرى دەبىت خوشحال بیت كە توانیوتە
خواوەنى پيشوت پزگار بكەيت و مندالىكى تازە لەدايك بوشت وەك ئەو لەئار
گەرووہ تەو و تىكەلى ژيانى ئىمەت كەردوہ.

لەوكاتەدا "سىنۆه" ھىچ قەسەيەكى نەدەكەرد و بىدەنگ پۆچوبوہ ھەزرى خۆيەوہ.
"موتى" زەردايكىشم پەرسى: مەگەر خواوەنى مەزەم خوشحال نى، ھىچ نەبىت لەپىناو
ئايىندەى ئەم مندالە خوشحال بە.

"سىنۆه" وتى: لەپاستیدا دنگرانى ئايىندەى ئەم مندالەم، من كە لەلاى كەسانى
وەك فەرعون زادە، پزىشكى تايبەتى فەرعون، ھەروہا كەسىكى دۆلەمەند ولەگەل
چەند ھاوپىيەكى وەك "كاپتا" و موتى و مەرىت "دا بوم، بەلام ئىستا تەماشە كە
توشى چ پۆژىكى پەش بووم، لەبەرئەوہى خوشم وەك ئەم مندالە نۆزادىكى سەر
پى بوم، ھەروہا كۆر بوم، بەلام ئىستا قوڤ بەسەرى ئەم كچە بىدەرەتانە.

"كاپتا" وتى: مەن تادواين ئەنگوستىلەى زىر و مەسم خەرجى
خوشبەختى "موتى" دەكەم.

"سىنۆه" لەناكاو سەرى ھەلپى و وتى: مەن نىگەرانى ئەم گواستەوہ و
ھەلھاتەنەم، چونكە لەوانەى پەسەوانەكانى كەنار دەرياي پۆژەلات بەبۆنەى ئىمە
توشى سزا بىن.

"کاپتا" وتی: گەورەى بەرپۆرم لەبارەى نیکەرانى پاسەوانەکانیەوه خەيالى ئاسودە بێت، چونکە دواى ئەوێ ئێوێ بەجێهێشت، بۆئەوێ نەهەکو "هۆرم هەب" ئازاریان بدات بۆئەوێ راستیەکانیان بۆ بگرتنەوه، من شۆینیکى پەرەرامەتم لەسوریدا بۆ دیاری کردون و بەناونیشانی کارگوزار و خزمەتکار ناردونم بۆ ئەوێ، چونکە دەمزانى لەوانەى خاوەنە بەرپۆرمەکانم نیکەرانیان بێت.

"سینۆه" وتی: ئێستا کەمێک خەيالى ئاسودەم، ئێستا با بپۆرم لەو مەخانە بخۆینەوه کە دەلێن مەيى "کلکى تیمساح" دەدەن بەکریارەکانیان، سەرەپای ئەوێ پیر بوم بەلام بەباشى دەتوانم تامى "کلکى تیمساح" جیاکەمەوه و دەستنیشانى بکەم، هەرودەها دەمەوێت بزانم چ کەسێک ئەم مەيەى هێناوه بۆ ئێره و زۆریش خەز دەکەم خاوەنى ئەم مەخانەى کە دەلێن ژنە ببینم.

"موتى" وتی: دەتوانم بپرسم پێداگری خاوەنى بەرپۆرم بۆ چاوپێکەوتن لەگەڵ خاوەنى مەخانەدا کە ناوى "ستە" یە چیە؟

"سینۆه" دەلێت: یەکیان لەبەرئەوێ بپرسم بۆچی ناوى "ستە" یان لەم مەخانەى ناوه، دووهمیان ئەم مەيى "کلکى تیمساح" ەى لەکۆى ئاشکرا کردووه.

"کاپتا" کە بىنى "سینۆه" سورە لەسەر کارەکەى خۆى، وتی: ئەگەر نۆکەر لەیه کاتدا وەلامى هەردوکیان بداتەوه، سەرەپای ئەو وەلامەش هەر سور دەبیت لەسەر ئەوێ چاوپێکەوتن لەگەڵ خاوەنى مەخانەدا بکەیت؟

"سینۆه" وتی: تەنها کاتێک کە بزانم خوشکى "مریت" نیە، چونکە تەنها خوشکى "مریت" دەتوانێت مەيى "کلکى تیمساح" ئامادە بکات.

"کاپتا" وتی: کاتێک نۆکەر وەلامى ئەو دوو پرسیارەى دایەوه، خۆى لەخۆیدا ئەم نەهێنە ئاشکرا دەبێت.

"سینۆه" ش کە ئەم بابەتە بەلایەوه سەرنج ڕاکێش بوو، وتی: هێچ کاتێک وەك ئێستا بەوشیوەى نەهێنى پارێز نەبویت دە زوو پێم بلى، بۆئەوێ بزانم بەچ شیوەیهک ئەو هەموو بابەتە ئالۆزانەم بۆ چارەسەر دەکەى.

"کاپتا" وتی: لەبارەى مەيى "کلکى تیمساح" ەو دەبێت خەيالى خاوەنى بەرپۆرم ئاسودە بکەم کاتێک دروستکەرەکەى ئاگرى گرت و بوبە خۆلەمیش، شیوازى

دروستکردنى ئەم جورە مەيەشى لەگەل خۆيدا برە گوڭرەو. ئەم مەيى "كلكى تيمساح"ە من لەناو خەزىنەكەمدا ھەلمگرتبوو و بۇ پەلكىشکردنى تۆ بۇ ئىرە پىشكەشى خاوەنى مەيخانەكەم کرد بۆئەوئى ناوى "كلكى تيمساح" بەسەر مەيخانەكەو ھەلواسن بۆئەوئى والەتۆ بکات جارىكى تر سەرنجت بەلای "ئامون" دا پەلكىش بکرىتەو!

"سىنۆھە" وتى: بەراستى پىشەکیەكى کاریگەر بوو. کەواتە ھىچ دروستکەرىک بونى نیه که خوشكى "مریت" بیئت! بەلام لەبارەى ناوى "ستە"، ئەم ناوہ بۆچى لەکچى خاوەنى مەيخانە نراوہ و ناوبانگى جوانى لەناوشاردا بلۆ بووہتەوہ و دەلین لەجوانیدا وینەى نیه.

ھەرۆھا "سىنۆھە" وتى: ھەر لەبەرئەوہش زیاتر خوازیارى ئەوہ بوم چاوم بە "ستە" و مەيخانەکە بکەوئیت، دەبیئت نەینىەک لەپشت ئەم ناوہوہ شاردرابیتەوہ... سەرەپرای ئەوئى ناوى "ست" ھزرى "سىنۆھە" ى سەرقالکردبوو، وتى: ئەم سەرى پشیلەيەم لەشوئینىکدا بینىوہ، بەلام لەبەرئەوئى نەیتوانى بیھینیتەوہ یاد لە "ستە" ى پرسى: سەرى پشیلەى "خودای بەدى ھینەرى ئارەزوہکان" م لەشوئینىکدا بینىوہ.

"ستە" وتى: نازانم تۆ سەرى ئەم پشیلەيەت لەکوئیدا بینىوہ، دواى ماوہیەكى تر "چەند نفر" بۆتى پوندەکاتەوہ.

"سىنۆھە" وتى: مەبەستت خاوەنى مەيخانە و میوانخانەکەيە.

"ست" وتى: ئەگەر بۆماوہیەک دان بەخۆتاندا بگرن پەى بەھەموو ئەو نەینیانە دەبەن، ئیستاش پیم پیبدەن بۆ زیاتر کردنى سەرسورمانتان چراکان خامۆش بکەم، ھەراکتیکیش وتم چاوتان بکەنەوہ، چراکانیشتان بۆ دادەگىسىنم، دواى ئەوہ دەتوانن چاوتان بکەنەوہ.

ئەو بیئەنگیە کە لەو ماوہ کورتەدا بەلای "سىنۆھە" و موتى "کە مندالەکەى بەباوہشەوہ بوو ھەرۆھا "کايتا" کە بەدلەپراوکیوہ چاوەرپى بینىنى "چەند نفر" و "ئاتوم" کەواى دەزانى "ستە" ى شوخ و شەنگ ھەزى لیکردوہ، بەدەنگى ترپەى پىی ژنانە شەقا، دواى ئەوہ بیستیان کە کەسیک وتى: چراکان داگیرسیننەوہ و

"نفر نفر" یش وتی: داستانی دور و دریژی پیاویکه که عاشقی ژنیک دهییت و ژنیش لهوکاته‌دا چهند مەرجیکی بو دانا و پیاویش یه‌کسەر هەمووی جیبه‌جیکرد.

"سینۆهه" وتی: تاوانی ئەم ژنه‌بوو که ئەو پیاوه‌ی هانی ئەو جوړه کارانه‌دا.
 "نفر نفر" وتی: پیاوانی به‌هیژ و توانا ژنان ورد و هان ده‌کەن، مەگەر هەر "هورم هب" نه‌بوو له‌یه‌که‌مین مەرجدا ده‌رگای ماله‌که‌می به‌له‌قه کرده‌وه و به‌ده‌م جنیودانه‌وه بینه‌وه‌ی هیچ گرنگیه‌کم پیندات به‌جیی هیشتم، بگره‌ئه‌نگوستیله‌یه‌ک میسشی پینه‌دام، چ بگات به‌گوژی دایک و باوکی. من له‌هەموو مامه‌له‌یه‌کدا مەرجم له‌گه‌لدا ده‌به‌ستی، تۆم له‌خۆم دور ده‌خسته‌وه، به‌لام بگره‌ تۆ ئەم نوکەرەشت پی‌فروشتم، ئیستاش له‌پروی یاساییه‌وه ده‌توانم هەر ئیستا بانگه‌ش‌ه‌ی ملکداری "کاپتا" بکەم و بیکه‌مه‌وه به‌نوکه‌ری خۆم بوئه‌وه‌ی پاک و خاوینی مه‌یخانه‌که‌م له‌ئەستۆ بگریت و به‌رده‌وام گسکی بدات! له‌ئیستادا ئەو به‌نوکه‌ریکی هه‌له‌تو له‌قه‌لەم ده‌دریت و منیش به‌های ئەوم به‌خاوه‌نه‌کی داوه.

"کاپتا" ش که خاوه‌نی کۆشکیکی مەزن بوو، به‌م قسانه‌ زۆر دلگران بوو و وتی:
 له‌"تبس" دا "هورم هب" یش ناتوانییت بی' مؤلەت خۆی بگات به‌ناو کۆشکه‌که‌مدا، چ بگات به‌وه‌ی تۆ به‌تو‌یت من بکه‌یت به‌هی خۆت.

"نفر نفر" وتی: له‌"تبس" دا به‌لی تۆ راست ده‌که‌یت، به‌لام ئیستا تۆ له‌مال و مه‌یخانه‌ی من و له‌نیو پاسه‌وانه‌کانی مندایت، بیهوده به‌پرسیارگه‌لی بیینه‌ما خۆت له‌م راستیانه‌ مه‌دزهره‌وه، چونکه ده‌زانم "سینۆهه" زۆر تامه‌زروی ئەوه‌یه بزانییت له‌"مردوخانه" دا چی پویداوه و به‌چ شیوه‌یه‌ک له‌ئیستادا لی‌ره‌م! چونکه ئاگاداری ئەوه‌بوم کاتی‌ک که‌که‌م "سته" منی بادایکی خۆی بانگکرد، له‌وکاته‌دا کونجکاوانه ته‌ماشایه‌کی ئەوی کرد و هەر له‌وساته‌دا بینده‌نگی بالی به‌سەر ئەو ژوره‌دا کی‌شایوو، دوا‌ی ئەوه "نفر نفر" بی‌په‌رده هەموو به‌سەر هاته‌کانی له‌به‌رده‌م که‌که‌ی خۆی "سته هوس" دا باسکرد:

ئەو شه‌وه‌ی تۆ منت به‌"مردوخانه" سپارد، به‌پی‌ی خواستی تۆ، ئەوه‌ی تۆ پی‌یت پی‌وتن له‌وه خراپ‌تریان به‌سەر مندا هی‌نا و چه‌ندین مانگ هەموو پوژ و شه‌وی‌ک

تەۋايى كرىكارەكانى مردوخانە ۋەك كەرەستەى يارىكرىدن لەگەل خۇياندا دىانبردمە جىگەخەۋەكەيان يان بەسەر بەردىكى مۇميايى يان ھەرشوئىنىك كە خۇيان حەزىيان لىبىت لەگەلدا پاياندا بواردا، بەكورتىكەى..... ئەم حالە بەردەوام بوو تا ئەۋكاتەى سىم پېرېو، كاتىكىش سىم پېرېو، وىستىم خۇم بىكۇژم، بەلام كاتىك ئەۋەم بەھزىدا ھات گەر ئەم كۆرپەيە لەسكىدا بىپارىزم دەتوانم خۇم لەم نەھامەتتە پزگار بىكەم، بۇيە لەھەمان ئەۋ شوئىتەدا بىپارىمدا ھەم خۇم لە مردوخانە پزگار بىكەم ۋ ھەم تۆلەى خۇم لەتۆ بىكەمەۋە، لەۋكاتەدا ھەستى تۆلەكرىدنەۋەم زۆر بەھىزىبو، ئالىردەدا بوۋكە چىتر فىل ۋ تەلەكەى ژئانە ۋ ھۆكارى سەرنىچراكىشى پىاۋانم بەدەستەۋە نەما بوو بۇيە پەنام بۇ زىپ ۋ زىو بىرد. سەرنىجى سەرنىچەشتى مردوخانەكەم بەلەى خۇمدا پاكىشا ۋ پىم وت: بەدوۋ مەرج بېرىك كافىزەى زەرد، ھەروەھا يەككە لەكەنىزەكانى خۇمت پىدەدەم بۇئەۋەى بەئارەزۋى خۇت لەگەلىدا رابوئىرىت، يەكەم ئەۋەى من لەم مردوخانەيە بىيەتە دەرەۋە، دوۋەم بەلگەنامەى مەرىگم كە مۇرى پزىشكى پىۋەيە بەدەيتەۋە بەخۇم، بۇئەۋەى سىكالا دژى بەرز بىكەمەۋە. سەرنىچەشتى كرىكارەكانى مردوخانە كە تۆى باش دەناسى ۋ زۆرىش خۇشى لەتۆ نەدەھات، منىش لەھەمان ئەۋكاتەدا چاۋىم بە زىپ ۋ زىو بەست ۋ بەلگەنامەى مەرىگەكەمى دايەۋە بەخۇم، منىش يەكسەر پۇشتىم بۇ لای "ھورم ھب" ۋ وت: ئامادەم ھاۋكارى دارايسى بىكەم بەمەرىجك تۆ بۇ شوئىنىك دور بختەۋە كە نەتوانى ھەناسەش بەدەيت!

"ھورم ھب" یش وتى: من قەرزارى "سىنۇھە"م، چۈنكە ئەۋ پىاۋىكى مېھربانە ۋ سودىكى زۆرىشى بەمن گەياندوۋە.

منىش پىم وت: منىش دەتوانم سودت پى بگەيەنم ۋ زىپرت پىدەدەم، ھەروەھا بۇئەۋە ھاتوم بۇلات كە سىكالاى خۇمت لا بىكەم، تۆ دەبىت لەدىدى دەستەى پزىشكان ۋ دادوۋەرانى دادگاۋە "سىنۇھە" لەپزىشكى بىبەش بىكەيت، دواى ئەۋەى بەلگەيەكى مۇركراۋى كەسىكى مردوم خستە بەردەستى وت: بەناۋى ژنىك سىكالاۋ لەپزىشكى تايبەت ھەيە!... بەبۇچونى من سوكتىن سزەى بەسەرتۇدا سەپاندوۋە ۋ سزەيەكى ئاسانى ۋەك ئەۋ دورخستەۋەيە لەبەرامبەر كارىك لەبەرامبەر مىندا

ئەنجامت دا بەسەر تۆدا سەپىنراوە. بۆچى؟ چونكە تۆ لە ئاستى پەقەبەرايەتى و لاوازىدا بەزۆرى دەستەلاتت قۆلەت لىكردومەتەو، ئەو خالەى زۆر دوپاتم كردهو و وام لە "هورم ھب" كرد بېريارى كۆتايى لەسەر ئەم كىشە بدات، ئەو ھبوو پاسەوانانى ئەو شەو شەم دۆزىەو كە تۆ بەناوى "هورم ھب" و بەفەرمانىكى ساختە ھانت دابون ئەو تاوانە لەبەرامبەر مندا ئەنجام بدەن. "هورم ھب" یش بەيىستنى ئەم قەسەى زۆر توپە بوو و وتى: چىتر ئەم بابەتەيان بەھىچ شىوئەىك ناتوانىت چاوپۆشى لىبكړيت، بەلایەنى كەم لەبەرئەوئى سىنۆھە ھەلومەرجى ھاوړىيەتى منى قۆستووئەو بۆ كارى تایبەتى خۆى، دەبىت بەسزای خۆى بگات.

نابىت ئەو ھەش فەرماوۆش بکەیت دواى دورخستنهو شت پیاوھەکانم چاودىريان دەکردى، تەواوى گواستنهو و ئەو کەسانەى ھاوکاریان کردن ھەروھە ئەم "ئاتوم"ەى لەتەنىشتەو دانىشتوو، بۆ "چەند نفر" کاریان کردوو، بەواتا "یەك نفر" بەواتا "نفر نفر نفر" من "كاپتا" دەبەخشم و ئازادى دەكەم! ئىستا دەبىت بەپەلە دوربارە ھەلبيتەو، جارى پيشوو لە "تبس" ھەلھات، ئىستا بەپىچەوانەو دەبىت بەرەو "تبس" ھەلبيت. "سىنۆھە" ش دواى چەند ساتىكى تر بەكەژاوەكەى پروانەى لای پیاوھەکانى "هورم ھب" ی دەكەم بۆئەوئى بەپىي ياسا مامەلەى لەگەلدا بکەن، بەلام "موتى" و ئەم منداڵە تازە لەدايك بوو دەتوانن لەھەمان ئەو ژورەى كە بەكړيتان گرتوو و كړىكەيتان راستەخۆ داوہ بژين، چونكە ديار نيە چارەنوسى "سىنۆھە" ى ھەلھاتوو چى دەبىت، تۆ لەئىستادا بچەوئەو و چاودىري لەو منداڵە بکە، بەچاوى خۆت دەبينى "نفر نفر نفر" بەزۆر ھىچ شتێك بەسەر ھىچ كەسێكدا ناسەپىنيت! ئەگەر ويستت بمىنيتەو ئەو ھەموو پىووستىەك بۆئەم منداڵەش دابىن دەكەم، ئەگەر حەزىشت نەكرد بمىنيتەو، ئەو دواى ئەوئى "هورم ھب" بېريارى دا بەچ شىوئەىك پەفتار لەگەل "سىنۆھە" دا بکړيت و شويىنى دور خستنهوئى دەستنيشان كړا دەتوانى پەيوەندى پىوہ بکەيت، خۆزگە "سىنۆھە" كتيبەكەى تەواو نەكردايە و ئەم بەسەرھاتەشى بۆ زياد بکردايە...

موتیه لهباتی سینۆه

ناوم "موتیه"یه، من نه دایک و نه باوکی راسته قینه م خۆم بینیه، بهلام لهسهردهمی مندالیمدا زپدایکه کهم که ئەم ناوهی من -ناوی ئەو بووه- و بهداوای زپباوکه کهم ئەو ناوهی لیئاوم، من پوداوکهانی سههردهمی مندالی تا دهگات قوناخهکانی سههردهمی لایهتیم زانیاریهکی پڕواییکراوم هیه، دهزانم لهسههردهمی مندالیمدا لهگهڵ زپدایکه کهمدا گواستراوه بو مهیخانهیهک، لهو شوینهدا کچی خاوهنی مهیخانه که گرنگیهکی زۆری پێدهدام، و من و ئەو پهیهوست بونیکی زۆر بههیز لهنیوانماندا دروست بوو، ههروهها منیش بومه هۆی ئەوهی ئەو ببیته هاوسهری جینشینی فیرعهون که له دوااییدا بوو به فیرعهون. "سته" که نهیده توانی بهرگهی دوریم بگریت، ههفتهیهک دواي ئەوهی ژیا نی هاوسهری پێک هینا منی لهگهڵ خۆیدا برد بو بارهگای فیرعهون و له پیویستهیهکانی بارگا بۆنمونه مامۆستایانی پله یهک وانهیان پێدهوتمهوه، ههروهها "سته" کهزی دهکرد یادگار راسته قینهی ئەو بارهگایه بهیاداشتکراوی بمینیتهوه و منیش بهپیی خواستی ئەو دهستم کرد بهنوسینی بابهتهکانی پۆژانه...

کهسایهتیه سهیرهکانی میژوو³

³ ناوی "ژان فرانسوالیون" له میژوودا بهجاویدانی بمینیتهوه، چونکه ئەو بههرهگیرانی شیوازی نویسی "هیروگلیفی" پۆشتیپیرانی به نوسراوه ههڵکۆلراوهکانی میسری دیرین ئاشناکرد.

پهیهوهندی هاوسهری "ست هوس" و "ستههوس" ئەهریمه زاده لهگهڵ ئەهریمه زاده "دا لهوشوینهی که پهوتی پوداوی دور و درێژی ئەم بهسهرهاته که لهگهڵ ئەم پێک هینانی ژیا نی هاوسهریه سهیرهدا دهگیردیتهوه، بهکورتی دهبیت بزانی که "ست" له تبهدا له "کهپ" دا که نیوهندی زانسته دهخویند و شهوانه بهدزیهوه دهوشت بۆ "کهپ" و عاشقی "سته هوس" دهبیت و ژیا نی هاوسهری لهگهڵ یهکدا پێک دههینن، لهو قوناخدا "موتیه" ش کچیکی لاو بوو و "سته هوس" زۆر پییهوه پهیهوست بوو، بۆیه ئەویش لهگهڵیدا دهوات بۆ بارهگای فیرعهون، "سته هوس" ی شارن "موتیه" دهبیت به هاوهم و هاوڕێی... "سته هوس" سی مندالی له "ست هوس" بوو کچیک بهناوی "دولانت" دور کوپیش بهناوی "شار و پامیس"

"سناړ و رامسیس" کوږه کانی "ست هوس" له گوږه پانی تاقیگادا

گای کیوی "وهرزای" چاوی له "رامسیس" هه لنه ده پری، گیانه وهریکی نه ندام که ته و زل و به هیژ و هیژ شېر که لاقیکی وک پایه ی هه بوو، گوئکانیشی دریژ و پان و به لایه کدا شوږ بوبون، له لایه که وه چاوانیکی گه وړه و پاماو، شاخه کانیسی هینا بووه خوار و له جیی خویدا نه ده جولاً، ته نها ته ماشای ده کرد. نه ژادی "وهرزای کیوی" له لای ته وای پوچییه کان ناشکراو و توقینه ر بوو. "گای کیوی" ترسناک و شپه نگیژ و زور هه ستیار له گه ل له شیکی بزوینه ر که له پلار و ته کانیکی شیتانه دا خو ی بو هیژش کردن ناماده ده کرد، کلکی زور له سهرخو نه مبه روه بری پیده کرد. له مه و دایه کی زور کورتدا له نیوان باوک و کوپی نیگه رانیدا، نیگه ران له چاوه پروانی بهرگری تاقیکردنه وده دا چاویان له گای کیویه که هه لنه ده پری: فیرعون له سهرده می "ست هوس" و کوږه که ی "رامسیس" بو ماوه یه که له هه لومهرجی بهرگریکاریدا ساترمیریان ده کرد. "ست هوس" که له سهر بنه مای چهند به لگه یه کی نه خوازراو و شومدا ناوی "ست هوس" یان لینابوو، به لام ئو ناوی "وهرزای داگیرکه ر" له خو ی نابوو، فیرعون کوږه که ی له گوږه پانیکی راسته قینه دا له بهرامیه ر پکابه ریکی به هیژ و پیداگردا راگرتبوو. "رامسیس" که گایه که له بهرامیه ریدا راوه ستابوو و باوکیشی له پشتیه وه بوو، به بارودوخیکی دهرونی و جهسته یی سه خندا تیده په پری. کوږه نه یده توانی له جیگای خو ی ته کان بخوات، چونکه "گای کیویه که سه د مه تر لییه وه دور بوو، له ناکاو به په له هیژشی بو برد. "ست هوس" - وهرزای داگیرکه ری- میسر که هه مان روکار و بونایه تی ناماده ی بهس بوو بوئوه ی دژمنه که ی بهینیته له رزین، له پشتی "رامسیس" وه راوه ستا و ته ماشای

دەکرد. دەیزانی جولەيەکی ھەلە ئەکریت بگۆردریت بەکارەساتیکى چاوەپوان نەکراو. "ست ھوس" گۆرا بوو بە ئەندامیکى باریک، پوخساریکی جدی، نیوچەوانیکى دریز و کەسایەتیکەى شکۆمەند، بەشیوہیەک کە کەسانی چوارەورى زیاد لەگا کێویەکە لێى دەترسان. لەو ساتەدا ئەم پرسیارە ھات بەھزرى "پامسیس" دا کە ئایا "ست ھوس" زیاتر دلى مروڤ دەھینیتە لەرزین یان ئەم گا کێویە؟ چونکە "ست ھوس" یش وەك ئەو گا کێویە ھەمان ئەم دلەپراوکییەى لەدلى مروڤدا دروست دەکرد. "پامسیس" ی لاو بەدودلیەکەوہ بیرى لیکردەوہ کە ناییت بترسیت، لەوکاتەدا ئەوہى ھاتەوہ یاد کە "سارى" پراھینەرەکەى پیتی وتبوو گای کێوی گیانەوہریکی ئاسانە، ئاگرى ئەو جیھانەکەى تر لەجەستەیدا لەحالی خرۆشاندايە و ھاوپی خودایانە! زیان بە فیرەوون و فیرەوون زادەکان ناگەيەنیت! بەلام ئەمانە تەنھا گوئەگەلیک بون کە پراھینەرەکان بۆ بەرزکردنەوہى وەرى نەوجەوانان بەگوییاندا دەیانچرپاند. گای کێوی لەپێرەوى خۆیدا فیرەوون و کەسوکار و خوداکانى نەدەناسى، "پامسیس" لەپوى ئەزمونەوہ پەيى بەم پاستیە برد و زۆر ئاگای لەخۆی بوو و چاوەروانى ھیرشى خیرا و لەناکاوى گا کێویەکەى دەکرد بۆئەوہى ھەلى بیناگایى نەقوزیتەوہ. "پامسیس" دەربرینیکی بەگۆندا چرپاند: ئەوہ چ گایەکی کێو و "وہرزای" مەزنە! و دەنگیکیش پرسى: ئەى تۆ چۆنیت؟ "پامسیس" مات و خافلگیر و بیدەنگ مایەوہ، لەوکاتەدا گا کێویەکە بەدەستى چەپی دەستى کرد بە سمکۆلان و زەوى بەردەمى کێلا و تەپ و تۆزى بەئاسماندا بلاوکردەوہ شکۆمەندى و دەنگى خرۆشانى گای کێوی بالندە ماسیخۆرەکانى چوارەورى ترساند و بەخیرایى دەستیان کرد بەفرین و سەکۆى نمایشیان چۆلکرد. دەنگى "ست ھوس" دوبارە پرسیاریکى تری کرد: تۆ ترسنۆکترى یان کوپى فیرەوون؟ دوای ئەوہى "ست ھوس" لەھزرى خۆیدا لەو پرسیارە پاما، نیگاکانى وەك نیگای مار کوپى لاوى ئەفسوناوى کرد.

"پامسیس" وتى: دەمەوێت لەگەلیدا بجەنگم.

"ست" وتى: لەم جۆرە گۆرەپانانەدا پیاوى ئازا و بەتوانا لە ترسنۆک و لاوازەکان جیادەکرێنەوہ، بەلام فیرەوونەکان پەھەندى ئەم ھیزانەن، ئەگەر توانا و دەستەلات

پوبەپۇي يەكتىر بېنەۋە، لەم جۆرە حالەتەندە نايىت پىششىنى بابەتى چاۋەپواننەكراۋ بىكەيت، نايىت بىر لەدەستەلاتت بىكەيتەۋە، سەرەتا دەبىت پال بەم ھىرشە زووتىپەرەۋە بىنىيت. لەسەردەمى فەرمانرەۋايىدا ئالەم جۆرە ھىرشە لەناكاۋانە زۆرن، ھىچ تاقىكرەنەۋەيەك نايىت تۆ بىرسىنىت، ئىستىا دورۇ پىگات لەبەردەستادايە، يان دەبىت لەگەل ئەم گا كىۋىيەدا بىجەنگىيت يان پاشەكشە بىكەيت، دەستەلاتى ھەلبىزارىدن لەدەستى خۆتدايە.

پامسىس ھەۋلى دا بەسەر خۇيدا زال بىت. لەۋكاتەدا ھەموو توانايەكى بەپىكانى بەخشى و خۇي ئامادەي پۇشتىن كىرد و ھەنگاۋىكى بەرەۋ پىشەۋە نا و وتى: دەپۇم بەلام تۆ پەۋانەي مەرگم دەكەيت، چۈنكە دەزانى ھىرشى ئەم گا كىۋىيە، گابازە بەھىزەكانيان پەۋانەي مەرگ و نابوتى كىردۈۋە، چ بگات بەمەن كە لەباتى مەشق تەنھا فىرى جۆرىك دەرىپىنيان كىردوم كە گاي كىۋى دۇستى فېرەمەن و خۇداكانە.

"ست ھوس" وتى: پۇژىكيان "ھورم ھب"ى باۋكم پىيى وىم، كۈپەكەم ۋەك گاي كىۋى بەھىز و شاخىكى تىژ و دلىكى ئازاي ھەيە، چاۋنەترس بە تا ئەۋكاتەي چۆك بەھەموو دىرمەكانت دادەنەۋىنىت، ئىستاش مەن ئەۋەت بۇ دۇيات دەكەمەۋە: تۆ "پامسىس" كۈپى "ست ھوس" كۈپى "ۋەرزاي داگىركەر" خۆت ۋەك "ۋەرزاي" يەك لەدايك بويت، دەزانى ئايندەي مىسر لەدەستى تۆدايە، بۇيە دەبىت ۋەك خۆر لەپىناۋ خەلكىدا ھەلبىيت و پوناكيان پىيى بەخشىت بۇئەۋەي لەتىشكى پوناكيەكانت بەھەرەمەند بن. تۆ تا دۇيىنى ئەستىرەيەك بويت لەپىشت ھەرەكانەۋە شارداربويتەۋە، بەلام ئەمەزۇ لەم ئاسمان و بارەگاي تاقىكرەنەۋەيەدا يان دەدرەۋشىيەۋە يان خامۇش دەبىت.... بەلام لەۋكاتەدا دەنگى بۇپەي گاي كىۋى ئاگادارىيەك بوو كە ئاراستەي "ست ھوس و پامسىس" كرا، ۋەك بلىيى "گا" لەتىكەل بونى فېرەمەن و فېرەمەن زادە تۈپە و دلىگران بويت، بۇيە بەخىرايى دەستى كىرد

⁴ پامسىس لەبەر ئالەبارى ناۋەكەي و ھۇكار ناۋاننى ناۋ خۇي گۇپى بە "ۋەرزاي داگىركەر"، "ۋەرزاي" جۆرىك گايە كە زىياتر بۇ زۇرانبايى گا پەرومەردە و ئامادە دىكرىت، كاتىك دەلىت تۆ ۋەك "ۋەرزاي" يەك لەدايك بويت مەبەستى ئەۋەيە تۇش ۋەك ئەو گايە بەھىز و دېرەندە و چاۋنەترسى... ۋەركىز

به پراوه شاندى كلكى و بانگه وازى جهنگى دهست پيكر د. "رامسيس" يش بريارى دا به پيى گوتنه كانى باوكى "ست هوس" يان بدره وشيته وه يان خاموش بيت. هلبهت "سارى" پراهنه رى "رامسيس" به شيويه كى سهرزاره كى يان هه نديجار خوى پولى گاي كيوى ده بينى و هونه رى زوران بازى گاي فيرى "رامسيس" كردبوو، به لام نه و لاه له هه پرته لايه تيدا به هيچ شيويه كه روبه پوى ديمه نيكي ئاوا جدى له بهرام بهر گايه كى كيوى تورده دا نه بووه ته وه.

"سته هوس" گوريسيكي دا به "رامسيس" و تى: ئاگات له خوت بيت هه موو هيز و تواناي نه و گا كيويه له سهر و شاخه كانيدا چرده بيتته وه، ده توانى نه هيزه به گرتنى شاخه كانى پوچه لى بكه يته وه. ده بيت هه ولى بدهيت دهستت بگاته شاخه كانى.

"رامسيس" سهره پاي نه وهى ته مه نيكي كه مى هه بوو به لام به هه لدانى گوريس نامو نه بوو هه روه ها بالايه كى كه ميك كورت به لام جهسته يه كى وهرزشه وان و ماسولكه دارى به هوى چهند وهرزش و مه شقيكي زور قورسه وه لاويكى شايسته ي و خيراي ليدهر چوبوو، به تاييهت له كاتى ليخوپرينى گه مى "به له م" له ده رياچه ي كوشكدا، پورنى ده يان جار مه شقى له سهر چونا يه تى جوړى به كار هينانى گوريس كردبوو.

"ست هوس" به گوښى "رامسيس" دا چرپاند و وتى: هه ر نه و كاته ي گوريسه كه به دهسته وه بسوپرته، دهنگى نه و گوريسه گاي كيوى ده بزوينيت، چيتر چاوه رپى هيچ شتيكي تر ناكات، بويه ده بيت ئاگات له هيرشكردنى بيت. تو ده بيت ته نها و ته نها يه كجار نه و چهند ساته ماوهت هيه خوت به شاخه كانيه وه هه و لواسى و هه مان نه و هيزه ي كه پيم وتى له سهريدا كو بووه ته وه گيروده بكه يت، نه گه ر يه كه مين هه لت له دهست بدهيت، چيتر دواى نه وهى هيچ هه ليكي توت بو ناره خسيته، نه و كات نوره ي گا كيويه كه يه بوئه وهى به و شاخه تيژ و هيزه ويړانكه ريه وه به يه ك قوچ له ناوت ببات. "رامسيس" زور به وردى گوښى له رينماييه كانى باوكى "ست هوس" ده گرت، سهره پاي نه وهى گا كيويه كه ي له باره گاي هيرش بردندا بينى. له و كاته دا "رامسيس" توند گوريسه كه ي له دهستيدا گوشى بوئه وهى نه گه ر گا

کیویہکە ی دیلی دەستی کرد گوریسەکە لەناو دەستیدا توند بگریت و لەدەستی دەر نەپەریت و بەهەموو هیز و توانایەکی روبەرۆی گای غولپەیکەر ببیتەو. "پامسیس" دەیزانی لەکاتی گرتنی ئەو گا کیویەدا توانای گیرۆدەکردن و روبەرۆبونەوێ ئەو گایە ی نیه بەلام هیچ پینگەچارەیهکی تری لەبەردەستدا نەبوو، بەگوتهی "ست هوس" یان دەبیت بەدەرەوشیتەو یان خامۆش بیت، "پامسیس" یش لێ ورد بویهو دەوای ئەو هیزشی بۆرد. "پامسیس" هیچ کاتی بەچاوی خۆی ئەوێ نەبینیبوو کە گای کیوی چ خیراییەکی هەیه، لەچاو تروکانیکدا گاکە ی لەدوری یەك دوو هەنگاوێکدا لەبەرامبەر خۆیدا بینی، "پامسیس" بەسەختی واقعی لەم خیرایی و خافلگیریه وەرما و بەخیرایی ئەو گوریسە ی کە بەدەستیهو دەیسوێراندەو یەکسەر بۆی هەلدا، گوریسەکە لەپشتی گا کیویەکەو هاتە خوار، لەکوتهی ئەم جولانەشیدا پێی خلیسکا و کەوت. هەمان ئەم کەوتنە ی بویهوێ ئەوێ شاخی ئەو گایە لەباتی ئەوێ بچەقیته جەستەیهو تەنها بەروشانێ بەشیک لە سینە ی کوتهی بیت، بەلام "پامسیس" بەچاو کراوێی تەماشای گاکە ی دەکرد. ئەو گا کیویەش بۆ دواین هیزشی و قوچی بەجولەیهکی سەربازانە کەمیک گەرایە دواو بۆئەوێ بتوانیت خیراییەکی زیاتر بەپیکانی ببەخشیت، لەم ماوێەدا "پامسیس" بەخیراییەکی چاوەرواننەکراو هەستایە سەرپێ و تەماشای نیوچەوانی گا کیویەکە ی دەکرد، بەتیزبینی چاوەکانی ئاگاداری ئەو بوو کە گوریسەکە لەشاخەکانی پێچراو و گیرێ کردوو و گاکەش هەموو هەست و ئاگاییەکی خۆی تەرخانی لیکردنەوێ ئەو گوریسە لەشاخی کردبوو، بۆیه سەری بەخیرا بەلای راست و چەپدا دەسوێراند. بۆ ماوێەک گۆرەپانی زۆرانبازی و پکابەرەکە ی لەبەرچاو نەگرت، هەمان ئەم چەند ساتەش بۆ "پامسیس" بەس بوو کە بەخیراییەکی چاوەرواننەکراو خۆی بگەیهنیتە لای سەریکی ئەو گوریسە ی لەسەر زەوی کەوتبوو بۆئەوێ بەتوندی رایکیشت. "ست هوس" لەم کاتەدا بۆ شلەژاندنی گا کیویەکە پوشتە ناو گۆرەپانی زۆرانبازیەکەو و بەشیوێەک پراوێستا کە گا کیویەکە پوو لەو بکات. "ست هوس" لەوکاتەدا هاواری کرد: کلکی گاکە بگرە! پەرۆدەکاری گاکان بەشیوێەک کلکی گاکانیان دەتاشی کە تەنها لەکوتهی

كلكياندا كه ميک توکيان دههيا ليه وه بؤئه وهی له کاتي گرتني دا له دهست نه خلیسکیت و بتوانیت نهو گیانه وه ره گیرۆده بکات، "پامسیس" یش زۆر باش ناگادار نهو حالته بوو و کلکی گاکه ی گرت. "ست هوس" به گرتنی گوریسه که و گرفتار کردنی گا له سربوه، نهو گیانه وه ره ی له ناوچه ی سهر و کلکه وه گرفتار بینی، گای کیوی شکستی بۆخوی په سه ند کرد و دهستی له هه و لدان بۆ خو پزگار کردن هه لگرت و له دا سا ته کانیدا هیور بویه وه و دهستی به هه ناسه برکی کرد.

"ست هوس" به "پامسیس" ی وت: دروست له پشت نهو ئازده وه راوه ستیت! چونکه گای کیوی هه رگیز به و ئاسانیه هیور نایته وه، هه ره وه ی هه لیکی بۆ بره خسیت به هه موو توانایه کی هه ولی لیدانی ده دات، دوا ی نه وه ش ست هوس به رده وام بوو و وتی: خو م به چاوی خو م بینومه گا کیویه کان بۆ هیرش و قوچ لیدان وه ک دز و چه ته کان له پشت دار و دره خته وه خو یان هه شار ده دن بؤئه وه ی به باشی بتوانن دژمنکانیان خافلگیر بکه ن. گیانه وه ره که میک سهری راوه شان د و بته وی گوریس و هیزی پکا به ری تاقیکرده وه، به لام په یی به وه برد توانای روبه روبونه وه ی پکا به ری نیه، بویه دوا ی نه وه ئارام و له سه رخۆ سهری گه پرانده وه بۆ شوینی سهره تای خو ی! فیرعه ون چه قۆکه ی خو ی دهره ینا و گواره بچوکه که ی گوئی "پامسیس" به یه ک ته کان بری! "پامسیس" به سه رسو پرمانه وه راوه ستا و ته ماشای "ست هوس" ی کرد.

"ست هوس" که واتای نه م ته ماشا کردنه ی ده زانی، وتی: پامسیس اله م سا ته به ده واوه قوناخی مندالی و هه رزه کاریت تیپه پراندووه و له مه ودوا بویت به پیاو. پامسیس وتی: به لام نه وه من نه بووم نه م شکسته م به م گا کیویه هیئا.

ست هوس وتی: به لام تو بویری و ئازایه تی نه وه ت هه بوو روبه پری نه م گیانه وه ره بیته وه و له مه رگ نه ترسی، تو مه زترین دژمنی خو ت که وه ک ترس وایه شکست پیه ینا و به سه ریدا زال بویت، چونکه ترس له گاکیوی به هیزتر و هه ره شنامیزتره.

کو په کانی ست هوس به "شنار و پامسیس" بانگ ده کران، خو ی نهو ناوانه ی له کو په کانی خو ی ناوه، خوشی که "وه رزای داگیرکه ر" بوو که له وه و پیش

بە "ست" ئەهریمەن زادە لەلایەن دایکیەوه ئەو ناوەی لێنرابوو، بەلام ناوی "ست" ی گۆڕی بە "وەرزا" بۆئەوەی هەم توانای خۆی پیشانی هاوسەرەکی بدات، هەم ئەو ناو پۆخە و پیسەیی خۆی بگۆڕیت^۵.

"ساری" پراڤێنەری "پامسیس" بەهیچ شیوەیەك ئاگاداری پوداوەکانی ئەو پۆژە نەبوو، چونکە لەپراستیدا بەپێی بەرنامەی ئەو پۆژە "پامسیس" لەوساتەدا دەبوو لەپۆلدا لەوانەیی بیرکاریدا ئامادە بووایە، بەلام "ساری" ئاگاداری ئەوەیە کە "پامسیس" نە لە پۆل و نەقوتابخانەدا، نەگەرانی تەواوی ئەو شوێنانە بوو کە ئەگەری ئەوەی هەیە "پامسیس" لەویدا ببینیت، سەردانی ئەو شوێنانە کرد بەلام "پامسیس" ی لەویدا نەبینی. "ساری" لەدوو پووەوە لەبارەگای کۆشکی فیرعەوندا بونایەتیەکی تەواوی خۆی دەسەلماند، یەکیکیان ئەوەی پراڤێنەری "پامسیس" بوو دووهمیان هاوسەری خوشکە گەورەکی "پامسیس" بەناوی "دولانت" بوو، لەبەرئەوەش هەولێ دەدا ئەو تایبەتمەندیانەیی کە لەکۆشکی فەرمانرەواییدا بەدەستی هێناوە بەئەنجامدانی هەڵەیک لێی زەوت نەکریتەوه. هەلبەت "ساری" لە "دولانت" زۆر گەنجتر بوو، "ست" هوس "بەناونیشانی فیرعەون لەبارەگادا دەست تیوهردانی لەشیوازی نەریتی پەرورەکردنی منداڵەکانیدا نەدەکرد، بەلکو ئەو تەنها چاوەڕێی پۆژیکێ دەکرد کە "پامسیس" لە هەرزەکاریەوه ببیت بەپیاویک، بۆئەوەی تاقی بکاتەوه و ببیاتە گۆرەپانی تاقیکردنەوهوه و بزانییت ئایا "پامسیس" توانای بەرپۆبردنی کاروباری ولات یان بەلایەنی کەم سەرکردایەتی لەشکری هەیە! لەو کاتەدا براگەورەکی "پامسیس" بەواتا "شنار" جێنشینی فیرعەون بوو. سەرەپای ئەوەش فیرعەون حەزی دەکرد منداڵەکانی بەشیوەیەك پەرورە بکات کە هەردوکیان توانای بەردەوامی و بەرپۆبردنی دەولەتیان هەبێت. لەدیدێ پراڤێنەری بارەگای فیرعەون بەواتا ساری "پامسیس" بونەوهریکی ماندونەناس و بەتوانا و شایستەیی جێنشینی فیرعەونە، چونکە "پامسیس" لەپۆی گەشەیی هەزیەوه گەشتبوووە ئاستی گەشەیی جەستەیی و "ساری" پراڤێنەریش لەخۆی دەپرسی: ئایا

^۵ هەلبەت خوێنەرانی پۆشنییر ئاگاداری ئەم بابەتەن، ئەوەی لە برگی ئەم کتێبە و کتێبەکی "سینۆه" دا نوسراوه، واژە و ناوی ئەهریمەن نەهاتوو و بونی نیە و واتا ئەهریمەن نزیکترین واتایە لە واژە "ست" هوه.

تۆبلىيت پۇژىك يىت "پامسىس"ى سەركىش و ئائىرام دىيى و مالى بىكىت؟
چونكه "پامسىس" زۆر بىزىو و پىرسىاركەر و سەركىش بوو. شارژنى مىسر "ستە
هوس" زىاد لە "شنار" گىركى دەدا بە "پامسىس" "ستە هوس" شارژنىكى ھۇشيار و
قولبىن و زانا بوو و ئاشنايەتتەكى تەواۋى لەگەل فەرمانزەويانى خورەشت باشدا
ھەبوو، "ستە هوس"ى شارژ ھىز و دەستەلاتىكى زۆر بەرۋاۋانى بۇ خۇى
دەستەبەركىدبوو، بەتايبەت بەسەركەسانى خانەدانى دەولتدا دەستەلاتىكى
نكولى لىنەكراۋى ھەبوو.

لەو پۇژەدا تەنھا گومانى سارى لەبارەى ونبونى "پامسىس" لە "ستەهوس"ى
شارژ دەترسا، بۇيە بەھارپىكەى وت: لەدەستدانى كارەكەم بەلامەو وەك
كارەساتىك وايە، چونكه مەن لەبارەگای فەرمانزەوايى دەردەكەن دواى ئەوەى بۇ
دايىنكردنى بىزىۋى ژيانم دەيىت لەمالاندا جەل بۇ خەلكى بشۆرم. ھاسەرەكەم
"دولانت" یش لىم جىادەيىتەو، بۇيە دەيىت بەھەر شىۋەيەك بوو
"پامسىس" بدۆزمەو.

بەلام دواى تىپەربونى دوو پۇژى تىرىش "پامسىس" نەدۆزايەو. ترس
سەرتاپاي "سارى" راھىنەرى "پامسىس" داگرت و بۇ دوايىن جار پۇشت بۇ شوينى
ھەمىشەيى خۇى-بەواتا فىرگەكەى- و چاۋەكانى داخست و لەدلىدا خۇزگەى
ئەوەى دەخواست جارىكى تر "پامسىس" لەھەمان شويندا بىيىت! "سارى"
دەستەپاچە و داماو چاۋەكانى داخست و ئارەزوى دوو شتى كرد يان دۆزىنەو
"پامسىس" يان مەرگى خۇى، دواى ئەو بەدەنگىكى بەرز بەخۇيى وت: يان مەرگ
يان پامسىس، لەوكاتەدا گوى لەدەنگىك بوو وەلامى دايەو: سارى، نەخۇشى؟
سارى وتى: ئاي خوايە گيان شازادە ئەو توى؟ نەخۇشم نىم وىزانم شىت بوم.
لەكوى بويت؟

"پامسىس" یش وتى: تاقىگى جىنشىنى. باوكم بۇ پلەى جىنشىنى
تاقىكردمەو. ئەو مەنى لەگەل گايەكى كىۋىدا بەشەر دا ، نەمتوانى بەتەواۋى ئەو
گا نىرە گىرۋدە بىكەم بەلام لەگەلىدا جەنگام. بۇيە باوكم وتى: تۆ چىتر بويت بەپىاو،

له فرمانره واییدا ئەم جوړه هیژشه له ناکاوانه زۆرن، دەبینی ئەو ئاماژەیی بۆ دەستەلاتی من کرد.

"ساری" که هیور بوبویه وتی: بەلام ئەوەی هەمووان بەباشی لینی ئاگادارن ئەوەیە که "شنار"ی برات جینشینە!

"رامسیس" پرسی: تۆ که فێرکاری و ئاگاداری هەموو کاروباریکی ئیمەیت، ئایا تائێستا "شنار" لەگەڵ گای کیویدا تاقیکراوەتەوە؟

ساری وتی: تا ئەو شوێنەی ئاگادار بێ "شنار"ی برات بەم ئەزمونەدا تێنەپەرێوە، تۆش تێنەپەراندوو چونکە "ست هوس"ی باوکت ویستویەتی لەنزیکهو تۆ پوبهروی گۆرەپانی جەنگ و هەرهشەکان بکاتەو.

"رامسیس" وتی: تۆ وا دەزانی باوکی فیرعهونم کاتەکانی بەم کاره پەر و پوچ و بێنرخانەو تێدەپەرینیت.

"ساری" وتی: خەیاڵ پلاوی بۆ خۆت دروست مەکه، ئەم گەمژەییەت وەلاوە نی! "رامسیس" دلگران لەبێستنی دوبارەکردنەوی وشە، گەمژەیی؟ خروشا و وتی: "ساری" دەزانی که لەکۆشکی فرمانره واییدا نە ئەوەندە خووشەویستی و نە ئەوەندەش پزێت لێدەگیریت، زۆریش پەخنت لێدەگرن.

"ساری" وتی: پەخنتی چیم لێدەگرن، دەتوانی پیم بلییت؟

"رامسیس" که ماتی کرد، دواي ئەوە وتی: پەيوەندی تۆ بە خێزانەکهی ئیمەو پەيوەندیەکی نالەبارە، تۆ هیشتا ئاشنایەتی تەواوت لەبارە نەریتی کۆشکی فرمانره واییهو نیه، هیشتا لەهەمان چوارچێوەی ژيانى ئاساییدا ژيان بەسەر دەبەیت، بون بەزاوای فیرعهون پێویستت بەچاودیتری کردنی هەندیک خالە که تۆ پەچاویان ناکەیت یان هەر نایزانیت.

ساری وتی: بەدلنیاپییهو نایزانم بۆیه لەپەفتار و گوتارەکاندا پەچاویان ناکەم، بەلام دەمەوێت فیرم بکەیت!

رامسیس وتی: بەلام تۆ یێنەوێ لەگوتەکانت وردبیتەو دەیانەینیتە زمان.

ساری وتی: هەندیک لەگوتەکان بەلای هەندیک خەلکەو لەبەرئەوێ خوشیان لەبێستنی نایەت بە بێبنەما لیکى دەدەنەو، بەلام من لایەنگری ئەو خالە دەکەم که

تۆگونجاو نیت بۆئەوئەى فەرمانرەوایی و دەستەلات بگریته دەست، "شنار"ی برات که چەند سالیك له تۆگەرەترە، بۆ بە دەست هیئانی ئەم دەستەلاتە سألهايه مەشق دەکات و خەلکی ئەو بە جینشین لەقەلەم دەدەن و لەهەموو گرنگتریش بەرپزەوہ گوی لە گوتهکانی دەگرن!

پامسیس پرسى: دەتوانی مەبەستى خۆت پونتر بکەیتەوہ؟
 ساری وتی: تۆ دەتەوێت دەست و پەنجەت لەگەل گایەکی نێردا نەرم بکەیت، گەر "شنار" لەخۆت هاندبەیت دەم و دەست لەناوت دەبات، من هاوپی تۆم حەز بەچاکە و خوشیت دەکەم، بۆیە داوات لێدەکەم خۆت لە "شنار" دور بگرە.
 لەو پۆژەدا "شنار" ئارەزوێەکی تری لەسەردا بوو، بۆماوێەک لەگەل هاوپی نزیکەکانیدا گفتوگۆی کرد، بابەتی گفتوگۆیان ئەو بوو که بەچ شیوێەک خۆیان لەپاسەوانەکانی "کەپ" دەریاز بکەن و بپۆن بۆ مەخانەى "کلکی تیمساح". کلکی تیمساح لەسەرتاسەرى "تبس" دا بەتایبەت لەنیو مامۆستایانی نیوہەندى زانستى "کەپ" دا ناوبانگیەکی نمونەى پەیدا کردبوو و گەشتبوو پادەیهک که هەرکەسیک لەشەودا داوای ناوینیشانی مەخانەیهکی بکردایە یەکسەر مەخانەى "کلکی تیمساح" یان پێدەدا. مەخانەى "کلکی تیمساح" پێشتر ناوی "ستە هوس" ی شارنى هەبوو، بەلام لەدوايیدا "کلکی تیمساح" یشان بۆ ئەو ناوہ زیاد کرد، بەلام بەهۆی ئەو مەیه تاییبەتەوہ زیاتر بەو ناوہوہ ناوبانگی دەرکرد.
 "پامسیس" پرسیاریک لەهزريدا وەک چەکوش دەنگى دەدايەوہ، دەيوست لەگەل هاوپی نزیکەکانیدا لەگۆشەیهکی خەلوەتى وەک مەخانەى "ستە هوس" دا گفتوگۆیان لەگەلدا بکات. شەو بپیاربوو هەریەکیکیان بەشیوہیهک لەخەوگای قوتابخانەکەیان هەلبێن و لەکاتژمێریکی دیاریکراودا لە "کلکی تیمساح" دا کو ببنەوہ! ژوری "پامسیس" لەنەومی یەکەمى ئەو تەلارەدا بوو، بەلام لەخوار پەنجەرەوہکەوہ باخچە و خۆلیکی نەرم بوو، "پامسیس" لەسەر خۆ خۆی شۆپ کردەوہ و بەجولەیهکی لیھاتوانە بازى دایە سەر خۆلە نەرمەکە، گەلای باخچە و نەرمى خۆل پێی لەدەنگى کەوتنە خوارەوہ گرت. لەسەرخۆ لەسەر پەنجەى پێکانى دەپۆشت تا ئەوکاتەى گەشتە بەردەم دەرگای پاسەوانى. بەسنگەخشى

تەماشایەکی شوین و بارودۆخی پاسەوانەکانی کرد، بێ لەدوو کەس کە زۆر بەسەختی سەرگەرمی زارزارین بون، ئەوانی تر خەویان لیکەوتبوو. "پامسیس" دوای ماوەیەک پۆشتن خۆی گەیانده بەردەم دەرگای چوونە دەرەو و بینی سەگی هەوشاری قوتابخانە کە لەبەردەم دەرگا کەدا پاکشاوه. ناوی ئەو سەگە "بیدار" بوو، "پامسیس" هەموو پۆژیک پاشماوەی خواردنەکە ی دەهینا بۆ "بیدار" ی جوان و هۆشیاری قوتابخانەکە ی و بۆ ماوەیەکی ش یاری لەگەڵدا دەکرد. ئەو شەو "بیدار" هەر ئەو ی چاری بەبیدار کەوت دەستی کرد بە کلکە لەقی و سەری خستە سەر زەوی و خۆی بۆیاری ئامادە کرد، "پامسیس" بەپەلە پۆشتە پیئشەو و دەستی هینا بەسەر "بیدار" دا و لەگەڵ خۆیدا بردی بۆ لای دەرگای چوونە دەرەو. "پامسیس" ملوانکە ی چەرمی پان و سووری "بیدار" ی بە دەستەو بوو، بۆئەو ی نەو ک بۆ یاریکردن تەکانیک بەخۆی بدات و ببیتە هۆی ئەو ی سەرنجی پاسەوانەکان بەلای خۆیدا پاکیشیت. دەرگای چوونە دەرەو ی "کەپ" کە کوپی تەواوی کەسە مەزنەکانی میسر لەویدا پەرورە دەکران، لەسەر خۆ کرایەو و "پامسیس" سەرکەوتوانە لە قوتابخانە ی "کەپ" هەلەت! بۆئەو ی بېروات بۆ مەيخانە ی "کلکی تیمساح" شار لەو ساتی شەو دا چۆل بوو. شاریک کە نیوەندی زانکۆکان و کۆمەلگای زانستی ئەو سەردەمە ی میسر هەرەو ها "کەپ" ی شازادە و کەسە مەزنەکانی تیدا بنیات نرابوو. ئەو شارەش "تبس" بوو: تبس بەکوئترین پایتەخت لەقەلەم دەدرا. لە "تبس" دا بوو کە شازادە و کەسانی تر بۆ بەدەست هینانی پلەوپایەیک ناویان تۆمار دەکرد، هاوپیکانی "رامیسس" یش لەکەسە وەجاخزادەکان بون. پۆشتنی ئەو لاوانە بۆ مەيخانە ی کلکی تیمساح لەو تەمەنەدا قەدەغە بوو، بەلام ئەمانە بەئاگاداربون لەو سنورداریەتیە بەلیهاتویەکی زۆرەو خۆیان دەکرد بەناو ئەو مەيخانە یەدا و لەشوینیکی تاریکدا دادەنیشتن، یەکەمین کەس "پامسیس" بوو کە بەو کلاو گەورە ی بەسەریەو بوو زۆر خیرا خۆی کرد بەناو ئەو مەيخانە یەدا. بۆنی شەراب، بۆنی عەرەقی خورما، بۆنی ئاوجۆ، گۆزە فریودەرەکان کە لەدەلقای یۆنانەو دەهات، هەموویان چاویان لەو کوپە لاو دەگرت، خزمەتکار هات بۆ لای میزەکە ی "پامسیس" و پرسى: چی دەویت؟

رامسیس وتی: له نیستادا هیچ ناویت، چونکه چاره پئی هندی کهس دهکم.
 خزمه تکاریش وتی: چ چاره پئی بکهیت یان نا دهییت داوای شتی بکهیت،
 سهراهی نهوهش له بهرنهوهی کهسیکی بیانیت دهییت پیشوخت پاره بدهیت.
 "رامسیس" دهسبهندی زیرینی گرانبه های خوی کرد به گیرفانی خزمه تکاره کهدا و
 وتی: نیستا نه کریت چاره پئی بکهیم و هرکاتیک خوم بهویت بانگت بکهیم؟
 خزمه تکار نا لهو جوړه دهستبه ندانهی تهنا له دهستی دۆله منده کاندایینبوه،
 بهگومانیکه بهرجهستهی کرد و وتی: دلنیایت لهوهی دهتهویت له بهرام بهر به های
 خوار دنده ودا خهرجی بکهیت؟

رامسیس لهوکاته دا تهنا بههیمای دهستی پئی وت: بپۆ و لهه مان نهوکاته دا
 چاری بریبووه دهراکه و چاره پئی هاتنی هاوپیکانی دهکرد. خزمه تکار لهوکاته دا
 سور کهوتهوه، بهلام زور زور بهگۆزه یهک ئاوجو گهراپهوه و وتی: تو له پئی نه گۆزه
 ئاوجویهی که پیشکشتهی دهکم دهتنیرم بۆ ئاسمان. نه ئاوجویه باشتیرین و
 دهگمه نترین ئاوجویه ههروه ها لهگه له تهمنی تۆدا زور دهگونجیت، تهنا زیاده پرهوی
 تیدا مه که! رامسیس کهمیک ئاوجوی پرشته ناو کاسهیه کهوه و خستیه
 بهردهم "بیدار" سهگی قوتابخانه کهیان لهوکاته دا پۆزهی پاره شاند و ههزی لی
 نه دهکرد. له ماوهیهکی کورتدا هاوپیکانی دانه دانه خوین کرد بهناو مهیخانه دا
 ستائو، نهمنی، عا شه" و دوا یین کهسیشیان "موسا" بوو... هه پینجیان دهستیان
 کرد به خوار دنده وهی ئاوجو و "رامسیس" دهستی کرد به باسکردن و پرسیارکردنی
 بابه ته تایبه ته کهی خوی: به چ شیوهیه که دهسته لاتی راسته قینه به دهست دیت؟

"نامنه" که شارهزای بواری نهدهب ههروه ها شارهزای ناسینه وهی نویسن بوو
 وتی: شارهزایی له بواری نویسنی "هیروگلیف"یدا، بهواتا دهسته لات له داناییدایه.
 "ستائو" پیکه نی و "نامنی" له پیکه نینه کهی په ریشان بوو و پرسی: به بۆچونی تو
 دهسته لات له چیدا بهدی ده کریت؟

عا شه وتی: دهسته لاتی راسته قینهی ولات، له بواری پامیاریدایه، هه ره بهرنه وهش
 دههویت گهشت بۆ ولاتانی تر بکهیم.

"موسا" تا ئەو كاتە بىدەنگ بوو و ئەویش پويكرده "رامسيس" و وتى:
 حەزەكەم گويم لەبۇچونەكانى تۆ بىت.

"رامسيس" وتى: باوكم من بۇ فیرعەون بون ئامادە دەكات.
 "عاشە" وتى: مەگەر "ست ھوس" ى باوكت برا گەرەكەتى بۇ جینشینی
 ھەلنەبزاردووه؟ كەواتە بەچ شىۋەيەك تۆ دەكات بە فیرعەون؟
 "رامسيس" وتى: باوكم ئەگەر بىويستايە برا گەرەكەم بىت بە فیرعەون، ئەوا
 ئەوى دەبردە گۆرەپانى تاقىكدنەو و لەگەل ئەو گایەدا دەیدا بەشەر.
 "موسا" وتى: نەھىلت خەيالپلایەكانت بەسەرتدا زال بن، "ست ھوس" ى
 باوكمان ھىشتا ھىچ كەسىكى دەستنىشان نەكردووه.

"رامسيس" پرسى: دەمويست بزانم ئىۋە لایەنگرى كاممان دەكەن؟
 "ستائو و ئامنى" وتیان: ئیمە لایەنگرى تۆین.
 بەلام "عاشە" وتى: من لایەنگرى فیرعەون دەكەم، بەواتا ھەركەسنىك بىت بە
 فیرعەون بەرگرى لیدەكەم!

"موسا" ھىچى نەوت بەلام بەھىماى سەرى لایەنگرى كرد.
 سبەى ئەو شەوہ تەواى قوتابخانەى "كەپ" پەر بوو لەپروپاگەندە و گوتەگەلىكى
 جۆراوجۆر لەبارەى پىشلىكدنەى ياساى كوپی ھەلپژدراو. تا ئەو بەرەوارە ھىچ
 كەسنىك نەیدەویرا شەوانە پى بنیتە دەرەوہى قوتابخانەى "كەپ" ەو، چ بگات
 بەوہى خۆى لەمەيخانەى "كلكى تيمساح" دا بىينیتەوہ! ئەم پەفتار و دوو پوژ
 ونبونى "رامسيس" سارى پراھینەرى قوتابخانەى بەسەختى خستبووہ تەنگانەوہ
 بۆیە بە "رامسيس" ى وت: ئەو پەفتارەى تۆ نواندت شایستەى فیرعەون زادە و
 كەسنىك كە لەئایندەدا لەمیسردا پەرپرسىاریەتى لەئەستۆ دەگریت نیه.

رامسيس لى دەپرسیت: لەسەر چ بنەما و بەلگەيەك ئەم قسانە دەكەیت؟
 پراھینەر و سەرپەرشتى "كەپ" دەللت: لەبەرئەوہ گەيیت لى دەكەم كە شەوانە
 ئەو كاتانەى لەساتىكى ديارىكرادا دەيیت ھەموو خويندكارىك بەشدارى لە
 نانخواردنى ئیوارەدا بگات و بەيانى ئەو شەوہ لەكاتى خۆیدا لەخەو ھەستن، تۆ و
 چەند كەسىكى تر دەپۆن بۇ شوینىك كە پوشتنتان بۇ ئەوى قەدەغەيە، بەبۇچونى

من ئىۋە لەيەك كاتدا دوچارى چەند تاوانىك بون... دواى ئەۋە وتى: ئەۋىش لەچ كاتىكدا؟ لەكاتىكدا كە "موسا" ى برات لەمالى ميرئور "MER ur" كە دەكەۋىتە ناۋچەى "فايوم" ۶ ەۋە ەك بەرپۈبەر دامەزراۋە، ئەم ئەرەكە بۇ كوپىكى لاۋى ەك ئەۋ بەۋىتەۋىيەش ئاسان نىە.

رامسىس وتى: "موسا" ى برام لەۋ ناۋچەيەدا كاريگەرى خۇى نىشان دەدات. دواى ئەۋە "سارى" بەردەۋامى دا بەقسەكانى: "ئامنى" ىش بەرپرسىيارىيەتيەكى قورسى پىدەسپىندرىت ئەۋىش ئەنجامدانى كاروبارەكانە لە لەنوسىنگەى كۆشكى نوسەران، بەلام "ستائو" بەرپرسىيارىيەتى كۆكردنەۋەى ژەهرى پىدەبەخشم بۆنەۋەى دەرمانى لى دروست بكن، ئەۋىش ئەگەر سزاكان پىمان پىيدات.

رامسىس وتى: ئەى ھىچ برىارىكت لەبارەى "عاشە" ەۋە نەداۋە؟ بوارى ەەرگىپرەم لە "بىبلوس" دا بۇ لەبەرچاۋ گرتوۋە، بەلام دواى فىربونى زمانى "لىبىيائى و شامى" ۷ و بگرە...

رامسىس پرسى: چ كەسىك ئەم زمانانە فىرى "عاشە" دەكات؟ سارى وتى: من و مامۇستاكانى قوتابخانەى "كەپ"، بەلام سەرەتا دەپىت برىارىك لەبارەى ئەم پەفتارە ەلەيەى كە ئەنجامتان داۋە دەرېكەم.

رامسىس وتى: بەيئە لەبارەى ئەۋ ەلەيەى من و براكەم و ھاۋرېكانە ئەنجاممان داۋە بەشىۋەيەكى دادپەرۋەرانە مامەلەى لەگەندە بكن. لەراستىدا ھۆكارى سەرەكى ئەم پوداۋە من بوم، ئەۋە من بوم موساى برام و ھاۋرېكانە بانگىشتى مەيخانەى كلكى تىمساح كرد ەروەھا ئەۋە من بوم كە بە بەخشىنى دەسبەندىكى زىرپىن خزمەتكارى مەيخانەكەم ھاندا ئاۋجۇمان بۇ بەيئىت. خودى من ئەۋ پلانانەى داپشت و سەپاندم بەسەر ئەۋانىشدا، ئەگەر من يەكك بوايەم لە خويندكارە ئاسايىيەكانى قوتابخانەى "كەپ"، ئەۋا بەدلىيائىيەۋە ھاۋرېكانە لەگوئىيان نەدەگرتەم، لەبەرئەۋەى كوپى فىرەۋن بوم ئىۋە لەگوئىتان كردەم.

سارى وتى: لەئىستادا ەۋالى باش و بەرپرسىيارىيەتيەكانيان پى ۶ راگەيەنە، بۆنەۋەى برىارىك لەبارەى پەفتارە ەلەكانت دەرېكەن.

^۶ سەد كىلومەتر دەكەۋىتە باشۋرى خۇزئاراۋى مىسرەۋە.

"پامسیس" به پئی ئەو پراویژە شوری پەرورەدی فیرگاکە لەنیوان خۆیاندا ئەنجامیان دا لە ماوەی پشودا لە قوتابخانەدا دەمینیتەووە بۆ ئەوەی لەو ماوەیەدا وانە بێرکاری و وێژە بخوینیت. سەرپرای ئەم سنورداریەتیەش "پامسیس" ماوەی نەبوو لە تەویلەکان نزیک ببیتەووە. ئەمە بەو واتایە دیت لەهاویندا لە جەژنی سالی نویدا- لە جەژنی هەلچونی پوباری نیل کە لەلایەن فیرعەونی ئەو سەردەمەووە ئەنجام دەدا- کە لەو سەردەمەدا "ست هوس" بوو نەیدەتوانی ئامادە بیت. لەوانەیە ئەم تەمی و ئامادە نەبونه لەو ئاھەنگەدا بەوشیوەیەش گرنگ نەبیت، بەلام بۆ "پامسیس" کە پکابەری لەگەڵ براکەیدا "کوس" دەکرد بۆ ئەوەی پلەوپایە جینشینی فیرعەون بە دەست بهینیت، ئەم ئامادە بون و خۆواندنەش بەلای ئەووەو گرنگیەکی لەپراوە بە دەری هەبوو، بە نەبونی "پامسیس" و بە سود وەرگرتن لە ئامادە نەبونی بەناو سزا، "شنار" لە تەنیششت "ست هوس" هەلومەرجی خۆی هەنگاوێک بەرەوپیش دەبات و ئامادە نەبونی پامسیس پەلە ئامادە بونی ئاشکرای "شنار" لە تەنیششت فیرعەون و کەسە مەزنەکانی میسردا بەرز دەکردهووە.

پیش دەستپێکردنی قوناخی گۆشەگیری پامسیس، "ساری" پراھینەری "کەپ" وتی: پێت پێ دەدەم مائناوایی لەهاورپیکانت بکەیت.

"ئامنی" بەوشیوەیەش دڵگران نەبوو، چونکە شوینی کاری ئەو لە "تبس" دا لە تەنیششت دورخراوە کە "پامسیس" دا بوو بۆیە بە "پامسیس" ی وت: سەرپرای ئەوەی ناھیلن سەردانت بکەم، بەردەوام لەبیری تۆدام.

"موسا" ش تەنھا خۆی بە لە ئامیزگرتنی "پامسیس" ی برای پازی کرد و وتی: نیگەرانی من مەبە میرئور "MER-ur" بۆمن وەک جۆریک مەشق و تاقیکردنەووە وایە.

بەلام هاورپیکە تری "پامسیس" بەواتا "عاشە" کە لەو باوەڕەدا بوو ھەرکەسیک ببیت بە فیرعەون ئەو بەرگری لێدەکات، پەفتاریکی زۆر سارد و وشکی لەخۆی نواند. "ستائو" ش زۆر ئاسایی مامەلە لەگەڵ ئەو سزایەدا کرد و بە "پامسیس" ی وت: دواي تەواو بونی ئەم تەمیە یەکتی دەبینینەووە.

رامسىس سەرەتا قۇناخى گۆشەگىرىيەكەي بەساردى ۋ دانبەخۇداگىرىيەكەو دەست پىكىرد و وتى: سەرئەنجام دەبمە فىرەئون... دواى ئەو ۋە بۇ ھارپىكانى پونكرەو: باوكم ھىچ كارىك لەخۇيەو ۋەنجام نادات.

سەرەپاى ئەو ۋەش "سارى" ئەو ھەوالەي بە "رامسىس" راگەيانند: بەلایەنى كەم نارت لە لەكۆشكى فرمانرەوايیدا ھەرامۆش كراو، "شئار" چىتر تۇ بەركابەرى راستەقىنەي خۇي نازانىت.

ئەو بە بەردەوامى سەردانى "رامسىس" ى دەكرد تا ئەو كاتەي شەوى نازادبونی "رامسىس" نرىك بويەو، "سارى ۋ رامسىس" -راھىنەر ۋ شاگرد- لەتەلارى قوتابخانەدا لەسەر مېزىك پىكەو نانېان خوارد، ئاوجوى سارد ۋ ماسى سوېر ۋ پاقلەي ئاويتە بەدەرمانە جۇراوجۇرەكان ژەمى ئىۋارەيان بوو.

سارى وتى: خۇپاگىرىيەكەت شايەنى ستايش كەندە.

رامسىس وتى: دەزانم كە سەرئەنجام سەرکەوتن بەدەست دەھىنم ۋ شىكست بە "شئار" ى برام دەھىنم.

دواى ئەو "رامسىس" لىنى پرسى: چ پلەوپايەيەكيان بۇ دەستنىشان كىردوم؟ سارى بەيىستنى ئەم قەسە دلگران بوو ۋ وتى: وتيان با بۇماوئەك شانزادە بچەۋىتەو.

رامسىس پىداگىرىيەكى زياترى كىرد ۋ وتى: پرسىم دەھىت چ كارىك ئەنجام بدەم؟ سارى وتى: بەپىنى ئەو فرمانەي دەرکراو ھىچ! رامسىس پرسى: كى ئەو فرمانەي دەرکدو؟ راھىنەرەكەش بەدلنپايەيەكەو ۋەلامى دايەو: بەفەرمانى فىرەئونى باوكت "ست ھوس"

رامسىس لەيەكەمىن ھەلى دەرچونىدا پۇشت بەدواى "ستائو" دا، ستائو شارەزايەكى تەواوى لەمار ۋ دژە ژەر ۋ ژەر ناسىدا ھەبوو ۋ پىشنىارى ئەو ۋە كىرد لە "رامسىس" كە: دەتەۋىت ئاشناي چەند ھىمايەكت بىكەم كە چىتر مارەكان نەتوانن ھىچ زىانىكت پى بگەيەنن.

پامسیس پرسى: مەگەر مار ھۆش و ئەقلى ھەيە، مەگەر مار سەگە تا بتوانىت
خاوەنەكەى بناسىت، مار چاوى بەھەر كەسىك بكویت دەيگەزىت.

ستائو وتى: منىش دەمەویت پىگىرى لەھەمان شت بکەم، دەرمانىكت دەرخوارد
دەدەم بۆنەوہى ئەگەر ماریك تۆى گەست، بەگەستنى ئەو مارە ژەھراوى نەبیت.
دواى ئەوہى خواردنەوہىكى تال و بىتام كە لەپیشكى گىيای گەزنە ئامادەكرابوو
پیشانى "پامسیس" دا و وتى: ئەم خواردنەوہىە سوپى خوین خاوەنەكەتەوہ و بۆ
ھەندىك كەسىش دەبىتە ھۆى پاوەستانى سوپى خوین. ئەگەر پىرشىنیتەوہ دەبىتە
ھۆى لەناو چونت، ئایا دەتوانى بەرگەى تالیەكەى بگىرت تا من برك لەو دەرمانەت
دەرخوارد بەدەم، ئەم كارەمان ەك ئەزمونىك وایە. بىخۆرەوہ!

"پامسیس" یش پىكەكەى لەدەستى گرت و وتى: سەرەتا تامى دەكەم! پامسیس
كەمىك لەو ئاویتەيەى خواردەوہ و وتى: لەسەرتاپای جەستەم ھەست بەسەرما
دەكەم، دلم خەرىكە لەسینەم بىتە دەرەوہ.

ستائو وتى: تۆكە دەتەویت ببیتە فیرعون دەبىت لەم تاقىكردنەوہیەدا
دەرچىت، خۆت پابگرە!

"پامسیس" یش وتى: پىخۆلەكانم پىچ دەخۆن، ھەست دەكەم خەرىكە
دەرشىمەوہ.

ستائو وتى: دان بەخۆتدا بگرە، چاوەكانت بکەرەوہ، مەھىلە چاوەكانت
دابخرىن.

وردە وردە ئازارى پامسیس كەم بویەوہ و دواى ماوہىەك دوبارە گەپایەوہ بارى
ئاسایى خۆى و پرسى: ئایا لەتاقىكردنەوہى ژھرى مارەكەدا سەرکەوتنم بەدەست
ھىنا.

ستائو وتى: بەپراستى تۆكەسىكى بەھىز و چاوەنەترسى، بەلام بەھىچ شىوہىەك
بەكەلكى فیرعون بون نایەیت.

پامسیس دلگران بوو و وتى: متمانەم پىت ھەبوو بۆیە دژە ژەھرەكەم
خواردیتەوہ.

ستائو وتى: ھەر لەبەرئەۋەش پىت دەلىم بەكەلكى فىرەۋنى نايەيت، چونكە
ھىمىتۈنى بەم ئاۋىتەيە ژەراۋىت بىكەم و بتكوژم، لەم جۆرە خالەتەندە فىرەۋنىك
تەيىت مەتەنەي بەھىچ كەسىك ھەيىت.

پامىسىس وتى: تۆ ھاۋپىي مەنى، ھاۋپىيەكىش دەيىت مەتەنەي بەھاۋپىكەي تىرى
سكات، بەپىچەۋانەي ئەم خالەتەۋە چىتر دۆستى پى ناۋترىت.

ستائو وتى: ئەي پامىسىس تۆ شازادەي و بانگەشەي ئەۋە دەكەيت بىيىتە
فىرەۋەن، لەكوۋە زانىت مەن دۆستى تۆم؟

پامىسىس وتى: دەزانم. دۋاي ئەۋە لە "ستائو"ي پىرسى: بەبۆچۈنى مەن مارەكان
جىنى مەتەنە نىن.

ستائو وتى: لەبەرئەۋەي تۆ مارەكان ناناسىت لەخۆتەۋە ئەم قىسانە دەكەيت،
مارەكان تەنھا پەيرەۋى لەسروشتى خۇيان دەكەن، بىگرە بەئەندازەي گەردىكىش
نەرمۈتى سروشتى خۇيان لا نادەن، بەلام مروۋە وانىە! كەسىكى ھەمىشە گۆرا و
مەتەنەي پى نەكراۋ و بەردەۋام بەدۋاي بەرژەۋەندىەكانى خۇيدا دېرەۋات.

پامىسىس پىرسى: ئايا تۆش بەو شىۋەيەيت؟

ستائو وتى: لەباتى قىسەكرد ۋەرە با بىتەم بۆ بىبابان، بۆئەۋەي بەچارى خۆت
بىيىنى بىبابان لەشەۋدا چ جۆر شوپىنىكە..... دۋاي ئەۋە كراسىكى تايىبەتى دا بە
پامىسىس و ھەردۈكىيان پۆشتەن بۆ ئەو شوپىنەي ستائو باسى كىرد. ئاسمان سايەقە
و بەمانگ پوناك بويۋىەۋە. ستائو دارىك بەدەستىۋە بوو و بەردەۋام بەو دارە دەيدا
لەزمۈي و بەرەۋ تەپۆلكەيەك پۆشتەن كە بەبەردى بچوك ھەلچىنرابوو. "پامىسىس" ىش
بەيىنەنگى بەدۋاي ستائو دا ھەنگاۋى دەنا، "ستائو"ش دەرمانىكى دژە ژەھرى
بەكمەريەۋە ھەلۋاسىبوو. ئەو لەبنى ئەو تەپۆلكەيەدا پراۋەستا و وتى: گەۋرەي مەن
لەندە ژيان بەسەر دەبات! خۇي لەيىگانەكان شاردۋەۋەتەۋە. سەرەتا لەبەرەمبەر
بارەگاي نادىاردا نزا بىكەين، بەشكەم ماريكەمان بۆ ئاشكرا بىكات. "ستائو و
پامىسىس" چەمانەۋە و لەسەر زەۋى دانىشتەن.

ستائو پىرسى: ھەست بەچ دەكەيت؟

پامسىس وتى: ھەست بەسۈكى و خوشى دەكەم، ھەۋاي بىبابان ۋەك دەرمانى پۇجىبەخش ھەلدەمژم و لەقەفەس و دىۋارى فېرگاي "كەپ" پزگارىم بوۋە و ھەست بەنازادى دەكەم، لەناكاۋ لەم كاتەدا شتىكى ئەلقە ئەلقەدار دەرگەوت: مارى كوبرا، بەدرىژى مېتر و نىۋىك و بەپولەكەيەكى دەرەشاۋە داپۇشراۋو. سەرى لەسەرخۇ بەلقەلق ھىنايە دەرەۋە، تريفەى مانگ ئەرەندەى تر شكۆمەندترى دەرگە، سەرى بۇچەند جارىك پراۋەشانند و خۇى بۇ ھىرش و گەستىن ئامادە كرد. ستائو لەسەر خۇ بەرەۋ پوى پۇشت، كوبراى پەشيش بەزمانى كىفەكىفكى ترسناكى دەرگە. لەوكاتەدا "ستائو" وتى بە پامسىس لەجىنى تەكان نەخوات، ماريش لەوكاتەدا كونجكاۋ بوۋ و لەجىنى خۇيدا بى جولە مايەۋە.

ستائو وتى: دەيەۋىت يەكىكمان ھەلبىژىرت، من يان تۋا! بەلام تۋ ھەر لىرەدا بىمىنەرەۋە، منىش دوۋ ھەنگاۋ بۇ پىشۋازى كوبرا دەرۋمە پىشەۋە... دۋاي ئەۋە لەدورى يەك متر لەبەرامبەر كوبرا كەدا پراۋەستا و بە "پامسىس" ى وت: دەرەۋەق لەدۋاي مەۋە پراۋەستە و وىرد و نزاىەكى دە جار دۋبارە كىردەۋە و دۋاي ئەۋە بە "پامسىس" ى وت: تۋش لەدۋاي من بىللىرەۋە! ئاۋازى وىرد خويندنى ئەۋ دۋانە مارى لەحالىتى ھىرش بىردن پاشەكشە پىكرى، بەلام دۋاي چەند ساتىك دۋبارە خۇى بۇ ھىرش و گەستىن ئامادە كىردەۋە و سەرى سۈپاندىۋە، لەنزىك پوخسارى "ستائو" دا پاشەكشەى كرد، "ستائو" ش دەستى خستە سەر سەرى كوبرا كە بەلام كوبرا كە ھىچ جولەيەكى نەكردا پامسىس بەسەر سۈپمانەۋە بىستى كە ستائو پىنى وت: ئىستا نۆرەى تۋيە. لەھەمان ئەۋ كاتەدا "پامسىس" ىش دەستى درىژكرد، بەلام كوبرا پەلامارى "پامسىس" ىى دا. پامسىس لەوكاتەدا ھەستى بەۋەكرد كە كوبرا كە گەستىتتى، بەلام بۇنى پىياز ھىرش بەرى بەپادەيەك ئازاردا كە بگرە نەشى توانى دەمىشى دابخاتەۋە!!

ستائو وتى: مەترسە دەست بخەرە سەر سەرى! كوبراش لەوكاتەدا پاشەكشەى كرد... ستائو بەخىرايى "پامسىس" ى كىشايە دۋاۋە و ماريش ھىرشىكى لەناكاۋى بۇكرد، بەلام لەباتى ئەۋەى بەريەكىكيان بگەۋىت بەھاۋا و بۇشايدا فېرى، چونكە لەوكاتەدا ئەۋدۋانە زۆر بەخىرايى پاشەكشەيان كىردبوۋ.

ستائو وتی: هاوپی به پریزه کهم زور به خاوی جولایتهوه، ناییت نهوه فیراموش
بکیت که هیژ و توانا تاریکه کان به هیچ شیوه یه ک شکست ناخون،
مه گهر "نورایوس"⁷ به سه ره تاجی فیرعه ونهوه نیه، نه گهر که میک دره نگر
بجولایه یتهوه به دلنیا ییهوه نیستا زیندوو نه بویت.
رامسیس لهوکاته دا هه ناسه یه کی هه لکیشا و ته ماشای ئاسمانی کرد و بیستی:
هیچ دژه ژه هیریک بو ژه هری نه م ماره نیه، بو یه تو به ختیکی زور مه زنت هه بوو.

⁷ نورایوس: ره گهزی مینینهی ماری کویرایه و له میسری کوندا هیما ی هیژ و دهسته لاتی میسر بووه.

موسا و رامسیس

رامسیس بێ له شنار "موسا" ش برای بوو. "ست هوس" ی فیرعەون ژنیکی زۆری هەبوو، دایکی "رامسیس" هەر بەوشیۆه ی دەزانین "سته هوس" بەواتای "ئەهریمە زاده" دیت سی مندالی لەرامسیس بوو "دولانت و شنار و رامسیس"، هەلبەت ئەم سی مندالی لەهاوسەرە جوان و خوشەویستەکە ی بوو، فیرعەون تا دوایین تەمەنی نزیکە ی سەد کوپ و کچی هەبوو. "موسا" ی کوپی فیرعەون لەکووشکی فەرمانرەوا ییدا دەژیا لەگەڵ مندالەکانی تری فیرعەوندا لەپەروی شیۆه و ناسنامەوه جیاوازیەکی زۆری هەبوو، لەپەروی پەفتار و شیوازی بیرکردنەوه و شیوازی ژیان، بەهیچ شیۆه یەك لەمندالەکانی تری فیرعەون نەدەچوو. لەتەمەنی دە سالییدا ئەو بەقژیکێ پەش و بالایەکی بەرز و پیک هەروەها تایبەتەندیەکی بەرجەستە ی هەبوو ئەویش ئەو یە کە لوتیکێ درێژ و چەماوه و گەورە ی هەبوو. بەهاوسەنگی ئەم لوتە ی گەشە و گەورە بونی جەستە یی "موسا" ش زۆر بەخیرایی دەردەکەوت، ئەویش بەپرا دەیه ک کە سەرەپای ئەو ی تەمەنی دە سالان بوو، بەلام بە کوپیک سیانزە سالان یان چواردە سالان دەهاتە بەرچاو. دایکی "موسا" ی هاوسەری فیرعەون زۆربە ی کاتەکان سەردانی پزیشکە تایبەتەکە ی خۆ ی دەکرد، پە یۆه سەست بونیکی زۆری لەگەڵ پوکاری دەروە ی جەستە ی خۆیدا هەبوو و بەردەوام گلەیی لەو دەکرد کە خەریکە پیر دەبیت، بۆیە "سنی" پزیشکی دەخستە تەنگانە وه بۆئەو ی پیگری لەپیشەرە ی پیریەکە ی بکات. ناوی پزیشکی تایبەتی هاوسەرەکە ی فیرعەون "سنی" بو، سنی کەسیکی بالاکورت، قەلەو و کەتەبوو هەروەها شیۆه یەکی لادیانە ی هەبوو، ئەوناوە ی کە لەخۆ ی نابوو لەپەسەنایەتی و

پەچەلەكى خۇيەۋە تارادەيەك دور بوو، چونكە "سنى" لەمىسرى كۆندا بەناۋىكى گىرنگ لەقەلەم دەدرا بۇيە لادىيىەكان ئەم جورە ناۋە بۇ مندالەكانيان ھەلئابزىرن، لەكاتىكدا كە پزىشكى تايىبەتى دايكى فىرەون "سنى" لادىيى بوو. ھەلبەت مايەى سەرسوپمانە كە بەچ شىۋەيەك لەو سەردەمەدا كە لادىيىەكان تواناى خويندنيان نەبوو، بەلام "سنى" توانى نەك تەنھا بېيتە پزىشك، بەلكو جىگەيەكى لەكۆشكى فەرمانپەرۋايدا بۇخى كىردەۋە. ھۆكارى ئەم پوداۋە دەگمەنە پەيۋەندى يەككە لەكاھىنەكانى بە دايكى "سنى" ۋە بوو و لەگەلدا ھاۋخەو بوو و ژنىش بەھۋى ئەم پەيۋەندىەۋە سكى پەر دەبىت، بەلام دواى لەدايك بونى مندالەكەى دەمرىت. جەستەى دايكى "سنى" بەپىچەۋانەى نەرىتى زۆر بەھىز و پايدەدارى مىسر بىئەۋەى مۇميا بىرىت بەخاك دەسپىردىت، مندالىش بەۋاتا كۆپى كاھىن و ژنى كوچكىردوۋ لەئەستۆى كاھىندا دەمىنئەۋە، ئەۋىش ئەو مندالە دەسپىرىت بەدايەنك، بۇئەۋەى گەۋرە و پەرۋەردەى بىكات، دواى ئەۋە كاھىن ناۋى "سنى" لەباشترىن قوتابخانەدا تۆمار دەكات. سنى ھاۋكات لەگەل گەشەى زانستى پزىشكىدا دەيزانى كە مەۋقە لەھەژارەۋە بىگرە تا دۆلەمەند بونەۋەرىكى لەناۋچوۋە و ئەم مۇميا دۆلخۆشكەرەش ھەمىشەيى و جاۋيدان نىە.

ئەو بەدايكى موساى وت: تۆ ھەلەيت كە ۋاھەست دەكەيت پىر بویت، ھەرىئىستا مەفرەغى ئاۋىنەكە بەدەستەۋە دەگرم بۇئەۋەى باش تەماشى خۆت بىكەيت و بۆت دەردەكەۋىت جوان و لاو و تەپ و تازەيت.

دايكى فىرەۋ وتى: دەزانم كە جوانم، بەلام تۆ كە پزىشكى تايىبەتى منى دەمەۋىت دەرمانىكم بۆ ديارى بىكەيت كە ۋەك كچى پانزەسالە پىستىم لوس و ساف و گەرمى جەستەشم سوتىنەر بىت.

پزىشكى دايكى فىرەۋن بۆى دەركەۋت جگە لەۋەى دەرمانى ساختەى پىبىدات ھىچ پىگەچارەيەكى لەبەردەستدا نەماۋە و وتى: بۆ ئەو دەرمانەى كە شاژن داۋاى دەكات دەبىت مەلھەمىكى تايىبەت دروست بىكەم بۆ ئەم كارەش پىۋىستىم بەكاتىكى زۆرە.

دايىكى فيرعه ونىش به پىنداگرى و بىئۇقره ييه كه وه پرسى: بۇنمونه پىويستت به چه نىك كاته؟

پزىشك وتى: به لايه نى كه م تا به يانى ئەم مه لئه مه پىويسته كارى له سهر بكرىت، ئىستاش ههرچى زوتره برۆم بۆئه وهى بتوانم زوتر ئەم مه لئه مه ت بۇ دروست بكه م. دايىكى فيرعه ونىش له وكاته دا فرمانى دا ميوه ي تازهى بۇ به يئن، له هه مان ئەم كاته دا "موسا" ي كوپى هات، دايكىش گلە يى ئە وهى ليكرد: بۆچى ئە وه نده درهنگ درهنگ سهردانم ده كه يت؟ به و خىراييه دايكت فراموش كرد؟ موساش به زمانىكى نهرم و ئاوازيكى رهوشتانه وه به دايىكى وت: ههر ئە وهى هه ليكم بۇ بره خسيّت سهردانم ده كه م.

دايىكىشى وتى: باشه وهره و ماچم بكه! موسا كه ميك سور وهرگه را و له جىنى خوى هه ستايه سهرپى...

دايىكى زانى كه موسا ئىستا جياوازي نيوان ژن و پياو به باشى ده ستنيشان دهكات، ههر له بهرئه وهش دوپاتى كرده وه: من دايىكى تۆم وهره با ماچيكت بكه م. دواى ئە وه ژنى فيرعه ون-ئىخاس ئامون-پۆشته پيشه وه و كوپه كه ي ماچ كرد.

پيشتر باسى ئە وه كرا كه فيرعه ون ژنىكى زۆر هه بوو، به لام له بهرئه وهى ئەم شاژنه ي ميسر به واتا "سته هوس و ئىخاس ئامون" په يوه نديان له گه ل ئەم به سه رهاته ي ئيمه دا هه يه بۆيه زياتر باسى ئە وان ده كه ين، ئىستا موسا بۆچى گومانى له ماچ كردنى "ئىخاس ئامون" دا هه بوو؟ ئە مه خوى بۆخوى بابيه تىكى زۆر گرنگه، چونكه موسا له خه لكى "تبس" ي بيستبوو كه ئە و كوپى فيرعه ون نيه! ههروه ها "ئىخاس ئامون" يش دايىكى نيه، فيرعه ون به يهك يان چه ند ژنىك پراى نه بوو و زۆرى ژنه كانى بوبه ويردى زمانى هه موو خه لكى. ژماره ي ژن و منداله كانى فيرعه ون "وهرزاي داگيركه ر" خه لكى ميسر به هيلانه مۆريانه يان شو به اندبوو، له ناو هيلانه ي مۆريانه دا هه موو مۆريانه كان له يهك دايك ده بن و ست هوس-ورزاي داگيركه ر-يش ده يه ويّت نه وهى داهاتوى ميسر هه موى له خوى بيت، فيرعه ون به پرا ده يهك مندالى هه بوو كه ناوى هه نديكيانى نه ده زانى، بگره روخسارى هه نديكيانىشى نه ده ناسيه وه، ئە و به رده وام ژماره ي منداله كانى له زياد بوندا بوو.

ههلبهت له بهر ئه وهی "شنار و رامسیس" له هاوسه ری یه کهم و سهرده می لایه تی
 فیرعه ون بوو، هه لومهرجی ئه وان له وانی تر زۆر جیاواز تر بوو. به پێچه وانه ی "شنار
 و رامسیس" که په یوه ست بونیکی زۆریان به فیرعه ونی باوکیانه وه هه بوو، موسا زۆر
 رقی له فیرعه ون بوو، به لام سه ره پای ئه وهش ناچار بوو له ته مه نی ده سالی دا بپروات
 بۆ لای فیرعه ون. رقی موسا له فیرعه ون ده قاوده ق له بهر له خۆبایی و توندوتیژی
 ئه وه وه سه رچاوه ی ده گرت، فیرعه ون "ست هوس" که ناوی گای کیوی داگیرکهری
 له خۆی نابوو، له راستیدا هه مان ئه و ترس و رقه ی که گای کیوی له مرقۆدا دروستی
 ده کات له دلای میسریه کاندای دروستی کردبوو. له میسردا له ترسی فیرعه ون خه لکی
 هه ولیان ده دا ناوی خودا کان له منداله کانیا ن بنی. میسریه کان کاتی که ناوی
 فیرعه ونیا ن ده هیئا هه ردو و ناوه که یان ده هیئا یه زمان، به ده نگیکی به رز و
 سه رزاره کی ده یانوت: "خودا پادشا" به لام له دلایاندا ده یانوت "خودای شه ر" موسا
 بگره به شیوه یه کی سه رزاره کیش ئه و ناوه ی نه هیئا یه زمان، موسا له و باوه رده ا
 نه بوو یان به هیچ شیوه یه که ئه وه ی په سه ند نه ده کرد که فیرعه ون باوه ری به خودا
 هه بیئت و ئه م نکو لی کرد نه ش له نه فره تی که وه سه رچاوه ی ده گرت که له به رام به ر
 فیرعه وندا هه بیوو، به ئه ندازه ی ئه م نکو لیه ش خودای فیرعه ونی موسا نه یده ویست
 ناوی خودا له دایکی بنی. موسا برایه کی زۆری هه بوو، بی له "شنار و رامسیس"
 که فیرعه ون پێزیکی زۆری لی ده گرتن کو په کانی تری بۆ نمونه خودی موسا به و
 شیوه یه ش گرنگی پی نه ده دان. له سه رده می مندالیه وه به م مندالانه یان وتبوو که
 فیرعه ون و منداله کانی فیرعه ون نامرن، به لام چه ند پوژی که پیش ئه وه ی موسا
 به بۆنه ی گه شتنی به ته مه نی ده سالی بپروات بۆ لای فیرعه ون، له گه ل چه ند برایه کی
 تریدا له ته لاری کو شکدا یاریان ده کرد و یه کی که له وانه پێشنیاری ئه وه ی کرد چ
 که سی که ده توانی به م پایه به رزانه دا سه ربه که ویت؟ پایه کانی کو شک زۆر به رزیوون و
 به رزیان به لایه نی که م ده گه شته سیانزه یان چوارده میتر، موسا له و کاته دا کشایه
 دوا وه به لام یه کی که له کو په کان به سه ر یه کی که له پایه کاندای سه رکه وت، به لام له نیوه
 پێدا ماندوو بوو، ده ستی به ردا و سه ره و خوار که وت سه ر زه وی و له هه مان
 ئه و کاته دا مرد.

موسا كاتىك پەنجەي لە دەمىدا بوو وتى: كەواتە ئەوئەي كە دەلىن فىرەونەكان نامرن درۆيە، ئەم خوداى ئايندەيە بەكەوتنە خوارەويەك كۆچى دوايى كرد. ئەوانەي لەكۆشكدا نىشتەجى بون بەهۆى مەرگى فىرەون زادەو زۆر دلتەنگ بون و ماتەمىنيان بۆ گىرا، بەلام فىرەون بەهېچ شىۋەيەك گرنگى پىنەدا. موسا لەو پۇژەدا كەلە لاي دايكى بوو ئەو پوداۋەي گىرايەو بۆ دايكى، دايكىشى بەيىستنى ئەو ھەوالە دەستى كرد بەگريان.

موسا وتى: بەچ شىۋەيەك كە تۆ دايكى ئەو كۆرە نىت بۆى دەگريت، بەلام فىرەون كە باوكى ئەو كۆرە بوو ھېچ گرنگىكى پىنەدا!

دايكى نەيھىلا موسا بەردەوامى بەم قسانە بدات و وتى: سبەي سەرتاشە تايبەتەكەم دەنىرم بۆئىرە بۆئەوئەي نارايشتى قژەكانت بكات، و گەردى زىر بەسەر قژەكانتدا بېژنىت بۆئەوئەي پەنگى قژت ئالتونى دەرىكەويت، ملوانكەيەكى ئالتونىشم ھەيە دەيكەمە ملت، چونكە تۆ چىترگەرە بويت و بويت بەپياو، لەدوايىشدا دەسبەندى "ئامون" ت بۆ دەنىرم، ئەو دەستبەندەش لەلايەن دايكەو بۆم ھاتوو، دوايىنەوئەش پىلاۋى زوينىشت لەپى دەكەم دواى ئەو پىكەرە دەپۆين بۆلاي فىرەون..... موسا لەو كاتەدا بىدەنگ بوو.

ئىخاس خاتون پرسى: خوشحال نىت بەوئەي دەپۆين بۆ لاي باوكت؟

موسا دوبارە بىدەنگ بوو.

ئىخاس خاتونىش وتى: ئايا دەزانى ۋەلام نەدانەوئەي پرسىارى دايكىك بە بېرېزى لەقەلەم دەدرىت، لەوانەيە تۆ منت خوش نەويت.

موسا نەيتوانى خۆى بگريت و وتى: من تۆم خوش دەويت، بەلام لەچونم بۆ لاي فىرەون دەترسم چونكە لە خوداپادشا دەترسم.

ئىخاس خاتونىش پرسى: بۆچى لەفىرەون دەترسىت، پىم بلى بۆئەوئەي دايكىشت بزانىت.

موسا وتى: دەترسم خوداپادشا دوجار بمخاتە ناو پوبارى نىلەو!

ئىخاس خاتون لەرز كەوتە گيانىوئە و بە ترەترىكەوئە وتى: تۆ ئەم قسەيەت

لەكى بىستوو؟

موسا وتى: مەپرسە لەكىم بىستوو.

ئىخاس خاتون بەتوڧەيى و دەنگىكى بەرزەوە وتى: ئىستا دەزانم چ نەفرەت لىكراوىك ئەم درۆيەي بۇ كىردويت، بىگومان كاھىنى مەزن ئەم درۆيەي بۇ دروست كىردويت.

موسا وتى: لەخۇڧا خەلكى تاوانبار مەكە.

چىتر دواي ئەوە ئىخاس خاتون ئوقرەي لىڧرا و پەلامارى موساي دا، بەلام لەناكاو توڧەيەكەي گۇڧا بەنەوازش و وتى: كورم تەماشام كە خەلكى قسەي بىھودەي دەكەن، تۇ چىتر گەرە بویت.

موسا وتى: ئەگەر مەن گەرە بوم كەواتە تۇ راستىكەم پى بلى!

ئىخاس خاتون بەپەرىشانىەكەوە وتى: تۇ تىكەلاوى كەسانىكت كىردووە كە مىشكتيان بەوشىوۋە تىكداو.

موسا وتى: تۇ كە دايكىمى خەرىكە مىشكى مەن تىكەدەيت چ بگات بەخەلكى!

ئىخاس خاتون وتى: قسەي پىاوانە و بگرە لەتەمەنى خۇت گەرە تر دەكەيت.

موسا وتى: خۇت وتت كە مەن بوم بەپىاو.

ئىخاس خاتون ھىچ رىگەچارەكە تىرى بەدەستەو نەما و وتى: مەن تا ئەم ساتە نەيىنەكە لەتۇ شارددوۋەتەو، ئەو نەيىنەش ناسنامەي باوكتە، بەلام بەھەموو كەسىكم وتوو تۇ كورپى ست ھوس "ئەھرىمە زادە"ى كە نازناوى ورزاي داگىركەرى لەخۇي ناو، بەلام ئىستاش پىت ئالىم باوكت كىيە، لىم دىگران مەبە، چونكە ھۇكارىكم بۇ ئەم نەگوتنەم ھەيە كە ھەم لەبەرژەوۋەندى تۇ و ھەم لەبەرژەوۋەندى مەدايە. ئىستا دەتوانى بىرۆيت و ھەريارىەك كە خۇت ھەزە لىيەتى بىكەيت! بەلام موسا نەپۇشت.

ئىخاس خاتون وتى: مەگەر پىم نەوتى بىرۇ يارى بكە.

موسا وتى: دواي ئەوۋەي وەلامى پىرسىارەكەمت دايەو ھەرچىم پى بلىيت نەنجامى دەدەم.

ئىخاس خاتون بىدەنگ بوو و موسا پىرسى: دەمەوئەت بزانم ئايا ئەو فىرەوۋەنى ھاسەرى تۇيە، ھەمان ئەو باوگەي مەن؟

ئىخاس خاتون^١ وتى: تەنھا شتېك تۆ دەيىت لەمبارەيەو بىزانىت ئەوئەيە جارىكى تر ئەم پرسىارەم لى ئەكەيت، بەلام ئەو بزانە كە من دايكى راستەقىنەي تۆم، ھەر ئەو بۆتۆ بەسە، لەم كۆشكەدا ئەو تەنھا منم پارىزگارى لەتۆ دەكەم. ئىستا لەكانگاي دلمەو ھەز دەكەم تەنھا بىم.

موسا بىدەنگ لەو ژورە پۆشتە دەرەو و بەكىنە و دلگرانىەكەو پۆشتە ھەيوانى كۆشكەو بۆئەوئەي كەمىك پىياسە بكات و دەنگىك بانگى كرد: موسا! موساش تەماشاي دواوئەي كرد و كاھىنى كۆشكى بىزى كە بەدەم زەردەخەنەو دەلييت: بۆچى دەموچاوت داو بەيەكدا سازادەي مۆن!

موسا وتى: ئەي كاھىنى پىرۆز تكات لىدەكەم بەم ناوە بانگ مەكە.

كاھنىش وتى: تۆ چىتر من بەكەسى پىرۆز بانگ مەكە، چونكە تەنھا بەمردووەكان دەليين پىرۆز، ئەويش ئەو مردووەي كە جەستەي بۆ ھەتاھەتايى و جاويدانى مۆميا كرايىت، ناوم "نامون تپ"ە.

"نامون تپ" وتى: من "ئىخاس" خاتونم پىش ئەوئەي شوو بەفیرەون بكات دەناسى، ئىمە پىكەو پەيوەندىەكى دۆستانەمان لەگەل يەكدا ھەبوو، لەبەرئەو ھەموو نەيئىەكى خۆتەم بۆ بگىرەرەو!

موسا وتى: تۆ وتت لەپراپردوودا دايكمت دەناسى ھەرەھا دەشزانى كە شوى كرد بەفیرەون، ئايا دەتوانى بەروارى لەدايك بونم بەيىر بەيئىتەو؟

"نامون تپ"ى كاھن سور وەرگەرا و بەدلگرانىەكەو وتى: بۆچى تۆ من بە "مامان" دەزانى، ئەو چ پرسىارىكى مندا لانەم لى ئەكەيت!

موسا زۆر لەم شىوازى مامەلەيە دلگران بوو، پۆشت بۆئەوئەي پلىكانەي كۆشك بپرات خوارەو، بەلام لەو كاتەدا دوبارە دەنگى كاھىن بەرز بويەو: موسا پراوہستە. لەو كاتەدا خۆي گەياندە لاي موسا و وتى: من ئەم نەيئىەت لەكاتى خۆيدا بۆ دەگىرەمەو.

موسا پرسى: بۆچى ئىستا پىم نالىيت، لەكاتى خۆيدا چ كاتىكە كە تۆ و دايكم دەستنىشانقان كردووە!

كاهينى كۆشك دەستى خستە سەرشانى موسى و لەچاوه كانى موسى پاما و
بەجىگىر و يەكلايى كەرەوه وتى: پيداگىرى مەكە، كاتىك كاتى خۆي بىت ناچارم
بىت بلىم، بگرە ئەگەر خۆشت حەز نەكەيت. لەوكاتەدا موسى گوتەي "ئامون
تب" بەجدى وەرگرت و چىتر دواي ئەوه پيداگىرى نەكرد.

ئیزت یه گه مین عیشقی رامسیس

"رامسیس" ی کوپی فیرعون، بهناونیشانی کوپی دووهم بۆ به دهست هیئانی پله و پایه ی فیرعون له سه رده می نیوجه وانیدا ده بیئت پراکابه ری له گه ل برا گه ره که ی "شنار" دا تیپه پزینیت، بی له و تاقیکردنه وانه ی که ساتی نا ساتیک له لایهن فیرعونه وه نه نجام ده دریت، خودی خوشی بۆ ئه م تاقیکردنه وه یه مه شقی ده کرد. سه ول لیدان له نیو نیجه واناندا که خودی "رامسیس" پیکسی خستبوو، ئه ویش له نیو کچانی جواندا که چاویان پریبووه سه ول لیده ره کان، بۆ رامسیس - که به گوته ی فیرعون بووه به پیاو و ئاره زوی ره گه زی به رامبه ره له ودا ده رکه و تبوو- لیوانلیوی ورژان بوو. له کاتی که دا ئه وانی تر بۆ خۆنواندن له به رامبه ره ئه و کچه جوانه ته ماشا چیا نه دا هانی پیشپرکی ده دا، رامسیس دوو پالنه ری هه بوو ئه ویش یان په هه ندی سینکسی یان خۆ نواندن بوو، ئه و ده یویست خۆی تاقیبکا ته وه. رامسیس له و پیشپرکییه دا سه رکه و تنی به ده ست هیئا و هه ره ئه وه ی له "گه می"⁸ که ی دابه زی، کچیکی جوان و بالابه رز و پیستیکی قاوه یی و نزیکه ی پانزه سالانه هاته پیشه وه و پارچه یه کی خسته سه رشانی رامسیس و ئه م پرسته یه ی هیئایه زمان:

⁸ گه می: وشه یه کی پارای کوردیه که هه م به واتای به له می گه ره "کشتی" دیت و هه م به واتای قه یاخ و به له می بچو کیش دیت، به که شتیبه گه ره کان ده و تریت گه می باری و به به له مه بچو که کانیش ته نها ده و تریت گه می" له کتیبی سه رنه نجامی "ئه ملی حق" دا که کتیبی پیروزی ئه م ئاینه یه و له سالای ۱۳۱۶ بۆ ۱۳۱۷ زاینی به زمانی هه مرای سه ری هه لدا وه و نوسرا وه ته ره، کشتی و به لمیان به وشه ی "گه می" تو مار کردبو وه، وشه یه که به لایه می که م حه وسه د سال ته مهنی بیت جینی ستایشه به ریزه وه مامه لی له گه لدا بکرت و له نوسرا وه میژوی و نه ده یبه کانماندا به کاری به یئین وه رگن.

سلۆ له شازاده رامسیس، ئارقت کردوو پێیده بهم پارچهیه داتیۆشم بۆئهوێ
سهرمات نهییت.

رامسیس زهردهخه نهیهکی کرد و ته ماشایهکی کچهی کرد و پرسى: ناوت چیه؟
کچهش وتى: ناوم "نیزت"ه. زۆر خوشحال بوم بهوێ تو لهم پیشپرکییهدا
یهکه میت هیئا، به خوشی ئهم سههرکهوتنه تهوه نه مشه و له گهل هاو پرکیاندا
ناهنگیک بهرپا دهکم بۆئهوێ پالنهوانی مهزنی سهول لیدان نهو شهرفهیان پی
بیه خشریت.

رامسیس وتى: سههرپای ئهوێ دهزانم نهو ناهنگه زۆر سهرنج پراکیش دهییت،
به لام دهییت داوای لیبوردن بکم.

نیزت وتى: من لهو شوینهدا مالنیکم هیه - داوای ئهوێ ناو نیشانی مالهکهی
پیدا - پیی وت ئیمه لهو ناهنگیک بهرپا دهکهین نهگه رات گوپی په یوه ندیمان
پتیه بکه، داوای ئهوه به دهه زهرده خه نهوه دور کهوتوه و چیت داوای ئهوێ
ته ماشای داوای خوێ نهکرد.

"دولانت" خوشکی رامسیس له ته نیش "ساری" هاوسهری له باخی مالهکه یاندا
له ژیر سیبهری درهختی ههنجیریکی عهرهبی گهروه و بهرزدا خهوتبون.
"رامسیس" ییش لهو دهووبه رهدا پیاسه ی دهکرد و جار جار یکیش ته ماشای نهو
کورسیه درێژه ی دهکرد که "دولانت" ی به سهروهه پاکشابوو. دولانت ژنیکی نه
جوان و نه ناشیرین، ته نها شتیکیش که بیری لیده کردوهه ئاسوده یی و
خوشگوزهرانی بوو. هاوکات له گهل هه لومه رجی "ساری" هاوسهری که سهروکی
قوتابخانه ی "که پ" ههروه ها له بهر نهوه ی کچی فیرعه ونه داوای هه رچی بکر دایه
ده یان خسته به رده ستی. "دولانت" کچیکی بالابه رز به لام پیستیکی چهوری هه بوو
هه ر له بهر نهوه ش هه موو پوژیک مه لله مگه لیککی جوژا و جوژی ده دا له جهسته ی و
به به رده وامی چاودیری پیستی ده کرد.

دولانت شانازی به وهوه ده کرد که ناگاداری هه موو نه نییه کی خیزانه
وه جازاده کان بوو. له وحاله ته دا چاوی به رامسیس ده که ویت و به دهه
زهرده خه نهوه وتی: له خزمه تی برا خوشه ویسته که مدام.

پامسیس وتی: ئایا تا ئیستا ناوی "ئیزت" ت بهرگویی نه که وتوو؟
 دولانت وتی: که میک باسی ئهوم بۆ بکه و بۆم پونبکه رهوه! دواي ئهوه وتی:
 به ئی ئه و کچیکی جوان و به نازه، ده ئین له "تبس" دا له جوانیدا بیۆنهیه، سهره پای
 ئهوه ی ته مه نیکی که می هه یه به لام خوازیینی زۆره.

پامسیس وتی: ئه ی هیچ شتیك له باره ی خیزانه که یه وه ده زانییت؟
 دولانت وتی: به ئی ئه توانی بلییت خیزانیکی پر به واتی وشه دۆله مه ندن، چه ند
 نه وه یه کی وه جا خزاده که یان له م کۆشکه دا بۆ چه ند جارێک پيشوازیان لیکراوه،
 ده توانین بلیین خیزانیکی وه جا خزاده ن. دواي ئه وه به رده وام بوو: به دلنیا ییه وه
 تۆی خستوو ته ته له وه؟

پامسیس وتی: ئه مپۆ کاتیك له "که می" که م پیاده بووم کچیك پارچه یه کی دا
 به شانمدا و دواي گفتوگۆیه کی کورت ئه مشه و میوانداری کردم.
 دولانت وتی: ئه و هه موو شه ویك میوانداری هه یه، هه موو شه ویك له ماله کهیدا
 ئاههنگ ده گیریت، ئه ری به راست سهرنجی پراکیشاویت؟
 پامسیس وتی: منی وروژاندوو.

دولانت وتی: سهره پای ئه وه ی جیاوازیه کی ئه وتۆتان له گه ل یه کدا نیه، به لام ئه و
 له م جوړه بوارانه دا زۆر لیها توه، به دلنیا ییه وه تۆ سهرنجت پراکیشاوه ئه گینا
 میوانداری نه ده کردی، به دلنیا ییه وه به شداری ئه و میوانداریه ی بکه.

میوانداری "ئیزت" میوانداریه کی ئاسایی نه بوو، له و میوانداریه دا کچانی
 وه جا خزاده که له سه مادا لیها توو بون، چه ند سه مایه کی به کۆمائیان که به لای
 "پامسیسه" وه چوست و چالاکیه کی نوێ بوو ئه نجام دا. گروپیکیش گۆرانیان
 ده وت و گروپیکیش ده یانژهن دا "ئیزت" له ته نیشت "پامسیس" هوه پاره و ستابوو و
 تازه دهستی له سه مایه کی هه ناسه پر هه لگرتبوو، به ده م هه ناسه پرکیوه و
 به شیوه یه ک خوی به "پامسیس" هوه چه سپاند که پامسیس گوئی
 له هه ناسه پرکیکه ی بوو. کچانیش به شیوه ی میسریه کان نیوه پوت سه مایان ده کرد.
 ئاههنگ تا نیوه شه و به رده وام بوو و "ئیزت" کاتیك ورده ورده دهری به چۆلی

يېنى، بەدوو پېك مەيەو خۇي لەرامسىس نزيك كردهو و لىي پرسی: ئىستا پىم
بلى كام يەك لەم كچانە زياتر سەرنجى پاكىشايت.

رامسىس لەوكاتەدا شەرم گرتى و سەرى دانەواند، بەلام "ئىزت" كە وەك ئەوھى
لەگەل ماردادى يارى بكات زەردەخەنەيەكى كرد و وتى: پېكىك مەي كەمىك لەم
شەرمەت كەم دەكاتەو.

دواي ئەوھ وەك مامۇستايەكى لىھاتوو پېكە شەرابەكەي بەچواردەورى سەرى
"رامسىس" دا سوپاندهو و كوړى لوى ئەفسون كرد، دواي ئەوھ پېكە
شەرابەكەشى نا بەلىوئەوھ و وتى: بىخۆرەوھ بۆئەوھى شەرابى تەرت پېدەم.

رامسىس نەيدەزانى بەچ شىوئەيەك ئەم كچە بەسەرىدا زال بوو، وەك مندالىكى
دىيى فەرمانەكانى جىبەجى دەكرد، دواي ئەوھ دەستى "رامسىس" ي گرت و وتى:
پىم بلى چ كچىك لەمانە زياتر سەرنجى پاكىشاويت بۆئەوھى مژدەيەكى مەزنت
پېدەم.

رامسىس كە سەرى بە مەي گەرم وروژانى لەسەرتاپاي بونايەتيدا ھىنابوو
جۆش وتى: لەكچى دەريا كە نيوھ تىرى كردم.

"ئىزت" داي لەقاقاي پېكەن، دواي ئەوھ قژە درىژەكانى كردهو، بەلام لەناكاو
پرسىاريك بەھزى "رامسىس" دا ھات: بىستومە كە تۆ دەستگىرانى "شئار" ي براى
منى.

"ئىزت" یش كە چىتر خۇي ھەلدابووھ باوھشى "رامسىس" ەوھ تەماشايەكى
چاوانى كرد و وتى: لەئىستادا سەرتاپاي بونايەتيم ھى تۆيە، تىنوى خۆت
بشكىنە! دەستگىراندارى قەرزە و تىنو شكاندن و تىربونىش نەقە...

رامسىس بۆيەكەمىن جار تامى عىشقى كرد، خەون نەبوو، بۆماوھيەك لەدلى
خۆيدا قسەي لەگەل خۆيدا دەكرد، لەوانەيە خەوم بىنىيىت، بەلام ھەموو ساتەكانى
لەبىدارى رابردوو و ئىستاش لە تەويلەدا ناچار بوو ھەندىك فەرمانى "سارى"
راھىنەرى قوتابخانەي "كەپ" ئەنجام بدات. ئەو كەسە بەتەمەنانەي كە لە تەويلەدا
كارىيان دەكرد لەبەر خۆيانەوھ گالتەيان بەو دەكرد كە يەكىك لە وەجاخزادەكان
بووھ تە پاككەرەوھى تەويلەي ئەسپەكان! سەبەتەيەكى پىر لە پەين و قەرسەقولى

ئەسپ و گوڭدريژەكان بەسەر سەرى يەككە لە ھاوپرێكانى "پامسىس" ھەو بوو كە بەو
پادەيەش جەستەى بەتوانا نەبوو، ئەوى زۆر بېزار كرد، "پامسىس" يىش لىي نيزك
بويەو و "ئامنى" ھاوپرێ ناسيەو!

پامسىس بانگى كرد: ئامنى؟ دواى ئەو بەدەم ھاوار و توپەييەو وتى: كىي
واى لەتۆ كردوو!

لەناكاو دەستىكى بەيژ شانى پامسىس گرت: تۆ كىيت كە بى مۆلەت دەست
لەكاروبارى ئىمەو و ھەردەدەيت؟ ئەم تەويلەخانەيە لەژێرچاوديرى جىنشيني
فیرعەونى ئايندە "شنار" دا بەپۆو دەبریت.

پامسىس بىئەو سەرزەرەكيانە وەلامى بداتەو بەھەموو ھيژ و توانايەكى
ئارنجيەك دەدات لەسینەى كاپرا و تەختى ناو تەويلەكەى دەكات.

پياويش ھەستايەو سەرى و ھاوارى كرد: ئەم كۆرە لاو دەييت تەمى بكریت!
ھاوپرێيانى سەپەرشتياری تەويلەكان بى ھيچ ترسيك پەلامارى "پامسىس" يان دا،
"پامسىس" يىش فەرمانى دا بە "ئامنى": ھەلبى و خوشى بەپەلە لەتەويلەكان
پۆشتە ھەرەو. يەككە لەكرێكارەكان لەدەرەو تەويلەكان توانى خۆى بگەيەنیتە
پامسىس، بەلام لەناكاو پامسىس پاوہستا و پاشەقولىەكى دا لەو پياو و تەختى
زەوى كرد. ھاوپرێيانى كاپراى كرێكارى تەويلەكان خۆيان گەياندە ئەو شوینە و
"ئامنى" ش پاوہستا. پياو و ھاوپرێكانى كە شەش كەس دەبون تيخى چەقۇيان
بەدەستەو گرت.

ئامنى ھاوارى كرد: ئەوانەو كەسە! شانزادە "پامسىس" ە!

لەوكاتەدا "شنار" يىش گەشتە ئەوى و پرسى: پامسىس دوبارە ليڤرەيت؟ وەك
بلىي ئەو گيانەو ھرانە باشتريى ھاوپرێ تۆ بن؟

پامسىس پرسى: "شنار" ى بىرام ليڤرەدا چى دەكەيت؟

شنار وتى: بەفەرمانى فیرعەون سەرقالى پشكەنيم، فیرعەونى ئايندە دەييت
پۆرەوى خۆى باش بناسييت! من فیرعەونى ئايندەم، بۆيە فەرمان بەتۆش دەدەم نەك
تەنھا چوار دەورى ئەم ناوچەيە و نە دەورو و خولى ئەو كچە بدەيت! چونكە ئەو
ھاوسەرى ئايندەى منە.

پامسیس پیکەنی و وتی: نە تۆ دەبیتهی فیرعهونی ئایندە و نە "ئیزت" دەبیته ھاوسەری ئایندەت. چونکە لەگەڵ مندا ھاوخوا بوو!

"شنار" بە دلگرا نیە کە وە ھاواری کرد: ئەم قسە هەلەق و مەلەقانە چین دەیکەیت؟ پامسیس وتی: ئەمانە قسە هەلەق و مەلەق نین، بە لکو راستیەکی حاشا هەلەگرە، "ست ھوس" ی باوکم ئەو مژدەییە پێبەخشیم کە من دەبەم فیرعهون، شەوی پابردوش "ئیزت" لە لای من بوو...

ستە ھوس - ئەھریمن زادە - کە ھاوسەری "ست ھوس" و بە دایکی "شنار" و پامسیس "لەقەلەم دەدرا خۆی وەک فیرعهونیکی فەرمانرەوای پەرە هەی میسر لەقەلەم دەدا. ئێمە کە ئاشنا یەتیەکی تەواومان لە پێشینە "ستە" هەیه و دەزانین "نەر نەر نەر" ی دایکی لەو شەو ترسناکەدا کە بە فەرمانی "سینۆه" بیهوش سپێدرا بە مردووخانە و لەو ھەموو کرێکاری مردوخانە نەیزانی لە کامیان سکی پەر بوو، کچیکی دەبیته کە ناوی "ستە ھوس" بەواتا - ئەھریمن زادە - ی لێنا. دەقەودەق وەک "ست ھوس" ی ھاوسەری کە دیار نەبوو شانازادە "باکتامون" لە نێو ئەو ھەموو پیاوێ بەردیان بوو دەھێنا بۆ ئەوێ لە گەلێدا پابوین لە کامیان سکی پەر بوو. لە راستیدا "شنار" و پامسیس و دولانت "سی" ئەھریمن زادە پەر بەواتای وشە بوون. "ستە ھوس" ی شارن بەھۆی بێ شەرمی و ھەندیک تاییبە تەندی تاییبەت بەخۆیەو لە کۆشکدا دەستەلاتیکی تاییبەت بەخۆی ھەبوو، ئەو بەلەش و لاریکی باریک و چاویکی بادامی و تیژ و کاریگر و لوتیکی جوان و ناسک و بەلەخواییەک کە هیچ کەسێک نەیدەتوانی بۆساتیکیش بەرگە ی بگریته ترس و تۆقان و دلەپراوکی دەخستە نێو دلێ خەلکیەو. "ستە ھوس" لە پەرە بەدەر بە "پامسیس" ھو پە یووست بوو و لەوساتەدا "پامسیس" ی زۆر بە دلگرا نیی، ئەویش بەم دیمەنە زۆر دلگران بوو بۆیە ھۆکاری دلگرا نیە کە ی لێپرسی... لەوکاتەدا پامسیس بەرپێز و مەزنیە کەو دایکی لە نامیز گرت.

دایکی وتی: دایکت زۆر باش دەتوانیت ھەست بەو بەکات کە کوپە کە ی دلگرانە.

ئایا دوبارە لە گەڵ "شنار" ی براتدا شەرت بوو؟

پامسیس وتی: هیچ کاریکم بەو ھو نە.

ستەھوس-ئەھرىمەن زادە-وتى: شنار لەتۆ دەترسیت.

رامسیس وتى: ئەو فەرمانى ئەووم بەسەردا دەدات كە دەبیت يەكسەر "تبس" بەجى بهیلم.

ستەھوس وتى: وادیارە ھۆکارەكەشى "ئیزت" بیت، تۆ بەقورخ کردنى "ئیزت" و "ئیزت" یش بەبەخشینی پەردەى كچینی بەتۆ تورپى و كینەى "شنار" ی وروژاندیت!

رامسیس بەسەر سوپمانەو پرسى: چۆن بەو خیراییە ئاگادار ئەم نەینیە بویت؟ ستەھوس وتى: "ئیزت" یەكێكە لەكچە خانەدان و وەجاخزادەكان، لەم كۆشكەدا ھەركەسیك ھەناسە یەك بدات من یەكەمىن كەس دەبم كە ئاگام لەو ھەناسە یە دەبیت. ئەم نزیك بونەوہى تۆ و "ئیزت" بو "شنار" كە دەیەویت "ئیزت" بهینیت سەرشوپیە، بەلام تۆ كە نیازی ئەووت نیه ژيانى ھاوسەرى لەگەڵدا پێك بهینى؟

رامسیس دوپاتى کردەوہ: بەھىچ شىوہ یەك ژيانى ھاوسەرى؟ مەحالە! بەلام دایكى وتى: تا ئەو شوینەى من "ئیزت" بناسم، لەبەرئەوہى پەردەى كچینی بەتۆ بەخشیوہ، بەم زویى و ئاساییە دەستبەردارت نابیت.

رامسیس دەستى دایكى گرت و وتى: تەنھا كەسیكىت كە دانیام خیانەتم لى ناكەیت، دەمەویت كار و بەرپرسیاریەتیەك بدەیت بە "ئامنى" ھاویرم. ستەھوس-ئەھرىمەن زادە-وتى: ئایا بە نوسەرى بارەگای فەرمانرەوایی پازى و خوشحال دەبیت؟

رامسیس پرسى: چ كەسیك دەبیت بەرپوہەر و ئەو دەستەلاتەى پى دەبەخشیت كە "ئامنى" نوسەرەكەى بیت.

ستەھوس كۆپەكەى ماچ كرد و وتى: لەم ساتە بەدواوہ تۆ بەرپوہەرى و ئەو دەستەلاتە بەتۆ دەبەخشیت و دەتوانى "ئامنى" ھاویرت بەناونیشانى نوسەرى بارەگای فەرمانرەوایی ھەلبژێرت، بەلام بۆئەوہى ببیتە بەرپوہەرى دەستەلات بەناچارى دەبیت بەچەند ئەزمون و تاقیکردنەوہ یەكدا تێپەڕیت، بۆیە بپۆ و خۆت ئامادەى تاقیکردنەوہ كان بكە، بەلام پى بەترس مەدە پۆ بچیتە دەرونتەوہ، تۆ ھەلدەبژێردیت.

پامسیس بۇ تاقیکردنه وه کان خوی به بهرپوه بهری دهستلآت و فرمانرپوهایی ناساند، به لام ئه و به پئی پیویست ناماده نه بوو. ئەزمون و تاقیکردنه وه کان له ژوری بهرپرسه که دا ئەنجام دهدرا. مەراسیمی تاقیکردنه وه ی بهرپوه بهری له هه یواندا ئەنجام دهدرا، ده بوو که پریان بۇ ناماده بوان ناماده بکرایه، بۆنه وه ی له پوناکی و گهرمی خۆر پارێزراو بن. له م تاقیکردنه وه یه دا بهرپوه ش هیچ جیاوازیه ک له نیوان پامسیس و خۆبه خشه کانی تر دا به دی نه ده کرا، له راستیدا پامسیس زانیاری پیویستی بۇ تیپه پاندنی ئه و تاقیکردنه وه یه نه بوو. په نجا که س له لاوانی ناماده بۇ تاقیکردنه وه به شداری له م ئەزموندا کرد، له م په نجا که سه ته نها دوو که س ده یانتوانی ئه و پله یه به ده ست به یخن. پیرمێردی به ته مه ن، بهرپوه بهری باره گای فرمانرپوهایی سه ر و ته خته یه کی دا به هریه ک له و لاوانه - ته خته یه کی له داری "نا قاقیا" ی دا به هه ر یه کیکیان که پروۆشی توێژنکی که چی کرابوو و له ناوه راستی ئه و ته خته یه دا چالیک هه بوو که پینوسیکی قامیشیان تیدا دانا بوو. تاقیکردنه وه که له چەند نهینیه ک پیک ده هات: پامسیس له نهیننی چواره میاندا گیرى کرد، نهینیه که ش ئه وه بوو که به چ شیوه یه ک مه رگ بگۆپن بۇ ژیان! پامسیس بیرى بۇ هیچ شتی که نه ده پوشت، نه یقوانی هیچ شتی که له مباره یه وه بنوسیّت...

دهنگیک به گوئییدا چرپاند: بهرپوه بهر به تیغیک که له ره گه زی له لایه کی ئه و ته خته یه هه ندیک شتی له سه ر نو سراوه ده تاشیّت بۆنه وه ی ته خته یه کی نوێ ناماده ی نو سین بکات، ئەم کاره ش پئی پیده دات به سود وه رگرتن له ته خته، ته خته له حاله تی مه رگه وه بگۆپیت بۇ حاله تی ژیان.

دوای ئه وه پامسیس له "نامنی" هاوپی نزی که بویه وه و وتی:

-من گه ناوم "پامسیس" ه وه ک فرمانرپوهایه ک تۆ ده که م به نو سه ری خۆم.

موسا له باره گای گه شه دا

له وکاته دا ده بوو موسا و دایکی له لایه ن فیرعه ونه وه پيشوازيان لی بکرایه. فیرعه ون لهو ساته دا له سنوری چل سالی تیپه ریپوو، له به شیکی نهو کوشکه دا پيشوازی له موسا و دایکی کرد که موسا تا نهو ساته چاوی بهو شوینه نه که وتیوو. موسا خوئی کرد به ناو ته لاره دا به بینینی زۆر توقا، زهوی نهو ته لاره به به ردی ره شی ناوچه ی میسری سهرو داپوشرابوو، دریژی و پانی نهو ته لاره زۆر فراوان بوو، ته ختی فیرعه ون له سهروی نهو ته لاره دا دانرابوو، له هه ردوو لای ته خته که وه دوو پایه ی دریژ و زۆر نهستور هه بوو که به سهر نهو پایانه وه باسی جهنگ و داگیرکاریه کانی فیرعه ونی له سهر تۆمار کرابوو. له پشتی نهو ته خته شه وه وینه جهنگه کانی له سهر کیشرابوو. موسا چاوی به فیرعه ون که وت که به سهر ته خته که یه وه دانیشتبوو و ناو ته لاره که ش پرپوو له خه لکی. هه موو ناماده بوانیش به پیی پله و پایه و هه لومهرجیان له پال یه کتردا دانیشتبووون. موسا به بینینی که سانی جیاواز، بگره که سه بیانیه کانیش بیرى له وه کرده وه که دایکی بۆچی له پوژیکى ناوادا کوپه که ی هیناوه بۆ لای فیرعه ون، نهو پوژه پوژى هه موو که سیك بوو. سهیرترین شت جلویه رگی فیرعه ون بوو که هیچ که سیك وهك نهو جلی ساده ی له بهر نه کردبوو. فیرعه ون چاوی به "ئخاس ئامون" ی هاوسه ری که وت، ههروه ها چاوی به "موسا" ش که وت. فیرعه ون به دهستی ئامازه ی به وه دا که ژن و کوپه که ی برۆن بۆ لای. له هه مان نه م ساته شدا نهو کاهینه ی که له گه ل فیرعه وندا سهرقالی گفتوگو بوو له خوئی دور خسته وه و چیتر دواى نه وه خوئی به ته نهایی مایه وه و

لەسنورى دورى شەش مەترەو ھىچ كەسىك ماوەى ئەوۋى نەبوو لەو زىاتر لەفەرەون نرىكتىر بىتەو. "ئىخاس ئامون" دەمى لەگوڭى موسا نرىك كىرەو و وتى: كاتىك گەشتىنە شوڭىنى دىارى كراوى فەرەون كىرەشى بۇ بەرە. "موسا" ش كىرەشى برد و فەرەون بەداىكى دەلىت: ئەى شارن تۇ ھىشتا جوان و چوست و چالاكىت.

شارن "ئىخاس" ىش سوپاسى كىر و ئامازەى بۇ موسا كىر و وتى: ئەمە كوپى ئىمەىە كە ئەمۇ تەمەنى بوو بە دەسال، ئەوم لەبەرئەو ھىناو بۇ ئىرە تا پادشا بەرەكەتى پى بىبەخشىت.

فەرەون تەماشایەكى سەراپاى "موسا" ى كىر، وەك بلىنى پوبەپوى كوپىكى بىگانە بوو تەو، چونكە ئەو ەكەمىن جاربوو فەرەون چاوى بە موسا بكەوئىت.... دواى ئەو پرسى: ناوى چىە؟ "ئىخاس" خانمىش وتى: ناوى "موسا" ە. فەرەون وتى: موسا ەر ناو نىە.

"موسا" ش ھاتە گۇ و وتى: ئەگەر موسا ناو نىە، ئەى كەواتە چىە؟ فەرەون وتى: كوپەكەمان زمانى وەك بوپول وایە، دواى ئەو لەو لامى موسا دا وتى: موسا نىوۋى ناو و بەواتاى "بەخشراو" دىت! بۇ نمونە ئەگەر ناوت ئامون موسا "بەواتا خودا بەخش" بوایە ئەو كات پون و ئاشكرا دەترانى واتاى چى دەگەىەنىت.

ئىخاس ئامون وتى: ئەى فەرەون تۇ ناوىك لەم كوپەمان بنى! فەرەون وتى: چىتر بۇ گۇڭىنى ناوى درەنگە، شازادەىك كاتىك لەسەر تەختى فەرمانپرواى دادەنىشىت دەتوانىت ناوى بگۇڭىت، بۇ نمونە خۇم ناوم لە "ست ھوس" ەو گۇڭى بۇ "وەرزاى داگىركەر"، ەرروھا كاتىك كە تەرمى مومىا كراوى پەوانەى جىھانى خۇرئاوا دەكرىت دەتوانىت ناوى بگۇڭىت. دواى ئەو بە موساى وت: وەرە پىش! و دەستى خستە سەر سەرى موسا و وتى: من بەرەكەتت پى دەبەخشم و لەبەرئەوۋى بەرەكەتت پى بەخشراو ئەگەر نىزەىەك بۇ ملت بەاوىژن بەھىچ شىوۋەىك بەرت ناكەوئىت، ەر كاتىكىش خەنجەرىك بەدن لەسىنەت ئەو

خەنجەرە بەھىچ شىۋەيەك كارت تىناكات، ئەگەر ھەلىشت دەنە ناو يىرىكەۋە ناخنىيەت، ھەركاتىكىش ماريك پەلامارت بدات يەكسەر لەھەمان كاتدا پاشەكشە دەكات و ناتگەزىت، ئەگەر بىكەۋىتە ناو پوبارى نىلەۋە و تىمساحەكانى نىل چاۋيان پىت بىكەۋىت پەلامارت نادەن، من كە پادشا و فەرعەۋنى مىسرم تۆ لەبەرامبەر ھەموو بەلەيك دەپارىزىم و بەركەتى خۆم پى بەخشىت.

دوای ئەۋەى لەكۆشكى فەرمانرەۋا ھاتنە دەرەۋە "ئىخاس" بەخۇشچالى و لەخۇبايەكەۋە بە "موسا"ى كوپى وت: چاوت بەمەزنى فەرعەۋن كەوت؟

موسا ھىچى نەوت: جىاۋازىيەك لەنىۋان ھەلومەرجى ژيانى كچان و كوپرانى فەرعەۋندا ھەبوو. ئەم جىاۋازىيەش پەيوەست دەكرا بەخۇشەۋىستى و كاريگەرى دايكيان لەسەر فەرعەۋن. كاتىك كەنيزەكىك سىكى لەفەرعەۋن پەر دەبوو و لەدايك دەبوو لەكۆشكى فەرمانرەۋايدا جىگىر دەكرا. شويىنى خەۋتنى ئەم جۆرە دايكانە و ئەۋانى تر لەيەك شويىندا بوون، شەۋانىش لەيەكىك لەتەلارى كۆشكە مەزەكاندا دەخەۋتن. ئەگەر ئەم مەندالەى لەدايك دەپىت كوپ بۈايە، دايكى تا تەمەنى ھەوت سالى لەلەى خۇى دەپىلەيەۋە، دوای ئەۋە دەسپىدرا بەيەكىك لەكاھىنەكان بۆئەۋەى بەچاۋدىرى كردنى كاھىن پەرۋەردە بىرىت، بەلام ئەگەر ئەمەندالەى لەدايك دەپىت كچ بىت، ئەم لەم ھالەتەدا دايك نەيدەتۋانى مەندالەكەى لەلەى خۇى بەپىلەتەۋە، چۈنكە مەندالەكەيان دەسپارد بەدايەنىك تا ئەم كاتەى گەرە دەبوو، بەلام ژنەكانى فەرعەۋن ھەريەكىكيان جىگايەكى تاييەت و سەربەخۇيان ھەبوو و مەندالەكانىشيان لەگەل ئەۋاندا دەژيان، ھەلبەت لەپۇژدا لەلەى دايكيان نەبوون، بەتاييەت كوپەكانيان چۈنكە دەبوو فەرى زانىستى جۇراۋجۇر و ۋانەگەلىكى جۇراۋجۇر بونايە، ھەرۋەھا فەرى بەكارھىنانى چەكە جۇراۋجۇرەكان بونايە، بەدريژايى پۇژ لەقوتابخانەدا و شەۋانىش لەلەى دايكيان دەمانەۋە. پلەى دايكى موسا "ئىخاس" خانم پلەۋپايەيەكى دىارى ھەبوو، پاستە كە شارن "ستە ھوس" بۇخۇى فەرعەۋنىك بوو و كوپەكانى "شمار و پامسىس" لەسەروى ھەموو كوپەكانى ترەۋە بوون، بەلام لەچاۋ ژنەكانى تردا بەخۇشەۋىست و ھەلبىژاردە لەقەلەم

دەدرا. لەبەرئەوێ "ئىخاس ئامون" لەكەسانى نزیكى فیرەون بوو، پلەوپایەیهكى تایبەتى ھەبوو زۆرىش موسای خوش دەویست.

بەلام موسا دەیوت: دەبیئت ئەو نەیینە ئاشکرا بکەم! چونکە کاهینی مەزنى كۆشك باسى شتیکی بۆ کردم...

موسا لەنیو كۆپەكانى فیرەوندا سەرەرای ئەوێ كەسیكى بیدەنگ و مات بوو، بەلام زۆر ئازا و بەهیز بوو، لەچەند مەشقیكى جیاوازدا ئەم تواناییەى خۆى نیشان دەدا. لەناو كۆشكدا شوینیكى تایبەتیاى بۆ مەشقى بواری جەنگ دیارى كۆپەكان لەو كۆپەپانەدا مەشقیان دەکرد و كچەكانیش لەدەرەوێ ئەم كۆپەپانە تەماشای ئەم دیمنەیان دەکرد، مەشقەكانى جەنگ تا نیوەرۆ بەردەوام بوو. دواى تەواوبونی مەشقەكانیان كۆپەكانى فیرەون بەفرمانى پراھینەر خویان ھەلەدەدا یە ناو ھەسیرەوێ⁹ بۆئەوێ پاك خویان بشۆن، دواى ئەوێ پاك خویان شۆرى، نۆرەى خواردنى نانى نیوەرۆ دەھات. نانى نیوەرۆى شارادەكان بریتی بوو لە ھەنجیر، تری، گوێزى ھندى تازە و خواردنەوێ. لەقوتابخانە و مەشقەكاندا خواردنەوێ باوى میسرى بۆنمۆنە ئاوجۆیاى بە شارادەكان نەدەدا. یەكێك لەپراھینەرانى سەردارى جەنگ كە لەگەڵ دەستیاریەكانیدا كە لەچەند ئەفسەرىك پێك ھاتبون مەشقیان بە كۆپەكانى فیرەون دەکرد. ئەم دەستیاریە زۆر سەختگیر و بەرپادەيەك وردبەن بوو كە كۆپەكانى فیرەونى لەكاتى مەشقدا بێزار دەکرد و دەیگریاندن، بەلام سەرەرای ئەوێش نەیان دەتوانى ناپەزایى خویان دەربەن، چونکە ئاگادارى ئەوێبوون فیرەون دەستەلاتیكى تەواوى داو بوو بە پراھینەرەكان و گوتە و فرمانى پراھینەر دەقاودەق وەك گوتە و فرمانى فیرەونە. ئەم پشەتگیریە دەستى پراھینەرانى بۆ ئازادى كارکردن دەكردهوێ. لەبابەتیكدا ھەستى كرد كە كۆپەكانى فیرەون بەدواى ھۆكارى ئەم سەختگیریەدا دەگەرێن بۆیە پێى وتن: ئێو دەبیئت پێشوازی لەم سەختگیریانە بکەن و خوشحال بن، چونکە ئەم جۆرە مەشقانە و ئامادە بون بۆ جەنگ، بۆتان دەسەلمیئەت كاتیك دەپۆنە كۆپەپانى جەنگەوێ نوکی

⁹ ھەسیر: وشەیهكى پاراوى كوردی پەتیە كە بەواتای "ھەز" دێت، ھەرۆھا لەمەندىك ئاوجە كورد نیشینەكاندا دەلێن "ئەستیل" ... وەرگێڕ.

تیشی نێزەیهەك هیچ جیاوازیەك لەنیوان سینەى سەربازىكى ئاسایى و فیرعەونىكدا ناكات، چونكە بەشیوەیهكى یەكسان پۆدەچیتە ھەردوو سینەكەو، شازادە و ھەژار زادەیهەك لەگۆرەپانى جەنگدا بونی نیە، ئەگەر لەگۆرەپانى جەنگدا ئاگاتان لەخۆتان نەبیت سنگتان بەنوکی چەقۆ ھەلەدەدەن! نوکی شمشیرێك بێئەوێ مۆمیا بکڕین پەوانەى جیھانى خۆرئاواتان دەكات، چونكە جەستەتان لەپیناوا نامێرە پازاوەكان ھەلەدەدەن و پارچە پارچەى دەكەن! موسا ئەم گوتانەى كە پراھینەریكى لیھاتوو باسى گۆرەپانى جەنگى بۆ دەكردن، لەگەڵ گوتەكانى ئەو پۆژەى فیرعەون كاتێك بەركەتى پى بەخشى ھەلسەنگاند! لەبەرئەوێ فیرعەون زۆر حەزى لە تیرھاویشتن بوو، لەكاتى مەشقدا تیروكەوانى بەیەكێك لەچەكە ھەستیارەكان لەقەلەم دەدرا. میسرێەكان لەبارەى تیرھاویشتنەو ھەموو پراھینەریكى تایبەتیاى ھەبوو و پراھینەرى كۆرەكانى فیرعەونیش لەمبارەىو ھەموو ھەولێكیان دەخستە گەڕ. موسا لەم مەشقانەدا زۆر لیھاتوو بوو و تەنھا پامسیس دەیتوانى لە موسا باشتر تیر ھاویشت، ھەركاتێك تیری موسا بەھەلدا برۆشتایە، پامسیس قەرەولى لەو نیشانەى دەگرت و بى هیچ ئەملاولایەك دەپینكا.

جەنگى ئىۋان رامىسىس و موسا لەگۆرەپانى تىر ھاۋىشتندا

پېشەنگى رامىسىس لە موسا لەبۋارى تىرھاۋىشتندا وردە وردە گۆپا بەجۆرىكى تىر لايەنى نەينى ئامىزى نىۋان ئەو دوانە، چونكە ئەو دوانە بەھۋى ھەرزەكارى و لايەتى و ھەۋلدايان بۇئەۋەي يەككىيان بېيتە پېشەنگى ئەوتريان كە ئەمەش ھەلگىرى جۆرىك پۈبەپۈبۈنەۋەي تايبەت بەو تەمەنەيە كە ناچار دەيىت بەو شىۋەيە پەفتار بكن.

پامىنەرى تىرھاۋىشتن كە ناۋى "ستى ھوپ" بوو بەخويندكارە فىرخۋازەكانى وت: جوان لىنى ورد بىنەۋە، من تەنھا شىۋازى كەۋان گرتن و كەۋان كىشانقان دىكەم، بەلام قەرەۋلگرتن و پىكانى ئامانچ دىكەۋىتە ئەستۋى ئىۋە ھەروەھا پەيۋەستە بەئامادەكارى و تواناى بەھرى ئىۋەۋە. دەيىت ئەۋەندە تىر ھاۋىژن تا دەبنە تىر ھاۋىژنىكى لىھاتوو. موسا بەۋردى و دانبەخۇداگىرىيەكەۋە تىر ئەندازى دىكرى، بەلام رامىسىس بەپەلە تىرەكانى دىھاۋىشت.

"ستى ھوپ" بۋى دوپا تىكرىدەۋە: خىرايى تىرھاۋىشتن دىستېيىشخەرى خۋى لەدەستېيىكرىدە جەنگدا دىكات، لەگۆرەپانى جەنگدا تىرھاۋىژنىك بەزىندۋىي دەمىنىتەۋە كە پېش ھەمۋىان تىرى خۋى ھاۋىژنىت. موسا لەكارى تىرھاۋىشتندا زۆر خاۋ بوو، لەو پۇژدە تىرىكى ھاۋىشت كە ئاسايى ۋەك جاران كەمىك خۋارى گرت و ئامانجى نەپىكا. رامىسىس بەخىرايى كەۋانەكەي كىشا و قەرەۋلى خۋى گرت، بۇئەۋەي بىسەلمىنىت لەكەۋان كىشان و تىرھاۋىشتندا چەنىك خىرايە، لەھەمان ئەو كاتەي رامىسىس كەۋانەكەي كىشا مىندالىك لەبەرامبەرىدا سەرى دەرھىنا. مىندالى كەنيزەكان لەۋبەرى گۆرەپانەكەۋە چاۋدىريان لى دىكرا و سەپەرشىتىك لەو نىزىكانەدا چاۋدىرى لىدەكرىد بۇئەۋەي لەسنورى گۆرەپانەكەمان

نزیك نەبنەوه، بەلام ئەو منداڵە ھارە خۆی لەنیشانەى تیر ھاویشتنەكە نزیك كردبویەوه، موسا كە بێر و ھەستى لەلای نیشانەكە بوو بینى ئەو منداڵەى بەسەر درختەكەدا سەرکەوت و لەپاڵ نیشانەكەدا خۆى راگرتوو، لەوانەى بەھۆى تیری "پامسیس" ی براىەوه تەختى زەوى بكریت، بۆیە بەخیرایى و بەھەموو توانایەكیەوه مشتێكى دا لەكەوانەكەى پامسیس، ئەم لێدانە نەك تەنھا بو بەھۆى ئەوى كەوانەكە لەدەستى پامسیس بكەوێتە سەر زەوى، بەلكو خۆشى بەھۆى ئەم لێدانە لەناكاو تەختى زەوى بوو!! ئەم كەوتن و دیمەنە تەراوى تەماشایان كە كچانى فیرەون ھەروەھا كۆپانى فیرەونى سەرگردان كرد.

پامسیس ھەستایە سەرپى و بەتۆپەییەوه وتى: موسا ئەو چیت كرد؟
موسا وتى: مەبەستى ئەوێم نەبوو سوکایەتیت پى بکەم، تەنھا شتیك كە بوبەھۆى ئەوى بێناگایانە پى لەتیرھاویشتننت بگرم بونى یەكێك لەمنداڵى كەنیزەكەكان بوو بەسەر یەكێك لەدرەختەكانى نزیك نیشانەكە، ئەگەر تیرەكەت بەھەلەدا برۆشتایە بەدنیایەییەوه ئەوى دەكوشت...

ھەموویان گوێیان لەم گفتوگۆیە دەگرت و چاوەڕپى كاردانەوى پامسیس بوون. وەلامدانەوى موسا بەھەمان ئەندازەى كەوتنى كەوانى تیر و كۆپى فیرەون چاوەڕواننەكراو و سەیر بوو! چونكە خستنى كۆپى فیرەون-كەسیك كە ئومیدی ئەوى لى دەكرا بێتتە فیرەونى ئاینده-سوکایەتیەكى نەبەخشاوبوو، ئەگەر كەسیكى ئاسایى ئەم كارەى بكردایە یەكسەر بریارى مەرگی بەسەردا دەدا، بەلام لەبەرئەوى لەلایەن براكەى پامسیس "موسا" وە ئەم ھەلەى ئەنجام درا ئەوا بابەتەكە بەشیوەیەكى تر لێكدانەوى بۆ دەكریت. موسا پوختسارى سپى وەرگەرا، چونكە تازە ئاگادارى ئەو بوو كە چ ھەلەىەكى ئەنجام داو، لەكاتێكدە ھیچ كەسیك نەیدەتوانى بگەر ماوەشى نەبوو بەھۆى ئەو پەفتارەىەوه لێكۆلینەوى لەگەڵدا بكات، بەلام پامسیس كە ھەموانى لەچواردەورى گۆرەپانەكەدا بینى لەبەرامبەر ئەو پەفتارەى موسا نواندى زلەىەكى بەھیزی كیشا بەپوختسارى موسای برایدا. "موسا"ش لەدواى ئەو زلەىە سور وەرگەرا و زۆر تۆپە بوو، بەلام بۆئەوى بەسەر خۆیدا زال بێتەوه چاوەكانى داخست و بۆماوێەك نەیکردنەوه، بەلام دواى

ئەۋەى چاۋى كىردەۋە لەو گۆرەپانەدا بى' لە راھىنەرى تىرھاۋىشتن "ستى ھوپ" ھىچ كەسىك لەۋىدا بەدى نەدەكرا. "موسا" ش بۆئەۋەى راھىنەركەى چاۋى بەفرمىسكەكانى نەكەۋىت پىشتى تىكرد.

"ستى ھوپ" ىش لەسەرخۇ بەرەۋ پرى موسا پۇشت و لىنى پىرسى: شازادە موسا لەيىرى كە، زۆر خۇشحال بوم بەۋەى بىنىم توانىت بەسەر تورەيى خۇتدا زال بىت. ئەۋەت بۇ سەلمانم كە تۇ شايستەى فەرمانرەۋايىت، بەلام تەنھا پىرسىارىك مارە لىتى بىكەم ئەۋىش ئەۋەىە بۇچى لەپىناۋ گىيانى مندالى كەنیزەيەكدا نامادە بویت شازادە تەختى زەۋى بىكەيت؟

موسا وتى: من مەبەستم رامسىس نەبوو، بەلكو وىستم كەۋانەكەى لى' ۋەرگىرم و پىنەدەم تىرەكەى بەاۋىژىت.

"ستى ھوپ" ھەستى بەۋەكرد لەۋانەيە دژايەتى نىۋان ئەو دوانە بارودۇخى گۆرەپانى مەشقى تىرھاۋىشتن تىكىدات، بۆيە كىردى بەدوۋ بەشەۋە و لەدوۋ كاتى جىاۋازدا مەشقى پىدەكردن.

موسا لەناۋچەيەكى شار بەناۋى "شارى رامسىس" كە دەكەۋىتە ناۋچەى باكور نىزىك دەلتاى روبرارى نىل-نەزىك قاھىرەى ئىستا-نىشتەجى' بوو. كۆشكى فەرمانرەۋايى "شارى رامسىس" بەيەكىك لە كۆشكە مەزنەكانى مىسر لەقەلەم دەدرا، "موسا" ش ھەموو سەر لەئىۋارەيەك لەكاتى خۇرئاۋابوندا لەناۋ كۆشكدا پىياسەى دەكرد: كاتىك تىشكى خۇر بەر سىتونى كۆشكى بەردىنە سواقدر اوھكان دەكەۋت، دىمەنىكى ئەفسوناۋى دروست دەكرد، موسا بۇمارەيەك تەماشاي ئەو دىمەنەى دەكرد، تا ئەو كاتەى بەتەۋاۋى ئاۋ و ھەۋا تارىك دەبوو. ئەم تەماشاكردنە يەكىك بوو لەكاتى خۇش بەسەر بىردنەكانى پۇژانەكانى موسا.

دیدارى ئاشقانه و تۆلەي رىكابه رىانه

له كه نار گىلگه يه كى گه نمدا له ناو "كه يه ل" ۱۰ "يكي قاميشى و چۆل و دوردا ژوانى شه وانەي رامسيىس و "ئىزت" بوو.

رامسيىس لىي پرسى: ھۆكارى ئەوئى تۆ منت ھەلېژارد چى بوو؟ من لە ئىستادا نوسەرى فەرمانەرە واييم، ھەر لەبەر ئەوئەش ناتەوئىت بۆنمونه لەگەل جىنشىنى برامدا ژيانى ھاوسەرى پىك بەئىت؟

"ئىزت" وتى: تۆ فرىعدى ئايندەي مىسرىت! سەرەراي ئەوئەش سەرەتا من و شنار نىوانمان بەوشىوئەش باش نى، كاتىك ئەو دەھىنمە بەرچاوم كە دەيەوئىت دەستم لىيدات، زۆر دىگران دەيم، بەلام شنار كەسىكى ئاشق و ھەرەشە نامىزە...

"شنار" بەسەر كەژاوە كەيەو كە كۆلېرەكان بەسەر شانيان ھەلئانگرتبوو سلاوى لەو راوچيانە دەكرد كە خۆيان ئامادەي پۆشتن بۆ راو دەكرد. دواي ئەو رامسيىس سواری گالىسكەيەكى تارادەيەك سوک بوو كە سەرپازە كۆنەكان لىيان دەخوپی، بەخوشحالىو پىگای بىابانى گرتەبەر. "شنار" بەچاوەكانى كەوتە شوئىنى بەلام خۆي بەشداری لەو راوئەدا نەكرد. بەرنامەپىژى لەئەستۆي مىرى راوچياندا بوو. سەگە راوئەكەكان بەچواردەورى گالىسكەكەدا پايانئەكرد. ھەموو كەرەستەيەكى چەند پۆژ راوگرن بگرە چادريشيان لەگەل خۆياندا بۆ خەوتن ھىئابوو.

لىخوپی گالىسكەكە لە "رامسيىس" ي پرسى: ئايا دەتەوئىت بەگورىس نىچىرەكانت گرفتار بكەيت يان دەيانكوژىت؟

¹⁰ كەيەل: وشەيەكى كوردی پەتیه كە كەواتای "خانە باخ" دەگەيەنئىت ئەو ژۆرە يان ئەو خانووە بچوگەي لەپال يان لەناو باخىكدا دروست دەكرىت پىي دەوترىت "كەيەل" ... وەرگىز.

پامسىس وتى: ئەو بەباش دەزانم كە نىچىرەكەم بەگورىس بگرم.
 لىخوپى گالىسكەكە وتى: كىواتە گورىسكەت بەدەستتەو بەگرە.
 لەوكاتەدا پامسىس سى گەلە ئاسكى لەدورەو بەنى، ئەو و گالىسكەوانەكە
 كەوتنە دواى گەلە ئاسكەكە و سى دانە لەئاسكەكان كە بەتەمەن و بېھىز بون لە
 گەلەكەيان جىابونەو، بەلام گەلە ئاسكەكە بەخىرايى خۇيان كەد بەنىو دۆلىكى
 تاشەبەردىندا، گالىسكەكە پراوۋستا و گالىسكەوانەكە پېشىنارى كەد: چىتر نابىت
 بەگالىسكە پىرىن، بەلكو دەبىت بەپى دوايان بەكەوين.

پامسىس لى پىرسى: بۆچى بەپى؟
 گالىسكەوانەكە وتى: بەھۆى نالەبارى و نارىكى زەوى، ئەم بەردەلانە دەبىتە
 ھۆى شكاندى چەرخى گالىسكەكان.

پامسىس وتى: بەم شىۋەيە ناتوانىن خۇمان بەگەيەننە گەلە ئاسكەكان.
 گالىسكەوانەكە وتى: زۆر باش شارەزاي ئەم ناۋچەيەم، ئەم ئاسكانە پەنا بۆ
 ئەشكەوتىك دەبەن لەمكاتەدا كەوتونەتە داۋى ئىمەو. نىزىكى تا نىۋەپۇ پىيان كەد
 بۆنەوۋى خۇيان بەگەيەننە گەلە ئاسكەكان. قورسى چەك و كەلوپەلەكانىيان تواناى
 لى پىرىبون، بەلام فشارى تاۋى گەرما لەماندوۋىتەكەيان زىاتر بوو، ناچار بۆنەوۋى
 كەمىك بەھوۋىنەو پالىيان دا بەتاشە بەردىكەو.

گالىسكەوانەكە پىرسى: ماندوو بویت؟ ئەگەر حەز دەكەيت بەردەوامى پىدەدەين
 ئەگەر حەزىش ناكەيت دەگەپىنەو.

پامسىس وتى: بەردەوامى پىدەدەين، بەلام ھىچ بونەوۋىك بەگرە مار و
 دوشكىش لەم بىبابانەدا نارىت چ چۆلەوانى و وىرانەيەكى سەيرە!
 لەناكاو گالىسكەوانەكە وتى: پىي چەپم بەھۆى بىرىنىكى كۆنەوۋە ئازارم دەدات،
 ئەگەر رازى بىت كەمىك بەھوۋىنەو؟

ئەو دوانە لەوشوۋىنەدا مانەوۋە تاشە داھات. گالىسكەوانەكە وتى: تۆ بىخەو،
 چونكە ئەم بىرىنەم ناھىلىت بەو ئاسانىيە خەوم لى بەكەوت، ئەگەر وىستىشەم
 بىخەوم، ئەوا ھەلتەدەستىنم.

رامسیس خهوت، دواى کاتژمیریک چاوى کردهوه، خوئى بهتهنهایى بینى. گالیسکهوانهکه خوئى بهکهسیکی بیهز و توانا نیشان دابوو، بهلام ههلهاتیبوو! نهو بهتهنها خوئى نهپوشتیبوو بهلکو چهك و شتومهکهكهشى لهگه‌ل خویدا بردبوو، رامسیس بئى خواردن و چهك لهبیابانى تاریکدا مایهوه!

رامسیس وتی: پلانگیرى "توطنة" دهیانهوئیت بهریکردن و بیخواردن لهم بیاباندها لهناوم ببهن! رامسیس نهو پهیوهندیهى هاتهوه یاد که لهسهرتای پوشتیاندا لهنیوان گالیسکهوان و "شنار" دا بهرقرار بوو، بیگومان "شنار" لهچاوهروانى مهرگی ونبویهکی بیاباندا سات ژمیری دهکات. رامسیس ههولئى دا نهو ریگایهى که لییهوه هاتیبوو بهبیر بهینیتیهوه، لهناکاوا ئاسکیک لهبهردهمیوه ههلهات، رامسیس بوئى دهرکهوت دهبیئت لهم ناوچهیهدا سهرچاوهی ئاوئیکى لیبیئت، باشترا وابوو متمانه به گیانهوههرهکان بکات، بوئیه دواى ئاسکهکه كهوت تا خوئى گه‌یانه گه‌لهکیان و لهو شوینه‌دا درختئیکى خورما سهرنجی راکیشا، دار خورمایهکی بیابانى که بهرزیه‌کهی نزیکه‌ی ده متریک ده‌بوو له‌دورهوه خوئى ده‌نواند. ئهم جوړه دار خورمایه به‌لهق و پوپی پزوبلاو و توئیکلئیکى خوئه‌میشی، ههروه‌ها گولگه‌لئیکى بچوک و بۆندار و زهر‌دباوى مه‌یله‌و سه‌وز جوانیه‌کی تایبه‌تى به‌خوئى ده‌به‌خشى. رامسیس به‌ره‌و پوی درخته خورماکه پوشت، زۆر له‌سه‌رخۆ هه‌نگاوى ده‌نا بوئه‌وه‌ی دوچارى بیټوانایى و ماندویه‌تى نه‌بیئت، به‌لام کاتیک گه‌شته لای دار خورماکه پیاوئیکى له‌ویدا بینى که پالئى دابوو به‌دره‌خته‌که‌وه! به‌سه‌رسوپرمانئیکى ته‌واوه‌ه لیئى نزیک بویه‌وه و چاوى به‌ سه‌ره‌رشتیاری ته‌ویله‌خانه‌کان كه‌وت-هه‌مان نه‌و كه‌سه‌ی له‌ ته‌ویله‌خانه‌که‌دا شه‌ری له‌گه‌لدا کردبوو- له‌وکاته‌دا سه‌ره‌رشتیاری ته‌ویله‌کان سلّوى لی‌کرد. "رامسیس" یش له‌تینواندا لیئوى لکابوو به‌یه‌که‌دا بوئیه نه‌یتوانی وه‌لامى سلّوه‌که‌ی بداته‌وه و چاوى ته‌نها مه‌شکه ئاوى کابرای ده‌بینى که له‌ته‌نیش پییه‌وه له‌سه‌ر زه‌وى دانرا‌بوو.

کابرای سه‌ره‌رشتیاری ته‌ویله‌خانه‌که‌ وتی: تینوته؟ به‌لام من ئهم ئاوه بو‌که‌سیك که بریاره له‌ناو بجیئت به‌فیرۆ ناده‌م. تۆ زۆرباش منت له‌به‌رده‌م کرئیکارانی ته‌ویله‌خانه‌که‌دا پرسوا کرد؟

پامسىس وتى: ئايا لەبەرئەو دەتەوئىت بىمكوزىت، يان بەفەرمانى "شنار" گە لەدەروازەى شار چاوەرپى مەرگى مەنە، ھاتوئىت بۇ ئىرە؟

كابرەى سەرپەرشتىياری تەويلەخانەكە پىكەنى و وتى: بىگومان خواستى خۆشم يەككە لەو ھۆکارانەى منى پەلکىشى ئىرە کردووە و چەقۇ بەدەست ھەستايە سەرپى. پامسىس يەكسەر دەستى دوژمنى خويندەو و زانى كابرەى سەرپەرشتىياری تەويلەخانەكە لەزۆرانباژىدا لىھاتوو و دەيەوئىت بەشىوہيەكى ھونەرې لىيىدات و تەختى زەوى بکات، پامسىس بى لەکۆکردنەوہى ھەموو توانايەكى خۆى بۆئەوہى نەکۆزىت ھىچ پىگەچارەيەكى ترى لەبەردەستدا نەبوو. لەناکاو ھەموو توانايەكى لەقوپگىدا کۆکردەو و بەھەموو توانايەكى قىراندی و بەشىوہيەكى خافلگىرانە خۆى ھەلدا بەسەر كابرەى سەرپەرشتىياری تەويلەخانەكەدا بۆئەوہى نەتوانىت سود لەچەقۆكەى دەستى وەرگىت، ئەم پەلامار و لىدانەى پامسىس كابرەى سەرپەرشتىياری سەرەوژىرکرد و چەسپاندی بەخورماکەدا: ئەو درەختە دپکىكى گەورە و بەئەندازەى چەقۆيەكىش تىژ ھەبوو....

خۆر لەنيوہندى ئاسماندا بوو، پراوچىەکان سەرگەردان و نىگەران بەھۆى ون بونى پامسىس لەھەموو شوئىنىك بەدوايدا دەگەرپان و ئانومىدانە خۆيان بۇ گەرپانەو و ئاگادارکردنى "شنار" ئامادە کرد، لەوکاتەدا لەدورەوہ خىوئىک دەرکەوت: شەرپەرشتىياری پىر وای دەزانى چاوى بەجنۆکە کەوتوو، ھەموويان سەرتاپا چاو تەماشای ئەو خىوہيان دەکرد، بەلام لەناکاو دەنگىك ھاوارى کرد: "من" پامسىس "م"، لەگوريسى پراوچى خۆم دەرباز کردووە! بەراستى پراوکردن شوئىنىكى باشە بۇ تاقىکردنەوہ...

ئارپىشکەرەکان لەچواردەورى "شنار" لەکۆشکە تايبەتەکەيدا سەرقالى ناخون و ئارايىشتى قژى بون. شنار گرنگىەكى تايبەتى بەخۆى و شىوآزى ژيان و تىپەراندنى تەمەنى دەدا. بەھۆى ئەوہى خاوەنى سەرەوت و سامانىكى زۆر بوو ھەميشە خوازيارى باشتريں ژيان بوو. جوانى و ئارپىشتى تايبەت و شوئىنىكى تايبەتى لەژيانى وەجاخزادەکاندا ھەبوو. کاتىك ئارپىشتکەرەکان پۆنىكى

بۆنداریان لهجهستهی شنار دهمالی، شنار لهژێر دهستی ئارایشتگهرهکاندا ههستی بهئارامی دهکرد و فهرمانی دهدا لهچواردهوریدا بێدهنگی بپاریزن، ئهو پۆژه وهکو جاران خهریکی عهترمالینی شنار بون لهناکاو دهنگهدهنگی هیمنی کۆشکی ههژاند و بهدهم هاوارهوه کهسیک وتی: من دههویت راستی ئهم بابته بهدهست بهینم... لهناو ئهو کۆشکهدا دهنگی دایهوه و خۆی کرد بهناو ههنامهکهی "شنار" دا و دوبارهی کردهوه: دههویت بزاتم، ههر ئیستا!

شنار که پهشوی دهستهلاتی خۆی لهدهست داو بو بهلهرزوه ئارایشگهرهکانی چواردهوری کرده دهرهوه و هاواری کرد: برا بچوکهکهه هێور بهرهوه، چیت دهویت؟ ئهوه باسی چی دهکەیت؟

پامسیس بهگالتهپیکردنهوه وتی: خۆت وا نیشان دهدهیت که ئاگاداری هیچ شتیکی نیت، چهند کهسیکت بهکری گرتبوو بۆئهووی بملکۆژن.

شنار وتی: کێ ئهم قسه هیچ و پوچانهی پی وتویت، ههر ئیستا ئهو کهسانهم پی نیشان بده!

پامسیس پیکهنینیکی ژهراوی کرد و وتی: خۆیان، خۆم ئهو گوتانهم لی دهرکیشان، ئهگهر دهتهویت بیبینی برۆ تهماشای بکه چهسپاندومه بهدار خورمایهکی بیاباندا! یهکه میان مردوو و دووه میشیان دیار نهماوه، گالیسکهوانهکهش!

"شنار" کاتیکی زانی چیت جینی نکولیکردن نهماوه، ههولیدا بهنهرم و نیانی پهفتاری لهگهڵدا بکات و وتی: هیچ کاتیکی ئهوه فهرامۆش نهکەیت که من برای تۆم.

"پامسیس" یش وتی: منیش ئهرکی برایهتی خۆم بهجی دههینم.

لهوکاتهدا شنار دهستی خسته سهرشانی پامسیس و وتی: سهرهپای ئهوهی بیروبۆچون و سهلیقهمان بهیهک ناخوات ههروهها چهند ناکۆکیهکمان لهگهڵ یهکتردا ههیه، بهلام سهرهپای ئهوهش هیچ کاتیکی ههز ناکهم لهناو بجیت.

پامسیس وتی: کاتیکی گالیسکهوانهکه پهیدا بویهوه بۆمان دهردهکهویت ئهم گوتانهت تا چهنیکی راستن.

رامسىس دواى ئەم گىفتوگۇيانە پۇشت بۇلاى "ئامنى"، "ئامنى" ش پىى وت:
لەگەرەنەوت دۇنيا بوم.

شەو كاتىك رامسىس پۇشت بۇ ئەو "كەيەل"ەى كە بەقامىش دروست كرابوو،
شوينىك كە ھەموو شەويك چاوپىنكەوتنى لەگەل "ئىزت" دا دەكرد و لەوى چاوەپرى
كرد. مارەيك تىپەپرى و بىنى "ئىزت" لەسەرخۇ خۇى كرد بەناو كەيەلەكەدا و وتى:
خۆشەويستەكەم ھاتم، "شئار"ى برات خەرىكە شىت دەبىت.

رامسىس وتى: ھەر لەبەرئەوھش ويستى لەكاتى پراوكردەكەمدا بەكوشتم بدات،
ئىستا كاتى ئەم جۆرە قسانە نىە، ھەر بۇئەوھى كەمىك نەوازشت بەكم.

"ئىزت" یش سەرى خستە باوھشى رامسىس و دەستى كرد بە نەوازشكردى
پىكانى. كاتىك سىپىدەى بەرەبەيان ھەلھات دەستى بەقرى "ئىزت" دا دەھىناو و
نەوازشى دەكرد و "ئىزت" یش وتى: وتيان كەسىكت لەكاتى پراوھكەتدا كوشتووھ.

رامسىس وتى: چونكە فەرمانى پىدراپوو بمكوژىت.

"ئىزت" یش وتى: منىش دەبىت تۆ بكوژم، چونكە واهەست دەكەم تۆش نىازى
كوشتنى منت ھەيە.....

پامسیس له پله ی نوسه ری "کاتب" فرمانره واییدا

کاتیک پامسیس بیستی: ئیستا بهر ی دهکەوین! نهیتوانی باوهر بهوه بکات بهم زوانه به فرمانی فیرعهون یه کهمین ئهرکی له پله ی نوسه ری فرمانره واییدا دهست پیده کات، پامسیس له گهل "ئیزت" له کهیه له کهدا بوو، چیت نهیده توانی به پپی نهو فرمانه شهوانی له لای خوشه ویسته کهیدا تیپه پینیت، بویه ده بیت زیاتر له گهل پاپیوسدا تا نهوه ی له گهل جهسته ی "ئیزت" جواندا بژیت. پامسیس یادگاری گهشته که ی له ده فتری پۆژانه کهیدا دنوسی، ههروه ها نهیده توانی دیمه نی جوانی سه ر پیگای گهشته که ی له بهرچاو نه گریت. نهو شوینه ی بوی ده پۆشتن زنجیره چیا "جبل سلسله" بوو. پامسیس به در یژایی گهشته که ی نهیتوانی چاوی به فیرعهونی باوکی بکهویت، چه ندین پۆژ هه ر بهوشیوهیه تیپه ری و ده فته ری یاداشته که ی پرپوو له نوسین. تائیستا به شه شه مین سالی فرمانره وایی "ست هوس" له قه له م ده درا که به بۆنه ی نه م شه شه مین ساله وه به رد تاشه کان ریزه ی هه زار به رد تاشی ده ری او انیان له "زنجیره چیا" دا زیاد کرد بۆنه وه ی به رد ه کان بگوازنه وه بۆ ناو که شتی ه کان. به رد تاشه کان تاویره مه زنه کان یان دوا ی نه وه ی در زکیان ده خسته نیو تاشه به رد ه کانه وه ده ری ان ده هینان، وه ستا و به رد ناسه کان شان و ره گی به رد ه کان یان ده ست نیشان ده کرد دوا ی نه وه هیما یه کی تاییه تیان له سه ر به رد ه کان ده کیشا، دوا ی نه وه نه خشه کی شه کان به کی شان ی چه ند وینه یه کی جو را و جو ر به رد ه کان یان ناماده ی هه لکۆلین ده کرد بۆنه وه ی به رد تاشه کان کاری له سه ر بکه ن.

شیوازی دهرهینان و نامادهکردنی بهره گهورهکان پوازای دارینی وشك پۆدهکه نه ناو کلۆشی بهرهکانهوه، دواى ئهوه تهريان دهکرد، دارى وشکیش بههوى هلمزینی ناوهوه دهکشا و هلهدهناوسا و فشاریکی زۆرى دهخسته سهر تاویژه بهرهکان، بههوى ناوسانى داره وشکهکهوه درز دهکوته تاویژه بهرهکانهوه، کاتیک تاویژه بهرهکان دهبون بهچهند پارچهیهکهوه بهردتاشهکان لهههمان ئهوه شوینهدا دهستبهکار دهبون. بهره گهورهکانیشیان دهخسته سهر شتیکی خز و خلیسکار، بهم شیویه ئهه بهردانهیان لهو ناوچه دورهوه دهگواستهوه بۆ ئیژه، بهمشیویهش لهکهشتیهوه ههلیاندهپرشته کهنار پوبارهکهوه، کهشتیه بارهینهرهکان بهرهکانیان دهگواستهوه بۆ ئهوه کارگایانهی که لهپهرستگادا دهستنیشان کرابوو.

پامسیس لهتۆمارکردن و نویسنی ئهوه ههموو کریکاره سهرگهردان و دودل و سهرلیشیواو بویو، بهلام ورده ورده خووی بهو کاره گرت و لهگهڵ ژینگهیی کارکردندا ناشنایهتیهکی تهواوی بهدهست هینا: پیاوگهلیکی زهر و سهختکۆش، ناکوکیه بیشوهارهکانیان، ئهوانهیی بهنمایشی قهلههه و چهکۆشی ئاسنین بهلیها توییهکی سهرسوپهینههر بهرهکانیان دهتاشی، ئهوانهیی ئارهق پرشت و ماندوبونیان نهدهناسی، نهگهرما، نهسهرما کاری لهجهستهیانی نهدهکرد، تهنها چالاکی، ههول، کار و دهرنهنجام ههموو چاویکی لهخۆی پادهماند. پامسیس ههموو ئهمانهیی پیت بهپیت نویسی. ئهوه پهيامهیی فیرعهون لهو ناوچهیهدا دهیویست بیگهیهنیت به پامسیس ئهوه بوو: سهردهمی مندالی تیپهپریوه و قوناخی ههول و کۆشش و راستی دهستی پیکردوه. "ست هوس"یان"وهرزای داگیرکه" کوپهکهی لهکۆردها تواندهوه و خسته ناو قالبی ههنیدی پوداوهوه بۆئهوهی قالبی ههمیشهیی فیرعهون لهخۆ بگریت.

ئارامی کانزا لهشهودا، ههلهچنینی بهره گهوره دهرهاتوهکان و کاریکاران لهحالی خوشی و خوشگوزهرانی و گالتهکردن لهگهڵ یهکدا، ههموو ئهمانهیی

¹¹ پواز وشهیهکی پاراوی کوردیه که بهواتای ئهوه داره شیوه قوچهکیه دیت که دهخزیته نیوان تریزی بهرد و دارهکان بۆئهوهی بیانتلیشینن... وهرکیپ.

لەدەفتەرى ياداشتەكەيدا تۆمار كرد. لەوكاتەدا سەرقالى نوسىن بوو بىستى:
بىستومە كەسىكت كوشتوو؟ دەنگى فیرعەونى باوكى بوو!

پامسىس وتى: تەنھا بەرگىم لەخۆم كردوو، ئەو بەچەقۆيەكەو دەيوست
بمكوژىت، ھەلبەت بەفەرمان "شنار"!

فیرعەون وتى: كەواتە تواناى كوشتنت ھەيە، كەواتە بۆنەوھى بگەيیتە پلەوپايە
فیرعەون دەبىت تواناى كوشتنت ھەبىت، بەردىك ھەلگەر و يەكسەر بىكىشە بەو
سەگەى دوات كەوتوو!

پامسىس وتى: ئەم تاقىكردنەوھىە تاوانە، ئەگەر ئەوھى تۆباسى دەكەيت
پىگای بەدەست ھىنانى فیرعەون بون بىت، ئەو "شنار" لەگوپى ئەم جوړە كارانە
دیت و دەتوانىت ئەو پلەوپايە بەدەست بەيىت، چونكە من ناتوانم ھىچ كەسىك
بكۆژم، ئەو كەسەش بەھۆى بەرگىرى كردن لەخۆم كوژا.

فیرعەون وتى: ملكەچى فەرمانەكان بە!

پامسىس وتى: لەتواناى مندا نىە ناتوانم، مەگەر ئەوھى ئەم سەگەش بەفەرمانى
كەسىكى تر وەك ئەو پياوہ بىەوئىت بمكوژىت، منىش ناچار بەرگىرى لەخۆم بكەم.

"سەت ھوس"ى فیرعەون وتى: ئايا ئاگادارى دەرنەنجامى ئەم سەركىشەى
خوتىت؟

پامسىس يەكسەر وتى: حەز دەكەم بچمە پىزى بەردتاشەكانەو و ھەرگىز پى
نەنىمە خاكى مىسرەو!

فیرعەون پرسى: ئايا تۆ ئامادەيت لەپىناو سەگىكدا چاوپۆشى لەفیرعەون بونت
بكەيت؟

پامسىس وتى: ئەم سەگە متمانەى بەمن ھەيە، منىش ناچارم لەبەرامبەردا
بەرگىرى لىبكەم... دواى ئەوہ پرويكردە سەگەى "بىدار" و وتى: وەرە با بپۆين!

"سەت ھوس"ى فیرعەون و پامسىس و سەگەكەى ھەرسىكيان بەپىكەوتن،
لەنىوندى پىگاكەياندا فیرعەون وتى: ئەگەر ئەو سەگەت بكوشتايە ئەو نغروترىن و
پسواترىن پياوت لىدەردەچوو، بەم پەفتارەت سەلماندت پىروپاوەپىكى مەزنت
ھەيە.

رامسيس له خوشياندا پاره ستا و وتی: منیش جگه له و گوته یه چاوه پړی هیچ
شتیکې ترم له فیرعه ونی باو کم نه ده کرد... دواى ئه وه وتی: ده توانم له
کانه کانزایه دا له لای کریکاره کان بمینمه وه.
ست هوس وتی: فیرعه ونی ناینده کارگه لیکی گرنګتر له مانه وهی له کانه کانزاکان
چاوه پړی ده کات.

ئیزت وەلامی نەخیر دەدات بە شنار

"ئامنی" بەناونیشانی نوسەری تایبەتی فەرمانپەرەوایی سەرقالی پێکخستنی زانیاریەکان بوو، دیاربوو جیگری رامسیس لەکارەکەی پازی بوو. لەوکاتەدا سەرقالی چاوپیاخشاندن بوو بە تەختەقوڤە نوسراوەکاندا و لەناکاو "ئیزت" خۆی کرد بەناو بارگاکی "رامسیس" دا و بەهەموو هێزیکی دەرگاکی کردەوه و پرسى: رامسیس لەکوێیە، زوو پێم بڵێ!

ئامنی وتی: نازانم.

ئیزت وتی: چۆن نازانی لەکاتیکیدا ناگاداری هەموو نەینیەکی "رامسیس" ی. ئامنی وتی: لەناکاو دیار نەماوه کەس نازانیت بۆ کۆی پۆشتوو، باوەرم پێبکە راستیەکەت پێ دەلێم.

ئیزت وتی: دەلێن مەحالە رامسیس نەینیەک لەتۆ بشاریتەوه. ئامنی وتی: وایە بەلام بێناگام لەوهی بەچ شیۆهێک لەناکاو دیار نەماوه، بگرە بۆ خوشحاکردنیش ناتوانم درۆت لەگەڵدا بکەم.

ئیزت وتی: ئەگەر وایە چۆن نیگەرانی نابیت؟

ئامنی وتی: بۆچی نیگەرانی بم؟

ئیزت وتی: کەواتە تۆ دەزانیت لەکوێیە و پێم نالێیت!

ئامنی وتی: ئەگەر بێشەرمی نەبیت جەنابتان بێهۆدە من تاوانبار دەکەیت، دەرەویت درۆت لەگەڵدا بکەم، نایکەم، بەلام دەزانى لەهەركۆی بێت بەم زوانە دەگەرێتەوه. لەوانەشە "شنار" پلانیکی نوێی بۆ داپۆشتبێت، چونکە تازە

لەئىشقىدا شىكستى خواردوو و دەيەوئىت تۆلەي خۆي بىكاتهو، بېرۇ بەدوای ئەودا بگەپى لەوانەيە دەرئەنجامىكى باشتەر بەدەست بەيىت.

"شنار" تازە دەستى لەنانى نيوەپۇ ھەلگرتبوو، ژمى نيوەپۇشى گۆشتى "پۆپ"ى برژاو بوو. "ئىزىت" بەتوڧەيىەو خۆي کرد بەژورەكەيدا "شنار" یش بەنەرم و نىانىەكەو بەخىرھاتنى کرد: "ئىزىت"ى جوان، سەرپەرزت کردم. فەرموو لەسەر ئەم ھەريەرە دانىشە بۆئەو پىكەو نان بخۆين.

ئىزىت توند و خىرا لىي پەرسى: ئىستە پىم بلى رامسىس لەكوئىيە؟

شنار وتى: ماوہەكە ناگادارى ھىچ ھەوالىكى رامسىس نىم.

ئىزىت وتى: ھەمان ئەم پەستەيە درۆكانتى ئاشكرا کردوو، پىم بلى رامسىس لەكوئىيە.

شنار وتى: سەرەتا فەرموو دانىشە و پىكەو قەسە بکەين بۆئەو بزانم "رامسىس"يان ناردوو بۆ کوئى!

ئىزىت دانىشت و گوئى لىگرت. شنار كاتىك چاوى پەيىوہ ئەو وتى: تۆ بۆچى لەقە لەبەختى خۆت دەدەيت، لەباتى ئەوہى بىيە ھاوسەرى نوسەرىكى فەرمانپەوا بىە بە ھاوسەرى فەرەونى داھاتوو، بۆ ئايندە پەوانە، ساتى ھەنوگە لەيەر بکە.

ئىزىت پەرسى: چ ئايندەيەك؟

شنار وتى: ژيانىكى خۆش و بريسكەدار لەتەنىشت فەرەونى داھاتوو.

ئىزىت ھەولیدا خۆپارىز بىت بۆيە بىدەنگ بوو و بىستى: بەپاستى دەتەوئىت بزانىت رامسىس لەكوئىيە؟

ئىزىت دوبارە ھىچى نەوت و شنار بەردەوام بوو: ئەگەر پىت بلىم دىگران نايىت.

ئىزىت وتى: خۆم بۆ خراپترىن شت نامادە کردوو.

شنار وتى: ئەوم ناردوو بۆ باشور بۆ ناو كانە كانزاكان، بەشىوہەك سەرقالم کردوو كە ماوہەكى زۆرى دەوئىت تا بتوانىت خۆي بەتۆ بگەيەنىت. پىشتەر ناگادارم کردى. ئىستە ھەلپژىرە، دەبينى ئەوہ من فەرمان دەردەكەم... شنار پۆشتە پىشەوہ و دەستى "ئىزىت"ى گرت.

ئىزىت دەستى كىشايە دواوہ و وتى: بەرىدە.

شنار وتى: تۆ شەق لەبەختى خۆت دەدەيت.

ئيزت وتى: دلم بە "رامسىس" ەو پەيوەست كراو.

شنار وتى: تۆ دەبىتە ھاسەرى فىرەئون دەست لەكارى شىتەنەو مەدە.

ئيزت وتى: جەنابتان فىرەئونى خۆتانن، من بىرىرى خۆم داو.

لەنگەرەگاي "تبس" زۆر قەرەبالخ بوو، پياوانى زەحمەت كىش، كەشتىگەلىكىش لەحالى ھات و چۆى كۆلبەرانى بار لەكۆل و گەشتىاران كەخۆيان بۆ كۆچ نامادە دەكرد، كەشتى فىرەئون بەرەو باكور دەپۆشت، كەشتى بە بەجىھىشتنى "مفيس" خۆى كرد بەناو "دەلتا" دا، رامسىس بەسەرگەردانىەكەو تەماشاي چواردەورى دەكرد. ھەموو شوپىنىك ئاو بوو. بالندەى ئاوى و مراوى و ماسىخۆرەكان ولاتىكى بەرفراوانيان ھەبوو. كەشتى بەپىيى فەرمانى كەشتىەوان كە ئاشناى دەريا بوو پىگايەكى تايبەتى گرتە بەر، فىرەئونى مىسر لەسەكۆى كەشتى و كوپى فىرەونىش بىدەنگ لەپال باوكيدا راوەستابوو. "ست ھوس" بىدەنگ نوقمى بىروەزى بوبو، "رامسىس" ىش پابەندى ئەم بىدەنگىە بوو، لەناكاو فىرەئون ھاواری كرد: رامسىس ئەو! بەئاسمانەو بەلندە كۆچەرەكان لەشىوہى ژمارە ھەوت دەفەن، ئەو دوانە بۆماوہىەك لەوبارەوہ قەسيان لەگەل يەكتردا كرد و شەویش بەھۆى درەوشانەوہى ئەستىرەكان فىرەئون زانستى ئەستىرەناسى فىرى رامسىس دەكرد: وینەى فەلەكەكان، جولەى كاكىشانەكان، مانگ، خۆر و چەمكى ھەرىەك لەمانە... دواى ئەو پرسى: فىرەئون نايىت دەستەلاتى بگەيەنیتە ترۆپكى ئاسمان؟

رامسىس لەمالىنى پۆنىكى تايبەت زۆر ناپەرەت بوو، بەلام كاتىك بىنى مىش و مىرو ھىرشىيان بۆ دەبات بەھۆى ئەو بۆنە تايبەتەوہ نايانگەزن و پاشەكشە دەكەن، چىتر دواى ئەو چاوپۆشى لەو بۆنە ناپەرەتە كرد. كەشتى دواى ئەوہى خۆى كرد بەناو دەرياچەكدا كە دەكەوتە نىوان دورگەى بچوكەوہ و لەشارىك نزيك بونەوہ كە فىرەئون بەمشىوہىە بۆ "رامسىس" ى پونكردەوہ: شارە پىرۆزەكانى "رپ و دپ"

"پامسیس" یش ته ماشای شاری پیروزی کرد، له بهرام بهر پرستگایه کی بچو کدا پوچووه هزری خوځه وه و وتی: بهرنامه ی فیرعه ون نه وه یه سه ره تا بییته خزمه تکاری خودایان، بهراستی جگه له زورداریکې سیر هیچ شتیکی تر نه.

فیرعه ون به درېژایی نه و گه شته به "پامسیس" ی وت: تو م له بهر نه وه هینا یه نه م ناوچه یه وه بو نه وه ی ناشنای بونا یه تی خو ت بیت و جیهانی سه رده می مندالیت به جی بهیلت... نه وه هه مان په یامی فرمان په وایی و جینشین مننه بو تو. دوا ی نه وه که شتی گه راپه وه بو "مفیس" و له دوره وه شار دهر که وت.

"ست هوس" ی فیرعه ون پوشت بو لای "سته هوس" ی هاوسه ری. کاتی که شازنی مه زن قسه ی له گه ل بهر یوبه ری ناسایش ده کرد ناگادار هاتنه ژوره وه ی فیرعه ون بو، نه وه ی به بهر یوبه ری ناسایش وت: وا بزانم ناگاداری نه وه یت که کریکاریکې ته ویله خانه کان هه ولې کوشتنی "پامسیس" ی دابوو؟

بهر یوبه ری ناسایشیش وتی: به لې گه وره م.

دوا ی نه وه لېی پرسى: تو ده زانیت که ده بی ت یه کسه ر گالیسکه وانه که په یدا بکه یت، هه مان نه و که سه ی له گه ل پامسیس دا بوو؟

هه مو وده لاهه کان به: به لې گه وره م ده دراپه وه...

پرسیاری نه وه ی لی کرا: نه و که سه ت دوزیوه ته وه که ده ستی له م پلانه دا هیه.

سه روکی ناسایش سه ری دانه واند و بیستی: به دلنیا ییه وه له راستی و گه ران و

پشکنین ده ترسیت؟

بهر یوبه ری ناسایشیش وتی: گه وره م خو یان نه و پلانه یان داپرژاوه...

سته هوس وتی: که واته نه وه ی بیستومه راسته؟

بهر یوبه ری ناسایشیش به سه ر له قانندن وه لای به لې داپه وه...

ئیزت له شه وی سه ری سالی نو ی و شاهه نگى هه لچونی پوباری "نیل" دا نه یتوانی

دان به خو یدا بگری ت، سه ره پای نا پازی بون و پریگری پامسیس، پوشت بو نه و

هه یوانه ی که پامسیس و سه گه که ی "بیدار" ی لی بوو. بیدار وه ری "پامسیس" یش

ناگاداری هاتنی که سیکی بیگانه بو و "ئیزت" ی له تهنیشت خوځه وه بینى.

رامسیس بۆگۆیدانە هیچ شتێک تەماشایەکی کرد و "ئیزت" نێگەرەن بوو و پرسى:
چى پویداوه؟

رامسیس وتى: هیچ نەبووه تەنھا دەمەویت تەنھا بم.
ئیزت تەکای لى دەکرد: قسە بکە.

رامسیس ئارام و لەسەر خۆ وتى: تەماشای "نیل" بکە!
ئیزت وتى: دەتوانم لەتەنیشتەوه دانیشم؟ و بیئەوهی مۆلەتی پێبدات دانیشت،
بەلام بێدەنگ.

رامسیس وتى: ئەستێرە "سوتیس" لەناو تاریکیدا لەحالی هەلەاتندایە، ئەم
ئەستێرە سەبەى لە پۆژەهەلات ھاوکات لەگەڵ خۆردا هەلدی، ئەوکات هەلچونی
پوبارى نیل دەست پێدەکات!

ئیزت پرسى: هەموو سالیك کاتێک ئەمە پوو دەدات، ئەوەندەش شتێکی سەیر
نیه.

رامسیس وتى: بەلام ئەمسال سالیکی زۆر جیاوازه، باوکم منى لەبەرامبەر
خۆیدا داناه.

ئیزت وتى: مەبەستت چیە؟

ئەویش وتى: دەبێت ئەو پێگایەى بۆی هەلێژاردوم بیکرمە بەر.

ئیزت وتى: بەلامەوه گرنگ نیه چى پوو دەدات، تەنھا تۆ بەلامەوه گرنگی.

ئاهەنگی هەلچونی پوبارى "نیل" -وەکوو جاران بەدەنگی خودای "ئیزیس"
خودای جیهانی ژێرەوهی دۆزیوەتەوه- دەستی پێکرد. کەمێک دواى سپێدەى
بەرەبیان بنەوانى ئاویان کردەوه، ئەم بنەوانە ئاوی باخچەى شارى پى دەدیڕا.
جموجولێک لە کۆشکدا بەدی دەکرا، فیرەهون لەسەروى ئەم مراسیمەوه
پیشکەشکردنیکی لەئەستۆدابوو. دیار نەبوو کەسایەتیهکان چ پلەوپایەیهکیان
لەشورادا پى بەخشاوه. شنار بۆ چەندەمین جار لەخزمەتکاری تایبەتی پرسى،
نازانی چ پلەوپایەیهکیان بۆ دەستنیشان کردوم؟ وەلامى کابراش نەخیر بوو...

ئىزىت خۇي بەگەردنى رامسىس دا ھەلۋاسى و باۋەشى پىدا كىرد و وتى: ھىچ نەبىت كەمىك لەباتى ئەو سەگەي ھەمىشە باۋەشى پىدا دىكەيت كەمىك باۋەش بەمىشدا بىكە. دىمەۋىت نەينىكەت پى بلىم. بەمەرجىك ماچم بىكەيت! رامسىس "ئىزىت" ى ماچ كىرد و وتى: تىوانىم "دولانت" ى خوشكت پازى بىكەم بۆلەۋى بانگىشتى مالى ھاۋىنەكەيانم بىكات، بەم شىۋەيە ھەم تۆزىاتر لەگەل كەسوكارتدا دىبىت و ھەم دىنگوباسى پىكەينانى ژيانى ھاۋسەرى من و تۆ بەئىزىتر دىبىت و بەنىو خەلكىدا بلاۋ دىبىتەۋە. لەوكاتەدا رامسىس لەئامىزى گىرت و لەھەيوانەكەۋە تىيى پەپراند و وتى: بەفەرمانى فىرەۋن دىبىت گەشتىك بىكەم، بەشى يەكەمى ئەم گەشتەم بەكەشتى دىبىت و بەشى دوۋەمىشى بەپىي دەرۋم، تەنھا ئەۋە دىزانم و بەس...

دښه‌وایی پامسیس و ده‌سته‌لات نواندنی موسا

باره‌گای فەرمانږه‌وایی "میرنور" -ئیشقی مه‌زن- ده‌که‌وخته شوینی چونه ناو "ئالفه‌یوم" وه. ئه‌لفه‌یوم شاریکی سه‌وز بوو که خودای "تماحوش" -روبك- فەرمانږه‌وایی نه‌وئی ده‌کرد. باره‌گای "میرنور" چه‌ندین هیکتار ۱۲ فراوان بوو و له‌لایه‌ن باخه‌وانه‌ شاره‌زاکان چاودیږی لی ده‌کرا. به‌له‌به‌رچا و گرتنی شوینی نه‌و باره‌گایه و وردیبنی باخه‌وانه‌کانی باره‌گای "میرنور" به‌جوانترین و دل‌فریشتترین ناوچه له‌قه‌له‌م ده‌درا. له‌م کاته‌شدا ژنانی جوان بوو کارکردن له‌ کارگه‌ی چنینه‌دا، له‌ قوتا‌بخانه‌ی شیعر و موزیک و سه‌مادا په‌سه‌ند ده‌کران. باره‌گای "میرنور" وه‌ک که‌نوی "سه‌ره‌ک" ی هه‌نگ ده‌هاته به‌رچاو که‌ بو‌ساتی‌کیش له‌ده‌نگ ده‌نگ نه‌ده‌که‌وت. پامسیس پشیش نه‌وه‌ی خوی به‌ پاسه‌وانی باره‌گای "میرنور" بناسیښت، نه‌و پارچه‌یه‌ی که‌ له‌که‌مه‌ری پینچابو و گوپی و کورسی په‌رستگا‌که‌ی پیدا‌پو‌شی. پاسه‌وانه‌که‌ پیی وت: بوو چونه ناو ده‌ییت نوسراویک له‌گه‌ل خوتدا به‌ییت. پامسیس وتی: له‌وباوه‌ردام پیویستم به‌ نوسراو نه‌ییت. کابرای پاسه‌وان به‌سه‌رسوپرمانه‌وه‌ پرسى: بوچی پیویستت به‌ نوسراو نیه؟ پامسیس وتی: له‌به‌رته‌وه‌ی کوپی "ست هوس" ی فیرعه‌ونی میسرم. پاسه‌وان وتی: گالته ده‌که‌یت! کوپی فیرعه‌ون به‌ته‌نهایی نا‌پرات بوو هیچ شوینی‌ک.

پامسیس وتی: نه‌م سه‌گه‌ی له‌گه‌لمدا بوو من به‌سه. سه‌ره‌پای نه‌وه‌ش پاسه‌وانه‌که‌ پئی چونه ژوره‌وه‌ی لی‌گرت.

¹² هه‌ر "هیکتار" ده‌هزار متر چوار گۆشه‌یه... سه‌رچاوه "فه‌ره‌نگی عمید"... وه‌رگیز.

به لام رامسیس هاواری به سهردا کرد بۆئه وهی پرواته که ناره وه!
پاسه وانه که پرسى: ناوی براکهت که دته ویت چاوپیکه وتنى له گه لدا بکهیت
چییه؟

رامسیس وتى: براکهم ناوی "موسا" یه.
پاسه وان وتى: بۆماوه یه چاره پرى بکه، دواى ئه وه موسا به په له ئاماده بوو
و "رامسیس" ی له ئامیز گرت و بانگیشتی ژوره وهی کرد. به و پیره وهی که
سه نگه ریش کرابوو و به ناو دره ختی ههنجیری عه ره بیدا تیده په پرى و به هه سیړیک
کو تایی پیده هات تیپه پین. له و پیره وهدا له سهر کورسیه ک دانیشتن.
موسا وتى: به راستی بهم هاتنهت پاتوه شاندم. ئایا هیچ کاریکت هه بوو ئاوا
سهردانی ئیرهت کردوه؟

رامسیس وتى: ته نها بۆ بینینی براکهم سهردانی "میرئور" م کردوه.
موسا وتى: به ته نهایی هاتویت، بى هیچ پاسه وان و نه فسه ریک؟
رامسیس وتى: بۆچی به لاتوه سهیره؟
موسا وتى: هه لبت به لامه وه سهیر نیه که رهفتارگه لیکی ئاوا له رامسیس
بوه شیتوه؟ به هه ر حال دواى په رته وازه کردنی گروپه پینچ که سهیه که چیت کرد؟
رامسیس بهم شیوه یه بۆ موسای پنگرده وه: بومه نوسه رى فه رمانه وهایی،
ئه مه ش واتای ئه وه ده گه یه نیت پیشه که یه که بۆئه وهی فیره ون بمکاته جینشینى
خوی.

موسا پرسى: ئایا شنار پازی بوو؟
رامسیس وتى: موسا، شنار به لامه وه گرنگ نیه، توانا و هیژیک ده مبروینیت و
که رمیم پیده به خشیت که به چ شیوه یه که برژین؟
موسا وتى: ئه وه پرسیاریکه که خوشم له خۆمى ده کهم. تۆ به چ شیوه یه که وه لامى
ئه م پرسیاره ده ده یته وه؟

رامسیس وتى: به هه مان ناخوشیه کانی تۆ.
موسا وتى: له ئیستادا یه کیکم له نوینه رى کار به ده ستانی ئه م باره گایه. ئه و
کارگایه ی کارى تیدا ده کهم گارگای چنینه، هه روه ها گۆزه گه ریش ده کهم. شوینی

نیشته جیبونم خانوویه که له پینچ ژور و باخچه یه و نه وهی پیویست بیت، ههروه ها هه موو جوړه خواردنیک، نه وکاتانهش که هیچ کاریکم نیه له کتیبخانه دا خوږم فیږی زمانی "عبری" ده کهم بۆنه وهی زیاتر ناشنای فهرهنگی دۆله مهندي میسر بېم. ئەم کارانه دهقاودهق هه مان نه و کارانه ن که به سهختی سهرنجیان پراکیشاوم.

پامسیس پرسى: هیچ ژنیکی جوان شک ده بهیت؟
موسا زه رده خه نه یه کی کرد.

دواى نه وه پامسیس وتی: نه ری به پاست لیږه ژن ده ست ده که ویت؟
موسا وتی: ناشقی؟ به لیلی ژنگه لیلی جوانی تیدا به دی ده کریت، به لام وه ک بللی ناشق بوبیتیت.

پامسیس وتی: نازانم، به ته واوی نازانم، ناشقم یان نه؟ له وانه یه.
موسا وتی: ناشقی کی بویت؟
پامسیس وتی: ئیزت.

موسا وتی: بیستومه که ئیزت زۆر جوانه، به پاستی جوانیه که ی وام لی ده کات ئیره ییم له بهرام به رتدا بوروژیت، به لام بۆچی دودلی، ئیشق و خوشه ویستی هیچ دودلی و دلّه پراوکییه که له خو ناگریت.

پامسیس وتی: موسا خۆت ده زانی که ئیزت کچیکی بیوینه یه، تیگه شتنیکی ته واو له نیوانماندا هه یه، به لام دهقاودهق ناتوانم بانگشه ی نه وه بکه که ناشقم، چونکه به دیدیکی جیاواز ده روانه ئیشق، به بۆچونی من ئیشق ده بیت زۆر گهرم و پهنگا و پهنگ و پراو شین بیت.

موسا وتی: زۆر په له مه که، په ی به هه نوکه ی خۆت ببه.

پامسیس وتی: نه ی تو چی موسا تانیستا ناشق نه بویت؟

موسا وتی: ناشق؟ من به شیوه یه کی تر بیر له ئیشق ده که مه وه، ئەم جوړه ئیشقانه به وشیه وه یه ش پازیم ناکه ن، له دلّما ده ست به ئیشقی که ده کهم که ده مسوتینیت، زمانم له بهرام بهر پیناسه کردنی ئەم ئیشقه دا لال ده بیت، نازانم به رده وای پیبدهم یان فهراموشی بکه م، منیش وه کو تو دودلم.

پامسیس وتی: موسا ده بیینی که ئیمه له هه لبرژاردنی ئیشیدا بیدهسته لآتین و هیچ هه لبرژاردنی کمان له بهرده ستدا نیه.

موسی پرسى: تۆ واده زانی ئه مه جیهانی پوناکیه؟

پامسیس وتی: پوناکی له جیهاندا ده بینم، که واته پوناکی له جیهاندا بونی هیه.

موسا سه ری بهر زکرده وه و ته ماشای ئاسمانی کرد.

پامسیس پرسى: تۆ وایکی ده ده یته وه که پوناکی له دهرونی خۆردا شاردر او ته وه؟

موسا ههروه کو پیشوو ته مشای ئاسمانی ده کرد.

پامسیس بهرده وامی پیدای: خۆریش - که پیشتر ئاماژهی پیدای - نه گهر که مینک لینی

پا به مینیت گویرت ده کات.

موسا وتی: ده مه ویت نه وهی شاردر او ته وه به دهستی بهینم. له م نیوه ندهدا

له ناکاو هاواریک گو شه یه کی گفتو گو که یانی له ت کرد. دو کهس له ژنانی چنن به ده م

قیژه و دل هه راوکی و تر سه وه پایان ده کرد و له بهر خویانه وه ده یانوت مار مار و

له و کاته دا خویان گه یانده لای پامسیس و موسا.

موسا وتی: ئیستا نۆره ی منه که تۆ به شتی که راوه شیتم، له گه لم وهره بوئه وهی

بزانم کی نازاری ئه م ژنه داماوانه ی داوه.

که سیکی دلگران و تیکده ر که به هیچ شیوه یه که هه ولی هه ل هاتنی نه دا و زۆر

به ئارامی هه ردوو نه ژنوی خسته سه ره زه وی و ماریکی سه وه زباوی تر سناکی

له زه ویدا هه لگرت بوئه وهی بیخاته ناو توره که که یه وه.

پامسیس هاواری کرد: ئاه! ستائو! ستائو! نه وه تۆی؟

ستائو هیچ کار دانه وه یه کی له خوی نیشان نه دا، به لام پامسیس پۆشته پیشه وه

و لینی پرسى: لیڤه چی ده که ییت؟

ستائو وتی: سلّو له موسا، سلّو له "پامسیس" ی فیرعه ونی ئاینده، من ژه هری

مار به تاقیگای باره گای "میرنور" ده فروشم، خۆش حالم به وهی تۆ لیڤه دا ده بینم.

موسا وتى: ئىستى نۆرەي مەن، ھەربە وشىۋەي پىم وتى، دەمە وىت بەشتىك پات
 ۋە شىنم، ئىرە گۆرە پانى مەشقى تىر ھاۋىشتن نىە كە دوبارە ھەلە يەكەم لى
 بوە شىتەۋە، بە ھەرحال چاۋەكانت دابخە! ئىستى بىكەرەۋە!
 پامسىس بىنى موسا لەسەر ھەردوۋ پىي پادەستەۋە و داريكى جوانى لەرەنگى
 داربەپرى بەدەستەۋە يە.

پامسىس وتى: باشە، دواي ئەۋە؟

موسا وتى: ئىستى جوان تە ماشام بىكە... لەناكاۋ دار دەستەكەي گىيانى تىكەوت
 و ۋەك لى دەرختىك كەۋتە لەرزىن، دواي ئەۋە بوە ماريك و موسا لەسەر زەۋى
 بەرەلەي كىرد... ستانۋ يەكسەر مارەكەي ھەلگىرت...

پامسىس وتى: ئەم كارە چاۋبەسى و جادۋگەرەكەي ئاسايى نەبوۋ، بەرەستى
 پايۋەشانم، بەدلىنپايىۋە كۆرەكەي فیرەۋنى سەرسوپماۋ كىرد. موسا بەچ
 شىۋەيەك ئەم كارەت ئەنجام دا؟

دواي ئەم پىرسىيارە ھەرسىيكيان خۇيان كىرد بەناۋ باخىكى مېۋەداردا
 و "ستانۋ" ش لەگەل مارەكانىدا دەستى كىرد بەياری تەپدەستى. لەۋ باخەدا كچانى
 جوان و بالە بەرز سەرقالى مەشقى سەماكىردن بون، ھەريەك لەكچەكان پارچە
 قوماشىيكيان لەكەمەريان پىچابوۋ و نىۋەي جەستيان پوت، لەسەر سىنەشيان چەند
 نەۋارىكى پەنگاپەنگ بەدى دەكرا، قىزىشيان بۇ دواۋە و پىكەۋە چەند جۈلەيەكى
 ھاۋسەنگيان ئەنجام دەدا. پامسىس زۆر خۇشحال بوۋ بەسەماي كچەكان و
 ئامادەبونى موسا كە خۇدى كچەكانىش گىرنگىيەكى زۆريان پىدەدا، بەلام خۇدى
 موسا خۇشحال نەبوۋ، بەلكو سەرتاپاي خەم دايگىرتىبوۋ! "ستانۋ" ش لەجىھانى
 مارەكاندا دەژىسا و زۆر گىرنگى بەچۋاردەۋرى نەدەدا. ژىيانى بەردەۋامى لەگەل
 مارەكاندا كاريكى زۆرى تىكردىبوۋ و بوۋوۋە ھۇي ئەۋەي جىھان بەشىۋەيەكى تر
 بىيىنىت. جگە لەگەستنى ماريك و ژەھرىكى لەناۋبەر بىرى لەھىچ شتىكى تر
 نەدەكردەۋە... موسا خەزى دەكرد ۋەكو ستانۋ ھەمان ئەۋ ژىيانە تاقي بكاۋەۋە،
 بەلام بۇ سەۋكايەتى بارەگاي "مىرئور" ھەلپىزىردىراۋو.

لەناكاۋ موسا وتى: پۇژىك دىت دەست لەھەموۋ شتىك ھەلدەگىرم.

رامسیس وتی: موسا باش له مه به سست تیڼه گه شتم.
 موسا وتی: بازانم ئەم ژیاڼه له بهرچاوم تا دیت ته نگتر ده بیټ، ناتوانم بهرگه ی
 بگرم. کچه کان نزیک بونه وه و بانگیشتی خواردنی نانی ئیواره له که نار هه سیږه که دا
 لیکردن. کچه کان به ناو نیشانی فیرعه ونی داهاتوو چهند پرسیارکیان لیکرد،
 "رامسیس" یش وه لامي پرسیاره کانی نه ده دانه وه. کچانیش نا ئومید له به ده سست
 هینانی وه لامي پرسیاره کانیان وا خوڤیان ده نواند که له گه ل یه کدا سه رقالی
 گفتوگو کردن، به لام له م نیوه نده دا ته نها کچیک بیده نگ بوو.

موسا و كاھىنى كۆشك

ئىۋارەيەكيان لەكاتى خۇرئاۋا بوندا ۋەكۈر جاران موسا پىياسەى دەكرد، پالى بەستونىكى بەرزەۋە دابو و خۇى سەرقالى نمايشى ئاۋابونى خۇر دەكرد. لەناكاۋ دەنگىكى بىست كە پىى دەوت: شازادە چ تىپروانىنىكى لەبارەى ئەم جوانىەرە ھەيە؟

موساش لەكاتەدا سەرى ۋەرگىپرا و كاھىنى كۆشكى فەرمانپرواىى "ئامون تپ" ى بىنى و لەۋەلامى پرسىارەكەيدا وتى: بى ۋىنەيە. كاھىن وتى: بەلام بەبۇچونى من ئەم دىمەنە تەنھا بۇ فرىودانى ئىمەيە. ھەركاتىك زۇر تەماشاي ئەم دىمەنە بكام نەخۇش دەكەوم.

موسا وتى: زانىاريم لەبۋارى پزىشكىدا نيە، بەلام دەزانم تەماشاكردنى دىمەنىكى ئاۋا بەھىچ شىۋەيەك نابىتتە ھۇى نەخۇش كەوتنى ھىچ مۇۋفەك، بەپىچەۋانەى بۇچونەكەى تۆۋە، جوانى و دىمەنەكان دەبىتتە مايەى خۇشحالى و تەندروستى مۇۋە... لەكاتەدا خۇر ئاۋابو و ئاۋ و ھەۋا بەتەۋاۋى تارىك بوو.

كاھىن وتى: كەۋاتە بەبۇچونى تۆ ھەرشىتىك بىتتە مايەى چىژ ۋەرگرتن بەسودە؟ موسا وتى: نەخىر، نەموت ھەرچى چىژ بەمۇۋە بگەيەنىت باش و بەسودە، بەلكو وىم جوانى و دىمەنەكان دەبىتتە مايەى خۇشحالى مۇۋە.

كاھىن كە لەسەرىيەكىك لەپلىيەكانەكان دانىشتىبوو ھەستايە سەرىپى و دەستى موساى گرت و وتى: ۋەرە با كەمىك لەباخچەكەدا پىياسە بگەين. ئەۋ باخچەيە ناۋىكى تاييەتتى نەبوو، بەلام بەبەرد دروستيان كىردبوو و ناۋى فەرەۋنىان لى نابو-فەرەۋن بەۋاتا خانۋىەكى مەزنا كاھىن و موسا بۇماۋەيەك بىدەنگ

لەباخچەكەدا پىياسەيان كرد، تا ئەوكاتەى كاھىن ھاتە گۆ و وتى: ماۋەيەك دەمويست پرسىيارىكت لىبىكەم، بەلام ئەو ھەلەم بۇ نەپەخسا.

موسا وتى: ئىستە ئەو ھەلەت بۇ پەخساۋە، پرسىيارەكەت بىكە!

كاھىنى كۆشكىش وتى: چى لەنىۋان تۆ و رامسىس دا پويىداۋە كە ناچارى كردوۋە بىت بۆلات و دىنەۋايىت بىكات؟ چى بوۋە ھۆى ئەۋەى زلەت لى بىدات.

موسا وتى: دەزانى؟ رامسىس بۇ دىنەۋايى كردىن تەنھا و بى پاسەۋان ئەركى كىشاۋە و ھاتوۋە بۇ ئىرە، منىش بەخشىم و ئەو پوداۋەشم بەفەرامۆشى سپارد، چىتر نامەۋىت لەمبارەيەۋە ھىچ شتىك بىيستم.

ئامون تىپ وتى: بەھىچ شىۋەيەك مەبەستم شەر و تۆلە سەندىنەۋە و ئەم جۆرە قىسانە نىيە، تەنھا ھۆكارى پەلاماردانەكەى تۆ لەبەرامبەر فىرەۋندە بەلاى مەۋە گرنگە، ئايا راست دەكەن تەنھا لەپىناۋ پزگاركردىنى گىيانى مىندالى كەنىزەيەك ئەو كارەت كردوۋە؟

موسا وتى: بەلى؟

كاھىن وتى: مىن گۆرەپانى مەشقى تىرھاۋىشتىنم بىنيۋە و دەزانم كە نىشانەكان لەسەر دىۋار ھەلدەۋاسن، ھەرۋەھا دەزانم لەپىشتى ئەو دىۋارەۋە درەختىكى بچوك ھەيە كە مىندال و كەنىزە زادەكان بەسەرىدا سەردەكەۋن، ئەو درەختە بەۋ پادەيەش لەدىۋارەكەۋە نىك نىيە كە تىرەنداز ئەو درەختە لەگەل نىشانەكەدا بەھەلە بگىرت و لەيەكىان جىا نەكاتەۋە، سەرەپاى ئەۋەش رامسىس لەنىۋ لاۋەكاندا بەباشترىن تىرەنداز لەقەلەم دەدرىت، بەۋ پادەيەش ناشى نىيە كە درەختىك ئەۋەندە لەنىشانەكەۋە دورە لەگەل خودى نىشانەكەدا بەھەلە بگىرت.

موسا وتى: تۆ راست دەكەيت، نەك تەنھا رامسىس كە باشترىن تىرەندازە، بەلكو مەھالە ناشىترىن تىرەنداز لەباتى نىشانەى سەر دىۋارەكە درەختى چۈرەدورى نىشانەكە بىيكت، بەلام ئەۋەى مىن ئاگادارى بوم ئەۋەبوۋ لەناكاۋ بىنىم رامسىس بۇ نىشانەگرتن لە مىندالى سەر درەختەكە كە نۆكەر زادەبوۋ، كەۋانەكەى كەمىك بەرتر كرەۋە و قەرۋلى لەو گرت، خوشم دەستى تىرەندازىم ھەيە و دەزانم ئەۋە دەستىشان بىكەم كە تىر بەرەۋ چ ئاراستەيەك دەۋرات، گۆشەى

که‌وانه‌که که من هه‌میشه له‌ویوه قهره‌ولم له نیشانه‌که پیده‌گرت دروست له‌بهرامبهری شانمدا بوو، به‌لام نوکی تیره‌که‌ی پامسیس پیک قهره‌ولی له‌دره‌خته‌که ده‌گرت، بینگومان به‌و لیه‌اتوییه‌ی که پامسیس له‌تیره‌اویشتندا هه‌یبوو ده‌قارده‌ق قهره‌ولی له‌که‌نیزه‌که زاده یان منداله‌که گرتبوو... "ئامون تپ" به‌هیچ شیوه‌یه‌که سه‌ری له‌قسه‌کانی موسا سوپ نه‌ما، چونکه نیشانه‌گرتنی نوکه‌رزاده‌یه‌که له‌لایه‌ن فیرعه‌ون زاده‌یه‌که‌وه پیویست به‌هیچ لی‌کۆلینه‌وه‌یه‌که ناکات.....

به‌لام ئامون تپ به‌موسای وت: خو ئه‌و پۆژه ئه‌و نیشانه‌ی له‌نوکه‌ر زاده‌که نه‌گرتبوو که ببیته هوی ئه‌وه‌ی به‌وشیوه تونده په‌فتار له‌گه‌ل براکه‌تدا بکه‌یت و له‌بهرچا و ئه‌و هه‌موو خه‌لکه‌دا سوکایه‌تی پی بکه‌یت.

موسا وتی: ته‌ن‌ها مه‌به‌ستم ئه‌وه‌بوو ئه‌و منداله‌ پرزگار بکه‌م، نه‌که سوکایه‌تی کردنی "پامسیس" ی برام.

ئامون تب وتی: که‌واته به‌پیی لی‌کدانه‌وه‌کانت براکه‌ت مه‌به‌ستی کوشتنی ئه‌و منداله‌ی هه‌بووه؟

موسا وتی: بینگومان وابوو.

ئامون تپ وتی: بۆچی نه‌ته‌یشت تیره‌که‌ی به‌او‌یژنیت، گریمان به‌ری منداله‌که‌ش بکه‌وتایه‌ هیچ کیشه‌یه‌که دروست نه‌ده‌بوو.

موسا وتی: له‌وانه‌یه به‌بۆچونی "پامسیس" ی برام ئه‌م کاره به‌لایه‌وه چی‌ژبه‌خش بیت، هه‌روه‌ها له‌دیدى کاهینی کۆشکیشه‌وه کوشتنی مندالی‌ک کیشه نه‌بیت، به‌لام ئه‌م کاره له‌ده‌سته‌لاتی مندا نه‌بوو، نه‌مده‌توانی بینهری کوشتنی مندالی‌کی نوکه‌رزاده بم.

کاهین بابه‌تی گفتوگۆکه‌ی گۆپی و وتی: ده‌زانی دایکت له‌ئێستادا له‌کۆییه؟ خو دره‌نگت پی نه‌بووه تا چاوه‌پیت بکات؟

موسا وتی: دایکم له‌ئێستادا له‌که‌نار پوباری "نیل" دا دانیشتوو و چاوه‌پیی هه‌ل‌هاتنی مانگ ده‌کات، ئه‌و هه‌ز ده‌کات مانگ له‌ناو پوباری "نیل" دا ببینیت.

ئامون تپ وتی: دایکت له‌سه‌رده‌می لایه‌تیدا مانگی سه‌ر زه‌وی بوو، باش له‌بیرمه که پیاوگه‌لیکی زۆر شه‌یدای بوبون، ئه‌و به‌پرا‌ده‌یه‌که جوان بوو که کاتی‌ک

لەشویئیکەرە تێدەپەری خەلکی دەستیان دەخستە سەر ئەژنۆیان و کەرنوشیان بۆ دەبرد، ھەرگیز لەجیھاندا خودایەك بەجوانی دایکت لەدایك نەبوو.

موسا پرسى: ئەى "ئامون تپ" تۆش یەكێك بویت لەو كەسانەى كاتێك چاوت بەدایك دەكەوت سەرى پێزت بۆ داندەنواند؟

ئامون تپ وتى: ئەى موسا تۆ پرسىارگەلێكم لى دەكەیت كە چیتەر ناتوانم لەم تەمەنى پیرىەمدا بەبیریان بەینمەو، ئەرى بەراست دەزانى شوینى چاودیرى لەكوینیە؟...

موسا دەیزانى كاھین نایەوێت لەمبارەىوہ باسى ھیچ شتێك بكات، بۆیە وەلامى پرسىارەكەى دایەوہ و وتى: بەلى، بۆچى پرسىارى شوینى چاودیركردنەكەم لى دەكەیت؟

ئامون تپ وتى: تائیستا بەشەودا لەشوینى چاودیركردنەكەرە تەماشای ئاسمانت كردووہ چەنێك وروژینەرە.

شوینى چاودیركردنى كۆشكى فەرمانەرەواى مىسر منارەىەكى زۆر بەرزى ھەبوو، بۆئەوہى بگەیتە سەر ئەو منارەىە دەبیئت چەندین پلیكانە بپریت، لەبەرئەوہش كاھین بەھۆى پیرىەوہ كەوتە ھەناسە بركى، بەلام موسا زۆر بەخیرایى خۆى گەیانە تروپكى منارەكە. پێش ئەوہى بگاتە تروپكى منارەكە لەھەردوو لای بەشى سەرەوہى ئەو منارەىەوہ دوو پەيكەر سەرنجى موسای پاكیشتا.

كاھین بۆ موسای پونكردەوہ: ئەم دوانە یەكێكیان "ئیزیس" ە كە یەكێكە لەخوداكانى مىسر و ئەوێتریان "ئوزیریس" ى ھاوسەرەتى، "ئوزیریس" ى ھاوسەرى "ئیزیس" خودای نابوتى و مەرگ و جیھانى خۆرئاوایە. لەتروپكى ئەو منارەىەدا دەنگى كاھینانى چاودیرخانەكە "زەبور" یان دەخویند و بەچواردەورى ئەو منارەىەدا دەنگى دەدایەوہ.

موسا كە گوێى لەو ئاھەنگە بوو وتى: ناوى ئەم ئاھەنگە "زەبورى شەوہ" كاھین وتى: دەبیئت چاوەرپى بكەین تا كۆتایى بەئاھەنگەكە بیئت، دواى ئەوہ بۆ تەماشاكردن دەرۆینە تروپكى ئەو منارەىە. بەسەر ئەو منارەىەوہ سەربانیكى تارادەىەك فراوانى تێدایە كە چوار لەكاھینەكانەكان لەویدا دانیشتبون. ئەمانە

سەردۇبىزنى "شەۋى زەبۇر" بون. كاهىنەكان لەيەكەمىن تەماشىا كىردىدا
سەۋكەكەيان "ئامون تپ" يان ناسىيەۋە، بەلام "موسا" يان نەناسىيەۋە بۇيە
لەبارەيەۋە دەستىيان كىرد بەگفتوگۇ و بەزمانى ھىماكان لەكاهىنەكەيان پىرسىيە
ئەۋيان لىكىرد.

ئامون تپ وتى: ئەم مەنزىلەيەي كە بەلاتانەۋە كەسىكى نامۇيە، بەلام ئىستى
بىزانن كە كۆپى شازادە "ئىخاس ئامون" شازنى مىسرە. كاهىنەكان ھەمويان
پىكەۋە بەخىرەتەنيان لىكىرد. تىۋىكى مىنارەكە بىمىچ و كەپرى نەبۇر و لەۋيۋە
مانگ كە كەمىك بەرز بوبۇيەۋە بەپونى دەيىنرا.

ئامون تپ بەھىمانى دەستى داۋاي پونكىردنەۋى لىكىرد و وتى: دەزانى ناۋى
چىيە؟

موسا ۋەلامى دايەۋە: مانگ، خۇداي "ئىزىس" ە.

كاهىن وتى: تۆ كە ئەۋەندە شازەزەيت بەلنىيەۋە ناۋى خۇرىش دەزانى چىيە؟
موسا وتى: ناۋى خۇر، خۇرە.

ئامون تپ وتى: ۋەلامەكەي تۆ ۋا دەگەيەنەيت كە دەيىت بلىم (مانگ مانگ) ! نايە
دەتۋانى ناۋىكى تىرى خۇرم پى بلىت... موسا ۋەلامى نەخىرى دايەۋە و كاهىنى
مەزن وتى: ئەي موسا! خۇر ناۋىكى تىرى ھەيە كە بە "ئامون" بانگ دەكرىت، بەچ
شەۋەيەك تۆ ئاگادارى ئەم ناۋە نىت.

موسا وتى: لەبەرئەۋەي خۇر بى لەناۋى خۇر ھىچ ناۋىكى تىر لەخۇ ناگرىت، ئەم
ناۋەيان بۇ دروست كىردۋە، نەفرەت لە "ئاتون" !

كاهىنى مەزن پىرسى: بۇچى نەفرەت لە "ئاتون" دەكەيت؟

موسا وتى: لەبەرئەۋەي "ئاتون" تاۋانبار و ستەمكار بوۋە و تەۋاي خۇداكانى
مىسرى نابوت كىردۋە.

كاهىنى مەزن پىرسى: كى ئەم قسانەي بۇ كىردىت؟

موسا وتى: لەمامۇستاكەم بىستۋە.

كاهىنى مەزن وتى: ئەۋانەي بۇيان باسكىردىت پاست نىن.

موسا وتى: تۆلەبىلەپ دەيىت نايىت نەفرەت لە "ئاتون" بىكرىت و ئەو خۇداكانى
ميسرى لەناو نەبردووه؟

ئامون تپ بۆي پونكردهوه: تۆ خۆت باش دەزانى خۇدايانى ميسر بيشومارن و
لەئەنجامدا كوشتىيان بەوشىۋەيهش ئاسان نيه، سەرەراي ئەووش "ئاتون" بكوژ و
تارانبار نەبووه!

موسا وتى: كەواتە مامۇستاكەنم درۆيان لەگەلدا كردوم؟
كاهينى مەزن وتى: مامۇستاكەن بىر بۆچۈنى "ومرزاى داگىركەريان" بۆ
گىراۋىتەتەوه، دەقاۋدەق ئەمە بۆچۈنى فىرەونە.
موسا وتى: مەگەر تۆ چاوت بە "ئاتون" كەوتووه، كە بەو دۇنيايىيەوە باسى
دەكەيت؟

ئامون تپ وتى: ئاتون نەبىنراوه.
موسا پرسى: ئەگەر ئاتون نەبىنراو بىت، دەي كەواتە بەچ شىۋەيەك
دەئىيىت "ئەخناتون"ى فىرەونى ميسر و خەلكى دەيانپەرسىت. منىش
ھەرنىستا "ئىزىس" لەئاسماندا دەبىنم و دەزانم بەچ شىۋەيەكە، بەلام كاتىك
نەتوانرىت "ئاتون" بىبىنرىت بەچ شىۋەيەك دەپپەرسىت؟
ئامون تپ وتى: ئەي موسا راستىيەكانى ئەم جىھانە نەبىنراون، ئەو دەيىنرىت
تەنھا شتە لاۋەكەكانن.
موسا وتى: تىناگەم.

ئامون تپ وتى: تىناگەيت لەبەرئەو دەيىشتا بچوكى، لەدوايىدا كاتىك تەمەنى
گەنجىيەتت تىپپەراندا لەمەبەستەم تىدەگەيت، بەلام بى لەبچوكى و ھەرزەكارى و كەم
تەمەنىت، لەبەرئەو دەيىشتا پەيكەرى خۇدايانى ميسرىت بىنيو، وادەزانى
ھەموو خۇدايەك دەيىت قالد و شىۋەيەكى ديار و ناسراوى ھەيىت. ئايا كاتىك
بەنيو ئەم باخەدا پىياسە دەكەيت و بۆنى عەترى گولەكان دەكەيت دەتوانىت خۇدى
ئەو بۆنە بىبىنيت؟ "ئاتون" ىش دەقاۋدەق ەك ئەو عەترە وايە.

موسا وتى: جەنابى ئامون تپ ھىشتا مەن بەھەرزەكار دەزانى، بەلام ھىچ نەبى
دەزانم سەرەراي ئەو دەيىت ھەندىك لەشتەكان بىنراو و ھەندىكىشىيان بىستراو و

بۆندارن، بونیشیان ههیه، ئەم "ئاتون"ەى که نه‌بینراوه په‌یوه‌ست ده‌کریت به‌کامیه‌ک له‌م سى به‌شه‌وه و چ هێمايه‌کیان هه‌یه؟
ئامون تپ وتى: لی‌ره‌دا ده‌بی‌ت په‌نا بۆ هززمان بیه‌ین و داواى هاوکارى لى بکه‌ین.

موسا وتى: تۆ به‌چ شی‌وه‌یه‌ک داواى هاوکارى‌ت له‌ئه‌قل‌ت کرد؟
ئامون تپ وتى: ئە‌قلم پێم ده‌لی‌ت "ئاتون" بونی هه‌یه.
موسا وتى: ئە‌مه‌ گالته‌جا‌ریه‌، تۆ که با‌وه‌رت به‌بونی "ئاتون"ه‌ بۆ‌چى ناوت "ئامون"ه‌؟

ئامون تپ وتى: دایک و باوکم ئەم نا‌وه‌یان بۆ‌هه‌ل‌ب‌ژاردوم، نه‌ک خۆم.
موسا وتى: هه‌م دایکم و هه‌م مامۆستا‌کانم پێیان وتوم "ئاتون" تا‌وان‌بار بووه و "ئامون هوتپ"ى چ‌واره‌م داواى ئە‌وه‌ى پله‌وپایه‌ى فیرعه‌ون ده‌گری‌ته ده‌ست ئە‌و خودایه‌ى بۆ‌خۆى دروست کرد‌وه، به‌واتا له‌راستیدا دایک و با‌پیره‌ى ئەم فیرعه‌ونه خودای "ئاتون"یان دروست کرد‌وه و وایان له‌خه‌ل‌کى کرد‌وه با‌وه‌رى پى به‌ینن، "ئامون هوتپ"یش نا‌وى گۆ‌پى به‌"ناخن ئاتون" که به‌ئه‌خ‌نا‌تون بانگیان کرد‌وه و بووه‌ هۆى پرشتنى خوینى خه‌ل‌کى میسر.

کاهینی مه‌زن وتى: ئە‌وه‌ى دایک و باوک و مامۆستا‌کان له‌سه‌رده‌مى مندا‌لیدا فیری مندا‌له‌کانى ده‌که‌ن، کاتێک گه‌وره بون زۆر به‌سه‌ختى ده‌توانی‌ت می‌ش‌کیان له‌و فیرکاریه‌ هه‌له‌یه پاک بکه‌یت‌وه، به‌لام ئە‌وه‌ى پێ‌ش‌تر با‌ست کرد که دایکى فیرعه‌ون خودای "ئاتون"ى دروست کرد‌وه داستانی‌کى دو‌ر‌دری‌ژه، نا‌وى ئەم ژنه "نفر تى تى"بووه و تا ئە‌وه‌سه‌رده‌مه هه‌چ ژنی‌ک له‌میسردا به‌ئه‌ندازه‌ى ئە‌و جوان نه‌بووه... نی‌ستا به‌لێ‌نم پێ‌بده ئەم گف‌تو‌گۆ‌یه‌مان بۆ هه‌چ که‌سی‌ک نه‌گیر‌یت‌وه.
موسا وتى: به‌لێ‌نت پێ‌ده‌ده‌م.

كچىك به ناوى "نفر تارى"!

ئەم كچە لە كچەكانى تر جواتر بوو. قژىكى پەش و چاوى سەوز و پوخسارىكى سەرنج پاكىشى ھەبوو.

پامسىس لە موساى پرسىي: ئەو كچە ناوى چىيە؟
موسا وتى: ئەو كچە ناوى "نفر تارى"ە.

پامسىس دوبارە لە موساى پرسى: بۆچى "نفر تارى" ئەوئەندە شەرمە؟
موسا وتى: "نفر تارى" لەخىزانىكى ئاساييە و بەم تازەييانە لەبارەگاي "مىرنور" خراوەتە سەرکار، بەلام لەماوەيەكى كورتدا لەتەواوى كچەكانى ئەم بارەگايە لىھاتوتر و خىراتر و ناسكتەر كارەكانى خۆى ئەنجام دەدات، ھەر لەبەرئەوھش سەرنجى ھەموو كەسيكى دەورووبەرى بەلاى خۆيدا پاكىشاوھ و ھەر ئەم كارەش بووئەتە ھۆى ئەوھى زۆرىك لەكچە وەجاخزادەكان ئىرەيى پى بىەن. لەم كاتەدا چەند كچىك بۆ سەرنج پاكىشان چواردەورى "موسا" و "پامسىس"يان دا و پرسىياري دەنگۆى پىكەينانى ژيانى ھاوسەر لەگەل "ئىزىت"يان لىكرد، بەلام پامسىس بىر و ھۆشى لەلاى "نفر تارى"بوو و دواجار دانبەخۆداگرى خۆى لەدەست دا و پۆشت لەتەنىشتىوھە دانىشت و وتى: ھىوادارم نەبوويتەمە مايەى دەردىسەرىت... "نفر تارى"شلەژا، لەوكاتەدا تەنھا توانى بەسەر سوپمانەوھ تەماشاي نىوچەوانى پامسىس بكات.

پامسىس وتى: بۆچى بەتەنھا دانىشتوى؟
نفر تارى وتى: لەبەرئەوھى پۆچومەتە ناو ھزرى خۆم و لەحالى بىكردنەوھدام.

پامسیس وتی: ده توانم پیرسم له هزرتاندا بیر له چی ده که یته وه؟
نفر تاری وتی: بیر له وه ده که مه وه که ده سته یه ک گول بپازینمه وه و به دریزایی
سال بقوانم له پهرستگادا گۆشه گیری بوخۆم هه لبرێرم.
پامسیس وتی: ئهم ژيانه هه یچ شتیکی تیدا نه که بتوروزینیت. به لکو
به پیچه وانه وه ژيانیکی زۆر سه خته.

نفر تاری وتی: من چیژ له ته نهایی و بیدهنگی وهرده گرم، مه گهر نه یانوتوه
بیدهنگی پۆح ده پالیویت؟

له م کاته دا سه ره رشتی ئارایشتگه ره کان هات و داوای لی کردن کو بینه وه
ههروه ها پیش نه وه ی بپۆنه ژوری وانه خویندنه وه جلهکانی بهریان بگوین.
له مکاته دا "نفر تاری" هه ستایه سه ری و پامسیس وتی: ده مویست تکای نه وه ت لی
بکه م که کاریکم بو ئه نجام به دیت.

نفر تاری وتی: سه ره رشتیاره که مان زۆر جدیه ده بیئت بمبوریت.

پامسیس وتی: ده توانیت گوته کی کورتمان پیی بلیت.

نفر تاری وتی: گوته ی حق له به ردی شاراوهری سه وزباوی ژیرزه وی قورستره،
گهر له ده می خزمه تکاریکی شیوه به رداشی وه ک منیش بیبیستیت... نفر تاری
داوای ئهم گوته یه ی بویه ک ساتیش چاوهرپی نه کرد و ئه و شوینه ی به جیهیشت.

موسا و پامسیس هه فته یه ک له باره گای "میر نور" دا پیکه وه بون. موسا به هوی
زال بونی به سه ر زمانی "عبری" دا به رپرسیاریه تیکی زۆریان خسته نه ستوی و چیت
داوای ئه وه نه یتوانی له گه ل "پامسیس" دا بمینیته وه، سه ره پای ئه وه ش له هر
ساتیک که بۆیان ده ره خسا گفتوگو ی هزریان له گه ل یه کتریدا ده کرد.

پامسیس وتی: ئه ی موسا تو یه کیکیه ت له و که سانه ی که په ی به هه ست و دل و
ده رونم ده بات، به و ته ره ده ستیه ی که نه امیشت کرد زۆر سه رم پیی سوپما، چونکه
دارکه ی ده ستت گوپی به ماریک، ئه وه چ توانایه که؟

شنار له په ی جینشین و فرمانده ی جهنگ میوانداریه کی به رپا کردبوو و هه زار
که سی له په وپایه به رزهکانی بانگیشتی ئه و میوانداریه کردبوو. ئه و میوانداریه
ناههنگیک بوو که ژهنیاران تییدا چیژی پۆحیان به ئاماده بوان ده به خشی و مه یی

ناياب و خواردنگەلىكى خوشىش چىژە جەستەيەكانى پى دەبەخشىن. فىرەون تەنھا چەند ساتىك لەو ئاھەنگەدا ئامادە بوو.

"پامسىس و موسا و ستائو" ش بانگىشى ئەم مىواندارىيە كرابون. ستائو پۇشاكىكى جوان و شكۆمەند كە پامسىس پى بەخشىبوو لەبەردا بوو.

ھەرئەھى بەرپوبەرى كارەكانى شنار چاوى بە ستائو كەوت بەرەو پوى پۇشت و پى وت: بۇچى مارت كردبوو ناو گۆزە شىرەكانەو؟

"ستائو" ش بەدەم پىكەن و گالتەجاريەو لى پىرسى: ترساي؟
بەرپوبەرى كارەكانى "شنار" ىش وتى: ئەگەر شنار ئاگادارى ئەم پەفتارانەت بىت، ئەگەر مارەكان لەگۆزەكان سەر دەرپەنن، بگومان بىريارى لەناوبردنت بۇ دەرەكات.

ستائو وتى: ئاسودە خەيال بە ئەو مارانە گەر سالىكىش لەو گۆزەيەدا بن بۇ ھىچ شوپنىك ناپۇن، چونكە بىرك سىر و ماسى بۆگەنم لەبەردىمى دەرگاكياندا داناو، ئەو گيانەومەرە داماوەش مەحالە لەدەرگاي ئەو گۆزەيە نزىك بىتەو...
دواى ئەو دەستى برد بۇ گىرفانى و ماريكى سورى دەرھىنا. بەرپوبەرى كارەكانى "شنار" ىش يەكسەر دور كەوتەو، پامسىس و موسا پىكەنن.

ستائو وتى: خەلكى زانىاريەكى ئەوتۇيان لەبارەى مارەو نى، تەماشاي ئەم مارە بكن ھىچ كاتىك زيان بەھىچ مرقىك ناگەيەنيت. دەتوانى پەى بەھوانەو و ئاسودە خەيالى بىەيت، سەرەراى ئەوەش چىزى نى، ئەم مارە ژەھراوى نى و دەتوانم ھەرئىستا بەبەرچاوى ئىوۋەو بەنجم بخەم ناو دەمىەو.

موسا كە جاريكيان تواناي خۇى لەگۆپىنى دار دەستىك بۇ مار پىننىشان دابوو بىنئەھى ھىچ گرنگىە بە قسەكانى بدات وتى: مار گيانەوۋىكى بىئازار و بىزيانە، تەنھا نايىت پى بەكلكياندا بنىن... لەمەمان ئەو كاتەدا چەند كچىكى جوان چواردەورى "موسا" يان دا و بەردەوام وەسفى ئەو و "پامسىس" ى برايان دەكرد.
پامسىس و "موسا" ش كاتىك بىنيان ناتوانن بەئامادەبونى ئەم كچانە لەم مىواندارىيەدا ئاگايان لەخۇيان و چواردەورىان بىت، بۇيە ھەلى نىوان دوو سەمايان

قۆستەوه و خۆیان خزانده ژێر درهخته کانهوه. له مکاته دا رامسیس به موسای وت:
گویت له گوته کانی شنار بوو؟

موسا وتی: به هۆی به شداری کردنی له فلان جەنگدا بانگەشە ی داگیرکەر و
سەرکرده یه کی مه زنی بوخۆی ده کرد، به لام هه موو ئەم قسانه له خوویستی و
له خۆباییه کانیه وه سەرچاوه ده گریت.

رامسیس وتی: ئە ی موسا ئەم برایه مان ده یه ویت میسر بکاته ولاتیکی ملکه چ و
ویرانه. ولاتی فیرعونه کان ولاتیکی تره. کاتیک ئاسیاییه کان میسریان داگیرکرد که
لاواز و که سیکی خوشباوه پریان لی دەرچوو، به لام ئیمه ده بیته هه ولی خۆمان
بدهین.

گهرمی رامسیس و بوو به مایه ی سهرسوهرمانی موسا و وتی: نه وه ی تو ئیستا
باست کرد گوته ی سەرکرده یه که، بۆیه له گه ل تۆدا هاوهرام، به لام هه موو کاریک
پێگایه کی تایبته به خۆی هیه.

رامسیس وتی: ئە ی موسا پاراستنی ته وای میسر هه ره ها بۆ نه وه ی ته وای
خوداکان له م ولاته دا به میننه وه، جگه له جەنگ هیه پێگایه کی ترمان به ده سه ته وه
نیه.

موسا ته ماشایه کی "رامسیس" ی کرد و پرسى: به بۆچونی تو خوداکان
بونایه تیه کی دهره کیان هیه. شه و ی پابردوو له سه ر مناره ی چاودیرگا که دا
ته ماشای "ئیزیس" م ده کرد، چ خودایه کی سهیره! ئەو مانگه به خودا بانگ ده که ن!
رامسیس وتی: موسا مه به سستی خۆت پونتر بکه ره وه، خوداکان، خوداکان،
هه زاران ساله میسریه کان له گه ل ئەم خودایانه دا ده ژین، به لام تو بوچونیکی
جیاوازه هیه؟

موسا نه یه توانی وه لامی رامسیس بداته وه، چونکه کچانی ئەو میوانداریه
به شیوه یه ک چواره وریان دابوون و پرسیا ریان له باره ی ئاینده و هه ندیک بابته ی
تایبته لی کردن که بوو به هۆی نه وه ی بابته ی گفتوگوکه یان بگوین.

لەوکاتەدا "ئیزت" لە رامسیس نزیك بویەوه و وتی: شناری برات منی پاگرتبوو و پېشنیاری پیکهینانی ژيانی هاوسەری لیکردبوم و وتی: دەبیته هاوسەری ئایندە میسر، ئایا بەراستی ئەو دەبیته فیرعەونی ئایندە میسر؟
رامسیس زەردەخەنەیهکی کرد و وتی: ئەو بۆمن وەك مژدەیهك وایه، تۆ دەبیته شازنی میسر و منیش دەبمه خزمەتکارت.

ئیزت بەم گوتانە ی دڵگران بوو و وتی: رامسیس گویم لی بگره، من تۆم لەبەر خۆت دەوێت، ئیتەر فیرعەون بیت یان کاریکی ئاساییت لە کۆشکی فەرمانرەواییدا پی بسپێرن، هیوادارم لەگوتەکانم تیگەشتبی.

رامسیس وتی: تۆش دەبیّت تیگەیت لەو ی چی بەهزردا تیدەپەریت.

ئیزت وتی: خۆزگە دەمزانی بیر لەچی دەکەیتەوه؟

رامسیس وتی: پێش ئەو ی بېمه هاوسەر و باوکی منداڵەکانم، دەبیّت وینەیهکی پونی میسر که لەئێستادا بەدوای ئەو وینەیهدا دەگەریم لەهزردا بکێشم و کێشانى ئەم وینەیهش کاتیکى زۆرى دەوێت، بەچاوی خۆت دەبینى که لەناو خێزانەکەمدا پکا بەرم هەیه و بێئەو ی شایستە ی ئەو پلەوپایە بیت خۆ ی بە فیرعەونی ئایندە ی میسر لەقەلەم دەدات، بۆیه لەئێستادا دەبیّت هزر و هۆشم تەرخانى ئەم پکا بەریه خێزانیه بکەم بۆئەو ی نۆرە ی قوناخی ئایندە بەواتا پیکهینانی ژيانى هاوسەری و ئەم جۆرە بابەتانه بیت، بۆیه دڵنیا به لەئێستادا هزرم هەرگیک¹³ بەکلکی ئامانجەکەیهوه نابەستیت.

لەو شەوه عەتراو و بۆندارەدا بیدەنگیەکی قولی بالی بەسەر "رامسیس و موسا و ئیزت" دا کێشا، دەنگی ژەنینی ژەنیار و گۆرانی بێژەکانی ناو کۆشک زۆر بەباشی دەبیسترا، بیدەنگی باخ بە هاواریکی داپروشین هەژینرا و رامسیس بەپەلە خۆی گەیانده ناو کۆشک و تیگشەت که ئەو هاوارە لەچیتخانەدا بووه و بینی بەرپۆبەری کارەکانی شنار بەمقاشیک دەدات لەپیاویکی بەتەمەن. رامسیس یەکسەر بەرهو پوی کار بەدەستەکە ی شنار پۆشت و دەستی گرت و مقاشەکە ی لیسەند و لێی پرسى: چی پویداوه.

¹³ هەرگ: بەلقە دارێك دەوتریت كەچل و پۆپێكى زۆرى پێوه بیت... وەرگێز.

کاربەدەستەکی "شنار" یش وتی: ئەم پیاووە هەلەات و ویستی لەنیو
خزەمتکارەکاندا خۆی بشاریتەووە.

موساش لەمکاتەدا خۆی لەم بابەتەدا هەلقورقاند و وتی: خەریک بوو ئەو پیاووەت
دەکوشت چ کاریکی ناشایستی کردووە تا بەوشیوویە سزای بدەیت؟
ئەو پیاووەش وتی: ئەم پیاووە یەکیکە لەدیلهکانی "حیتا"، بەکورتییەکی دیله!
موسا لەوکاتەدا شلەژا و لێی پرسی: ئایا تۆ بەو شیوویە پەفتار لەگەڵ هەموو
دیلیلکدا دەکەیت؟

کاربەدەستەکی "شنار" یش وتی: تەنها لەگەڵ دیلهکانی "حیتا" دا بەوشیوویە
پەفتار دەکەم!

رامس لەوکاتەدا ئوقرەیی لێبڕا و قژی کاربەدەستەکی شناری گرت و توند
سەری کێشا بەزەویدا و وتی: ئەم پیاووە شایستەیی ئەوە نیە لە بارەگای کۆشکی
فەرمانڕەواییدا کار بکات، ئەو دیلانەیی کە لەمیسردا کار دەکەن دژمن نین.....
لەم کاتەدا "شنار" ی براگەورەیی رامسیس گەشتە ئەوی و وتی: قسەیی زل زل
دەکەیت!

موسا وتی: شایەتی ئەوە دەدەم کە بەپێویەری کارەکانت پەفتاریکی نەشیایوی
لەبەرامبەر ئەم پیاووەدا نواندووە!

رامسیس بە موسای وت: ئەم کاربەدەستە ببە و بیسپیڕە بە "ستائو" بوئەوی
سبەیی دادگایی بکەین..... "شنار" یش ناچار دەبیئت خۆی بدات بەدەستەووە چونکە
لەو شوێنەدا بەپێی پێویست گەواھیدەر هەبوو، دواي ئەوە بە "رامسیس" ی وت:
پێش ئەوەی پەنا بۆ ئەم کارە ببەیت دەبوو داوای هاوکاریت لە من -کەلەئاینەدا
دەبەمە فیرعەونی میسر- بکردایە. تۆ دەبوو ئەم پێزەت لەبەرچاو بگرتایە، سبەیی
کاتیك بوم بە فیرعەونی میسر پەیی بەم گوتهییە من دەبەیت.

رامسیس وتی: جاریکی هیشتا سبەیی نەهاتوو..... دواي ئەم قسەییە لەگەڵ
موسادا لەو شوێنە دور کەوتنەووە.

موسا بە "رامسیس" ی وت: شنار کەسیکی بەهێز و هەرەشەنامیزە، دەبیئت
ئاگات لەخۆت بیئت.

پامسیس وتی: بگره بهئەندازەى گەردیځیش لیى ناترسم... بهەر حال
بگەڕینهوێى سەر بابەتەکەى خۆمان، دەتویست لەبارەى خودایانەوه باسی چى
بکەیت؟

موسا وتی: لەپراستیدا خوشم نازانم، بیرگەلیکی سەیر بەهزردا تێدەپەڕیت، ئەم
جۆرە یڕۆکانە پۆخ و جەستەم نازار دەدەن. تا پەى بەنەینیهکانیان نەبەم ناتوانم
هیۆر بېمەوه، بەپراستی خەریکە دەمسوتینیت.

پامسیس بەهۆى ئەوێ موسای براى لەبارەگای "میر ئور" وە بۆ کارىکى تایبەت
بانگ کردبوو زۆر دلگران و توپە بوو. موسا لەماوهى نیشتهجى بونى
لەبارەگای "میر ئور" دا هیچ هەلەیهکى لى نەوهشاووتەوه، تەواوى کارمەندان و
کانزاگران و سەربازان بگره ئەو دیلانەش کە بێگاریان پێدەکەن لەشیوێى
بەپێوەبردنى کارگێڕى "میر ئور" خوشحال و پازى بون. موسا لەلای ئەم جۆرە
کەسانەدا زۆر خوشەویست بوو و ئەم خوشەویستى ش خەلکى ناشایستى نازار
دەدا و دەبوو هۆى ئەوێ ئیرەى پى بېەن، بەلام بوختان و لەپشت ملەوه
قسەکردن هەر بەردەوام بوو.

پامسیس بە "ئامنى" هارپۆلى قوتابخانەى وت: بەهیچ شیوێهە نیکەرانى موسا
نیم، چونکە ئەزمون و تاقیکردنەوهکان لەباتى ئەوێ بێزار و لاوازی بکەن لیها توو
تر و بەهێزتری کردووه. موسا زۆر خۆپاگرە، بەلام بۆچى دوبارە بانگیشتی
کۆشکیان کردووه، ئەم کارە نیکەرانى کردوم... پامسیس بەچواردەورى کۆشکدا
بەنیکەرانى و دلەپراوکیوێ پیا سەى دەکرد، تا سەرئەنجام نزیکى نیوهرۆ موسا
لەکۆشک، لەهەمان ئەو شوێنەى بانگیشتیان کردبوو هاتە دەرەوه و پامسیس بەرەو
پۆی پۆشت و لیى پرسى: چى پویداوه؟

"موسا" ش وتی: بەرپرسیاریهتى کاروبارى دروست کردنى تەلار و کۆشكى
فەرمانرەوايان پى سپاردووم.

پامسیس وتی: چیتەر هیچ کارىکت لە بارەگای "میر ئور" دا نەماوه؟

موسا وتى: دەبىت لەكاروبارى دروست كىردنى كۆشك و پىرستگاكاندا بەشدارى بىكەم و بېرۇم بۇ شار بۇئەۋەى چاۋدىرى و پىشكىنىنى ئەوكارانە بىكەم كە ۋەستاكەن ئەنجاميان داۋە.

پامسىس وتى: ئايا تۇش ئەم پىشنىارەت پەسەند كىرد؟

موسا وتى: ھىچ كاتىك ھىچ بەرپىسىارىيەتتەك پەت ناكەمەۋە و پەسەندى دەكەم.

پامسىس وتى: ئەمشەۋ من و تۇ و ئامنى و ستائو لەشۋىنىكىدا كۆ دەبىنەۋە.

دو فىرەۋن زانە "پامسىس و موسا" لەگەل ھاۋرپىيانى قوتابخانەى "كەپ" شەۋىكى خۇشيان لەگەل سەماكەرانى لىھاتوۋ بەجل و پۇشاكى تاييەتيان و خزمەتكارەكانىش بەجۈرەھا خۇراك كە ۋەك ئاھەنگىكى تاييەت ۋابوۋ تىپەراند. ستائو لەسەر سەكۆ بەمارەكانى دەستى بەنمايش كىرد و كچە جوانەكانى بەرادەيەك ترساند كە قىژەيان لى بەرز بويەۋە.

موسا پىش ئەۋانى ترەستە و وتى: دەبىت يەكەمىن كەس لەكارگاي بىناسازيەكاندا ئامادە بىم بۇئەۋەى ئاشنايەتى لەگەل ئەۋانەدا پەيدا بىكەم كە لەۋىدا كار دەكەن، لەبەرئەۋە پىۋىست بەۋە دەكات ئەمشەۋ باش بىخوم.

پامسىس وتى: ھەر ئەۋەى ھەلىكەم بۇ پەخسا سەردانت دەكەم.

شازادەكانى مىسر بەشۋەيەكى ئاسايى مەشقى مەلەكەردن بەبەشىكى جىانەكراۋەى فىركارىەكانيان لەقەلەم دەدا. لەسەرەتاي دەستپىكىردنى شارستانى مىسر ھەموو شارەكان چ بچوك و گىرنگ نەبن يان گەۋرە و گىرنگ بىن لەكەنار پوبارى "نيل" دا دروست دەكران، بۇئەۋەى پوبارى نىل تىنويان بىشكىنىت و سود لەتاييەتەندىەكانى ۋەرگىرن. شازادەكان لەبەر دوو ھۆكار خۇيان فىرى ھونەرى مەلەكەردن دەكرد، يەكەم لەترسى لافاۋ و ھەلچونى پوبارى نىل و لەكاتىكى دىارى نەكراۋ و چاۋەرۋان نەكراۋدا نوقم بون، دوۋەم لەبەرئەۋەى لەپوبارى نىلدا خۇيان بىشۋرن و لەۋەرنى ھاۋىندا خۇيانى تىدا فىنك بىكەنەۋە. لەپۇژدا كەم كەسانىك دەيانۋىرا پى بنىنە پوبارى نىلەۋە، چونكە پەلامارى تىمساحەكان بۇ ئەۋانەى مەلە دەكەن بەگەۋەرەترىن ھەرەشە لەقەلەم دەدرا، بەلام دۋاي خۇر ئاۋا بون ھەرئەۋەى ئاۋ و ھەۋا تارىك بوو تىمساحەكان لەپوبارەكە دىنە دەرۋە بۇئەۋەى لەقەراخ پوباردا

بجويننهوه، مهلهوانهكان بهئاسودهیی خوڤان ههلهدهنه ناو پوباری بی تيمساحهوه. لهشهوهكاندا بهتاييهت کاتيک بپيار بوو وهجاخراده و شازادهكان لهناو ناوی پوباری نیلدا مهله بکهن، کهشتی فرمانپهروایی بارهگای فرمانپروایانی کوشکیان دهبرده شوینیکی ئهوپوباره که پانتاییهکی زیاتری لهخو دهگرت و لهوشوینهدا جلهکانی بهریان دادهکهند و خوڤان ههلهدهایه ناو پوبارهکهوه. موسا^{۱۴} شهویکیان لهگهل خوشک و برا و وهجاخراده فیرعهونیهکانی تردا کاتيک لهناو پوباری نیلدا خهریکی مهله کردن بون بینی کچیکی جوان که ناوی "نیفرو ئیزیس" بهئهئقهست خوئی لی نزیك دهکاتهوه، موسا دهیزانی کچان لهتهمهنی چواردهسالیدا دهگوازیینهوهی بو مالی هاوسهرهکیان، بگره ههندیك لهتهمهن سیانزه سالهکانیش بههوی گهشهی خیرا و ناو ههواوه خوازیینیان ههبوو، "نیفرو ئیزیس" یش ههمان ئهوتمهنههی ههبوو که باسمان کرد بهچواردهوری موسادا دهسوپایهوه و لهتهنیششت کچیکهوه دهستی کرد بهقهسه کردن و پهیهوست بونی خوڤان بو یهکتری دهرپری، "موسا" ش سهرهپای ئهوهی لهکوشکی فرمانپهرواییدا دهژیا بهپیچهوانهی زۆربهی ئهوانهی لهکوشکی فرمانپرواییدا نیشتهجیبون زۆر شهرمن بوو و زۆر بهکهمی مامهلهی لهگهل کچاندا دهکرد، بهلام ئهوشهوه پهفتار و جوانی و بیشرمی ئهوکچه بووه هوی ئهوهی موسا بهسهر شهرمنی خویدا زال بیت و لهکهناو پوباردا ئهحوالپرسی لی بکات. ئهودوانه بوماوهیهک پهیهوندیان لهگهل یهکتردا ههبوو تا گهشته رادهیهک موسا بپاری دا به "نیفرو ئیزیس" بلیت دمهویت بینمه خوازیینیت، بهلام زۆر بهزویی بوی دهرکهوت که "نیفرو ئیزیس" دهستگیرانی یهکیک لهدهستهلاتدارانی میسر و زۆر زوو موسای بهتهنها جیهنیششت، موسا بهم پوداوه خههگین بوو و ئهم دلگرانیهی گهشته رادهیهک که بوماوهیهکی زۆر لهگوشهیهکی باخی کوشکی فرمانپهروایی ههمان ئهوشوینهی

¹⁴ موسا که لهم برههیدا باسی دهکهم ئهوهمان لمیر نهچیت تهواوی ئهم پوداوانه لهزمانی "موتیه" ئهوکچهی لهپوباری نیلدا لهناو سهبهتهیهکدا بهههمان شیوهی سینۆه لهپوباری نیل گرتویانتهوه، دواي ئهوه دهگوازیینهوه بو کوشکی فرمانپهروایی دهگنیدریتهوه، ئهوکاتانهی وارهی "من" لهگنیهوهی ئهم پهسهرهاتاندا دهکمویته بهرچاوتان لهباتی "موتیه" بهکار هینراوه، که ههندیجار لهوانیه بههوی گنیهانهوی پهوتی پوداوهکان ناوی کهمینک کال بویتهوه بویه لهباتی ناوهکی "من" مان بهکارهیناوه.

قەسەى لەگەڵ "نێفرو ئیزیس" دا کەردبوو دادەنیششت و ئەو پۆژانەى دەهینایەوه یاد خۆى. موسا بەپارەىەك گۆشەگیر بوو كە "ئامون تپ" كاهینى مەزنیش ئاگادارى بارى دەرونى فیرعەون بوو. لەوشەوهى كە لەسەر تروپكى منارەى چاودێرى ئەستێرەكانى ئاسماندا دەربارەى ھەندىك بابەتى جۆراوجۆر گفتوگۆيان لەگەڵ یەكدا كەردبوو، كاهینى مەزنى فیرعەون بەواتا "ئامون تپ" بەشیۆهیهكى تر تەماشای موسای دەكرد و ئەوى بەكەسىكى شایستە و بەتوانا و جىنى متمانە بینى. سەرەپای ئەوهى "ئامون تپ" ناوى "ئامون" بوو و بەپىنى گوتەكانى خۆى دایك و باوكى ئەم ناوەیان لێنابوو، بەلام ئەو "ئاتون" پەرستى دوو بریسكە بوو^{۱۵}. "ئامون تپ" باسى "ئاتون" ی بۆ موسا كەردبوو كە میسر بەهۆى دەرکەوتنى ئەو و لەناوبردنى "ئامون" سوتینرا، بەلام لەدوايیدا لەبەرئەوهى خەلكى خویشیان لەم خودا ساختەیهش نەهاتبوو لەناوبرا و بۆ جارىكى تر "ئامون تپ" لەبارەى ئەو خوداوه ھەزرى موسا پەر دەكات.

ئامون تپ بەمشىۆهیه بۆى پوندەكاتەرە: ئەى موسا ئاگات لەخۆت بێت "ئاتون" خودایەكى نەبیئراو، هیچ كەسىك ناتوانیت چاوى پىنى بكەویت و گویش ناتوانیت گوتەكانى ببیستیت. "ئاتون" ھىماى ھىیە و ھىماى ئەو خودایەش خۆرە، ھەر لەبەرئەوهش لەپارەدوودا خۆریان بە "ئاتون" بانگ دەكرد، بەلام دەبیئت ئاگادارى ئەوێش بیت كە خودا لەگەڵ "ئاتون" دا جیاوازه. بۆ چەندین ھەزار سال ھەمان ئەم "ئاتون" ە بەكاریگەرێكەو تەماشای میسرى دەكرد و دلگەرانى خەلكى میسر بوو كە بۆچى خەلكى میسر دەبیئت خودا بچوكەكان پەرستەن! ھەرۆھا بۆچى "ئامون" ی خودای درۆینە بەوشىۆهیه دەپەرستەن و قوچەكێكانیان بۆ ئەم جۆرە خودایانە دروست كەرد؟! فیرعەونەكان لەباتى پەرستنى خودای نەبیئراو بەواتا "ئاتون" داى "ئامون" كەوتن!

^{۱۵} خۆنەنرانى پەرێز بەدەلنایەوه ئەوێان لەبەر كە ھەم ئامون و ھەم ئاتون بگەر سەدان خودای جیاوازان، كاهینەكانى بۆچەند مەبەستىكى تایبەتى خۆیان دروستیان كەردووە و مراندونیان. "ئاتون" یش "نەر تى تى" و "ئامى" كاهینى، مەزنى پەرستگای "ئامون" بۆ میسریەكان دروستیان كەردووە.

دوای ئه وه کاهینی مه زن بهم شیوهیه بهردهوامی دا به قسه کانی: تو که "موسا" ییت ده بیته شهوت له بیر بیته "ئاتون" ی خودای نه بینراو کوپکی هیه به ناوی "شای" که به واتای چاره نوس دیت. کوپی "ئاتون" جیاوازه له هه موو کوپه کانی تر، هر بهوشیوهی خودای "ئاتون" نه بینراوه کوپه کهی "شای" - چاره نوس- یش به هه مان شیوهی ئه و نه بینراوه. له سهردهمی "ئامون هوتپ" ی چواره مدا "ئاتون" ئاگاداری ئه وه بوو که "ئامون هوتپ" پادشایه که ئاماده کاری ئه وهی تیدایه باوه پی پی بهینیت و بیهرستیت، له بهرئه وهش فرمانی به "شای" کوپی دا ئاویتتهی جهستهی فیرعهونی میسر بیته و "ئاتون" ی خودای تاک و تهنا به و بناسینیت. فیرعهونی میسریش به ئاویتته بونی پوچی کوپی خودا له جهستهیدا توانی خوئی بناسیتته وه و ئایینی "ئاتون" په رستی بلو بکاته وه، دوای ئه وهی ناوی خوئی نا "ئاخن ئاتون" به واتا- خوشه ویستی ئاتون- که به "ئه خئاتون" بانگ ده کرا. ئه و پوداوه خوینینهی له سهردهمی "ئه خئاتون" دا پویدا و دوای ئه وه به هر شیوهیه که بوو کوچی دوایی کرد. کاهینه کانی "ئامون" به کوچی دوایی "ئه خئاتون" ئه وه له لایان بوو په خسا چونکه ئه وانیان له په رستگاران ده رکردبوو، دوباره گه رانه وه سه ر ته ختی ده سته لاتیان و دوباره کیسه کانیان پر له زپر و زیو کرده وه.

کاهینی مه زن باسی ئه وهی بو موسا کرد که لایه نگرانی خودای "ئاتون" چینی کهسانی ناسایی و هه ژار نه بوون، هه روه ها ناتوانن ئه وه بهیننه بهرچاو خویان که خودایه که بونی هیه که جهستهی نه بیته ادوای ئه وه ئامون په رسته کان کهوتنه گیانی "ئاتون" په رسته کانه وه و جهنگیکی ناوخوئی بیوینه له میسردا دهستی پیکرد. ته وای کاهینانی "ئاتون" په رست دهستیان گرت به سه ر سه روه و سامانی "ئاتون" په رسته کاند، چیت هر هیچ که سی که نهیده ویرا ناوی "ئاتون" بهینیتته زمان.

موسا وتی: ئیستا تو مه به سته له گه رانه وهی ئه م به سه رها ته چی بوو. کاهینی مه زن وتی: ده مه ویت دوای کوچی دوایی "ست هوس" ی فیرعهون ئیستا له سهردهمی فرمانه وایی "رامسیس" ی کوپی که ده زانم ده بیته جی نشینی باوکی

و له ئیستاشدا به ناو نیشانی جیگری سەرۆکی حکومت دهسته لاتیکی فراوانی ههیه، "ئاتون" ی خودای نه بینراو زیندوو بکهینهوه و هیواداریشم تو بهردهوامی پیبدهیت.

شەش مانگیك له ته مه نی سیانزه سالی موسا تیده پهریت و چیت ده بیئت له شوینه که ی خوی بگوازیته وه، چونکه له و شوینه ی که نیشته جی بوو شوینی تایبه تی هه رزه کاران بوو و موسا له م ته مه نی لاویه تیهیدا به که سیکی بانخ له قه له م ده درا. له هه مان ئه و کاته دا خویند نیشی ته واو کرد، چیت ناچار نه بوو هه موو پوژیک ژیا نی له لای ماموستا کانی دا تیپه پرنیت، چیت دوا ی ئه وه مه شق و خویندن به ئاره زوی خوی بوو ئه نجامی بدات یان نه، ئه و له باره گای پیاو بوندا گه شت بووه قوناخی بانخ بون. یه کیك له تایبه ته نه دیه کانی بانخ بون سنوردار نه کردنی کاتی ده رچون و گه رانه وه ی بوو بو کۆشکی فه رمان په وایی، به واتا کۆشکی فیرعون، هه روه ها ری پیبده درا چه ک هه لگریت، سود وه رگرتن له خه نجه ر، شمشیر، تیروکه وان، قه لخان و نیزه بو موسا چیت قه ده غه نه بوو. والا ترین تایبه ته نه دیش له په نجه کردنی ئه نگوستیله ی فه رمان په وایی بوو که له ده ستی فیرعون و جینشین ه کهیدا - ئیت هر که سیك بیئت - به دی ده کرا. هر که سیك ئه نگوستیله ی فه رمان په وایی له په نجه دا بوا یه هه لگری هیزی فه رمان په وایی بوو: ئه و ئه نگوستیله یه، ئه نگوستیله یه ک بوو که وشه ی "هو" ی له سه ر هه لکۆل را بوو.

موسا به پیی غه ریزه ی گه نجه تی به سه رتا پا چه که وه پوشت بو لای دایکی "ئخاس ئامون" له شوینه تایبه ته کهیدا کاتی خوی به سه ر ده برد و موسا بو مالئاوایی ده بیئت به سه رتا پا چه که وه به نیو کۆشکا دا تیپه پرنیت، ئه وانه ی ده یان بینی وایان ده زانی موسا بو جه نگ ده روات! هه ر ئه و کاته ی موسا خوی کرد به ژوره که ی دایکی دا "ئخاس ئامون" ی به ده م گریان وه بیینی.

موسا لیی پرسی: دایکه بو ده گریت؟

ئخاس ئامون وتی: ئه مه گریان ی خو شحالیه، ده بینم بویت به لایکی شایسته، هه میشه ئاره زوی ئه وه م ده کرد کوپکی وه ک تو م هه بیئت، ئیستاش به و ئاواته ی

خۆم گەشتوم، ھەر لەبەرئەوھش خوشحالم. تۆ ئیستا کوپىكى تەواوى، بەلام شتىكت كەمە.

موسا پرسى: دایە گیان لەدیدی تۆوھ چ كەم و كورتیەكم ھەیه. دایكى وتى: كەموكورتیت ئەوھیه كە خواوھنى ئەنگوستیلەیهك نیت كە وشەى "ھو"ى لەسەر ھەلكۆلراییت!

موسا وتى: تۆ خۆت باش دەزانى كە دوو كەس لەسەر تاپای میسردا دەتوانیت ئەو ئەنگوستیلەیه لەپەنجەیان بكەن كە ناوى "ھو"ى لەسەر ھەلكۆلراییت، یەكێکیان فیرەون و ئەویتیاریان جى نشینەكەیتى كە ھەردوکیان تەندروست و لەسەر تەختى فەرمانزەوايیدا دانیشتووھ و ئەنگوستیلەیهك كە ناوى "ھو"ى لەسەر ھەلكۆراوھ لەپەنجە كردوھ.

ئىخاس نامون وتى: جى نشینەكەى تری فیرەون كییه؟ موسا وتى: فیرەون نزیكەى چەند سەد كوپىكى ھەیه. ئىخاس نامون وتى: بەلام تۆ لەسەروى ھەموو كوپەكانى تری فیرەونى، تۆ شایستەى ئەوھى ئەو ئەنگوستیلەیه لەپەنجەت بكەیت! موسا وتى: بەلام.... دواى ئەوھ گوتەكەى تەواو نەكرد.

ئىخاس نامون وتى: بەلام چى، بۆچى گوتەكەت تەواو نەكرد؟ موسا وتى: بەلام تائیستا دیار نیە ئایا من كوپى فیرەونم یان نە، چونكە گومانم لەوھ ھەیه كە كوپى فیرەون یم.

ئىخاس نامون وتى: بۆچى دۇنيا نیت، ئایا ھیچ كەسێك باسى ئەم بابەتەى بۆ كردویت.....

موسا وەلامى نەخیری دایەوھ، لەدوايیدا ئەمەى بۆ زیاد كرد: بەلام خەلكى لەنیو خۆیاندا وەك دەنگۆیەك بۆ یەكتری باس دەكەن، بەھەر حال ئەمانیش لەكەسانی تریان بیستووھ.

ئىخاس نامون لەسەر تەختە خەوێكەى پاكشا و وتى: ئەوھى من ئاگام لى بیئت تۆ كوپىكى ژیر و راستبىنى و لەبەردەم بارەگای پیاو بونقدا پراوھستاویت، لەوھ

زىياتر نامەۋىت لەھالى گومان و دودلىدا بتهئلمەۋە، راستە ئەۋەى بىستوتە راستە،
فیرعەون باۋكى تۆنیه.

موسا وتى: ئەگەر فیرعەون باۋكم نەبىت، كى باۋكمە؟
ئىخاس ئامون وتى: لەئىستادا ناتوانم ئەم نەئىنەت بۇ ئاشكرا بكم، بەلام
لەكاتى خۇيدا خۇم پىت دەلیم كە باۋكت كىيە.

موسا وتى: بەلینم پى دەدەیت ئەم نەئىنەم پى بلىت؟
ئىخاس ئامون وتى: بەلین بەكۈرەكم دەدەم لەكاتى خۇيدا ئەم نەئىنەى بۇ
ئاشكرا بكم... لەمكاتەدا موسا ئەژنۇى چەماۋەى لەئامىزگرت و پۇچۈۋە ھزى
خۇيەۋە.

ئىخاس ئامون لىى پرسى: بۇچى خەمگىن و پۇچۈیتە ھزى خۇتەۋە؟
موسا وتى: بەھەرھال ئىستا من كۈپى فیرعەون نىم، مانەۋەشم لەكۈشكى
فەرمانپەرۋايدا ھىچ واتايەكى نىە، بۇيە باشتەر وايە كۈشك بەجى بەئلم و بېرۇم بۇ
شۈئىكى تر، لەبەرئەۋەى شازادە و فیرعەون زادە نىم تا ۋەك ئەۋانى تر لەكۈشكدا
بېزىم.

ئىخاس ئامون وتى: ئەۋە راستە كە پىم وتى تۇ كۈپى فیرعەون نىت، بەلام خۇ
كۈپى نىت و منىش خۇدايەكم، ھەرلەبەرئەۋە تۇش بەشازادە لەقەلم دەدرىت،
ئىتر چ بتهۋىت يان نەتەۋىت لەئىستادا بەيەكىك لەدۇلەمەندەكانى مىسر لەقەلم
دەدرىت، لەبەرئەۋەى ھەموو سەرۋەت و سامان و دارايىيەكم ھى تۇيە، ئەگەر بزانى
چەنىك كىلگە و چەند سەرگا و چەنىك زىپ و زىوم ھەيە، چەند كەشتىم ھەيە،
ئەۋكات دەزانى كە خاۋەنى چ سەرۋەت و سامانىكىت. ئىخاس ئامون سەرى
موساى نەۋازش كرد لەبەرئەۋەى لەۋكاتەدا موسا دەگىرا!

ئىخاس ئامون وتى: بۇچى دەگىرت؟
موسا وتى: لەبەرئەۋەى دەبىنم دايكم دلگرا.

ئىخاس ئامون وتى: دلگران نىم، بەلكو ماندوم و پىۋىست بە كەمىك ھەۋانەۋە و
بىركردنەۋەيە، تۇش ئازادى بېرۇ بۇ ھەرشۈئىنىك كە خۇت ھەزى پى دەكەيت، ئايا
تا ئىستا خەلكى كۈچە و بازارەكانت بىنىۋە.

موسا وتى: لەبەرئەوھى نەيانھيلاوھ گەفتوگۆ و مامەلە لەگەل خەلکانى ئاساييدا بکەم زۆر ھەز دەکەم پەرۆمە ناو خەلکى و بەوردى گوى لەگەفتوگۆکانيان بگرم...
دواى ئەوھ کاتىک بينى دايكى پاكشاوھ بۆئەوھى کەمىک بەھويتەوھ، بەتەنھايى لەکۆشک پۆشتە دەرەوھ و بەمەبەستى پياسەکرد پىگای شارى گرتە بەر.

لەکەنار پوبارى نيلدا لەنگەرگايەکیان دروست کردبوو ئەم لەنگەرگايە کارى ھاتوچۆى کەشتیەکانى ئاساتر دەکرد، لەکەنار ئەم لەنگەرگايەشدا بازارىکى مەزن و قەرەبەلخ کە جۆرەھا شتومەکی تیدا بەدى دەکرا ھەبوو. لە لەنگەرگادا نەتەوھ و ھىماگەلىکى بەرجەستە دەبينرا و بەھاوسەنگى ئەم کەرەستە جۆراوجۆرانەش بەلینشاو بۆ کپرين و فروشتن ئالوگۆپيان پيڤدەکرا: لەخواردن و ميوەکانى ولاتەوھ بگرە تا پارچەى کەتان، کاسەى زيوى، سدر، بيبەر، دارچين، و دەرمانگەلىکى تری جۆراوجۆر، خواردەمەنى، ميوەى پەنگاوپەنگ، ماسى دوکەلى، ١٦، خواردنى وشکە، خورماى وشک، بگرە گیانەوھرگەلىکى وھ شير و پلنگ و يوزپلنگيش لەو بازارەدا ئالوگۆپى پيڤدەکرا. موسا بۆ تەماشاکردن ھاتبوو بۆ ئەو بازارە و مەبەستى کپرينى ھىچ کالايەکى نەبوو، لەبەرئەوھش لەبازارى کۆيلە فروشى دەرچوو بۆئەوھى سەردانى شويئەکانى تر بکات.

زۆرىک لەو شتەنە بەلای موساوە سەرنج پاکيش بوو، لەو پۆژەدا موسا بۆ يەکەمین جار وینەيەکى پونى خەلکى ميسرى لەھزرى خويدا کيشا. خەلکى نەخۆش و پەك کەوتە، شەپپۆش و سەرگەردان، بەتايبەت مندالەکان. موسا بەدەم پياسەوھ سەردانى بازارى ميوە فروشەکانى کرد و چاوى بەدوو جۆر ميوە کەوت کە دايكى زۆر ھەزى لىى بوو، بەلام لەبەرئەوھى قورس بوو و نەيدەتوانى بەتەنھايى ھەليگرىت باربەرىکى بۆ ھەلگرتن بەکرى گرت. باربەرەکان شتومەکەکانى موسايان تا بەردەم دەرگا بۆ ھەلگرت و بۆيان بڕدە ژوريشەوھ. ئنخاس ئامون لەوھرگرتنى ميوە و ئەو گولانەى بەديارى پيى دابوو لەخۆشياندا سەرتاپا موساى کورپى نەدەناسیەوھ. ئنخاس ئامون کەمخۆر بوو، بەلام ئەو پۆژە بۆ

¹⁶ جۆرىک ماسیە کە بەبنمیچی ژورنکدا ھەلیدمواسن و ئاگرى تیدا دیکەنەرە و تەنھا بەھەلم و دوکەلى ئەو ئاگرە ماسیەکە دەبرژنیت... وەرگێز.

خۇشحاللىرىنى كۆپەكتەي قىلغانى دا يەككە لى خىزىپەكانيان بۇ لەت بىكەن، دواى ئەو بەئارامى بۇ ھاندان و پىزانىنى موسا لەو خىزىپەيە چەشت و بۇى دەرگەوت زۆر شىرىنە و زۆرىش ئەو خىزىپەيە لا پەسەند بوو.

پامسىس بە بىنىنى موساى براى لەكارگاي بىناسازىيەكى مەزندا كە بۇ چاودىرى كىردنى كاروبارى ئەو كارگايە دامەزرايوو، ھاوارىكى كىرد موسا! موسا! و موساش دەستى لەچاودىرى كىردنى گروپى بەردتاشەكان ھەلگىرت و پۇشت بۇئەوہى پىشوازى لە پامسىس بىكات و پىتى وت: سلاو لە "پامسىس" ى خۇشەويست... ئەويش لەلامدا وتى: سلاو لەموسا.

پامسىس وتى: دەبىنم بەسەختى سەرگەرمى كارەكەى خۇتى و زۆرىش بەسەرىدا زالى، پىرۆز بايىت لى دەكەم. "موسا" ش وتى: مەنىش پىرۆزبايىت لى دەكەم.

پامسىس خۇى بەبىناگا نىشان دا و وتى: پىرۆزبايى چىم لى دەكەيت. لەوكتەدا موسا "پامسىس" ى لەنامىزگىرت و وتى: ئىستا پىت دەلىم، دواى ئەو ەك بەرپەبەرىك پۇشتە دواوہ و سەرى پىزى بۇ دانەواند و وتى: سلاو لەجىگىرى قەرمانەرەواى ھكومت!

پامسىس قاقا پىكەنى و لىنى پىرسى: سەرقالى چ كارىكىت؟ موسا وتى: دروست كىردنى خىشت و تاشىنى بەرد، ئەو كارانەى لەكەنارەكانى خۇرئاوادا فىرى بوم. ئىمە دەبىت تەلارىكى ستوندار و فراوان كە ھەموو سەر ستونىك لەشىوہى گولى "پاپىرۇس" دروست بىكەن. بۇئەم كارەش پىويستم بەچەند بەرد تاشىكى لىھاتوو و شارەزايە بۇئەوہى دەستكەوتەكانى مىسر بەسەر بەردەكانەوہ ھەلگۆلن.

پامسىس وتى: وىزانم بەم كارەوہ زۆر پەيوەست بوپىتى. موسا وتى: دروست كىردنى پەرىستگايەك ەك دروست كىردنى كاسەيەكى زىپىن وايە، دەتوانى تەواوى شتە سەيرەكانى تىدا بىكىشىت، بەراستى ناشقى ھونەرى تەلارسازىم، چۈنكە خۇم لە بوارى تەلار سايىدا دۇزىوہتەوہ... دواى ئەوہ وتى:

وەرە با ئاشناي بەش بەشى ئەم كارانەت بىكەم، بەرپىگايەكى بنمىچدار و سەرداپۇشراودا تىپەرى كە "ئامەن ھوتپ"ى سىيەم ھاۋكات لەگەل ستونگەلىك بەبەرزايى بىست مەتر بنىياتى نابوو كە ھىشتا بۇ مەزن پراگرتنى ئەو كۆشكە بەس نەبوو، چونكە لەچەرە ستونىك كە مەودايەكى كەم لەنيوانياندا ھەبوو و لەپىتى چەند پەنجەرەيەكەو پوناكى بۇ دەرۋىشت پىك دەھات. بەبۇنەي بەرپاكردى مەراسىمى خوداكان پەيكەرى ئەوان و خودى فەرەون بەسەر ستونەكانەو ھەلدەكۆلەن. ئەم بەردانە پوناكى سەرتايى كە مىسر لەپىتى ئەو ھەو ھەو خۇراكى خۇي پەيدا دەكات لەناو خۇيدا دەپارىزىت. موسا ئەو بابەتانەي بۇ باس كەرد كە بەخۇپاگرى كەرەستەكانەو پەيوەست دەكرا و وتى: بىرپارە بەفەرمانى فەرەون لەژىر دەستى وستاكارى "بارەگاي پاستى" لە گوندى "ویرالمدینە" و كەنارەكانى خۇرئاواي نىل، فېرى نەينى پىشەيەك بىم و ئەنجامىشى بىدەم... لەم كاتەدا چىتر كاتى نانى ئىوارە بوو، كرىكارەكان كەرەستەي كارەكانىان كۆكردەو و خۇيان نامادەي پۇشتن كەرد، دواي ماوہيەكى كەم شوينى كار بەتەواوى چۆل و ھۆل بوو.

پامسىس وتى: دەرۋىم بۇنەو ھەي خۇم بۇ سەردانى "چاوى شار" نامادە بىكەم.

موسا وتى: لەگەل كىدا دەرۋىت؟

پامسىس وتى: لەگەل فەرەوندا.

فیرعەون لایەنگری "رامسیس" ی کرد

لەناو جەرگە ی شاری پیروزی "چاوی شار" دا پەرستگای مەزنی "رع" پوناکی یەزدانی، خودای پۇج بەخش خۆنوینی دەکرد. خەریک بوو وەرزی زستان دەهات بۆیە لەکاتەکانی شەودا هەوایەکی ساردی هەبوو و کاهینەکانیش خۆیان بۆ ئاھەنگی "ئزیریس" ی هیما ی نەینی "رع" بون.

فیرعەون بە "رامسیس" ی وت: "تۆ" تبس "لەناسی و ئیستاش دەبیئت ئاشنای "چاوی شار" بیئت. بیروەزری باوبا پیرانمان لە "چاوی خۆر" دا پێژراوه. بەرزپاگرتنی "چاوی خۆر"، ئەم پێبوارە هەموارە لەهەرتدا تۆمار بکە، چونکە بنیاتنەری زنجیرە یەک لەدوای یەکەکانی دەستەلاتی بەشیوەیەکی یەکسان لەنیو کاهینە مەزنەکانی "چاوی خۆر" دا دابەش کردوو، لەبەرئەووە من پێزی لەم بیروەزەر دەگرم، تۆش دەبیئت پێزی لی بگریت، لەئایندەدا نابیئت فەرمانی هیچ کاهینیک جیبەجی بکەیت، بەلکو دەبیئت وەک پەییوەندی ئەلقە ی زنجیریەک پەفتار بکەیت کە هەم ئەوان بەیەکگرتویی بەیئیتەووە لەهەمان کاتیشتا بەبەردەوامی بەیەکیان ببەستیتەووە.

"رامسیس" ییش بەباوکی وت: بەلام شاری "ست" ١٧ بەلای منەووە گرنگترە. فیرعەون بە "رامسیس" ی وت: چیتەر هەلبێژاردنی تۆم بۆ جێنشینی جیگیرکرد، بگەرێزەووە بۆ هەمان شار "شاری ست" و پەییوەندی بەو دەستەلاتە نەینی ئامیزەووە بکە، هەلبەت لەوکاتە ی کە تۆ دەپۆیت منیش دەگەرێمەووە بۆ نیشتمانی خۆرئاوا و بەمۆمیا کراوی زیندو دەمیئەووە!

¹⁷ شاری ست: شاری خۆنپێژی، شاری ئەهریمەن و شەرەنگیزی و نۆرداریە.

پامسیس وتی: باوکە گیان تۆ ھەرگیز نامریت!..... فیرەون لەمکاتەدا پینەکنەنی بەلام پوختساری شیوہ گالتەجاریەکی لەخۆگرت. فیرەون پینمای "پامسیس"ی کرد و بردیە ناو پەرستگای "رع"، ناو ئەو پەرستگایە زۆر فراوان و ستونگەلیکی شیوہ قوچەکی ھەبوو، نوکی ھەریەک لەو قوچەکیانە پویشی زیڕ کرابوو و سەری لە ئاسمان دەخشاند بۆئەوێ کاریکەرێە زیانبەخشەکان کم بکاتەوہ. ھێمای ئەم بەردە سەرەتاییە لە "شنار" دەچوو کە بونایەتی خۆی- لە سەرەتای ئوقیانۆسی بەرەبەیانێ دروست بونەوہ ھەلدیت و دواجار بەرەو وشکانی دەروات-دەنواند. فیرەون "پامسیس"ی بەخەم و پەژارەیکەوہ بەردە ژێر درەختی "ئەقاقیا" سۆرەکانەوہ کە دوو کاهین لەشیوہی "ئیزیس و نفتیس" سەرقالی ستایش کردن بون. فیرەون-ست ھوس- بەم شیوہیە بۆ "پامسیس" باس دەکات: خودای نەیینراو فیرەونی لەم "درەخت" ھوہ ھێنايە دنیاوہ، دواي ئەوہ بەشیری ئەستێرەکان بەخیوی دەکات و ناویکی تایبەتی لی دەنیت..... پامسیس سات لەدواي سات سەرسوڤماویەکانی زیاتر دەبوو تا ئەوکاتەي گەشتە ژوری نزاکردن: بېرێک زیڕ و زیوی زۆر لەدار "مەرمین" بەپانی نزیکی دوو متر و بەرزایی کەمێک لەدوو متر زیاتر لەژوری نزاکردندا بەدی دەکرا، بەسەر ترازوی شەھینیکیوہ مەیمونیکی لەئالتون دانرابوو. وەرزی داگیرکەر-فیرەون- وتی: ئەم مەیمونە ھێمای خودای "تھوت"ە، خودای "تھوت" مامۆستای "ھیرۆگلیف و پیوہرەکانە"

پامسیس پرسى: ئایا ئەم ترازووە بەکار دەھێنریت.

وەرزی داگیرکەر وتی: بۆ تۆ کە ئومیدی ئاینەدی فیرەونی میسرت لێدەگریت زانین و ئاگایی بەکارھێنانی ترازوی "چاوی خۆر" زۆر پیویستە. ترازوی "چاوی خۆر" پیوانەکردن و کیشانی پۆج و دل لەئەستۆ دەگریت، ئەم ترازووە دەتوانیت کیشانەي ھەموو شتیکی بکات! دواي ئەوہ دەستەکانی ئارستەي ئەو ترازووە کرد و وتی: ئومیدی ئەوہ دەگریت "مات" کە ھێمای "ست"ە، بەردەوامی ئیلاھەبەخشی پەفتار و کردارەکانت بێت.

سەر لەئىۋارەى ئەو پۆژە رامسىس بەباۋكى وت: ئىستا كە منت ئاشناى "چاۋى
خۆر" كەرد، پىم پىبىدە بېۋم بۇ كارگايەك كە شارەزام لەكويىيە، بۆئەۋەى بەردى بنىات
نانى پەرستگاي داھاتويان پى پاسبىرم.

جىڭرى سەرۆك دىكىگە لەچاۋى "شئار"ى بىرايدا

پۇژى لەدايك بونى كچى فىرەون "دولانت" بىيانويەك بوو بۇئەۋەى مىواندارى كاربەدەستە مەزەنەكانى دەۋلەت بانگىشتى ئەو يادە بىكەن و كۆيان بىكەنەۋە، ئەمانە لەم دانىشتنەدا ئاشنايەتيان لەگەل چەند پوخسارىكدا پەيدا كرد، سەرەپراى ئەۋەى پىشتىر بىننىبويان، بەلام لەم مەراسىمى پۇژى لەدايك بونەدا پوبەپروى ئالوگۇپىكى سىياسى و ژيانى بونەۋە، رامسىس لەپلەى جىڭرى سەرۆك و "شئار"ىش پلەى سەرۆكى مەزىنپاگرتنى پى بەخشرا، "رامسىس" ئەم بەرپرسىيارىيەتيەى بە "شئار" بەخشى بۇئەۋەى يەكەمىن كوتەكى فەرمانپرواىى خۇى پىشان بدات، رامسىس دەيزانى فىرەونى باوكيان بىگومان لەم مەراسىمەدا بەۋى سالىپۇژى لەدايك بونى كچەكەى بەشدارى دەكات، لەبەرئەۋە ئەم كارەى بە "شئار" سپارد، چونكە نەيدەتوانى چاوپۇشى لى بىكات، فىرەون بەگوتەكانى "رامسىس"ى لەبەردەم ھەمواندا ۋەك جىڭرى سەرۆك پىنى ناساندن و وتى: دەيىت بەناچارى گويپرايەلى فەرمانەكانى بن، بىگرە ئەم فەرمانە خودى "شئار"ى برايشى دەگرتەۋە. ھاوسەرى "دولانت" بەۋرگىكى زلەۋە بەدەم پىكەننەۋە لە رامسىس نىزىك بويەۋە و بەدەم خىرماتن و كەمىك دەم لوسىيەۋە وتى: ئامادە بونى جىڭرى سەرۆك خۇشالمان دەكات، منىش دەيىت ھەم خۇشحال و ھەم خەمگىن بم!

"موسا"ش لى پىرسى: تۇ ھۆكارى خۇشخالىبونى خۇتت دەرپى بەلام بۇچى خەمگىنى؟

راھینەری قوتابخانەى "کەپ" و زاواى فیرعون پراھینەری تابیعتی پامسیس وتى:
چیتەر لەمەرو بەدواوە مامۆستای جیگری سەرۆکی حکومەت ئەمەرو و خویندکاری
خۆشەویستی دوینیم نیم.

پامسیس وتى: تۆ لەقوتابخانەى "کەپ" دا دەیان خویندکارت هەیه.
سارى وتى: بەلى وایە، بەلام پامسیس بۆ من وەك گولێكى بۆنخۆش و بیۆنە
وابوو.

پامسیس وتى: پیروزیای پۆژی لەدايك بونی هاوسەرەكەت لی دەكەم، بەبۆنەى
ئەم سالتۆزەو دەمەوێت دیاریەكت پێشكەش بكەم، ئایا کاریكى نویت لەبەرچاو
نەگرتوو بۆئەو پیتی بەخشم؟

سارى وتى: دەبیئت ئەوەت ییپراگەینەم كە بەپررسیاریەتى بەرپۆبردنى
خەزینەكانم لەبەرچاو گرتوو، ئەم كارەش ئەو هەلەم پێدەبەخشیت لەدولانتى
هاوسەرم زیاتر نزیک ببمەو، دەزانیت كە "دولانت" پەيوەندیەكى تابیعتی
بە "پامسیس" هەهەیه. لەمكاتەدا "دولانت" ى خوشكى پامسیس بەهیمایەكى
دەستى سارى خۆی گەيانده لای هاوسەر و براكەى. دولانت بەپراڤەیهك ئارایش و
خشل و زێپى لەبەرکردبوو كە دە سال لەتەمەنى خۆی گەرەتر دەهاتە بەرچاو.
لەمكاتەدا سارى هاوسەرى ئەو دوانەى بەتەنهایى بەجى هیلا.

"دولانت" یش براكەى ماچ كرد و لیى پرسى: ئایا هاوسەرەكەم قسەى لەگەڵدا
كردیت؟

پامسیس وتى: بەلى.

دولانت وتى: بویته مایەى خوشحالى من چونكە توانیت "شنار" لەگۆرەپانى
پكا بەرى بكەیتە دەرەو. هەرچەند "شنار" یش برا مە بەلام دەبوو لەباتى "شنار"
ناوى "شرەت" یان لی بنایە.

پامسیس وتى: شنار چ زیانیكى بەتۆ گەياندوو؟

دولانت وتى: نامەوێت لەم كاتە خۆشەدا جیگری سەرۆكى حکومەت دلتەنگ
بكەم، ئەو بەلای منەرە گرنك نیە، گرنك ئەوێه تۆ پەى بەهاوێكانت ببەیت.

رامسیس وتی: تۆ و هاوسه ركهت له باره ی دهسته لاته كانی منه وه به هه له دا چون.

دولانت پرسى: چ هه له یه ك؟

رامسیس وتی: من دهست تیوه ردان له لابردين و دامه زاندى هیچ كه سیكه وه نادهم، هه موو هه ولیكم بۆ به پریو بردنى ولات ته رخان ده كم، هه روك چون فیرعه ونیك ولات به پریوه ده بات، هه ول ده دم ئه م جوړه به رنامه نه له ژیاندا جیبه جی بكه م.

دولانت وتی: ئه مانه ی باست كرد بیرگه لیكى راسته قینه نین، به لكو خه یال پلویه. تۆ توانای ئه نجامدانى هه موو كاریكت هه یه، تۆ ده بیئت سه ره خوپی كار له خۆتدا نیشان بگه یین، جیگرى سه روك واتای هه نكاویك دور له فیرعه ونه وه ده گه یه نیئت، من و هاوسه ركه م "سارى" ده مانه ویئت له پریزى كه سانى نزیك و نه ینى پاریزى فیرعه ونى ئاینده و "رامسیس" ی برامدا بین. ئیمه ده مانه ویئت له زۆر بابه تدا وه ك چا و گویت ئه وه ی له چوارده ورتدا پووده دات پیئت راگه یه نین، به راستى ئیمه توانای ئه نجامدانى ئه م كاره مان هه یه.

رامسیس وتی: خۆشكى به پریزم، به داخه وه تۆ بابه ته كان له دیدگای خۆته وه هه له ده سه نگینى، میسر به م جوړه ساخته كارى و فریو كاریه به پریوه نابریئت، به لكو ده بیئت به كردار ناشنای په گ و پیشه ی گرفته كان به م و له كه نار فیرعه وندا ناشنای ئالوزى و پیچ و په تى كاروباره كان به م، من له ئیستادا له حالى فیربوندام، باره گای فه رمان په وایى بۆ من وه ك قوتابخانه ی "كه پ" دیته به رچاوم، له قوتابخانه ی "كه پ" دا وانه ی تیوریمان ده خویند، به لام لیږده وانه كان كردارین.

دولانت وتی: به هیچ شیوه یه ك گوته كانتم به دل نیه، تۆ ده بیئت بزانیئت فیرعه ون بون پیویستى به پله وپایه خوازیه، ئه گه ر بته ویئت په پیره وى ژیانى راسته قینه بیئت له ناو ده جیئت.

له گۆشه یه كى ئه و ته لاره دا "شنار" بیر و هه ستى لای رامسیس بوو. پیاوه كانى زانیارى وردى ئه ملا و لای ئه و ته لاره یان بۆ ده هیئا و شنار له وه دلتیا بوو كه دواى كوچى دواى كردنى فیرعه ون "رامسیس" ده بیئت جینشینى. گوزارشى "چاوى

خۇر"ئەۋەى خىستە پرو كە فېرەن دواين قۇناخى گواستەنەۋەى دەستەلەت بەرامىسىس دەسپېرېت. بەپېئى يەككە لەو گوزارشتانەى كەبە "شئار"يان گەياندېو، رامىسىس لەسەر بىنەماى ئەو گوتانەى كە لەلەين يەككە لەكاهىنەكانى پەرسىگا "چاۋى خۇر" باسى كىرېو، پوبەپۇى ترانزى "چاۋى خۇر" بوۋەتەۋە. چىتر ھىچ ماۋەيەك بۇ "شئار"نەماۋىيەۋە، دەبىت ھىرشى بۇ بىكات، ھىرش بىردن لەدەرونەۋە بۇ ئەو بەس نەبوو، ئەو بىرۆكانەى بەھزى "شئار"دا ھات بۇ "عاشە"ى دۇستى-دۇستى رامىسىس و سىخوپى شئار-گىپرايەۋە، "عاشە"ش لەرز كرتى و وتى: ئەم تۆلە سەندەنەۋەيە زۆر ترسناكە.

شئار وتى: ھەرچى بىت نىازى پاشەكشەكردنم نىە.

بەسەر پوبارى نىلەۋە چارۆكە سىپىەكان بەسەر كەشتىەكانەۋە دەشەكانەۋە و بەبچوكتىن شەنەى با شەپۇلانسان دەدا. شئار لەژورى بچوكى كەشتىدا دور لەپوناكى خۇر بۇئەۋەى خۇى لەسوتانى پىستى بپارىزىت خزابوۋە كونجىكى ئەو ژورەۋە. "عاشە"لەبەرامبەرىدا بوو و ئاۋى "خىرئوب"ى دەخواردەۋە: ھىوادارم لەكاتى ھاتنم بۇ ئاۋ ئەم كەشتىە ھىچ كەسىك چاۋ بەمن نەكەوتىت... بەپېئى پىۋىست ئامادەكارى خۇپارىزى كراۋە!

شئار وتى: دەزانم كە تۆ كەسىكى زۆر خۇپارىز و سىياسىت.

"عاشە"پرسى: گوتە و پرسىارەكانت زىاتر گونجكاو و گومانائىم دەكات،

چونكە بۇچى دەبىت ئەۋەندە خۇپارىز و لەخۇمان دودل بىن؟

شئار وتى: ھەموو كەسىك دەزانىت "عاشە"يەككە لەھاۋپى زۆر نىزىكەكانى

سەردەمى قوتابخانەى "كەپ"ى رامىسىس. وانىە؟

عاشە وتى: واىە، ئىمە پىكەۋە لەيەك پۇل و لەيەك شۇندە دادەنىشتىن.

شئار پرسى: ئايا لەۋكاتەۋە رامىسىس بۇ جىگىرى سەرۆك دەستنىشان كراۋە

پەيۋەندىت پىۋە كىرۋە؟

عاش وتى: من داۋاي نوڭنەرايەتى يەككە لە ولاتانى ئاسىيام كىردۈۋە
 و"پامسىس"ىش يەكسەر ئەۋ داۋايەي پەسەندە كىردىم، بىر يارە بېرۇم بۇ يەككە
 لەبالويزخانەكانى ولاتى ئاسيا، بەراستى دەبمە بالويزى مىسر.

شئار وتى: باۋەر بەۋە دەكەيت كە ھەۋلىكى زۆرۈم داۋە بۇئەۋەي كەسىكى
 ناۋبانگت لى دەر بىكەم، سەرەپاي ئەۋەي تۈرۈم، بەلام ئەم پىشتىگۈي خىستەنەم نايتە
 پىگەر لەبەرەمبەر ئەۋىشتەي بۇ ئىۋە لەبەرچاۋم گىرتۈۋە.

عاشە وتى: زمانى تۈرۈپى شايستەي تۈنە. تۈبەھىچ شىۋەيەك تۈرۈپ نايتە.
 بەلام من كەمىك زىادەپۇيى تىدادەكەم.

شئار وتى: پامسىس زۆر پقى لىمە، ئەۋ بىر لەمىسر و خۇشەختى مىسر
 ناكاتەۋە، چۈنكە پىشېنى ھەلۋەشان و پوخانى مىسر دەكەم، ئەگەر كەسىك
 لەبەردەم"پامسىس"دا نەيتە پىگەر، مىسر ئاراستەي لەناۋچۈن دەبات. من ەك
 خۇم ئەۋ مافە بەخۇم دەدەم كە پى لەم ويران بونە بىگرم. داۋا لە ھەموو كەسىكى بە
 تۈانا و دىسۆز و ژىر و لوجىك دەكەم... شئار تەماشايەكى پوخسارى"عاشە"ى
 كىرد بۇئەۋەي بزانىت قسەكانى تا چەنك كارى تىكىردۈۋە.

بەلام عاشە وتى: من ەك خۇم بەھۋى ئەۋەي چەندىن سال لەگەل پامسىس دا
 بووم، زۆر ئاشناي لايەنى پۇخى و پەفتارى ئەۋم، پامسىس لىھاتتوۋىەكى تەۋاي
 ھەيە لەۋەي خۇي ەك كەسايەتيەكى مەزىن پىشانى دوروبەرى بدات. ھەمان ئەم
 تاييەتەنەش بوۋە ھۋى ئەۋەي فىرەۋن ئەۋ ەك جىگىرى سەرۈك ھەلبىزىرەيت،
 لەكاتىكدا شايستەي ئەم پلەۋپايە نىە. پامسىس ئەۋەي بىرى لىدەكاتەۋە
 ھوكمىرانىنە، ئەۋ بەشىۋەيەكى تەماكارانە ھانى فىرەۋنى دا سەردانى
 پەرسىتگاي"چاۋى خۇر"بىكەن بۇئەۋەي كاھىنى ئەۋ پەرسىتگايە لايەنگىرى بىكەن.

عاشە شىلەژا و وتى: بەبۇچۈنى من فىرەۋن پىشنىارى ئەۋەي لىكىردىت
 سەردانى ئەۋ پەرسىتگايە بىكەن.

شئار وتى: خۇت وتت، پامسىس دەتۈانىت وا لەفەرەۋن بىكات دەست
 لەفەمانەۋايى ھەلگىرىت و بەھەردۈۋ دەستى تاج و تەختى خۇي بە پامسىس
 بىەخشىت.

عاشە وتی: کەواتە جەنابت دەلێت فیرعەون بە دەستی رامسیس مومیا کراوە؟
 شنار وتی: فیرعەونی مومیا کراو دەتوانیت رامسیس بەو حالەو بە جیگرێ خۆی
 ھەلبژێریت، باش گویم لێ بگرە ولات یاسا و نەریت و پیشەکی خۆی ھەیە، من
 بە ناوێشانی کوڕە گەرە فیرعەون بە پیتی نەریت و یاسا مافی ئەو ھەم ھەیە بێمە
 جیگرێ باوکم.

عاشە وتی: بە پێچەوانەی ئەو ھەم بیری لێ دەکەیتەو، تۆ دەتەویت چاوپۆشی
 لە زۆربەی نەریتەکانی میسر بکەیت!

شنار وتی: تەنھا ئەو بەسە کە چاوپۆشی لە نەریتە کۆنەکان بکەیت.
 مەگەر "ھورم ھب" ی مەزن کۆمەلێک یاسای نوێی دانەرێژاوە؟ پۆژ لەدوای پۆژ
 جیھان پێویستی بە یاسای نوێی تایبەت بەو سەردەمە ھەیە.

عاشە لێی پرسی: ئایا تۆ دەتەویت دەروازەی میسر بەروی جیھاندا بکەیتەو؟
 شنار وتی: بەلێ، چونکە لە ویاوە پەردام ئەوە بازەرگانی ناو بانگیت پی دەبەخشیت
 نە کە جەنگ و خۆینپرشتن کە بکوژی بازەرگانی و ناو بانگیە.

عاشە وتی: تۆ لە چاوە پەردا و داوێ زۆر گۆراویت.

شنار پۆچوو ھەزری خۆیەو و وتی: فەرمانەرەوایی ئایندە ی رامسیس ناچارم
 دەکات، پلانەکانم بگۆڕم، ھەر لە بەرئەو ھەش بەنھینی تۆم بانگیشتی ناو ئەم
 "گەمی" یە کرد بۆ ئەو ھیچ بێگانە یە کە نەتوانیت گوێی لە گفتوگۆکانمان بێت و
 بتوانی ئازادانە پێکەو گفتوگۆ بکەین. لە ھەولێ ئەو ھەم میسر پزگار بکەم، دەبیت
 چالاکێ ژێر زەمینی دژی رامسیس بەرپا بکەم. ئایا ئامادەیت ھاوکاریم بکەیت؟
 ئەگەر سەرکەوتن بە دەست بەینین ئەوا لە فەرمانەرەواییدا بەشداری دەبیت.

عاشە بێدەنگ تەماشای پەوتی پووباری نیلی کرد و وتی: تۆ وتت لە بەرئەو ھە
 ھاتوینەتە ناو پراستی پووباری نیلەو بۆ ئەو ھەم بێ پەردە قسە لە گەل یەکتەدا بکەین،
 کەواتە بۆچی بە زمانیکی ئالۆز قسەم لە گەلدا دەکەیت؟

شنار وتی: پەيوەندی بازەرگانی و پەيوەندی گەلێکی تری ئاوا لە گەل ولاتانی
 ئاسیادا رامسیس پزای ناكات.

عاشە وتی: ئایا تۆ چەند پەيوەندیەکی تەرت لە بەرچاوە گرتووە؟

لەسەرەتای پوژانی گەشە و بون بەپیاو "موسا" بپاری دا سەردانی ئەو بەشەنە
 کۆشک بکات کە تا ئەوکاتە هەلی ئەوەی بۆ نەپەخسابوو تەماشایان بکات. لەناو
 کۆشکدا لەگەڵ جۆرایەتی و بەرفراوان بونی هەموو کەسێکدا دەیتوانی تەنها لەو
 شوێنە کە تاییبەت کرابوو بەو نیشتهجی یان سەردانیان بکات، لەبەرئەوەی
 هەندیک شوێنی تر هەبوو نەیدەتوانی سەردانیان بکات. موسا ئەو پوژە پۆشت بۆ
 سەردانی کۆشکی فەرمانپەرەیی وەرزی داگیرکەر-ست هوس-ی فیرعەون، ئەو
 سەردەمە هەندیک بەش قەدەخە بوو سەردانی بکەیت و هیچ یەک لەشازادە و ژنەکان
 نەیان دەتوانی سەردانی ئەو شوێنانە بکەن، مەگەر بەتاییبەت بانگیشتی ئەو شوێنە
 بکری. بەشیکێ تر هەبوو کە شازادەکان دەیان تۆنی هاتوچۆی تیدا بکەن ئەویش
 بەمەرجێک گەشتبە تەمەنی پیاوێتی-چواردە سالی تەواو-... موسا سەرەتا
 ویستی سەردانی کۆشکی فیرعەون بکات، بەلام لەبەرئەوەی مۆلەتی چۆنە ژۆرە
 پێنەدراوو، سەردانی ئەو شوێنانە کرد کە پێیان پێداوو. موسا بەردەوام پیش
 ئەوەی بپوێت ئەو جۆرە شوێنانە لەخۆی دەپرسی، ئایا چی لەو شوێنانەدا هەیە
 کە منداڵەکان ناتوانن سەردانی بکەن و مۆلەتی چاوپێکەوتنیان
 نادەن؟! هەرلەبەرئەوەش زۆر کونجکاوی ئەوە بوو بپوێت و سەردانیان بکات
 بۆئەوەی بزانی چی لەویدا بەدی دەکری. ئەو شوێنە قەدەغەکراوە کۆشکێکی
 مەزن بوو و موسا ئازادانە بەسەر پلیکانەکاندا سەرکەوت و گەشتە تەلاریک.
 دەرگای تەلار کراوە و پەنجەرەکانیشی پوویان لە "نیل" هەبوو. لەناو ژۆرەکەدا
 موسا چاوی بەچەند سنووقێکی پەرلە "پاپیروس" ١٨ "کەوت. لەنزیک یەکیک
 لەپەنجەرەکانەو پیاویک پو لەنیل و پشتی لە "موسا" وە بوو لەبەردەم میزێکی
 مەزن کە لەداری "سەدر" ١٩ "دروست کرابوو دانیشتیبوو و بەپێنوسیکی لەپەرگەزی
 مس بەدەستەو سەرقالی نوسین بوو. لەلایەکی ئەو میزەو کەرەستەیی ئەندازیاری

¹⁸ کاغەزی ئەو سەردەمی میسر.

¹⁹ سەدر: درختێکە لەناوچە گەرمە سێرەکاندا دەپوێت و بەرەکی وەک "گۆز" وایە. بەعەرەبی پێی دەلێن "نبق" کە بە "نەبک" دەپێننە زمان... وەرگێز.

بۆنمونه راستە، بازى ۋ چوارگۆشە ۋ سىڭگۆشە دەيىنرا. موسا لەبەردەم دەرگاكدەدا
پارەستە ۋ بىستى ئەر پيارە بىڭنەۋەي تەماشاي بىكات ۋ سەرى بۇ دواۋە ۋەرگىرەيت
ۋتى: شازادە دور كەۋە!

"موسا" ش بەسەرسورمانەۋە پرسى: تۆكە ھىشتا چاۋت پىم نەكەۋتوۋە
لەكوئە زانىت من شازادەم.

كابرەي نوسەرىش ۋتى: چونكە تەنھا شازادە، دەتوانىت يىشەرمانە سەردانى
شوينىك بىكات كە بەۋەۋە پەيوەست نەيىت.

موسا ۋتى: ئەگەر بويىتمە رىگر لەبەردەم كارەكانتدا ئەۋا داۋاي لىيوردنەت
لىدەكەم، ئەگەر بەزمانىايە دلگران دەبىت خۆم نەدەكرد بىرەدا، لەبەرئەۋەي دەرگام
بەكرەۋەيى بىنى ۋتم با سەردانىكى ئەم ژورە بىكەم.

پىاۋىش ھەر بەۋ شىۋەي سەرى دانەۋاندېۋ ۋتى: ئەۋە بۇ يەكەمىن جەرە
دەبىستەم شازادەيەك داۋاي لىيوردن بىكات، پىشتەر كاتىك ناپەزايى خۆم دەرەپرى ۋ
دەموت بۆچى بى داۋاي مۆلەت خۆت دەكەيت بەم ژورەدا سوكايەتى ۋ ھەرەشەيان
لى دەكردم. پىم بلى ناۋت چىيە شازادە؟

موسا ۋتى: ناۋم "موسا" يە.

كابرەي نوسەر ۋتى: موسا ناۋيكى ناتەۋاۋە، ئەمە نىۋە ناۋە.

موسا ۋتى: ھەرچى بىت موساي كوپى "ئىخاس ئامون" ى شارن ۋ خوداي
مىسرم.

نوسەر ۋتى: ئۆۋەكەۋاتە تۆكوپى شازادە نەيىنى ئامىزەكەي كۆشكىت، لەم
كۆشكەدا شازادە "ئىخاس ئامون" بەشازادە نەيىنى ئامىز ناسراۋە، زۆر ئارەزۋى
ئەۋە دەكەم ئەم شازادەيەي دايكىت بىيىنم. لەمكاتەدا سەرى بەرز كىردەۋە ۋ
پوى بەرەۋ موسا ۋەرچەرخاند ۋ تەماشايەكى موساي كرد ۋ ۋتى: ئەگەر ناۋت
نىۋە بىت، بەلام خۆت زۆر تەۋاۋىت، چ قەد ۋ بالايەكى كەتەت ھەيە، پىرۆزبايىت لى
دەكەم. لاۋيكى قارەمانى ۋەك تۆنابىت نىۋە ناۋى ھەيىت، دەتوانم ناۋىكت بۇ
بدۆزەۋە.

موسا وتی: هر ئه موسایه تهواو و بهلای منهوه باشه و هه موو کهسیک من بهم ناوه ده ناسیت، تۆش به هر ناویک که خۆت حهزت لییهتی بانگم بکه، به لام هه مان ئه موسایه ی پیشوم.

پیاو زهرده خه نهیه کی کرد و وتی: ئیستاش منیش خۆم به موسا ده ناسینم ناوم "نف" ه، سهروکی ته لارسازانم، کۆشگه لیکی زۆرم بۆ فیرعهون دروست کردوه، تهواوی ته لارسازه کانی "تبس" له هه موو شوینیکدا له ژێر چاودیتری مندا کاره کانیان ئه نجام ده دن، خۆشم سهروکی خۆم، له م ولاته دا ته نها فیرعهون ده توانیت فه رمانم پیبدات، به پیچه وانیه ئه مه شه وه خۆم فه رمان به هه موو کهسیک ده دم! و زۆریش له فیرعه ونه وه نزیکم.

موسا وتی: هوکاری نزیک بونت له فیرعهون چیه؟

نف وتی: چونکه "وه رزای داگیرکه ر" فیرعهونی ئه م سه رده مه ناشق و شه یدای هونه ری ته لار سازه، ئه و به ته نهایی به ئه ندازه ی چه ندین فیرعهون له م ماوه یه دا ته لاری دروست کردوه. هر له به رئه وه ش به راده یه ک گرفتاری پاسپارده کانی ئه وم که تاقه تی ئه وم نیه شازاده کان بێن بۆ لام و ببه مایه ی ده ردیسه ریم.

موسا وتی: تۆ په خنه ت له ناوه که م گرت، ئیستاش من ده مه ویت بزانم بۆ ناوت "نف" ه؟

"نف" ی ئه ندازیار وتی: دایک و باوک کاتیکی ناوی "نف" له منداله که یان ده نین که پێژیه منداله کانیان سنوری ئاسایی تیپه پراندییت، چونکه ئه وه نده ناوی جوراجوریان له منداله کانیان ناوه که دواين مندالیان ته نها به ناوی "نف" خویان رازی ده کن، هه لبه ت دایک و باوکم جوتیاربون یاژره مندالیان هه بوو، منیش تاکه مندالیکیان بووم که به زیندویی ماومه ته وه! ئایا تانیستا ناوی "ستی کاف" ت بیستوه؟

موسا وتی: تا ئیستا ناوی وام به رگویی نه که وتوه.

"نف"ى ئەندازىيىرى وتى: "ستى كاف" يەككىك بوو لە زەوى خۆرەكانى شارى "تبس"، زەوى جوتيارانى وەك گەرەو ۲۰ لىيى وەردەگرتن و بېرىك سامانى بەقەرز پىدەدان و ماوەيەكى بۇ گەپانەوۋى سامانەكەى بۇ دىيىرى دەگرتن، ئەگەر كابراى جوتيار نەيتوانىبا لە كاتى خۆيدا قەرزەكەى بداتەوۋە ئەوا "ستى كاف" بەشىۋەيەكى ياساى دەستى بەسەر زەويەكانىاندا دەگرت، ئەو لەبەرئەوۋى ھۆشيارانە يان ساختانە كارى دەگرت، ھەمىشە كارەكانى لايەنكى ياساى لەخۇ دەگرت و ھىچ كەسك نەيدەتوانى بيانوى پى بگرت. من، بەواتا دايك و باوكم بونە قوربانى ئەم "ستى كاف"ە، ئەو دوانە دواى لەدەست دانى زەويەكانىان دىقيان كرد و مردن، منىش بەتەنھايى مامەوۋە، بەلام دايەنك منى سپارد بە چەند تەلار سازىك كە لەكۆشكى فیرەوئەندا كارىان دەگرت، بۇئەوۋى بتوانم موچەيەك بەدەست بەينم، لەوكاتە بەدەواوۋە گرنىگىەكى زۆرم دەدا بەكاروبارەكانى تەلارسازى و تا ئەوكاتەى كەم كەم سەرگەوتنم لەوۋەدا بەدەست ھىنا نەخشەى خانوويەك بكىشم، ھەمان ئەم نەخشەيە بوو ھۆى پىشكەوتنم و بەرزبونەوۋى ئاستى كاركردم.

موسا وتى: ئىستا كە بەو شىۋە سەرنج پاكىشە قسە دەكەيت و سەرگوزەشتەيەكى وروژىنەرت ھەيە دەتوانم لەتەنىشتەوۋە دانىشم و گویت لى بگرم.

"نف"ى تالارساز وتى: زۆرىش بەدانىشتنن خوشحال دەبم، بەلام بەمەرجىك قسە لەگەل يەكتەدا نەكەين، چۈنكە سەرم زۆر قالە، لەبەرئەوۋە تەنھا دانىشە و تەماشىا بكە..... دواى ئەوۋە يەكسەر خۆى بەنەخشەكىشانەوۋە سەرقال كرد، سەرەتا كاتىك موسا چاۋى بە "نف" كەوت واى دەزانى نوسەرە و سەرقالى نوسىنە، بەلام

²⁰گەرەو: وشەيەكى پاراۋى كوردىيە كە دەتوانرىت لەباتى وشەى "رەن"ى غەرەبىدا بەكار بەينرىت، چۈنكە پەھنىش ھەمان واتاى "گەرەو"ى ھەيە، چۈنكە كاتىك تۇشتىك دەدەيت بە "پەن" واتاى ئەوۋە دەگەيەننىت تۇ گەرەويكت لەگەل كەسكىدا كىردوۋە كە ئەگەر لەكاتى خۆيدا ئەو شتەى لىت وەرگرتوۋە بۇى نەگەپىننىتمە، ئەوا ئەو كەسە ئەو شتەى بەرپەن پىت داۋە دەستى بەسەردا دەگرت، بۇيە ئەم مامەلەيە دەقاۋدوق وەك گەرەو وايە، كاتىك گەرەو لەگەل كەسكىدا دەكەيت نىتر لەسەر شتىك پىت يان شتىكى لى قەرز بكەيت و لەكاتى دىيىرى كراۋدا بۇى نەگەپىننىتمە ئەوۋە وەك گەرەويك لەلاى ئەو داتناۋە دەيدۇرىننى يان بەشىۋەيەكى جۈاتر دەتوانن بلىنن لەبەرامبەر ئەۋشتەى كە لىت وەرگرتوۋە يان لىت قەرز كىردوۋە دەستى بەسەردا دەگرت... وەرگىز.

لىنى وردبويەۋە و ئاگادارى ئەۋەبۇ بەپىنوسىكى مىسى دوسىرە كە تا ئەۋ كاتە چاۋى بەۋ جۇرە پىنوسە نەكەۋتېۋى ۋىنەى جۇراۋجۇرى دەكىشا. موسا لەسەردەمى خويندنىدا فىرى زانستى ئەندازىارى بوبو و شىۋە ئەندازەيىەكانى بەباشى دەناسىيەۋە، بەلام نەيدەزانى نەخشەكىشان چىيە، بۇيە تەنھا لىنى وردبويەۋە و بىنى "نف" ى تەلارساز لەكىشانى شىۋە ئەندازەيىەكاندا ۋىتەگەلىكى جوان و ورد دەكىشىت. چەندجارىك چەند پرسىارىك بەھزى موسادا ھات، بەلام لەبەرئەۋەى "نف" ى تەلارساز پىنى ۋتېۋى نابىت بەھىچ شىۋەيەك گفتوگۇ لەنىۋانماندا ئەنجام بدرىت، بۇيە پرسىارەكەى لى نەكرد. موسا بەسەرسوپمانەۋە تەماشاي ھەموو جۈلە و شتومەكەكانى "نف" ى تەلارسازى دەكرد، بەلام كاتىك چاۋى بە "مورو ژمىر ۲۱"ەكەى "نف" ى تەلارساز كەۋت بەشىۋىتەكەۋە ھەلۋاسراپو، كە ھەندىجار "نف" ى تەلارساز موروەكانى ئەمبەرەۋەر پىدەكرد، بۇى دەرەكەۋت تەۋاۋى شتومەك و كەرەستەى كابرەى تەلارساز بەلايەۋە تازەيە. موسا بىنى كابرەى تەلارساز بۇ ژمارەى يەك موروەكى دەھىنايە ئەمبەرەۋە و بۇ ژمارە دوش دوو مورو دەھىنايە ئەمبەرەۋە بەۋ شىۋەيە بەپىنى ھەر ژمارەيەك ئەۋەندە مورو جىبەجى پى دەكرد و ژمىرىارى خۇى پى ئەنجام دەدا. ماۋەيەكى زۇر تىپەپى و "موسا"ش ھەر بەۋشىۋەيە تەماشاجى "نف" ى تەلارساز بوو، ھەرەكە بلىنى بەلاى ئەۋەۋە موسا لەۋى نەبىت بەۋشىۋەيە سەرقالى كارەكەى خۇى بوو. لەناكاۋ "نف" ى تەلارساز بۇئەۋەى كەمىك جەۋىتەۋە سەرى بەرز كردهۋە و تەماشايەكى "موسا"كرد و بىنى پەرىشان و سەرسوپماۋ دەرەكەۋىت. كاتىك موسا بىنى "نف" ى تەلارساز دەستى لەكارەكەى ھەلگرتوۋە ۋاى زانى دەتوانىت قسەى لەگەلدا بكات، بۇيە لىنى پرسى: ئەۋ شتەى لەسەر كاغەزى "پاپىروس" نەخشەى دەكىشىت كەلكى چى دەخوات؟

²¹ مورو ژمىرىارى: ئەۋ ئامىرەيە كە لەچەند پزىك مورو پىك دىت كە سەردەمانى كۇن بەۋ ئامىرە پارە و شتومەكەكانى خۇيانا پى دەرمارد-لەباتى حاسىيەى ئەلكتۇنى ئەم سەردەمە-... كە لەزمانى فارسىشدا "چرتكە" ى پى دەلەن كە لەبەنچەدا لەپوسىيەۋە ۋەرگىراۋە بەۋاتا ئەۋانىش ئاۋىكى تاييەتەيان نىيە بۇ ئەم ئامىرە بۇيە مىنىش ئاچاربوم پىناسەى خودى ئامىرەكە ۋەك ئاۋىك بەكار بەيئەم... ۋەرگىز

"نف"ی ته لارسازیش وتی: ئەمە نه خشه ی ته لاریکه.

موسا پرسى: كام ته لار؟

نف وتی: ئەو ته لاره ی فیرعه ون دهیه ویت دروستی بکات؟

موسا وتی: به لām هیچ ته لاریک لهم نه خشه یه دا به دی ناکریت.

نف وتی: نه خشه کیشان وهك دارتاشی و په یکه رتاشی نیه، تۆ هیچ ته لاریک له نه خشه کیشاندا نابینیت... دواى ئەوه بو ی پونکرده وه: نه خشه وهك پێبهر و پینمایهك وایه و ورده کاری کارهكان به رفراوانتر دهکات، نه خشه ماوه یکیش پیش میژوی دروست بونی قوچه کیهکان بۆ دروست کردنی خانو و ته لاره کان سودیان لی وهگرته وه.

موسا وتی: لهو باوه ردها نیم نه خشه به ئەندازه ی دروست کردنی ته لاریک گرنگی میژووی هه بیئت.

کابرای ته لارساز وتی: هیچ خانو و ته لاریکی بتهو و به هیژ بی نه خشه کیشان مه حاله بتوانیت خۆی پابگریت.

موسا پرسى: ئەو نه خشه یه ی ئیستا ده یکی شیت چیه؟

"نف"ی ته لارساز وتی: نه خشه ی خه زینه یه که.

موسا وتی: ئەوه بۆ یه که مجاره نه خشه ی خه زینه یه که ده کی شیت؟

"نف"ی ته لارسازیش وتی: ئەى موسا تائىستا ده یا خه زینه م دروست کردوه، له راستیدا ئەم خه زینه نه له خۆرئاوای میسردایه، چونکه له وى به هۆی هه ره شه ی هیرشی دراوسێکانه وه پێویستی به خه زینه یه کی زیاتره، به لām فره مانیا ن پێداوم له "دلتا"ی نیل خه زینه یه کی "گه نم" دروست بکه م.

موسا وتی: بیستومه که خه زینه ی گه نم له شوینیکدا دروست ده که ن که وشك بیئت، بۆئه وه ی دانه ویلله که نه گه نیئت، به لām لهم ناوچه یه دا ئاوه وا زۆر شیداره، ئایا جیاواز نیه؟

"نف"ی ته لارساز وتی: فیرعه ونیش له بهر هه مان تایبه ته ندى دهیه ویت له ویدا دروستی بکات، به لām له و باوه رده یه ئەو خه زینه یه ی که له "دهلتا" دروست ده کریت

لههیرشی دوژمنان پاریزراوه، ئەگەر دوژمن هیرش بکاته سەر "تبس" ئەوا سەرەپرای ئەو شەرەش خەلکی گەنمیان بۆ دروست کردنی نان دەبێت.

موسا وتی: دەتەوێت کە ی دەست بە دروست کردنی ئەم خەزینەیه بکەیت؟
"نف" ی تەلارساز وتی: سبە ی، ئایا خەز دەکەیت ببیتە چاودێری دروستکردنی ئەم خەزینەیه؟

موسا وتی: زۆریش خەز دەکەم.

"نف" ی تەلارساز وتی: کەواتە لە لەنگەرگا لەبەردەم ئەو کۆشکەدا پراوەستە و خۆت نامادە ی پۆشتن بکە، پێش ھەڵاتنی خۆز بە پێ دەکەوین، ئەگەر درەنگت پێ ببێت ئەوا چاوت پێمان ناکەوێت.

موسا بە ھەموو ھەولێکی ھەولیدا پەییوەندی بە گروپی ئەندازیارانەو بەکات بۆ ئەوێ بە جێ نەمیشت. شەوی پابردوو لە پاسەوانی پرسى: لێرەدا چ کاتی ک خۆز ھەڵدێت، بە چ شیوێک دەتوانم پێش ھەڵاتنی خۆز لەخەو ھەستم؟

پاسەوان وتی: لەم کۆشکەدا چوارکەس لە چوار کاتی جیاوازا پاسەوانی دەکەین، من پاسەوانی سییەم و دوای ماوێکێ تر پاسەوانیکی تر دێت و دەمگۆرێت. موسا بە شیوێک لە گەڵ کابرای پاسەواندا پێکەوت کە لە گزنگدا خۆی بگەینێتە لەنگەرگا و لە گەڵ گروپی ئەندازیاراندا بە پێ بکەوێت و لەو کارەشدا سەرکەوتنی بە دەست ھێنا. موسا بە ھۆی پەلەکردنیو بە بێ بالاپۆش لە کۆشک پۆشتە دەرەو، سەرما ی گزنگی بە یانان نازاری بە گیانی دەدا و ئاگاداری ئەو بوو کە سیک بالاپۆشە کە ی دا بە شانیدا. موسا ویستی نە ھێلێت ئەو کەسە ئەو کارە بکات، بە لām کاتی لێ ورد بویەو بینى "نف" ی تەلارسازە.

نف وتی: بۆ ئەو ئەندە زوو ھاتی؟

موسا وتی: دەترسام خەو لێ بکەوێت و بێبەشیم لەوێ لە گەڵ ئێویدا بە پێ کەوم.... دوای ماوێک لە کەشتیەکی زۆر گەورە و درێژ لە لەنگەرگا نزیک بویەو. دوو کەس لە سەول لێدەرەکان لە کەشتیەکە دا بەزین و لە لەنگەرگا نزیک بونەو بۆ ئەوێ کە کەشتیەکە بە گوریس ببەستنەو تا بە ملالادا نە جۆلێت، "موسا" ش لەم کاتەدا پۆشتە ناو کەشتیەکەو. لەبەشی کۆتایی کەشتیەکە لە پال ئەو کەسە ی سوکانی

كەشتىيەكەى بەدەستەوہ بوو چاوى بەدىمەنىك كەوت چەند كەسىك لەویدا دادەنىشت بۆئەوہى لە خۆر و باران پارىزراو بىت. موسا بەرەپوى كورسيەك پۆشت و بينى سى كەسى بەسەرەوہ دانىشتووہ، دوانيان كاغەزىكى "پاپىرۇس" ى درىژيان بەدەستەوہ بوو و سىيەميان كەرەستەيەكى وەك سىپايە و چەند كەرەستەيەكى ترى بەدەستەوہ بوو. موسا لەپوكار و كەرەستەكانى دەستيان تىگەشت ئەمانەش ئەندازيارن. دواى ماوہيەكى كورت گورىسى كەشتىيە كە بەلەنگەرگا كەوہ بەسترا بوو كردهوہ و چىتر دواى ئەوہ كەشتى لە لەنگەرگا ئازاد كرا، سەول لىدەرەكانىش دەستيان كرد بەسەول لىدان، سەول لىدەرەكان بەشىوہيەكى رىكوپىك لەيەك كات و پىكەوہ سەوليان لىدەدا. دواى تىپەربونى ماوہيەكى تر پوناكى خۆر لەكەشتىيەكە ھەلھات. ھەلھاتنى خۆر بەپوى پوبارى نىل بەلاى موساوە تازە بوو. موسا لەكاتى رىكردنياندا پرسىاريكى زۆرى لە "نف" كرد، چونكە ئەو گەشتە بەلاى ئەوہوہ تازە بوو. موسا بەردەوام دەپىرسى: كەى دەگەينە ئەو شوينە و چەنىكى تر بەمشىوہيە بەردەوام دەبين.

"نف" ى تەلارسازىش وتى: دەبىت بۆماوہى سى كاترئىمىر بەم شىوہيە بەردەوام بين، ھەرەھا دەبىت لەولاتى كوش نزيك "نزيك" ببينەوہ.

موسا پرسى: دەمويست بزانم ئەوہ راستە كە لەولاتى "كوش" خىللىكى تىدا دەزىت كە ھەموويان كۆيلەن؟

"نف" ى تەلارساز سەرى سوپما و وتى: مەگەر تائىستا ئاگادارى ئەمە نەبويت؟ بەچ شىوہيەك مامۆستايانى "كەپ" بابەتتىك بەو گرنگىيان بەخويندكارەكانيان نەوتووہ.

موسا پرسى: دەقاودەق ولاتى "كوش" دەكەويتە كۆيوہ؟
 "نف" ى تەلارساز وتى: ولاتى "كوش" دەكەويتە پۆژھەلاتى "دەلتا" ى نىلەوہ، ولاتىكى بەرەراوان و شاينى ئەوہ نىە ھىچ گرنگىەكى پى بەدەيت بۆيە چەقى كۆيلايەتيە، "كوش" وەك تەواوى دانىشتوانى مىسر لەكەنار پوبارى "نىل" دا بنياتنراوہ، "كوش" ىش بەھەمان شىوہى مىسر زۆر لەپوبارەكەوہ دور نىە، بەلام لە "كوش" دا پوبارى نىل ھەلناچىت و لافاو دروست ناكات، ھەر لەبەرئەوہش

لەھەندىك شويۇندا چەند سالىك لەنئىمەتى ھەنچونى رۇبارى نىل بىبەش دەبن و كىلگەكانيان تىرناو نابىت. خالىكى تىرى ئەم ولاتە ھەلۇمەرجى سەربازىيەتى، ئەم ناوچەيە ھەمىشە لەبەردەم ھەپەشەي "ھاتى" دان، ھەركاتىك خىلى "ھاتى" لە ولاتى "كوش" ھە تىپەن كوشت و كوشتارىيان تىدەخەن، بۇئەۋەى بىتوان سەرۋەت و سامانىيان تالان بىكەن، ھەر لەبەرئەۋەش ھىچ مىسرىەك لە "كوش" دا نىشتەجى نابىت.

موسا پرسى: ئەو كۆيلانەى لەكوش جىگىن لەكۆيۈ دەيانھىن؟
 "نەف" ى تەلارساز ۋەلامى دايەۋە: كۆيلەكان لەخىلە دەرەندە و ئەفسانە پەرسەكانن و زمانى گەتوگۇيان ۋەك زمانى "فېنىقى" ەكان وايە. ھۆكارى بونيان لەۋى بەھۋى وشكەسالىيەۋە لەولاتەكەيانەۋە كۆچيان كىردۈۋە بۇ ئىرە. ئەمانە دەبىت لە پادشا مۇلت ۋەرگىن، كاتىك ئەم خىلە داوايان كىرد بىنە ناو مىسرەۋە، لەمىسردا پادشاىەكى نەفرەت لىكراۋ-فەرەۋنى لاىنگىرى خۇداى نەبىنراۋ-دەستەلاتى ئەم ولاتەى بەدەستەۋە بوو، ھەمان ئەم فەرەۋنە كە ناۋى لەپىزى فەرەۋنەكانى تردا كۆرۈۋەتەۋە...

موسا لەم كاتەدا قسەى بە "نەف" ى تەلارساز بېرى و لىي پرسى: بۇچى ئەو فەرەۋنە بەنەفرەت لىكراۋ بانگ دەكەيت؟ خۇ كارىكى خراپى نەكردۈۋە، تەنھاي پەنا بەھەندىك خەلك داۋە كە وشكە سالى پوى لەولاتەكەيان كىردۈۋە، بەبۇچونى من پادشاىەكى باش بوۋە.... لەمكاتەدا رەنگ لەپوخسارى "نەف" ى تەلارسازدا نەما و ترس و تۇقان سەرتاپاي جەستەى داگىركىد و تەماشاي سى ئەندازيارەكەى تىرى كىرد بۇئەۋەى بزانىت نايانكاگادارى گەتوگۇكەيان بونيان نە و كاتىك دۇنيابوۋ لەۋەى ھىچ وشەيەكەيان لەم گەتوگۇيە نەبىستۈۋە ھىۋر بويەۋە و تى: لەبىرى بىكە...

يەككە چىپاندى بەگويى "موسا" دا و تى: ئەۋە تۇچى دەلىيت، ھىنانە زمانى ئەم جۆرە گوتانە تاوانە، ھەر ئەۋەى كەسىك گوزارشتىكى ناۋا بدات بەفەرەۋن يەكسەر سەرت لىدەكاتەۋە.

موسا و تى: دەزانى لەمىسردا دوزمىنىكى زۆرم ھەيە!

نف وتى: زۆربەى خەلكى ئاگادارن.

موسا وتى: ھەلبەت ھەموو شت و يىروباوهرىكى خۇم بەخەلكى پاناگەيەنم، بەلكو تەنھا لەگەل تۇدا ئەم جۆرە قسانە دەكەم.

نف وتى: موسا تۆ ھىشتا لاويت و نەك لەسەر بىنەماي ئەزمون و لۇجىك بەلكو بەپىي ھەستەكانت بېرىار دەدەيت، زۆربەى خەلكى لەپوكارى دەرەوھەياندا كەسىكى باش و جوانن بەلام ناخيان پىچەوانەيە، بۆيە ھىچ كاتىك متمانە بەپوكارى دەرەوھەى ھىچ شتىك مەكە. لەبارەى خىلى "كوش" یش دەبىت پىت بلىم ئەو خەلكە نيوھ دېندەيە خاوەنى ھىچ پىشەيەك نەبون، ئەياندەزانی بەچ شىوھەك سود لەكانزاكان وەرگرن و كەرەستەى لى دروست بكن، ئەمانە ھىشتا لەقۇناخى بەردىندا دەرژىن و ەك چەكىك سود لە بەرد وەردەگرن، بەلام دواى ئەوھى كۇچيان كرد بۆ "كوش" دەستيان چووه ناو كارەوھە و وردە وردە فىرى دروست كردنى كەرەستە كانزايىھەكان بون. ھاتنى ئەم خىلەى كە لە "كوش" دا جىگىربون لەبەرژەوھەندى ئىمەدايە، چونكە كەرەستە كانزايىھەكانمان بۆ دروست دەكەن و پەنير و خورى دەدەن بەمىسرىھەكان و لەبەرامبەردا كانزايان وەردەگرت.

موسا بەسەرسوپمانەوھە وتى: كەواتە "وەرزاى داگىركەر" فىرەوھەنى مىسر ئەو خىلەى كە تا ئەو كاتە سەربەخۇ و ئازاد بون دواى جىگىربونى بارودۇخى مىسر كردنى بەكۆيلە؟

"نف" تەلارساز وتى: لەژيان و بەتايىبەت ژيانى سىياسى و دەولەتدارىدا دەبىت ھەندىك سىياسەت پىادە بكىت كە لەئاست و پىوھەرى وانەكانى تۇدا كە لەلايەن مامۇستاكانەوھە فىريان كردوويت نىە!

موسا وتى: ناتوانم ئەوھە پەسەند بكەم، چۆن خىلىكى ئازاد كە پەناھەندەيى ولاتىكى پىدەدرىت، لەباتى خانەخوئى و خزمەتيان بكەيت بيانكەيت بەكۆيلەى خوت؟!

"نف" تەلارساز وتى: بارودۇخى ئەمپۇى مىسر لەگەل پابردودا زۆر جىاوازە. مىسرى كۆن فەرمانپەرەوايانى ەك "خوفو" و "مى سىرى ئنوس" ھەبووھە، پانزە سەدە پىش ئىستا مىسرىھەكان قوچەكەيەكانيان دروست كردوھە كە تا ھەتاھەتا

دهمینتتهوه. ئەو پۆژانهی ئەم قوچهکیانەیان دروست دەکرد نەتەوهی میسر نەتەوهیەکی دانا و پۆشنبیر بووه، ئیستاش میلهتیکێ ئەفسانە پەرستە. میلهتیک کە خودی قوچهکیەکانیان دروست کردووه، لەئیستادا خەلکەکی نازانیت بەدەستی چ کەسانیک دروست کراون و دەلێن ئەم قوچهکیانە خودای "نزیس" دروستی کردووه! لەوانەیە لەقوتابخانەدا پێیان وتبێت ئەم قوچهکیانە بەدەستی چ کەسانیک دروست کراون، فرمانزەوایانی میسر بۆ دروست کردنی ئەم قوچهکیانە سویدیان لە کۆیلەکان وەرگرتووه، بەلام وەریابە باوەڕ بەم جوړە قسانە نەکەیت، ئەم بینا مەزن و پایەدار و جاودانانە مەحاله کاری کۆیلەکان بێت. کاتیک خەلکی ولاتیک لەناخەوه خالی بوو و زانست و دانایی پوی لی وەرگیران دەبنە کەسانیک ئەفسانە پەرست و دەلێن قوچهکیەکان کە مرۆڤەکان دروستیان کردووه، خوداکان دروستیان کردون. من و هاوپیانیام کە هەموومان تەلارسازین، زۆر باش دەزانین کە ئەم قوچهکیانە بەدەستی مرۆڤ دروست کراوه، ئەو کەسانە ی شارەزای بواری تەلارسازی بون، ئەو کەسانە دەیاننوانی نەخشە بکێشن کەسە پسپۆڕ و زاناکان بون. لەدروست کردنی قوچهکی مەزنی "خوفو" نزیکە ی دوو ملیون و نیو بەردیان بەکار هێنا تا قوچهکی "خوفو" یان کرد بەقوچهکی "خوفو". سەیرترین گوتە کە بەرگویی کەسانی نەزاندە دەچیپنریت و خەلکە نەزانەکەش بەهۆی نەزانیانەوه بێ ئەملالا ئەو جوړە گوتانە پەسەند دەکەن ئەوهیە کە دەلێن قوچهکیەکانیان بەکۆیلەکان دروست کردووه! باشە کاتیک ئێمە چاویک بە میژووی دروستی ئەو قوچهکیانەدا بخشینین بۆمان دەرکەوێت کە لەو سەردەمەدا هیچ کۆیلەیهک لەمیسردا بونی نەبوو، لەبەرئەوه بۆمان دەرەکەوێت کە ئەو جوړە گوتانە تا چ پادەیهک بێ بنەمایە. لەوانەیە لەو سەردەمەدا دیلی جەنگ هەبوییت، لەوانەشە لەهەندیک کاروباردا سویدیان لەدیلهکان وەرگرتبێت و بەکاریان هێنابێت، بەلام نەک بەوشیوهی کە بلێن قوچهکیەکانیان لەپێی کۆیلەکانەوه بنیات نراوه، ئەم جوړە پێناسە و گوتانە بێ بنەمایە. ئەو سەردەمانە قوچهکیەکانیان دروست دەکرد جوتیارانی میسر زەویان هەبوو و بەخواوەندار لەقەڵەم دەدران، مەبەستم ورده خواوەنداره. چەند چالاکیەکیان لەسەر زەویەکانیان ئەنجام دەدا و بەروبومەکەشیان

كۆدەكردەۋە و بەئەنجامدانى ئەم جۆرە كارانەش بژىۋى ژيانيان دابىن دەكرد، بەلام لەمپۇدا تەماشاي جوتيارانى مىسر بگە، جوتيارى مىسرى تەنھا پىشەى جوتيارەيە بەۋاتا كرىكارىكى تەۋاۋە، بەۋاتا جوتيارىك كە بۇ كەسانى تر كار دەكات، ھەرچى بچىنىت و درەۋى بكات دەيتت بىداتەۋە بەخاۋەن زەۋى.

نف وتى: موسا دەزانى بۇچى باسى ئەمانەت بۇ دەكەم، چونكە تۇبۇت سەلماندىم لاۋىكى جىيى متمانەيت. لەم سەردەمەدا خەلكى مىسر ھەمان ئەۋ جوتيارانە بون كە متمانەيەكى تەۋاۋيان بەحكومەتەكەيان ھەبوو و لەكاتى پىۋىستىشدا لەكانگاي دلىانەۋە بەرگريان لى دەكرد، چونكە يەكەم لەبەرئەۋەى تىر بون، دوۋەم حكومەتى ئەۋ سەردەمە ۋەكو ئىستا خەلكى دىل و بەكرىگىراۋى نەبوو و پشتگوى نەدەخست، بۇنمۇنە لەلافاۋ و ھەلچونە ترسناكەكانى پوبارى "نىل"دا كە پىۋىستى بەھاۋكارى خەلكى بوو لەسەرتاسەرى مىسر ھەزاران كەس بەۋىست و ئارەزۋى خۇيان بەكەرەستەى كار و تۆشەرەى پىر لەنانەۋە دەكەۋتەنە پى، چونكە دەيانزانى بۇ ئەنجامدانى چ كارىك دەپۇن، ھەلبەت بۇ ئەنجامدانى كارىك دەپۇشتن كە سود و بەرژەۋەندى خۇيانى تىدابوو. بەلام ئىستا گەر پوبارى نىل ھەلچىت و لافاۋ دروست بىتت، ئەگەر حكومەت داۋاي ھاۋكارى لەخەلكى بكات يان ناپۇن يان ھەر ناتوانن بپۇن، ھەر تاكىكى مىسرى جگە لەپىست و ئىسقان ھىچى بۇ نەۋاۋەتەۋە. ھەلبەت كەسانى بەھىز و كەتەشى تىدا بەدى دەكرىت، ئەۋانە خۇۋىست و تەمەل و زۇردارەكانن، ئەمانە بەئەنقەست لەپىزى سەربازىدا خزمەت دەكەن. بەدرىژايى ئەۋ دوو سالا جەنگە بەردەۋامەى لەگەل دراۋسىكانىدا لەخۇرئاۋاي مىسردا ئەنجاميان داۋە دە ھەزار دىل لەۋلاتى خۇرئاۋا "لىبى" و پىنچ ھەزار كەسش لەكوش "سودانى ئەمپۇ" بەدىلى گىراون كە لەمىسردا سەرقالى كاركردن. مىسرىەكان بەھۋى سادەيى و بىتۋانايى لەۋەى قەرزەكانيان بەدەنەۋە، ناچارن خۇيان بفرۇشن و بچنە پىزى كۆيلەكانەۋە. ھەر لەبەرئەۋەش بارودۇخى گشتى خەلكى مىسر بەۋشۋەى لىھاتەۋە كە بۇم باسكردى.

موسا وتى: من ناتوانم چاۋپۇشى لەۋ ستمە بگەم كە لەبەرامبەر خەلكى "كوش"دا كراۋە و بەردەۋام بىرى لىدەكەمەۋە.

بە ئەندازىيارەكانەوہ كرد و "عاشە" ش لەلایەن "رامسىس" ەوہ بەناونىشانى بالۆيز بەمەبەستى كۆكردنەوہى زانىيارى پۆشتىبوو بۆ لوبنان، بۆيە كۆكردنەوہى ھاوپۆلەكانى پابردو دواى ئەوہ بەمەحال دەھاتە بەرچا، مەگەر جىگىرى سەرۆك پېشنىيارى ئەوہى لى بگردايەن لەچواردەورىدا سەرقالى كارىك بن. تاكە كەسىك كە ھەرگىز "رامسىس" ى بەجى نەھىشت "ئامنى" بوو. "ستائو" ش ھەركاتىك ھىچ كارىكى بەمارەكانى نەبوايە، دەپۆشت بۆ لای رامسىس و لەوہلامى رامسىس كە لىنى پرسىبوو ھاوپىيان لەكوين؟ بەدەم پىكەنىنەوہ دەيوت: كەيەلىك لەيەكىك گۆشەكانى بىابان شك دەبەم، ئەمشەو دەپۆم بۆئەوئى چونكە دلنىام مارەكان پەنا بۆ ئەو كەلاوہيە دەبەن، بۆئەوہى بىيانگرم، لەبەرئەوہى دەمەويت شارەزاي جۆرەكانى مار بېم، ھەلبەت ئەگەر بتوانم خۆم لەژەھرى مەرگباريان پزگار بكەم...

"ئامنى" ش كە دەيزانى مەبەستى لەكەيەلى ئەو بىابانە مائەكەى "ستائو" يە وتى: كەيەل نىە، نە كەيەلە و نە تاقىگا، سەرەپاي ئەوہش تۆ چىتر ئەوہندە سامانت لەپىنى مارەكانەوہ كۆكردووەتەرە كە چىتر پىيوست بەرە ناكات دەست لەھىچ ھەرەشەيەكەوہ بەدەيت.

ستائو پرسى: تۆ لەكوئوہ ئاگادارى ئەو ھەموو نەيىيانەى منىت؟

ئامنى وتى: دەيىت لەگەل باوكمدا بپۆم بۆ "ئەسوان" چونكە پەيكەرەكان، دەرگاكان، دەروازەى پەرسىتگا و زۆر لەبەرەمە ھونەريەكان كە لەبەردە سەخستەكان دروست دەكرىن لەشارى "ئەسوان" بەدەست دىن، بەلام لە "ئەسوان" دا جىاوازي كرىكاران لەگەل سەرپەرشتەكاندا پۆژ لەدواى پۆژ زياتر دەبوو، جىاوازيەكى مەزن لەبارەى ھەلگرتنى بەردى چەند تەنى ھاەپىشەوہ و گىرفتىكى مەزنىش بۆ ئەم گىرقتە زىاد بوو، ئەويش خالى بونى خەزىنەى سروشتى كانزاي دايكە، كە تەنھا چەند پەگىكى كورت و كەمى مابوو.

جىى باسە گرۆپىك لە ئەندازىاران بەوردى و شارەزايەوہ ئەركى سود ھەرگرتنىان لەبەردى "خارا" لەئەستۆدا بوو و چاودىريەكى وردىان دەكرد، بەرد تاشەكان لەچەند گرۆپىكى تايبەتدا بۆ دەستنىشان كردن و ھەلسەنگاندنى باشتري بەرد پشكنىنيان بۆ دانە دانەيان دەكرد، ھەموو فەرەونەكان بەشىوہيەكى

گىشتى بەرپىرسى كاروبارى كانزا و ھەلومەرجى ژيانى كرىكارانى كانە كانزاكان بون، ئەركى چاودىرى ھەر لە كرىكارەو تا ئەندازىريان لەئەسقىدا دابوو، ھەر لەبەرئەو ھەش پامسىس ھەستىارىيەكى تايبەتى لەشەوى سالتېوژى لەدايكبونيىدا لەبارەى ئەم جۆرە كاروبارانە نىشان دەدا. ھەمان ئەم چاودىرىيە بوو ھۆى ئەو ھى لەو سەردەمەدا "پامسىس" پەى بەئالۆزىتىن پوداۋ كە بەسەرىدا ھاتبوو ببات: لەيەكىك لەكانە كانزاكاندا كەسىك كارەساتىكى بەسەردا ھات...

"شنار" داۋاى ئەو ھى كرىدبوو پى پى بدرىت ژيانى لەباشوردا بەسەر ببات و لەپەرسىگايەكدا گۆشەگىر بىت! شنار ئامانجىكى لەم داۋاكارىيەدا ھەبوو: ئەو ھى چاۋپىكەۋتن لەگەل مۇسادا بكات. شنار بە بەدەستەينانى ئەم مۇلەتە توانى بەھەر شىۋەيەك بوو، لەگەل ئەو زانىارىيەنى لەپى سىخوۋەكانىيە بەدەستى ھىناۋو خۆى بگەيەنىتە لاى مۇسا. "مۇسا" شى سىروشتى بەھىزى بەھىزىر بوو، بە بىنىنى شنار كە زۆر قەلەۋ بوو ھەم سەرى لىنى سورما و ھەم پى شەلەئا.

شنار پىرسى: سلاۋ لە مۇسا، سەرقالى چىت؟

"مۇسا" شى پى وت: خۆم فىرى چەندكارىك دەكەم.

شنار وتى: بەلام "نف" ئى تەلارساز تۆ كەسىكى شارەزا و لىھاتوتىت.

مۇسا وتى: لەچەۋرەيى و زمان لوسى زۆر بىزارم، چ كارىكت پىمە كە تا ئىرە ھاتوتىت بەدوامدا؟

شنار پىرسى: وا بزانم بە بىنىنم زۆر خۇشحال نەبىت و لەكانگاي دلتەۋە پقت لىم بىت.

مۇسا وتى: لەۋباۋەرەدام ئەمە ھەستىكى دوۋ فاقەيە، پىم بلى لەپىناۋ چىدا ئازارى ئەم رىگاو و گەشتە گرتوۋەتە بەر و تا مەنت نەدۆزىيەۋە دەستبەردا نەبویت؟

شنار وتى: بۆ بەدەست ھىنانى ھەندىك ھىمنى و ئارامى، دەبىت پىت بلىم بەھۆى ھەلپىزاردنى پامسىس ۋەك جىگرى سەروك خەنجەرىكى ژەھراۋى لەپىشتم داۋە، براكەم پىۋاۋىكى زۆر نىت خراپە، دەمەۋىت تۆ بکەمە دادوۋەر و داۋاى دادوۋەرى لەتۆ بکەم، ئايا ئەۋ پەۋپايە شايستە مەنە يان نە؟

موسا وتى: مەبەستى خۆتەم بەجوانى پى بلى و بى پەردە قسەم لەگەندا مەكە.
 شنار وتى: دەبىت لەو ئاگادارت بكمەو ئايندە و چارەنوسىكى مەزن
 چاوەرپى موسا دەكات. تۆ دەبىت بەهېچ شىوئەك متمانە بە "رامسىس" نەكەيت.
 چونكە بەهېچ شىوئەك جىي متمانە نە و ھەرنەوھى لەسەر تەختى پادشايەتیدا
 دانىشت تەواى ھارپىكانى خۆى لەناو دەبات.

موسا وتى: دەتەوئت چىم پى بلىت؟
 شنار وتى: دەمەوئت ھاوکاری و بەرگری لەمیسر بكمە، پزگارى ميسر و تەنها
 ئامانج خزمەتکردنى ميسرە.

موسا وتى: ئەى شنار! باش بزانە خوداكان ھاوار و دەنگ و گوتهكانت دەبىستەن
 و ئەوھش باش بزانە كە زۆر لەدرو بىزان.

شنار وتى: خوداكان ئايندەى ميسر ديارى ناكەن، ئەو ئىمەين كە ئايندەى
 ميسر تۆمار دەكەين، دەمەوئت دەستى ھاوکاری و دۆستايەتى بۆ موسا رابكىشەم،
 پىكەو كار بكەين!

موسا وتى: بىھودە ئازارى ئەم رىگايەت لەئەستۆ گرتووھ شنار، بۆيە لەكۆشك
 ھاتمە دەرەوھ بۆئەوھى لەم جۆرە بابەتەنە دور بكمەوھ و خۆم بەھەندىك شتى
 ترەوھ سەرقال بكمە، لەبەرنەوھ وازم لى بەيئە، چونكە باوەر ناكەم لەمبارەيەوھ ھېچ
 ھاوکاریەكت بكمە.

شنار وتى: موسا تۆ ھەلەيت، زۆرىش ھەلەيت.
 موسا وتى: ئەگەر دەتەوئت پەنا بۆ زۆر ببەم، پىداگریەكى زياترم لى بكمە و
 بەگوتهكانت ئازارم بدە.

شنار وتى: پۆژىك دىت پەشىمان دەبىتەوھ... دواى ئەم گوتانە موسا بەتوپیى
 چاودیرى پۆشتنى شنارى كرد.

"دولانت" ى خوشكى رامسىس-ھاوسەرى پاهینەرى كەپ" ھاوارى كرد: لاچۆ
 لەبەرچاوم دەمەوئت جىگرى سەرۆك ببىنم.

ئامنى بەرپىرس و نوسرى رامسىس پىلى لىگرت و وتى: دەبىت سەرەتا داواى مۆلەت بىكەيت.

دولانت وتى: تۆ داواى مۆلەت لەكچى فىرعەون كە بۆ چاوپىكەتنى براكەى ھاتوۋە دەكەيت؟ داواى ئەم قسانەى بەھەردو دەستى پالى نا بە "ئامنى" ھە و خۆى كرد بەژورى جىگىرى سەرۇكدا.

لەوكاتەدا رامسىس سەرقالى خويندەنەھى چەند فەرمانىك بوو كەلەلەين فىرعەونەھە گەشتىبوو و دەبوو يەكسەر جىبەجىنى بىكرادىھ.

دولانت ھاوارى كرد: ناتەوئىت ھىچ كارىكم بۆ بىكەيت؟

رامسىس پرسى: بۆچى بەزۆر خۆت كرد بەژوردا؟

دولانت وتى: خۆ ناتەوئىت بلىئىت ئاگادارى ھىچ شتىك نىت.

رامسىس وتى: تۆ سەرەتا بۆم پون بىكەرەھە.

دولانت وتى: بە بەرزبونەھى تۆ بۆ ئەم پلەوپايەھە سارى ھاوسەرم چاۋەپىلى ئەھەى دەكرد پلەكەى بەرز بىكەيتەھە، تۆش دەبىت پلەكەى بەرز بىكەيتەھە، ئەو كارەى خۆى دەيەوئىت و ھەزى لىيەتى پىلى بىبەخشىت.

رامسىس وتى: راستە من جىگىرى سەرۇكم، بەلام فىرعەون نىم، ئەو پلەوپايەھە كە خوشكەكەم بۆ ھاوسەرەكەى لىم داوا دەكات، لەدەستەلاتى فىرعەوندايە، من ئەو دەستەلاتەم لەدەستدا نىھ.

دولانت وتى: سەردانى باوكىشم كىردوۋە، ئەو پازى نىھ ئەم جۆرە پلەوپايەھە بىبەخشىت بەئەندامانى خىزانەكەى.

رامسىس وتى: كەواتە منىش ھىچ دەستەلاتىكم لەدەستدا نىھ.

دولانت لەوكاتەدا، تۆرە بوو و وتى: ئەم جۆرە قسانە بەگوئىمدا ناچن، تۆ دەبىت سەرپەرشتى ھەموو خەزىنەكان بىبەخشىت بەسارى ھاوسەرم.

رامسىس وتى: بەواتا تۆ دەتەوئىت بلىئىت ھەم دەست لەكاروبارەكانى فىرعەونەھە بىدەم، لەھەمان كاتىشدا دژايەتى بىكەم؟

دولانت وتى: تۆ ھىچ كات ترسنوك نەبوئىت، من خوشكتم ھەنگاۋىك لەپىناۋ مندا بىنى.

رامسیس وتی: هر له سهرتای ئەم بهرپرسیاریه تیهی که پیم به خشاروه دته ویت ناچارم بکهیت به پیتی ههلهدا برۆم.

دولانت به توپه ییهوه "رامسیس" ی به جی هیشت و "رامسیس" یش دواي پۆشتنی خوشکه که ی سهرقانی پشکنینی ئەو گوزارشته سامانیانه کرد که له ای "ئامنی" هوه هاتبوو. دواي ماوه یهك ئاگاداری ئەوه بوو نوسهرانی "کاتب" شنار ههلی باشیان بۆ خویان قۆستوه توه، دواي ئەو پشکنینه رامسیس "شنار" ی برای بانگ کرد. شنار به پیچه وانه ی ئەوه ی چاره پروان دهکرا زۆر خوشحال بوو.

رامسیس وتی: ئایا تۆ چاودیتری راسته وخۆی نوسهر و ژمیاریهکانی خۆت کردوه یان نه؟

شنار وتی: به گشتی به ئی، به لام له کاروباره لاوهکیهکاندا نه خیر.

رامسیس وتی: کاروباری کاغەزی "پاپیروس" و ئەو مامه لانه ی به مانه وه په یوه ست دهکرتن کاروباری گشتین یان لاوهکی؟

شنار وتی: مه به ستت چیه! گرفتیک ههیه؟

رامسیس وتی: باش بزانه ئەوانه ی ههله یان له کارانهدا کردوو به توندی سزایان دهدهم.

شنار وتی: ده مه ویت له مه ودا له ژیر چاودیتری براکه م و به پیتی فرهانی رامسیس کاروباری بازرگانی به پیره ببه م.

رامسیس سهری له گوپینی بارودۆخی شنار سوپما و وتی: پيشنیاریکی تازه شك ده بهیت؟

شنار وتی: ئیمه براین، ده ییت شان به شانی یهکتری کار بکهین و پشستی یهکتری بگرین و دژایه تیه کانمان ولا بخهین. تۆ جیگری سهروکی من به به پیره یهری کاروبارهکان دهستنیشان بکه، به م شیوه یه کاروبارهکان باشت به پیره دهچن...

شنار به م دوايین پرسته یه "رامسیس" ی به جی هیشت... رامسیس نیگهرانی گوپانی له ناکای شنار بوو و زۆریش لیی به گومان بوو، بویه به ئامنی وت: پلانیکی نویی له ژیری سهردایه، سه ره پای ئەوه ش فرهانیك له لایه ن فیره و نه وه هاتوه و ده لیت به یانیان له گه ل ئەودا به شداری له مه راسیمی به یانیان بکه م...

ستە ھوس-شاژنى مىسر-شابانوى جوانى كۆشكى فىرەون جىاواز بوو
 لەھەموو ژنانى ئەو كۆشكە، مەراسىمى ھەلبىژاردنى سرود بېژەكانى بۇ بەشدارى
 كردن لە ئاينى پەرستنى "حانخور" لە پەرستگادا لە ئەستۆ گرت. لەم مەراسىمەدا
 كچانى لاو بۆنەوھى بەختى خۇيان بۆھەلبىژاردن تاقى بكنەوھە بەسەختىر
 ئەزموندا تىدەپەرپىن، ئەم كچانە لە سەرتاسەرى مىسرەوھە ھاتبون بۇ "تبس" لەنىو
 ھەموو ئەم كچانەدا تەنھا كچىك كارەكانى بەرجەستە و شايەنى دەستخوشى بوو
 ئەویش شاژنى فىرەون بوو، چىتر دواى ئەو ئەو ئەزمون و تاقىكردنەوھىە كۆتايى
 پىھات و لەو ئىوارەيەدا نۆرەى ناساندنى كەسى براوھ و ئەنجامدانى چەند
 مەراسىمىك كە بەو يادەوھە پەيوەست بوو. لەباخى پەرستگادا ميوانداریەكى
 خواردنىان بەبۆنەى دەستگىراندارە ئامادەبوھەكان پىك خست و ھەموو نىگاكان
 ئاراستەى كچىكى بىدەنگ بوو كە عود بەدەست ئاوازيكى بۇ ژەنن ئامادە كردبوو.
 ناوى ئەو كچە "نفر تارى" بوو كە پەيوەندىەكى ئاشكرای لەگەل "پامسىس" دا
 ھەبوو. شاژن لە "نفر تارى" نزيك بويەوھە و دەستخوشى و ستايشى لىكرد. عود
 ژەنى جوان خۇى بەشاژن ناساند: ناوم "نفر تارى" ە.

ستە ھوس پىرسى: لەكوپىت و چۆن فىرى ژەنيارى بویت؟
 نفر تارى وتى: من خەلكى "تبس" م و خويندكارى بارەگای "مىر ئور" بوم و
 خويندنىشم لەوى تەواو كردوھە.
 شاژن وتى: ەك لەپروخسارتدا ديارە زۆر دلت بەم ھەلبىژاردنەت خوش نەبىت،
 بەلام دەبىت خوشحال بىت.

نفر تارى وتى: خوشحالم بەلام دەبىت ھەرچى زوترە بگەریمەوھە بۇ پەرستگای
 ئامون و پەيوەندى بەكارمەندانى ئەويۆھە بكم.

شاژن پىرسى: دەتەوئ كەسىكى گۆشەگىرت لى دەرپچىت؟
 نفر تارى وتى: ئاشنا بون بەنھىنەكان پىگا و ئامانجى مە.
 شاژن وتى: تۆ زۆر لەوھە لاوترى كە دەست لەم جۆرە كاروبارانەوھە بدەيت، بۆچى
 چىژ لەسەردەمى لاويەتيت وەرناگىرت؟

نفر تارى وتى: بەلاى مەوھە پەرستن و مەراسىمى ئاينى مەزتىر چىژە.

ستە ھوس پرسى: نىياز تىن پەيۋەندى ھاۋسەرى پىك بەيىنىت؟

نفر تارى وتى: ھىچ بىر لى نەكردوۋەتەۋە.

ستە ھوس-شاژنى مىسر-وتى: ژيان لەپەرستگادا بۇ كچىكى ۋەك تۇ
بىزاركەرە..... دۋاي ئەۋە وتى: ئەگەر لەباتى ئەۋە لەپەرستگاي "ئامون" دا
گۆشەگىر بىيىت و خۆت سەرقالى عود ژەنىن بىكەيت، پىشنىارنىكت لى بىكەم
پەسەندى دەكەيت؟

نفر تارى پرسى: چ پىشنىارىكەم لى دەكەيت؟

-ستە ھوس"ى شاژن وتى: لەكۆشكدا بىيىتە سەرىپەرشتى كاروبارى ناۋ
مالەكەم! مەن لەكۆشكدا ھاۋدەم و ھاۋپىيەكى پىرەم ھەبوو و ماۋەيك لەۋەۋپىش
كۆچى دۋايى كرد، بۇيە دەمەۋىت ئەۋ پەۋپايە بىخەشم بەتۇ! بەلاتەۋە چۆنە؟
نفرتارى وتى: ئەزىمۈنى مەن ژەنىنى عودە، نەك بەرىۋېردىنى كاروبارى ناۋمالى
شاژنى مىسر.

شاژن وتى: فېرت دەكەن!

نفر تارى وتى: ماۋەم بىدە بىرى لى بىكەمەۋە.

ستە ھوس راھاتبۇر بەۋە پىش ھەلھاتنى خۇر لەخەۋ ھەستىت، چۈنكە زۇر
چىژى لەھەلھاتنى خۇر ۋەردەگرت و پىي راھاتبۇر. "نفر تارى" ىش دەقاۋدەق
ھەمان خۋى ھەبوو، لەبەرئەۋە ئەۋە ھەردۇكىان پىكەۋە ھاۋكات بەرنامەى
پۇژانەيان ھەماھەنگ دەكرد. "نفر تارى" دۋاي چەند پۇژىك ۋەلامى پەزامەندى پى
پاگەياندبوو و سەرقال بوو بەفېربونى كاروبارى ناۋمالەۋە، سەرمەپى ئەۋە ھەموو
شتىك نامۇ دەھاتە بەرچاۋى. لەيەكىك لەپۇژەكانى سەرقال بونى بەكارەۋە. شنار
ھات بۇ لاي دايكى و يەكسەر داۋاي لىكرد بلىت بەھاۋپىكەى بىرواتە دەرەۋە
بۇئەۋەى دو بەدوۋ چەند گىتوگۋىيەكى نىيىنى لەگەلدا بىكات.

ستە ھوس پرسى: گىتوگۋەكەمان ئەۋەندە نىيىنى ئامىزە كە پىۋىست بەۋە بىكات

بلىم بەھاۋپىكەم بىرواتە دەرەۋە و گۈيى لەھىچ گىتوگۋىيەكەمان نەيىت؟

شنارى وتى: بەلى وايە دايە گيان!

"ستەھوس" يىش بەھىمى دەستى تىيگە ياند كە بىرۈتە دەرۋە و بە "شئار" ي
كوپى وت: ئىستە پىم بلى!

"شئار" يىش وتى: دودىم لەۋەى ئايا پىت بلىم يان نە.

"ستەھوس" يى شازن وتى: بىرپارت داۋە بىيىت بۇ لام و ئەۋەى لەدلىقدايە پىم
پاگەيەنىت، بەلام كاتىك ئەۋ ھەلەت بۇ پەخساۋە دودىل بويىت؟
شئار وتى: لەۋە دەترىسم قىسەكانم دايكم ئازار بدات.

ستەھوس بەنىگەرانيەۋە لىي پرسى: ئايا شتىكى دلتەزىن پويىداۋە؟
شئار وتى: دايەگيان ھەلت ھىنا، فىرەۋنى باۋكم و پامسىس و ھاپرىكانى ديار
نەماون!

شازن وتى: ئايا دلىنايت لەۋەى ون بون.

شئار وتى: ماۋەيەكى زۆرە پۇشتون بۇ ناۋ بىبابان. پۇشتون بۇئەۋەى بەدۋاي
كۆلبەرانى ئالتوندا بگەرپىن، بەلام ھىچ ھەۋالىكىيان نىە.
"ستەھوس" يى شازن وتى: ئەگەر شتىك بەسەر فىرەۋنى باۋكتدا بىت يەكسەر
منى لى ئاگادار دىكەنەۋە.

شئار پرسى: بەچ شىۋەيەك؟

"ستەھوس" يى شازن بۇي پونكرەۋە: لەنىۋان من و باۋكتدا پەيۋەندىەكى
نەينىمان لەگەل يەكتىدا ھەيە، بگرە ئەۋ كاتانەش كە لەيەكتىر جىيا بىيىنەۋە،
بەشىۋەيەك لەشىۋەكان ھەست بەبارى دىرونى يەكتىر بگەين، دلىنايە لەۋەى
باۋكت ھىچى شتىكى بەسەردا نەھاتۋە و تەندىرۈست و باشە.

شئار وتى: دايە گيان ئىمە نايىت تەنھا پىشت بەم گوتانەى تۇ بىبەستىن، ولات
لەۋ جۆرە ھەستەنەى تۇ باسى دىكەيت جدى ترە.

ستەھوس وتى: پىۋىست بەۋە ناكات ئەۋەندە خۇت نىگەرەن بگەيت، ئەگەر
فىرەۋن بەلەيەكى بەسەردا بىت من و ھاپرىكانم سەرتاپاي ولات بەدۋاياندا
دەگەرپىن.

شئار پرسى: پىۋىستت بەھۋاكارى من نىە؟

ستە ھوس وتى: ئەگەر بىر لەۋە بىكەيتەۋە لەسەرۋى ئەۋ كەسانەى دەپۇن بۇئەۋەى فىرەۋەن لەبىيا باندا بدۇزئەۋە دابنىم، بەھەلەدا چويت.

شئار وتى: ھۇكارىك لەپىشت ئەمەۋەىە كە تۇ ئەم بەرپرسىارىيە تىيەم پىنئاسپىرىت؟ ستە ھوس وتى: گۈى لەھاۋارى وىژدان و دەرئەنجامى كارەكانت بگرە.

لەراستىدا "ستە ھوس" بەھۋى نىگەرانى شئار يان ھۇكارى ئەۋەى شئار داۋاى كرد بېرات بۇ ئاۋىبابان تا بەداۋى ونبونى چەند پۇژەى فىرەۋەن و رامسىسدا و ھاۋپىكانىدا بگەرپىت، چەند كەسىكى نارد بۇئەۋەى بەدەۋاىاندا بگەرپىن. ئەۋ نۆينەرەنەى بۇ گەرەن نىردران لەچەند كەسىك زىاتر نەبون بەدەستى كۆمەلىك دەۋار نىشىن كە كەتبونە بۇسەيانەۋە كورزان. بەھۋى نەگەرەنەۋەى ئەمانە، سىخوپرەكانى "شئار" بەمشىۋەىە دەنگۇيان بلاۋ كىردۈۋە كە فىرەۋەن و ھاۋپىكانى بونەتە قورىيانى جادۋىيەكى شوم و لەناۋچون. شئار بەئاگادار بون لەم ون بونە ھەۋلىكى زۇرى دا بۇ تىگدانى بارودۇخەكە، بەلام بەھۋى ھۇشيارى دايكى-شاژن ستە ھوس- پلانەكەى شئارى پوچەل كىردەۋە، بەلام ھىشتا ھىچ ھەۋالىك لە فىرەۋەن و رامسىس و ھاۋپىكانىيەۋە نەگەشتۈۋە، ئەم درەنگ بونەيان شاژنى دىگىران كرد و "ئامنى" نوسەرى "رامسىس" ى بانگىرد و ئەۋى بەسەرۋاكايەتى كۆمەلىكى شايستە نارد بۇ بىبابان بۇئەۋەى بەداۋى فىرەۋەندا بگەرپىن.

كەسە گەرۈكەكان بەرەۋ ئەۋ چالانە پۇشتن كە فىرەۋەن و رامسىس پويان تىكىردىۋو: بەلام ھىچ كەسىك لەناۋ نەچوبوۋ جىگىرى سەرۈك و ھاۋپىكانى لەمەرگىكى راستەقىنە پزگارىيان بوو، چونكە "شئار" تەۋاۋى بىرە ئاۋەكانى سەر پىنى فىرەۋەن و رامسىسى ژەھراۋى كىردىۋو، بەلام بەھۋى ھۇشيارى "رامسىس" ەۋە داۋى نەخۇش كەۋتنى چەند كەسىك لەھاۋپىيانى بۈۋە ھۋى ئەۋەى تىرى "شئار" ئامانجى خۇى نەپىكىت، چونكە شئار پىشۋەخت لەداۋىن دانىشتىنى لەگەلىاندا ئاگادارى ئەۋە بوو كە رامسىس و باۋكى دەيانەۋىت بۇ چ شۋىنىك بېرۇن، بۇيە ھاۋپىكانى نارد بۇئەۋەى بىرە ئاۋەكانى سەر پىيان ژەھراۋى بكەن.

فىرەۋەن ھەر ئەۋكاتەى گەرپايەۋە كاروبارى ۋلاتى گرتەۋە دەست و دەربارەى پلانەكەى "شئار" پايۋىژى لەگەل "ستە ھوس" و جىگىرى سەرۈكدا كرد...

تەلارسازەکان نەخشەکانیان بەرفراوانتر کرد و گفتوگۆی ھونەریان لەنیوان خۆیاندا دامەزراند. "نف" بەشیوەیەك لەو دورگە بچوکهدا سەرگەرمی بواری ئەندازیاری و ھونەری تاییبەت بەتەلارسازی بوو و بەشیوەیەکی ش موسای فەرماویش کردبوو کە بگەرە ناگاداری ئەوێش نەبوو "شنار" ی کوپی فیرعەون کە سات لەدوای سات ھەولێ پراوکردنی موسای دەدا، لەویدا لەگەڵ موسادا دەستی کردووە بەگفتوگۆکردن. "موسا" ش بۆ ناو میدکردنی شنار ئەوی بەجێھێشت و پوشت بۆ لای "نف" و بینی ئەو و سێ تەلارسازی تر بڕێك نان و خورمایان لەبەردەمیاندا داناو و چاوەڕێیان دەکرد. خواردنی سادە ی ئەندازیارەکان لەناو جەرگە ی ئەو دورگە یەدا بەناو نیشانی خواردنێکی خۆش بۆ ئەو چەند کەسە زۆر چێژبەخش بوو و بەتامەزۆو دەستیان بەخواردنی کرد. ئامانجی دوا ییان دورگە یەك بوو کە زۆر لەم دورگە یە ی تریان دور نەبوو. لەو دورگە یە شدا بڕیاربوو خەزینە یەکی گەنم بنیات بنێن. "موسا و نف و ھاوکارەکانی چونە ناو ئەو دورگە یە و دەستیان کردن بەئیکۆلینە وە و پشکنینی ئەو شوینە. موسا کەمێك پیاسە ی بەنیو ئەو دورگە یەدا کرد تا گەشت بەچەند پیاویکی پێش درێژ و تا پادە یەك پوت کە بەسەختی سەرقالی ھەندیك کاری بێزارکەر بوون. موسا گوێی لەگفتوگۆیان گرت، زمانی گفتوگۆیان لەگەڵ زمانی گفتوگۆی میسریدا زۆر جیاواز بوو. لەھەمان ئەو کاتەدا چەند گەمێ و کەشتیەکی پڕ لەکەرەستە ی بنیاتنان لەلەنگەرگادا کەناری گرت و بارەکەیان خالی کرد.

سەرۆکی ئەندازیاران موسای بڕدە ناوچە یەکی ئەو دورگە یە و لێی پرسى: بەشە زەوی ئەم دورگە یە بە چ شیوە یەك لێك دەدەیتەو؟

موسا وتى: زەوی ژێر پێم زۆر پەقترە لەبەشە زەویەکانی تری ئەم دورگە یە. "نف" ی تەلارساز بەم شیوە یە بۆ موسای پونکردووە: ھۆکاری پەقی و بتەوی ئەم زەویە ئەو خەزینە یە کە لەژێر ئەم زەویەدا دروستم کردووە، لەژێر ئەم بەشە زەویەدا خەزینە یەکی گەنم ھەیە، ئەم بەشە بەخاک و بەردیە وە کە لەناوچە یەکی ترەو ھینراوەتە ئێرە، لەشوینەکانی تر بەرزترە.

موسا وتى: ئەو خەندەقە ی کە بەچواردەوری دورگەدا ھەلکەنراوە چیە؟

"نف" بۆى پونكردهوه: ھەربە وشىۋەى دەيىنى، ئاوى ناو ئەم خەندەقە كۆكراۋەتەوه، ئەم ئاۋە ھەرچەند پوژ جاريك خالى دەكرىتەوه، ئەم خەندەقە بۆ ئاۋە چۆپكردى زەوى ئامادە كراۋە.

موسا وتى: ئاۋەچۆپ چىه؟

نف وتى: ھەرشوئىنىك لىتە و شىدار بىت بۆ وشكردى ئەو زەوىە بەچارەدەورى ئەو زەوىە شىدار و لىتەدا خەندەقەك ھەلدەكەنن بۆئەۋەى لەپى شىدارى زەوىەو ۋەك ئاۋەچۆپ لەچىنى خوارەۋەى زەوىەو تىپەرپىت و پۇبچىتە ناو ئەم خەندەقەنەو تا وردە وردە وشك دەيىت.

موسا وتى: ئايا تۆ بىرۆكەى ئەم خەندەقەنەت داھىنا؟

نف وتى: دوھەزار سال لەۋەوپىش ئەم جۆرە خەندەقەنەيان داھىناۋە، بەواتا پىنچ سەد سال پىش بنىات ناننى قوچەكەكەن ئاگادارى شىۋازى ئاۋەچۆپكردن و دروستكردى خەندەقەكان بون.

موسا وتى: دەزانم كە فىرەون زۆر ھەزى لەدروست كرىنى بىنا بەردىنەكانە، بۆئەۋەى بەھۋى ھۆكارە ژىنگەيەكانەو ۋىران نەيىت، بەلام بۆچى ئەمپۆ كەشتىك خشتت ھىنا بۆ ئەم دورگەيە؟ ئايا دەتەۋىت خەزىنەى گەنم بە خشت دروست بكەيت؟

نف وتى: تا ئىستا خەزىنەى دانەۋىلەكانمان بە بەرد دروست دەكرد چونكە دەمانزانى لەئاۋەۋەۋەى وشكى بىاباندا بەرد ئارەق ئاكات و شىدار نابىت.

موسا بەسەرسوپمانەۋە پرسى: بۆچى بەردىش عارەق دەكات؟

نف وتى: بەلى لەناۋچە شىدارەكاندا بەردى ناو خەزىنەكان عارەق دەكەن، بەلام ناۋچەكانى ۋەك ئەم دورگەيە كە بەردەۋام ھەۋاى ھەيە بەھىچ شىۋەيەك ناھىلىت بەرد عارەق و شىدار بىت.

موسا وتى: ئەم بابەتە بەلامەۋە زۆر تازە بوو، كەۋاتە خەزىنەى ئىرە بەچ كەرەستەيەك دروست دەكرىت.

نف وتى: بناغەى ئەم خەزىنەنە بە خشت و دىۋارەكەشى بەبەرد.

سەردانى ولاتى "كوش" كاريگەريەكى زۆرى كىردە سەر "موسا" و كاتىكىش لە "كوش" گەپرايەۋە پۇشتەۋە بۇ كۆشك، بەلام ئەم "موسا" يە "موسا" كەى جاران نەبوو، چونكە خۇى لەھەموو شازادەكانى تر دورەبەپەريز دەكرد و ئەوانىش كاتىك ئەويان بەوشىۋەيە دەيىنى ھىچ گرنگىيەكان پى نەدەدا. سى پۇژ دواى ئەۋە گەشتىكى سى پۇژەيان بۇ شازادەكان پىكخست بۇئەۋەى سەردانى "بوتو" ۲۲ بكن. موسا نەيدەويست بېرات، بەلام دايكى "ئىخاس ئامون" ھانى دا لەگەلىندا بېرات. "موسا" ش لەگوئى دايكى كرد و لەگەلىندا پۇشت. لە "بوتو" دا سۆزانيخانەيەكى مەزن پياۋەكانى بەلاى خۇيدا پەلكىش دەكرد و شەۋانىشى زۇر قەرەبالخ دەبوو، لەپۇژىشدا دەلالەكان لەبازارى كۆيلە فروشىدا بازارپىكى گەرميان ھەبوو. موسا كاتىك سۋارى كەشتى بو نەيدەزانى دەيانەۋىت بۇ كۆى بېرۇن و شازادەكانىش لەبارەى ئەم گەشتەيانەۋە باسى ھىچيان نەكردبوو. موسا كاتىك خۇى كرد بەناو شاردا و خۇى كرد بەناۋچەيەكى ئەو شاردەدا، يىنى بارودۇخى خەلكى زۇر ئاسايىيە، ژنەكان تارادەيەك پوت، پياۋەكانىش مەست بون و لەكاتى پىكرىندا پەتيان دەخوارد، لەدوايىدا پىيان وت ئەم ژنانە سۆزانىن و بەيىنىنى چەند ديمەنىكى دلتەزىن وتى: ئەم مالانە چيان تىدا دەكرىت.

پىبەرەكەى پىنى وت: ئىرە سۆزانيخانەيە ئەگەر دەتەۋىت بېرۇ بۇخوت پابويىرە. موسا وتى: دەيىت ھەرچى زوتر بگەپىمەۋە و لەم ناۋچەيە بېرۇمە دەرەۋە. پىبەرەكەى پىنى وت: تۇ ناچارىت تا كۆتايى لەگەل براكانى تىدا بىمىنىتەۋە، چونكە ھىچ كەشتىك بەتەنھايى تۇ ناگەپىنىتەۋە بۇ "تبس" لەم ناۋچەيەدا ھەندىك شوئىنى خۇشيش ھەيە كە دەتوانى كاتەكانى خۇتى تىدا بەسەر بەرىت.

موسا ھەندىك كات لەكەنار پوبارى نىلدا لەتەنىشت پراۋچيانى ماسى يان ئەۋانەى "گەمى" ۲۳ يان ھەبوو گەتوگۆى لەگەلدا دەكرىن، ھەندىكاتىش قەسى لەگەل گوندنشىنەكاندا دەكرد و لەۋانەۋە فىرى ھەندىك بابەت دەبوو كە ھىچ

22 بوتو: ئەسكەندرىيە ئىستا.

23 بېرۇ پەراۋىزى ژمارە ۸.

مامۇستايەكى قوتابخانەكەى فېريان نەكردووه. موسا ھەرچى زياتر لەگەل چىنى
ئاسايى كۆمەلگاگەى ئاشناتر بىوايە زياتر پەيى بەناوھپۆكى كۆمەلگا و شىۋازى
ژيانىان دەبرد.

موسا و جیهانیکی نوی

موسا له ته منی حه قده سالییدا زانی جوانی راسته قینه چیه و پهی به وهش برد که بۆچی دایکی به هوی له دهست دانی ئه و پوخساره جوانه ی خه مگین بووه. ئه و دایکی وهک شارژنیکی میسر ده بیینی، ئیستا به له دهستدانی جوانیه که ی ناتوانیت زۆر ببیته ی مایه ی سهرنجراکیشانی ده وروبهری، ههر له بهرئه وهش زۆربه ی کاتهکانی له گه ل دایکیدا تیده په پراند بۆئه وه ی ههست به ته نهایی نه کات و خه مگین نه بیت. "ئخاس ئامون" کاتیکی ده بیینی موسا له ته نیشتییه وه یه تی زۆر خوشحال ده بوو و ده بیینی کوپه که ی له پوی جوانی پوخسار و ئه ندامی جوانیه وه له لاوه کانی تر جیاوازتره. به هاوسهنگی گه وره تر بونی موسا دایکی پیرتر ده بوو. کاهینی مه زنیش که هه ندیکات سهردانی ده کردن، زۆر باش ئاگاداری ئه و جیاوازیه بوو، ههروه ها ده یزانی بی له حاله تی پیربونی "ئخاس ئامون" هه لگری نه خوشیه کیشه که ده بییت سهری کونبکریت و نه شته رگه ری میشکی بکه ن، کاتیکی باسی ئه م بابته ی بۆموسا کرد، موساش پیی وت: هه رئیستا له لای دایکم بوم، به لام باسی ئه م نه خوشیه ی بۆ نه کردم.

سه روکی کاهینه کانی کۆشکی فه رمانه وایی به م شیوه ی بۆی پونکرده وه: دایکت نه یده ویست باسی ئه م بابته ت بۆ بکات، چونکه له وه ده ترسا تۆ دلگرا نی بیت و خه می بخویت.

موسا وتی: ناحه قی نیه، چونکه هه رئیستاش به بیستنی ئه م هه واله زۆر دلگران بوم..... له بهرئه وه ی نه یده ویست له وه زیاتر له باره ی دلگرانیه کانی دایکی قسه

بکات، بابەتی گفتوگۆکەى گۆڤى و وتى: ئەى کاهینى مەزن دەربارەى ئەو پلانى ئەو باست کرد دەتەوێت چى بکەیت؟

ئامون تپ بۆماوەیەك بەسەر سوپماوى بێدەنگ راوەستا و نەیتوان تیبگات لەوێ موسا مەبەستى چیه و موساش ناچار بوو ئاماژەى پێبدات، دەربارەى خستنه پرووى گرنگى دان بەخوداى "ئاتون" بۆماوەیەك "ئامون تپ" پەنجەى خستە لوتى و تەماشای چواردەورى کرد، دواى ئەو لەسەر خۆ وتى: هێشتا کاتى ئەنجامدانى ئەو پلانى نەهاتوو.

موسا پرسى: کەى دەتەوێت ئەم پلانى جێبەجێ بکەیت، پێم بڵێ بۆئەوێ منیش ئاگادار بم.

ئامون تپ وتى: بەو ئاسانیەش ناتوانین بانگەشه بۆ خوداى ئاتون بکەین، چونکە بچوکترین هەلە دەبێتە هۆى لەناوچونمان.

موسا وتى: بەلام جارى پێشوو وا بۆت باسکردم کە تەواوى خەلکى میسر لایەنگرى خوداى ئاتون!

کاهینى مەزن وتى: وام نەوت، ئەگەر ئاماژەشم بە لایەنگرانى ئاتون داىت، مەبەستم خەلکى نەبووه، بەلکى نيوهى کاربەدەسته کۆنە بەتەمەنەکانە.

موسا وتى: وام دەزانى هەرئەوێ بانگەشه بۆ ئەم خودایە بکەین خەلکى لایەنگرىمان دەکات!

کاهینى مەزن دوبارە لەسەر خۆ وتى: تائىستاش کە سەرکەوتنمان لەوێدا بەدەست هێناوه کە ئەم نەینىمان ئاشکرا نەبێت و من و دایکت بۆئەوێ بتوانین تۆ لەئاگرى فیرەون بپاریزین کارىکى زۆر گرنگمان ئەنجام داوه.

موسا وتى: ئاگرى فیرەون؟ من هیچ هەلەیهکم نەکردووه بۆئەوێ لەئاگرى فیرەوندا بسوتێنرێم، بۆچى دەمسوتێنێت؟

ئامون تپ وتى: فیرەون چەند پوژیک لەووپێش دایکتى بانگ کرد و پرسى یارى تەندروستى لێکرد، ئایا دایکت باسى ئەم بابەتەى بۆ کردوویت. موسا وتى: نەخێر.

ئامون تب وتی: لهوانهیه هۆکارهکهی بۆ ئهوه بگهڕێتهوه که نیگهرانی تۆ بیئت، هه‌رچی بیئت دایکت پازی بووه به‌وهی کون بکه‌نه کاسه‌ی سه‌ریه‌وه و نه‌شته‌رگه‌ری می‌شکی بکه‌ن.

موسا به‌دلگه‌رانیه‌که‌وه لێی پرسى: دواى ئه‌وه‌ی نه‌شته‌ری کرد چاک ده‌بیته‌وه. کاهینی مه‌زن وتی: ئه‌م په‌رسیا به‌لامیکی سه‌یر و ساده‌ی هه‌یه، ئه‌ویش وه‌لامه‌که‌ی به‌لێ- نه‌خێره!

موسا وتی: ئه‌مه‌ چ جو‌ر وه‌لامیکه، وه‌لام یان ده‌بیئت به‌لێ بیئت یان نه‌خێر. ئامون تپ وتی: نمونه‌یه‌کت بۆ ده‌هینمه‌وه بۆئه‌وه‌ی باش له‌مه‌به‌ستم تیگه‌یت، ئه‌ویش ئه‌وه‌یه ئه‌گه‌ر به‌ختی چاکبونه‌وه و به‌ختی مردنی به‌هۆی نه‌شته‌رگه‌ری می‌شکی بخه‌ینه سه‌ر هه‌ردو تایی ترازویه‌که‌وه و کی‌شانه‌ی بکه‌ین، هه‌ردوو تاکه‌ هاوسه‌نگ له‌به‌رامبه‌ر یه‌کتیدا پاده‌وستن!

موسا وتی: فیرعه‌ون چی به‌دایکم وت؟ کاهینی مه‌زن وتی: فیرعه‌ون به‌شیویه‌کی نا‌راسته‌وخۆ دایکتی تیگه‌یاند، له‌به‌رئه‌وه‌ی ئه‌م نه‌شته‌رگه‌ریه‌ی ئه‌گه‌ری مه‌رگ و ژیا‌نیشی هه‌یه، پێی وت ئه‌گه‌ر پاسپارده‌یه‌کی هه‌یه ئیستا بی‌کات.

موسا پرسى: ئایا دایکم هیچی پی‌ پاسپارد. کاهینی مه‌زن وه‌لامی دایه‌وه: هه‌لبه‌ت، ئه‌ویش پاسپارده‌یه‌کی ساده‌ بوو، کو‌ره‌که‌م نه‌کو‌ژیت!

موسا تی‌کچوو و وتی: به‌دلنیا‌یه‌وه نه‌ینیه‌ک هه‌یه وه‌ک زۆربه‌ی ئه‌و بابه‌تانه‌ی ئاگام لێیان نه‌بوو، به‌لام له‌ده‌ره‌وه‌ی کو‌شک تیگه‌شتم چ باسه، تۆش ناته‌وێت پێم بلێیت... دواى ئه‌وه به‌رده‌وام بوو: فیرعه‌ون چ وه‌لامیکی دایه‌وه.

کاهینی مه‌زن له‌سه‌رخۆ پێی راگه‌یاند: فیرعه‌ون به‌لێنی به‌دایکت دا، تا ئه‌وکاته‌ی موسا دژم پلانپێژی نه‌کات!

موسا وتی: چ پلانی‌ک ده‌توانم دژی فیرعه‌ون دا‌پێژم؟

ئامون تېپ وتى: بۇنمونه ھەمان ئەو داوايەى لەبارەى "ئاتون" كىردت، بەواتا بانگەشە بۇ ئاتون بىكەيت! ئەمەش خۇى بۇ خۇى بەجۇرىك پىلانرىژى لەقەلەم دەدرىت و سزاكەشى مەرگە.

موسا وتى: تۇ ھەز دەكەيت ئىرە بەجى بەيلىن؟
كاھىنى مەزنى كۆشك پىرسى: بىرۇين بۇ كوى؟ سەرەپاى ئەوەش بۇچى لىرە بىرۇين؟

موسا وەللامى دايەو: چونكە لەوباوەرەدام گىانت لەھەرەشەى مەرگدا بىت، ئەگەر فىرەون كەمترىن بۇنى ئەوە بىكات كە تۇ "ئاتون" پەرسىتى، لەناوت دەبات. گالىسكەيەك دەكپىن و دەپۇين بۇ مىسرى سەر.

كاھىنى مەزن وتى: ئەم گواستەنەوہەمان ھىچ سودىكى نابىت، چونكە تەنھا شوپنىك كە ئەم نەخشە و ئامانجەمان گارىگەرى خۇى ھەبىت، لەھەمان ئەم شوپنەدايە، سەرەپاى ئەوەش تۇ دايكىكى نەخۇشت ھەيە، دەيانەوئىت كون بىكەنە كاسەى سەريەوہ و نەشتەرگەرى مىشكى بىكەن، بۇيە ئامادەبونت لەكەنار دايكتەوہ ئەركىكى ژيانىە... موسا كاتىك بىرى لەنەخۇشى دايكى كىردەوہ دەستى كىرد بەگريان.

ئامون تېپ پىرسى: بۇچى دەگرىت؟
موسا لەگريان كەوت و لە كاھىنى پىرسى: كەى نەشتەرگەرى بۇ دەكەن؟
ئامون تېپ وتى: دواى چەند پۇژىكى تر نەشتەرگەريەكەى بۇ دەكەن.... دواى ئەم وەللامە موسا لە كاھىن دور كەوتەوہ.

تەلارى نەشتەگەرى كۆشكى فەرمانرەوايى ستونگەلىكى زۇر مەزنى ھەبوو، موسا پالى بەستونىكەوہ دابويەوہ و چاوپىنى نەشتەگەريەكەى دەكرد. بى لەموسا نىزىكەى پىنچ سەد كەسى تر بۇنمونه كاھىنەكانى كۆشك لەوى ئامادەبون، ھەرئەوہى "ئىخاس ئامون" يان بىردە ژورى نەشتەرگەريەوہ ھەمويان دەستيان كىرد بەخويندەوہى "زەبور"، بۇئەوہى خوداكان ھاوكارى "ئىخاس ئامون" بىكەن بەزىندوويى بىمىنىتەوہ. گروپى پزىشكانىش لەگۆشەيەكدا ئامادە و دەستيان كىرد بەپىشەكى ئەنجامدانى نەشتەرگەرى و كونتىكىردنى كاسەى سەرى، سەرەپاى

ئەوێ تەواوی پزیشکەکان دەیاننوانی نەشتەرگەری بکەن، بەلام نەشتەرگەری راستەقینە و پێپێدراو پزیشکیک بوو کە هەلومەرجێکی تایبەتی هەبوو و دواي تێپەراندنی چەند خولێکی جیاوازی کە چەند سالیکی خایاند، بەلام کاتیکی پزیشکی نەشتەرگەر پیر دەبیست مۆلەتی پێ نەدەدرا نەشتەرگەری بکات. مۆلەتی نەشتەرگەری دەبیست لەبارەگای "مالی ژیان" دەربرکێت و ھۆکاری پۆچەنبونەوی مۆلەتی نەشتەرگەری بەھۆی ئەوێ دەردەکرا کە پزیشکی ناوبراو بەھۆی پیریەو دەستی دەلەرزێت و چیتەر ناتوانێت بەسەر ڕگ و ماسولکەیی دەست و جەستەیدا زالی بیست. بێ لە کاهین و پزیشکان کۆمەلێک لەخزمەتکارە پلە یەکەکانی کۆشکیش بەبۆنەیی پلەوپایەیان مۆلەتی ئامادەبونیان هەبوو. "ئەخاس ئامون" بەجوانترین شیوێ ئارایش و بەھەنگاویکی جێگیر و ھێور و لەسەرخۆ و بەسەر خۆدا زالی خۆی کرد بەناو تەلاردا. لەناوەرەستی تەلاردا میزێکی بەردینی ساف و سواقدراو هەبوو، ئەم میزە تایبەت بوو بەنەشتەرگەریەو. بەچواردەوری ئەو میزەدا چەند چالێک دروست کرابوو بۆئەوێ لەکاتی نەشتەرگەری و خۆنپێژیدا، خۆن لەرپیی ئەو چالانەوێ لەشوینێکی تایبەتدا کۆ ببێتەو و نەپزێتە سەر زەوی. لەتەنیش ئەم میزەشەو، میزێکی تر لەھەمان شیوێ دانرابوو و بەسەریەو کەرەستەگەلیکی جیاوازی نەشتەرگەری دەبینرا "چەقۆ، پەنس، سوژن" دەبینرا کە ھەموویان لە "مەفرەغ" - برنزی - دروست کرابون کە زۆر ساف و جوان بوون، سەدان شوشە و گۆزەیی بچوک و گەورەیی پێ لەدەرمانی جۆراوجۆر لەلایەکی ئەو تەلارەدا بەجوانی پێزکراوو و دیمەنێکی شکۆمەندی هەبوو، بەلام بەگشتی ئەو تەلارە زۆر گاریگەر و تۆقینەر دەھاتە بەرچاوی موسا، لەوانەبوو دایکی لەو شوینەدا بمریت. بەھاتنە ژوری "ئەخاس ئامون" پزیشکی تایبەتی فیرەو نیش خۆی کرد بەژوردا و راستەوخۆ بەرھەوپی کەسی نەخۆش پۆشت. سەرکایەتی پزیشکان لەئەستۆی کەسیکی بەلا بەرز بەناوی ریکوفار "Rekufar" بوو، ئەو سەرھەتا پۆشتە لاسەری "ئەخاس ئامون" و وتی: ئێمە ئەوێ بۆ ئەم نەشتەرگەریە پێویست بێت ئامادەمان کردووە، ئێستاش لەگەڵ پزیشکانی بەئەزمونی میسر

دهست به نه نجامدانی ئەم نەشتەرگەریه دهکەین، لەمیسردا پزیشکیکی لەو باشرمان دەست ناکەوێت.

"ئەخاس ئامون" زەر دەخەنە یەکێ کرد و وتی: ئەگەر بەم قسانە هەوڵی دڵنەوایی دانهوی من دەکەیت، ئەوا دڵنیا به لهوێ به ئەندازە ی گەردیکیش ترسم نیه، بگره زۆریش خوشحالم.

رکوفار وتی: ئەو خودای خوشەویست پێمان پێ بدە بۆ ئە نجامدانی ئەم نەشتەرگەریه سەرت بکشین.

ئەخاس ئامون زەر دەخەنە یەکێ کرد و وتی: خۆتان ماندوو مەکەن، دوا ی ئەوێ قرە دەستکردە کە ی سەری لابر د و سەری کە چەلێ دەرکەوت..... بە دزیهوه کۆرە کە ی خستبووه ژیری چاودێریهوه، کاتێک بینی موسا گریا بانگی کرد وتی: وەر با ماچیکت بکەم، ئەو ت لە بیر نە چیت لەم جیهانە دا خەم بۆ هیچ شتێک نەخویت، بە تاییبەت ئەو شتە نە ی لە سنوری دەستە لاتی تۆ دا نیه، دڵگرا نی کارێکی پەسەندکرا و ژیرانە نیه، بە لām موسا هەر دەگریا، تا ئە و کاتە ی "ئەخاس ئامون" خۆ ی ئامادە ی نەشتەرگەری کرد و پەردە یە ک لە نیوان ئەو و ئامادە بواندا هە لۆاسرا، چیت موسا دوا ی ئەو نە ی دە تە وانی چاوی بە دایکی بکەوێت.

لە ماکتە دا "ئامون تپ" دەستی خستە سەر شانی موسا و وتی: ئایا دە تە وانی لە هە لومە رجیک ی ئاوا دا دایکت بە جی بە یلێت؟

موسا وتی: پێم بلێ ئە رێ دایکم لە کاتی ئەم نەشتەرگەریه دا ئازاری پێ دە گات؟ ئاموت تپ وتی: بەوشیوه ی بیستومه دەرمانێک دە دەن بە کەسی نەخۆش، کاریگەری ئەم دەرمانە بەرپادە یە کە کەسی نەخۆش بۆ ماوه ی کاتر می رێک هەست بە هیچ ئازاریک ناکات.

موسا پرسى: ئەو چ دەرمانێکە؟

ئاموت تپ وتی: گیایە ک ی کێوی و ژەهراویە بە ناوی "خشخاش" شیرە ی ئەو گیایە چە ند ناویکی پزیشکی جیاوازی هە یە، هیچ یە ک لەو دەرمانانە تائیستا نە ی تە وانیوه وە ک ئەم شیرە ی "خشخاش" ئازاری نەخۆش هیور بکاتە وه. لە بەر ئە وه

ئاسودە خەيال بە، دايىكت بەھىچ شىۋەيەك ھەست بەئازار ناكات، تەنھا دەبىت
بزانىت چ كاتىك دىتەرە ھۆش خۆى!...

ھاتنى داڭىركەرى "ترۆى" بۇ مىسر

"نفر تارى" بەناونىشانى بەرپۆبەرى نوئى كۆشك شاژن "ستەھوس" كاتىك خۆى كىرد بەژورى شاژندا چاوى بە "پامسىس" كەوت، پامسىس كاتىك چاوى كەوت بە "نفر تارى" ۋەك ھەورە بروسكە لىئى بدات پراۋەشا و ماتى كىرد، بەشىۋەيەك وشك بوو كە "ستەھوس" لىئى پرسى: ئايا تۆ "نفر تارى" دەناسىت؟ بۆچى سەرت لەبىنىنى سورما؟

پامسىس وتى: بەلى پىشتىر چاوم پىئى كەوتوۋە، ئەو براۋەى ژەنىارانە ھەروەھا قسەشم لەگەلىدا كىردوۋە،

ستەھوس وتى: ئەو دەقاۋدەق ھاۋتەمەنى تۆيە، تەمەنى ھەفدەسالە، بەلام ۋەك كىچىكى جوان ناز دەكات. ستەھوس ئاڭادارى ئەو بوو كە دلى كۆرەكەى شەيدا ئەو كچە بوو. ئاماژەى بەتەمەنى دا بۆئەۋەى پىڭايەك بىت بۆ بىرپارەكانى داھاتوى، بەلام پامسىس "ى دل دۇپراۋ گىرنگى بەتەمەن نەدەدا...

ستەھوس بە "پامسىس" ى وت: چەند ئەركىكى قورس چاۋەپىت دەكات، باشتىر وايە بۆ پىشۋازىكىردى "مىلئوس" ى داڭىركەرى "ترۆى" خۆت ئامادە بىكەيت.... "پامسىس" ىش دەيزانى كە مىۋانىكى دەستەلاتدارى ھەيە، دەبىت بىرات بۆ پىشۋازىكىردى.

پامسىس جلوبەركىكى سەرەكى پۆشىبوو و لە لەنگەرگادا بەشىۋەيەكى سەربازى پىئى دەكىرد لەناكاو دە دانە گەمىي يۆنانى يەك لەدۋاى يەك لە لەنگەرگا نىزىك بونەۋە و لەنگەريان گىرت. پاسەۋانەكانىش لەيەكەمىن تەماشاكىردىندا وايان دەزانى ئەمانە گەمىي جەنگىن كە بەو شىۋەيەك پىكەۋە يەك لەدۋاى يەك لەنگىران

172

پامسیس وتی: بههوی ئه وهی پیتان ناو ته خاکی میسروه به خیرهاتنتان دهکەین، به لام مؤله تی مانه وه تان له دهستی فیره وندایه. من جیگری سرۆکم و جیه جیکاری فه رمانه کانی ئه وم، ئه گهر چه زده که ن به مه بهستی چه وانه وه تان لی ره دا که میک بمیننه وه ده بیست له ناو که شتی ه کانتاندا بمیننه وه تا ئه و کاته ی داوای مانه وه تان له فیره ون بکهین.

بۆ ئه و مه به سته ش شو رای ولات کو بونه وه یه کیان له گه ل یه کدا کرد و پامسیس له و کو بونه وه یه دا وتی: ئه م کابرا یۆنانیه به که سیکی ساخته دیته بهرچاوم. "مبوك" سیاسه تمه دار و پراویژکاری کاروباری سیاسی فیره ون که ته مه نی نزیک شه ست تا هفتا سالی هه بوو زهرده خه نه یه کی کرد و وتی: دیپلوماسیه ت و ابرازم له گه ل گریمان و به خیرهاتن و نه هاتنتدا ناگونجیت، به لکو به پراستی ئه وه پادشایه که که دهستی هاوکاری بۆ درێژ کردوین.

پامسیس دوپاتی کرده وه: ئه م پیاوه خیانه تمان لی ده کات، به ناماده بونی له ولاتی میسر دا به و هه موو که شتی ه جیه کیانه وه زۆر لی به گومانم.

مبوك وتی: گومان کردن باشه، به لام په له کردن له بریار داندای کارێکی هه له یه. فیره ون له و کاته دا گو ی له گو ته ی ئه ندامانی شورا ده گرت، بۆ نه وه ی له کو تاییدا بریارێکی گونجاو و باش بدات وتی: به باشی ده زانم "منلائوس" و هلنه "ی" هاوسه ری بانگیشتی نانی ئیواره یان بکهین، دوا ی ئه وه بریار یکیان له سر دهرده کهین، به لام ئه وانه ی له گه لیدان له که شتی ه کانیاندا ده میننه وه تا ئه و کاته ی بریاره کانمان یه کلایی ده که ی نه وه...

"منلائوس" به ههنگاو یکی جیگیر له ته نیشت "هلنه" ی هاوسه ری وه له فیره ون نزیک بویه وه و کاسه ی کانزایی جوان له گه ل چه ند که وانیک که له دار یکی نایاب دروست کرابوو پی شکه شی فیره ون کرد و وتی: ئه م جو ره که وانه مان له جهنگی "ترو ی" دا به کار هی ناوه، به ناو نیشانی با شترین دیاری و تیز بترین چه ک پی شه که شی فیره ونی ده کهین... ئه و ئه فسه رانه ی له گه ل پادشای "ئسپارت" دا هاتبون دامینیکی چوار به شی سور و جزمه ی درێژ یان به ناو نیشانی شیوازی جلویه رگی ره سه نی ئه و ولاته له بهر کردبوو و باز نه ی لولی قژی شیان تا خوار شان یان

شۆږ دهبویه وه. "سته هوس" له تهنیشت "هلنه" که کراسیکی سهوز و جوانی له بهردابوو دانیشت و "منلائوس" ییش له لای دهستی راستی فیرعه وندا پراوه ستا. پادشای "ئیسپارت" چوبووه ژیر کاریگه‌ری شکومه‌ندی "وهرزای داگیرکه‌ر" هوه که له داگیرکردنی ولاتاندا ناوبانگیه‌کی مه‌زنی به‌ده‌ست هینابوو. دواي نه‌وه شهراب به‌نیو میواناندا دابه‌شکرا و زمانه‌کانی هینایه‌ گۆ.

منلائوس به‌م شیویه‌یه‌ی باسی جه‌نگی "تروی" ی کرد: چ توانا و سامان و ته‌مه‌نیکی گرابه‌هامان له‌پشت ده‌روازه‌ی "تروی" هوه به‌فیږو دا، بۆماوه‌ی ده‌یه‌یه‌ك.... له‌مکاته‌دا ئاماده‌بوان له‌پاراوی و زالبونی "سته‌هوس" ی شارژنی میسر به‌سه‌ر زمانی "یونان"یدا که کاری وهرگیرانی نه‌و پوداوه‌ی له‌نه‌ستو گرتبوو سه‌ریان سوږما...

پوخساری "هلنه" له‌ژیر په‌رده‌یه‌کی توږ شیوه‌دا داپوشراوو و سته‌هوس لینی پرسی: بۆچی پوخسارتان له‌ژیر نه‌م توږدا ده‌شارنه‌وه؟

هلنه وتی: له‌به‌رته‌وه‌ی من وه‌ك ئاژهلنکی نه‌فهرت لیکراو بومه‌ هوی نه‌وه‌ی زۆریك له‌پاله‌وانه‌کان گیانیان له‌ده‌ست بدن. منیان دزی و نه‌م دزینه‌شم بوبه‌هوی نه‌وه‌ی جه‌نگیکی ده‌ ساله‌ به‌دواي خویدا به‌ینیت، من بومه‌ هوی نه‌وه‌ی "ئیسپارت"یه‌کان له‌شکرکیشی بکه‌ن و "تروی" داگیر بکه‌ن، له‌راستیدا ئیمه‌ ده‌ستپیشخه‌ریمان له‌م جه‌نگه‌دا نه‌کرد، به‌لام هه‌ر به‌وشیوه‌ی پیشتر بۆم باسکردی، من هوکاري سه‌ره‌کی سه‌ره‌لدانی نه‌م پوداوه‌ بوم.

سته‌هوس پرسی: ئایا تانیستا خوت به‌تاوانباری سه‌ره‌کی جه‌نگی "تروی" ده‌زانی؟

هلنه وتی: له‌به‌رته‌وه‌ی "منلائوس" هیشتا لیم نابوریت، بۆیه‌ منیش له‌ژیر نه‌م په‌رده‌ توږدا هه‌ست به‌ئازادی ناکه‌م.

سته‌هوس وتی: بۆچی هه‌ست به‌ئازادی ناکه‌یت؟

هلنه وتی: چونکه‌ زۆر ږم له‌ "منلائوس"ه، چونکه‌ نه‌وه‌ من بوم هانم دا په‌نا بۆ ولاتی میسر ببات و که‌شتیه‌کانی له‌ له‌نگه‌رگاکانی میسر دا لابات، بۆنه‌وه‌ی بتوانم

داۋاي پەناھەندەيى لەمىسردا بىكەم! بىرى گەپرانەۋەم بۇ ئىسپارت ھىزىم ئازار دەدات!

ستەھوس بەزىمانى ھىماكان بەشىۋەيەك كە "ھلنە" ئاگادار نەبىت، بەدەم خواردنەۋەي مەيەۋە ئەم بابەتەي بۇ فىرەۋن گىپرايەۋە.

فىرەۋننىش وتى: دەبىت لەمبارەيەۋە پراۋىژ لەگەل ئەندامەكانمدا بىكەم.

"مىلائوس" كاتى سەرى بەشەراب گەرم بوو باسى چۇنايەتى داگىركردنى "ترۆي"ى بەم شىۋەيە بۇ كردن: ئەم جەنگە بۇماۋەي يەك دەيە درىژەي كىشا، من لەھەموو كەسىك زىاتر لەپەفتارەكانى "ھلنە" دلگران بوم، بەلام دەبىت دان بەنازاىەتى "ئەخىل" و قارەمانەكانى تردا بنىم. لەپاستىدا ئەۋەي يەكەمجار پىشنىيارى ئەسپە دارىنەكەي كرد "ئولىسىس" بوو، بۇئەۋەي سەربازەكان لەناو ئەسپەدارىنەكەدا خۇيان بشارنەۋە، خەلكى "ترۆي" زۆربون و ئەسپە دارىنەكەيان كىشايە ناو قەلەكەيانەۋە و وايان زانى سەركەوتنىان لەم جەنگەدا بەدەست ھىناۋە. ئەۋەي لەم نىۋەندەدا لەھەموو پوداۋەكانى تر سەرنج پراكىشتەر دەھاتە بەرچاۋ، مامەلەي باشى "شنار" بوو لەگەل "پادشاى" ئىسپارت "دا. دواجار داۋاي تىكا و پىداگىرەكى زۆرى "شنار" بوبە ھۆي ئەۋەي فىرەۋن بەشىۋەيەكى كاتى پىيان پىبىدات لەمىسردا بىمىننەۋە، "شنار" شەو و پۇژ لەتەنىشت "مىلائوس" دا چاۋەپىي ھەلىكى دەكرد بۇئەۋەي لەگەل پادشاى "ئىسپارت" دا دژى رامسىس يەك بگرن و دژى پاپەپن!

شنار لەباخە گەۋرەكەيدا بەپۇج و گيان پىشۋازى لە "مىلائوس" كرد و مىلائوس

لىي پىرسى: تۆ كۆرە گەۋرەي فىرەۋننىت، وا نىە؟

شنار وتى: بەلى.

داۋاي ئەۋەش مىلائوس يەكسەر پىرسىيارىكى ترى لىكرد: بەلام لە

لەنگەرگاكدە "رامسىس"ى براتان ۋەك جگىرى سەرۆك پىشۋازى لىكردىن و داۋاي

لەفىرەۋن كرد بۇماۋەيەك لىرەدا بىمىننەۋە، بەلام ئەگەر بەھەلەدا نەچۋىيتم بەپىي

نەرىتەكانى مىسر دەبىت كۆرە گەۋرە بىيىتە جىگىرى سەرۆك و لەداۋاي پادشاى

مىسر ئەو لەسەر تەختى پادشايتىدا دەبىت دانىشىت.

شنار وتی: بەلام بەداخەوێ و نەبوو، لەهەمان کاتدا فەرمانپەرەوایی "پامسیس" ی
برام میسر لەناو دەبات، چونکە براکەم توانای فیرعەون بونی نیە.

منلائوس وتی: ناکۆکی و دژایەتی کردنی تۆ لەگەڵ "پامسیس" دا وەک ئەوێ وایە
کە دژایەتی فیرعەون بکەیت، وانیه؟

شنار وتی: "پامسیس" ی برام فیرعەونی باوکمی فیریو داوێ، ئەگەر
هاوێیەمانێکی جێی متمانەم لەدەرەوێ و لاڵت شک ببردایە دەمتوانی بەجێگیری
هەنگاوەکانم بنێم و هەرئەوێ فیرعەونی باوکم کۆچی دوایی کرد لەگەڵ هاوێدەست
و هاوکارەکاندا "پامسیس" م سەرنگون دەکرد. منلائوس لەوکاتەدا زۆر بەسەختی
پۆچووێ هزری خۆیەوێ...

بارەگای "میرئور" یەکەمین شوێن بوو کە لە لایەن "نفر تاری" ئەوێ پیشانی "هەلنە"
درا.

هەلنە وتی: بەپراستی ئەمە هەلیکی زۆر بێوێنە، دە ساڵ پەنجی جەنگ،
ئێستاش خاکی پەر بەپیت و جوانی میسر بۆ برینە کۆنەکانم وەک مەلەمێک وایە کە
لەحالی ساریژبوندایە. لەوکاتەدا لەبەرەمبەر گۆماوێکدا دانیشتبوو و بێدەستە لاڵت
دەگریا. "نفر تاری" دلنەوایی "هەلنە" ی دایەوێ و لێی پرسى: مەگەر لە "ئیسپارت" دا
تۆ شارژ نیت.

هەلنە وتی: منلائوس بەپوکەش والێکی دەداتەوێ، بەلام ئەو لەپلەوپایەى
پیاوێکی جەنگیدا شارێکی لەگەڵ زەویدا یەکسان کرد و کوشت و کوشتاری خستە
نیو دانیشتوانەکیەوێ، تەنها لەپیناوەوێ هاوسەرەکی بگەڕێنیتەوێ بارەگاکی
خۆی و پەلەى ئەم نەنگیە لەدامینی پاک بکاتەوێ، بەلام بەلای منەوێ ژیان
لە "ئیسپارت" دا وەک دۆزەخ وایە..... "نفر تاری" سەری لەم گوتانەى سوپما و بێ
لەبێدەنگی هیچ کارێکی تری لێ نەوێشایەوێ، "هەلنە" ش بەدەم گریانەوێ گەریایەوێ
بۆ ژۆرەکەى خۆی، نفرتاریش لەوکاتەدا ویستی دلنەوایی بداتەوێ:

-شارژ "ستە هوس" دەیهوێت چاوی پیت بکەوێت.

هەلنە وتی: لەم ژۆرە ناپۆمە دەرەوێ.

نفر تارى وتى: بەلام شارنى مىسر چاۋەرپىتان دەكات، بۇ تۇباش نىيە ئەو بەچاۋەرپى بەيلىتەۋە. دواى ئەۋە "ھلنە" ناچار ھەستايە سەر پى و خۇي پازاندەۋە بۇئەۋەى بىروات بۇ لاي "ستەھوس" ى شارن...

منلائوس سەرى لەبىنىنى ھونەرى دارتاشى مىسر سوپما، شوينى چاكسازى كەشتى مىسر كەشتى "يۇنان" ەكانى لەۋاۋەيەكى كورتدا نۆزەنكردەۋە، چارۆكە و ئەۋ بەشانەى زىانىان پىگەشتىبوو ەك يەكەم پۇژى دروستكرديان لىكردەۋە. نەك تەنھا كەشتىەكان، بەلكو سەربازەكانىش پىيان پىدرا دابەزە ناوشتارەۋە و خودى پادشاي "ئىسپارت" ىش قەرەبوى پۇژانى جەنگى لەمىسردا دايەۋە. "ھلنە" ش لەپۇشش و نەرىتى تازە، لەژىر كاريگەرى و پىداگرى "ستەھوس" بەنەرىتى مىسرىەكان جلى لەبەركردىبوو كە ئەۋ جۆرە پۇشاكانە "منلائوس" بە يىشەرمانەى لەقەلم دەدا. ژنانى مىسر لەچاۋ ژنانى يۇناندا زۆر ئازاد بون، يۇنانىەكان ژنەكانيان لەمالەكانياندا زىندانى دەكرد، لەكاتىكدا ژنانى مىسر كەسانىكى ئازاد و كۆمەلەيەتى بون و كار و ئەركىكى جياۋازيان ئەندام دەدا. "منلائوس" لە "ھلن و ستەھوس" نزيك بويەۋە، بەلام "ھلنە" ى ھاۋسەرى بەھىچ شىۋەيەك گويى نەدا بەھاۋسەرەكەى و لەبەريەۋە ھەلنەستا!

منلائوس وتى: ھلنە ئەۋە منم.

"ھلنە" ش وتى: دەتبىنم.

منلائوس وتى: بۇچى نەرىتى رىزگرتن بەجى ناھىنى؟

ھلنە وتى: بۇچى دەبىت پىزت لى بگرم؟

منلائوس وتى: لەبەرئەۋەى ھاۋسەر و فەرمانرەۋاى تۆم.

ھلنە وتى: فەرمانرەۋاى ئىرە فىرەۋنە.

منلائوس وتى: دەرۋىنەۋە بۇ ئىسپارت، خۇت ئامادە بكە.

ھلنە وتى: تۇ بەتەنھايى دەرۋىتەۋە.

منلائوس بەتەرەيىيەۋە پەلامارى "ھلنە" ى دا، "ھلنە" ش بەچەقۇيەك كە بەدەستىيەۋە بوو بەرگرى لەخۇي كرد و پاشەكشەى بە "منلائوس" كرد و وتى: سزاي دەستدرىژى كردنە سەر ژن لەمىسردا مەرگە... پادشاي ئىسپارت و

هاوسه ره که ی له میسر دا دو چاری ده رگریه کی خیزانی سهخت بونه وه و "سته هوس" ی شارنی میسر به بینینی ئەو دیعه نه ژن و میردی به ته نها جیهیشت بۆئه وه ی بی دهست تیوهردانی هیچ که سیک گرفته کانیان چاره سر بکه ن. منلائوس گه پرایه وه شوینی نیشته جی بونی خو ی که باخی "شنار" بوو و به هو ی توپه ییه وه له بهر خو یه وه دهینه پاند. کاتیک "شنار" توپه یی پالنه وانی یۆنانی بینی، هوکاره که ی لی پرسی، به لام "منلائوس" له وکاته دا نه فره تی له ناسمان و زه و ی ده کرد، پیکیک شه رابی بو هیئا و "منلائوس" ییش ه لیدایه وه و له سر زه و ی دانیهشت: ئەم ژنه بی شه ره فه ژانی منی نابوت کرد...

شنار وتی: ناحه قت نیه که به وشیه وه توپه بیت، به لام ئیره میسر و ژنان له دهست نیسانی کردنی چاره نویساندا نازادن.

منلائوس وتی: ئەو جوړه شارستانی که ژن بیه ویت قسه ی خو ی به جی بهیئیت له یۆناندا بونی نیه، نه فرهت له م نازادیه، نه فرهت له "هلنه"

شنار وتی: هاوار و توپه یی، گرفته کان چاره سر ناکات، من له خزه تی پادشای "ئیسپارت" دام.

منلائوس وتی: ژنه که م به پیی یاساکانی ئیوه دهستی داوه ته سه رکیشی کردن و سه ریچی له فه رمانه کانم ده کات، ئەم فیرعه ونه ی میسر ئەوه نده نازادی داوه به ژنانی ئیره که بووه ته هو ی ئەوه ی که سیک بی شه رمیان لیده رچیئت.

شنار وتی: پادشای ئیسپارت میوانی خو شه ویستی منه، ئەگه ر من بومه فیرعه ونی میسر به دهست به سترای فیری ده ده مه به رده مت.

منلائوس سه ری له م ده رپینه سوپما و وتی: من ده بیئت چیت بو بکه م؟

شنار وتی: دیر یان زوو فیرعه ون که نارگیر ده بیئت، ئەو به تیپه رپونی ته مه نیکی زور خو یی له راده به ده ر په نجان دووه، ئیمه ته نها پیویستمان به که میک کاته، خولیکی پشوو له میسر دا به رپیه، له و پۆژانه دا ده توانین پیکه وه به مه بهستی خو مان بگهین، پادشای ئیسپارت ده بیئت هاوکاریم بکات بۆئه وه ی بتوانم سه ره تا "رامسیس" ی برام له ناو ببه م.

خودای ست یان ئەهریمەن

"سته هوس" که واتای —ئەهریمەن زاده— دەگەیەنیت، مەزنتترین پەرستگای بۆ "ئزیریس" بنیات نابوو. خودای ئەهریمەن "ئزیریس" ی برایی کوشتبوو، و ئیستاش "ست" ی بکوژ بۆ هەتا هەتا جەستە ی درەوشاوە ی "ئزیریس" ی لەسەر شانی هەلگرتبوو. رامسیس و فیرعەون لەیەکەمین دەروازە ی بارەگای منارە ی دوسەرە ی پەرستگاوە تیپەڕین. دوو کەسیش لەکاهینەکان هاتنە پیش و لەهەمان ئەوکاتە ی رامسیس و فیرعەون خۆیان کرد بەو پەرستگایە دا دەست و پێیان لەهەسێرێکدا ئەتراوی کرد. دوا ی ئەو ئەو دوانە یان لەتەنیششت چالێکەووە تیپەڕاند، چەند دەرگایە ک لەبەرامبەر ئەو دوانە دا کرایەو، کاهینێک کە پۆشاکێکی سپی لەبەردابوو بەسەرێکی کەچەلەو "رامسیس" ی برده ژۆرەو و وتی: کپونش بەره! دوا ی ئەو رامسیس پێی نایە زەوی ئەو پەرستگایەو، بۆنی "کوندور" ٢٤ "لەهەموو شوێنێکدا دەهات، لەو پەرستگایە دا حەوت ژۆر هەبوو و رامسیس و فیرعەن سەردانی هەر حەوت ژۆرەکیان کرد و خوداگەلیکی جیاوازیان بینی، دوا ی ئەو فیرعەون و کوپەکە ی ئەو فرمانەکانی فیرعەونیان بەسەر ستونەکانی پەرستگا کەبە "هیرۆگلیفی" تۆمار کرابوو خوێندەو و فیرعەون بە "رامسیس" ی وت: ناوی بابا پیرانت لەئاسماندا تۆمار کراو. بەپێی یاسا دەبێت فرمانەرەوایی بکەیت، فرمانە هەلکۆلراوێکی ئەم پەرستگایە لەهەرتدا تۆمار بکە.

²⁴ کوندور: کەتیرەیکە بۆن خۆشە کە لەدەرەختێکی دێداری وەک "مرۆد" لی دەکێتەو... سەرچاوە ﴿فەرەهنگی عەمید﴾... وەرگێڕ.

دوای ئەو ڧىرەون و ڧامسىس لە ڧەرستگا ھاتنە دەرەو و بەرەو تەڧۆلگەيەك
پۆشتن كە بەدرەخت داپۆشرايوو.

ڧىرەون وتى: ھەموو سالىك لەسالىڧۆڧى مەراسىم "ئزىرىس" زىندوو دەبىتەو و
كاتىكىش زىندوو بويەو ڧوبارى نىل ھەلدەستىت... شەوى دوای ئەو ڧامسىس
لەئوای ئوقيانۆسى نادىارى خواردەو، گەنمىكى خوارد كە بەجەستەى "ئزىرىس"
ڧەرەردە و گەشەى ڧىدرايوو، دوای ئەو بەرگىكى كەتانی لەبەرکرد و بۆ
ئەنجامدانى مەراسىم ڧەيوەندى بەگروپە ڧیۆزەكانەو كرد. كاھىنىك كە دەمامكى
چەقەلى لەسەردا بوو دەرکەوت و "ڧامسىس" يان بردە سەر گردى ڧیۆز و
شەونخونيان بەسەر جەستەيەكى مردودا دەستپىكرد و وێرد و نزاگەلىكى زۆريان
خويند. ڧامسىس چەند شەويكى لە "ئابىدوس" دا تىڧەراند، لەكەنار دەرپاچەى
ڧیۆز لەكاتى بەڧیۆردنى ڧیۆرەسمى ڧەرستندا "گەمى" كەى ئوزىرىس لەناو ئەو
دەرپاچەدا دەستى كرد بەمەلەكردن، جىگىرى سەرۆك ماوہيەكى درىڧى لەكەنار
ڧلىكانەى خودای مەزندا تىڧەراند، شوينىك كە چواردەورى ڧرېوو لەئىسقان و
ڧۆحى ئەو ئىسقانە لەشيوەى بالندەيەك سەردانى "ئابىدوس" يان دەكرد. نۆرەى
سەردانى خەزىنەى ڧەرستگا ھات: تا چاو كارى دەكرد ڧرېوو لەزىڧ و زىوى
پوخت، ھەموو كەسنىك دەبوو بۆ خودايان بەناونىشانى قورىانى و باج و ديارىەكى
بكردايە بەقورىانى! ڧامسىس چەند جارىك سەردانى دالانى باوباڧىرانى كرد و ناوى
ڧىرەنەكانى ڧاڧردوى خويندەو. جىگىرى سەرۆكى مىسر لەحەوشەى ڧەرستگاوە
تىڧەڧى و بەرەو ڧوبار پۆشت، كاتى گەڧانەوہى بۆ "تبس" ھات و كاتى ئەوہش
ھاتبوو ڧەيوەندى بەكەس و كارىەوہ بكات.

ئاشكرا كۆردى نەينىيە كانى "ئىخاس ئامون"

موسا و كاھىنى مەزىن لەكۆشكى فەرمانزەوايىيە بەرەو تەختى شارىن "ئىخاس ئامون" پۇشتى. "ئامون تىپ" بە "موسا" ى وت: دايكت لەئىستادا زۆر پىويىستى بەھەوانەو، نەكەى قسەى لەگەلدا بگەيت.

موسا وتى: قسەى لەگەلدا ناكەم، بەلام تەنھا دەمەويت لەتەنىشتىيەو بەم. ھەلگىرانى كەژاۋەى تەختى دايكى "موسا" كەژاۋەكەيان لەشۋىنى تاييەتى خۇيدا دانا، چەندىن كەنزەك بۇ خەواندىنى شارىن بەپەلە پۇشتى. موسا لەوكاتەدا تەماشايەكى پوخسارى دايكى كرد و بىنى چاۋەكانى داخراون و لەسەرخۇ پرسى: بۇچى چاۋەكانى داخستۋە.

ئامون تىپ وتى: چونكە لەژىر كاريگەرى مادەى بېھوشكەردايە "تلياك" بۇماۋەيەك ھەر بەوشىۋەيە بېھۇش دەبىت، دواى ئەۋەى بىدار بويەو دەبىت دوبارە تلياكى پى بدنەو، چونكە ئازارەكانى ھىشتا بەتەۋاۋى سارىژنەبونەتەو و جىگەى بىرنەكان ئازارىان ھەيە، بەلام بەم شىۋەيە بەھىچ شىۋەيەك ھەست بەئازار ناكات و بەچاۋى خۆت دەبىنى بەئاسودەيى خەۋى لىكەوتۋە، بۇيە ئىستا بەخەيال ئاسودەيى بۇ بۇ نان خواردن.

موسا وتى: بەھىچ شىۋەيەك ھەست بە برسەيتى ناكەم.

ئامون تىپ وتى: ھەز دەكەيت پىيان بلىم خواردنەكەت بۇ بەيننە ئىرە.

موسا وتى: نانم پىناخورىت.

ئامون تىپ وتى: بەلام مەن بەپىچەۋانەى تۋە زۆر برسەيمە و زۆرىش ھەز دەكەم نان بخۆم، ھەز دەكەيت لەبرساندا لەپى بگەوم.

ئەو شۆيىنەي "ئىخاس ئامون" يان تىدا خەواندېو شۆيىنى تايىبەتى ئەو بوو،
لەھەمان ئەو ژورەشدا موسا سەردەمى مىندالى لەلەي دايكىدا تىپەراندېو. كاهىنى
مەزن لەكاتى خۇرئاوابوندا گەپرايەو بۇ لاي موسا.
موسا لەسەرخۇ وتى: ھىشتا ھەر بەوشىۋەيە خەوتوۋە.

كاهىنى مەزن وتى: چى لەۋەباشترە، خەوتن باشتىن چارەسەرى دەردىەتى...
كاتىك موسا تەماشاي دايكى دەكرد تىشكى خۇر لەدواين پوناكى
خۇرئاوابوندا بوو و بىنى، خەوى دايكى زۇر لەۋە قولترە كە "ئامون تپ" وتبوى،
چونكە مۇۋە ھەرچەنىك لەقۇلايى خەودا بىت، بەلام جولەي سىنەي بۇ ھەناسەدان
سەر و خوار دەكات، بەلام موسا ھەستى كرد سىنەي دايكى بىجولەيە، بۇيە ھەستا
لىي نىزىك بويەو و تىپەي دلى دايكى گرت، دواي ئەو "ئامون تپ" ي بانگ كرد
بەنىگەرانيەو پىي وت كەۋەك بلىي دلى لىنادات. كاهىنى مەزنىش بۇماۋەيەك
تىپەي دلچى گرت و وتى: تۇ راست دەكەيت، چىتر دلى لىنادات... دواي ئەو
موسا بەپەلە لەو ژورە پۇشتە دەرەو و ئاۋىنەيەكى مەفرەغى لەژورەكەي تردا ھىنا
و لەبەرامبەر لوتى دايكىدا پايگرت بۇئەۋەي بزانىت ئايا بەراستى ھەناسە دەدات
يان نە. بەلام ھىچ جولەيەكى لەناو ئاۋىنەكەدا بەدى نەكرد، ئاشكراۋو كە ئىخاس
ئامون چىتر ھەناسە نادات. كاهىنى مەزن ئاۋىنەكەي لەدەستى موسا گرت و دورى
خستەو لەدايكى و پىي وت: دايكت كۇچى كرد بۇ نىشتىمانى خۇرئاۋا... موسا
بەدەم ھاۋار و گريانەو خۇي ھەلدايە سەر جەستەي دايكى. "ئامون
تپ" بەھەرشىۋەيەك بوو موساي لەو ژورە ھىنايە دەرەو و تەۋاۋى ئەو شەۋەي بۇ
دلىۋاۋى دانەۋەي موسا تىپەراند: ئەي موسا مەرگ شتىكى سىروشتىيە، ۋەك
لەدايك بون، نابىت ھىچ كەسىك دلگرانى خۇي لەبەرامبەر مردنى ھىچ كەسىكدا
دەربىرپىت، چونكە بەھىچ شىۋەيەك ناتوانرپىت پى لەمەرگ بگىرپىت، ھەرچەند
لەدەستدانى خۇشەۋىستانمان بەلامانەۋە سەختە، بەلام پەسەندكردنى ئەم راستىيە
لەتواناي كەسانى بەھىزدايە، پۇژىك دەمرىن، بگىرە ھەموومان لەسەرەپى
مەرگداين، كەمىك درەنگ برۆين يان زوۋ ئەم پىگايەمان ھەر بەمەرگ كۇتايى دىت،
كاتىك مەرگ لەسەرەپى ھەمووماندا بىت، چىتر پەۋا نىيە بۇ لەدەستدانى كەسانى

خۇشەويىستان بگرىن. مانگ ھەلھات و ھەردو چاۋەكان بۇ مانگيان پوانى. موسا زۆر بەقوللى پۇچوۋە بىر و ھزرى خۇيەۋە و بىدەنگ بوو.

ئامو تپ وتى: بىر لەچى دەكەيتەۋە بۇ قسە ناكەيت؟

موسا وتى: خەمى ئەۋە دايگرتوم كە دايكم ويىستى نەينىيەكم بۇ ئاشكرا بكات و زۆرىش بەلامەۋە گرنگ بوو، بەلام نەيتوانى، خۇزگە پىداگريم لى بكردايە بۇئەۋەى باسى ئەۋ نەينىيەى بۇ بكردايەم، ئىستاش دەمامكى لەخاك داپۇشراۋى ئەۋ نەينىيەى لەگەل خۇيدا ناشت و منىش لەبىئاگايى ئەۋ نەينىيە زۆر دىكرانم.

ئامون تپ وتى: خەم مەخۇ من ئاگادارى ئەۋ نەينىيەم و ھەر ئەمشەۋىش بۆتى باس دەكەم بۇئەۋەى كەمىك خەيال ئاسودە بىت. يەكەم دايكت لەبەرئەۋە تەنھا ناۋى "موسا" لى لىنايت بۇئەۋەى بتوانى ناۋى "ئاتون موسا" لەخۆت بىنىيت، بەپىچەۋانەى ئەم حالەتەشەۋە ئەگەر ناوت "ئامون موسا" بوايە و بتويىستيايە ناوت بگۆرپىت يەكسەر دەيانكوشتى، ھىنانە زمانى ناۋى "ئاتون" لەمىسردا سزاكەى مەرگە.

موسا وتى: لىرەۋە ئەۋەم بۇ دەردەكەۋىت كە دايكم لەپىرەۋانى "ئاتون" بوۋە.

كاھىنى مەزن وتى: بەلى.

موسا وتى: دەمزانى كە دايكم پلەۋپايەيەكى مەزنى لەھزرىدا بۇ من لەبەرچاۋ گرتبوو، بەلام چۇن بتوانم بۇنمونە بگەمە پلەۋپايەيەكى مەزن لەكاتىكدا نازانم خەلكى كۆيم.

كاھىنى مەزن وتى: وايە تۇ ھىشتا نازانى خەلكى كۆيىت و ئەۋە ھەمان ئەۋ نەينىيە كە بەداۋىدا دەگەرپىت. يەكەم تۇ خەلكى مىسر نىت.

موسا وتى: خۇشم ھەستەم بەۋە دەكرد، چۈنكە قەد و بالا و پوكارى دەردەۋەم بەۋ شىۋەى لىى وردبومەتەۋە زياتر لەخەلكى "كوش" دەچىت نەك خەلكى مىسر.

كاھىنى مەزن وتى: خۇشەختانە تۇ لەفیرگەى مېژوۋ خويندوتە و زۆر بەباشى شارەزى مېژوۋى مىسرى، تۇ دەبىت ئەۋەت خويندىتەۋە دواى ئەۋەى بانگەشە بۇ خوداى ئاتون كرا ھەراۋورىاۋ و كوشت و كوشتارىك لەمىسردا پويىدا، لەھەموۋى گرنگتر كاھىنەكانى "ئامون" لەدەرامەت و گەنجىنەى با ھاوردەى

پەرستگاكان بيبهش بون و ئەم بيبهش بونەش بو بەهۆی ئەوێ خەلكی بەگژ
یەكتردا هان بەدن، دواى ئەو شەپە ناوخۆییە میسر گەپایەوه بو خودای ئامون كە
باسکردنى زۆر دەكیشیت. فیرەون "هورم هب" كە جینشینى "ئەخناتون" بوو
لایەنگرى "ئاتون" ی دەکرد و كۆپەكەشى بەسەختى "ئامون" ی بوو، ئەو ناوی
لە "ست هوس" هە بو "وهرزای داگیركەر" بەسەرھاتی پیشینەى باوكی دەگەریتەوه
بو پیش "ئاتون" كۆپى "هورم هب" بەواتا "ست هوس" - وهرزای داگیركەر - ژنیكى
زۆرى هەبوو، بەلام "ئخاس ئامون" یشى زۆر خوشدەویست، ئەم شازادەیه
سەرەتا "ئخاس ئاتون" بوو، بەلام بەناچارى گۆپى بە "ئخاس ئامون"، ئەو
لەهەرەتى لایەتیدا بو بەهاسەرى "وهرزای داگیركەر"، بەلام بەداخەوه لەدوایدا
پەیی بەوه برد كە ژنیكى نەزۆكە. نەزۆكى لەبارەگای فیرەوندا كارەساتە. بۆیه
فیرەون ماوەیهك چاوەڕێی كرد، بەلام كاتێك بینى "ئخاس ئامون" مندالى ناییت
دەستی كرد بەژن هینان و وەك خۆت دەبینى مندالیكى زۆرى هەیه. منیش
سەردەمانێك ئاشنايەتیم لەگەڵ "ئخاس ئامون" دا پەیدا كرد كە لەدەردى نەزۆكى
ئازارى دەكیشا و هەمان ئەو ئازارە بوبەهۆی ئەوێ توشى سەرنیشە و خەمۆكى
ببیت. ئەم ژنە بەهۆی ئەم ببتاقەتى و بیزارىەى حەزى دەکرد كۆچ بكات، ئیمەشى
لەكاتى ئەم گەشتەیدا لەگەڵ خۆیدا دەبرد بۆئەوێ كەمێك لەئازارى تەنهایى كەم
بكاتەوه. ئەو شویئەى حەزى دەکرد گەشتى بۆ بكات ئەو پوبارە لاوەکیانە بوو كە
دەپژانە پوبارى نیلەوه، لەیەكێك لەگەشتەكانیدا پۆشتین بۆیەكێك لەو پوبارانەى
دەپژایە پوبارى نیلەوه، پوبارى نیل كەمێك تەنگتر بویەوه و سەول لیدمەرەكانیش
ناچار كەمێك لەسەرخۆتر سەول لیبەدن. ئیمەش چەند "گەمى" هەكمان هەبوو و
پاسەوانەكان لەهەردوو لاوە یان لەدواوە یان لەپیشەوه دەپۆشتن، گەمێكەى ئیمە
گەشتە شویئێك چیتەر نەدەتوانرا بە گەمى بپۆیت، دایكت لەناوەپراستى بەلەمەكەدا
دانیشتبوو و گوێی لەگۆرانى یەكێك لەژنەكان دەگرت، كاتێك ئاگادارى ئەوه بوو كە
چیتەر لەوه زیاتر ناتوانیت بەرەوپیشتر بپوات، لەسەر "گەمى" كە هەستایە سەپى و
تەماشای چواردەورى كرد و چاوى بە سەبەتەیهك كەوت كەبەگژوگیای كەنارى ئەو
پوبارەدا گیرى كردبوو، "ئخاس ئامون" هەر بەوشیۆهێ كە پراوەستابوو تەماشای

ناو سه به ته که ی کرد و مندالیکى تیدا بینى، به له مه که که میك که نارگیری کرد و "نخاس نامون" مندالی له ناو سه به ته که دا دهره ینا و بردیه ناو "گه می" که ی خویه وه، مندال ده گریا.

موسا پرسى: ئه و منداله ته مه نى چه نيك بوو؟

کاهینی مه زن وتى: وا بزائم کاتیک دایکت له ناو سه به ته که دا دهره ینایت ته مه نت ده پوژیک ده بوو، دیاربوو که ماوه یه کی زور نیه داو بویتیان به دهم ئاوه وه. برسیت بوو و ئه مه ش خوی بوخوی گرفت بوو، ده بوو که سیکمان پهیدا بکردایه بۆنه وه ی شیرت پییدات، پهیدا کردنى که سیك که بتوانیت شیرت پی بدات به وشیه وه ش کاریکى ئاسان نه بوو. خوم توم له باوه شگرت و چومه ناو لیتاویکه وه، وام ده زانی ئیستا ده چه قمه ناو ئه و قوپاوه وه، به لام دواى سهد ههنگاوئیک له ژیر پیمدا هه ستم به زهویه کی پهق کرد و له دور وه چاوم به کۆمه لئیک خه لک که وت پینچ سهد که سیك ده بوو ئاگریکیان کردبویه وه و به چوارده وری ئاگره که دا دانیشتبوو. به راستی به بینینیان زور خوشحال بوم و زانیم ئه م منداله ده بیت هی یه کیک له م ژنانه بیت. کاتیک لییان نزیک بومه وه هه له اتن، به لام سنوقیکیان لی به جیما، هه موشیان ده یانزانی چی له و سنوقه ده که م. هاوارم کرد بۆچی لیم هه لدین، هیچ کاریکم پیتانه وه نیه، هاتوم بۆ لاتان بۆنه وه ی یارمه تیم بده ن، من کاهینیکی میسریم و دژایه تیتان ناکه م، وهرن و سنوقه که تان به رنه وه. ئه و کۆمه له خه لکه کاتیک زانیان کاهینم ورده ورده گه رانه وه و به ره و سنوقه که پوشتن. له ناو سنوقه که دا ماریکی پهش لوی خواردبوو. تیگه شتم که ئه و کۆمه له خه لکه مار ده په رستن! ئه و مار، پهش ماریکی ئاوی بی زیان بوو.

موسا پرسى: نه تزانی ئه و کۆمه له خه لکی کوی بون.

کاهینی مه زن وتى: با زانیم، ئه وانه خه لکی "کوش" بون، پيش ئه وه ی بین بۆ "کوش" له "که نعان" و ولاتی "سینا" دا ده ژیان، وشکه سالی ناچاری کردبون بۆ ئه م ناوچه یه کۆچ بکه ن. دواى ئه وه فیرعون - ست هوس - ئه مانه ی وه ک کۆیله یه که له م ناوچه یه دا په سه ند کرد و کارى پیده کردن. ئه مانه ده یانوت له خیلئ "ئسرائیل" یه کانن و له نه وه ی "لوی" ن، "لوی" کوپی ئیسرائیل بوو. ئه مانه

بۇ قوربانى كىردىن كۆيۈپۈنەنە، دەيانويست قوربانى پېشكەشى مار بىكەن، بۇئەۋەي لەم نەگبەتتە پىزگارىيان بېيىت! لەو سەردەمانەدا-ست ھوس-ى فىرەون زۆر بەسەختى ئازارى ئەم خەلگەي دەدا، بىگرە فىرمانى دابوۋى مەندالەكانيان لەدايك و باوكيان جيا بىكەنەۋە. بېگومان بوم لەۋەي دايكى ئەم مەندالە لەنىۋ ئەم كۆمەلەدايە و دايك و باوكى بۇئەۋەي لەئازارى فىرەون پىزگارى بىكەن پېشتىر خىستويانەتە ناو ئەم سەبەتتەيە و دابىيتيان بەدەم ئاۋى پوبارى نىلەۋە.

موسا پرسى: لەمەۋە بۇمان دەردەكەۋىت كە من كۆيلە زادەم؟
كاھىنى مەزن وتى: ئەم تېۋوانىنە لەھزىت پاك بىكەرەۋە، تۆلەقوتابخانەدا خويىندوتە و لەباشترىن شوۋىن و لەژىر دەستى باشترىن مامۇستادا وانەت خويىندوۋە و لەباۋەشى شازادە "ئىخاس ئامون" دا پەرۋەردە كراۋىت، ھەر لەبەرئەۋەش بەشازادەيەك لەقەلەم دەدرىيت، سەرەپاي ئەۋەي لەپوبارى نىل دا لەناو سەبەتتەيەكدا تۆيان گىرتىتەۋە.

موسا پرسى: دۋاي ئەۋە چى پويىدا؟
كاھىنى مەزن وتى: ئەھا! بەلى من بەو كۆمەلە خەلگەم وت ئەم مەندالە بىرسىيەتى، پىۋىستىم بەكەسىكە شىرى پىيىدات.
وتيان: مەندالى تازە لەدايك بوو شىرى ھەموو ژنىك ناخوات، تەنھا مەمكى دايكى خۇي دەگىت.

تكاى ئەۋەم لىكىردىن ئەگەر دايكى لەنىۋ ئىۋەدايە بىت و شىر بەمەندالەكەي بدات... ھىچ ۋەلامىك نەبوو، بەلام دواجار بىنىم بەزمانى خۇش ناگەم بەھىچ ئەنجامىك، بۇيە زمانى ھەرەشەم بەكار ھىنا و ھاۋارم كىرد: ئەم مەندالە لەلاتان بەجى دەھىلەم و دۋاي ماۋەيەك دەگەرپىمەۋە بۇلاتان، ئەگەر كەسىك لەنىۋ ئىۋەدا پەيدا بوو شىر بەو مەندالە بدات باشە، ئەگىنا ھەموۋتان سوۋارى كەشتىيەك دەكەم و دەتانبەمە شوۋىنىك كە بەقامچى لىتا بدات بۇئەۋەي دان بەۋەدا بىت كى دايكى ئەم مەندالەيە. ئەم پېشەكەيە كارىگەرى خۇي ھەبوو و دايكى راستەقىنەت مەمكى خىستە ناو دەمت و شىرى پىيىدات.....

موسا لەم كاتەدا قىسەى بەكابرەى كاھىن بېرى و لىيى پرسى: لەمخالەتە بۆم دەردەكەوئىت كە تۆ چاوت بەدايىكى راستەقىنەم كەوتوۋە؟.... دواى ئەوئەش موسا لىيى پرسى: ئەگەر ئەمانە مىسرى نەبوون، تۆ بەچ زمانىك قىسەت لەگەلدا دەكردن؟ ئامون تپ وتى: ئەمانە لەبەرئەوۋەى ماۋەيەكى زۆر لەمىسردا بون دەيانزانى باسى چى دەكەم و لەبەرئەمبەرىشدا ۋەلاميان دەدامەۋە. يەككە لەپىياۋەكانى كۆش پرسى: بۆچى دەتەوئىت پىشكىن بۆ ژنەكانمان بىكەيت، بۆئەوۋەى دايىكى راستەقىنەى ئەم مندالە بدۆزىتەۋە؟

منىش پىم وتن: مەگەر ئايىن ئەم مندالە لەبرساندا چۆن ھاوار دەكات. ھاۋكارىم بىكەن بەزەيىتان بىت بۆئەوۋەى شايستەى سۆز و بەزەيى بن. من ھاۋكارىتان دەكەم...

دواى ئەوۋە كاھىنى مەزن وتى: تۆ دەيىت "ئىخاس ئامون" بەدايىكى راستەقىنە خۆت بزانى، چونكە تا دواين ساتى ژيانى ھەۋلى بۆ داۋىت، بەلام دايكە راستەقىنەكەت سەرەپراى ئەوۋە دەيىنى دەگىرىت و ھاۋار دەكەيت و لەۋانەيە لەبرساندا بىرىت نەھاتە پىشەۋە بۆئەوۋەى شىرت پىدات، ھەلبەت دواچار بەھەرەشە شكىستەم بە دانبەخۇداگىريان ھىئا. "ئىخاس ئامون" زۆر بەتوندى بەتۆۋە پەيۋەست بوو و دايكت بۆماۋەيەك شىرى پىدات، بەلام بەفەرمانى قىرغون و بەتكاي "ئىخاس ئامون" ھەموو ئەو كەسانەى ئەو پۆژە بىنەرى پەيداۋونى تۆ بون رەۋانەى شوئىنىكى دور كران.

موسا پرسى: چى بەسەر دايكەمدا ھات؟ كاھىنى مەزن وتى: ئىخاس ئامون بۆماۋەيەك لەۋىدا چادى ھەلدا و نەيىردىتەۋە بۆ كۆشك، بەلام لەبەرئەوۋەى شىرى ھىچ كەسكى تىرت نەدەخوارد، تا ئەۋكاتەى سەردەمى شىرخواردنت تىپەراند دايكت لەلات مايەۋە، دواى ئەوۋە گەراندانەۋە بۆلاى خىلەكەى خۆى لەبەرئەوۋەى نەيدەۋىست خەلكى بزانن ژنىكى ئىسرائىلى دايكى تۆيە، بەلكو دەۋىست وا خەلكى تىگەيەنئىت كە تۆ كۆپى ئەۋىت! تۆ ئايىت ھىچ پەخنەيەك لە "ئىخاس ئامون" بگىرىت، لەبەرئەوۋەى ئەگەر تۆى لەرۋبارى نىل نەگرتايەتەۋە بىگومان دەۋىتە ئىچىرى تىمساحەكان.

داگیرکەرى "تروى" و شنار لەپلانگىرىدا

"مىنلائوس" لە ھەموو مێواندارى ھەمىشە کۆشكى مىسردا بە مێوانىكى شايستە لەقەلەم دەدرا و بە شداری ھەموو ئاھەنگەکانى دەکرد، پەيوەندى "مىنلائوس" و "ھلنە" بەھۆى ئەم ھاوئىشینیە ناچارى ھەمىشە لە شەپ و دەمەقەرەو گۆپا بە سازش و پەيوەست بون، بەلام "پامسىس" ھەمىشە پێشوو بۆچونى لە بەرامبەر پادشای پێشوو دا نەگۆپا، لە بەرامبەرىشدا "شنار" پۆژ لەدوای پۆژ تا دەھات لە مىنلائوس نزیکتر دەبویەو. نەبونی "پامسىس" لە تەنیششت فیرەوئەدا لە "ئابیدوس" ئەو ھەلەى پەخساند کە شنار لەگەڵ "مىنلائوس" دا نەخشە و ئەو پلانەى کە دەیانەوێت تاوتوێ بکەن بێنەوێ "پامسىس" یان فیرەوئە لەم سەکۆیەدا بونیان ھەبێت. ئەو دوانە پیکەوتن لە سەر ئەوێ دەبێت "پامسىس" بە ھێرشىک لە ناوی بێن، بگرە نەخشەى شىوازی ھێرشەکەشیان کێشا، دوو ئەفسەرى یونانى لە نیو ھیزی پاراستنى ئاسایشى کۆشک کە پاسەوانى کۆشکیان لە ئەستۆدا بوو، ئەم پێشنىارەیان پەسەند کرد، چەند بەکرىگىراوێكى تریشیان لە چەند شوینىكى جیاوازدا دەستنیشان کردبوو کە لەکاتى جێبەجێ کردنى پلانى کوشتنەکەدا بێنە ناو سەکۆى ئەم نەخشەو و ھاوکارى جێبەجێکەرانى ئەم پلانە بکەن. "شنار" یش بەلێنى دا سود لە ھەندى خەلک دژى پامسىس وەرگرێت. لە سەرەتای ھاتنى "مىنلائوس" بارى تەندروستى فیرەوئە باش نەبوو و "شنار" یش ھەلیدا زانیاریەک لەبارەى تەندروستى باوکى بە دەست بەنێت، فیرەوئە خۆش بوو بەلام بەرکەش وا دەرئەدەکەوت کە نەخۆش بێت. شنار نەیدەویست باوکى بمریت بۆ گەشتن بە پەلەى فیرەوئە بون پێویستى بە باوکى بوو، بەلام لە بەرنامەیدا بوو

که "پامسیس" بکوژیت، شنار له نه بونی "پامسیس" دا په نای بۆ هه موو هه ول و پلانیک ده برد، بگره داوای هاوکاری له "دولانت" ی خوشکیشی کرد و به لینی پندا کاتیک بوو به فیرعمون پله و پایه یه کی باش بدات به "ساری" هاوسه ری، ئه مه ش ده قاده ق له کاتیکدا بوو که ساری و دولانت-زاوا و کچی فیرعمون-به فرمانی پامسیس به هوئی ئه وهی داوایه کی نابه جییان لی کرد بوو له شاری "تبس" ده رکرابون. دولانت به دهم گریان ه وه وتی: ئیمه چیتر له شاردا نین، له بهر ئه وهی ده رکرابون.

شنار پرسى: بۆچی ده ریان کردون؟

"دولانت" ی خوشکی شنار وتی: "ئامنی" نوسهر و به ریوبه ری کاره کانی "پامسیس" ئه و تاوانه ی خسته پالمان که ئیمه پلانگی پیمان دژی پامسیس کردوه؟

شنار پرسى: ئایا به به لگه وه ئه م تاوانه یان دایه پالتان یان ئه م تاوانه یان بۆ هه لبه ستن؟

دولانت بۆما وه یه ک بی ده نگ بوو و داوای ئه وه وتی: هه لبه ت به به لگه وه، هه لبه ستراو نیه.

شنار وتی: به دلنیا ییه وه ئه م بابه ته راسته ئه گینا هیچ که سی ک ناتوانیت به و ساده ییه تاوانیکى ناوا بداته پال هیچ که سی ک بۆ ئه وهی تاوانباری بکات! دولانت وتی: تۆ دلگرانی ئه م بابه ته ییت.

شنار وتی: به بیستنی ئه م بابه ته به داخه م.

دولانت وتی: بۆچی؟

شنار وتی: چونکه ئه گه ر ئه م هه وله تان پلانگی پری بویت بی ئه نجام بووه!

دولانت وتی: که واته تۆش ده ته ویت دژی پلانگی پری بکه ییت... ئایا من و هاوسه ره که م ده توانین له گه ل تۆدا دژ پامسیس راوه ستین؟

شنار وتی: هه ر له بهر ئه وه ش ویستم چاوم پی ت بکه ویت، خۆم ویستم ئه م پی شنیا ره ت لی بکه م. من ئیوه له شوینیکدا جی گیر ده که م، پی ویست به وه ناکات خۆتان ده ربخه ن، به لام پرسیا ری ک: ئه م پلانگی پریه له بهر ژه وه ندی کیدا یه؟ ئایا له بهر ئه وهی کچی فیرعمونیت ده تو یست به کوشتنی پامسیس ده سته لاتیک

بىبەخشىت بە سارى ھاوسەرت؟ دواى ئوۋە وتى: لەم ھاوپەيمانىدە دەبىت ئەم جۆرە بىرۇكانە لەمىشكت پاك بىكەيتەۋە، ئەم پلانگىرپە دەبىت لەبەرژەۋەندى مندا كۇتايى بىت، ئوۋىش ئوۋەيە من بىمە فىرەۋنى مىسر. ئوۋە منم كە دەبىت بىمە پادشاى مىسر.

شنار دواى "دولانت" ھەۋلىدا پزىشكە تايىبەتەكانى فىرەۋنىش بەلاى خۇيدا راكىشىت و لەمبوارەدا ھەۋلىكى زۇرى دا، بەلام تىرەكەى ئامانجى خۇى نەپىكا، بۇيە پىگايەكى تىرى گرتەبەر ئوۋىش ئاشكراكردى شويىنى دروستكردى دەرمانى پزىشكانە لەيەكىك لەتاقىگاكانى پەرستگا، تەنھا ئوۋە بۇ شنار بەس بوو كە ناۋى ئوۋ پەرستگايە ئاشكرا بكات، شنار ھەموو ھەۋلىكى بۇ ئوۋ مەبەستە خستە گەر تا زانى پەرستگا "سخت" شويىنى ئامادەكردى دەرمانەكانى فىرەۋنە. ئىستاش نۆرە ئوۋەيە چۇن بچىتە نار دەرمانخانەكەۋە و بەچ شىۋەيەك بەرپوبەرى ئوۋ تاقىگايە بكاتە ھاۋپى و ھاوپەيمانى خۇى، بۇئەۋەى دەستكارى جۇرى دەرمانەكان بكات. بەرپوبەرى تاقىگاكە پىاۋىكى تەمەن چل سالەيە كە ژنىكى جوانى ھەبوو، ژنەكەى ھەمىشە گلەيى لەكەمى مۇچەكەى دەكرد و شنار بەكەمىك تىپرامان پەيى بەھەموو ئەم لايەنەنە برد و خالى لاۋازى لايەنى ئابورىيانى كرده ئامانجى خۇى و بەم شىۋەيە نىچىر زۇر بەئاسانى دەخاتە داۋەۋە. بەپىي گوزارشتى پزىشكەكان فىرەۋن توشى نەخۇشەكە بوۋە كە زۇر لەسەر خۇ بەرەۋپىش دەۋرات، بەلام ھەرەشەئامىز و كوشندەيە. بۇيە تەختى فىرەۋن دواى ماۋەيەكى تىر بى فىرەۋن دەمىنىتەۋە.

سارى زاۋاى فىرەۋن و ھاوسەرەكەى "دولانت" بەپىي فەرمانەكانى شنار لەشۋىنىكى پارىزراۋدا جىگىربون، بۇئەۋەى ھەم لەسەرەكەۋتەكەيدا بەشدارىن و ھەم تۆلەى خۇيان لە "پامسىس" بىكەنەۋە، دولانت پۇشت بۇ پەرستگاي مەزنى "كرنك" و دەيوت: لەگەل ھاوسەرەكەيدا پۇشتوۋە بۇئەۋەى لەۋى دەست لەژيان ھەلگىرن و گۆشەگىرىن، ھەرئەۋەى لەپەرستگاي "كرنك" گۆشەگىر بون كچ و زاۋاى فىرەۋن دەستيان بەپلانگىرپەكانيان كىرد. "دولانت" لەنىۋ ھاۋپى و كەسە نىزىكەكانىدا بەشىۋەيەكى ئاراستەخۇ بوختانى بۇ پامسىس دروست دەكرد، ئوۋ

تهنہا کەسیک بوو کە دەیتوانی دەستی بگەینیتە نەینیه تاییهتەکانی پامسیسی
 برای. ئەو بەگوتەکانی پوخساریکی نەفرەتنامیز و دزیوی بو پامسیس دروست
 کردبوو و ساری ھاوسەریشی کە پۆلی کاهینیکی گۆشەگیر و تۆبەکاری دەبینی و
 پیشتەر سەرپەرشتی قوتابخانەیی "کەپ"بوو، بەناو نیشانی مامۆستایەکی ئاسایی
 لەبۆنە جۆراوجۆرەکانی "کەپ"دا کاری گۆلخستە ناو گۆزەیی لەئەستۆ گرتووبوو و
 گسکی میحرابیشتی دەدا، لیپوردەیی ئەو بوو مایەیی سەرنج پراکیشتانی ئەندامانی
 دەستەلات و ھەرئەوێش بوو ھۆی ئەوێ بانگیشتی سەر سفرەکانیان بکەن
 و "ساری"ش لەم جۆرە دانیشتانەدا دژی پامسیس قسەیی دەکرد...

نفر تارى و "رامسيس" ى جىنشىن

پەفتارى "نفر تارى" لەبەرامبەر "ستەھوس" ى شارنى مىسر بەناونىشانى خزمەتكار شايستە و شايەنى دەست خۆشى بوو، لەسەرخۆ و ھاوسەنگ و دانبەخۆداگر بوو، شارن زۆر "نفرتارى" لا پەسەند بوو. "رامسيس" ىش ھەر لەيەكەمىن چاوپىنگەوتن پىيەو پەيوەست بوو بوو، ھەر ھەستايىشى دايكى لەبەرامبەر پەفتارەكانى "نفرتارى" دا ئەوئەندەى تر پەيوەست بونەكەى زياد كرد و گەشتە ئەو بېروايەى ژيانى ھاوسەرى لەگەندا پىك بەئىنىت، يەلەم ژنىكى تر لەژيانى "رامسيس" دا ھەبوو ئەو ژنەش "ئىزت" بوو كە پەردەى كچىنى خۆى پىشكەشى رامسيس كردبوو و چىتر دواى ئەوئەش بەبەشيك لەژيانى رامسيس لەقەلەم دەدرا و لەكوئايىشدا ناچار داواى كرد و ژيانى ھاوسەرى لەگەندا پىكەينا، بەلەم فرە ژنى لەخانەدانى فیرعەوندا بەكارىكى ئاسايى لەقەلەم دەدرا، فیرعەون زياد لەسەد مندال و ژنى ھەبوو. رامسيس لەگەل خۆیدا "نفرتارى" برد بوو پەرسىگای "ئابىدو" بۆئەو زياتر ئاشناى خورەویشتى ببیت... و سبەى ئەو پۆژە "ستەھوس" ى شارن دەسبەندىكى زىپرى پىشكەشى "نفرتارى" كرد بۆئەوئەى لەوودوا لەبۆئەو يادە ئاينىەكاندا لەدەستى بكات. "نفرتارى" ش ئەم ھەلپژاردنە زۆر كارى تىكرد و دەستى كرد بەگريان، ئەو دەبوو ھاوسەرى ئايندەى فیرعەون، پلەوپايەيەك كە ھەر بەبیريشیدا نەدەھات... دواى ماوئەيكە "نفرتارى" سكى پېبوو و مندالىكى بۆ رامسيس ھىنايە دنياو، بەلەم ئەو مندالە تازە لەدايك بوو دواى دوو مانگ كۆچى دوايى كرد، نفرتارى بەھۆى لەدەستدانى ئەو مندالە تازە لەدايك بووئەى توشى خەمۆكى بوو، بەھۆى ئەم خەمۆكىو بەسەختى نەخۆش كەوت. رامسيس زۆر بە "نفرتارى" ھو پەيوەست بوو و ھىچ كاتىك بەتەنھا جىنى نەدەھىلا.

ھەر لەبەرئەوھەش "ئزىت" لەكۆشكى فەرمانپەرەوايىدا دەستەلات و كەسايەتتەكى تاييەتتى بۇ خۇي پىكەيتنا.

گوندى بچوكى كەنار پوبارى نىل بىنەرى چالاكى پياوانى بىگانەى دويىنى و ئاشنايانى پەرھەل و كۆششى ئەمرو بوون كە بەزمانىكى تاييەت كە تەنھا لەنىو خۇياندا بابوو لەگەل يەكتردا دەدوان. سەربازە مىسرىەكان لەسەر تەپۆلكەكان بالو بوبونەو و ژمارەيان لەپزىژەى دانىشتوان زياتر دەھاتە بەرچاو. رامسىس بەسەر كەشەكەو لەبارەى ئەمانەو پرسى: ئەمانە دەيانەوئىت تاكەى لىرەدا بىمىننەو؟

سەرۆكى پاسەوانەكان وتى: بەرۆكەش زۆر ئارامى بەلام جىيى متمانە نىن، سكالايەكى زۆرى خەلكى ئەم ناوچەىە دژى ئەم يۇنانيانە بەرزكراوئەو، بگرە كويخاى ئەم گوندەش سكالايەكى زۆرى لىيان ھەىە.

رامسىس كە زۆر توپە بوبو وتى: ھىرشىيان بۇ بەرن و بگرە يەك دانەشىيان بەزىندووى نەھىلنەو!

لەناكاو فەرماندەى يۇنانىەكان ھاتەپىشەو و وتى: ئىمە مىوانىن، ئىوھ مىواندارى ئىمەتان پەسەند كىردو، لەھەمان كاتدا ھىچ تاوانىكمان نەكردو، كە بىيئە ھۆى ئەوھى شايسەتى مەرگ بىن، ئەگەر دەتانەوئىت بمانكوئن ئەوا تا دوا دلوپى خوئىنمان لەگەلتاندا دەجەنگىن، سەرەپراى ئەوھى دەزانىن ھەموومان لەم جەنگەدا لەناودەچىن.

رامسىس لە لەناوبردىيان دودل بوو، لەھەمان كاتدا دوو بىكەى تر دەبىت پەزەمانەندى خۇيان لەبارەى جەنگ دژى ئەم بىگانانە بخەنە پوو ئەو بىكەىەش "كاھىنەكان و دەستەلاتدارانى مىسر" بوون! بەلام رامسىس لەپزى سىخوڤەكانىەو ھەوالى پلانگىر دژى خۇي لەلايەن "مىلائوس و شنار" ى براىەو پىگەشتبوو، بۇيە بەو سادەىيە دەستبەردارىيان نايىت، دەيزانى گىرنگىرەن ھەل ئەوھىە سەرەتا ئەو دەستى خۇي بوەشىنىت و ئەم پلانگىرەيان دەبىت ھەر بەكۆرپەىى لەبار بىرىت. رامسىس بەرپرسىيارەتتەكى مەزنى لەئەستۇدابوو و بەوھى پلەى جىنشىنى پىبەخىراوو لەگەل ئەو متمانە و كەسايەتتەى لەنىو

ھاپپىيانىدا ھەيبوو لەناوبردىنى "شئار و منلائوس و سارى و دولانت" كە پەيى بە
پلانەكەيان بىردىبوو بەچەند سەركردەيەك سىپارد بۆئەوھى بەتاوانى خيانەت
لەھەلىكى گونجاودا بەسزاي خويان بگەيەنن و خوى گەپايەوھ بۆ كۆشك بۆئەوھى
ئاگادارى كاروبارەكان بىت...

ئەو دیمەنەى "موسا" ى راوەشاند

موسا تابەیانى بگرە بۆ ساتىكىش ھيۆر نەبويەو، جارناجارىك لەجىي خۆى ھەلدەستايە سەرپى و دەپۆشتە ژورەكەى دايكى و زۆر بەوردى تەماشاي پوخسارى دايكى دەکرد، سەرەپاي ئەو ەى دەيزانى كە ئەو ژنە دايكى راستەقىنەى نيە، بەلام وەفای ئەو دلسۆزىەى وای لى دەکرد وەك دايكىك تەماشاي بكات. ئەگەر "ئىخاس ئامون" نەبوايە و موسا لەپوبارى نيل ھەلنەگرتايەتەو و نەيناردايە بۆ قوتابخانە، بىگومان لە پوبارى نيلدا لەناو دەچوو. بگرە ئەگەر فریيان نەدايا پوبار "نيل" یش لەلای دايكە راستەقىنەكەى بمایاتەو، ئەوا جگە لەنۆكەر و نۆكەر زادەيەك ھىچى ترى لى دەرنەدەچوو و ناچار جگە لەھەلگرتنى خشت و بەرد و قور پيشەيەكى ترى شك نەدەبرد. گەرچى "ئىخاس ئامون" موسای لەدايكى جيا كىردەو، بەلام لەزۆر لايەنەو بوو ھۆى بەرزبونەو ى ئاستى گەشەى. موسا دەيزانى دايكى بەواتا - ئىخاس ئامون - ھەولى دەدا ناسنامەى بەنەينى بەلئيتەو و ھىچ كەسك پەى بەو نەبات كە "موسا" يان لەپوبارى نيل گرتوووەتەو، چونكە جارناجارىك ئەم بابەتەيان لەبۆنە و شوینە جياوازەكاندا دەياندايەو بەرپويدا. "موسا" ش جگە لە بىدەنگى ھىچ رىگەچارەيەكى ترى بەدەستەو نەبوو. خالىكى تر كە موسا زۆر جەختى لەسەر دەکرد و "ئامون تپ" یشى لىئاگادار كىردەو ئەو بوو كەچى بوو ھۆى ئەو ەى "ئىخاس ئامون" موسا لەلای خۆى بەلئيتەو و پەرورەدى بكات، چونكە ئىخاس ئامون مەبەستىكى تابيەتى لەم مېرەبانىەيدا ھەبوو و كاتىك كاھىنى مەزن دايكى راستەقىنەى موسای لەنيو دانىشتوانى "كوش" دا دۆزىو و ئەو ژنەش شىرى دا بەكوپەكەى خۆى، "ئىخاس

ئامون "يىبەزەيىانە دايكى نەدەناردە ناۋچەيەكى دورەۋە، بەلكو بەزۈرى سامان و پارە دايكى موساى دەناردە شوينىك بژىت كە دەستى كاربەدەستانى فىرەون نەكەۋىت، تەنھا بۆئەۋەى بلىن كوپىكى ھەيە موساى لەلاى خۇى پاراست. سەرەپراى ئەۋەش پەيۋەندى دولايەنە، دايك و كوپى بى ناۋنىشان ھاتەبون. موسا ھەستى بەسۈزى ھەمە لايەنەى "ئىخاس ئامون" دەكرد و دەيىنى كە بەشىۋەيەكى ھەلەشانە لەبەرامبەر فىرەوندا بەرگى لىدەكات و نەيدەھىلا فىرەون بىكوژىت. ئەم خۆشەۋىستى و لەخۇبردوۋىيە گيانى موساى لەمەرگ پزگار كرد. ھۆكارىكى تر پەفتار و ھەستىك بوو كە "ئىخاس ئامون" لەبەرامبەر موسادا دەرىدەپرى، ھەستى دايكايەتى و دلسۇزانەى لىۋانلىۋى سۆز بوو. ئىخاس ئامون نەيدەھىلا بەھىچ شىۋەيەك سەختى بكىشىت، لەو شەۋەدا تەۋاۋى پەفتارەكانى سەردەمى رابردوۋى ئەو ژنە ھىنايەۋە ياد و زۆرىش دلى بۆى تەنگ بوو. ھەر لەبەرئەۋەش موسا دەبىت ۋەك دايكىكى راستەقىنە تەماشاي بكات، چونكە بى لەبابەتى لەدايك بونى لەپروى دايكايەتيەۋە ھەموو كارىكى بۆ ئەنجام دابوو. تەۋاۋى ئەم بىر و پەفتار و يادگارەكانى ئەو شەۋە كە چەند جارىك موسا سەردانى ژورەكەى دايكى كردبوو ھىنايەۋە ياد خۇى. بەھەلھاتنى سىپىدەى بەرەبەيان بەفەرمانى فىرەون بوق و دەھۆلەكان لە "تبس" دا لىدەران بۆئەۋەى خەلكى بزانن پۆژى ماتەمىنە. بەكۆتايى ھاتنى ۋەرزى بەھار و ھاتنى ۋەرزى ھاۋىن ھەۋاى "تبس" زۆر گەرم بوو، فىرەون و رامسىس لەپايتەختەۋە پىنى باشورىان گرتەبەر و تاكۆتايى ھاۋىن لەھاۋىنەھەۋارى فەرمانرەۋايدا مانەۋە. دە پۆژ پىنش كۆچكردنى فىرەون بەرەۋ ھاۋىنەھەۋار، موساش "تبس" ى بەجىھىشت و پۆشت بۆ مىسرى سەرۋ بۆئەۋەى سەردانى تەلارە دروستكاراۋەكان بكات. موسا پۆشتە "كرنك" و تەماشاي كرىكارەكانى دەكرد كە سەرقالى دروست كردنى تەلارى خواستراۋى فىرەون بون و ماۋەيەك لەۋى لەبارەى شىۋازى كاركردن پرسىارى لەكرىكارەكان دەكرد و لەكۆتايى ھاۋىندا بەفەرمانى فىرەون چەند سەربازىك چاۋدىرى ئەو تەلارەيان گرتە ئەستۆ و پاسەۋانى ئەو تەلارەيان دەكرد. دۋاى تىپەپونى ۋەرزى ھاۋىن فىرەون لەمىسرى سەرۋە گەپايەۋە بۆ باكور، بەلام موسا پانزە پۆژى ترى لە

مىسىرى سەزودا بەسەر بىرد بۇئەۋە بەتەۋاۋى لەۋە دۇنيا بىت كە سەربازەكانى لەكازى پاسەۋاندا كات و زانىيارىەكى تەۋاۋيان ھەيە و شەۋ و پۇژ ئىشكىگىرى و پاسەۋانى ئەۋ تەلارە بىكەن، دۋاۋى ئەۋەى دۇنيا بوۋ گەپرايەۋە بۇ پايتەخت و راستەۋخۇ پۇشت بۇ كۆشك و چۈۋە شوۋىنى تاييەتلىق خۇۋى، بەلام دۋاۋى ئەۋەى ماۋەيەك لەژۈرەكەيدا دانىشت، نۇكەرەك بى ھىچ پىشەكەك و سەراسىمە خۇۋى كىرد بەژۈرەكەيدا و سەبەتەيەكى لەژۈرەكەيدا دانا. موسا دەۋدەست نۇكەرەكەى ناسىيەۋە، ئەۋ كەسە نۇكەرەى "ئامون تپ" ى كاھىنى مەزنى فەرمانپەرۋاۋى بوۋ. موسا لەتەرس و نىگەرەنى و بىدەنگى كابراۋى نۇكەرە سەرى سورما و پرسى: كاھىنى مەزنى لەكۆيە؟ ، نۇكەرەش بىئەۋەى وشەيەك بىيىتە زما سەبەتەكەى كە سەرىپۇشكىكى زىۋىنى بەسەرەۋە بوۋ لەبەردەم موسادا دانا و سەرىپۇشەكەى لەسەر سەبەتەكە لاۋىرد و سەرى مۇۋىكىكى لەناۋ سەبەتەكەدا بىنى و بەتەرس و تۇقەۋە پرسى: ئەمە سەرى كىيە؟

كابراۋى نۇكەرە تى: تۇ چۇن سەرى "ئامون تپ" كاھىنى مەزنى ناسىيەۋە؟ موسا بەنىگەرەنى و دۇگەرەكەۋە تى: ئايا ئەمە سەرى "ئامون تپ"ە؟..... دۋاۋى ئەۋە سەرى بىراۋى كاھىنى مەزنى كۆشكى فەرمانپەرۋاۋى لەناۋ سەبەتەكەدا دەرھىنا و لەبەرەمبەر پۇخسارى خۇيدا پايگىرت. چاۋەكانى ئامون تپ ھىشتا دانەخراۋوژ، چۈنكە ھىچ كەسەك لەۋانەى سەريان بىرۋە چاۋەكانى دانەخستۋە بۇئەۋەى بەزماۋىكىكى بىزماۋى پەيامەك بەموسا بگەيەنەت، ئەۋ پەيامەش ئەۋەيە لەلاۋى فەرەۋندا ۋەقادارى خۇۋى لەبەرەمبەر خۇداۋى "ئاتون" دا نىشان دابوۋ! موسا بەيىتىنى ئەۋ دىمەنە پەيى بەۋە بىرد كە "ئامون تپ" سەرى لەپىناۋ بىرۋاۋەپىدا لەدەستت داۋە و بەۋى ئەۋەى باۋەرى بەخۇداۋى "ئاتون" بوۋە فەرەۋن فەرمانى داۋە سەرى بىر. ئەم تاۋانە پادەى پق و دۇايەتى فەرەۋن لەبەرەمبەر خۇداۋى ئاتون و لايەنگىزەنى بەپۇنى ئاشكرا دەكات، چۈنكە لەناۋبىردىنى كاھىنى مەزنى كۆشك بەۋشۋە دۇدانەيە تائەۋ كاتە كۆشكى فەرمانپەرۋاۋى پىشەنەى ۋاۋى بەخۇيەۋە نەبىنىۋە: كۆشكىنى كاھىنى مەزنى-سەرىپەرشىتى كاھىنەكانى كۆشكى فەرمانپەرۋاۋى-كەسەك كە گىرەنگىزەن ئەركى لەئەستۇ گىرتىۋو بەئاگاھىنانەۋە و

ئاگادارىيەكى پاۋەششېن بوو بۇ موسا، لەھەمانكاتدا بۇ ئەو پەيامىكى
 ھەر شەئامىزىش بوو. موسا سەرەپراي ئەو لەھەرەتى لاۋيەتيدا بوو دەيتۋانى پەي
 بەرە ببات كە كوشتىنى "ئامون تپ" نەدەكرا بەئاسانى ئەنجام بدريت، بىگومان
 كاھىنەكان ئاگادارى يىروباۋەپرى بون و فىرەونيان لى ئاگادار كردوۋەتەو، ئەۋىش
 بەناۋىشنى بىرپارىكى يەكلایى كەرەو سەرى كاھىنى نارد بۇ موسا و پىي
 راگەياندوۋە كە دەرئەنجامى ئاتون پەرستى ئەۋەيە كە دەيىنى. ئەۋەي بو بەمايەي
 نىگەرانى كاھىنەكانى ئامون پەرست خودى "ئاتون" بوو. ھىچ كاتىك ئەۋەيان
 قەرامۇش نەدەكرد كە سەردەمى فەرمانپروايى "ئاتون" كە بەھۋى ئەو
 فەرمانپروايىيە دەستەلاتى پەرستگاي مىسرى لى سەندبەنەو و ھەژارى خستى،
 بەجۇرىك كە ھەندىك لەكاھىنەكان دەستيان بۇ سوال درىژكرد. ھەرلەبەرئەۋەش
 ناۋى "ئاتون" بەلايانەو يەكسان بوو بەدەر كەۋتنى ھەژارى و بەدبەختى. بۇيە
 ھەمويان بەپىۋىستيان زانى بىرپارى كوشتىنى كاھىنى مەزن دەرىكەن. موسا زۆر
 بەدلگرايەو ئەم تىپروانىنانەي بۇ نۆكەرەكەي كاھىنى مەزن دەگىپرايەو و بەدەم
 ئەم قسەكردنەو دەگىرا. "ئامون تپ" دواي "ئىخاس ئامون" نىك ترين كەسى
 موسا بوو و "موسا" ش ھەموو نەيىنەكى خۇيى بۇ دەگىپرايەو، ھەرۋەھا
 ھەردوكيان ۋەك دوو ھارپى دىسۆزى يەكتر نەيىنەكانيان بۇ يەكترى دەگىپرايەو.
 موسا دواي سەرسوپرمان و خەمىكى زۆر سەرى "ئامون تپ" ى خستەو جىگەكەي
 خۇي و لەناو كۆشكدا بەدواي نۆكەرى كاھىنى مەزندا گەپرا تا دۆزيەو كە ئارام
 لەگۆشەيەكدا پاۋەستابوو و لىي پرسى: بۇچى سەرى كاھىنى مەزنت ھىنا بۇ
 ژورەكەم؟

نۆكەر ۋەلامى دايەو: "ئامون تپ" ى خاۋەنم پىش مەرگى پىي و تەم دواي ئەۋەي
 سەريان بىرەم بىيەنم بۆت، مەنىش دواي مەرگى سەرىم ھەلگرت تا ئەو كاتەي
 لەگەشتەكەت گەپرايەو و مەنىش پاسپاردەي خاۋەنەكەم بەجى ھىنا.

موسا پرسى: ئايا خاۋەنەكەت پىي نەۋتى بۇچى ئەم سەرە پراۋە دەنيرى بۆم؟
 نۆكەر ۋەتى: خاۋەنەكەم لەو بارەيەو ھىچ پونكردنەۋەيەكى پى نەدام، لەۋانەيە
 لەۋە دىنباۋبىت كە تۇ ئاگادارى ئەم پوداۋەيت بۇيە ھىچى پى نەۋتەم.

موسا وتى: تۆ راست دەكەيت من زۆر باش ئاگادارى ھۆكارى ئەم لەناوچونەم،
دوای ئەو پەرسىياري لاشەى كاھىنى لىكرد كە چى لىكردوۋە؟
نۆكەر وتى: لاشەكەى لەھەمان شوينى لەسىدارەداندا فېردراۋە.
موسا وتى: بۆچى لاشەكەيت لەشوينىكى تايپەتدا ھەلنەگرت.
نۆكەر وتى: ئەو فەرمانىكى ۋاي پى نەدابوم، چونكە ھىچ شوينىكى ئەوتۆم شك
نەدەبرد تا لاشەكەى بەھەلنەۋەشاۋى تىدا ھەلگرم، بەچ شىۋەيەك دەمتوانى
لاشەيەكى ئاۋا بېمەۋە بۆ كۆشك و لەشوينىكى سارددا ھەلگرم، بگرە ئەم سەرەشم
بەدەردىسەرەكى زۆرەۋە توانىم تا ئەو كاتەى تۆ بىيتەۋە لەشوينىكى سارد دا
بۆنەۋەى بۆگەن نەكات بپاريزم، ئەگەر ئەمپۇش نەھاتاييتەۋە ناچار بوم شتىكى لى
بكەم.

موسا وتى: تۆ نۆكەرىكى ھۆشيارىت... دوای ئەو خۆى بۆ مۇمياكردنى
سەرى "ئامون تپ" پىنگاى مردوخانەى گرتەبەر. شەۋانە موسا دەرپۇشت بۆ
مردوخانە، كاتىك ئەو سەبەتەيەى كە سەرى "ئامون تپ" ى تىدابوو ھەلگرت
بەئاگايىەكى زۆرەۋە پىنگاى مردوخانەى گرتەبەر. مردوخانە بەپۇژدا قىزۇون و
ئازار بەخش بوو، چ بگات بەشەۋى كە ھەندىك ئەندىشە و خەيالى ترسناكىشى بۆ
زياد دەكرا، بەلام موسا سەرەپاى ئەۋەى زۆر رقى لە مردوخانە بوو و نەيدەتوانى
بەپۇژدا بەرگەى ئەو بارودۇخە بگرىت. جارىكيان لەگەل گروپىك خويندكاردا
پۇشتىبوو بۆ سەردانى ئەو شوينە، بەلام نەيتوانى سەردانى بەش بەشى ئەو شوينە
بكات، بەلام ئەو شەۋە بەسەر خۇيدا زال بوو و بوپىرى بەخۆى بەخشى و
لەپىناۋ "ئامون تپ" دا بەرگەى ئەو شوينە قىزۇونە بگرىت.
بەپۇەبەرى ئەو شوينە كاتىك چەند جارىك گويى لەلىدانى دەرگاى ئەو
مردوخانە بوو وتى: كىيە؟

موسا وتى: بىكەرەۋە، كارم ھەيە.

ۋەستاكارەكە وتى: شەۋ كاتى سەردان نىە، پېۋ و سبەى بەيانى ۋەرەۋە.
موسا وتى: بەپۇژدا ماۋەم نىە، سبەى ئاتوانم، بەلام لەئىستادا ئەنگوستىلەيەكى
باشت پى بېەخشم..... كاتىك گويى لەئەنگوستىلەى دىخۋاز بوو دەرگاى كىردەۋە و

وہستاكار كە نيۈە سەرخۇش بوۈ بەلۇنگەلۇنگەۈە چوۈە كەنارەۈە و وتى: كوپى
لاو چىت دەۋىت و چەنىكم دەدەيتى؟

موسا بۆى پونكردهۈە و وەستاي مردووخانەكە وتى: سەرەتا با
لەئەنگوستىلەكەۈە دەستېپىكەين ئەۈكات دىيىنە سەر كارەكە... موسا دوو
ئەنگوستىلەى زىۈى پىدا و وەستاكەش بەم دوو پارچە كانزايە پازى بوۈ. دۈاى
ئەۈە موساى برده ناو يەكىك لەۈ ژورانەى مومىاى تىدا دەكەن، لەۈ ژورەدا چەند
كەسىك لەكرىكارەكانى ئەۈ مردووخانەيە خەرىكى خواردنەۈەى ئاۈجۈيۈن-چۈنكە
ئاۈجۈ ھەزانتىن خواردنەۈە بوۈ- موسا بىنى ھەمويان مەستى. وەستاكەش
پوناكى چراكەى دا بەسەرۈچاۈى موسادا و وتى: ئەى مەزن زادە بۇچى بەم شەۈە
درەنگە ھاتۈيت بۇئىرە و چىت پىيە؟

موسا سەبەتەكەى لەبەردەمىدا دانا و سەرپۇشە مسىنەكەى سەرى لاۈرد:
دەمەۋىت ئەم سەرەم بۇ مۇميا بكەيت.

وہستاكەش لىى پرسى: ئەى لاشەى لەكۈيە؟

موسا وتى: لەشۈيىنى لەسىدارەدانەكەدا فېرى دراۈە، بەيانى دەتۈانى دۈان
لەكرىكارەكانت بىنىرى بۇئەۈەى لاشەكەشى بېيىن... دۈاى ئەۈەش چەند
ئەنگوستىلەيەكى زىۈيىنى تىرى خستە ناۈمشتى ئەۈ پىاۈە... موسا لەشۈيىنەدا
چاۈى بەلاشەى چەند ژنىكى لاۈ كەۈت و سەرى لەۈە سوۈما كە جەستەى ئەم ژنانە
لىرەدا چى دەكەن؟ بەلام لەناكاۈ ئەۈەى ھاتەۈە ياد، ئەۈەى لەبارەى ھەندىك
پەفتارى ناشايست و وروژىنەرى ئەم كرىكارانە لەگەل ژنە مردوۈەكاندا بىستبۈى
پاستە، لەۈكاتەدا موسا زۆر دلگران و نىگەران ئەۈ ژورەى بەجىيەشت و گەپرايەۈە
بۇ كۆشك.

فیرعەونی نوێ

فیرعەون بەھۆی گەشتە دورودیزەکەى ماندو و شەکەت گەراپەو و یەکەمین کار کە ئەنجامی دا کوشتنی کاهینی مەزن بوو، بەلام بێناگا لەوێ خۆی ھەموو بەیانیکە پوخساری تاریکتر و قەد و بالای سیستر و چەماوەتر دەبیئت، فیرعەون باسی "مات" ی یەزدانی دادپەرەری بۆ پامسیس دەکرد!! مات کە شیوەی ژنیکی بەروکەش تیکشکاو بوو، "پردوم" یش ئاراستەى فرینی دەکرد. فیرعەون دەیوت: "مات" دەبیئت فەرمانەرەوایی بکات بۆئەوێ خۆگونجاندنی بونەومەرەکان بەپارێزراوی بمیئیتەو. بەبۆچونی "مات" دەبیئت پێز لە یاسا یەزدانیەکان بگیریت کە خۆر ھەمیشە تیشکیکی دەرەوشاوە و پوناکی ھەبیئت و گەشەى گەنمى لاوازیش بەتواناتر بیئت. ئەرکی فیرعەون بوو باسی "مات" بکات و یاسا یەزدانیەکان جیبەجی بکات، لەھەمان ئەو کاتەى باسی ئەمانەى بۆ پامسیس دەکرد خۆی دەستی لەخوینیترین تاواندا ئالاندبوو.

پامسیس گوئی لیدەگرت، بەلام نەیدەوێرا پرسىاری بارى تەندروستى باوکی بکات. "ستە ھوس" ھاوسەری فیرعەون دەیزانى نەخۆشى ھاوسەرەکەى پوژ لەدواى پوژ بەتینتر دەبیئت، ئەم ھەوالە وردە وردە لەناو کۆشکدا بلۆ بویەو تا گەشتە گوئی کاهینەکان. کزى پوناکی باوک چرای دەستەلآت و فەرمانەرەوایی کورەکەى بەتینتر و درەوشاوەتر دەکرد. سەربازە یۆنانیەکانى "مىنلائوس" کە چیتەر بویون بەبەشیك لەکۆمەلگای میسر، لەجلوبەرگی بازرگانی و کارەکانى تریاندا تا دەھات چەکەکانیان تیزتر دەکردەو بۆئەوێ لەکاتى پێویستدا فریای فەرمانەکانى پادشای "ئسپارت" بکەون. "ستە ھوس" تەنھا بیروھۆشى لەلای فیرعەون بوو کە

لەناكاو دوچارى لاوازی و ئازارىكى سەخت بوو بوو، ئەمەش گەشتە پادەيەك كە
چىتر نەيدەتوانى پىشوازی لەھىچ كەسىك بىكات.

ستە ھوس لەو ئەلامى "رامسىس" دا كە ھاتبوو بۆئەوھى چاوى بەباوكى بىكەوئىت
وتى: ئەمەز باوكت ناتوئىت چاوى پىت بىكەوئىت.

رامسىس ھۆكارەكەى لى پىرسى و ستە ھوس وتى: بىگرە پىزىشكىش
نەشتەرىگەرىكەى بۆ ناكات، بەلكو تەنھا بۆ كەمكردنەوھى ئازارەكانى جۆرىك
دەرمانى بۆ دەستنىشان كىردوھ. چىتر ھىچ ئومىدىك لەمانەوھىدا نە...

"رامسىس" ىش كە فرمىسك لەچاوانىد قەتەس مابوو، كاتىك فىرەون گوئى
لەدەنگى بوو كۆرەكەى بانگ كىرد: كۆپ دەپىت ئامادە بىت. دەپىت ھەتا ئەو پۆژەى
لەژياندا ماوئىت ناوى باوكت بەزىندوىى بەئىلتەوھ... فىرەون بەسەر

تەختەخەوئىكى دارىن و پوپۆشى زىردا پاكشاپوو و لەتەنىشت پەنجەرەكەوھ
تەماشای خۆرئاوابونى دەكىرد: مەن مەرگم زۆر نىزىك دەپىنم، پوخسارى خوداى
ولآتى خۆرئاوا دەپىنم، بەم زوانە گەشتىك دەكەم، گەشتىكى ھەتا ھەتايى....

دەنگى فىرەون وردە وردە كىز بوو و چاوەكانى دواى كاترۇمىرىك داخىران و
جەستەى لەجولە كەوت. مەراسىمى بەخاك سپاردنى لەكەنار خۆرئاواى نىلدا
بەئامادەبونى كەسە مەزنەكان بەپىنى بنەماو و نەرىتە سەرەكەكان بەپى خرا،
كۆرەكانى فىرەون بۆ دواىن مائىئاواىى لەوئىدا ئامادە بون و فىرەونى پىرىش
جىگای خۆى دا بەفىرەونىكى نوئى.

جەنگى شمشىر و گوچان

ژيانى فەرمانرەوايى و سىياسى مىسر لەوەرزى پايز دواى گەرانهو لەهاوينە
 ھەوارەو بۆ پايتەخت دەست پىدەكات. بەدرىژايى وەرزى ھاوين پايتەخت چۆل
 دەبوو، خەلكى بەرگەى گەرمى ھاوينى "تبس" يان نەدەگرت. بەدرىژايى ھاوين ھىچ
 گەشتيارىك لەولاتى بىگانهو نەدەھات بۆ "تبس"، سەرپەرشتياران و كەسايەتە
 سىياسىيەكانىش بەشىوھەك بەرنامەيان بۆخويان داپشتبوو كە لەوەرزى "پايز" دا
 پى بەخەلكى بەن چاوپىكەوتنيان لەگەلدا بكن. ھاوينان وەرزى نۆژەنكردەوھى
 كۆشك بوو، چونكە كۆمەلىك خەلكى زۆر لەويدا ژيانيان بەسەر دەبرد، ھەلبەت بى
 لەخزمەتكارەكان. پايتەختى مىسر يەكك بوو لەنيوھندە چالاكەكانى ئەو سەردەمە
 و ھىچ ولاتىك نەيدەتوانى بانگەشەى ئەو بەكات كە شارستانىيەتلىكى ئاوا
 درەوشاوھى وەك مىسر ھەبىت. بەشە جياوازەكانى مىسر بۆ چەند مەبەستلىكى
 جۆراوجۆر سەردانى پايتەختيان دەگرد و ئەوانەى سەرۆكاريان لەگەل كۆشك و
 كاربەدەستانى دەولەتەدا ھەبوو بەبينىنى "موسا" ى كەلەگەت و پوخسار بەرجەستە
 زۆر كاريگەرەدەبوون، چونكە موسا لاويكى پوخۆش و سەرنج پاكىش و بالايەكى
 بەرز و تايبەتمەندى پالەوان و قارەمانى ھەبوو. بەھۆى ئەم كاريگەريەى كە
 دەيكردە سەر ميوانە دەرەكەكان، شازادەكانى تر ئيرەبيان پىدەبرد، چونكە زۆر
 دلگرانى ئەو دەبوون كە دەيانبينى لەلايەن ميوانە دەرەكەكانەو گەرنگىەكى زۆرى
 پىدەدرىت. لەم نيوھندەدا يەكك لەكوپەكانى فيرەون كە زياد لەوانى تر ئيرەيى
 پىدەبرد ناوى "ستى ستى" بوو. دەزانين كە ست بەواتاى ئەھريمەن و ستى بەواتاى
 ئەھريمەنى و ستى ستى بەواتاى ئەھريمەنى ئەھريمەنى دىت، بۆيە ئەم ناو
 سەلمىنەرى شەپەرەنگىزى و ئەھريمەنى ئەو كوپە دەسەلمىنىت. ئەم "ستى ستى" ە

چەندجارىك بەشىۋەيەكى ناپاستەخۇ سوكاىەتى بە "موسا" كىردىبو، بەلام موسا لەئاستىكىدا نەبوو كە گىرنىكى بەگوتەى سەرزەرەكى و توانجى "ستى ستى" بدات، تا دواى كۆچى دواىى كىردىنى "ئىخاس ئامون" كە موساى كەمىك بىتاقەت و تۈرە و دلتەنگ كىردىبو و ئەو موسا خۇپارىزەى جاران نەبوو، پوبەپوى "ستى ستى" بويەو، ئەمەش لەكاتىكىدا بوو كە بىيانىەكان باسى "موسا" يان دەكىد. كوپى فىرەون بۆسەيەكى بۇ دانا تا ئەوكاتەى دەرەكەوت و بەشمشېر پەلامارى "موسا" ى دا و ھاوارى كىد: پۇژىك دىت ئەم شمشېرە دەكەم بەورگىتدا؟ و بى پىخۇلە پەوانەى مردوخانە دەكەم، تۇ خوت بەچى دەزانى؟ تۇ خۇ شازادە نىت، بگرە ناوەكەشت نىوہە، پىم بلى موسا واتاى چى دەگەيەنىت؟ ديار نىە لەچ شتىكەو وەرگىراو!

موسا چىتر نەيتوانى دان بەخۇيدا بگرىت و پۇشتە پىشەو بۇى و پىى وت: بەچ شىۋەيەك باسى دايكىمت كىد؟

ستى ستى وتى: لەوبارەو باسى دايكىمت كىد، ئەگەر ئەو تۇلەپوبار نەگىرتايەتەو ئىستا ئىمە دوچار و گىرفتارى تۇ نەدەبوين.

موسا وتى: ئايا دەزانى باسى كۆچكىردوۋەكان بى پەوشتىە.

ستى ستى وتى: كەسىك كە دايكى تۇ بىت نايىت پىزى لى بگرىت... ستى ستى لەپال برا و شازادەكانى تردا بەدەنگىكى بەرز قسەى دەكىد. يەكىك لەبراكانى "ستى ستى" لاوىكى بالا كورت و رەشپىست و دايكىشى لەژنە كەنیزەكان بوو، ئەو كەنیزەيە لە "لىبىا" وە ھىنابويان بۇ مىسر و لەشەوىكىدا كەزۇر مەست بوو لەگەلىدا دەخەوئەت و سكى پىر دەكات، ئەو كوپە بالا كورتىكى ناشىرىن و قەد و بالاىەكى ناشىرىنى ھەبوو. لەھەمان كاتدا پوخسارىكى زۇر ناشىرىنى ھەبوو و بەرەفتارەكانى دلى خەلكى دەرەنجانەد. موسا سەرەپاى ئەوۋى لەپوى دەرۋىيەو زۇر دىكران بوو، بەلام كاتىك بىنى ئەو كەنیزە زادەيە بەوشىۋەيە بانگەشە بۇخوى دەكات بەدەنگىكى بەرز قاقا پىكەنى و سەرنجى چواردەورى بەلاى خۇيدا پاكىشا.

"ستى ستى" ىش لەرادەبەدەر تۈرەبوو و بەدەم ھاوارەو وتى: قسەيەكى پىكەناوئەت بىست؟

موسا وتى: ئەو قسەيەى كە كىردت لەدەمت گەرەتر بوو.

ستى ستى وتى: ئەى لاوى نيوە ناو و بىناو ئەم پىكەننەت دەگوڤم بەشىوون وگريانىكى بەرز.

"موسا"ش كە لەراستيدا توپەيى لەشىووى پىكەننەتدا خستە ڤوو، بەسەرخویدا زال بوو و وتى: لەراستيدا زۆر حەز دەكەم بگريم، ئەگەر بتوانى هاوكاريم بكەيت بەوشىووى خۆت وتت دەست بەشىوون و گريان بكەم زۆر سوپاسگوزارت دەبم.

ستى ستى وتى: لەپال قوچەكەكانى ميسر لەكەنار چەرە خوڤماكاندا يەك دەبيننەو.

موسا پرسى: كەى لەوى ئامادە بىم؟

ستى ستى وەلامى دايەو: لەكاتى هەلەاتنى مانگدا... كەنيزە زادەى بالاكورت بەمشىووى بەردەوامى دا بەقسەكانى: لەكاتى هەلەاتنى مانگدا لەكەنار چەرە خوڤماكاندا چاوەريتم و پىم بلى بەچ چەكك پاهاتويت؟ پىم بلى! دەتوانى هەر چەكك كە خۆت حەزى لىدەكەيت هەلى بژيڤيت... دواى ئەم قسەى ستى ستى و ئەوانەى لەگەلیدا بون پۆشتن.

موسا دواى ماوہىەك گەشتە لاى درەختىكى هەنجىرى پىر و لەژيڤ سىبەرەكەيدا دانىشت. لەهەمان ئەو ساتەدا چاوى بەپياوێك كەوت كە لەژيڤ گەرمای خوڤدا دانىشتبوو، زۆر سەرى لەم پياوہ سوڤما. بەلام كاتىك باش لىى وردبويەو مامۆستای تىر و كەوانەكەى خۆى ناسىوہ و وتى: ستى هوپ! ستى هوپ بەمامۆستای تىروكەوانى تەواوى شازادەكان لەقەلەم دەدرا. موسا لەسەردەمى لاويەتيدا يەكەمىن سالى خویندنى مەشقى لەسەر تىرەهاوشتن كردبوو و دواى ئەو چيتر چاوى بە"ستى هوپ"نەكەوتبوو، بەلام سەرەڤاى ئەوہش كاتىك بىنى يەكسەر ناسىوہ: بەهۆى ئەو خودە جەنگىەى كە لەسەرى دەكرد و سىنەىەكى پان و ماسولكەىەكى لول و ئەندامىكى بەرجەستەى هەبوو، لەهەرشوینىك ببينرايە يەكسەر دەناسرايەو. موسا پزىڤىكى زۆرى لە"ستى هوپ"دەگرت و هەميشە ئەوى وەك قارەمانىك لىك دەدايەو. سەير لەوہدا بوو كە"ستى هوپ"يش يەكسەر

موساى ناسىيەو و وتى: سالاو لەموسا، زۆر خوشحالم بەوھى دواى ئەو ھەموو سالە دوبارە چاوم پىت كەوتەو، پىاويكى تەواوت لى دەرچوو.

موسا بەرپزەو لى پىرسى: مامۇستا بۆچى لەژىر تىشكى خۆردا دانىشتويت؟ سىتى ھوپ بەدەنگىكى بەرز وەلامى دايەو: ئازارى نىوھندى ئىسقانەكان "مفاصل" و ئازارى پىرى كە دواى تىپەربونى وەرزى ھاوین ھىرشت بۆ دەبات، چارەسەرەكەشى خۆرە.

موسا وتى: بەراستى زۆر دلگرانم بەوھى دەبىستم پىي مامۇستاي قارەمانم ئازارى ھەيە.

سىتى ھوپ بەزەردەخەنەيەكەو وتى: بەلام من زۆر خوشحالم بەوھى دەبىنم بەلايەنى كەم يەكك لەشازادەكانى دانىشتوى كۆشك بەوشىوھى ئارەزوى دەكەم خەم و پىزانىنى خۆيم بۆ دەردەبرىت، ئەم جۆرە مامەلانەم زۆر پىجوانە، وام دەزانى ھىچ گرنگىەكم پى نادەيت.

موسا وتى: من لەوجۆرە كەسانە نىم كە گوى بەمامۇستايەكى وەك تۆنەنەم، من ھەمىشە تۆم بەپاريزەر و دۇستى خۆم زانىوھ و ئىستاش بەراستى بەبىنىنت زۆر خوشحال بوم.

مامۇستاي تىروكەوانىش وتى: من لەودورەوھ تۆم ناسىيەو و ھەستم بەوھ كرد كە كەمىك نەگران و دلگران ديارى.

موسا وتى: ھەست و گومانەكەت لەجىي خۆيدايەتى، دلگرانى من بەھوى كۆچى دوايى كردنى دايكەوھەيە، بەلام پىش كەمىك يەكك لەكەنيزەكانى كۆشك سوكايتى پىكرد و زۆر توپە و دلگرانى كردم.

مامۇستاكەى لى پىرسى: شەپت كردووھ.

موسا وتى: شەپم نەكردووھ بەلام ئەمشەو لەكاتى ھەلھاتنى مانگدا لەگەل يەكدا بەشەپ دىين.

مامۇستاكەى وتى: تا ئەو شوينەى تۆ بناسم تۆ كوپى شەپ و شۆپ نەبویت.

موسا وتى: شەپ ناكەين بەلام بىرپارە پوبەپوى يەك بىينەوھ و ھەلبىزاردنى جۆرى چەكەكەش لەدەستى خۆمدايە، چونكە ئەو بىريارى دا پوبەپوى يەكتر بىينەوھ.

ستی هوپ وتی: ناکریت چاوپۆشی لہم پوبہ پوبونہ وہیہ بکہیت؟
 موسا وەلامی دایەوہ: ئەگەر چاوپۆشی لہم پوبہ پوبونہ وہیہ بکہم چیت لیرەدا
 چاوەرێم نەدەکرد، ئەوان وا دەزانن لییان ترساوم، ئەو لەبەر دەم خەلکانی تردا
 سوکایەتی بەدایکم کردووە، دەبیئت سزای گوشتارەکانی خۆی وەرگریئت.
 ستی هوپ وتی: بەلام ئەگەر بیشی کوژی ئەوا دەرئەنجامیکی خراپ چاوەرێت
 دەکات، بەھەر حال ئەم کەنیزەک زادەییە، فیرەون زادەشە.

موسا وتی: ھەولێ کوشتنی نادەم.
 مامۆستاکی وتی: لہم حالەتەدا ئەو ھەولێ کوشتنی تۆ دەدات، ئەمەش یاسای
 جەنگ و پوبہ پوبونہ وەکانە.

موسا وتی: ئەو توانایەیی نێ، بەلام ئەگەر بیشکوژریم لەگەڵیدا دەجەنگیم.
 مامۆستای تیرھاویشتن پرسی: دەتەویئت بەچ چەکیک لەگەڵیدا بەشەر بیئت؟
 موسا وتی: بەھەر چەکیک پیویست بکات، بەلام لەوباوەرەدام ئەو شمشیر
 ھەلبژیریت، بەلام من داریک بۆ ئەم جەنگە ھەلدەبژیرم!
 مامۆستاکی وتی: بیگومان دەزانێ کە شمشیرەکی لەو شمشیرانەییە کە
 لەولاتی "ھاتی" دا بەئاسن دروست دەکریئت و زۆریش بەھیزە. تۆش دەبیئت زۆر ورد
 بیتەوہ لەجۆری ھەلبژاردنی دارەکەت، چونکە ئەو شمشیرەیی ئەو ھەییەتی ھەموو
 داریک بەیەک لیدان دەکات بەدوو کەرتەوہ و لہم حالەتەشدا مەرگت مسۆگەرە. ئایا
 بیرت لەجۆری ھەلبژاردنی ئەو دارە کردووەتەوہ.

موسا وتی: نەخیر بیرم لەھەلبژاردنی جۆری دارەکە نەکردووەتەوہ.
 ستی هوپ وتی: من داریکت پی دەدەم کە لەبەرەمبەر لیدانێ شمشیردا لەت
 نەبیئت.

موسا وتی: ئەوہ چ جۆر داریکە؟
 مامۆستاکی پی وت: ئەو دارەیی بۆتی ھەینم بۆئەوہی لەگەڵ "ستی ستی" دا
 پیی بەشەر بیئت لەجۆری داری "ئبنوس" ۲۵. ئەو دارەیی پیی دەدەم نە

²⁵ئبنوس: لەوشەیی یونانی "ئبنوس" Ebnus وە وەرگیراوە، درەختیکە کە لە ھەندستان و جەبەشەدا دەپوینت و
 وەک درەختی گویز گەرە و نەستور دەبیئت، بەرەکی وەک بەری تری وایە و پەنگی زەردەباوە، گەلاکەشی وەک گەلا

بەشمشیر كەرت دەبیّت و نە دەشكیّت. "موسا" سوپاسی مامۆستاكەى كرد و خۆى بۆ ئەو پوبەپوبونەوئەى ئەمادە كرد. كاتىك مانگ تریفە زیوینی بەئاسماندا بلاوكردهو، فیرەون زاده و لەپیشیانەو سستی سستی لەكەنار باخە خورماكەدا لەنزیك قوچەكەكاندا كۆبونەو و لەگەل یەكدا دەستیان كرد بەقسەكردن تا ئەو ساتەى كاتى پوبەپوبونەوئەى كە هاتە پیش. ئەمانە جوړەها خواردنەو و خواوەمەنیان لەگەل خویاندا هینابوو، وەك بلیى بۆ تەماشاكردنى نمایشیكى تایبەت هاتن. موسا بەوەرگرتنى ئەو دارە تاقى كردهو دواى ئەو بەمتمانە بەخۆبونىكى تەواو و پىی نایە گوڤەپانەكەو، لەتەنىشت موساوە كەسیكى تر بەدى دەكرا ئەو كەسەش "ستى هوپ"ى مامۆستای تیروكەوانى قوتابخانەى كوپەكانى فیرەون بوو. "ستى هوپ" تەماشایەكى ئەوانى كرد و بەموسای وت: ئەمانە هاتون بۆئەوئەى كاتى خوڤ بەسەر بەرن، لەوانەشە هاتون تا هاوكارى براكەیان بكەن! دەبیّت ئاگات لەخۆت بیّت نەو كەسێك لەمانە لەكاتى جەنگەكەدا هاوكارى براكەى بكات. "ستى هوپ" لەئەسپەكەى دابەزى و هەوسارى ئەسپەكەى "موسا" شى گرت بەدەستەو و بەدارخورمايەكەو بەستنیەو. موسا ئارام و لەسەرخۆ بەرەو ناوەرپاستى گوڤەپانەكە هەنگاوى نا، شازادە و شازادە خانمەكان چاوەرپى ئەو جەنگەیان دەكرد و بەدەم هاوارەو دەیانوت مەرگ بۆ موسا، حەزبان دەكرد لەم پوبەپوبونەوئەى بەكوژریت. "ستى سستی" خودەىەكى كردبوو سەرى و زریپۆشیشى لەبەر كردبوو، بەلام قوڵى قەلخانى پاریزەرى پێو نەبوو و بەشمشیریكى درێژ بەدەستەو پۆشت بۆ ناوەرپاستى گوڤەپانەكە. "موسا" ش نە قەلخانى بەدەستەو بوو نە زرى پۆش و خودەى بەسەرەو بوو، هەر ئەو بار سوکیە دەبوو هۆى ئەوئەى خیرا و چوست و چالاك بیّت، لەكاتىك بونى خودە و زرى پۆش كە لە "مەفرەخ" دروست دەكرین "ستى سستی" خاوتر و قورستر كردبوو. "ستى هوپ" دواى بەستنى ئەسپەكان بەدارخورماكەو پۆشتە ناوەرپاستى گوڤەپانەكە و مەشخەلەكانى داگیرساند، تا ئەو ساتە وایان دەزانى موسا

سنۆبەر وایە و گولەكانیشى وەك گولێ خەنە، دارەكەشى قورس و بتو و پەلەپەلەى پەشى پێوئە... سەرچاوە
﴿فەرھەنگى عەمید﴾ وەرگیر.

ئه فسهریکی سهر بازی له گهل خویدا هیئاوه، به لام پوناکی مه شخل
 پوخساری "ستی هوپ"ی ماموستای ئاشکراکرد و سهر کرده ی به ناوبانگی
 جهنگه کان ماموستای تیر و که وان "ست هوپ"ه. سهر کرده ی پیر به دهنگیکی بهرز
 وتی: ئهی شازاده کانی میسر بیگومان هه موتان ده مناسن، هه موتان بوماوه یه
 له لای من مه شقی تیرئه ندازی کردوه، من پیش ئه وه ی له دایک بن، باوکتانم فییری
 ئه وه کردوه که به چ شیوه یه که شمشیر به دهسته وه بگریخت و خودی فیرعه ون
 یه که مین جار به هاوکاری من سواری گالیسکه بوو، ئه ویش وه کو ئیوه مه شقی
 له سهر تیرئه ندازی کردوه، ئه مانهم بۆ مه به ستیک بۆ گێرانه وه، باش گویم لیبگرن،
 ئیمه ئه مشه و بۆ روبه روبونه وه یه که لیردها کۆبوینه ته وه، روبه روبونه وه یه که
 له وانیه یه کیکیان یان ههر دوکیان له ناو بچن و ههر دوکیشیان شازاده ن، سهره تا
 داوا له و دوانه ده که م ده ست له م روبه روبونه وه یه هه لگرن بۆ ئه وه ی خوینی
 یه کیکیان نه پرژیته سهر زه وی. بیده نگی بالی به سهر هه مواندا کیشا و هه مووان
 چاویان بریه موسا و پکا به ره که ی "ستی ستی"

دوای ئه وه سستی هوپ وتی: من به فیکه یه که ئامارته به ئاماده بونی ئه م
 روبه روبونه وه یه ده که م، فیکه ی دووهم لیده ده م ئه گهر ویستیان ده ست له م
 روبه روبونه وه یه هه لگرن ئه و ده توانن له فیکه ی دووهمدا هه لویستی خویان وه رگرن،
 ئه گهر ههر دولا له وکاره یان پاشگه ز نه بونه وه ئه و له محاله ته دا فیکه ی ده ستی بکردنی
 ئه م روبه روبونه وه یه لیده ده م.... دوای ئه وه رویکرده موسا و سستی سستی و وتی:
 تیگه شتن؟ ههر دوکیان به هیما ی به لی سهر یان راوه شانند، دوای ئه وه ماموستای
 تیرئه ندازی فیکه یه که دریزی لیدا، هیچ کامیان له جیی خوی نه جولا یه وه، فیکه ی
 دووهمیش ههر به وشیوه یه له جیی خویان ته کانیان نه خوارد و له سییه مین فیکه دا
 بوو که شمشیر له لایه که دار "ئبنوس" له لاکه ی تر که شهش هه نگاو له یه کتر
 دوربون هیرشیان برد بۆ یه کتری. شازاده خانمه کان که پیشتر دانیشتبون هه ستانه
 سهر پی بۆ ئه وه ی جوانتر به سهر ئه و گۆره پانه دا زال بن. "ستی سستی" که
 قه لاخنیکیشی به ده سستی چه پیه وه گرتبوو شمشیره که ی سو پرانده وه و پوشته
 پیشتره وه، قه لخانه که ی له پیش ده موچاویه وه گرت و به ره و ورگی موسای

وہ شاند، بە لّام يەكسەر شمشیرەكەي كیشایە دواوہ و بەرزى کردوہ بۆئەوہى
 بیکیشیت بە نیوچاوانى موسادا! لەناکاو لەکاتى وەشاندنى شمشیرەكەيدا بەر
 دار "ئبنوس" ەكەي موسا كە بەخیرایى بەلاسرەوہ پايگرتبوو كەوت و شمشیری
 دەستی ستي ستي لەناكاو بەهۆی ئەو كاردانەوہ بەهیزەوہ پادەشا و فشار و
 ئازاریكى زۆرى خستە سەر دەست و قۆلى "ستى ستي" سەرەپای ئەوہى
 شمشیرەكەي ستي ستي لەئاسن دروست كرابوو بەلّام نەیتوانى دار "ئبنوس" ەكە
 بكات بەدوو كەرتەوہ و تیكى بشكینیت، ستي ستي خۆی بۆ ھیرشیکى تر نامادە
 كرد، بەلّام ئەمجارەيان پەلامارى نیوچەوانى موسای نەدا چونكە ستي ستي پەيى
 بەوہ برد كە دار "ئبنوس" ەكە بەو شمشیرە تیکناشكیت، بۆیە پاستەوخۆ بۆ ناوكى
 موسای وەشاند، ھەر لەم ماوہ كەمەدا كە ستي ستي دەستی بۆ دواوہ كیشایەوہ تا
 بدات لەموسا، بەلّام موسا بەھۆشیارى و ئاگاییەكەوہ مەچەكى ستي ستي كردە
 ئامانجى خۆی و بەھەموو توانایەكى دار دەستەكەي كیشا بەمەچەكى "ستى
 ستي" دا. ئەو لیدانەي بەپادەيەك بەهیز و ئازار بەخش بوو كە نەك تەنھا
 شمشیرەكەي لەدەستی ستي ستي كەوتە خوارەوہ، بەلكو خوشى لەئازاردا كەوتە
 سەر زەوى و بەدەستەكەي تری كە قەلخانەكەي فەیدابوو مەچەكى خۆی گرت و
 ھاواری كرد. "ستى ھوپ" فیکەيەكى زۆر بەهیزی لیدا و كۆتایی ئەم
 پوبەپوبونەوہیە پاكەياند، بەلّام لەناكاو يەكێك لەبراكانى "ستى ستي" بەناوى "روم
 ئوپت" بەشمشیریكەوہ پەلامارى موسای دا بۆئەوہى لەپشتەوہ بیکوژیت.
 "موسا" ش دواى ئەوہى مامۆستاكەي لەم ھیرشە لەناكاوہ ئاگادارى كردەوہ خۆی
 بۆ ئەو ھیرەشە نامادەكرد و پێش لیدانى شمشیری "روم ئوپت" دار "ئبنوس" ەكەي
 بەخیرایى كیشا بەبازوى ھیرشەردا. لیدانى بەهیزی دارەكە "روم ئوپت" ی تەختى
 زەوى كرد. ستي ھوپ لەم دەست تیوہردانە زۆر دلگران و نیگەران بوو، بۆیە
 چەقۆكەي دەرھینا و بەدەسكى چەقۆكەي چەند دانەيەكى كیشا بەسەرى ھیرش
 بەردا و وتی: من پیم پاكەيانندن ھەركەسێك دەست لەم پوبەپوبونەوہیە بگلینیت،
 بەدەستی خۆم تەمیی دەكەم. ئیستا ئەم پوبەپوبونەوہیە كۆتایی پیتاتووہ، ئیستا
 ھەمووتان بگەپنەوہ. دواى ئەوہ بەخیرایى ھەوسارى ئەسپەكانى كردەوہ و

به ئامازه يهك موسای له وه تیگه یاند که سواری ئه سپه که ی بییت و به خیرایی ئیره به جی بهیلن.

موسا وتی: ئه گهر ده ستیم بۆ نه شکاندایه به دلنیا ییه وه ده یکو شتم. مامۆستای تیره نه دازیش لایه نگری کرد و وتی: ئه وه ده ی توانی تۆ بکوژیت، ئه گهر ئه ویش نه یکو شتایه ییت ئه وانی تر ده یانکو شتی، من زۆرباش ئاگاداری ئه وه م، چونکه به هیچ شیوه يهك بیرت له م هه ره شه نه کرد بویه وه، من ئه مشه و ئه وه م بۆ ده رکه وت که هه موویان رقیان لیته.

موسا وتی: باش لییان تیگه شتویت به لام "نف"! "نف" ی ته لارساز وهك تۆ هاو پریمه و به س ئیتر هیچ که سیکی تر شک نابهم که دلسۆزی من بییت. سستی هوپ وتی: کابرای ته لارساز هاو پرپی منیشه، به لام ئیستا ئه وه کوچی کرد و وه و له کو شکدا که سیك شک نابه ییت دلسۆزی تۆ بییت، له مه و دواش کینه هاوکات له گه ل ترسدا هه ره شه گه لیکی جدیتر له گه ل خویاندا ده هی نییت. تۆ ده بییت زۆر له جاران ئاگات له خۆت بییت، بیگومان دایک و برا و خوشکه کانیا ن دژت هان ده ده ن.

موسا دور دەخريتهوه

موسا پەيى بەهه برد كه هەلبژاردنى ئەو بۆ سەرۆكى لیخوپانى گالیسكەى جەنگى بەناونیشانى فەرماندەىەك جگە لەبیانوێەك هیچی تر نیە، بۆئەوێ ئەو لەپایتهخت و كوۆشك دور بخەنەوه. لەمیسردا كەسانىكى زۆر هەن سالانىكى زۆر ئەزمونى كرداریان لەسەر لیخوپانى گالیسكە هەبووه و بەشداری جەنگەكانیان كردووه و مەشقیان لەسەر ئەم هونەرە سەربازیه كردووه و شایستەى ئەوه بون بكړینه بەرپرس و سەركردهى ئەم جۆرە بوارانە، بەلام موسا بگره نەیدەتوانى لیشى بخوړیت... بۆئەوێ پەيوەندى بەگروپی گالیسكەوانى جەنگیهوه بكەیت پیویستى بەوه دەكرد لەپایتهخت برۆیتە دەرەوه، شارى "تانیس" چەق و نیوهندى گالیسكەوانانى میسر بوو. تەواوى بارەگا و تەویله خانەى مەزنى ئەسپە بەهیز و تواناكان و شوینی راگرتنى گالیسكە و بەشكانى ترى ئەم بواره هەموو لە "تانیس" كوكرابویهوه، ئاشكرا بوو فەرماندەى گالیسكەوانەكانیش بەفەرمانى فیرعون دەبیّت لەبارەگای فەرماندەیییدا جیگیر بیّت. موسا بەهەر شیوێەك بوو بەناونیشانى فەرماندە بەباشترین شیوێ و پۆشاك دەرکەوت، هیما و نیشانهى فەرماندەیی بەسینهیهوه هەلواسیوو و بەزۆر و ناچارى بوبە فەرماندە. پۆشتنى موسا بۆ ناو گۆرەپان سەرنجى هەموانى بەلای خۆیدا راكیشا: ژنان و پیاوان بەملاولای رینگەكەیدا لەحالهتى ریزگرتدا بۆى پادەوهستان، منداڵ و نیوجەوانەكان و بەتەمەنەكان بەیبنینی ئەو هەموو زاق و بریقە بەجلەكانیهوه كە لەژێر تیشكى خۆردا دەرەوشایهوه وەك فەرماندەیهك لى پامابون، خودەى سەرى موسا كە ئەوى شكۆمەندتر نیشان دەدا، كەسایەتى و فەرماندەیهكى پەسەمى و جدی

پیشانی خەلکی دەدا. لەناوەراستی گۆرەپاندا چەند گالیسکەیهك لەدواوە پێیان دەکرد، لەدوای ئەو چەند گالیسکەیه‌شەو سەد گالیسکە هاوکات بەیهك پزیز پێیان دەکرد. دەنگی بەرکەوتنی سمی ئەسپەکان بەسەر زەوی هاوکات لەگەڵ حیلەحیل و هات و هاواری گالیسکەوانەکان لەگەڵ دەنگی چەرخێ گالیسەکاندا پێکەو دەنگێکی گۆی هەژینی دروست دەکرد لەهەمان کاتدا سەرنجی خەلکی بەلای خۆیدا راوەکیشتا. گۆرەپانی گالیسکەوانی لەماوەیه‌کی کورتدا گۆرا بەگۆرەپانی جەنگ. ئەو تەپ و تۆزە گالیسکەکان لەکاتی پوشتندا دروستیان دەکرد تەواوی چوارەدەوری داپۆشی، هەموو گالیسکەکان بەیهك ئاراستەدا دەپوشتن، بەرەو پوی یەك فرماندە گالیسکەوان دەپوشتن کە بەناو "ستی کف" ستی کف کابرایەکی بالا کورت و قەلەو و سەریکی کەچل و جلیکی تابلیی سادە لەبەردا بوو. ئەفسەرەکانی ژێردەستیشی بەحاله‌تی پزیزگرتن لەهەردوولا بۆی راوەستابون. موسا بەبینینی پێی پەتی سەربازەکان زۆر سەری سوپما، چ فرماندە "ستی کف" و چ ئەفسەرەکانی ژێردەستی یەك شیو جلیان لەبەردابوو ئەویش تەنها پارچەیه‌ك قوماشیان لەکەمریان و پێی پەتی! فرماندە "ستی کف" بچوکتزین هیماي فرماندەیی بەخۆیه‌وه هەلنەواسیبوو، بەواتا لەپاستیدا شوینیکی بۆ ئەو هیمايانە شک نەدەبرد. ئەم ئەفسەرە گالیسکە سوارانە پوخساریکی سوتاوایان بەهۆی گەرمی خۆرەوه هەبوو و هەر لەسەرتای پەيوەندیان بەهیزی سەربازی گالیسکەوانیه‌وه خزمەتیان کردووه. خەلکی لەبارەي خودی "ستی کف" وه دەیانوت لەسەردەمی نیوجەوانیه‌وه پەيوەندی بە هیزی گالیسکەوانیه‌وه کردووه. "ستی کف" بەبینینی موسا بەو جلە زاق و بریقەوه زۆر سەری سوپما و بەرەو موسا پوشت کاتیك لیی نزیک بویه‌وه لیی پرسى: ئەي فرماندەي گالیسکەوانان نایا ئەوه بەپزیزتان داوای بینینی منتان کردبوو؟. دوای ئەوه زۆر کەمتەرخەمانە وتی: بیستومه تۆ دەبیته فرماندەي گالیسکەوانەکان؟ لەپایته‌خته‌وه هاتویت؟... موسا بەهۆی ئەو پەفتارەي نواندی کەمیک پەشداگەرای و دلگرانی و شلەژاویه‌وه وه‌لامی بەلیی دایه‌وه. دوای ئەوه ستی کف لیی پرسى: مەبەستتان لەچاوپێکەوتنی من چیه‌؟

موسا وتى: به فەرمانى فیرعهون هاتوم بۆ ئیڤره، به فەرمانى فیرعهون فەرمانڤره وایى گالیسکه وانانى جهنگى ئەم ناوچهیه دهکەم.

ستى کف وتى: فەرمان و جیبه جیکردنى فەرمانهکان ئەركى هه موو سهربازیکه.
موسا وتى: پيشتر ده بێت ئاگاداریان کردییت، چونکه فیرعهون پىی وتبوم
فەرماندهی ئەویم به پوشتنت ئاگادار کردوه.

فەرمانده ستى کف وتى: به ئی من له هاتنت ئاگاداریان کردومه تهوه، تۆ ئیستا
به فەرمانى فیرعهون فەرماندهی گالیسکه وانه جهنگیهکانى و هیچ گومانیک له وهدا
نیه که شارهزاییهکی تهواوت له بواری گالیسکه وانى و شیوهی بهکارهێنانى له
گۆڤه پانى جهنگدا ههیه، چونکه تۆ فەرماندهی گالیسکه وانه جهنگیهکانى!
موسا وتى: جه نابی فەرمانده "ستى کف" تائیستا بگره گالیسکهیه کیشم
به دهستم نهگرتوه.

ستى کف ته ماشایهکی موسای کرد و وتى: که واته به چ شیوهیه که ده ته ویت
پا به رایه تی نهو هه موو هیڤ گالیسکه وانه جهنگیه بکهیت؟ ... ستى کف بیئه وهی
به رده وامى به قسه کان بدات پوشت و ئەفسه ریکى تر له موسا نزیک بویه وه: ئەو
که سه به پیچه وانهی "ستى کف" بالایهکی به رزی هه بوو، و خوشپوو ده هاته
به رچاو، له لایهکی پوخساریدا جیگه ی پو شانیکى پیوه دیاربوو، ئەم پو شانیه
له ناوچه وانهیه وه تا گۆشه ی لیوی شوڤ ده بویه وه.

جیگری فەرمانده له موسا نزیک بویه وه و سلاوى سهربازى بو کرد و وتى:
ناوم "هتپ ره" یه، فەرماندهی گالیسکه جهنگیه کانم و له ژێرده ستى "ستى کهف" دا
خزمهت دهکەم، فەرمانیان پێداوم ملکه چى فەرمانه کانت بم. یه که مین پرسى یارى
موسا له بارى شیوازی پو شینى جلو به رگى فەرماندهی گالیسکه وانه کان بوو که
بو چى وه ک بار به ر و کۆلبه ره کانى له نگه رگا ته نها پارچه قوماشیک له که مه ریا نه وه
ده پیچن؟

"هتپ ره" که له ئەفسه ره کۆنه کان له قه له م ده درا به م شیوهیه بو ی پو نکرده وه:
گالیسکه وانه کان بارودوخی داراییان باش نیه، به چاوى خو ت ده بینى که
پێخا و سیشن. نامه ویت زیاده رو ییت بۆ بکه م و پیت بلیم ئەم جو ره پو شا کانه

لهفیداکاری و گهرمی ئاو و ههوا و نه‌ریتیکی کۆنه‌وه سه‌رچاوه ده‌گریت، نه‌خیر وانیه، ئه‌گهر ده‌سته‌لاتمان ببوایه وه‌کوو تو پۆشاکمان له‌به‌رده‌کرد.

موسا وتی: وام ده‌زانی به‌هۆی ئه‌وه‌ی به‌رده‌وام به‌شداری له‌جه‌نگه‌کاندا ده‌که‌ن و پێشه‌نگی هه‌موو جه‌نگێک ده‌که‌ن باری دارایی‌تان له‌ئاستیکی باشدايه.

"هتپ ره"وتی: ئه‌ی فه‌رمانده‌ی لاو و نوێ، ئێمه به‌چ شیوه‌یه‌ک ده‌توانین خاوه‌نی بارودۆخیکی دارایی باش بین، له‌کاتی‌ک به‌رده‌وامی ئێمه که‌می‌ک له‌سه‌ربازه‌کانی تر زیاتره، ئێستاش بۆئه‌وه‌ی بزانی به‌رده‌وامی ئێمه چه‌نیکه به‌کرداری پێت نیشان ده‌ده‌م...

"هتپ ره"فه‌رمانده په‌نجه‌ی خسته سه‌ریه‌کی‌ک له‌هیماکانی سه‌رجله‌که‌ی موسا و وتی: به‌های هیما‌ی ئه‌م پله‌یه زۆر زیاتره له‌و کۆمه‌له موچه‌یه‌ی که‌یه‌ک فه‌رمانده‌ی گالیسکه‌وان له‌ماوه‌ی سالی‌کدا وه‌ریده‌گریت. بابته‌ی ده‌سته‌که‌وته‌کانی جه‌نگیش ده‌نگی ده‌هۆلی دۆره، من له‌ته‌واو جه‌نگه‌کاندا هیچ ده‌سته‌که‌وتیکم به‌ده‌ست نه‌هیناوه، چونکه هه‌موو جه‌نگێک ده‌سته‌که‌وتی تیدا نیه، له‌هه‌ندی‌ک و لاتدا دوا‌ی ئه‌وه‌ی به‌سه‌ریاندا سه‌رکه‌وتین و خۆمان ده‌که‌ین به‌ماله‌کانیاندا به‌زییمان پێیان دیته‌وه، ته‌واوی که‌لوپه‌ل و که‌ره‌سته‌کانی ناوما‌لیان به‌سه‌ریه‌که‌وه بریتیه له‌چه‌ند گۆزه و که‌ره‌سته‌یه‌کی بێنرخ، بگه‌شه‌وانه‌ش نانیان نیه بیخۆن چ بگات به‌به‌ده‌سته‌که‌وتی سه‌ربازه داگیرکه‌ره‌کان. له‌هه‌ندی‌ک شوێنیشدا که‌وا هه‌ست ده‌که‌ین شتی‌کمان ده‌ست ده‌که‌ویت، ده‌بینین زێر و زیو پێش ئه‌وه‌ی ئێمه بگه‌ینه ئه‌وی هه‌له‌هاتوو و خۆی لی‌مان شاردراره‌ته‌وه، ئاسایی ئه‌و شتانه‌ی هه‌له‌ناگیرین زیاتر به‌رچاومان ده‌که‌ویت، له‌کاتی‌ک ئێمه به‌دوا‌ی شتومه‌کی سوک و گرانبه‌هادا ده‌گه‌ڕین. "هتپ ره"به‌م شیوه‌یه به‌رده‌وام بوو: له‌و شوێنا‌نه‌ش که‌ ده‌سته‌که‌وتیکی تیدا دابه‌شبوکریت، هیچ شتی‌ک له‌و ده‌سته‌که‌وتانه ره‌وانه‌ی میسر ناکرین، چونکه هه‌ریه‌ک له‌و سه‌ربازانه‌ی که‌ ده‌یانبینی به‌هیاوی ئه‌وه نین به‌یانی زیندو بن یان نه، له‌به‌ره‌وه ده‌یه‌ویت هه‌ر ئێستا ژيانیکی خو‌ش تێپه‌ڕینیت، له‌به‌ره‌وه‌ی تو بارودۆخی فه‌رمانده‌یه‌کی گالیسکه‌وانی جه‌نگیت له‌زمانی کۆنه فه‌رمانده‌یه‌ک بیست. "هتپ ره"له‌به‌ره‌وه‌ی "موسا"ی به‌ی‌ده‌نگی بینی زانی ئه‌م بابته به‌لایه‌وه

سەرئىچ پاكىش نىيە، بۇيە بابەتى گىفتوگۆكەي گۆپرى، مەبەستىم ئەۋەيە دۋاي ئەۋەي كۆپرى فىرەئون بۈيە جىنشىنى باۋكى نىۋان رامسىس و ستى كىف بەناۋىشنى فەرماندەي گالىسكەۋانى دەرگىرى و تىكچونىك دروست دەيىت، چونكى "ستى كىف" فەرماندەيەكى وردىيىنە و لەبەرامبەر كارەكانىدا زۆر ھەستىيارە، بۇيە داۋام لىكرا پلەۋپايەكەم بەدەم بە "موسا" كە جەنابتى. سەرەپاي ئەۋەش ئەۋەي لەم بوارەدا شارەزام فىرى تۆي دەكەم، بەۋاتا لەپاستىدا بۇماۋەيەك خۇم سەرپەرشتى گالىسكە جەنگىيەكان دەكەم تا ئەۋكاتەي ئەزمونىكى باش لەم ھونەرەدا بەدەست دەھىنىت، ئەمەيان ويستى خۇمە و ھىچ كەسنىك ناتۋانىت ناچارم بىكات كارىكى وا بۇ ھىچ كەسنىك ئەنجام بەدەم و فىرى ھونەرى گالىسكەۋانى جەنگى بەم.

موسا پرسى: تۆ كە بەردەۋام لەيىبابانەكاندا سەرقالى جەنگىت لەكۆيۈە ئاگادارى كۆشك و بارى دەرۋنى كاربەدەستانى ئەۋيى، سەرەپاي ئەۋەي لەپايتەختەۋە زۆر دورى، لەكۆيۈە زانىت فىرەئون خۇشى لەمن نايەت و لىم تورپەيە؟

ھتپ رە ۋەلامى دايەۋە: لەۋەۋە زانىم كە فىرەئون بۇ ماۋەي سى سال تۆي بۇ ئىرە دور خستۋەتەۋە و چىتر نايەۋىت چاۋى پىت بىكەۋىت، ئىستاش دەمەۋىت پاسپاردەيەكى دىسۆزانە و خىرخوايانەت پى بسپىرم، ئەۋ پاسپاردەيەش ئەۋەيە فەرماندەي گالىسكەۋان گوتەي سوكايەتى ئامىز بەھەموۋ ئەۋ كەسانەي كە نازانن گالىسكەۋانى بىكەن دەلىت، چ بگات بەۋەي ئەۋ كەسە فەرماندەي گالىسكەۋانان بىت، فىرەئون ويستۋەتەي بەم شىۋەيە سوكايەتت پى بىكات بۇئەۋەي كەسانى تر تۆ بىكەنە گالتەجاپى خۇيان، من ھەموۋ ھەۋلىكى خۇم دەخەمەگەر تا ئەۋەي پىۋىستە فىرتى بەم و تا ئەۋكاتەي زال نەبىت بەسەر بەرپۈۋەبىردنى گالىسكە جەنگىيەكاندا، خۇم بەرپرسىيارىيەتى بەرپۈۋەبىردنى گالىسكە جەنگىيەكان لەئەستۋ دەگرم بۇئەۋەي ھەستى بەھىچ بۇشايىيەك لەبەرپۈۋەبىردنى فەرماندەيى تۇدا بەدى نەكرىت. تەنھا لەۋانەيە تكاي ئەۋەت لى بەم بىكەم زىپم پى بەدەيت.

موسا وتى: چەنىك زىپت دەۋىت؟

فەرماندەي گالىسكە جەنگىيەكان وتى: بېرى بىست ئەنگوستىلەي گەرە زىپم پىۋىستە.

موسا وتى: بەخۇشخالىيەۋە ئەۋ بېرە زىپرەت پىدەدەم.

"ھتې رە" بەسوپاسگوزارىيەۋە پىيى وت: لەمەودوا لەخزمەتى تۇدا دەبىم و تۇ بەم بېرە زىپرە منت بۇ خۇت كېيۈە و ۋەك نۆكەرىكى بەۋەفا خزمەتتە دەكەم، ئىستاش بېرۈين و چەند پىكىك شەراب بەيەكەۋە بخۈينەۋە. لەبەشى كۇتايى تەۋىلەخانەكەدا گالىسكەۋانەكان لەميوانخانەى ھەمىشە قەرەبالخ و پېرېۋو لەئەفسەر و سەرباز، كاتىك موسا خۇى كرد بەۋ ميوانخانەيەدا و چاۋى بەۋ بارودۇخە كەوت پىيى قەللىس و بىتاقەت بو.

"ھتې رە" كاتىك زانى خۇشى لەم جۇرە شويئانە نايەت بەزەردەخەنەيەكەۋە وتى: بەئەنقەست تۇ ھىنايە ئىرە بۇئەۋەى لەنزيكەۋە پەيۋەندى لەگەل خەلكانىكى جىاۋاز ھاۋكات لەگەل گالىسكەۋانە جەنگىيەكاندا بەرقەرار بىكەيت و زىياتر پىيان ئاشنا بىت و بۇماۋەى كاترۇمىرېك ھەلسوكەۋتيان لەگەلدا بىكەيت، ئەمەيان بەشداريەكى ناچارى و خەلكناسى پىدەۋترىت، چونكە ئەگەر تۇ ئاگادار و ئاشنا بارى دەرونى ئەم دەستىيە نەبىت، ئەۋا ئاشتۋانى بەرپۈيەيان بىبەيت. ئەفسەر و سەرباز ھەردۈكيان ۋەك يەك لەگۈرەپانى جەنگدا يەك ژيان و چارەنوسيان ھەيە ئەۋىش يان دەكوژرېن يان دەكوژن، ئەمانە ژەمى خواردنيان ئەۋەى لەگۈرەپانى جەنگدا بەدەستى دەھىنن لەم مەيخانەدا خەرجى دەكەن. زۇرېك لەمەيخانەكان دەرامەتيان پەيۋەست دەكرىت بەم جۇرە كەسانەۋە. ھىچ كاتىك پىت ئالىم تۇش ۋەك ئەۋان كاتەكانت بەخۇشى تىپەرېنە، بەلام لەۋە ئاگادارت دەكەمەۋە كە ھىچ كاتىك پى لەخۇشگوزەرانىان نەگرىت، چونكە تەنھا بەۋ ئومىدەۋە دەژىن و زىندون. موسا پۇشتە فەزاي كراۋەى ميوانخانەكە و لەتەنىشت درەختىكەۋە راۋەستا "ھتې رە" فەرمانى دا ئاۋجۇيان بۇ بەيىنن و ھەرئەۋەى سەرى گەرم بو بە "موسا" ى وت: ئىمە دەپۈين بۇ ۋلاتى "كوش"، شويىنېك كە خەلەكەكى دېرەندە و جەنگاۋەرىكى ترسناكن، تائىستا لەجەنگاۋەرانى "كوش" ترسناكت و توقىنەرتەم نەبىنيۋە، بگرە ناتۋانى جەنگاۋەرانى ۋلاتى "ھاتى" لەگەل جەنگاۋەرانى ۋلاتى "كوش" دا بەراۋرد بىكەيت.

موسا پرسى: بۇچى شاينى ئەۋ نىن لەگەل ئەۋاندا بەراۋرد بىكرىن.

هتپ ره بهم شیویه بوی پونکردهوه: له بهرنه وهی جهنگاوه رانی "هاتی" په پیره وی شیواز و پابه ندی سهریازی شیوازه کانی جهنگ ده کهن، له کاتیکدا جهنگاوه رانی "کوش" ته نها ده یانه ویټ بکوژن، نه مانه وهک گیانه وهره درنده کان هیرش ده کهن و له مهرگیش ناترسن.

موسا وتی: تائیستا به شداری هیچ جهنگیکم نه کردووه و نازانم هه لومهرج و بارودوخی جهنگ به چ شیویه که.

هتپ ره له موسای پرسى: ئایا خوینده واریت هه یه؟

موسا وتی: ههر له مندالییه وه ناردومیان بو قوتابخانه و بهو هویه وه که سیکی خوینده وارم لی دهرچووه.

کاتیک "هتپ ره" زانی موسا خوینده واری هه یه به پرېزه وه بو دهروانی و پیی وت: له جهنگدا به شداری نه کردن بهو واتایه دیت که له هه لومهرجی جهنگ بیناگایت، به لام خوینده واری قهره بوی ئهم که مایه تیه ده داته وه، تو له من که فرماندهیه کی کونم پیشه نگر و مه زنتری، تو وهک من پیویستت به وه نیه بو دابین کردنی بژیوی زیانت به شداری جهنگه کان بکهیت، به لکو به ناو نیشانی فرماندهیه کی تیگه شتو و خوینده وار ده توانی له هه موو شوینیکدا به پشت به ستن بهم خوینده واریهت به ئاسانی ژیانیک بوخوت دابین بکهیت، هیچ نه بی به لایه نی کهم ده توانی ببیته نوسه ری باره گایه که که له میسر دا به باشترین کار له قه له م دهریت. له مکاته دا چهند سهریازیک ته ماشای جلوه برگی پر زاق و بریقی "موسا" یان ده کرد کاتیک گویان له قهری به هیزی "هتپ ره" بوو و ده نگدانه وهی به هیزی لهو ناوچه یه دا دروست کرد سهریازه کان به ترس و توقانیکه وه له چواره وری بلاوه یان لی کرد.

"هتپ ره" به موسای وت: فرمانده ده بیټ توندوتیژ و سروشتیکی زبری هه بیټ، بوئه وهی سهریازه کانی هه میشه گوپرایه ل و لیی بترسن.

به لام موسا زیاتر هزی به بیستنی شیکاریه کانی جهنگ و جهنگاوه رانی جوراوجور بوو بویه پیی وت: تو وت سهریاز و جهنگاوه رانی "کوش" درنده ن و هیچ ره وشتیکی مروییان تیدا به دی ناکریت؟

"هتپ ره" وتى: بهلى، به لام پياوانى "كوش" خالى لاوازيشيان هيه، نهو خالهش نهويه كه گاليسكهى جهنگيان نيه، خاليك لهوه گرنگتر نهويه جهنگاوه رانى كوش بيناگان لهوهى چهكيك هيه له ناسن دروست كراوه، چهكى جهنگاوه رانى ولاتى "كوش" يش له "مس" دروست دهكرىت، به لام خهلكى كوش زيپىكى زورىان هيه. دهبيت باسى خالىكى ترى جهنگاوه رانى كوش بكه م و نهو خالهش نهويه كه هر يهكيك له جهنگاوه رانى "كوش" سهر به خو شهر دهكن، نه مانه يه كپىزى و يه كانگيرىان له كاتى هيرش بردندا نيه، نه م په رته وازه ييه له گوپه پانى جهنگدا دهبيت هوى لاوازيان له كاتى هيرش بردندا، سهره پاي نهو دهش چاونه ترسيان هه موو جوړه بهرگريكار يه ك تيكده شكينىت. خالىكى تر له باره ي تووه كه فرماندهى گاليسكه جهنگيه كانى نابيت له تو بشار دريخته وه، جياوازي تو به له گهل من و "ستى كف" ي فرماندهى گشتيدا، تو له هه ردو كمان له پوى خويندن و نوسينه وه پيشه نگرى، له كاتيك "ستى كف" يش وهك من نه خوينده واره. به له بهر چا وگرتنى نه م هه لومه رجه، نهو كه فرماندهى له شكره ده پوات بو "كوش"، به تاييهت دواى نهوهى له "كوش" جيگير بوو "ستى كف" ده توانيت فرمانت بو دهريكات و توش دهبيت فرمانه كانى جيبه جى بكه يت، ئايا تو په يره وى له فرمانه كانى "ستى كف" دهكه يت؟

موسا وتى: له بهر نهوهى پله ي فرمانده يى و سهروترى هيه ناچارم فرمانه كانى جيبه جى بكه م.

"هتپ ره" وتى: كارى پاست و دروستيش هر نهويه، ههول بده له "كوش" دا گوپرايه لى فرمانه كانى "ستى كف" بيت، چونكه نه گهر سهرپىچى له فرمانه كانى بكه يت "ستى كف" نهو دهسته لاته ي هيه كه فرمانى كوشتنت بو دهريكات.

موسا وتى: خه يال ئاسوده به لهوهى سهرپىچى له فرمانه كانى ناكه م.

دواى نهوه "هتپ ره" لى پرسى: تائىستا چند جار سوارى گاليسكه بويت؟

موسا وتى: چند جاريك نهو يش بو تاقى كردنه وه، به لام به شيويه كى جدى هيچ جاريك سوارى گاليسكه نه بوم!

"هتپ ره وتی: به بیستنی ئەم قسانە زۆر خوشحالم، چونکه هەرچی زیاتر زانیاریت لەبارەییەوه کهەتر بێت باشتر، ئیستا بەخەیاڵ ئاسودەتر دەتوانم دەست بەمەشقکردن و فێرکاریەکانی گالیسکە سواری بکەم... دواي ئەوه دوباری پرسى: ئایا تۆ گالیسکەییەکی تایبەت بەخۆت هەیە؟

موسا وتی: نەخێر.

"هتپ ره" پرسى: ئەي ئەسپى تایبەت بەخۆت هەیە؟

دوباره موسا وەلامى نەخیری دایەوه.

"هتپ ره" وتی: بۆ سواریبونی گالیسکەییەك دەبیئت دو ئەسپ و دوو گوریس پەیدا بکەیت.

موسا پرسى: مەبەستت لەگوریس چیه؟

"هتپ ره" وتی: گالیسکەوانەکان چەمکیکی تایبەتیان هەیە که بەگوریس بانگ دەکریت، لەپراستیدا کاتیك بەچوار ئەسپ گالیسکەییەك لێدەخوێن پێی دەلێن یەك گوریس، گوریسیکی تر بۆ ئەسپى یەدەكە، بەواتا چوار ئەسپى یەدەك لەگەڵ خۆتدا ببە بۆ کوش، ئەگەر ئەسپى یەدەك لەگەڵ خۆتدا نەبەیت لەکاتی لەدەستدانی یەکیك لەئەسپەکان، چیتەر تۆ گالیسکەوان نیت و گالیسکەکەت رادەوهستیت، چونکه لە"کوش"دا ئەسپ دەست ناکەوێت و نیه و هیچ کەسیکیش ئەسپ بەوانی تر نافرۆشیئت.

موسا وتی: دەتوانی گالیسکەییەکی باش و هەشت ئەسپى دەستبێژێرم بۆ بکریت؟

"هتپ ره" وەلامى دایەوه: سەرەپای ئەوهی دەزانم تۆ دەستەلاتی کپینی گالیسکە و ئەسپگەلیکی وات هەیە، بەلام نرخى ئەمانە زۆر لەوه گرانترە که تۆ لەبەرچاوت گرتووه.

موسا وتی: تۆ لەپەروی داراییەوه نیگەرانی مەبە، چونکه ئەوەندە سامانم هەیە که مەزەندە ناکریت.

"هتپ ره" وتی: سەرەپای ئەوهی لەپەروی داراییەوه زۆر لاوازم، بەلام حەزم لەدۆڵەمەندی و سەرمايەداریه، چونکه سەرەوهت و سامان پایە و ستونی

دەستەلاتە و ھېچ گومانىكىم لەم بۆچۈنەمدا نىيە، ئەوانەى سەرمايەدارن دەتوانن بېنە كەسىكى دەستەلاتدار و بەھىزىش.

موسا وتى: سەرپەرشتى سەرۋەت و سامانەكەشم ھەمان ئەم قىسانەى تۆ دەكرد و دەيوت: ھەر كەسىك سەرمايەدار بىت ھەمىشە لەلەى خەلكى جىگاي پىزە.
"ھتپ رە" پىرسى: دەمويست ئەۋەت لى پىرسىم ئايا سەرمايەدار و دۆلەمەندەكان لەبەرەمبەر ھەزارەكاندا كەمتەرخەم نىن.

موسا ۋەلامى دايەۋە: ئەۋە پاستىيەكى حاشاھەلنەگرە.
"ھتپ رە" وتى: بەلام بەلەى مەۋە ئەوانەى زانا و خويندەۋارن لەكەسە دۆلەمەندەكان زياتر جىگاي پىز و ستايىش، سەرەراى ئەۋەى لەبەر چەند ھۆيەك لەسەردەمى مندالىدا لەخويندەن بىيەش بوم، بەلام ۋەك خۆم بەھايەكى زۆر بۆ خويندەن و خويندەۋارى دادەنىم و ئىستاش كەدەيىنم سەرگەرەكەم لەھەمان كاتدا ھەم دۆلەمەند و ھەم خويندەۋار و ھەم ھاۋسۆزى كەسە لاۋاز و كەمدەستەكانە و گرنگىيەكى زۆريان پىدەدات، ھەر بەۋ بۆنەيەشەۋە جوتىك ئەسپى باشى بۆ دەكېرەم كە لەتەۋاۋى مىسردا دەگمەن بن.

موسا وتى: كەۋاتە پەيۋەندى من و تۆ لەم ساتە بەدۋاۋە پەيۋەندى دوو ھاۋپىي دىلسۆزى يەكتەرە دۋاى ئەۋە لە "ھتپ رە" پىرسى: ئايا تۆ دۋاى ئەۋەى بېرىك زىپرەم پى بەخشىت بۆچۈنەت لەبەرەمبەر مەندا نەگۆرا، دەتوانم بەبەخشىنى زىپرە فەرماندەكانى تىرەكەم بەھاۋپىي خۆم. ئايا دەتوانىن بەھاۋكارى يەكتەرەگەل تەۋاۋى ئەم ئەفسەرەندە بەھىزىكى نامادە لەمىسەرەۋە كۆچ بەكىن بۆ "كوش"؟
"ھتپ رە" پىي وت: كەۋرەم جگە لەۋ زىپرە داۋاى ھېچ شتىكى تىرت لىناكەم.

موسا وتى: ئەمىشەۋ ۋەرە بۆ لام بۆئەۋەى ئەۋ بېرە زىپرەى داۋات كىردىۋو پىيتى بىدەم و تۆش ئەسپ و گالىيسكەكەم بۆ بىكەرە... ئەۋ شەۋە لەكاتى دىيارى كىراۋدا "ھتپ رە" پۆشت بۆ لای موسا بۆئەۋەى ئەۋ بېرە زىپرە دىيارى كىراۋەى لى ۋەرگىيت. سىبەى ئەۋ شەۋە موسا ۋەكۆۋ جاران بۆ تەماشاكىردى دىمەنى خۇرئاۋبون پۆشتە كەنار پوبارى "نىل" ۋەۋە بەرپىكەۋت چاۋى بە "نف" ى تەلارساز كەۋت، بەلام "نف" نوقمى بىر و ھىزى خۆى بوو و لەۋكاتەدا ئاگاي لەموسا نەبۇو.

"موسا"ش لەكابرەى تەلارساز نزيك بويهوه و سلاو و پيژى خوى پيڤيشان دا، كابرەى تەلارسازيش كە ھەرگىز چاوەپيئي ئەوھى نەدەكرد كە لەوناوچەيەدا كەسيك بەناوى خوى بانگى بكات پوي كرده ئەو كەسەى بانگى كرد و يەكسەر "موسا"ى ناسيهوه و بەگەرميهكەوه چۆن و چاكى لەگەندا كرد.

موسا وتى: من بەفەرمانى فيرەون بەرپرسيارىيەتيەكم پيئ بەخشراره و بەپيئي ئەو ئەو فەرمانەش لەم شارەدام، بەلام ھاتم بۆئيرە بۆئەوھى تەماشاي خۆرئاوون بكمە و تۆم بينى نوقمى بيروھزرى خۆت بوبويت، لەدلى خۆمدا وتم لەوانەيە نزا بخوينت.

"نف"ى تەلارساز وتى: ھەركەسيك نزا بكات دەبيت پيشەكەكانى نزا خوڤندنيش جيئەجى بكات، بۆنمونه دەبيت بخورد داگيرسينت، دەرمانى بۆندار ھەلدا تە ناو ئاگرەو، بەشيك لەكتيبي "مردووەكان" بخوينتەو و چەند كەرستەيەكى تر كە من ھيچكاميانم نيە، سەرەپاي ئەوھى لەسەردەمى منداليدا كەميكم لە كتيبي مردووكانم لەبەركردبوو، بەلام لەدوايدا ھەمويم لەبەرچويهو، لەبەرئەو ئەگەر لەپەرستگاشدا بم و بخورد بسوتينن ئەو نزاينەى كە لەبەرېوم ھەمويانم لەبەر چوووتەو.

موسا وتى: بۆ وتەوھى نزا پيويست بە داگيرساندنى بخورد ناكات، لەھەر كوي بيت تەنھا بىرت لەلای خودا بيت بەسە، ئاوابون و خۆر كە ديمەنى خودايە ئەوم بەبەر دەھيئتەو.

"نف"ى تەلارساز وتى: تارادەيەك ئەم بۆچونەت بەدروست ديئە بەرچاو، چونكە خۆر كاتيک لەبارەگای خۆرئاووندا نيشتەجى بوو، لەدلى خۆمدا وتم: خۆزگەم بەخۆر.

موسا پرسى: بۆچى خۆزگەت پيئ خواست؟

"نف" تەلارساز وتى: چونكە خوى دەشاريئەو و چيتر چاوى بەخەلكى دو پوو ناكەويت.

موسا ليئ پرسى: ديارە ئەم بابەتە زۆر ئازارى داويت؟

"نف"ی تەلارساز وتی: بابەتیکى تازه نیه، زۆربەى خەلکى پابەند نین بەبەلێن و گوتەکانیانەو، وەفای راستەقینە بونی نیه، ئەوانەى وا خۆیان دەنوینن کە بیروباوەرپیکى تاییبەتیا ن هەیه، تەنھا بۆمەبەستیکى تاییبەت و فریودانى خەلکى وا دەلێن. دواى ئەو بەدەنگیکى زۆر نزم بەگوێى موسادا چپاندی و وتی: بگرە فیرعەونیش کە وا خۆى نیشان دەدات باوەرپى بەخودای "ئامون"ە و دەلێت هەرکەسێک فلان کار و فلان کار بکات ئەوا بەسزای فلان کار لەسێدارە دەدریت! خوشى لەبەرامبەر بیروباوەرپەکانیدا سست و خالیە، بەپراستی بیروباوەرپیکى خۆنوینی "پیاپی" هەیه.

موسا وتی: تۆ بەچ شیۆهیهک پەیت بەم نەینیه بردووه؟

"نف"ی تەلارساز وتی: مەزنتەین یادگارى میژووی میسر قوچەکیەکانە، هەر بەردیکى ئەم قوچەکیە لەناوونەچوو و وێران نەبووه بەناوی "ئامون" لەسەر یەك هەلچنیوه.

موسا وتی: هیچ کەسێک گومانى لەو هەدا نیه.

"نف"ی تەلارساز وتی: من تەلارسازم و دەزانم دواى ئەو هیچ کۆشک و تەلار و منارهیهک بەمەزنى قوچەکیەکان دروست ناکریت.

موسا وتی: منیش کە کەمێک شارەزای بواری تەلارسازیم هەمان بیروباوەرم هەیه.

"نف"ی تەلارساز وتی: بەهەر حال! ئیستا دەمەوێت ئەو نەینیه شاراو هیهى ئاشکرام کردووه بوۆتى بگێرەوه، بەلام بەمەرچیک لەهەمان ئەم شوینەدا دەبێت بینیزیت و باسى نەکەیت بۆ هیچ کەسێک.

موسا وتی: دلنیا بە.

دواى ئەو "نف"ی تەلارساز بەمشیۆهیه بۆی پونکردووه: پۆژیکیان فیرعەون بانگی کردم، دروست دواى چەند پۆژیک لەوەرگرتنى ئەو پلەوپایەیهى، زۆر بەسادهی پێى و تەم "نف" دەمەوێت ئەم قوچەکیە مەزنانە وێران بکړن!

موسا بەبیستنى پاوهشا و وتی: دلنیا ییت کە بەهەلە گویت لێى نەبووه، نایا بەپراستی ئەم قسانەت لەدەمى فیرعەونەو بیست؟

"نف"ی ته لاساز وتی: بهائی ئه و ئه م داوا یه ی دوپات کرده و.

موسا پرسى: ئه ی تۆ چ وه لامیکت دایه وه؟

نف وتی: منیش به فیرعه ونم وت، ئه ی فیرعه ون له چ پویه که وه ئه م فرمانه دهرده که یه ت؟ بئى له به رچا و گرتنى ویرانکردنى یادگارى ته لاریکی ئاوا، ته نها بۆ ویران کردنى پیوستمان به چهند مانگیک ده بیئت. سه ره پرای ئه وه ش هیچ کریکارىکی میسرى چه کوش و نویلى خوی بۆ ویرانکردنى مالى خودا به کارنا هیئیت، چونکه "ئامون" به مه زنترىن خودای خویان له قه لهم دهن.

فیرعه ون وتی: تا بلیى کریکارى ویرانکه رمان هیه، تۆ وا ده زانى دیله کانى جه نگمان بۆ چ مه به ستيك له م ولاته دا راگرتون؟

منیش پیم وت: به لام قوچه کیه کان له پوی هونه ریه وه به یه کیك له شانازی هونه ریه مه زنه کانى میسر له قه لهم دهرین، قوچه کی میسر ته نها ده سته لات و سامانى ده سته لاتدارانى میسر نه یانه ینايه بون، به لکو ییروبا وه پری میسریه کان که با وه پریکی ته واویان به "ئامون" هه بو و ده یانزانی ئه م ته لاره بۆ "ئامون" بنیات ده نریئت، به به ردگه لیکی گران که هه ر یه کیکیان به نه ندازه ی کیویک ده بون و هه ر یه کیکیشیان له کاتى هه لچینیان له سه ر به رده کانى ترده ئه گه ر له نا کاو بخزایه و بکه وتایه ته خوار هه زاران کریکارى میسرى له دواى خویه وه ده کوشت، به لام ئه م جوړه کاره ساتانه بگه ر بچوکتىن دودلى بۆ دروست کردنى ئه م قوچه کیانه نه خسته نیو کریکاره کانه وه و هه ر به رده وام بون. بۆیه نامه ویت فیرعه ون به هو ی ئه م هه له گه وره وه زیان به خوی بگه یه نیئت و به راستى تکتا لیده که م ده ست له م خواسته ت هه لگه ر. هه روه ها ده بیئت ئه وه ش بلیم کاتیك فیرعه ون سه ره تا پیشنیاری ویرانکردنى قوچه کیه کانى لى کردم، بۆساتیک له دلى خودا بیرم لیکرده وه تۆ بلیى فیرعه ون بیه ویت تا قیم بکاته وه و ییروبا وه پرم هه لسه نگینى، بۆنه وه ی ئه گه ر با وه پرم به "ئامون" نه بیئت به یاری له سیداره دانم بۆ ده ربکات، به لام به پیى گوته کانى فیرعه ون تیگه شتم که به راستى ده یه ویت قوچه کیه کان ویران بکات.

چیتەر دواى ئه‌و قسانه‌ی بیگومان بوم له‌وه‌ی به‌پراستی ده‌یه‌وێت وێرانیان بکات که‌ وتی: من ئیره‌یی به‌م قوچه‌کیانه‌ ده‌به‌م، ناتوانم ببینم ته‌لاریک به‌و به‌رزیه‌ پیش له‌دایک بونم دروست کرابێت و نه‌توانم هاوشیوه‌ی ئه‌و ته‌لاره‌ بنیات بنێم.

دواى ئه‌وه‌ی لێم پرسى: گریمان ئه‌م قوچه‌کیانه‌مان وێران کرد، چى له‌به‌رده‌کانیان بکه‌ین.

فیره‌ون وتی: به‌رده‌کانیان فری بده‌ینه‌ ناو پو‌بارى نیل یان ده‌ریاو! منیش وتم: ئه‌گه‌ر ئه‌م کاره‌ بکه‌ین چیتەر که‌شتیه‌کان ناتوانن ها‌توچو‌ی خو‌یان بکه‌ن، چونکه‌ قه‌باره‌ی مه‌زنى به‌رده‌کان کیو‌یکى مه‌زن دروست ده‌که‌ن.

فیره‌ون پرسى: ئه‌ی چه‌نیگمان پى ده‌چیت ئه‌گه‌ر به‌رده‌کان فری‌بده‌ینه‌ بیابانیکی دۆره‌ ده‌سته‌وه‌.

وتم: ئه‌گه‌ر بتوانین ئه‌م کاره‌ش بکه‌ین ئه‌وا دواى تیپه‌پ‌بونى هه‌زاران سال خه‌لکی چه‌ند ئه‌وه‌نده‌ له‌م قوچه‌کیانه‌ مه‌زن‌تر له‌ه‌زرى خو‌یانه‌دا بنیات ده‌نێن و ئه‌مه‌ش پی‌چه‌وانه‌ی ئه‌و شته‌یه‌ که‌ ئێمه‌ ده‌مانه‌و‌یت ئه‌نجامی بده‌ین، به‌لام ئه‌وه‌ی پی‌ویستمان به‌چه‌نیگ ماوه‌یه‌ تا به‌ردى قوچه‌کیه‌کان بو‌ بیابانیکی دور بگوا‌زینه‌وه‌، ئه‌گه‌ر ته‌واو‌ی بارودۆخه‌کان به‌خواستی ئێمه‌ بێت و وه‌ستانیک له‌کاره‌که‌ماندا دروست نه‌بێت و فیره‌ون به‌واتا تو‌ ته‌مه‌نیکی درێژخایه‌نت هه‌بێت، جیبه‌جیکردنى ئه‌م به‌ردانه‌ به‌گه‌شبینیه‌که‌وه‌ پی‌ویستی به‌په‌نجا‌سائه‌، له‌وانه‌شه‌ پی‌ویستی به‌سه‌د سال بێت!

کاتیگ فیره‌ون بیرى له‌م ماوه‌یه‌ کرده‌وه‌ وتی: دیار نیه‌ تا ئه‌و ماوه‌یه‌ بمینیم یان نه‌، ده‌بێت بیر له‌شتیکی تر بکه‌ینه‌وه‌.

موسا پرسى: سه‌رئه‌نجام چاوپۆشی لی‌کرد یان له‌سه‌ر قسه‌که‌ی خو‌ی سور بو‌و.

"نف" ته‌لارساز وتی: به‌دودلیه‌که‌وه‌ به‌لێ، به‌لام به‌شیوه‌یه‌کی په‌ها و ده‌قاوده‌ق هه‌رگیز.... دواى ئه‌وه‌ پونی‌کرده‌وه‌: له‌به‌رئه‌وه‌ی ئه‌م فیره‌ونه‌ تازه‌یه‌ خو‌ی به‌ بنیاتنه‌رى ته‌لاره‌ به‌ردینه‌کان له‌قه‌له‌م ده‌دات، ناتوانیت به‌رگه‌ی بونی ته‌لاریکی وه‌ک قوچه‌کیه‌کان بگریت، سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی گه‌ر ئه‌و ته‌لاره‌شیان بو‌"ئامون" بنیات نابێت.

موسا وتی: له بهر نه وهش ئیستا زۆر به باشی په ی به وه ده بهم که فرمانږه و
پیشینه کان دور نه ندیش بون و بیران له سه د سالی دوی خویان کردو وه ته وه، بویه
ته لاریکی ئاوا جیگر و ویران نه بویان دروست کردو وه... دوی نه وه موسا
له "نف" ی ته لارسازی پرسى: ئایا تو که ته لارسازیکی مه زنی ناوی نه و که سه ی نه م
قوچه کیانه ی دروست کردو وه نازانیت؟

"نف" ی ته لارساز وتی: نه م پرسیاره پسته یه کی فیرعه ونی هینامه وه یاد که
ما وه یه که له وه و پیش ه مان پرسیارى لی کردم و وتی، ده مه ویت نه و پیا وه تیه م
له گه لدا بکه یت!! بى له بهر چا وگرتنى دژایه تی شاهانه کان، دهرباره ی ته لارسازی نه م
قوچه کیه مه زنه، نه وه ی لی دلیام نه وه یه ناوی له شیوینکی نه م قوچه کیه دا
هه لکولرا وه، چونکه مه حاله ته لارسازی ته لاریک دروست بکات، به لام ناوی خوی
له سه ر هه لنه کویت. ته لارسازی که ته لاریکی ئاوا مه زنی دروست کردو وه،
بیگومان ناوی له شیوینکی نه م ته لاره دا ده بیت تو مار کرایت.

موسا وتی: نه گه ر فیرعه ون ویران کردنى قوچه کیه کان به ته لارسازیکی تر
بسپیریت، له م کاته دا تو چ کار دانه وه یه که له خوت نیشان ده ده یت؟
"نف" ی ته لارساز وتی: ویست و خواستی ژیر ده سته کان ناتوانن خویان
له بهر امبه ر بریارى پادشاکاندا بهرنگارى بکه ن.

موسا وتی: وام ده زانی کاریگه ریت به سه ر فیرعه ونه وه هیه به لام ئیستا بوم
دهر که وت وانیه.

"نف" ی ته لارساز وتی: نه و له باره ی کاروبارى ته لارسازی وه گوی له قسه م
ده گیریت و کاریگه رى تایبه تیم له سه رى هیه، به لام دهرباره ی بریار و سه لیه کانی
نه و که سایه تیه کی نه و تو م نیه که کاریگه ریم به سه ریه وه هه بیت، هیچ که س بگره
ها و سه ره که شی ناتوانیت ده ست له حه ز و بریار و خواسته کانی فیرعه ونه وه بدات چ
بکات به که سیکی وه ک من، بگره ناشتوانم په خنه له م جوړه بریارانه ی فیرعه ونیش
بگرم.

موسا وتی: به چ شیوه یه که تو له پله وپایه ی ته لارسازی کدا ناتوانی په خنه
له بریاره کانی فیرعه ون بگریت و سه ر نه نشتی بکه یت؟

"ئى" تەلارساز وتى: ھەموو كەسنىڭ لەھەر ھەلومەرجىڭدا بىت ھەستى پىشەنگى و پلەوپايەخوۋى كە سىروشت و تاييەتمەندى مۇقە ھانى دەدات و واى لىدەكات نەتوانىت ھىچ كەسنىڭ لەخۇ بەرزتر بىيىنىت، فىرەونىش لەخەلكى باشتى دەزانىت كە ناتوانىت پاشماۋە و كارىگەرى پىشىنان ھەرس بىكات.

"ئى" تەلارسازى بابەتى گىفتوگۆكەى گۆپى و وتى: سەرەپاى ئەۋەى لەپايتەختەۋە دور بوم، بەلام بىستومە فىرەۋن پەلەوپايەى فەرماندەيىيەكى مەزنى پى بەخشىۋى، ئايا تۇ خوشحال بويت بەۋەى ئەم پلەوپايەت پى بەخشرا؟
موسا وتى: ئەگەر لەگۆشەنىگى ھەلسەنگاندەۋە بۆى بىروانىن، دەبىت زۆرىش خوشحال بىم، چۈنكە لەۋباۋەپەدام ئەگەر پەسەندەم نەكردايە، دىنىابوم لەۋەى فىرەۋن لەباتى ئەۋە مەرگى بۇ ھەلدەبۇزاردىم!

ئى پىرسى: ئايا فىرەۋن بەپراستى فەرمانى كوشتنى بۇ دەردەكردى؟
موسا ۋەلامى دايەۋە: لەمبارەيەۋە بچوكتىن گومانم نىيە.

"ئى" تەلارساز وتى: ۋابزانم ئەۋە تۇ بويت پىت و تەم دايكت كاتىك ھىشتا لەژياندا بوو بەلىنى لەفىرەۋن ۋەرگرتۋە كە ھەرگىز فەرمانى كوشتنى بۇ دەرنەكات، ۋانىيە؟

موسا وتى: ئەۋە نىۋەى ئەۋ بەلىنەبوو. ئەۋىش بەمەرچىك ئەم بەلىنەى پىدا:
ئەگەر دوچارى ھىچ ھەلەيەك نەبىم... ئەم دوچارىون بەھەلە ۋ ھەلەكرەنە چەندەا لىكدانەۋەى بۇ دەكرىت.

"ئى" تەلارساز پىرسى: مەگەر تۇ چىت كىردۋە؟

موسا وتى: لەگەل يەكىك لەشازادەكان، كەلەپراستىدا كەنيزە زادەيەكى كۆشكى فەرمانرەۋايى سوكايەتى بەدايىم كىرد، دايكىك كە چىتر لەژياندا نەماۋو، مەنىش لەبەرامبەردا بەھاي ئەۋ گوتانەيم خستە ناۋ مەشتى.

تەلارساز وتى: ئەۋە چ جۇر پۈبەپۈبۈنەۋەيەك بوو؟

موسا وتى: ئەۋ داۋاى لىكردم پۈبەپۈى يەكتى بىينەۋە، ئەۋ شەمشىرى پىبۈو و مەنىش دارىك و شەكسىم پىئەنا، بگرە دەشمەتۋانى بىكوژم، بەلام نەمكۈشت، بەدلىنىيەۋە ئەگەر بەسەر مەندا سەرىكەۋتايە دەيكۈشتم.

"نف"ى تەلارساز وتى: بەرپاستى زۆر نىگەرەنم بەۋەى لەپايتەختدا چاۋم پىت ناكەۋىت ، بەھىۋا ئەۋەم بەم زوانە لەپايتەختدا چاۋم پىت بىكەۋىت.

موسا وتى: ئەم ئومىدەى تۆۋەك ئاۋمىدى وایە، چونكە ھەرگىز لەپايتەختدا نامىنىتەۋە، بەلایەنى كەم بەفەرمانى فیرەۋن بۆماۋەى سى سال دورخراۋمەتەۋە، دواى ئەۋەش نازانم بۆ كۆپم دەنىرىت.

"نف"ى تەلارساز بەسەر سۈرپمانەۋە لىپى پرسى: سى سال دور خراۋىتەتەۋە؟ موسا وتى: بەلى لەئىستادا بۆ ماۋەى سى سال دور خراۋمەتەۋە.

"نف"ى تەلارساز وتى: ئەگەر نەتېنىم زۆر بەداخ دەبم بۆت.

موسا پرسى: تۆ ۋاھەست دەكەيت لەجەنگدا دەكۆزىم؟

"نف"ى تەلارساز وتى: نەخىر، لەبەرئەۋەى تۆ ئەفسەر و لەھەمان كاتدا فەرماندەى و ئەفسەرەكانىش بەدەگمەن لەجەنگەكاندا دەكۆزىن، بەھىۋا ئەۋەم تا ئەۋكاتەى ماۋەى ئەم دورخستەنەۋەىت تەۋاۋ دەبىت زىندوۋىم و جارىكى تر چاۋم پىت بىكەۋىت.

موسا وتى: تۆ بەۋەۋە پادەيەش بەتەمەن نىت كە بەھىۋا ئەۋەۋە نەبىت لەژياندا بىنىتەۋە، بەدلىيايىيەۋە چاۋمان بەيەكتى دەكەۋىتەۋە.

نف وتى: كەسە بەتەمەنەكان ھەندىك ھىما دەۋزەۋە كە ھىماى كۆتايى ژيانانە، ئايا تائىستا ناۋى "ھوم سىتى" مامۇستاي "مالى ژيان" ت بىستۈۋە؟

موسا وتى: ناۋى ئەۋە پزىشكەم لەمالى ژياندا بىستۈۋە، بەلام لەبىرم چۈۋەتەۋە بەچ شىۋەيەك باسى ئەم ھىمايانەى كردۈۋە.

نف پونى كردەۋە: "ھوم سىتى" مامۇستا پىرەكانى لەۋە ئاگادار كىردەۋە كە ئاگايان لەگوپيان بىت، و ئەۋە دەرگانە بەرگوپيان نەكەۋىت كە ھىما خراپەكان لەخۆ دەگرىت ھەرۋەھا ئاگادارى لەنىۋەندى ئىسقانىيەكانيان "مفاصل" بىت بۆئەۋەى بەباشى لەكاتى جىبەجىكرىد و جولاندا بەرگەى جەستەيان بگرىت، بەلام ھەر ئەمپۇگۆپم لەچەند دەرگىك بوۋ، نىۋەندى ئىسقانىيەكانى پى و دەستم ئازاريان دەكرد، لەكاتى پۇشتىنىشدا ئەژنۇكانم دەرلەرزىن و لەژىر فەرمانى خۇمدا نەبوۋ،

ھەموو ئەمانە ھەمان ئەو شتانەن كە "ھوم سىتى" مامۇستا ئىمەي لى ئاگادار كىردەوھ.

موسا وتى: مەن پزىشك نىم، بەلام لەوباوھەردام ھىماي تەندروستى پەنگى پىستى و پوخسارە، چونكە پوخسارت ئەوھم پى نىشان دەدات كە تۆ تەمەنىكى دىئىت دەبىت.

نەف وتى: تۆ پوداۋگەلىكى زۆرت لەپىشە، جەنگەكان، پاكردنى گىيانەوھە كەتەو و زەكان.

موسا وتى: بگەر لەكاتى پاكىشدا لەبىرت ناكەم چونكە لەپايتەختدا ھاۋپىي لەتۆ دىئىت شەك نەبەم.

"نەف" تەلارساز وتى: لەبەرئەوھى دەبىت لەيەك جىيا بىيەنەو، ھەز دەكەم ئەگەر كاريك بەمەن دەكرىت بۆتى ئەنجام بەدەم.

موسا وتى: لەبەرئەوھى گالىسكە و ئەسپ دەكرىم پىۋىستەم بە نۆكەرىكە، نۆكەرىك كە تواناي لىخوپىنى گالىسكە ھەبىت، پىم بلى بەچ شىۋەيەك نۆكەرىكى ئاۋا بەدەست بەيئەم؟

نەف وتى: مەن كەسىك لەوانەي لەبىاباندا نىشتەجىن پىدەسپىرم، ئەم بىبابان نىشەنە مەندونەناس و سەخت كۆشەن، ئەگەر دەتەۋىت لەنۆ ئەمانەدا نۆكەرىكت بۆ بگىرم..... ماۋەيەك ھەوا تارىك بوۋە و موسا و "نەف" تەلارسازىش ئاگادارى تىپەربونى كات نىن. بۇ ماۋەيەك پىدەنگى بالى بەسەر ئەم دوانەدا كىشا و دواي ئەوھ موسا وتى: پىرسىارىك لىت ھەبوو، دەمويست پاستىيەكەم پى بلىيت. نەف وتى: بەللىت پىدەدەم پاستىيەكەيت پى بلىم.

موسا لىي پىرسى: بەبۇچونى تۆ ئايا خۇداي تەك و تەنھا بونى ھەيە؟ تۆ بەچ شىۋەيەك بىر لەخۇدا ئاتون دەكەيتەوھ؟

"نەف" تەلارساز وتى: دەبىت خۇداي ئاتون لەپەگ و پىشەوھە بناسى، تۆ كە لەكۆشكى پادشايدا بويت و ئىستاش ھەر ھەيت دەبىت لەنۆ كۆشەنشىنەكانى فىرەوندا ناۋى "باكتامون" و "ئەخناتون" و "فرىتى" و "كاھىنى" نامى ت بىستىت...

دوای نه وه موسا پرسى: نه م ناوانه ی باست کردن چ په یوه نډیه کیان به خودای "ئاتون" ه وه هیه؟

"نف" ی ته لارساز وتی: له وانه یه تو که میځ درهنگ له دایک بوبیت و له بونی له نا کاوی خودای نه بینراو به واتا "ئاتون" و نه و کاره ساتانه ی نه م خودایه له گه ل خویدا هیڼای که دروستکراوی باوک و کچه که یه تی بیڼا گایت، دایه گه وره ی نه م فیرعه ونه "نفر تی تی" و باوکی که کاهینی مه زنی فه رمانډه وایی بوو بو درکردنی کاهینه کانی نامون و ده ست به سه راگرتنی خه زینه کانی په رستگا خودایه کی نه بینراویان خولقاند، فیرعه ونی نیوچه وانیشیان فریودا و به م کاره یان ناگریان به ردایه "تبس" و میسر، دوای نه وه ناوی "ئاتون" یان وه ک دزیو ترین و نه فره تنامیزترین شت ده هیڼایه زمان، نامون و په رستگا کان دوباره هه مان به پری خودایانی به ردین و دارین که دروست کراوی ده ستی مروځه بون راخست و فه رمانډه وایی مروځیان پیډه کردن، "نامی و نفر تی تی" یش خودای خو یان پرت کرده وه که هه موی دروستکراوی مروځه بوون.

موسا وتی: که واته تو له وباوه ردها نیت که خوړ پوکاری خودایه.

"نف" ی ته لارساز وتی: موسا تو هزرت هه لگری هه نډیک بیروباوه په که من ناتوانم به ئاسانی پاکیان بکه مه وه، ئیستا تو چ کاریک به خودای نه بینرا و خودا جیاوازه کان هیه، مه گه ر تائیستا مروځه که بی خودای نه بینراو ژیاون بوته هوی نه وه ی چه رخی پوژگار بو ساتیکیش بوه ستیت، تو ته نها ریږ له بیروبوچونه کانی خوت ده گریت، هه ول مه ده بیسه پیڼیت به سر خه لکانی تردا.

موسا وتی: به راستی سه رنج پاکیشه.

"هتپ ره" ی فه رمانده ش وتی: هه ول نه ده دیت پری له خوشگوزهرانی سه ربازه کان بگریت، وازیان لی بهینه نه وه ی خو یان چه زی پیډه که ن نه نجامی بدن، گالته ش به خوشگوزهرانیه کانیان مه که. ئیستا نه گه ر ده ته ویت خوړ به به ئاتون و ئاتونیش به پیبه ری خوت له قه لثم بده دیت، ئازادیت له وه ی که بیروبوچونه کانت مه زن پاگری بی نه وه ی هیچ که سیځ ببیته پیگرت، به لام کاهینه کانی لایه نگرانی ئاتون و نامونه کان بوخویان ده قوزنه وه و له پری نه مانه وه خه لکی پی فریو ده دن.

موسا پرسى: ئايا كاهينهكانى ئاينى "ئاتون" ىش وەك كاهينهكانى ئامون تەنھا بىريان لەبەرژەوهندى خۆيان كردووەتەو؟

"نف" ى تەلارساز بۆيەكەمىن جار پێكەنى و وتى: تا ئەو پۆژەى كاهين و كاهينهكان لەجيهانەدا هەناسە بەدن ، سودىكى بېپايانى مفتخۆرى و هەزاران كارەسات بەدەستى ئەمانە بەناوى ئامون و ئاتون ئەنجام دەدرىت و بەداخەو بەگشتى نەزانى خەلكى كە هېچ سنورىك ناناىت هاوكارى ئەم فریودەر و فێلبازانە دەكەن، و لەو تەى ئەم جيهانە بوو و هەيە هەرچەند خەلكى لەپروى خويندەوارى و تەلارسازى و هونەرەكانى تردا پيش بكەون و بەپەلەى والا بگەن، بەلام گەمزەبييان وەك خۆى دەمىنیتەو و لەناو ناچىت، بەلكو پۆژ لەدواى پۆژ بەرو زیاد بون دەپوات.

كاتىك گەفتوگۆكانيان گەشتە ئەم ئاستە "نف" ى تەلارساز وتى: من بەدلگرانى و نىگەرانیەو دەمەوێت لەتۆ جيا بيمەو، هيوادارم دوبارت بتوانم چاوم پىت بكەوێتەو.

موسا لەشار و بازاردا

ئاسایی میسرێهکان بهیانی زوو هەڵدەستن و سەرقالی کارەکانی خۆیان دەبن، هەلبەت پێویست بەو ناکات باسی ئەو بەکەین کە شار و مالهەکان لەکەنار پوباری نیل دا بنیات نراون و هەمیشە پەییوەندیان لەگەڵ دەریادا هەبوو. بەشیوەیهکی سەرەکی بازرگانی چالاکی سەرەکی خەلکی میسر بوو، بەلایەنی کەم هەموو خەلکی میسر بەجۆریک کڕین و فرۆشتنەو بەژێوی ژیاڵیان دابین دەکرد. لەولاتی "چین" هەو کاروانگەلیکی مەزن لەپێگایهکی دورەو دوا چەند مانگیک گەشتکردن دەهاتن بۆ کەنار دەریای ناوهراست و بەشیوەیهک خۆیان دەگەیانده میسر. کەشتیهکان دوا ئەوێ بەدەریای ناوهراستدا تێپەڕین بەنیوەندی دەرێنی "هەرکول ۲۶" پێگای ئەوروپا دەگرنه بەر. زۆریک لەم کەشتیانەش لە "بغار دار دانیل و بوسفور" هەو دەپۆن بۆ دەریای پەش. ئەم هاتوچۆیه هەمووی بۆ ئالوگۆپی بازرگانی و مامەلەێ جۆراوجۆر بوو. بەرادیهەک ئەم بازارە گەرم و بەپەلە بوو کە هیشتا خەلکی بیران لەو نەکردبویهو کە جۆریک سکهێ پارە بۆ ئەم مامەلەیه دروست بکەن و تەواوی مامەلەکان بەشیوەیهکی ئالوگۆپکردن ئەنجام دەدا، هەموو ولاتیک کەرەستەیهکی تایبەت بەولاتهکەێ وەک پارە بەکار دەهینا بۆ کڕینی شتومەکی ولاتانی تر، بۆنمونه پوسیا ئەمپۆ لەباتی پارە پێستی گیانهوهرەکانی وەک پیوهری کڕینی شتومەک بەکار دەهینا، ولاتانی کەناری دەریای ناوهراستیش بۆنمونه سوريا و لوبنانی ئەمپۆ مرواریان لەباتی پارەدا بەکار

²⁶ هەرکول: "جبل طاروق" ی نیستا.

دەھىنا، ۋىلاتى "ھاتى" ۲۷ ئاسنىيان لەباتى پارەدا بەكار ھېناۋە، دەبىت بزانىن ئاست لەو سەردەمانەدا لەئالتون گرانتر و بەھادتر بوو و لايەنىكى نىۋەتەۋەيى ھەبوو. ھېچ ۋىلاتىك بى ئاسن نەبوو چۈنكى ۋەك پارە ئالگوپىي پىدەكرا، ھەرنەۋەش بەھاي ئاسنمان بۇ دەردەخات، بۆنمۇنە پوسىيار زىپىرى ۋەرنەدەگرت، بەلام بەگەرمىيەكەۋە لەئالگوگوركدنەكانىدا پىشۋازى لەئاسن دەكرد. بى لەپوسىيا، ۋىلاتانى جىھان زىپىرى مىسرىيان لەشىۋەي ئەنگوستىلە لەباتى پارەدا ۋەردەگرت، لەدۋاي ئاسن و زىپىر، مس و زىو پەۋاجى ھەبوو. "تانىس" لەشارە كۆنەكانى مىسر ۋەك تەۋايى شارەكانى تىرى كەنار پوبارى نىل ناسرابوو، شارىك بوو كە نىۋەندى بازىرگانىك بوو كە زىاتىر مامەلەي كەنىز و كۆيلەي تىدا دەكرا. بازىرى كۆيلە فروشى لە "تانىس" دا كەمىك لەپوبارى "نىل" ۋە دور بوو، مەۋدای نىۋان شار و كەنار پوبار زىاتىر ۋەك بازىرى كۆيلە فروشى بەكار دەھىنرا، چۈنكى بازىرى كۆيلە فروشەكان دەبىت بازىرىكى سەربەخۋى و دور لەخالە بازىرگانىكەكانى تىرىت. ئەم دورى و دورەپەرىزىيە لەبەرنەۋە بوو بۆنەۋەي ئەۋانەي كارىيان بەبازىرى كۆيلە كەنىزە فروشەكانەۋە نىيە گوئىيان لەگرييان و نالەي كۆيلەكان نەبىت، بازىرى كۆيلە فروشانى شارى "تانىس" شوئىنىك بوو كە بەدىۋارىك چۈرەدورى گىرابوو و ھېچ كەپر و شوئىنى دانىشتنىك لەو چۈرەدورەدا بەدى نەدەكرا. لەبازىرى كۆيلە فروشى "تانىس" دا سى جۆر كۆيلەي تىدا دەفروشا، جۆرىكىيان دىلەكانى جەنگ بوون كەتەنەا فىرەۋن دەيتۋانى بىانفروشىت بۆخۋى، جۆرىكى تىريان كۆيلە و ئەو كەنىزانە بوون كە لەۋىلاتانى تر ۋەك كالايەك دەيانەھىنان بۆ مىسر بۆنەۋەي بىانفروشن، جۆرى سىيەمىيان نە دىلى جەنگى و نەكەنىز و نۆكەرانى ۋىلاتانى تر بون، بەلكو ئەو مىسرىيانە بوون كە لەۋانەيە پوژانىك خۇشيان خاۋەنى كەنىزەك و كۆيلە بويىتن، بەلام بەھۋى قەرزەۋە ناچار خۇيان ۋەك كۆيلەيەك فروشتىت و خاۋەنى ئەم جۆرە كۆيلانە سەرەتا ئەۋانە بون كە قەرزىيان بەلايانەۋە بوو. فروشتىنى كۆيلە لەمىسردا تايبەت بوو و تەنەا پىژەي چل خىزان مۆلەتى كرىن و فروشتىنى كۆيلەيان ھەبوو، ئەم ياسايە بەشىۋەيەكى گشتى لەمىسرى خواروو باو بوو و

چاودىرىشى لى دەكرا، بى ئەندامانى ئەم چل خىزانە ھىچ كەسىكى تر مافى كېرىن و فروشتنى كۆيلەى نەبوو. دىمەنى كۆيلە فروشى و شىۋازى نەمەشكردىنى كۆيلەكان لەبازاردا زۆر دلەهژىن و شەرمەينەر بوو، نۆكەر و كەنیزەك و مندالەكانيان بەزنجىر دەبەستەو، مندالەكان تواناى ئەوەيان نەبوو ئەو زنجىرەى كە لەدەستيان بەستبوو ھەلىگرن و بەدواى خۇياندا بىكىشن. ئەركى خورد و خۇراكى ئەو كۆيلانە لەماوہى نەمەشكردىنەيان لەبازاردا لەئەستۆى خاوەن كۆيلەكاندا بوو، تىكەيەك ناننى وشك، پارچەيەك ماسى سوپىر كە بەھەر زاتىن خۇراك لەقەلەم دەدران ژەمى خواردنى كۆيلەكان بوو. خزمەتكارانى كۆيلە فروشان لەسەرەتاي پۇژدا نۆكەر و كەنیزەكانيان لەپوبارى نىل ھەلدەكىشا بۆئەوہى پاكىيان بكنەوہ و پاك و خاوين بىنە بەرچاوى كېيارەكان. لەنىوا نۆكەر و كەنیزەكانىشدا ياساى دارستان فەرمانپروا بوو، چونكە لەكاتى دابەشكردىنى خواردندا، زۆردار و بەھىزترەكان لاواز و بىتواناكانيان دەخستە ئەملاولاى خۇيانەوہ بۆئەوہى خۇيان بەشىكى زياتريان بكنەوئەت، لەبەرئەوہ كاتىك پاوچيانى پوبارى نىل دەيانويست ناوسكى ماسى بدەن بە كۆيلەكان، بىتوانا و لاوازەكان ھاواريان لى ھەلدەستا و دەيانويت راستەوخو خواردنەكە بدەن بەدەستى خۇمانەوہ، چونكە بەپىچەوانەى ئەم حالەتەوہ بەھىچ شىۋەيەك لەو بەشە خواردنەمان بەر ناكەوئەت. ئەم ژەمە خواردنە نەگونجاو بەتايبەت پىخۆلە و ناوسكى ماسى دوچارى نەخوشى جۇراوجورى دەكردن و نۆكەر و كەنیزەكانىش لەبەرئەوہى چارەسەر نەدەكران بەردەوام لەئازاردا دەتلانەوہ و ھاواريان دەكرد. كۆيلەكانى تىرىش بەبىننى گريان و ھاوارى ئەمانە خۇشيان دەستيان بەگريان دەكرد و دىمەنىكى دلتەزىنەيان دروست دەكرد. خاوەنى كۆيلەكانىش كە پەفتارى خواستراويان تەنھا قامچى وەشاندن بوو پەييان بەئازارەكانيان نەدەبرد و بەردەوام قامچيان لىدەدان بۆئەوہى بىدەنگيان بكن. لەوانەيە لەمپۇدا ئەم جۆرە پەفتارە لەبەرامبەر كۆيلەكاندا دپەندانە بىتەبەرچاو، بەلام لەو سەردەمەدا ئەم جۆرە پەفتارانە زۆر ئاسايى بوو. لەبەرچاوى مىسرىەكاندا كۆيلەكان بەجۆرىك ئاژەل و گيانەوہر لەقەلەم دەدران نەك مەوۇ، پەفتارى مىسرىەك لەبەرامبەر كۆيلەكەدا وەك رەفتارى دارتاش و ئاسنگەر و

درومانىك وايە لەبەرەمبەر تەختە و ئاسن و پارچە قوماشىكدا، ھەرەك چۆن ھىچ كاتىك دارتاشىك لەبەرىن و تاشىن و سواقدانى دارىك بىزار و ماندوو نابىت، بەھەمان شىۋە مىسىرىيەكەش لەلەيدان و سوكاىيەتكەردنى كۆيلەيەك بىزار و ماندوو نابىت.

لەنىۋ مىسىرىيەكاندا "موسا" كە خۆى كوپى يەككە لەكۆيلە ئىسرائىلەكان بوو، كاتىك پەيى بەم خالە برد كە باوكى دوچارى چ ئازار و ئەشكەنجەيەك بوو، تىپوانىنى لەگەل مىسىرىيەكانى تردا زۆر جياواز بوو. كاتىك "موسا" خۆى كرد بەبازارى كۆيلە فرۆشەكاندا خەلكى ئەو دەورووبەرە ناسيانەو و زانىان كە يەككە لەكۆپەكانى فیرەون، لەبەرئەوھى كۆيلە فرۆشەكان لەناسىنى خواستى كپىار زۆر شارەزا بوون و بەپىنى ھەلسەنگاندنى سەلىقەى چ جۆر كۆيلەيەكى دەوئىت، بۆيە زانىان موسا چ جۆر كۆيلەيەك دەخوازىت. فرۆشيارانى سەرشناس زۆر زوو ئاگادارى خواستى كپىارەكان دەبون. پۆژى پىشوو لەچونى موسا بۆ بازارى كۆيلە فرۆشەكان "ھتپ رە" پۆشت بۆ بازارى كۆيلە فرۆشەكان و زانىارى ئەوھى دا بە بازىگان و دەلالە سەرەكەكانى بازارى كۆيلە فرۆشان كە موسا كۆيلەيەكى دەوئىت بتوانىت گالىسكە لىبخوپىت، ھەرلەبەرئەوھى ئاگادارى ئەوھون كە موسا بەئامانجى چ شتىك دىتە بازارى كۆيلە فرۆشەكانەوھ. لەسەرەتاي چونى موسا بۆ ناو بازارى كۆيلە فرۆشان چاوى كەوت بەژنىك كە دوو مندال لەتەنىشتىيەوھ دانىشتىبون و دەگريان. ئەو ژنە دەيوست خۆى بفروشىت بۆئەوھى بتوانىت مندالەكانى تىر بكات-ھەلبەت ئەم نمونەيان جياواز بوو لەسى جۆر كۆيلەكانى تر، چونكە نە نۆكەر و نە كەنىزەك و نە قەرزەر و نە دىلى جەنگ بوو، بەلكو كەسىكى برسى و دەستەپاچە بوو- موسا تەماشايەكى ئەو سىيانەى كرد و بەبىيىنى بالآ و سىنە و شانە و پوخسار جوان و قژى بىيۆنەى سەرى سوپما. لەم ساتەدا يەككە لە سەوداگەرانى بەناوبانگى بازارى كۆيلە فرۆشان بەناوى "كتوفار" ھات بۆ لای موسا و لەبەرەمبەدا كۆپنوشى بۆ برد.

موسا وتى: سەرت بەرز بکەرەوھ بۆئەوھى بزانم تۆ كىيىت و چىت دەوئىت!

"كوتوفار" ھەستايە سەرپى و وتى: خاۋەن شىكۆرېم پېيدە كىچىكى جوانى پىنىشان بىدەم كە نەتوانى چاۋى لى ھەلپرى.

موسا وتى: بۇ كىرىنى كەنيزەك نەھاتوم، بەلكو ھاتوم كۆيلەيەك بىكېم كە بتوانىت گالىسكە لى بخورپىت.

لەۋكاتەدا "كوتوفار" خۇي پىناساند و وتى: من لەپىناۋ پارىكىردنى تۇدا ھەرچىم پى بلىيت بۇتى ئەنجام دەدەم، ئىستا لەگەلم ۋەرە بۇئەۋى بېرۇن بۇ بەشىكى ئەم بازارە كە نۆكەرىكى ئاۋاي تىدا بەدەست دىت. تۆچ بەختىكى باشت ھەيە بەم تازەيىانە نۆكەرىكى ئاۋايان ھىناۋەتە بازارەۋە كە خەلكى ۋلاتى "ھاتى" ە. بىگومان ئەۋ دەتوانىت مەبەستەكانت بەجى بەيىنىت. ھەردوكيان خۇيان گەيانە بەشىكى ئەۋ بازارەۋە كە نىۋە تارىك بو. "كوتوفار" فەرمانى بەيەكىك لەخزمەتكارەكانى خۇي دا كە نۆكەرە "ھاتى" ەكەى بۇ بەيىن، خزمەتكارىش پۇشت و پىاۋى بەزنجىر بەستراۋى بۇ موسا ھىنا. ئەۋ پىاۋە ماۋەيەكى زۆر لەناۋ تارىكىدا ھىلابويانەۋە، ھەر لەبەرئەۋەش كاتىك ھاتە ناۋ پوناكىەۋە چاۋەكانى بەتوندى داخست. "كوتوفار" ىش دەستى بەباسكىردنى ھونەر و لايەنە چاكەكانى كابراى نۆكەر كىرد. "موسا" ش چاۋەپىي كىرد تا كۇتايى بەقسە و پىدا ھەلدانى "كوتوفار" ھات، ئەۋكات وتى: ئەم پىاۋە بەكەلكى من نايەت.

كوتوفار وتى: ئەم پىاۋە گالىسكەۋانىكى زۆر بەھىزە كە دەتوانىت گالىسكەيەكى چوار ئەسپىت بۇ لى بخورپىت.

موسا وتى: ئەم پىاۋە جەستەيەكى بەھىزى ھەيە بەلام بەھۋى كۆيلايەتيەۋە بوپرى و ئازايەتى لەناۋ چوۋە گۇراۋە بەكەسىكى ترسنوك و لاۋاز، من پىۋىستم بەلاۋىكى بەتوانا و بوپرە، گۇرەپانى جەنگ پىاۋى جەنگاۋەر و بوپرى دەۋىت.

"كوتوفار" ىش بە بىشەرميەكەۋە چەند نۆكەرىكى خەلكى ھاتى بەچەند پىناسە و تايەتمەندىەكى جىاۋاز و سەيرەۋە ھىنا بۇ موسا. بەلام موسا پىي وت: من گالىسكەۋانىكى بىابان نشىنم دەۋىت، لەبەرئەۋە بىھودە كاتى خۆت بەفېرۇ مەدە! ئەگەر كۆيلەيەكى ۋا شك دەبەيت بۇم بەيىنە، ئەگەر نىتە ئەۋا بىھودە خۆت ماندور مەكە.

کوتوفار دهستیکی بو کریکارهکانی پراوه‌شانندن و وتی: ئەو کابرایەم بو بهینن.

ئەوانیش دواى ماوهیهك به‌گومانەوه لییان پرسى: ئایا ئازادە؟

"کوتوفار" یش وتی: مەترسن بەستویانەتەوه...

دواى ماوهیهك کریکارهکان لاویکی بالا بەرز و کەتە و زۆر هار و نەگبەتیان هیئا

و "کوتوفار" وتی: هەرچی قامچی لى بدهیت نابینیت نیچەوانى بدات بەیه‌کدا و

ئازار و دلگراڤى خۆى پيشان بدات.

ئەو لاوه‌یان بەشیوهیهك بەزنخیر بەستبویهوه کە تەنھا دەیتوانى پى بکات،

کابرای دیلیان لەبەرامبەر موسادا پراگرت، موسا بینى بگره دهسته‌کانیشیان

بەزنخیر بەستبویهوه، جیگا قامچیه‌کان بە‌لاشه‌یهوه ئەوه‌ى دەسەلماندا کە چەنیک

ئازارى بە‌دهستیانەوه کیشاوه.

نۆکەرى "هاتى" پوى کرده موسا و وتی: ئەکەى بته‌ویت بمکړیت چونکە

له‌دوایدا په‌شیمان ده‌بیته‌وه.

"کوتوفار" وتی: دەمت داخه، ئەم کوپه‌ لاوه‌ کەسیکی ئاسایی نیه، بە‌لکو

شازادەیه، تۆ بەختیکی زۆر مەزنت هه‌یه کە شازادەیه‌ك کړیاری تۆیه.

دواى ئەوه‌ پویکرده موسا و وتی: ئەمە هه‌مان ئەو نۆکەره‌یه کە تۆ داوات ده‌کرد

به‌هه‌موو ئەو تاییه‌تمه‌ندیانه‌ى کە باست کرد. هه‌روه‌ها ده‌بیّت بلیم ئەم کوپه‌ لاوه‌

کەسیکی ئانارامه‌ و شارەزایی له‌هیچ بواریکدا نیه، تەمى و لیدانیش به‌هیچ

شیوه‌یه‌ك کارى تیناکات.

موسا پرسى: تەمەنى چەنیکە؟

کابرای بازرگانیش وتی: نازانم چونکە وه‌لامى هیچ پرسیاریکمان ناداته‌وه، بە‌لام

له‌وانه‌یه‌ دوو ده‌یه‌ له‌تەمەنى تینه‌په‌رپیی.

موسا پرسى: پىی نه‌وتون ناویشی چیه‌؟

کابرای بازرگان وتی: ناوى "نون" ه.

موسا وتی: ئەم پیاوه‌ خه‌لکی "هاتى" یه‌ له‌کاتی‌کدا "نون" ناویکی میسریه. بۆیه

موسا پویکرده ئەو کوپه‌ لاوه‌ و وتی: ئەى "نون" ده‌توانى گالیسکه لی‌بخوړیت؟

كوپرى لاويش وەلامى دايەوہ: مەبەسەتت ئەوہيە بېمە گاليسكەوانى كەسيكى تاييەت؟ ئەويش كەسيكى وەك تۆ؟

موسا بەبيستنى ئەو سوکايەتيەى كە پىنى كىرد تۈپە بوو و وتى: ئايا دەزانى سوکايەتى كىردن بەكوپرى پادشا سزاكەى مەرگە؟

كاپراى نۆكەريش وتى: ئەوہ بەكەسيك بلى كە لەمەرگ دەترسيٹ، لەبەرئەوہى پۇژيک دىت ھەر دەبيٹ بىرم، چى لەوہ باشتر كە زووتر بىرم، مەن سوکايەتيم بەتۆ نەكىردوہ، بەلكو ئەگەر ليئەوہ نزيكتەر بومايە ئەوكات تەم بەسەرۇچاوتدا دەكىرد بۆئەوہى بيسەلمينم كە سوکايەتيم پىكىردويت بۆئەوہى بيانوى سزاي مەرگم باشتر بەدەم بەدەستەوہ.

كاپراى بازىرگانيش كاتيک بينى خەريكە بەھوى بەدەپەفتار كۆيلەيەكەوہ كپىاريكى باش لەدەست دەدات بەسەختى تۈپەبوو و فەرمانى دا بەكىركارەكانى بەتيللا و قامچى بەكەونە گيانى.

بەلام موسا پىنى ليگرتن وتى: ليى مەدەن، ئەگەر سوکايەتى بەمەن كىردبيٹ ئەوا تەنھا بەخۆمەوہ پەيوەستە نەك ئىوہ. دواى ئەوہ پوى كىردە "نون" و ليى پرسى: ئەى "نون"! مەن دەمەويٹ بېرۇم بۆ ولاتى "كوش" و لەوى بىجەنگيم، لەبەرئەوہى فەرماندەى گاليسكەوانەكانم، بۆيە دەبيٹ گاليسكەوانىكى ئازا و دليىر گاليسكەكەم ليىخوپيٹ. ئەگەر ئامادەيت لەگەلم وەرە....

"نون" لەوكاتەدا تەنھا بىدەنگى ھەلبىژارد و موسا وتى: مەن ئەم نۆكەرەتان لى دەكىرم، لەو كۆت و زىنجىرە ئازادى بەكەن.

"كوتوفار" يش بەھوى سەركەوتنى ئەم مامەلەيە خۆشحال بوو، چۈنكە دواى ئەوہى ئەو كۆپە لاوہ كۆيلەيە سوکايەتى بە موسا كىرد واى دەزانى چيتر موسا ھىچ كۆيلەيەكيان لى ناكپيٹ، بۆيە بۆ جارى دووہم ليى پرسى: ئايا تۆ ئەم نۆكەرەت لا پەسەندە، دەستى بەكىنەوہ؟

موسا دوپاتى كىردەوہ: بەليى نرەكەى چەندە؟

كاتيک "كوتوفار" بينى كاپراى كپىار بەتامەزىوييەوہ خوازيارى ئەو كۆيلەيە وتى: ھىشتا ھىچ نرەكەم لەسەر ئەم نۆكەرە دانەناوہ.

موسا پرسى: به لاهوه گرنگ نيه چ نرخیکی له سهر داده نيیت، سهرپرشتی سامانه کهم ئه و بره پارهيهت پیده دات که تو داوای ده کهیت، سهردانی که سیك به ناوی "ستی موسا" بکه و به های نوکهرتی لی وهرگره.

کابرای بازرگانیش به "نونی" وت: لهم ساته به ده واه تو له ژیر پکیفی "موسا" دایت، به لام هیشتا دهستی "نون" یان نه کردبویه وه. "موسا" ش به کابرای بازرگانی وت: دهستی بکه نه وه.

"کوتوفار" یش دهستی کابرای کویله ی کرده وه. هر نه وکاته ی دهستی "نون" ئازاد بوو، سهره پای نه وه ی هیشتا پیی به زنجیر به سترابویه وه په لاماری "کوتوفار" ی دا و قورگی گرت و زوری لی کرد بۆ نه وه ی بیخنکی نی، "کوتوفار" له وکاته دا که وته سهرزه وی و هاوار له خزمه تکاره کانی "کوتوفار" به رز بویه وه و داوای هاوکاری له پربواره کان ده کرد، به لام پیش نه وه ی پربواره کان بین به هانای "کوتوفار" موسا به په له خوی گه یانده "نون" که خهریک بوو "کوتوفار" بخنکینی و "کوتوفار" یش پوخساری په ش داگه را و هردوو چاوی دهرپه ریبون. موسا قورگی "نون" ی گرت و به هه موو هیزکی رایوه شانده بۆ نه وه ی ناچاری بکات کابرای بازرگان به ره لا بکات. خزمه تکاره کانی به تیلاو و قامچیه وه دهوریان دا بۆ نه وه ی لی بدنه، به لام موسا پیی لیگرتن و پیی وتن: ئه م پیاوه چیر له مه و دوا کویله ی منه پیی به هیچ که سیك ناهم نازاری پیی بگه یه نییت.

"نون" له وکاته دا وازی له "کوتوفار" هیئا و په لاماری موسای دا، به لام موسا له و کوپه لاهه بالا به رزتر بوو و له پوی که ته ییه وه له ناستی یه کدا بوون، نوکهر په لاماری دا و "موسا" ش دهستی خوی پیش نه وه ی مشتی ئه و کوپه لاهه لی بدات پیشخست و مشتیکی ده دات له پوخساری ئه و کوپه لاهه و خوین له ده م و لوتی دیته دهره وه، به لام سهره پای نه وه ش واز له په لاماره کانی ناهینییت. بویه موسا ناچار بوو ئه و کوپه لاهه بدات به زه ویدا. کوپی لایش پیی ده لییت: تو له من به هیزتری و هیور بویه وه و دهستی له شه ر و په لاماردان هه لگرت..... دوا ی نه وه خوینی سهر و چاوی کوپی لایان پاک کرده وه.

"موسا" ش بە "كوتوفار" ى خاۋەنى نۆكەرەكانى وت: بۆچى زىنجىرى پىيى
نۆكەرەكەم ناكەيتەۋە؟

كوتوفار وتى: ئەم كارە خۆيى بۆخۇي كەمتەرخەمىيە و ھەرەشەيەك لەدۋاى
خۆيەۋە دەھىنەت.

بەلام موسا فەرمانى دا زىنجىرى پىيى ئەو كۆرە نۆكەرە بكنەۋە، دۋاى
ئەۋە "نون" ى تىگەياند كە لەگەل ئەۋدا بېرات. "نون" ىش بى ئەملاۋا كەرتە دۋاى
موسا.

موسا جىگا و شويىنكى پاكى پىدا بۆئەۋى تىيدا بچەۋىتەۋە و وتى: تۆ لىرەدا
بچەۋىرەۋە تا ئەو پۆرەۋى بەرەۋ و لاتى "كوش" دەكەۋىنە پى.

موسا "نون" دەبات بۆ گۆرەپانى گالىسكەۋانى بۆئەۋى فىرى لىخوپىنى گالىسكە
بىيت. كاتىك ئەو دۋانە گەشتە گۆرەپانى گالىسكەۋانى "ستى كف" فەرماندەۋى
ھىزى سەربازى "كوش" لەگەل چەند ئەفسەرىكدا سەرقالى گەتوگۆ بوو، بەلام
ھەرئەۋى چاۋى بە موسا كەوت دىت بەپىرەۋە و بەشىۋەيەك كە "نون" گويى لى
نەبىت وتى: دەمەۋىت بەتايىبەت قسەت لەگەلدا بكم. ئەو نۆكەرەۋى كە لەگەلئەدایە
بىزە بۆ شويىنكى تر.

"موسا" ش بە "نون" ى وت: تۆ بېرە ناۋ تەۋىلە خانەكە... نونىش بى ئەملاۋا
پۆشت.

"ستى كف" بەموساى وت: تۆ كۆپى پادشا و لەنەۋەۋى خودايانىت، بەلام من
لادىيەكى مىسرى سادەم، سەرەپاى ئەۋەش بەھۋى تواناى داھىنانەكانمەۋە خۆم
گەياندە والاتىر پلەۋپايەۋى ئەم ناۋچەيە.

موسا لى پىرسى: مەبەستت لەم پىشەكى قسانەت چىيە؟

ستى كف وتى: دەمويست ئەو خالە بەيىنمەۋە بىرت كاتىك گەشتىنە
ولاتى "كوش"، چىتر ولاتى كوش گۆرەپانى جەنگ و پوبەروبونەۋەيە، ئەگەر
نەكۆزى ئەۋا ئەۋان دەتكۆز، لەبەرئەۋە گۆرەپانى جەنگ
لەخودى "قەسابخانە" خراپترە، بەۋاتا ھەر لەيەكەمىن جەنگ كە لەسەر پوى زەۋى

دهستی پیکردوه قهسابخانه و پیست کهندن له نیو مروقه کاندایا و بووه، دلنیاش به له وهی تا مروقه له سهر زهوی بژیت، ئەوا جهنگیش له گهل مروقدا دهژیت و بونی دهبیست. له بهرئه وه دهبیست له "کوش" دا سهرکه وتن به دهست بهینن، چونکه له میسر دا نه گهر فرماندهی جهنگ دوچاری شکست ببیته وه، چیترا ناینیرنه هیچ جهنگیکه وه و فرماندهیه کیش نهینیرنه هیچ جهنگیکه وه ئەوا له برساندا دهمریت. ولاتی میسر له دوو چین پیک دیت: چینی والا و چینی خوار، بیگومان تو له چینی والایت، نه گهر که سیك له میسر دا له چینی والا نه بیست، بیگومان له چینی خواره وهیه، چینی خواره وهش به دلنیا ییه وه چینی کریکار و جوتیاره، کریکار و جوتیاریش هیچ جیاوازیه کیان له گهل کوپله دا نیه. ههلبهت له چینی ولشدا هه موویان یه کسان و وهکو یه ک نین: له کاهین، نوسهر و سهرپهرشتیاران، دواي ئەوانیش سهربازه کان پیک دین، کاهین و سهرپهرشتیاره کان به هوئی خوینده واریانه وه کاریکی باشیان پی ده سپی دریت، نه گهر نه بنه کاهین، ئەوا ده بنه کار به دهستی شوینیک، نه گهر نه شیان توانی بخوینن و بنوسنه وه، ئەوا له م حالته دا ده بنه سهر باز، باشتیرین نمونه ش، خوم له بهرئه وهی نه متوانی بخویننم و بنوسم بومه به سهر باز و ئیستاش وه ک خوت دهبینی پله م به رزبووه ته وه و بومه ته فرمانده. به پیی ئەو زانیاریانهی که له باره ی تووه له بازاری کوپله فروشه کاندایا به من گه شتووه، پهیم به وه بردووه که تو لاویکی پر جول و نازایت، له و باوه رده دام "هتپ ره" ئەو سهر داره ی که بووه ته هاو پیت، دلنیا م ئەوهی دهیزانیت فیرت دهکات، ئەو به خو پایی فیری ته وای هونه ره کانی گالیسکه وانیت دهکات، ههروه ها کابرایه کی زور به ئاگایه له بهرئه وه تاراده یه ک فیری هونه ری گالیسکه وانیت دهکات که هه ره شه له بهرژه وه ندییه کانی نه کات.

موسا پرسى: له کورتی بیچره ره وه.

ستى کف وتى: دهبیست زورباش جبهنگی، فرماندهیه کی باش بیت بو سهربازه کانت و له گوپه پانی جهنگدا بیه وه گیانی خوت و سهربازه کانت به فیرو نه دهیت.

موسا وتى: من بو هه مان ئەو مه بهسته هاتومه ته پزیزى سهربازیه وه.

ستى كىف وتى: من باش ئاگادارى ئەو ھەم كە فىرەون لەبەرئەو تۆى بۇ
فەرماندەى گالىسكە جەنگىيەكان ھەلبىژاردوۋە بۇئەۋەى تۆ لەمىسر دور بخاتەۋە،
چونكە خودى خوشى زۆرباش دەزانىت بگرە بۇ جارىكىش گالىسكەت
لېنەخوپرۋە.

موسا لىي پىرسى: بەبۇچونى تۆ كە فەرماندەيەكى جەنگى بەئەزمونى ئايا من
پىاۋىكى جەنگىم و دەتوانم بچەنگىم؟

ستى كىف وتى: بەدلىنبايىيەۋە تۆ پىاۋىكى بویر و ئازا و بەتوانايت، چونكە
دوینى لەبازارى كۆيلە فروشەكاندا ئەۋەت سەلماندا، ئەۋىش لەئاستىكى بچوكدا
ۋەك گۆرەپانى جەنگ وايە. ئىستا لەۋە زياتر قسەت بۇ ناكەم لەبەرئەۋەى دەبىنم
ھاتویت نۆكەرەكەت فىرى گالىسكەۋانى بكەيت.

رۆشتن بەرەو "كوش"

ھىزى سەربازى دە ھەزار كەسى مىسر لە "كەرەنك" دابەش كران بۇ چەند يەكەيەكى سەد كەسى، ئەم يەكەنە بەپىي چەمكى سەربازى مىسرى ئەو سەردەمە پىيان دەوتەن "حوست بر زون جوت" لەوانەيە يەكە سەد كەسىەكانيان زياد بكرايەن بۇ سىسەد كەسىش، بەلام ھەر "حوست" يان پى دەوتەن. ھەموو "حوست" ئىكش فەرماندەيەكى ھەبوو ھەموو "حوست" ەكانيش يەك فەرماندەي "حوست" فەرمانزەوايى دەكرە. مىسر كەدەبەشى مىسرى خوار و مىسرى سەر دەكرىت مەودا و بۆشايىيەكى زۆر لەنىوان ئەم دووميسرەدا ھەبوو و رەشپىستەكانى ولاتى "كوش" سوديان لەو بۆشايىيە ەردەگرت و ھىرشيان دەكرە بۇ ھەمان ئەو بۆشايىيە، لەبەرئەو ە بۇ رىگرتن لەم ھىرشكرەنە فیرەون ھىزىكى ھەمیشە ئامادەي دەناردە ئەو ناوچەيەو ە بۆئەو ەي پى لە ھەموو ە رەشەيەك بگرىت، ھەرەھا دەورەي سئورى خاوەندار و زەویدارەكانى ئەو ناوچەيەش يارمەتى ئەم ھىزەيان دەدا و ھەريەك لەمانە بۇ بەرگرى كردن لەخوى ھىزىكى بەرگرى بۇ خوى دروست كرىبوو، لەبەرئەو ە ئەم ھىزە خۆمالىيە بۇ بەھىزكرەنى ھىزى ناوەندى دەولەت كارى دەكرە فیرەون پىي لە پىكەينانى ئەم جۆرە ھىزانە نەدەگرت. ئەو ھىزەي بەرەو ولاتى "كوش" دەرۆشت، ھىزىكى يەك دەستى مىسرى نەبوو، بەلكو لەبەرئەو ە بەكرىگرتنى سەربازى بەكرىگىراوانى جەنگ لەو ناوچانەدا كارىكى ئاسايى بوو، نزيكەي چوار ھەزار كەسيان يىگانە بون. دامەزراندنى ھىزى دەرەكى لەناو ھىزە سەربازيەكانى كۆندا باو بوو. فیرەون لەبەر دوو ھۆ پىي دەدا ئەم بيانىانە بىنە ناو ھىزى سەربازى مىسرەو، يەكەم:

له بهر ئه وهی ئه مانه له پوی هونهری سهربازیه وه لیها توو و به ئه زمون و شارهزا بون، دووهم: له بهر ئه وهی وه رزی گشتو کالدا جوتیاری میسری ده بیئت بو به ده ست هینانی ئارد و گهنم و که ره سه ته خوارده مه نیه کانی تر کاری له سه ر زهویه کیلگه ییه کانی بکر دایه، هیچ که سیکی ش دهستی له زهوی و کاری جوتیاری خوی هه لنده گرت بو ئه وهی بو بیگاری کردن په یوه ندی به هیزی سهربازیه وه نه کات. پوباری "نیل"یش هه میشه په وتیکی دیاری کراو و یه ک شیوهی نه بوو، هه ندیک سال پێژهی ئاو کهم ده بویه وه و هه ندیک سالی ش به پرا ده یه ک زور ده بوو که سنوری لیوا ره کانی پوباری نیلی ده به زاند و ته وای زهویه کانی ده و روبه ری تیژاو ده کرد. له م جوړه سالانه دا به ره می زیاده که یان هه لنده گرت بو ئه وهی له وشکه سالیه که دا قه ره بوی پی بکه نه وه. له هه مان ئه و کاته ی موسا به ره و ولاتی "کوش" ده پوشت له ساله پر بهر و بومه کان بوو، له بهر ئه وه ش جوتیاره کان ده یانویست له سه ر زهویه کانیان به چر و پری کار بکه ن بو ئه وهی به روبومیکی باش به ده ست به یزن هه ر له بهر ئه وه ش بگره تاکه جوتیارکی ش په یوه ندی به هیزی سهربازیه وه نه کرد. ماوه یه ک دوا ی به ریکه وتنیان، هیزی سهربازی میسر گه شته ناوچه ی "که ره نک" و "ستی کف" چه ند که سیکی بو ئا ماده کردنی خوارده مه نی نارد ه ئه وی. "ستی کف" به هیچ شیوه یه ک نیگه رانی ئاو نه بوو، چونکه ولاتی "کوش" پر بوو له سه ر چاره ناویه کان ههروه ها پوباری نیلیش به نیوه ندی ئه و ولاته دا تیده په پی، به لام که ره سه ته گواسته نه وه کانی پوباری نیل زور پیویست بون، سه ره تا "گه می" وه ک په رینه وه له پوباری نیل به که ره سه ته یه کی پیویست له قه له م ده درا. بونی تاقگه گه لیکی زور له میسری خوارو ده ست نی شان کردن و هه لپژاردنی جوړی "گه می" کانی سه خت ده کرد. تاقگه له سه ره پی هیزی سهربازی له نزیک ناوچه ی "که ره نک" دا بوو، هیزی سهربازی له و ناوچه یه دا نابییت پوه پوی تاقگه نه بیته وه و له و ناوچه یه دا "گه می" ی بار به ره سوکه کانیان هه لنده بژارد و له هه ندیک شوی نی شدا کاتی ک تاقگه یه ک ده هاته بهر پیان له پیی وشکانیه وه ده پوشتنه ئه و دیو تاقگه که وه بو ئه وهی بتوان به "گه می" بپه رنه وه بو ئه و به ری پوباره که وه. "ستی کف" لیپرسراو و فرمانده ی هیزی سهربازی پوشتن به ره و کوش ناشنای کی شمه کی شه کانی سه ر پیی

ولاتی "کوش" ھەروەھا زۆرباش ناگاداری ئەو ھەبوو دواى داگیرکردنى ولاتی "کوش" لەسەر تاسەرى میسردا دەیانوت فیرعەون لەلای خوداکان خۆشەویست و بەپێزە و ھەر ئەویش بوو بەھۆی ئەو ھەشکری میسر سەرکەوتن بەدەست بەینن. بگرە هیچ کەسێکیش باسی زیرەکی و ئازایەتی "ستی کف" ی ھەماندە ھێزی سەربازی میسری نەدەکرد، ھەروەھا گرفتاری و تالی و ھەموو خۆبەختیەکان بەشانازیەکانی فیرعەون تۆمار دەکران، بەلام ئەگەر شکستیان بەینایە ھەمویان پێکەو دەیانوت: ستی کف شکستی ھێناو!!!

ھەموو شتیکیان بۆ ھاوکاری کردنی گالیسکەکان ئامادە کردبوو، میسریەکان لەدروست کردنی گالیسکە و ئەو ھونەرانی بەمەو پەییوەست دەکریت زانیاریەکی ئەوتویان نەبوو، ئەو "ھاتی" ھەکان بون گالیسکەیان بە میسریەکان ناساند و وردە وردە گالیسکەییەکی باش و بەھێزیان ھینایە ئاراو. یەكەمین جار کە میسریەکان پوبەپوی ھێرشى گالیسکەکانی "ھاتی" بونەو و لەماویەکی کەمدا شیرازەى ھێزەکیانی پەخش و پەلا کردبوو، بەلام میسریەکان بى هیچ زیانیك بەشیوہى سیستەمى سەربازی لەنیوہندى ئەو گۆرەپانەى کە داگیریان کردبوو راوہستان. لەپیش ھەر گالیسکەییەکەو داسیکی تیز بەدى دەکرا، ئەم داسە بەوردینیەکی زۆر بەستراپویەو بەو گالیسکەو، ئەویش بەشیوہیەك کە پى لەپەوتى ئەسپەکان نەگرت. کاتیک گالیسکەکان دەکووتنە جۆلە داسی پیش گالیسکەکە زۆر ھەپەشە ئامیز و کارا دەبوو، بەشیوہیەك کە ھەموو ئامانجیکی لەناو دەبرد. ئەم جۆرە گالیسکانە لە "ھاتی" ھەو بۆ میسر دواى ئەو لەمیسرەو گواسترایەو بۆ ولاتانی تر و یۆنان و پۆم لەدواى ھاتی و میسرەو بونە خواھنى گالیسکە.

گەرچی موسا لەو پۆرەوہى لەدایک بوو و خۆی ناسى بى لەمیسریەکان مامەلە و تیکەلای لەگەل هیچ کەسێکدا نەکردبوو، بەلام سەرەپای ئەو ھەبیروباوہرى زۆر جیاواز بوو لەمیسریەکان، بۆ نمونە مۆمیاکردنى بەلاو پەسەند نەبوو، بەشیوہیەکی گشتى زۆریك لەبیروباوہرەکانى میسرى پەسەند نەدەکرد و لەژیانی پۆزانەشیدا کرداری نەدەکرد. سەرەپای ئەو ھەش زۆر خوشحال بوو بەو ھەلەگەل لەشکری میسردا بەرەو ولاتی "کوش" دەپۆشت. ئەو ھەبوو بە مایەى خوشحالی

موسا له ئهستۆ گرتنی ئهركيڭ بوو كه سيستم و ئهركيڭي به ژيانى به خشيپوو، له بهرئوهى ههستى به بهرپرسياريهتى دهكرد. چونكه له سهردهمى منداليهوه تا ئه كاتهى چووه ناو قوناخى پياوهرتیهوه ههچ كاريڭى گرنڭ و سيستمه ماتيكي ئه نجام نه داوو، به ناو نيشانى شازادهيهك بۆ به سهربردنى برژيوى ژيانى پيوستى به ههول و كوشش نه بوو، ئه مهش ده بووه هوێ ئه وهى ههچ پالنهر و بزواتيڭ له ژيانيدا دروست نه بێت بۆ ئه وهى ههنگاويڭى جيڭير بهر وه پيش بنيت. موسا بگره چيژى له گهشت و گهرا نه كانى وهر نه دهگرت، چونكه گهشت و كوچ كردن به لای ئه وه وه وهك حه وان هوه له قه له م ده درا، موسا ههچ كاريڭى به دهسته وه نه بوو ئه نجامى بدات بۆ ئه وهى ههست به مانديويه تى بكات، ئه وه له كوشتكا ته نها هاتوچوى دهكرد و ئه مهش سهخترين كار بوو كه له ژيانى پرژانهيدا ئه نجامى ده دا، به لام دواى ئه وهى ئه وه بهرپرسياريه تيهى له لايه ن فيرعه ونه وه پى سپيڤردا، موسا له حاله تى جيڭيرى و مت بون هاته دهر وه، كاتيڭيش له گه ل هيزى سه ربازى ميسردا ريڭاى ولا تى "كوش" ي گرت بهر، ده يزانى كه پياويڭى گرنڭ و گاريگه رى لى دهرچووه و ده بېت به پيى ئه وه بهرنامه دياره ي بويان داڤيژاوه پوژى بكات به شه وه، نهك له كوشتكهيدا شه وه و پوژ پياسه بكات، هه موو پوژيڭ بينه رى خوړناوا بون بېت، دواى ئه وه بهر وه ته جيڭه خه وه كه يه وه و بۆ سبه ينى پيشوازي له پوژيڭى نوێ بكات. خالى گرنڭتر له م با به تانه دا ناسنامه ي راسته قينه ي موسا و كاريگه رى له سه ر هاوڤيڭانى بوو، موسا ده يزانى هه ر ئه وه كاته ي سه ربازه كانى بزائن ئه وه فيرعه ون نيه، به لكو كوڤى كه نيزه يه كى ئيسرائيليه بگره گه رديڭ له به هاكه ي كه م ناكا ته وه، ئه مهش له حاله تيڭدا بوو كه ته واوى سه ربازه كان موسايان به كوڤى فيرعه ون له قه له م ده دا، ئه گه ر به ي بهرچه لك و په سه نا يه تيشى ببه ن بگره به ئه ندازه ي گه رديڭيش له پيژى كه م ناكا ته وه. هيزى نيزدراو پوژيڭ پيش به ريڭه وتنيان له شارى "تانيس" به پيژهى دوو هه زار و چوار سه د گاليه سكه ي جه نڭى له بيس ت و چوار "حوست" - كه هه ر "حوست" يڭ له سه د سه رباز پيڭ دي ت - پوشتن و نمايشى سه ربازيان پى ئه نجام دان. موسا له گاليه سكه يه كى شكۆمه ند و قورسدا كه نون - نوكه رى هاتى - له پيش ئه وه هيزه وه پيى دهكرد. هه ر "حوست" يڭ رنڭيڭى تاي به ت

بەخۆی هەبوو، "هتپ ره و سستی كف" لەبارەى مالى كردنى كابرەى خەلكى ھاتى-
 نون- و توانايى موسا گفتوگۆيان لەگەڵ يەكتردا دەكرد. ھەموو گاليسكەيەك
 بەچەند پەريكى پازاوه و ليخوپانى شارەزا كە سەرپۆشيكى رەنگاوپرەنگيان
 بەسەريانەوه بەستبويهوه بۆئەوهى لەھەلكردى باى لەناكاو پاريزراو بن،
 ديمەنيكى جوانيان بەريكردنە سەربازيەكانيان بەخشى. گۆرەپانى ريكردنى
 سەربازى زەويهكى بەرفراوان بوو كە لەبەشى خۆرئاواى نيلدا كە زۆر تەخت بوو
 ريكخرا. لەم گۆرەپانەدا گاليسكەكان دەبيت بەپەلە خويان بگەيەننە قەراخ روبرارى
 نيلەوه. موسا لەپيش ھەمويانەوه چاوديرى ئەم مەراسيمەى دەكرد.
 خەلكى "تانيس" كە خويان ئامادەى نمايش و ريكردنيكى سەربازى ئاوا مەزن
 كردبوو، لەھەردوو لای پيرپەوهكەدا زۆر بەچپرى پراوەستابون بۆئەوهى تەماشاي
 تپەربونى گاليسكەكان بكەن. فەرمانى پۆشتن و ريكردنيان دەبيت موسا دەرى
 بكات، ھيمای بەريكەوتنى سەربازەكان قەلخانيكى بريسكەدار بوو كاتيەك
 بەلاسەرى "حوست" ھەكاندا پايان بوەشاندايە دواى ئەو دەستيان دەكرد بەريكردن.
 دەنگى ژەنينى جۆريەك مارشى جەنگى ھاوكات لەگەڵ جولانى گاليسكەكاندا
 "نون"ى -كە گاليسكەيەكى چوار ئەسپى ليدەخوڤى- خوشحال كرد: جولانى
 لەناكاو و بەيەكجار ريزەى دو ھەزار و چوارسەد گاليسكەى جەنگى بەرپادەيەك
 وروژينەر بوو كە تەماشاجيەكانى لەخوشياندا وايان ليھات كە ناچاربن دەست
 بەھاوار بكەن، ژنەكان دەيانقيژان و منداڵەكانيش ھەلھەليان ليدەدا و پياوانيش
 دەيانقيزان. مەبەستى پۆشتنيان بۆ كەنارى پوبارى نيل بوو، دواى ئەو
 گاليسكەكان دوبارە دەگەراندەوه و چيتەر ھيچ كەسيەك گاليسكە و گاليسكەوانى
 نەدەبينى، چونكە بەو پۆشتنە خيراىە بەرپادەيەك تەپ و تۆزى بەئاسماندا بەرز
 كردهوه كە چيتەر چاوەنەيدەتوانى چاوى بەھيچ شتيەك بكەويت، موسا لەپيش ئەو
 لەشكرەوه بەناشكرا پيى دەكرد و گاليسكەوانەكەشى زۆر بەجوانى گاليسكەكەى
 ليدەخوڤى. پۆريەك دواى ئەو ريكردنە سەربازيە "ستى كف" فەرماندەى ئەو ھيزە
 سەربازيەى كەپرەوانەى ولاتى "كوش" دەكرا چەند كەسيەكى بەچەند كەشتيەكى
 تايبەتى سەبازى لەگەڵ سەول ليدەريكى زۆردا پرەوانەى باشورى ولات كرد.

پېڭخستنى سەربازى و ئاسننن بەھەموو مەوداكانىيەو گۆشەيەكى ئەو ھىزەى رەوانە دەكرا لەپىيى سىياسەت و ئاگايى "ستى كەف" ەو بەرپۆە دەبرا. لەچوارچىوەى سنورى دەستەلات و خزمەتى "ستى كەف" دا كەم كەسانىك دەيوپرا سەرىپچى لەدەستەلات و فەرمانەكانى بگات، بگرە لەنپۆەندى پېڭاشدا كەمترين سەرىپچى و ئاژاوەگىپرى دەبوو ەوئى ئەوئى كەسى تاوانبار بېھىچ دوا خستنىك بەسزاي خۆى بگات. سزاي سەرىپچىە ئاسايىيەكان لىدان بوو بەقامچى، ئەوئى بەشپۆەيەك كە كەسى سەرىپچى كەر بىئەملاولا لەسەر سەكۆى كەشتىكە بەدەمدا پادەكشا، دواى ئەو دەست و پىيان دەبەست، پانزە قامچيان بەپشتيدا دەكىشا، چونكە كەم كەسانىك بەرگەى بىست قامچى دەگرت. موسا بەتەماشاكردى ئەو جۆرە تەمىيانە سەرى سوپ دەما.

بەلام "ەتب رە" پىيى وت: ئەگەر سەرباز و گالىسكەوان و كارمەندەكانى تىرىش چاودىپرى ياساكان بگەن ھىچ كەسىك ناتوانىت سزايان بدات، ئەوانە سەرەپراى ئەوئى ئاگادارى ئەم جۆرە سزايانەن ھىشتا ھەر سەرىپچى دەكەن، سەول لىدەرەكان، سەرباز و ھىزى پىادە و ئەوانى تر دەبىت چاودىر سىستەمى سەربازى بگەن بۆئەوئى بتوانىت بەسەربازىكى سىستەماتىك بانگ بكرىن.

"ستى كەف" بەم شپۆەيە بەردەوامى دا بەم گفتوگۆيە: ئەم جۆرە كەسانە بى پىشىنەى پەرورەدەيەكى تەندروست كەمترين بۇنيان لەياسا و بىرپارەكانيان لەكاتى چونە رىزى ھىزى سەربازىيەو نەكردووە. ئەمانە بگرە زۆر بەئاسانى دوچارى تاوان و كوشتنىش دەبن. ئەم جۆرە كەسانە لەو لاگوندانەو دىن كە بى لەزۆرى كىرد و خەنجەر بۆ بەرپۆەبردنى ژيانيان ئاناسن، تالانى و دەستدرىژىكردن بەشىكى جيانەكراوئى ژيانيانە، ئەم جۆرە كەسانە ژيانىكى شپۆە گيانەوەرە دپندە ئاساكانيان ھەبوو، تىركردنى وركيان بەھەر شپۆەيەك كە بۇيان بلوئىت ھەرورەھا ھىوركردنەوئى غەرىزەى سىكسىان بگرە بەزۆر و زۆردارى دادەمركىننەو. لەبەرئەوئى پەرورەدەكردنى ئەم جۆرە كەسانە ھەتا بلىيى كارىكى زۆر دژوارە. ھىچ پەند و نامۆژگارەكى خوداكان، ئىتر چ ئامون بىت يان "ئوزيس" يان "ئوزيريس، يان "ست" يان "رە" لەگوئياندا بىجگە لە دەنگىكى ئاسايى ھىچى

تر نیه. تهنه پرهفتاریکی کاریگر که زور به جوانی له زمانه که ی تیډه گهن زمانی قامچی و کوته ککاریه، نه گهر توش له جیی "ستی کف" دا بیت ناچار ده بیت زمانی قامچیان بو به کار دهینیت. لهوکه شتیانه ی ریگای باشوری ولاتیان گرتبووه بهر چهنده که سانی که دهیانتوانی به گفتوگو له گهل یه کدا کاتی خوش رابیویرن، به لام قومار بازی قه دهغه بوو، نه گهر که سی که قوماری بکردایه ههر دوو دهستان ده به سته وه و به لیواری که شتی که دا شوپریان ده کرده وه، نه سزایه به راده یه که نازار به خش بوو که که سی تاوانبار دوی نهو سزایه بو ماوه ی چهنده پوژیک نهیده توانی ده سته کانی بجولینیت وه. هوکاری قه دهغه کردنی یاری قومار نهو بوو که ده رنه نجامی نهو یاریه شهریکی خوینینی لیده بویه وه و نه م جوړه شهر و کیشمه کیشانه ده بووه هو ی نهو ی هه یبه تی ری که خستنه سهر یازیه کان که متر ببیت وه و بهو راده یه ی نیستا گو ی پی نه دن، له به رنه وهش ههر جوړه بردنه وه و دوپاندنیک قه دهغه بوو. کاتیک که شتی که کان ده گه شتنه ناواییه که بو حه وانه وه ی سهر نشینه کانی بو ماوه یه که راده وه ستان، سهر یازیه کانی له که شتی که دانه به زین، به لام بی فرمانی فرمانده "ستی کف" که سانی وه که پاسه وانه کانی سهر قه لای نه م سهر دمه به دریژی نهو ماوه یه که لهو ناواییه دا دانه به زن چاودیری پرهفتار و کرداری سهر یازیه کان ده که ن بو نهو ی نهو که پرهفتاریکی ناشایستیان له بهرام بهر دانیشتوانی نهو ناواییه دا لی بوه شیت وه یان له بهرام بهر به های نهو شتی له خه لکی نهو شارهی ده کپن نهیده ن به خاوه نه کان یان، چونکه به پیی به لکه و گه واهیه کان دهستی کابرا دوی لیسه ندنه وه نهو شتومه که ی که له کابرای فروش یاری وهر گرتووه ده به ستریت وه و به لیواری که شتی که وه هلیده واسن. موسا که تا نهو پوژه ناشنای پرهفتار و نه ریتی خه لکی نه بووه له به رنه وه ی له کو شکدا چاوی کردو وه ته وه و تهنه مامه له ی له گهل که سانی نیشتته جی و خزمه تکارانی نهو کو شکدا کردووه، بویه ناگاداری پرهو ندی کو مه لایه تی خه لکی ده روه ی کو شک نه بوو، نهیده زانی به چ شیوه یه که له بازار دا مامه له یه کی ناسایی نه نجام بدات یان دهستی پی بکات، هه روه ها به لایه وه نهو که سه ی که شتی که ده کپیت و نه یه ویت به ها که ی بدات به خاوه نه که ی دور بوو له هزر و ژیری نهو، لهو کاتانه دا تهنه

شارهزای نهجامدانی کاریک بوو ئه‌ویش ناردنی ئه‌و سهربازانه‌ی له‌ژێر ده‌ستیدا بون بۆ گۆرپه‌پانی جه‌نگ، به‌لام به‌دریژایی ئه‌و گه‌شته‌یان زۆر شت له‌ته‌ماشاکردنی ئه‌و جووره‌ مامه‌لانه‌ فێر بوو و ئاگاداری هێما و نه‌یننی و ئالۆزیه‌کانی ژیا‌نی ئاسایی و گشتی خه‌لکی بوو. بێ له‌کاروباره‌ سهربازیه‌کان موسا فێری شیوازی به‌رپوه‌بردن و مامه‌له‌کردن له‌گه‌ل که‌سه‌کان هه‌روه‌ها سیاسه‌تی هێزی سهربازی بوو و له‌"ستی کف" هه‌و ئه‌وه‌ فێر بوو به‌چ شیوه‌یه‌ک مامه‌له‌ له‌گه‌ل سهربازه‌کاندا بکات. له‌م نێوه‌نده‌دا کاتی‌ک هێزی نێردراو له‌سه‌ر پێی بۆ ولاتی "کوش" گه‌شته‌ شارێک به‌ناوی "ئم ئاکد" له‌ویدا پاره‌ستا. شاری "ئم ئاکد" په‌رستگایه‌کی هه‌بوو به‌ناوی شازن "موت"، خوداگه‌لیکی زۆری وه‌رزی کشتوکال له‌میسری خوارودا په‌رستگایان نه‌بووه‌ له‌به‌رئه‌وه‌ی کاهینه‌کانی میسر به‌هۆی ئه‌وه‌ی ده‌سته‌لاتیکی ته‌واویان به‌سه‌ر میسری خوارودا هه‌بوو پێیان نه‌ده‌دا خوداکانی میسری خوارو په‌رستگایان هه‌بیت، له‌ئه‌نجامدا دروست کردنی په‌رستگا له‌میسری خوارودا بۆ خوداکان قه‌ده‌غه‌ بوو، به‌لام له‌میسری سه‌رو به‌پێی بنه‌ما و نه‌ریتی کۆن کاهینه‌ میسریه‌کان لایه‌نگری خوداکان بون و ده‌سته‌لاتداره‌کانیان هان ده‌دا بۆئه‌وه‌ی په‌رستگا بۆ خوداکانیان دروست بکه‌ن. "موت" له‌شاری "ئم ئاکد" له‌لای خه‌لکه‌که‌ی په‌رستگایه‌کی به‌ناوبانگ و باوه‌ر پێکراو بوو. خه‌لکی بۆ چاره‌سه‌رکردنی هه‌ر سه‌ختی و گرفتاریه‌کیان قوربانیان پێشکه‌شی خودای په‌رستگای "موت" ده‌کرد، جوتیاران که‌ پێویسته‌یه‌کی زۆریان به‌ناوی "نیل" هه‌بوو بۆ گیرابوونی نزا و داواکه‌یان به‌رده‌وام قوربانیان پێشکه‌شی خوداکه‌یان ده‌کرد، ئه‌گه‌ر نیعمه‌ت و به‌روبوومی ئه‌و ساله‌یان زۆر بویه‌، دوباره‌ جوتیاره‌کان له‌شیوه‌ی سوپاسگوزاری بۆ خودای په‌رستگا که‌یان به‌روبووم و دانه‌ویلله‌یان پێشکه‌شی کاهینه‌ی په‌رستگا که‌ ده‌کرد، کاهینه‌کانی په‌رستگای "موت" به‌و هۆیه‌وه‌ له‌هه‌موو بوار و هه‌لومه‌رجێکدا بازاریان گه‌رم بوو، چ له‌ وشکه‌سالی و که‌م ئاویدا یان له‌سالی زۆری به‌روبووم و ته‌په‌سالی‌دا، چونکه‌ جوتیاره‌کان یان تکار و نزایان بۆ خوداکه‌یان ده‌کرد یان له‌پێی نه‌زر و قوربانیه‌کانیا نه‌وه‌ سوپاسگوزاری خۆیان پێشکه‌شی خوداکه‌یان ده‌کرد که‌ له‌هه‌ردوو حاڵه‌ته‌که‌دا ئایینی خۆیان بۆ به‌جیه‌نانی په‌یمانیا‌ن له‌به‌رامبه‌ر

خودا که یاندا بەجی دەهینا و لەم نۆوەندەدا کاهینەکان بە بەرەهەوامی سودمەند دەبون. ئەمانە نەیان دەزانی بەپیشکەشکردنی ئەم دیاریانە ی که زۆر بەسەختی بە دەست هاتون تەنها کاهینەکان تەماعەر و تەمەلەر دەکات. یەکیەک لەتایبەتەندیەکانی پەرستگای "موت"، خودای زیادکردنی نیعمەت و بەروبومە، سەمای مەراسیمی تاییبەت بەزیادکردنی ئەم نیعمەت و بەروبومە بوو، لەم مەراسیمەدا ژن و پیاو چەند جۆلەیەکی هاوسەنگیان پیکەوه ئەنجام دەدا. کاتێک کەشتیە جەنگیە نێردراوەکانی میسرگەشتنە شاری "ئەم ئاکد" خۆر لەکاتی ئاوابونیدا بوو. کچان و کوران لەپەرستگای "موت" بەچەند جۆلەیەکی هاوسەنگ و بەکۆمەڵ هاوکات پیکەوه هاتنە دەرەوه و بەدەم گۆرانی و سرود خویندنەوه پوشتن بەرەو کەناری پووباری نیل. لاوەکان بەبیینی سەربازەکان داوایان لێکردن بپوێنە ناو پەرستگاوه و قوربانی پیشکەشی خوداکیان بکەن. چەند کاهینیکیش هاتن بۆ پیشوازیکردنی سەربازەکان و داوایان لەئەفسەرەکان کرد بپوێنە ناو پەرستگاوه. سەربازەکانیش لەکەشتی دابەزین. "موسا"ش لەگەڵیاندا پیادە بوو. چیتەر لەوکاتەدا ئاو و هەوا بەتەواوی تاریک بوو و بۆ پوناکردن مەشخەلەکانیان داگیرسان. هەر ئەوەی مەشخەلەکان داگیرسان لاوەکان دەستیان بەسرود خویندن و سەما کرد. ئەوەندە مەشخەلیان بەچوار دەوری پەرستگادا داگیرساندبوو کە وەک پوژ پوناک بوبویەوه. موسا هەرگیز پەرستگایەکی بەو هەموو پوناکیەوه لەتاریکی شەودا نەبیینیوه. موسا لەوکاتەدا گوێی لەقسە و گفتوگۆی ئەوانی تر دەگرت و پەیی بەوه برد کە سرود خویندن و سەماکردنی ئەو لاوانە بەجۆریک نزا لەقەلەم دەدریت، چونکە خەلکی ئەو ناوچەیە لەوبارەدا بون خودای نیعمەت و بەروبوم و دانەوێڵە حەز لەم جۆرە سەماکردنە هاوسەنگە دەکات و بەبیینی خوشحال دەبیت و ئەم خوشحالییەشی دەبیتە هۆی زۆربونی پووباری نیل. موسا لەکونجیکی ئەو پەرستگایەدا دانیشت و لەکاتی خواردنی نانی ئیوارەدا خۆی بەتەماشاکردنی سەمای لاوەکانەوه سەرقال کرد، ئەو بەرەدەییەکی چیتەری لەسەما و سرود خویندنە لاوەکان وەرگرت کە بووه هۆی ئەوەی چەپلەیان بۆ لێبەدات. سرودی لاوەکان سات لەدای سات دەگەشتە دوا ترۆپکی خۆی و دواجاریش دەگەشتە نوشستی خۆی.

موسا كەوتە ژيىر كاريگەرى سرودەكانيانەو كە بەشيۋەيەكى بەردەوام دەخويندرا،
 ھەرەھا جولەي بەردەوام و يەك شيۋە و ھەماھەنگى قسەكردنەكانيان بوو ھۆي
 ئەوھى چەندجاريك لەو دورەو دەستخوشيان لى بكات. ئەفسەرەكانىش بەھۆي
 ئەو ورورزانەي ھەيانبوو بەبەردەوامى ئاوجۇيان دەخواردەو لە "موسا" يان دەپرسى
 تۆ بۆچى ئاوجۇ ناخۆيتەو؟ ئەفسەرەكان پىداگريان لەوھدا كرد كە موسا ئاوجۇ
 بخواتەو بۆئەوھى زياتر چيژ لەم بۆنەيە ھەرگريٹ.

موسا وتى: مەن ئاوجۇ ناخۆمەوھ و چيژى خۆشم ھەردەگرم، لەھەمان كاتدا
 دەمەويٹ ئاگام لەخۆم بىٹ، ئەگەر ئاوجۇ بخۆمەوھ چيتر بەپيى پيويست ئاگام
 لەخۆم نايىٹ و ناتوانم بەباشى لەچواردەورم ورد بىمەوھ. موسا ئاگادارى ئەوھ
 بوو "ھتپ رە" ھەرماندەي پيشوى گاليسكەوانە جەنگيەكان كە دەيوت ھيچ
 دەستكەوتىكى گۆرەپانى جەنگ نايىتە بەشى راستى كردوھ چونكە ئەفسەرەكان
 ھەرچى پارەيان پى بوو ھەمويان لەكړينى ئاوجۇدا تەواو كرد و لەكۆتايى
 شەويشدا ھەندىك لەوانە ئەوھندەيان پيئەمابوو كە پارەي خواردنەوھكەيانى پى
 بدەن. زيادەپرەوي لەخواردنەوي ئاوجۇدا وردە وردە ئەفسەرەكانى لەحالى ئاسايى
 و ھاوسەنگى لادا و ديمەنەكان لەبەرچاوياندا لەخۆشايى و جوانيەوھ گۆپا
 بەناخۆشى و ناشيرينى. موسا كە بەرگەي ئەم جۆرە ديمەنەنانەي نەدەگرت لەويۋە
 گەپايەوھ بۆ ناو كەشتيەكە بۆئەوھى جەويئەوھ. بەھۆي زيادەپرەوي لەخواردنەوھدا
 بەيانى پۆژى دوايى كاتى پۆشتن و دەرچونيان ھيژى سەربازيەكەيان كەمىك
 دواكەوت، تەنھا بەشى گاليسكەوانەكان ھەمويان پيئەوھ ئامادەي پۆشتن بون،
 ھۆكارشى ئامادەبونى ھەرماندەي گاليسكە جەنگيەكان بوو بەواتا
 خودى "موسا" بوو و شەوي پابردو بۆ ھەوانەوھ لەكاتى خۇيدا تەلارى مەيخانەي
 بەجيئەشت بۆئەوھى بەيانى زو لەخەو ھەستيت. موسا و نۆكەرى
 گاليسكەوانەكەي "نون" پيش ئەوانى تر چاوپەرەي ئەوانى تريان دەكرد. "ستى
 كف" كە خودى خۆشى يەكك بوو لەمەيخۆرەكان، بەلام توانى بيئەوھى بۆماوھى
 چركەيەكيش دوا بكەويٹ خۆي بگەيەنيئە شويني مەبەست و ئەوانەي كە دوا
 كەوتن بەبيئىنى ھەرماندەي ھيژى سەربازى بى ئەملاولا خويان ئامادەي سزاي

سهختی خوځيان بون که ده يانزانی چ جوړ سزايه کيان ددهن. پښکڅستن و
 بپرياره کانی "ستی کف" له هه موو هه لومه رجيکدا ته وایي نه فسرده کانيشي ده هينايه
 له رزين، چونکه ده يانزانی به هيچ شيوه يه ک ليږدنی نيه. "ستی کف" نه فسرديکي
 نارد به دواي "موسا" دا بوئه وایي بيت و گفتوگوي له گه ندا بکات. که شتي "ستی
 کف" له ته وایي که شتيه کانی تر گه وړه تر بوو هه وړه ها سه کويه کي پان و
 بهرينيشي هه بوو. "ستی کف" له سهر ئه و سه کوي فهرانده ييه راده وستا و
 چاوديري ته وایي که شتيه کانی تري ده کرد. موسا هه رنه وایي فهرمانی ئه وایي
 پيگه شت خوي گه يانده فهرانده ي گشتي، له هه مان ئه م کاته دا ده ستیان کرد
 به پوشتن. "ستی کف" له بنه چه و فهرانده يه کي بي به زه يي بوو. له يه کيک
 له جه نگه کانيدا دواي به ديکردنی يه کيک له فهرانده دوزمنه کانی به ستي به يه کيک
 له گاليسکه جه نگه کانيه و و نه وړنده به دواي خويدا پايکيشا تا نه وکاته ي ئه و
 فهرانده يه به وایي برين و خويندريزه کانی له شيوه به وایي بهرکه وتن و خشانی
 به سهر زه ويدا مرد. "ستی کف" له ولاته کانی تريشدا به ناوبانگ بوو، چونکه
 له کاتي جه نگي له گه ل "فينيقي" هکاندا پادشای فينيقيه کانی ده ستگير کرد و
 به ده ستي خوي بي چه ک ورگي هه لدرې! "ستی کف" له پوي په روره ييه و ديها تي
 بوو، خوينده واريشي نه بوو و پياويک بوو که سهرتا له بهرام بهر خودا کاندا
 بيروبا وهرېکي جيگيري هه بوو، وه ته وایي ديها تيه کانی تر، به لام ورده ورده
 به بينين و بيستنی زوريک له نه فسانه و پيچه وانه ي نه فسانه کان وای کرد بيروبا وهرې
 که ميک سست ببيته و دواي نه و به ته وایي له ناوچوو و چيتر له وودوا به هيچ
 شيوه يه ک با وهرې به خوداي بينراو و نه بينراو و دروستکراوي ده ستي مروء نه بوو.
 "ستی کف" هيچ که سيکي به هيژ و ده سته لاتداري به پيشه نگ نه ده زانی، نه و
 به راده يه ک ده سته لاتدار و فهرانده و پادشای ولاتانی کوشتبوو، بو بوه وایي
 نه وایي "مير و فهرانده و سهر باز" وه مروفیکي ته ماشا بکات، به لام سهره پای نه و
 هه موو شتانه ش به بينيني موسا و بيستنی سروشتي رهفتاری هه وړه ها پوکاري
 دهره وایي نه ندایي له سهر سه کوي که شتيه که ي به ره وپيري پوشت و نه وایي تا شويني
 دانيشتن پينمايي کرد. "ستی کف" وه ته وایي نه فسرده ميسريه کانی تر که

ناتوانن شهو بهی پابواردن و خوشگوزهرانی و خواردنهوه تیپه پینیت ئاوجوی خواردبویهوه، به لام به پیچه وانهی نهوانی تر پادهی هاوسهنگی خواردنهوهی پاگرتبوو بونهوهی له بهیانی پوژی دوايیدا لهشی قورس نه بییت و لهکاتی خویدا بتوانیت ههستییت و ههست به سهرخووشی و بیتاقهتی نهکات. لهوکاته دا پویکرده موسا و وتی: ئه ی موسا، ئه ی کوپی فیرعه ون! تو له نه ژادی خودا کانییت! خوینی خودایان له پره گه کانتدا ده خرۆشییت، ئه و که سانه ی خوینی خودا کان له خوینیاندا بخروشییت، له که سانی ئاسایی زیاتر حه زیان لهکاتی خویش به سهربردن و خوشگوزهرانی، له بهر نه وهی هه میشه ژیا نیان له خوشگوزهرانی دا به سهر بردوه، ههروه ها هه رچیا بویت له بهرده ستیا ندایه، بگره ساتیکیش بی خوشگوزهرانی تیئا په پینن. نهوانه ی که شهوی پابردوو ئاوجویان خواردوه ته وه ماوه یه کیان دهویت تا بی نه وه هوش خو یان، نهوانه لهشیان هیشتا له ژیر فرمانی خو یاندا نیه و له گۆره پانی جهنگدا سست و ته مه لی ده که ن، ههروه ها لهکاتی سه رخوشیاندا گوته گه لیك ده هی نه زمان که لهکاتی به هوشهاته نه وهشیاندا مه حاله بتوانن بهی نه زمان. من نامه ویت به ناو نیشانی فرمانده ی هیزی سه ربازی میسر گوته گه لیکی پرپوچ بهی نه زمان، به خو پاراستن له خواردنه وهی له پاده به ده ر توانیم به باشی پاریزگاری له بیر و ههسته کانم بکه م و ئیستاش که له گه ل تو دام زور خوشحال و سروشتیم.

موسا وتی: من لایه نگری ته واوی گوته کانت ده که م، هه ره بهر نه وهش خو م له خواردنه وهی ئاوجو دوره په ریز کرد، سه ره پای نه وهش ژیا ن ده قاده ق له خوادنه وهی مه ی و ئاوجو دا نیه.

ستی کف وتی: ئه م بوچونه ت له سه رده می لایه تی دا دروسته، به لام کاتیك ته مه نت به ره و سه ره وه هه لده کشییت چیژ له خواردنه وه دا سنوردار ده کریت.

"موسا"ش وتی: من چیژ وه رگرتن له خواردنه وه دا نابینم، بگره له و با وه په شدام له سه رده می لایه تی و پیریشدا بی ئاوجو و خواردنه وه کانی تر ده توانییت چیژ له ژیا ن وه رگریت. چیژ وه رگرتن بابه تیکی دیار و پیوه ردار نیه، چیژی هه ر که سینک له گه ل نه وه که ی تر دا جیا وازه، بگره زو ریش پیچه وانه ی یه کترین، هه ندیکه س چیژ

لەخواردنەۋەي مەي و ئاۋجۇدا ۋەردەگىرن، ھەندى كەسىش لەپەرسىگاكاددا
گۆشەگىر دەبن و لەنەخواردنەۋەي ئاۋجۇ و مەي چىژ ۋەردەگىرن. بەھەمان پىۋەر و
دىدگاش زۆرىك لەخەلكى چىژ لەكۆكردنەۋەي سەرۋەت و سامان ۋەردەگىرن،
ھەندىكەسىش چىژ لەبەخشىن و سادە ژيان ۋەردەگىرن. ئەفسەر و سەربازەكانى
مىسر بۆيە خوشى و چىژ لەخواردنەۋەدا دەبىنن لەبەرئەۋەي لەو چوارچىۋەيەدا
پەرۋەردە كرەون، ئەم نەرىت و پەفتارە لەۋاندا تەلقىن كراۋە كە خواردنەۋەي شەراب
و ئاۋجۇ خوشىيەكى لەپادەبەدەرت پى دەبەخشىت. ھەرۋەھا بۇ ئەم جۆرە كەسە
سەنوردار و كەمدەستەنە رابواردن و خوشگوزەرانىان تەنھا لەخواردنەۋەدا
دەبىننەۋە. ئەگەر ھەمان ئەم سەربازانە لەخىزانىكى بازىرگەنى مەزن يان لەمالى
پادشاىەكدا لەدايك بونايە بەدلىنبايەۋە شىۋازى رابواردن و خوشگوزەرانىان
ئالوگۆپى پىدەھات، لەۋانەيە بەلایانەۋە باشتىن چىژ كۆكردنەۋەي زىر و زىو بىت.
ستى كەف وتى: ناتوانم پىچەۋانەي گوتەكانت بۇچونىكى تر بىخەمە پرو، وايە
ئەم سەربازانە بەپىي تواناي دەرون و دەرەكىان چىژ ۋەردەگىرن.

موسا وتى: دەبىت ئەۋەش بەفەرماندە راگەيەنم كە بەئەندازەي تواناي دەرونى و
دەرەكىان چىژ لەژيان ۋەردەگىرن بەلام!

ستى كەف وتى: بەھەرئال تاجارىكى تر كە چاۋمان بەيكتى كەۋتەۋە دىژرە بەم
گفتوگۆيەمان دەدەين بەلام ئىستا بگەپىرەۋە ناۋ كەشتىكەت و خوت ئامادەي
پۇشتن بگە.

لەكارۋانى ئەۋ كەشتىانەي پىگا باشورىان گرتبۋە بەر، يەك دوو پۇژىك پىش
ئەۋەي بگەۋنە پى چەند بەسەرھاتىكى تر بەسەر "موسا" دا پويىدا، ئەۋىش
گۆپانكارى "نون" ى كابرەي ئۆكەرى "ھاتى" بوو. ئەم ئۆكەرە ھەرگىز قەسەي
نەدەكرد مەگەر ئەۋەي زۆر پىۋىست بوايە، تا ئەۋكاتەي موسا پرسىياريكى
لە "نون" نەكردايە "نون" بەھىچ شىۋەيەك قەسەي نەدەكرد. موسا ئەگەر فەرمانىكى
بە "نون" بدايە، "نون" بى ئەملاۋا و بىئەۋەي گوتەيەك بەيئىتە زمان ئەنجامى دەدا،
ئەم بىئەنگىيە بوۋە ھۆي ئەۋەي موسا دىگران بىت و زۆرىش لىي ورد دەبويەۋە،
كاتىك نىگانىان پوبەپروى يەكتى دەبويەۋە، موسا ھەستى بەۋە دەكرد كە جۆرىك

ھەر شە لەچاوانى دەبارىت! لەبەرئەوھى ئەم جوړە نىگايانە چەندجارىك دوبارە بويەو و بە "نون" ى وت: ئايا نىگاكانت پەيامىكى دوژمنكارانەى ھەيە يان من وا لىكى دەدەمەو، بۆيە دەمەوئىت ئەم بابەتەم بۆ پرونكەيتەو.

نون وتى: نەخىر وانىە.

موسا لىي پەرسى: تۆ واھەست دەكەيت كە من بەزنجىر تۆم بەستبىتەو؟

نون وتى: نەخىر.

موسا وتى: ئايا من فەرمانم پىدان ئازارت بەدن و جل لەبەرتدا نەھيئ؟

نون دوبارە وتى: نەخىر.

موسا لىي پەرسى: ئايا خواردنى من جياوازە لەخواردنى تۆ؟

نون وتى: نەخىر جياواز نىە...

موسا پەرسى: ئىستا بەرەو ولاتى "كوش" دەپۆين، كاتىك گەشتىنە ولاتى "كوش" لەگۆرەپانى جەنگدا من و تۆ لەناو گالىسكەكەدا پىكەو لەتەنىشت يەكەو دەبين، ئەگەر بىر يار بىت بكوژرىت ئەوا پىكەو دەمرين.

"نون" تەنھا "ئەگەر بىر يار بىت" ى دوبارە كردەو، "موسا" ش بەم گوته يەى راوہشا. سەبەى ئەو پۆژە "ھتپ رە" ھاٹ بۆلاى موسا و بە "موسا" ى وت: چەند كەسىكى ھىزى سەربازىەكەم چەند تىبىنىەكيان لەسەر نۆكەرەكەت كە ناوى "نون" ە ھەيە.

موسا لىي پەرسى: چ سكالايەكيان لىي ھەيە؟

"ھتپ رە" وتى: ئىمە گەشتوینەتە ئەو دەرئەنجامەى كە بۆ پزگار كردنى گيانى خۆت چەقۆيەك بكە بەسىنەى ئەم نۆكەرە ھاقيەدا و ئىمەش ھەلىدەدەينە ناو پوبارى نىلەو دواى ئەو چىتر تۆ خيال ئاسودە بەبىت... "ھتپ رە" بەردەوامى بەقسەكانى دا و وتى: ئىمە بىرمان لەشتىكى تر كردووەتەو، ئەويش ئەو يە ئەگەر خۆت حەز بەئەنجامدانى كاريكى وا نەكەيت، ئەوا ئىمە لەپرى كەسەكانمانەو ئەمكارە ئەنجام دەدەين.

موسا پەرسى: چى بوو تە ھوى ئەوھى بىر يارىكى ئاوا دەر بكەن؟

"ھتپ رە" وتى: ھەروەك چۆن ئاۋى پوبارى نىل بەبەردەۋامى دەپرات و ھىچ كەسىك ناتوانىت بلىت نىل ئاۋى تىدا نىە، لەبەرئەۋەى ئىمە لەسەر ئاۋى پوبارى نىل پى دەكەين، بۆيە نەپپويىست بەبەلگە ھىنانەۋە دەكات و نە سەلماندىن، ئەم نۆكەرەش بەپونى پوبارى نىل پۇژىك دىت تۇ دەكوژىت، نە پپويىست بەبەلگە دەكات نە سەلماندىن!

موسا وتى: منىش لەكانگاي دلمەۋە ھەمان ھەستەم ھەيە بويە لايەنگرى ئەم گوتەيەى تۇ دەكەم، چونكە دوينى بەشپەۋەك تەماشاي كردم كە بوۋە ھۆى ئەۋەى لەرز بىگرىت دواى ئەۋە چەند گەفتوگۆيەك لەنيوانماندا ئالوگۇپى پىكرا كە دواچار بەم گوتەيە كۇتايى پىھات: ئەگەر بىرپاروايىت پىكەۋە بىرىن. "نون" ىش دوبارەى كەردەۋە: ئەگەر بىرپارويىت پىكەۋە بىرىن، بەلام دەبىنى ئىمە بەگالىسكەى جەنگى پىگاي گۇرەپانى جەنگمان گرتوۋەتەبەر، ئەگەر من "نون" لەدەست بەدەم چ كەسىك گالىسكەكەم لىدەخوپىت؟

ھتپ رە وتى: ئەى موسا من خۇم بەقەرزارى تۇ دەزانم، تۇ چاكەيەكى زۇر و فەرامۇش نەكراوت لەگەل مندا كەردوۋە، منىش گەردىك لەو خۇشەرىستىت بەفېركردنى گالىسكەۋانى ۋەلام دەرەتەۋە، ئەم خزمەتكارت دەيان گالىسكەۋانى شارەزاتر لە "نون" پىشكەشى تۇ دەكات، ئەگەر بىرپار بىت بەلەناۋېردنى گالىسكەۋانى ھەپەشەئامىز پەرەتى ھەموو گالىسكەكانى ترپارەستىت، كەۋاتە باشتەر وايە ھەر لىرە بگەپىنەۋە. تۇ بەھىچ شىۋەيەك نىگەرانى گالىسكەۋانى مەبە. "موسا" ش لىي پىرسى: كرى و تىچونى فېركردنى گالىسكەۋانىكى تازە چەندە. "ھتپ رە" بەدلگەرانىەكەۋە وتى: لەتۇكە ھەمىشە دۇستايەتى خۇت پىشانى خەلكى دەدەيت چاۋەرپى قسەى وام لى نەدەكردى، تۇ بەپىي پپويىست منت قەرزاربارى خۇت كەردوۋە.

موسا وتى: لەۋەيكە پىاۋەتى كەسانى تر و بەتايبەت منت لەبىرە زۇر سوپاست دەكەم، بەلام دەزانم ھەموو كارىك تىچونىكى تايبەت بەخۇى ھەيە.

"ھتپ رە" وتى: بېرىم داۋە خىزمەتتە بىكەم، لەبەرئەۋەش ناھىيەم بەدەستى ئەۋ نۆكەرەي كە لەبۇسەتدا دانىشتۇۋە بىكۆزىيەت، تۆ ماريك لەقۇلى كراسەكەتدا بەخىۋ دەكەيت.

موسا وتى: چىتر لەمەۋ دوا زىياتر ئاگادارى خۇم دەبىم.
 "ھتپ رە" وتى: تۆ بەچ شىۋەيەك دەتۋانى ئاگات لەخۇت يىت لەكاتىكدا لەنيۋە شەۋدا بەخەنجەرئىكەۋە بەلاسەرى سىنەتەۋە پراۋەستۋە و بىيەۋىت پۇي بىكاتە ناۋ سىنەتەۋە!

موسا وتى: ھەرچەند ئەمە بەلامەۋە سەختە، بەلام لەكانگاي دلمەۋە لايەنگرى ئەم گوتەيەت دەكەم، دۇبارەي دەكەمەۋە، خۇش پىششىنى ئەۋم كىرەۋ، سەرەپاي ئەۋەش نامەۋىت بىكۆزىم.

"ھتپ رە" وتى: ئەم نۆكەرە لەبەرئەۋەي بەۋە پراھاتۋە لەنيۋە شەۋدا كەسانى تر ئازارى بىدەن و بە بەردەۋامى سوكايەتيان پىيىكەن، تۇش لەنيۋە خەلىكىدا شىكست پى ھىناۋە و سەرىت بەزەۋىدا مالىۋە، بۇيە بەدۋاي ھەلىكىدا دەگەرپىت تۆلەي خۇيت لى بىكاتەۋە. سەرەپاي ئەۋەي تۆ بەشىۋەيەكى زۆر جۋان پەفتارت لەگەلىدا كىرەۋە، خۋاردنى باش و كاريكى وروژىنەر و لەمەۋىيان زىياتر ئەۋت لەدەستى سەۋداگەرەكان پزگار كىرەۋە، بەلام سەرەپاي ئەمانەش كەسىك پەش پىست يىت بەشۇردن سىيى ئابىتە.

موسا وتى: لەئىستادا نامەۋىت كاريكى ۋاي لەگەلدا بىكەم.
 "ھتپ رە" دۋاي گوتنى لەكاتىكى تردا لەمبارەيەۋە گەتوگۇ لەگەل يەكتىدا دەكەين، موسا بەجى دەھىلىت. بەگەشتىنى "ئابىدوس" كۆتايى بە گەشتى ھىزى سەربازى نىردراۋ ھات و ئەۋ كەشتىنەي سەرباز و گالىسكە جەنگىەكانى لەخۇ گرتىۋو، گواسترايەۋە بۇ ئۆردۈگا سەربازى ئەۋ ناۋچەيە دۋاي ئەۋە گەشتى زەمىنيان دەست پىكرد. ئەۋ كەسانەي لەكەشتىكە دابەزىن، ھىزى پىادە و گالىسكە سۋارەكان پىش دەستكردن بەپۇشتىيان پىشكىنىكى تەۋاۋيان بۇ چۋارپىكان كىر، "ستى كە" بەيىنى ئەۋ ھەۋو كەس و گالىسكە و چۋارپىيانە سەرى سۋپما. ھەندىك لەسەربازەكانى زۆر كەزىيان دەكرد يەك دۋو پۇژىك

له "ئابیدوس" بمیڤننهوه، بۆئەوهی کهمیک بجهویننهوه، بهلام "ستی کف" پازی نهبوو. ئەو بهو ئەفسەرەوی که نوینەرایەتی ئەم داواکاریەیی دەرکرد وت: بەم بەشە دەلێن میسری سەر، بهلام زۆربەیی سەربازەکانمان خەلکی میسری خوارون، نیوان میسری سەر و خوارو هەمیشە دژایەتی و کێشمەکێش هەبوو. سەربازەکانی ئاواپی خوارو دواي ئەوهی بهخواردنەوه سەریان گەرم کرد و پێیان نایە میسری سەر دهبوو هۆی دروست بونی کێشمەکێش و ئاژاوه نانهوه، دواي ئەوهش شمشیر و چهقۆکان دکهوتنه کار و خوین لهنیوانیاندا دەرپێژرا. هەلبەت سەربازەکانی ئەم هیژە، بهگشتی خەلکی میسری خوارن، لهنیو ئەم سەربازاندا کهسانی بهکری گراوی ولاتی "هاتی و بابل و دورگەکانی دەریای ئازە" و ولاتی تیش بهرچاو دکهویتی که هەمویان دژمنیایەتیکی زۆریان لهگەڵ میسری سەرودا هەبوو و لهوانەش بوو گوومی خوین لهنیوانیاندا هەلسیت. پێش خۆڕئاوا بون "موسا" لهناو ئۆردوگاگادا دەستی کرد بهپیاڵەکردن بۆئەوهی بهباشی چاوی بههیزی سەربازی و بهرفراوانی کهرەستەیی جەنگەکانی بکهویتی. ئەمە یەکهەمین گەشتی جەنگ و سەربازی موسا بوو، بۆیە هەموو شتیکی بهلایهوه تازه بوو. ئەو سەردانی هەموو بەشەکانی کرد کاتیکیش ئاو و هەوا بهتەواوی تاریک بوو گەپایهوه بۆ شوینی خۆی. موسا چاوی به "نون" ی نۆکەری کهوت کهخەریک بوو دەرپۆشت بۆ جیگە خەوهکهی بۆئەوهی بخهویتی و پێی وت: ئەمشەو بۆ ئالیکدان بهئەسپەکان لهخهوهسته و سەریان لی بده. "نون" تهنها سەری بۆ پراوهشاند. بێدەنگی بالی بهسەر ئۆردوگاگادا کێشابوو. موسا پارچه ژێرخەریکی لهسەر زهویدا راخست و خۆی بۆ خەوتن ئامادهکرد، بهلام خەوی لی نەدەکهوت. نیوهشەو "هتپ ره" سەردانی بهش و شوینی گالیسکه سەربازیەکانی کرد تا گەشتە لای موسا و بیانی هیشتا نهخهوتوو!

لیی پرسى: ئەوه هیشتا نهخهوتویت؟

موسا وتی: خەوم لیئاکهویت.

"هتپ ره" وتی: ئایا دەنگە دەنگ بوو ته هۆی ئەوهی خەوت لی نهکهویت؟

موسا ۋە لامى دايەۋە: ھەلبەت لەۋانەيە ھەندىك دەنگە دەنگى لەناكاو خەلكى لەخەۋ راچلەكىنى، بەلام راستىيەكەي ئەۋەيە من ھەر خەۋم لىناكەۋىت و دوچارى خەۋزبان بون.

"ھتپ رە" ۋتى: ئەندىشە خراپەكان لەھزرت دەرىكە، خەۋ بۆ سەرباز لە چەك گىرنگىرە، شەۋىك خەۋ زېزان سەرباز لەگۆرەپانى جەنگدا لەپىشەۋە ھەلدەكىشىت، بىخەۋى و كەم خەۋى دوژمنى ژمارە يەككى سەربازى گۆرەپانى جەنگە، دواجار بەگوتەي ھەول بەدەيت خەۋت لى بىكەۋىت موساى بەجىھىشت، بەلام موسا نەيتۋانى خەۋى لىبىكەۋىت و لەناكاو بىنى "نون" لەپال گالىسكەكاندا ئالىك دەدات بەئەسپەكان، ئەو لەۋكاتەدا زۆر بەئاسانى دەيتۋانى موسا بىكۆزىت، ئەۋەندەي پىنەچۈۋ بەرۋناك بونەۋەي ئاسمان ھىزى سەربازى نىردراۋ لەكەنار پوبارى نىلدا كەۋتە پى، بەرۋارى ئەۋ بەرىكەۋتەنە ھاۋكات بوو لەگەل ھەلچۈنى پوبارى نىلدا و ئاۋ زۆرەي پىگاكانى داپۆشيبوو و بوبوۋ ھۆى دروست بونى قوپ و لىتەيەكى زۆر و لەئەنجامدا گىرقتى بۆ جولانى گالىسكەكانى دروست كىردىبوو. لىخوپرانى گالىسكەكان لەگالىسكەكانىان دابەزىن و بۆ دەرکردنى گالىسكەكانىان لەنىۋ قوپ و لىتەدا داۋاي ھاۋكارىان لەكەسانى تر دەكرد. گالىسكەكەي "موسا" ش ۋەك تەۋاۋ گالىسكەكانى تر لەقوپدا چەقى بوو، بەلام موسا بەپەلە لەگالىسكەكەي دابەزىە خوارەۋە و بە "نون" ى ۋت: ھاۋار لەئەسپەكان بىكە و لغاۋەكەيان پاكىشە و خۆشى بەھەموۋ توانايەكەيۋە گالىسكەكەي لەچەقەن پىزگار كىرد. ئەۋانىترىش بەچاۋلىكەرى موسا ھەۋلىان دا گالىسكەكانىان لەچەقەن پىزگار بىكەن. ھىزى سەربازى نىردراۋ دۋاي ئەۋەي بەچەند پىگايەكى جىاۋازدا تىپەپىن، لەدەشتىكى تەخت و فراۋانەۋە گەشتەنە بەردەلانىك، زەۋى كىۋەكان خراپترىن پىگا بوو بۆ تىپەپونى گالىسكەكان، بەشىۋەيەك كە ھەندىكات ناچاربون زۆر لەسەرخۋ گالىسكەكانىان لىخوپون و ئەسپەكان لەگالىسكەكانىان بىكەنەۋە بۆئەۋەي بى گالىسكە خۋيان بگەيەننە شۋىنىكى تەخت. ھەندىكات پىگايەكى كورت و پىچاۋپىچيان بەكاترۋمىرىك دەپرى، لەئەنجامدا ھەندىكىان بىرىندار دەبون. "ستى كف" ئەۋ سەربازانەي بەھۆى بىرىن و ماندۋىەتياۋە لەپىكەۋتون بەجىي دەھىشتن و فەرمانىان دەدا بەۋانى تر

بهردهوامی بهکار و پوشتنیان بدن. لهم پوهه پرفتاری "ستی کف" زور بیبهزهییانه و زیر بوو، چونکه بهجیهیشتنی سهربازه بریندار و لهپیکهوتوهکان بوئهوهی لهدامای و بیتواناییاندا بمرن، لههزری "موسا" وه زور دور بوو. سهربازهکان لهسهرتاپای نهو پوژهدا بهو ئارهقه زورهی له لهشیان دهچوپا پیویستیان بهقهرهبوکردنهوهی نهو بره خوئییه بوو که له لهشیان دههاته دهرهوه بوئه بهو ماسیه سویرهی دهیانخوارد کهمیک قهرهجوی نهو خوئییان دهادهیهوه، ههروهها زوری روبرای "نیل" یش هیچ کات نهیدههیلا تینویان بکهویت. لهم نیوهندهدا شیوازی پرفتاری سهربازه بهکرگیگراوهکان سهرنجی "موسا" ی بهلای خویدا پاکیشا. نهه بهکرگیگراوانه زور ئاگایانه پییان دهکرد بوئهوهی نهوهک بریندار ببن و لهکاتی خواردنیشدا خوئیان لهزور خوری دهپاراست، بوئهوهی نهوهک بههوی زورخوریهوه نهخوش بکهون، چونکه لهو جوړه ههلوهرجانهدا هیچ چارسهریهکیان بو نهدهکرا. نهوانه تهنه بیریان لهدوو شت دهکردهوه، یهکهه بهدهست هیئانی زیو، دووه: نهوکاتانهش که بیکارن بهخوشحالیهوه تیپهپهپنن. موسا لهخودی خوئیانی دهبیست که ئامانجی سهرهکیان زیو و زیو و خوشگوزهرانی و رابواردن بوو. نهو شهوانه موسا لهشوین حهوانهوهکهی خوئهوه تهماشای دهرهوهی دهکرد، لهو شوینهی خوئهوه تا نیوه شهو بهمهشخهلی داگیرساوهوه دهمایهوه، نهو چادره که هی "ستی کف" ی فرماندهی هیزی سهربازی بوو که تییدا چاودیری کاروبارهکانی تییدا دهکرد یان تییدا لهگهله فرماندهی بهش و پولهکانی ترده دهریاره ههنديک بابتهی جیاواز گهتوگوئی دهکرد.

دید و بوچونی موسا لهبهرامبهه "ستی کف" لهماوهی نهو گهشتهیدا بهتهواوی گوپابوو، نهو لهسهرهتای هاتنه ناو نهه هیزی سهربازیوه، زور بهجدی و بههادار نهدههاته بهرچاوی بهلام ورده ورده ئاگاداری نهوه بوو که کهسایهتی راستهقینه "ستی کف" ناچاری کرد دید و بوچونی لهبهرامبههیدا بگوپیت و لهناخهوه پزیزکی زوری بو "ستی کف" دادهنا. نهو پیاویک بوو که زور بهکهمی دهیخواردوه و زیاتر خوی بهکارهوه سهرقال دهکرد و کارهکانیشی بهپیک و پیک نههجام دهه، نهوانه لهژیردهستیدا کاریان دهکرد بهوردی گوئیان لهگوتهکانی

دهگرت. موسا ناگاداری نه وېوېو که "ستی کف" بچوکترین بهشی کاروباری سهربازی دهخاته ژیر چاودیږیه و، له پری ټالیکې نه سپه کانه وې بیگره. تا دهگاته ژمه خواردنی سهربازه کان و کاتی له خو ههستان و نانی نیواره و پاکوخواوینی و شیوازی رهفتار و مامه لهی سهربازه کان، به کورتیه که هه موو نه مانه وېک گوزارشت و راپورتیک دهاته به ردهستی و نهویش متمانیه کی تهواری به دهستیاره کانی هه بوو و بگره متمانیه شی پیده دان و بی پشتگوځیختن و دواختنیش لیپیچینه وې له هه موو سهرپیچیه که ده کرد. موسا دهیبنی "ستی کف" خوې به ته نه ا نه کاروبارانه نه انجام ددهات، به لام زور به جوانی چاودیږی له دانه دانه ی سهربازه کان ده کرد و له هه موو شوینیکدا ناماده بوو. له وهش گرنگتر "ستی کف" تا نیشتا هیچ فیرکاریه کی به خوږیه و نه بینووه و له نرمترین پلوه خوې پیگه یاندوه تا گه شتووه ته نه و پلوه پاییه، نه هه موو پلوه پاییه شی دهقاوده ق له جدیهت و توانایی خوږیه و سهرچاوه ی گرتبوو. هه لبت موسا نه وهشی هینایه وې یاد که چنه ته لارسازیکیش له میسر دا هه ن بی نه وې خوینده واریان هه بیت باشتین نه خشه دهکیشن، هه ودها چنه دهستایه کی دهسپره نگینی ناواش به دی دهکریت که هیچ خوینده واریه کیان نه، به لام فرماندهی هیزکی سهربازی به و هه موو بابه ته جیاوازانوه پیویستی به زانست و زانینی هه مه لایه نه یه، "ستی کف" سهره پای نه وې خوینده واری نه بوو به لام زور به باشی دهیتوانی له گوپی نه کارانه بیت.

بزیسکه یهك له كوټایی شهودا

كاتیک دهگه نه یه که مین تافگه "ستی کف" په یامیکی بۆ موسا نارد و داوای لیکرد بیټ بۆ لای. لهو پۆژه وهی "ستی کف" له سهر سه کووی که شتی که دا له یه که مین چاوپیکه وتنیدا گفتوگو له گه ل "موسا" دا کرد یه کتریان نه بینیه گهرچی موسا جارنا جاریک "ستی کف" ی له دورره وه ده بینی، به لام له وکاتانه دا "ستی کف" به پرا ده یه که نوقمی کاروباره کانی بوو هه لی ئه وهی بۆ نه ره خسا قسه و گفتوگو و چاوپیکه وتن له گه ل موسا دا بکات. ئه و پۆژه په یامیکی له لایه ن "ستی کف" وه پیگه شت و زۆر خوشحال بوو، داوای ئه وه فه رمانی به "نون" دا گالیسکه که ئاماده ی پۆشتن بکات داوای ئه وه به خیرایی خوی گه یانده ستی که ف. "ستی کف" له دورره و چاوی به هاتنی موسا که وت و به ره و پیری پۆشت بۆ ئه وهی پیشوازی لیبکات، ئه م هه لسوکه ته ی ستی که ف که به خیره اتنی له "موسا" و یاوه رانی کرد زۆر خوشحالی و ئه وه نده ی ریژی له لای موسا زیاتر کرد. کاتیک هه ردوو گالیسکه که له پال یه کتر دا پراوه ستان هاواری کرد: سلاو له شاناده ی میسر!

"موسا" ش وتی: سلاو له فه رمانده ی گشتی.

ستی کف پرسى: ئه م گه شته جه نگیه چۆن هه لده سه نگینی؟

موسا وتی: فییری زۆر شتی جیاواز و هه مپه رنگت پی نیشان ده دات و له هه مان کاتدا که سایه تی مروڤه دروست ده کات.

ستی کف وتی: خۆزگه فیرعه ون لیڤه بوایه و چاوی به کوپه که ی بکه و تایه! بۆ ئه وه ی بیبینیا یه کوپی پادشا له سه ربازیکی به ئه زمون چالاکتر و دانبه خۆدا گرتیه، وه ک بلیی ئه م کوپه لاوه کوپی کۆشکی فه رمانپه وایی نیه.

موسا وتی: هر لهسهرهتاوه دهمزانی که تو فرماندهیهکی هوشیاری، زور جوان
ئامازت بهو بابهته دا، بهراستی من کوپی کۆشکی فرماندهوایی نیم.

ستی کف بهوپهپی سهرسوڤمانهوه وتی: وهک بلیی "ستی کف" کابرایهکی
سهربازی نیه لهکاتیکیدا هه موو ته مهنی لهسهربازیدا تیپه پراندوو، ئیستا بهچ
شیوهیهک دهبیئت تو کوپی پادشای و کۆشکی فرماندهوایی نه بیئت.

موسا وتی: له بهرئهوهی من شازاده نیم!

ستی کف وتی: جهنابی فرمانده هه ناسه براومان مه که، ئیستا بابروین
له بهرئهوهی گفتوگو لهوه گرنگترمان به دهسته وهیه. دواي ئه وه ستی کف پرسپاری
له بهاری "نون" نوکه ری موسا وه کرد و وتی: نایا ئه و پیاوهی که گالیسکه وانی
تاییه تی تویه ریشته بو ده تاشیئت؟

موسا له و پرساره لهناکاوه پراوه شا و وتی: بوچی پرسپاری وا ده کهیت؟
ستی کف وتی: چونکه له نیو سهربازه کاندای ته نها تو ریشته نیه، ئه گهر ئه م پیاوه
به باشی بتوانیئت گالیسکه کهت بو لیبخوریئت ئه وای به دنیاییه وه ریشیشته به جوانی
بو ده تاشیئت.

موسا وتی: له گالیسکه وانیه که ی رازیم.

ستی کف بابه تی گفتوگو که ی گوپی و وتی: تو به ناو نیشانی فرماندهی
گالیسکه جهنگیه کان ده بیئت ئه وه بو گالیسکه وانه کان دوپات بکه یته وه که هه موو
پوژیک چه ندجاریک چه رخی گالیسکه کان چه ور بکه ن له هه مان کاتدا هه موو پوژیک
پوژی چه ندجاریک ئا و به چه رخی گالیسکه کاندای بکه ن... موسا که سهری له م
به شه هونه ریا نه دهر نه ده کرد به سهرسوڤمانه وه ته ماشای "ستی کف" ی ده کرد و
ئه ویش ههر به وشیوهیه به رده وامی دا به قسه کانی: ئه گهر ته لی چوراده وری
چه رکه که له ئاسن بوایه ئه وای پیویستی به وه نه ده کرد به به رده وامی ته ری بکه یته،
به لام له میسر دا ته لی چوراده وری گالیسکه کان له مه فره غ دروست ده کرین،
له ولاتی "هاتی" له ئاسن دروستیان کردوو. چه رکه ئاسنینه کان به هیچ شیوهیه ک
خراب نابییت و هه میشه دنیایه خش و لیی دنیاییت، له کاتیکیدا ته له مه فره غیه کان
له خویانه وه شق و شل دهن و ده شکین، چیت دواي ئه و شکانه گالیسکه توانای

پۆشتنی نامینیت. بۆ پێگرتن لە خراپ بون دەبیّت ئەو چەرخانەی لەدار دروست کراون بە بەردەوامی تەریان بکەیت بۆئەوێ بئاروسین و تەلەکان بەتوندی بهیلتەو و نەهیلێت شەق ببێت. موسا زۆر بەوردی گوی ئەگوتە "ستی کف" دەگرت و "ستی کف" یش بەش بەشی ئەندامی ئەو گالیسکەییە بۆ موسا شی دەکردهوه. خەری و بازەنی چەرخێ گالیسکەکان وەک دەست و پێی ئەسپ وایە، بۆیە دەبیّت زۆر ئاگات لێیان بێت. گەرچی دەلێن خوداگان سات و شوینی مەرگی هەموو کەسێکی دیاری کردوو و هەموو کەسێک لەو کاتژمێرە بۆ دیاری کراوە دەبیّت بمیریت، بەلام بەپێی بنەمای ئەزمونی لایەنی کار و سەربازی گەشتومەتە ئەو دەرەنجامەیی ئەگەر مەروە مەلداربێت و باش بیری لێبکاتەو و دوچاری هیچ هەلەیهک نەبیّت، ئەوا بەدەنیاپیەو دوچاری مەرگی لەناکاو نابێت. دواي ئەو "ستی کف" بێدەنگ بوو، موساش بێدەنگ بوو، بەلام دواي چەند ساتێک "ستی کف" وتی: من بانگم نەکردوێت بۆئەوێ لێرەدا فێری ئەوەت بکەم لەم جۆرە هەلومەرجانەدا بەچ شیوەیهک پارێزگاری لە گالیسکەکەت بکەیت.

موسا وتی: بەهەر حال دەبوو کەسێک فێری ئەم بابەتانەم بکات.

ستی کف وتی: لەبەرئەو تۆم بانگی ئێرەکرد بۆئەوێ پێکەو بەژین بۆ مالی پیاویک کە لەنزیک تاقەکەو نیشتهجێیە، من لەو پیاوێر داووم ئەگەر ئەو بزانیّت کوپێ، فیرەون لای داوێتە ئێرە و سەردانی ئەوی نەکردوو دەبیّتە مایە سەرشوێی ئەو.

موسا وتی: بۆچی دەبیّتە مایە سەرشوێی ئەو؟

ستی کف وتی: لەبەرئەوێ تۆ شازادە و کوپێ فیرەونیت و خوینی خودایان لەخوینبەرەکانتدا دەخروشیّت، لەم حالەتەدا تۆ بەیهکیک لەسەرکردهکانی من لەقەڵەم دەدرییت، ئەگەر پێکەو سەردانی مەلەکی نەکەین، والیکێ دەداتەو کە ئێمە هیچ گرنگیەک بەو نادەین، بەلام بونی تۆ دەبیّتە مایە خۆشەختی ئەو.

موسا وتی: بەلام من ئەم پیاوێ ناسم بگرە تانیستاش ناویم نەبیستوو!

ستی کف وتی: ئەو پیاوێ پزیشکە.

موسا وتی: بێگومان لەگەرەکیکی قەرەباڵخ و مەزندا نیشتهجێیە؟

ستى كف وتى: نەخىر، بەپىچەوانەۋە، ئەم پزىشكە لەبنى تەپۆلكەيەكدا لەكەنار تاقەكەدا كە جىگايەكى زۆر خەلۋەت و شاعىرانەيە نىشتەجى بوۋە.

موسا پرسى: بەچ شىۋەيەك پىاۋىك لەشۋىنىكى ناۋا دورەدەستەدا دەژىت؟
ستى كف وتى: مەن نەموت ئەو پزىشكە بەتەنھايى دەژىت، بەلكو خىزانەكەشى لەگەلدايە، ئەو ھاسەر و كچىكى ھەيە و بەمەزىنترىن پزىشكى مىسرىش لەقەلەم دەدرىت.

موسا وتى: مەزىنترىن پزىشكى مىسر دەبىت لەشۋىنىكىدا بژىت كە بتوانىت بەئاسانى پەيۋەندى لەگەل كەسانى تىر دا بەرقەرار بىكات، بەلام ئەو شۋىنە تۆ باستىرد، لەبن تەپۆلكە و كەنار تاقەكەيەكدايە بەشۋىنىكى دورە دەست دىتەبەرچاۋ.

ستى كف وتى: ئەو پرسىارەي كە كردت پىۋىستى بەپونكردنەۋەيە و كەمىكىش نەينى ئامىزە، بەلام بۆتى باسدەكەم. ئەو پزىشكە پىشتەر لە "كرك" دەژىا و خەلكى نەخۇش لەھەموو شۋىنىكەۋە دەھاتن بۆلەي بۆلەۋەي چارەسەريان بىكات.
موسا وتى: لەپاستىدا مەنىش ماۋەيەك لە "كرك" دا لەپەرسىتگايەكدا كارم دەكرد، ئاگادارى ئەۋە بوم كە خەلكى دەۋرۋەرم باسى پزىشكىكى زىرەكيان دەكرد، بگرە ناۋىشىم دەزانى.

ستى كف وتى: تۆ چۆن ناۋ ئەم پزىشكە دەزانىت؟
موسا وتى: ھەمان ناۋى مەنى ھەيە بەلام پاشگىرىكى لەگەلدايە.
ستى كف وتى: چ پاشگىرىك؟

موسا وتى: موسا ئاتون!

ستى كف وتى: بەلى وايە، بەلام پاشگىرى "ئاتون" دەردىسەرى بۆ ئەم پزىشكە دروست كرد، باۋكى "موسا ئاتون" ىش پزىشك بوۋە. بگرە پىشەي پزىشكى لەخىزانەكەياندا مىراتگىرە، بگرە باۋاپىرانىشى پىشەيان كارى پزىشكى بوۋە، باۋكى "موسا ئاتون" پەپرەۋى ئاينىكى پوچ و ويرانكەرى دەكرد و ناۋى ھەمان ئەو خودا ويرانكەرى لەكۈرەكەي نا. ئەم پزىشكەش بەۋ ھەموو ژىرى و زانستەۋە لاي دا و پىگاي ھەلەي گرتەبەر و بۈيە لايەنگىرى ئاينى ئاتون.

موسا وتى: تۆزۈر بەسەختى باۋەرپەت بەخوداى "ئامون" ە، وانىە.

ستى كىف وتى: مەن ھەرگىز دەستبەردارى بىرۋاۋەرم نايەم، بەئامونەۋە لەدايك بوم
ۋە لەگەل ئامونىشدا دەمرەم.

موسا وتى: بىستومە تۆدۈژمىنى سەرسەختى ئەۋكەسانەى كە باۋەرپەن
بە "ئامون" ە.

ستى كىف وتى: بەۋرۋادەيەش نىيە، چۈنكە ھەلى ئەۋەم بۇ ناپەرەخسىت بىر لەم
جۆرە بابەتەنە بەكەمەۋە، جەنگەكان مەنجان لەكاروبارى ئاينى دور خستۋەتەۋە،
تەنھا زەۋى گۆرەپەنى جەنگ بۇ مەن بەسە كە لەپىنار كاهىنەكان جەنگ لەگەل
خوداكاندا بەكەيت.

موسا پرسى: ئەگەر بەھەلەدا نەچۈيىتم ئەم پزىشكە لەبەر بىرۋاۋەرى بە "ئاتون"
پەناى بۇ شوپىنىكى ئاۋا بىردۈۋە بۆئەۋەى بېكىشە ۋە لەئارامىدا بژىت.

ستى كىف وتى: بىگرە لەم شوپىنە دورەدەستەشدا ھەست بەئارامى ناكات،
كاهىنەكانى "ئامون" دەستبەردارى نىن، چۈنكە پۇژىكىيان دوو كەس لەكاهىنەكانى
پەرسىتگەى "ئامون" ھاتن بۇ لاى "موسا ئاتون" ى پزىشك ۋە پىيان وت، تەنھا دوو
پىگەى لەبەردەمدايە، يەكەم: ناۋى خۇى لە "موسا ئاتون" ەۋە بگۆرپىت بۇ "موسا
ئامون" دوۋەم: دەپىت گۆرپى باۋىكتەمان پى نىشان بەدەيت تا لاشەى مۇمياكراۋى
باۋىكت دەربەينىن ۋە بىسوتىنن، بۆئەۋەى تەمەنىكى جاۋىدانەى نەپىت.

موسا پرسى: ۋەلامى "موسا ئاتون" ى پزىشك چى بو؟

ستى كىف وتى: "موسا ئاتون" ى پزىشك راست ۋەستا ۋەتى بەبۇچۈنى مەن
گەدەت نەخۇشە ۋە دەپىت پىشكىنىكى سەرتاپات بەكەم، بۆئەۋەى بزانم ھەلمى
زىانەخشى مىشكت زىانى پى نەگەياندەيت! سەرەپراى ئەۋەش لەچل پۇژ كەمتر
دەپىت، ئەگەر مەن چارەسەرىكت بۇ نەدۇزمەۋە. كاهىنە گەمژەكانىش باۋەرپەن
بەقسەكانى كىر ۋە زۇرىش ترسان ۋە داۋايان لىكرد با چارەسەرى ئەۋ نەخۇشيانەى
بۇ بىكات. دۋاى ئەۋە كاهىنەكان بەترسەۋە پزىشكىيان ئازاد كىر. "موسا ئاتون" ى
پزىشك دو دەيەيە لەم دورخراۋە ۋە گۆشەگىرىيەدا ژيان بەسەر دەبات ۋە بەھۋى ئەۋ
بىرۋاۋەرەيەۋە لەجىھان بېيەش بوۋە! ئىستە بۆئەۋەى ئىمە لەدەيدارى بېيەش نەپىن

جلىكى جوان لەبەرىكەين بۆلەۋەي بەۋ شىۋەي كە پىۋىست و شايستەي ئەۋە
پىزى لى بگرين.

موسا ھەمان ئەۋ كاتەي لە "ستى كف" جىابويەۋە بۆچەند ساتىك
گوتەكانى "ستى كف" ي لەبەرخۆيەۋە وتەۋە و زۆر بەۋە سەرى سورما كە "ستى
كف" كەسايەتى "موسا ئاتون" ي مەزن پادەگرت، چونكە "ستى كف" بگرە
بەۋشىۋەيەش پىز و باسى فىرەۋنى نەدەكرد. موسا دواي خوشۇردن و
ھەۋانەۋەيەكى كەم يەكىك لەجوانترى پۆشكاكەكانى لەبەركرد، ملوانكەيەكى
گرانبەھاي لەگەردن كرد و بەشكۆمەندى و مەزنىەكەۋە گەپايەۋە بۆ لاي "ستى
كف" و سوارى گالىسكەكەي بوو و گالىسكەۋانەكەشى كوپىك بوو بەناۋى "سوكر
موسا" موسا لىي پىرسى: ئايا ھىچ سەربازىك لەگەلماندا دىت.

ستى كف وتى: تەنھا من و تۆدەپۇين بۆ لاي "موسا ئاتون" ي پىزىشكە..... دواي
ئەۋە گالىسكەكە بەخىرايى بەرەۋ تاقگەكە كەۋتە پى، دواي ماۋەيەك تاقگەكە
كەدەكەۋتە دامىنى كويستانەكانەۋە دەرکەۋت. دواي ئەۋەي "ستى كف" مائەكەي
پىنیشان دا وتى: ئەۋە مالى "موسا ئاتون" ي پىزىشكە.

موسا وتى: تائىستا مالىكى ئەۋەندە جوانم لەدورەۋە نەبىنيۋە، بەراستى
شويىنىكى زۆر دلپىنى بۆخۇي ھەلبىژاردۋە، مالىكى خىشتەكى و لەپوي
ئەندازيارىۋە زۆر بەۋرد و جوانى دروست كراۋە. ئەۋ مائە ھەيۋانى نەبوو و لەپال
ئەۋ مائەشدا دوو خانوى تر بۆ خزمەتكارەكانى دروست كردىۋو، تەۋىلەي
ناژەلەكانىشى كەمىك لەۋ دورتر دروست كرابون. ھەرۋەھا باخىك لەبەردەم مائەكەدا
بوو كە بەپلىكانەيەك كۆتايى دەھات، كاتىك ويستيان لەۋ پلىكانەيەۋە سەرىكەن
پوبارى نىليان لىدەردەكەۋىت و دەتۋانن لەكەنار پوبارى نىلدا بچەۋىنەۋە.
گالىسكەكە لەبەردەم پلىكانەكاندا پراۋەستا و خزمەتكارىكى مىسر بالاكورت لىيان
نزىك بويەۋە و بەخىرھاتنى لىكردن: ئىمە ماۋەيەك چاۋەپىي ھاتنى ئىۋەمان
دەكرد. پاۋىك و كچىك لەناۋ باخەكەدا پىياسەيان دەكرد.
ستى كف وتى: ئەۋە "موسا" ي پىزىشكە.

هاوسره کهشی که ناوی "ستپ ئاتون" بوو وتی: ئەم "ستی کف" ه هاوړی ئیمهیه... دواى ئەوه پویکرده کچه کهى و وتی: "مریت ئاتون" وهره بوئیره خوټ به "ستی کف" بناسینه.

"ئاتون موسا" ش به "ستی کف" ی وت: "مریت ئاتون" لهم دور خراوه یه دا باشتړین دلخوشتی و هیواى ژیان و هاوده می پوژه کانی ته نهایی ئیمهیه. دواى ئەوه وتی تۆ هیشتا هاوړیکه ی خوټت پیښه ناساندویت.

ستی کف وتی: راست ده کهیت، ئەمه ناوی "موسا" ی فیرعمون زاده یه! به لام "ئاتون موسا" به بیستی ناوی فیرعمون زاده به شیوه یه ک پراوه شا که "ستی کف" ی به وه ناچار کرد بلیت: ئەى دوستی له گیان خوشه ویستتر نیگه ران مه به، کاتیک ویستم به خزمه تی ئیوه بگم و کاتیک زانیم کوړی پادشاش له ئوردوگا که ی مندایه حزم کرد ئه ویش له گهل خومدا به نیم و به ئیوه ی بناسینم بوئوه ی واهه ست بکه م مه رچی پړز و خوشه ویستی خوم بو ئیوه به جی هیناوه. سه ره پای ئه و پونکر د نه وه یه "ئاتون موسا" به بیینی موسا زور دلگران بوو، چونکه هه موان ده یان زانی که فیرعمون دوژمنی "ئاتون" ی خودای پیشوی میسره و بچو کترین سۆز و به زه یی خو ی له بهرام بهر لایه نگرانی "ئاتون" دا پیشان نادات، بۆیه هه ر ئه وه ی دهنگی که سیك بهر گو ییان بکه ویت که باوه رپکی ته و او ی به خودای "ئاتون" ه به دلنیا ییه وه یه کسه ر له ناوی ده بهن، ئیستاش ئه گه ر که سیك که ناوی خو ی "ئاتون موسا" و هاوسه ره که ی "تپ ئاتون" و کچه که ی "مریت ئاتون" ییت بیگومان مه رگی فیرعمونی چاوه رپیان ده کات.

"ستی کف" ئاگاداری نیگه رانیه کانی "ئاتون موسا" بوو، بۆیه هه ولیدا له و نیگه رانیه پزگار بکات و بو ی پنکر ده وه: بیگومان هه ندیک شتت له بهاره ی شان زاده کانی باره گای پادشا بیستوه و واهه ست ده کهیت "موسا" ی هاوړیشم یه کیکه له فیرعمون زاده کان، له کاتیکدا ئه گه ر و ابوایه، نه من له گه لیدا ده هاتم و نه ئه م به خزمه تی ئیوه ده گه یاند، چونکه ئه و له شان زاده کانی تر زور جیاواز تره، ئەم "موسا" به هه ر هۆیه ک ییت وه تۆ دور خراوه ته وه، چونکه توپه یی فیرعمونی وروژاندوه و ئەم توپه ییه شی گه شتووه ته سنوری مه رگ و له ناو بردن، بۆیه

لەپۈيەكەۋە ئىۋە ھەردوكتان خالىكى ھاۋبەش كۆتاندەكەتەۋە. بگرە "موسا" ش ۋەك تۆ ناتوانىت پىۋى بىتتە پايتەختى مىسر، بەلايەنى كەم لەئىستادا لەدورخاۋەى "كوش" دا دەبىت ژيان بەسەر ببات، ھەلبەت ئەگەر لەۋ جەنگەى كە چاۋەپرىمان دەكات بەزىندويى بگرپتەۋە. پىش ئەۋەى بېھىنمە لای ئىۋە زۆر بەجۋانى لىكە داۋەتەۋە و زانىم كە بەدىدار و ئاشنايەتى ئەۋ زۆر خوشحال دەبن، ئەم لىكەدەۋەيەى منىش لە سالھا ئەزمونى تىكەلەۋى و ئاشنايەتەم لەگەل خەلكى و مامەلەكەردنم لەگەلئاندا سەرچاۋە دەگرىت. مەن پەفتارگەلىكى باش و پەسەندىكرام لەۋدا بىنيۋە، بۆيە بەھىچ شىۋەيەك پەشىمان نىم لەھىنانى بۆ لای ئىۋە.

تۆش ئەى "ئاتون موسا" دەزانى كاتىك فىرەۋن زادەكات بۆ ھەر شوئىنىك گەشت بكنە، ژنانى جوان و نۆكەر و نوسەران و ژەنىار و كاھىن و چىشت لىنەر و ئالەم جۆرە خزمەتكارانە لەگەل خۇياندا دەھىنن و بگەنە ھەر شوئىنىك سىفرەى بادەنۋشى و پابۋاردن و خوشگوزەرانى پان دەكەنەۋە، بەلام موسا تەنھا لەگەل گالىسكەۋانىكدا ھاتۋە بگرە ئاۋجۋش ناخواتەۋە، مەن تا ئىستا نەمبىستۋە كە لەكەسىك تۈپە بوۋىت يان سزای كەسىكى دابىت. ئەۋانەى لەگەل ئەۋدان بەگوتەى خۇيان زۆر لىۋى پارىن. سەرەپراى ئەۋەش موسا نەيدەزانى كە سەردانى ئىۋە دەكەين، مەن پىداگرىم لەۋ كرد بىت لەگەلئەمدا و شانازى خۇناسىنى ئىۋەى پىشكەش بكم، ئەۋىش ۋەك تۆ ناۋى "موسا" يە.

ئاتون موسا وتى: مایەى خوشبەختىمە كەلەنرىكەۋە ئاشنايەتى لەگەل شازادەيەكى ئاۋادا پەيدا بكم، ئەۋە يەكەمىن جارە كە يەكىك لەنەۋەى كۆشكى فەرمانپەۋەى ھەلگىرى ئەۋ تايىبەتەندىانە بىت. خۆم و ھاۋسەر و كچەكەم لەكانگى دلمانەۋە بەخىرھاتنت دەكەين. وشەى "ئاتون موسا" كارىگەرەكى زۆرى كەردە سەر "موسا" بۆيە سەرى پىزى بۆ ئاتون موسا و ھاۋسەر و كچەكەى دانەۋاند.

"ئاتون موسا" ش فەرمانى دا بەنۆكەرەكانى بەرنامەيەكى جوان بۆ پىشۋازىكرىنى ئەمانە پىك بخن. لەبەرئەۋەى ئاۋ و ھەۋا ھىشتا تارىك نەبۋى،

خانە خوي مىوانەكانى بىردە ژىر كەپرېكى ناو باخەكەى بۆلەۋەى لەسىبەرەكەيدا بھوئەنەۋە. نۆكەرەكان بەئاو دەست و پىي مىوانەكانيان شۆرد و چەند مىزىكانيان بۆ پىشوازيكردنيان لەبەردەمياندا دانا. ميوەگەلىكى پەنگاۋرەنگ، ھەنگور و ھەنجىر و چەند خواردنەۋەيەكى جۆراۋجۇريان لەبەردەمياندا دانا. ئەو كاسانەى ئاۋجۇيان تىدەكرد كاسەيەكى بەرز و گەرە و چەند شىۋەيەكى جۆراۋجۇريان ھەبوو. بۇ ئاسان خواردنەۋەى قامىشيان دەخستە ناو كاسەكانيانيانەۋە بۆلەۋەى مىوانەكان ناچار نەبن كاسەكان لەكاتى خواردنەۋەدا بەرز بكنەۋە. موسا كاسەيەك شەرىبەتى خواردەۋە و وتى: تائىستا شەرىبەتتىكى ئاۋام نەخواردەۋەتەۋە كە ئەۋەندە تامى خۆش بىت. دۋاى ئەۋە وتى: دەزانم كە شەرىبەت ھەلگوشراۋى ميوەكانە بەلام نازانم ئەم شەرىبەتە ھى چ جۆر ميوەيەكە.

دۋاى ئەۋە مىوانەكان بېرىك شەرىبەت و ئاۋجۇيان خواردەۋە و كاسەى خواردنگەلىكى جۆراۋجۇريان لەبەردەمدا دانان، سەرەتا نانى گەرم و خۆشتاميان خستە ناو قاپىكى بەردەميان. بەلايەنى كەم خواردنەكانى خانەخوي بەلاى "موسا"ۋە تازە بوو و ھەموشيان بەلايەۋە خۆش بون...

لەبەرئەۋەى موسا لەۋانى تر بەھىزتر بوو لەۋان زياتر نانى خوارد و وتى: پىش ئەۋەى بىم بۆ ئىرە وام دەزانى كۆشكى فەرمانرەۋايى باشتىن شويىنى جىھانە و لەھىچ شويىنىكدا جىگا و دىمەن و خواردنىكى ئاۋا شكۆمەندى تىدا بەدى ناكرىت، بەلام لىرەدا دەبىنم ھەموو شتىك زۆر لەكۆشكى فەرمانرەۋايى باشتىر و سىروشتىر و ئاسودەترە، سەرەپاى ئەۋەش لەپروى ھونەرەۋە زۆر پىشكەوتوۋە.

"ئاتون موسا"وتى: مەبەستان لەلايەنى ھونەرى خواردن و شىۋازى لىنانەكەى

چىيە؟

موسا وتى: لەكۆشكىدا خواردنىكم دەخوارد كە لەشىۋەى بەردى ئەو كرىكارانە دەچوو كە لەشىۋەى خشتەكى يان خەشتەكى لاكىشە دەيانتاشى بۆلەۋەى دىۋارى كۆشكەكانيان پى ھەلچن، ئەمە تاكە كار و تواناى ئەو جۆرە كرىكارانە بوو، بەلام ئەو خواردنانەى ئەمشەۋە لەمالى ئىۋە بىنىم، دەقاۋدەق ۋەك ئەو بەردانە ۋابون كە ۋەستاكان لەدروسىتىكردىنى پەيكەرى خوداكانى مىسردا بەكارى دەھىنن،

بهرده‌کانیان نه‌وه‌نده جوان و ناسک ده‌تاشی که ده‌بووه هوئی نه‌وهی سهرنجی هه‌موو بینهریک به‌لای خویندا رابکیشیت. نه‌وه که‌سانه‌ی نه‌م جوړه خواردنه‌یان لیئاوه که‌سانیکى لیزان و پسپوږن و به‌راستی هونه‌رمه‌ندن.

دواى نه‌وه موسا وتی: سهره‌پای نه‌وهی تائیس‌تا به‌هیچ شیوه‌یه‌ک له‌چیشته‌خانه‌دا کارم نه‌کردووه، به‌لام ده‌توانم بلیم جیاوازیه‌کی زوړ له‌نیوان چیشته‌نیکى ناسایى و چیشته‌نیکى هونه‌ریدا به‌دی ده‌کړیت. بونمون، موسا له‌کوڅکى فهرمان‌پره‌وایی میسر‌دا نان ناخوات، چونکه نانى نه‌وئ به‌سارانى له‌خواردنه‌که‌دا ده‌خوریت، یان شیوازی خواردنه‌وه و مه‌راسیمه‌کانى تریش زوړ وشک و بیتام بون، له‌کاتیک‌دا له‌مالى "موسا" ی پزیشک‌دا هه‌موو شته‌نیکى سروشتى بوو. هه‌روه‌ها خواردنه‌کانى کوڅکى فهرمان‌پره‌وایی به‌هیچ شیوه‌یه‌ک تام و. بونى خواردنى مالى "موسا" ی پزیشکیان نه‌ده‌دا، له‌کوڅک‌دا ماسى و مراویه‌کى، زوړ لیډه‌نرا، به‌لام شیوازی لیئانى مالى پزیشک زوړ جیاوازه. موسا به‌شیوه‌یه‌ک نانى ده‌خوارد که نه‌یده‌توانى به‌شدارى له‌گفتوگاگاندا بکات، به‌لام ده‌بیست که فهرمانده‌ی هیزى سهربازى میسر‌پوداوى سیاسى و سهربازى چنده‌ سا لی رابردوى میسرى بو خانه‌خوئ ده‌گیرته‌وه.

ستى کف ده‌یوت: فیرعه‌ون له‌جه‌نگى راب‌ردوى نیوان میسر و "هاتى" دا دوو نامانجى له‌به‌رچاو گرتبوو، یه‌که‌م ده‌ست به‌مه‌راگرتنى کانزای میسى "که‌نعان" دووهم ده‌ست به‌مه‌راگرتنى کانى ناسنى "لوینان" دواى نه‌وه "ستى کف" باسى جه‌نگى "کوشى بوکړد و وتی: من به‌فهرمانى فیرعه‌ون هاتوم بوئیره بوئنه‌وه‌ی شته‌نیک به‌گوئى خه‌لکى "کوش" دا بچپین و وتی: خه‌لکى "کوش" ده‌بیست به‌هوئ ده‌ستدریژى کردنه سهر خاکی میسر ته‌مى به‌کړن.

خانه‌ خویش وتی: خه‌لکى "کوش" بگره نه‌گه‌ر ده‌ستدریژه‌کی واشیان کردبیت نابیت به‌وشیوه‌یه‌کوشت و کوش‌تار. بکړن، چونکه بریکى که‌مه‌ر خه‌لکى "کوش" به‌شداریان له‌م ده‌ستدریژه‌دا کردووه، نه‌که ته‌واوى خه‌لکى "کوش" نه‌وانى تر هیچ تاوانیکیان نه‌کردووه، نه‌مه‌ه پیچه‌وانه‌ی ویزدان و دادپه‌روه‌یه.

له بهرئه وهی کۆمه لێک ئەم تاوانه یان کردووه و ده بێت کۆمه لێکی بێتاوان له باتی ئەواندا بکوژین.

"ستی کف" قا قا پێکه نی دواي ئەوه بۆی پونکردووه: ئەي "موسا ئاتون" ئەگەر فرمانده یه ک بیه ویت له سهر بنه مای چه مکی "فهلسه فه و لوجیک و ویزدان" بجه نگیت، ئەوا که سیکی وک من باشتر وایه له باتی ئەوهی فرماندهی هیزی سهر بازی بێت بپوات له لادی که ی خۆیدا زهوی بکێلێت.

پزیشکی خانه خویش وتی: من هۆکاری ناردنی ئەم هیزه له لایه ن فیرعه ونه وه ده زانم؟ فیرعه ون خوازیاری "زیره"، به لام هیرشکردنه سهر خه لکی "کوش" ی کردووه ته بیانویه ک بۆئه وهی ده ست به سهر کانه کانه کانی "کوش" دا بگریت. چه ندين سال پيشتر کۆمه لێک له ولاتی "لیبیا" که ده که ویت به شوری میسر هیرشیان کرده سهر میسر و کۆمه لێکیان لیکوشتن و سه روه ت و سامانه که شیان بردن ههروه ها ئاوا ییه کانی شیان سوتاند، به لام فیرعه ون که مترین کاردانه وهی خۆی له به رامبه ر ئەم هیرشه دا نیشان دا، بۆچی له بهرئه وهی "لیبیا" ولاتیکی هه ژار و که مده ست بوو، له کاتی که دا دیار نیه ئایا به راستی بو ته میکردنی خه لکی "کوش" هیرش ده که نه سهر ئەو ولاته یان نه!

ستی کف وتی: جه نابی "ئاتون" ی پزیشک، ستی کف فرمانده یه که که فرمانه کانی سه روی خۆی جیه جی ده کات و هیچ ده سه ته لاتی که له ده ستی خۆمدا نیه، من به پیی فرمانی که سه روی خۆم پوم له م ولاته کردووه، لایه نی تاوانبار و بێتاوان به ره وشته وه په یوه ست ده کړیت نه ک لایه نی سهر بازی.

"ئاتون" ی پزیشک پرسى: ئایا تۆ واژه ی "مکا" ت به رگوى که وتووه؟ ستی کف وتی: به لى واژه ی "مکا" م بیستووه.

"موسا" ی پزیشکیش وتی: ئیمه ی، خه لکی میسر هه زار ساله بانگه شه ی ئەوه ده که ی "مکا" هی ئیمه یه و ته نها میسر "مکا" ی هیه، له بهرئه وهی ئیمه "مکا" مان هیه سهروه ری بونه وه ره کانی ئەم جیه انه ی و هیچ خیل و نه ته وه یه کی ئەم جیه انه له ئاستی ئیمه دا نیه، سه ره پای، ئەوه ش والی که ده دینه وه له بهرئه وهی ئیمه "مکا" مان هیه ئەوا ئاینه که شه ان له ئاینی میله ت و خیله کانی تر مه زنتره،

خوداكانى ئىمەش لە خداكانى تر مەزنترن، بگرە ھەموو شتەكمان لەھەموو شتەكى مەلەتانی تر مەزنتەرە، ئەو خداكانى ئىمەيە كە مافى خودایەتیان ھەيە، و ئەوانى تر بونەوھەرى كۆيىن و لەخوار ئىمەوھەن و ئىمەش خۆمان بەپیشەنگى ئەوان دەزانين و ئەوان بەئازەلى كۆيى لەقەلەم دەدەين.

كاتىك موسا گوێى لەم قسانە بوو تەماشایەكى "ستى كەف" ى كرد كە واى دەزانى بەم تەماشاكردنە توپرە و دلگران دەبێت، بەلام "ستى كەف" تەنھا زەردەخەنەيەكى بۆ كرد. دوایى وتى: بگرە لایەنى ئازايىش يەكێكە لەتایبەتەندى بەرجەستەكانى خەلكى مىسر كە دەبێت بەبەشێك بە "مكا" لەقەلەم بدریت.

"موسا" ى پزىشك وتى: ئەو جۆرە ئازايى و دلیرەيە كە لەگۆرەپانى جەنگدا بەدى دەكریت، دلیری پى نالین، ئەم جۆرە ئازايى و دلیریە جۆریك ھیزی جەنگەل و دارستانیە، ھەركەسیك زۆرى لەوى تر زیاتر بێت! پى نالین ئازايەتى..... ئەمجارەیان موسا دلنایابوو لەوھى كە بێگومان "ستى كەف" لەدەرپرینی ئەم بۆچونە تازەيەى لى توپرە دەبێت، بەلام دوبارە زەردەخەنەيەكى بۆكرد و بەھیمەنەكەوھە گوێ لىگرت.

"ئاتون موسا" بەردەوامى دا بەقسەكانى و وتى: بەلكو بەشتەك دەلین ئازايەتى كە دەبێتە ھۆى ئەوھى خەلكى بەپێچەوانەى ئەوھى بكوژرین زیندوو بینەوھە و تەندروستیان بۆ بگەپێتەوھە، ئەگینا ھەموو كەسیك دەتوانیت كەسانى تر بكوژیت. ستى كەف لى پرسی: چ جۆر ئازايەتێك دەبێتە ھۆى ئەوھى كوژراو زیندوو ببیتەوھە؟

خانە خویش بۆ پونكرەوھە: مەبەستم ئازايەتى گۆرەپانەكانى جەنگ نى، چونكە ئازايەتى و دلیری و بىباكى لەگۆرەپانەكانى جەنگدا نابیتە ھۆى زیندوو بونەوھى ھىچ كەسیك. بەلكو مەبەستم ئازايەتى و لەخۆبردویى پزىشكانە كە پى لەمرگى كەسانى تر دەگرن، ئەگەر ئازايەتى پزىشك نەبێت كەسى نەخۆش دەمریت، كەسە نەخۆشەكان لەئازاراندا كۆچى دوایى دەكەن.

ستى كىف لەم كاتەدا لىلى پرسى: بەلام ھىشتا چاۋەرپى ئىۋە دەكەم بزانم "مكا" چىيە، تۆ ھىشتا پىناسەى مەكات بۆ نەكردوين! ئىۋەى ئىستا بۆت پونكردينەۋە پىناسەى "مكا" لەخۆ ناگرىت.

پزىشكى خانەخوۋى وتى: چەمكى "مكا" كۆمەلە شتىكى باشى نەتەۋەيەك لەخۆ دەگرىت، ھەركاتىك خوداكان لەنەتەۋەيەك تۈرە بىن، يەكەمىن شت كە لەو نەتەۋەيە دەسەندىرئەۋە چەمكى "مكا" يە. بۆنمۇنە يەكەك لەپرو ۋەرگىپرانى "مكا" لەكۆمەلگايەك ھەمان ناردنى ئەم لەشكرەى ئىۋەيە بۆ ولاتى كوش، كوش و كوشتارى خەلكى بىتاۋان و بى دەرەتان لەپرى ھىزىكى سەربازى گالىسكەدار و نىزە بەدەست، بەۋاقتا پۇشتى و لەدەستدانى "مكا" يە، بىئاگا لەۋەى ئەم سىروشت خراپىيە لەنەزانىۋە سەرچاۋەى گىرتوۋە، من نازانم ئايا فىرەون پراۋىژكار و ۋەزىر و كارشناسى نىيە، بەچ شىۋەيەك دەست لەكارىكى ئاۋاۋە دەدات، لەۋانەشە وىستىبىتى پۋانەى مەرگىيان بكات.

ستى كىف بەسەرسوپمانەۋە وتى: تۆ لەلايەكەۋە دەلىيت خەلكى بىتاۋان و بىدەرەتان و لەلايەكى ترەۋە دەلىيت فىرەون ئىمەى پەۋانەى مەرگ كىردوۋە، بەپراستى كەموكورتىيەك لەم گوتارانەتدا بەدى دەگرىت.

"موسا" ى پزىشك وتى: كەموكورتى لەكارەكانى فىرەۋندايە نەك لەگوتارەكانى مندا، چونكە ئەۋ بەتپروانىنى خۆى وىستىۋەتى كوش و كوشتار بخاتە نىۋ خەلكىۋە، بۆئەۋەى لەكۆلى خۆيانى بكاتەۋە و دەست بەسەر زىرەكەياندا بگرىت، لەكاتىكدا "كوش" جەنگاۋەرانىكى ھەيەكە بەھىچ شىۋەيەك ئىۋە ناتۋان پۈبەپرويان بىنەۋە، ھەرۋەھا چەك و ئەسپەكانتەن لى زەۋت دەكەن و خۇشتان بەدىلى دەگىرن و دەتانكەنە كۆيلەى خۆيان، ئىستا كەم و كورتى لەگوتەى كامماندايە، گوتارى من يان پەفتارى فىرەون؟

لەكۆشكى موسا لەگەل "ئامون تپ" يان "نف" ى تەلارسازدا گفتوگۆى دەربارەى خوداى نەبىنراۋ كىردوۋە و پىيان وتبىۋ لەباشورى "مىسر" لەمىسرى سەرو كەسانىك ھەن كە باۋەرپان بەخوداى "ئاتون" ە، لەم جۆرە گفتوگۆيانەدا دەربارەى خوداى ئاتون "موسا و ئامون تپ و يان "نف" ى تەلارساز" بەچپەۋە گفتوگۆيان

دەكرد بۆلەۋەدى نەۋەك كەسەك گۈيى لەگفتوگۇكەيان بېت... ئەۋىش لەۋ شەۋەدا لەكاتى باسكردنى خوداى نەببىنراۋدا ۋەك ئەۋ بېدەنگىيەى بالى بەسەر ئەۋ كۆشكەدا كېشاپوۋ زۆر لەسەر خۇ قسەى دەكرد، بەلام لەناكاۋ ئاگادارى ئەۋە بوۋ كە جگە لە "موسا" ى پزىشك ۋ ستى كف ھىچ كەسەككى تر لەۋ كۆشكەدا نىيە، دواى ئەۋەى ئاگادارى ئەم حالەتە بوۋ حالەتەككى ئاساىى لەخۇگرت، سەرەراى ئەۋەى باسى خوداى نەببىنراۋ نەكرا، بەلام لەگفتوگۇكانىاندا مەبەستىيان خوداى "ئاتون" بوۋ. موسا لەسەرپىچى ۋ دزايەتى كردنى "موسا" ى پزىشك لەبەرامبەر بۆچۈنەكانى "ستى كف" دا سەرى سوپما لەبەرئەۋەى بەناشكرا دزى فېرەون قسەى دەكرد.

ستى كف لىي پىرسى: كەۋاتە بەبۆچۈنى تۆرەفتارى فېرەون ئەۋە دەسەلمىيىت كە خداكان دەيانەۋىت ئىمە لەناۋ بېەن؟
پزىشكى گۆشەگىر ۋەلامى دايەۋە: ۋتەم ھەركاتىك خداكان بىيانەۋىت نەتەۋەيەك شەكست پىي بېيىن "مكا" يان لى دەسەيىنئەۋە، ئىستاش كارى فېرەون يەكەكە لەم ھىمايانە. ئىتر تۆ بەھەر شىۋەيەك كە خۇت بتەۋىت لىكەدەۋەى بۆ بكة.
ستى كف ۋتى: كاتىك خداكان "مكا" يان لى سەندىنەۋە بەچ شىۋەيەك لەناۋ دەچىن؟

موساى پزىشك ۋتى: ئەۋكات خۇمان بەدەستى خۇمان، خۇمان نابوت دەكەين.
ستى كف ۋتى: بەۋاتا بەچ شىۋەيەك؟

خانەخۇي بەم شىۋەيە بۆي پونكر دەۋە: كاتىك تواناى دەستنىشانكردنى رەفتارەكانمان نەبىت ئەۋا بەئاراستەى پېچەۋانە ۋ بەزىيانى خۇمان ھەنگاۋ دەننېن، چۇنايەتى ئەم نمونەيەش لەھاتنى ئىۋە بۆ ۋلاتى "كوش" شاردرارەۋە، ئەم ھاتنەى ئىۋە بۆ كوش بەۋاتا ھەنگاۋ نانە بەپېچەۋانەى بەرژەۋەندىەكانتەن، ھەنگاۋنانىش بەپېچەۋانەى بەرژەۋەندىەكانتەن يەكسانە بەلەناۋبىردنى خۇتان بەدەستى خۇتان. مەگەر فېرەون راۋىژكارى نىيە بۆلەۋەى لىيان پېرسىت ئايا "كوش" چ جۆر ۋلاتىكە، مەگەر "كوش" شارە مۇچەن تا ئىۋە بتوان ھەمويان لەناۋ بېەن.

ستی کف وتی: کاتیك فیرعون نه زانیٲ ولآتی "کوش" چ جور شوینیكه، نهوا منیش كه تانیستا سهردانیم نه کردووه نازانم چونه، نیمه پشت بهیژی سهربازی خوٲان ده بهستین كه لهه موو شوینیكدا سهركه وتنیان به دهست هیئاوه، له راستیدا نیمه هیچ گرنگیه كمان به ولآتی كوش نه داوه.

خانه خوی وتی: تو راست ده كه یت چونكه زۆربه ی كات له میسری خوارویت و میسری سهر و كوشی دراوسی ولآتی خوٲت به هیچ شیوه یه كه له بهرچا و نه گرتووه، به لام وانیه. به لگهش بو ئه مه تو و زۆربه ی ئه فسر و سهرباز دهكانتان له بهشی میسری خوارودا نیشته جین و میسری خوارو له میسری سهر و به باشت ده زانن، له كاتیكدا فیرعونه كانی رابردو پیش ئه وهی له میسری سهر و نیشته جی بین و پایته خته كه یان "تبس" بوو. ئه م فیرعونه "تبس" ی به جی هیشت و باری كرد بو میسری خواروو.

موسای پزیشك وتی: هه لبت نابیت ئه وهش له یاد بكه ین له بهر دوو هوكار پایته ختی میسری گوژی، یه كه م له بهر ئه وهی "رامسیس" زۆر هزی له ته لارگه لی به ردینه، دووه له باكوری میسر دا کریكارگه لیكى زۆر هه ن كه به هه رزان كار ده كه ن. فیرعونیش بو دروست كردنی ته لاره كانی سودی لی وهرده گرتن.

موسا لیی پرسی: مه به ستت له کریكاری هه رزان چیه؟

كابرای خانه خویش وه لامی دایه وه: مه به ستم نوكه ره كانی ولآتی "كوش" ه كه له باكوری میسر و ده روبره ی "دلتا" دا نیشته جی بون و فیرعونیش به کرییان ده گریٲ بو ئه وهی تا ئه وكاته ی په کیان ده كه ویٲ بیگاریان پی بكات. دواى ئه وه كه وته باسكردنی ولآتی "كوش" و به م شیوه یه پونی كرده وه: كوش به لای فیرعونه وه كه له بهشی میسری خوارودا ژیان به سهر ده بات نااشنایه، فیرعون واده زانیٲ پارچه زهویه كه كه ده كه ویٲه باشور و له هه مان ئه و شوینه دا سنوردار كراوه! له كاتیكدا كوش به واتا ته واوی هیلی "ئه فریقا" كه ده كه ویٲه باشوری میسره وه.

ستی کف وتی: هه وت سال له وه وپیش من كوٲه لیك خه لكی "كوش" م له ده روبره ی شه شه مین تاڤكه دا شكست پیهینا و هه مویانم كوشت، به لام

لەولاتی "كوش" دا پەشپىستەكان زۆرن و لەپى كشتوكاڵىيەو بژىوى ژيانيان دابىن دەكەن، هېچ كاتىك پەنا بۆ فەرھودى و جەنگ لەگەل و لاتاندا نابەن.

كابرەى خانەخوئى وتى: كەواتە بەپى گوتەكانى خۆت، بۆچى كوشت و كوشتار دەخەيتە ناو خەلكىكى ئاواو، لەوانەيە بەھۆى شەپەنگىزى چەند ھەرزەكارىك و لەبەر چەند پوداويكى بچوك دەتەوئەت نەتەوئەك لەناو ببەيت، ھەلبەت دەزانم ئەو تەنھا بەلگەيەكە، كە ئامانجى سەرەكى دەست بەسەرگرتنى زىڤرى ئەو و لاتەيە نەھىچى تر.

ستى كف لىي پىرسى: تۆ لەكوئە پەيت بەم بابەتە بردووە؟

پزىشكى خانەخوئى وەلامى دايەو: لىرەدا باسى ھەموو كەسىك و ھەموو شتىك دەكرىت. سەرەپاى ئەو ھەش لەشوينىك كە بەھىچ شىوئەك تائىشتا بىرت لىنەكردووەتەو ناوى "ئاتون موسا" يان بىستوو و من باش دەناسن، ئەگەر بلىم لەشوينىكەو كە نزىكەى سى تا چل پۆژ پىگا بەپى دورە نەخۆشم بۆ دەھىنن بۆئەو بۆيان چارەسەر بكم، باوهرم پىناكەن.

موسا بە پزىشكى خانەخوئى وت: تۆ وت لەشوينىك كە سەد پۆژ بەپىادە دورە تۆ دەناسن؟

خانەخوئىش وەلامى دايەو: بەلى.

موسا وتى: لەوباوەرەدا نەبووم شوئىنك لەمىسردا ھەبىت بۆئەو بىت بۆ ئىرە دەبىت سەد پۆژ بەپى پى بكن، بەراستى پىگايەكى سەير و زۆر دورە؟

ستى كف لەباتى خانەخوئى وەلامى دايەو و وتى: بەلى شوئىنكى ئاوا ھەيە، ئەو ھەمان ئەو پىگايە كە دەبىت ئىمە بىگرىنە بەر و پىي بگەين. ئەگەر ناشزانى كاتىك ئەو پىگايەت گرتە بەر بۆت دەردەكەوئەت كە چ جور شوئىنكە.

خانەخوئىش بەموساى وت: ئىستە بى ئەو ھەش خۆت خوازىارى بىت ئاگادارى دورى پىگاكەى خۆت بوئەت، ھەر ھەدا دەمەوئەت پىرسىارى بۆچونت لەبارەى و لاتىكى دواكەوتوووە لى بكم كە بەمىسرى سەرو بانگ دەكرىت.

موسا وتى: ئەگەر مەبەستت لەمىسرى سەرو ھەمان ئەو شوئەنە بىت كە من چاوم پىيان كەوتوو، جگە لە جوانى و شكۆمەندى ھىچى ترى تىدا بەدى ناكرىت

و به هیچ شیوه یهک ناتوانریت پیی بوتریت دواکه وتوو، خورثاوابونیکی جوان، دیمهنگه لیکی رهنگاوپرهنگی سروشتی زیندووی هیه.

"موسا" ی پزیشک وتی: به پیی شه و نه زمونه ی من له ژیاندا فیتری بوم شه و که سانه ی چاوم پییان که وتوو یان له بیابان بیزارن یان تامه زرووی بیابانن، تانیستا روبه پوی که سینک نه بومه ته وه که بۆچونیکی بیلایه نه ی له باره ی بیابانه وه هه بیئت، به لام ده بیئت بلیم کیو و به رده لانی شه و ناوچه یه له هه ندیک ساته کانی پوژدا، بۆنونه له سپنده یان خورثاوابوندا دیمه نیکی دلرفینیان هیه که له وانه یه له که مترین شوینی شه جیهانه دا بتوانی دیمه نی ناوا به ده ست بهینیت.

موسا وتی: من راهاتوم به وه ی ته ماشا هه له اتن و ئاوابونی خور له ناو به رده لان و کیوه کاندای بکه م.

خانه خوی وتی: زور حه ز ده که م دیمه نی خوره له اتن یان ئاوابونی ئیره ببینیت بۆنه وه ی بزانیته شه دیمه نه ی له بهرچاوتاندا ده رده که ویته چه نیك شه فسوناوی و دلرفینه، له هه مان کاتدا له ماوه ی دوو پوژی یه که له دوا یه که دا دوو دیمه نی هاوشیوه ی یه کتری نابینیت، چونکه هه موو پوژیک ئاسۆ بهر وخساریکی نویوه نمایشی خوی ده کات. ئیمه به منداله کانه مان ده لئین شه و په نگه جوانه ی خورثاوابون به خوره له اتی ده به خشیت و له سه ر کیوه کاندای په نگ ده داته وه پۆشاکیکه که پوژانه له کاتی ده رکه وتنی خوردا له لایه ن خودی "موت" کراوه ته به ری کیوه کانه وه بۆنه وه ی کیوه کان له شه ودا له کاتی ئاوابونی خوردا سه رمایان نه بیئت... ئاتون موسا، له مکاته دا پویکرده "مریت ئاتون" ی کچی که تا شه وکاته بیده نگ گوینی له گفتوگۆی باوک و میوانه کانی ده گرت و پیی وتی: "مریت ئاتون" تیروانیینی تو له مباره یه وه چیه، ئایا تو په یوه ست نیت به دیمه نی هه له اتن و ئاوابونی خوره وه؟

مریت ئاتون به ده نگیی زور ناسک و دلرفین وتی: وایه باببه گیان! کاتیك مندال بوم پییان ده وتم که پوژانه پیش ئاوابونی خور خودای "موت" دیت و بالا پۆشیک ده دات به سه ر کیوه کاندای بۆنه وه ی له کاتی شه ودا سه رمایان نه بیئت، به لام هیچ که سیك پیی نه وتم به چ شیوه یه که به رد سه رمای ده بیئت، چونکه به رد بیگیانه و بونه وهره بیگیانه کان هه ستیان نیه بۆنه وه ی هه ست به سه رما بکه ن، بگره خودی

باوكېشىم كە زانىيارىيەكى زۆرى ھەيە ئەم بابەتەي بۆ پون نەكردومەتەو. "مريت ئاتون" بەزەردەخەنەكەي ئەو نیشاندا مەبەستى لەم دەربېرېنانەي تەنھا گالتەكردن بوو لەگەل باوكېدا.

"موسا" ي پزىشك بە "موسا" ي وت: ھەرچەند تۆ وا خۆت دەردەخەيت كە خۆشت لەدىمەنى ئەم ناوچەيە دىت، بەلام دلنېام ئەم شوينە بەلاي تۆو زۆر سەرنج پاكېشە و ھەموو شتېكى ئەم ناوچەيە بەلاتەو سەرنج پاكېش دىتە بەرچاوت. ئايا ئىرە شكۆمەند و سەرنج پاكېش نايەتە بەرچاوت؟
موسا وتى: لەبەرئەوئەي لەوكاتەوئەي چاوم كەردووەتەو لەناو فېرەوئەند ۲۸ بوم، ناتوانم بۆچونىكى تەواوئەي خۆم لەسەر كۆشك و تەلارەكان بىخەمە پروو.

"ئاتون مريت" وتى: ئايا ئەو شوينە خۆشيت پى دەبەخشىت، ئايا مروؤ لەو شوينەدا ھەست بەخۆشەختى دەكات يان نە؟

موسا وەلامى داىەو: بەھىچ شىوئەيەك ناتوانى شوينىك لەم جىھانەدا بەدى بىكەيت كە بتوانىت بانگەشەي خۆشەختى بىكات، بەلام دەربارەي ئەو شوينەي تىيدا گەورە و پەرورەدە كراوم، دەتوانم بلىم شوينىكى زۆر فراوانە و لەھەموو كۆشك و تەلارەكانى تر باشتەر دروست كراو، بەلام لەھەمان كاتدا مالىكى ھاخىنراو لە ئەفسانەي رقبەبەرايەتى و ئىرەيى و كورت بىنى و بىبەزەيى و دەردىسەرى.

ستى كف وتى: ئەمانەي كە باسى تايبەتەندى كۆشكى فېرەوئەيە و ھەمىشە وابوو و وادەبىت.

"موسا" ي پزىشك وتى: بەتەواوئەي تايبەتەندىەكانىەو، بەلام من بەم شىوئەيە ھەلسەنگاندنى بۆ دەكەم كە لەوانەيە كۆشكىكى زۆر مەزن بىت.

موسا لە خانەخوئى پىرسى: مەبەستت لە مەزنى چىە، زۆر حەز دەكەم بزانم بۆچونى تۆ لەمبارەيەو چىە؟

"موسا" ي پزىشكىش بەم شىوئەيە وەلامى داىەو: من بۆ ھەموو گوتەيەكم بەلگەيەكى سەلمىنراوم ھەيە، بەلگەي سەلماندەكانىش ھەمان ئەو كۆشكەيە كە

²⁸ ئىرەدا مەبەستى كۆشك و تەلارەكانى فېرەوئە.

تۆ ئیستا پیناسەت کرد، چونکە ئەم تەلارە ھەمان ئەو ئەندازیارە نەخشەیی کیشا و دروستی کردوو کە کۆشکەکەیی فیرعەونی بنیات نا، ھەرلەبەرئەوێش دەبیئت مەزن بیئت.

موسا لێی پرسى: ئایا مەبەستان کۆشکی فیرعەون و ئەم تەلارە یەک تەلارساز نەخشەیی کیشاوە و دروستی کردوو؟

"موسا" ی پزیشک وەلامی دایەو: بەلێ. ھەردوکیان یەک تەلارساز نەخشەیی کیشاوە و دروستی کردوو. دوانزە سال لەوێ پێش ئەو تەلارسازە لەگەڵ چەند ھەزار نۆکەرێک ھات بۆ ئێرە بۆئەوێ بەربەستێک لەسەر تاڤگەیی یەکەمدا بۆ فیرعەون دروست بکەن. ئەو تەلارسازە پێی و تم بۆ دروست کردنی بەربەستێک پێویستمان بەبەرد دەبیئت، ئەویش بەچ رادەییەک، ھەلبەت زیاد لەو بەردانەیی کە لەقوچەکیەکانی میسردا بەکارھێنراون!! ئەو وتی ئەم کارە دەکریئت، بۆئەوێ لەدوای دروست کردنی سی خەزینەیی مەزنەوێ ئاوی تێدا کۆبکریتەو و میسر لەوشکەسالییدا دوچاری کەمی ئاو نەبیئت. من نەخشەیی ئەو بەربەستەم بینی کە خودی تەلارساز پێی نیشان دام و زانیم چیتەر هیچ لافاو و ھەلچونیکیی پوباری نیل ھەرەشەئامیز نابیئت، ھەرەھا چیتەر ترسی وشکەسالی نامینیئت، کۆکردنەوێ ئاو لەو پەنگاوانەدا دەتوانیئت ئاوی میسر لەوشکەسالییدا داوین بکات.

موسا لێی پرسى: باشە، ئەو دواي ئەو؟ ئایا ئەو بەربەستە دروست کرا؟

پزیشکی فیرعەون وەلامی دایەو: بەداخەو ھەرئەوێ پێشەکی بەرنامەیی ئامادەکاری سەرەتای دروستی کردنی ئەم بەربەستە فەراھەم کرا، لەناکاو سەر و کەلەیی کاهینانەکان بەتۆماریکەو دەرکەوت، ئەوانە لەگەڵ کۆمەلێک سەرباز و بێریاری نوێی فیرعەونەو چوار دەوری تەلارسازیان گرت و فەرمانیان پێدا بەبێریاری فەرمانرەوا دروست کردنی ئەم بەربەستە راوہستینیئت چونکە کاهینەکان لەوبامەردان لەکاتی دروست کردنی ئەم بەربەستە دەست تێوەردان لەکاروباری نیلدا دروست دەبیئت، ئەگەر دەست لەکاروباری نیلەو بەدەین، ئەوا نیل لیمان توپە دەبیئت و لەئەنجامیشدا خوداکانیش لیمان توپە دەبن و دەبیئتە ھۆی ئەوێ سەرتاسەری میسر لەناکاو وێران بیئت.

"ستی کف" یش لایه نگری کرد و وتی: کاهینه کان پاستیان کردووه، بۆچی دهست له کاروبار و سروشتی نیله وه بدهین؟

خانه خوی بهم شیویه بۆی پونکردنه وه: من و ئەندامانی خیزانه کهم، له خانویه کدا ده ژیاين که له خشت دروست کرابوو، ته لارساز دواي ئەوهی فیرعه ون فرمانی پێدا دهست له دروستکردنی ئەو بهربهسته هه لگرت، ناچاربوو دهست لهو کاره هه لگرت و منیش لهو کاته داوام لیکرد ئیستا هه لی ئەوهی بۆ پرەخساوه که مالیک بۆمن دروست بکات، خۆشبه ختانه ته لارساز پازی بوو به وهی خانویه ک بۆمن دروست بکات، بۆیه نه خشه ی ماله که ی کیشا و خودی خۆشی سه ره پرشتی دروستکردنی ئەو خانووه ی له نزیکه وه له ئەستۆگرت و هه مان ئەو خانووه ی بۆ دروستکردم که تۆ ئیستا تییدا دانیشتیویت. دوانزه سال له وه و پێش سه ره پرای ئەوهی له دروستکردنی بهربهستیک بیبهش بوین، به لام له بهرامبه ردا خیزانه که مان بو به خاوه نی خانویه کی بیوینه که له بهر دروست کراوه.

موسا وتی: ئەمه شکۆمه ندترین ماله که له ته مه نماندا له دواي کۆشکی فیرعه ون چاوم پێی که وتیبت، ده توانی ناوی ته لارسازی ئەم ماله م پێی بلییت.

"ئاتون موسا" وتی: ئەم خانووه ته لارسازی که ناوی!... پزیشک بۆماوه یه ک بێده نگ بوو...

موسا نه یه نیلا قسه که ی ته واو بکات و وتی: ناوی "نف" ی ته لارساز نه بوو؟

بریسکه یه ک له چاوانی پزیشکه وه ده ره پری و وتی: ئەوهی من له هزمدا به دوايدا ده گه رام و ماوه یه که شه و پۆژ پیکه وه له پیناو دروستکردنی ئەم خانووه دا له ته نیشته یه کتره وه داده نیشته ی، تۆ ناو ده زانی؟ به راستی سه یره تۆ له کوپوه توانیت بزانی ناوی ئەو ته لاسازه مه زنه "نف" ه؟

موسا وتی: له کۆشکی فه رمانه وه یی میسر دا "نف" ی ته لارساز نوسینگه یه کی تایبه تی هه بوو، به وا تا ئیستا ش ئەو نوسینگه یه ی هه یه. ئەو هه میشه له نوسینگه که یدا سه ره قالی نه خشه کیشانه، ته لارسازه کانی تر فیری شیوازی کیشانی نه خشه ی ته لارسازی ده کات، نه خشه ده کیشی و به بهرده وای کار ده کات، دواي ئەوه بێده نگ بوو و پۆچووه هزری خۆیه وه، موسا ئەوهی هاته وه یاد

پۇژىكيان لەكاتى گفتوگۇكردن لەگەل "نف"ى تەلارسازدا ئەو پىيى وت
كە "ئاتون" راستىيەكى حاشا ھەلنەگرە.

دواى ئەو "موسا" ش لىيى پرسى: بەچ شىۋەيەك "ئاتون" راستىيەكى
حاشاھەلنەگرە، مەگەر تۆ باوھەرت بە "ئاتون"؟

"نف"ى تەلارسازىش پىيى دەلىت: "ئاتون" يەك ناو، ئىمە لەباتى راستى
ناوى "ئاتون" مان لىئا، لەوانەيە خەلكانى تىرىش ناويكى تىران بۆ ھەلېژاردىت،
بەلام گىرگ نىە چ ناويكى لى دەنرىت، "ئاتون" راستىيە. موسا والىكى دايەوہ كە
ماھىيەتى راستەقىنەى خودا برىتيە لە "راستى" و لەبەرئەوہى تەنھا يەك راستى
ھەيە و نابىت بەدو، كەواتە خوداش تاك و تەنھايە و دوو راستى و دوو خودا
بونى دەرەكى نىە، ئىتر ناوى ئەو خودايە بنىين "ئاتون" يان ھەرنالويكى تىرى لى
بنىين. كەواتە خوداى تەواوى بونەوہرى ئەم سەرزەويە تەنھا يەككىكە
نەويش "راستىيە"

كاتىك "موسا"ى پزىشك ئاگادارى بىدەنگى و پۇچونى ھىزى "موسا" بو، بۆئەوہ
بىھىنئەتەوہ قسەكردن لىيى پرسى: پىم نالئىت تۆ بۇچى ناوت "موسا" يە، بۇچى تۆ
ناويكى تەواوت نىە و نىوہ ناويان لىئاويت؟

ئەم پرسىيەرەى پزىشك بوبە ھۆى بچرانى پۇچونى ھىزى موسا و وتى: "ئىخاس
ئامون"ى دايەك ئەم ناوہى لىئام، لەبەرئەوہ نىوہ ناوى لىئاوم بۆئەوہى لەدوايىدا
تەواوى بىكات، بەلام فىرەون كە خۆى بەخاوەنى ھەموو شتەك بگرە ناويش
دەزانى، بۆيە ئەم نىوہ ناوہى بۆ دەستنىشان كىردم تا لەدەوايىدا تەواوى بىكات،
ھەرلەبەرئەوہش ناوم بەنىوہ و ناتەواوى مايەوہ.

ئەم گفتوگۇيە ئاويكى ساردى بەسەر ئەو دانىشتەدا پىشت، بگرە خانەخويش
قسەى نەكرد بۆئەوہى دىرژە بەقسەكانيان نەدرىت.

دواى ماوہيەك "ستى كف" وتى: ئەى شازادە لەم كۆبونەوہيەدا، ھەموومان
متمانەمان بەيەكترى ھەيە و دەزانين ئەوہى لەم دانىشتەدا باسكرا ناپواتە دەرەوہ،
سەرەراى ئەوہش ھەندىك گوتەش ھەيە باشترايە دەرەبىت، بۆيە بەباشى دەزانم
ھەموو شتەك نەخەينە پرو، ھىوادارم قسەكانم دلگىرانت نەكات.

كاتىك كۆتايى بەمگفتوگۆيە ھات، "موسا"ى پزىشك خۆى ھەلدايە نيۋەندى
گفتوگۆكەيانەو ۋ بابەتى گفتوگۆكەى گۆپرى ۋ لەموسا پرسى: بەھەرھال گۆيمان
لەو ۋو ۋە باسەت كەرد، ئەى نيۋە ناۋەكەى تر چيە.

موسا ۋتى: لەبەرئەو ۋى دايكەم سەرکەۋتى لەتەۋاۋكەردنى ناۋەكەمدا نەھىنا
بەباشى دەزانم ھەر ئەۋەبىت كە ھەيە.

"ستپ ئاتون"كە تا ئەۋ ساتە گۆى لەگوتەكانى ھاۋسەرى ۋ ميۋانەكان دەگرت،
ھاتە گۆ ۋ ۋتى: ئىمەى بەتەمەنەكان تەنھا دەربارەى ئەۋ بابەتەنە دەۋيىن كە
خۆمان ھەزەمان لىيەتى، لەكاتىكدا دوو كەس لەم كۆپەدا لاۋن "موسا"ى ميۋانى
خۆشەۋىست ۋ كچەكەم "مريت ئاتون"ىش لەم كۆپەدا بەشدارن، با پىيان پىيىدىن
ئەۋانىش تىپروانىن ۋ ھەلسەنگاندەكانى خۆيان بىخەنە پوۋ، بۆئەۋى ئىمەش باشتر
ئاشناى تىپروانىن ۋ شىۋازى بىر كەردنەۋە ۋ ھەلسەنگاندەكانىيان بىن.

ھاۋسەرى "ئاتون موسا"پوى كەردە كوپرى لاۋ ۋ ۋتى: ئەمشەۋ تريفەى مانگە،
مانگ بەھەموۋ جوانىەكەۋە لەكىۋ ۋ پوبارەۋە ھەلدىت. "مريت ئاتون"ى كچىشم
دەبىتە پىيەرت بۆئەۋى ئاشناى خانو ۋ باخىك بىت كە "نف"ى تەلارساز بۆى
دروست كەردوين. ھەرۋەھا بۆئەۋى دىمەنى دلفىن ۋ لەيادەنەچوى دەۋرۋبەرمان
لەژىر تريفەى مانگدا تەماشا بىكەيت ۋ لەھزى خۆتدا بەجۋانى ۋىنەى بىكىشىت.

"موسا"ش بەدەم سوپاسكەردنەۋە ھەستايە سەپى ۋ لەگەل "مريت ئاتون"ى
كچى خانەخویدا بۆ بىننى خانو ۋ باخ پۆشتەنە دەرەۋە.

كاتىك دوو نامۇ بەيەكتەر ئاشنا دەبن

"مىرىت ئاتون"ى لاو "موسا"ى بىرد بۇ ناو باخ، گەشتە لاي پلىكانەكە و موسا بىردە بەشى خوارەۋە پلىكانەكە و وتى: لەم شوپنەۋە ھەروەك چۆن بەچاۋى خۆت دەبىنى پوبارى نىل ئاشكرا و ديارە.

موسا لىي پىرسى: بۆچى لىرەدا پلىكانەيان دروست كىردۈۋە؟
 "مىرىت ئاتون" وتى: ئىستا تىدەگەيت، لەبەرئەۋە دەمەۋىت لەم رىگايەۋە بىتەمە شوپنەك كەبەلاتەۋە زۆر سەير بىت.

لەناكاۋ دىمەنى پەرستگايەكى پاىبەردىنى پەش سەرنجى موساى بەلاى خۆيدا راكىشا و وتى: خۇ ئەۋە پەرستگايە.

مىرىت ئاتون وتى: ھەز دەكەيت بىرۈنە ناو ئەۋ پەرستگايەۋە؟
 موسا سەرى بەھىماى بەلى راۋەشاند، دۋاى ئەۋە پىكەۋە پۇشتە ناو پەرستگايەۋە. موسا تىگەشت كە پاىەكانى پەرستگا ھەمويان بەبەردى پەش دروست كىراون، بەلام زەۋى ئەۋ پەرستگايە بەردى سىپى تىدا بەكار ھىنراۋە و بىمىچەكەشى بونى دەرەكى نىە! بىمىچى پەرستگا ۋەكو ئاسمان درەۋشاۋە بوو كە مانگ لەناۋيدا خۆى دەنۋاند.

موسا لىي پىرسى: بۆچى ئەم پەرستگايە بىمىچى نىە؟
 "مىرىت ئاتون" وتى: ئەم پەرستگايەيان دەقاۋدەق ۋەك پەرستگاكانى رابىردو دروست كىردۈۋە، لەۋ سەردەمانەدا پەرستگاكانى مىسر بەۋشۈۋە بىمىچيان نەبوو.

موسا لىي پىرسى: تۆكە ناوت "مىرىت ئاتون"ە، ئايا تۆش خودا كۆنەكان دەپەرستى؟

"مریت ئاتون" كە تاو كاتە لە "موسا" پانە مابوو لەوكاتەدا تەماشایەكى سەر تاپای كرد و بۆ ماوەیەكیش بەوشیوەیە تەماشای كرد دواى ئەو وەتە: دودلەم لەوێ كە دەمەوێت پیتی بلیم!

موسا لێی پرسى: بۆچی دودلە؟ وەلامى پرسىارەكەم بەدەرەو.

مریت ئاتون وەتە: تۆ كە سێكى ئاسایى نیت، لەبەرئەوێ لەكوێشكى فەرمانزەرە وایەو لەگەڵ هێزێكى سەربازى میسردا هاتوێت بۆ ئێرە، بەركەش وا دییتە بەرچاو كە تۆ سازادەى فیرەو نیت، سەرەپای ئەوێ من تائىستا چاوەم بە سازادەى كە نەكەوتوو.

موسا پرسى: هەرئەوێش ھۆكارى دودلە تۆیە؟

مریت ئاتون وەتە: بەلێ.

موسا لەنیو پەرستگایەكى بى بنمىچدا تەماشایەكى ئاسمانى كرد، ئاسمان سایەقەبوو و مانگیش بەپێى پێویست پەرستگای پوناك كردبویەو. لەوكاتەدا موسا نۆقى بىر و ئەندیشەكانى خۆى بوو، كاتێك "مریت ئاتون" ی رێبەرى بانگى كرد پراوەشا و هاتەو سەرخۆى.

مریت ئاتون پێى وەتە: پێش ئەوێ پێكەو بڕۆینە شوینەكانى ترەو بەئەنقەست تۆم هینايە ناو ئەم پەرستگایەو بۆئەوێ جواترین شوینت پێى نیشار، بەدەم، ئەم پەرستگایە بەپێى سەلیقە و داخوایەكانى دایكەم دروست كراوە. دایكەم ژنیكى ئایندارە و حەزى دەكرد بۆ پەرستەن پەرستگایەكى لێو نزیك بیت بۆئەوێ نوێژى تیدا بكات.

موسا لێی پرسى: دایكەم باوەرى بەچ ئاینێكە كە ئەم پەرستگایە بەم شیوەیە دروست كردوو.

مریت ئاتون وەتە: بیروباوەرى دایكەم وەك ئەوانەى رابردوو و زۆر جیاوازه لەبیروباوەرى خەلكى ئەم سەردەمە. ئێمە بیستومانە كە خداكانى ئێو لە میسرى خوارو و ناوچەى "دەلتا" خداكانى ئێمەیان شكست پێھێناو، بەلام ئێمە لەم ناوچەیدا نەمانھیلا خداكانمان كە لەناوچەكانى ئێو دا شكستیان خواردوو، دەرېكړین، بۆیە ئێمە هەمان ئەو خدا شكست خواردوانەمان پاراستوو،

لەبەرئەوهی دەمانزانی ئەم خودایانە جگە لەمیسری سەر و هیچ شوینیکی تریان نیە بۆی بپۆن. خوداکانی ئێمە لەبەرامبەر خوداکانی ئیوودا شکستیان خوارد، ئەو کارێکی پون و ئاشکرایە، بەلام هەمان ئەم خودا شکست خواردوانە خزمەتییکی زۆریان بەمیسر گەیاندوو و بونە هۆی سەرکەوتنی بەرەکەت و شانازی میسریەکان، هەر لەبەرئەوهش دەبیّت بەرگریان لێ بکریّت.

موسا وتی: دایکت کە داوای کردوووە ئەم پەرستگایە بۆ دروست بکەن، بەدنیاییهو بەلگەیهکی بۆ بێ بنمیچی ئەم پەرستگایە هەبوو. وانیە؟ مریّت ئاتون وتی: تەنھا لاسایی کردنەوهی پەرستگا کۆنەکانە.

موسا لێی پرسى: تۆش وەکوو دایکت خودا کۆنەکان دەپەرستی؟ مریّت ئاتون وتی: بەلێ، منیش وەکوو دایک و باوکم خودا کۆنەکان دەپەرستم... داوای ئەوهی مریّت ئاتون بەردەوامی بەگوتارەکانی خۆی دا و وتی: هیزەکانی فیرعەون هاتن بۆ میسری سەر و کوشت و کوشتاریان خستە نیو ئەو کەسانە بابرێان بەخوداکانی کۆن بوو، بەلایەنی کەم پیت بنایە بەهەرشوینیکی ئەم زەویەدا پیت لەخوینی خەلکیهوه دەگەوزا، ژن، پیاو، مندال هەموویان بەشمشیر لەت و پەت کردبوو، بەشیوهیهک کاتیک سەربازەکان ئەو ناوچانەیان بەجی هیشت ئەو ناوچەیه بێ دانیشتوان مایهوه و چۆل بوو. کەواتە پیت هیشی فیرعەون بۆ سەر ئەوانە میسەر سەر بەدریژی پوباری نیل خودا کۆنەکانیان دەپەرست کە سەدان گوند و ئاواپی و جوتیارانی چالاکی تیدا دەژیا، بەلام سەربازەکان گوندەکانیان وێران کرد و خەلکەکانیان کوشتن و بەرەمەکانیان بەتالانی بردن، مالهکان وێران بون و کێلگەکان و شک بون و ئەو ناوچە دورودریژە گۆرا بە بیابانیکی و شک. سەیر لەوه‌دایە دژمنایەتی فیرعەون لەبەرامبەر ئەم جۆره خەلکانەدا دژمنایەتیەکی بێ بنەما و کوێرانە بوو، بۆچی؟ لەبەرئەوهی بەلایەنی کەم دەیتوانی سود لەهیزی لاوه‌کانیان بۆ کارگەلیکی زۆر وەرگریّت بەتایبەت بۆ گواستنەوهی بەرد کە حەزی لەبنیات نانی کۆشکە بەردینەکان بوو. بەلام ئەمەشی لەبەرچاو نەگرت، بەراستی هزریکی کویری هەبوو و ئەوانیشی کوشت. ئیستا ئەم موسا تۆش لێم دەپرسی باوەرم بەچ خودایەکە. من نەمدەویست بزانم تۆ باوەرت

بەچ خودايەكە، دەتەوئەت بېيانوئەك بۇخۇت بدۆزىتەو و بەناونىشانى كوپرى
فیرەون بمکوژیت.

موسا وتى: نەخیر وانیە، نەمدەویست بزانم تۆچ بیروباوەرئەکت ھەيە، ھەرودھا
نەمدەویست لەپەرنى ئەم پرسىارەمەرە ھەندىك بەلگەت لى بەدەست بەئینم. بەھیچ
شیوئەيەك وان نەبوو.

"مریت ئاتون" تەماشایەكى "موسا" ى کرد دواى ئەو پوی لى وەرگێرا.

موسا لى پرسى: "مریت ئاتون" ئایا تۆ پقت لەمنە؟

مریت ئاتون وتى: بۆچى پقم لیت بىت، تۆ میوانى ئیمەیت و تائەوكتەى
میوانمان بیت بەرپەرز و خوئەویستىو مامەلەت لەگەلدا دەکەین، بەلام ئەوئەش
بزانە تائىستە ئەم جوړە گفتوگۆیانەم لەگەل ھیچ میوانیکدا نەکردوو، تۆ تاکە
میوانیکیت کە لەگەل مندا تەنھا بىتەدەرەو و وەك کەسیكى نەئینى پارپەرز و خوئمانە
مامەلەى لەگەلدا بکەم. کاتیک تۆ گفتوگۆت لەگەل باوکمدا دەکرد وتت فیرەون
لەگەل تۆ و دایکتدا میهرەبان نەبوو و ئەوئەش تاکە پالەنرێکە کەواى لەمن کرد ئەم
جوړە گفتوگۆیانەت لەگەلدا بکەم و ھۆکارەکەى بزانم. ھەمان ئەم دژمنایەتیەى
فیرەون لەگەل دایکتدا ئەو بویرەى بەمن بەخشى بەوشیوئەيە لەگەل تۆدا
دەربارەى ھەندىك بابەتى تاییبەت و دەرونى بدویم.

موسا وتى: کەواتە بۆچى ناوى خوداکەى خۆت لى شاردمەرە و بەم بۆنەيەو
پەپرەوى چ جوړ خودايەك دەکەیت؟

مریت ئاتون وەلامى دایەو: فیرەون لەگەل دایکتدا ژيانى ھاوسەرى پیکھینا و
تۆش بەرھەمى ئەو ژيانى ھاوسەریەتیەى و خوئینى فیرەون لەخوئنبەرەکانتدا
ھاتوچۆ دەکات. بەلام لەبەرئەوئەى دەرنام فیرەون چ تیروانىنىكى لەبەرنامبەر
خوداکاندا ھەيە، بۆیە ناچاربوم ناوى خوداکەمت پى نەئیم، باوکت تەواوى خەلکى
ئەو ناوچەيەى کوشت. لەوانەيە پۆژیک بىت تۆش ھەمان کار بکەیت.

موسا وتى: راستیەکەى ئەوئەيە سەرەپای ئەوئەى من بەشازادە بانگ دەکەن، بەلام
كوپرى فیرەون نيم!

مریت ئاتون وتى: تۆ کوپرى فیرەون نیت؟

موسا بهسه‌ری وه‌لامی نه‌خیری دایه‌وه.

ئه‌مجاره‌یان "مریت ئاتون" به‌شیوه‌یه‌کی تره‌مان پرسیاری لیکرده‌وه و وتی:
مه‌گهر باوکت ژيانی هاوسه‌ری له‌گه‌ل دایکتدا پیک نه‌هیناوه؟
موسا وتی: با، ژيانی هاوسه‌ری له‌گه‌لدا پیکهیناوه!
مریت ئاتون وتی: که‌واته خوینی فیرعهون له‌خوینبه‌ره‌کانتدا له‌حالی
خۆراشاندايه، وانيه.

موسا وتی: نه‌خیر، له‌به‌رئه‌وه‌ی من کوپی فیرعهون نیم!
مریت ئاتون وتی: ئه‌مپۆ به‌گوێکانی خۆم بیستم "ستی کف" فهرمانده‌ی هیژی
سه‌ربازی وتی تۆ کوپی فیرعهونیت.

موسا بۆی پونکرده‌وه: دلنیا به‌له‌وه‌ی که من کوپی فیرعهون نیم، ئه‌مپۆ زۆرباش
ده‌توانم په‌ی به‌وه به‌هم که فیرعهون پێش ئه‌وه‌ی بزانیئت دایکم "ئاتون" په‌رسته
خۆشی ویستوه، دواي ئه‌وه‌ی ئاگاداری ئه‌وه بوو که دایکم ئاتون په‌رسته
کوشتی، به‌راستی دایکم ئاتون په‌رست بوو و ده‌یویست له‌هه‌لیکی گونجاودا
ناوی "ئاتون موسا" م‌لی بنیئت، به‌لام فیرعهون پێی پێ نه‌دا... "مریت
ئاتون" له‌وکاته‌دا زۆر به‌تیپرامانه‌وه گوئی لیگرتبوو و "موسا" ش به‌رده‌وامی دا
به‌قسه‌کانی: له‌کۆشکی فهرمانپه‌رواییدا کاهینی مه‌زن که ناوی "ئامون تپ" بوو
ئه‌ویش به‌هه‌مان شیوه "ئاتون" په‌رست بوو. کاهینی مه‌زن ده‌سته‌لات و
کاریگه‌ریه‌کی ته‌واوی به‌سه‌ر کاهینه‌کانی تری کۆشکدا هه‌بوو، تا ئه‌وکاته‌ی په‌ییان
به‌وه برد که ئه‌و "ئاتون" په‌رسته و دواي ئه‌وه‌ی فیرعهونیان به‌گوزارشتیک لی
ئاگادار کرده‌وه، ئه‌ویش درێخی نه‌کرد و سه‌ری بپاوی له‌ناو سه‌به‌تیهدا بۆ ناردم،
بۆئه‌وه‌ی تیمگه‌یه‌نیئت هه‌رکه‌سیک "ئاتون" په‌رست بیئت ئه‌وه سزاکه‌یه‌تی.

دواي ئه‌وه‌ی موسا دوپاتی کرده‌وه: تۆ وات ده‌زانی بۆئه‌وه هاتوم تا سیخوپی
به‌سه‌ر ئیوه‌دا بکه‌م! به‌لام ئیستا دلنیا به‌له‌وه‌ی که ئه‌وه تۆیت گیانی منی
له‌ده‌ستدايه نه‌ک من.

مریت ئاتون لیی پرسی: به‌چ شیوه‌یه‌ک من گیانی تۆم له‌ده‌ستدايه.

موسا وتى: ئەگەر تۆبە "ستى كەف" بلىيت موسا "ئاتون" پەرستە و ئەوھى لەبارەى داىك و باوكم بۆم گىرپىتەوھە كە زۆر نەيىنى ئامىزە، ئەوھى لىئاگادار بگەيتەوھە، ھەرۈھە ئەوھى بۆ بگىرپىتەوھە كە بېرىار بوو ناوې "ئاتون موسا" لەخۆم بنىم، داوې ئەوھە لەسەر تەختى فەرمانرەوايى فەرەوندان دانىشم، بەدلىنبايىيەوھە "ستى كەف" يەكسەر فەرمانى دەستگىر كردنم بۆ دەردەكەت و پروانەى فەرەوندەكەت، بۆئەوھى ئەو سزايەى پىيى نىشان دام بەسەر منىشدا كەردارى بگەت.

مرىت ئاتون لىي پەرسى: ئەى موسا خۆت دەترانى ئاشكرەكردنى ئەم جۆرە نەيىنبايە چ كىشمەكىشكە لەداوې خۇيانە دەھىنن، بۆچى منى لى ئاگادار دەكەيتەوھە؟

موسا وتى: ھەرئەوھى ئەمپۇ چاوم بەتۆ كەوت ھەستەم بەوھەكرد لەنيو ئەو ھەموو كەسانەى تائەمپۇ چاوم پىيان كەوتووھە و مامەلەم لەگەلدا كەردن، تۆتەنھا كەسىكىت كە دەتوانم مەمانەى پى بگەم و دلىناشم لەوھى بۆ ھىچ كەسىكى ناگىرپىتەوھە.

مرىت ئاتون بىدەنگ بوو.

"موسا" ش كەمىك لىي دور كەوتەوھە و پىيى وت: كەواتە بەيىنىنت جۆرىك ھەستى نامۆ لەمندا وروژا، ھەستىك كە زۆر خوشحالى كردم.

مرىت ئاتون وتى: لەوھىكە بومە ھۆى ئەوھى نەيىنەكانى خۆتەم بۆ بگىرپىتەوھە داوې لىبوردن لىدەكەم، بەلام بە يىنىنت زۆر خوشحال بوم.

موسا وتى: ئەوھە ھەمان ئەو پەستىيە بوو كە دەمويست بىلەم بەلام بەنيوھە چلى ھىلامەوھە.

مرىت ئاتون وتى: ئىستاش كاتى ئەوھىيە لەم پەستگايە بېرۈنە دەروھە...

ئەو دوانە چۈنە سەر تروپكى بەرزاىيەك كە پروبارى نىل لەبەردەمياندا خرۆشان رىگاي خۆى گرتىبووھە بەر.

موسا تەماشایەکی "مریت ئاتون" ی کرد و وتی: لەو ساتەوێی تۆم لەو ژورەدا
بینی و باوکت تۆی پێناساندم، هەست دەکەم لەو ساتە بەدەواوە هیژیک من
بەئاراستەیی تۆدا پەلکێش دەکات، حەز دەکەم جاریکی تر چاوم پێت بکەوێت.
مریت ئاتون وتی: ئەو موسا منیش هەمان هەستی تۆم هەیە، بەراستی
هەستیکی هەبەشی سەیر لەنیوانماندا هەیە.

موسا لێی پرسى: بۆچی سەیرە؟

مریت ئاتون وتی: سەردەمانێک چیرۆکیان بۆ گێڕامەو، بیستم پۆزیکیان کۆر
و کچیک لەشوینیکیدا چاویان بەیەکتەری دەکەوێت، ئەو دوانە بێئەوێ پێشوەخت
ئاشنایەتیان لەگەڵ یەکتەردا هەبێت ئاشقی یەکتەری دەبن، من وەک ئەفسانەیهک گویم
لەم چیرۆکە دەگرت و هەرگیز لەو باوەرەدا نەبوم دوو کەس بێئەوێ چەندجارێک
چاوپێکەوتن لەگەڵ یەکتەردا بکەن بتوانن بەوشیوەیە شەیدای یەکتەری بن، بەلام
هەمان ئەو ئەفسانەیه بەشیوەیهکی راستەقینە بەسەرخۆمدا پۆدەدات، بەراستی من
خوایاری تۆم. هەلبەت بابەتیکی تریش هەیە، دایک و باوکیشم پێشتر یەکتەریان
نەبینیبوو، بەلام دواى ئەو ئاشقی یەکتەری دەبن و زۆریش خوشحالن، نازانم ئایا
دایک و باوکم دەتوانن پەى بەو بەن کە چ هەستی بەسەر من و تۆدا زال بوو؟
موسا وتی: تۆ راست دەکەیت ئەوان بێئاگان لەو هەستەى بەسەر من و تۆدا زال
بوو، بەلام دەمەوێت بڵێم وەک بڵێی سائەیه تۆ دەناسم...

"مریت ئاتون" ییش هەمان پرستەى دوبارە کردەو.

لەناکاو موسا بەترسەوێ خۆی کێشایە دواوە و وتی: پێم بڵێ ئایا تۆ
دەستگیرانی هیچ کەسیک نیت؟

مریت ئاتون وتی: نەخیر، بۆچی ئەم پرسیارەم لێ دەکەیت؟ مەگەر نازانی
لەسەر تاپای میسردا هیچ خێزانێک نامادە نیە پەيوەندى خێزانى لەگەڵ "موسا
ئاتون" ی پزیشک لەبەر هەمان زاراوەی "ئاتون" بەرقەرار بکات، هەرکەسیک
ناوی "ئاتون" ببیستێت هەلدێت چ بگات بەوێ کەسى خوایین کچی
خێزانیکى "ئاتون" ی بێت!

موسا وتى: بەلەم مەن ئەو ئاۋەم خۇش دەۋىت، بەلەي مەنە باشترین ئاۋ
ھاۋشېۋەي ئاۋى "ئاتون"ە.

مىرىت ئاتون لىي دەپرسىت: ئەي موسا كەسوكارەكەت ئارازى ئابىن لەۋەي
پەيۋەندى خىزانى لەگەل كچىكى "ئاتون"ىدا پىك بەيىنىت؟

موسا وتى: كەسوكارم لەژياندا نىن تا نەپەزايى خۇيان لەمبارەيەۋە دەرىپەن، نە
دايىم زىندوۋە و نە باۋىك، لەبەرئەۋەش ھىچ پىگىرىك لەبەردەم پىك ھىنانى ژيانى
ھاۋسەرى مەن لەگەل تۇدا بەدى ئاكرىت.

دۋاي ئەۋە لە "مىرىت ئاتون"ى پىرسى: ئايا ئامادەيت ژيانى ھاۋسەرى لەگەل
مندا پىك بەيىنىت؟

مىرىت ئاتون سەرى دانەۋاند و زەردەخەنەيەكى كىرد.

موسا وتى: كەۋاتە لەم ساتە بەدۋاۋە مەن و تۇ دەستگىرانى يەكتىن، ھەلبەت
بەمەرجىك دايىك و باۋىك ئارازى بىن.

مىرىت ئاتون وتى: باۋىك مەن زۇر خۇش دەۋىت و ھەمىشە ھەل دەدات خۇشچالەم
بىكات، بىگومان ئەۋىش بەم پەيۋەندىەمان ئارازى دەيىت، چۈنكە بەپىياۋىكى چاك
ھاتىتە بەرچاۋم.

موسا وتى: ئەي "مىرىت" مەن پىياۋىكى چاك نىم.

مىرىت ئاتون وتى: ھىچ پىياۋىك ئاتوانىت پەي بەۋە بىبات كە ئايا پىياۋىكى چاكە
يان خراپ، بەلكۈ ئەۋە كەسانى تىرن كە پەفتارەكانى ھەلدەسەنگىن و پەي بەۋە
دەبەن كە مۇۋىكى چاكە يان خراپ.

موسا لىي پىرسى: ئايا كاتىك خۇم كىرد بەمالى ئىۋەدا پەيت بەۋە بىرد كە مەن
پىياۋىكى چاكە يان خراپ؟

مىرىت ئاتون وتى: بەلى.

موسا وتى: ئەي كەۋاتە بۇچى لەمەن بەگومان بويىت؟

مىرىت ئاتون وتى: لەبەرئەۋەي ئەم دىدار و ھەستە دوو شتى چاۋەرۋان نەكراۋ و
كوتوپر بوو، بۇيە كەمىك تىكى دابوم، ۋەك ھەۋرە گرەم، ۋەك ھەلەتتى خۇر، كاتىك
كوپرى فىرەۋنم لەمالى خۇماندا بىنى، ھەموو ئەۋ كارەساتانەي بۇم باسكىردى

هاتنهوه یادم، بهلام کاتیک خۆتم بینى ههستیكى باش له مندا دروست بوو، بهلام نادیار و پرسیار و روژین بوو كه بۆچى هاتووو بۆ مالى ئیمه؟ ههركهسیكى تر لهباتى من بوايه هه مان تیروانىنى لا دروست دهبوو، دوژمنايهتى فيرعون لهگهڵ "ئاتون" پهستهكاندا گهشتوووته پادهیهك بگره چونی كۆپهكهى بۆ ههرشوینيك ترس دروست دهكات... دواى ئهوه مريت ئاتون وتى: ناتهویت باسى سهردهمى مندالى خۆتم بۆ بکهیت؟ باسى "ئىخاس ئامون" ى دايکتىم بۆ بکه.

موسا وتى: من تاكه ئيشق و هیواى دايكم بوم، کاتیک ورده ورده گهوره بوم و خۆم ناسى "ئامون تپ" کاهینى مهزنى ناسى و زۆر پێیهوه پهيوهست بوم، ئهويش لهکانگای دلیهوه منى خوشدهويست، پۆژيکیان لهگهڵ تهلارسازی مالهكهى ئیوهدا "نف" لهکه ناره جوانهكهى پوبارى نیلدا پیاسه مان دهکرد، کاتیک گهشتینه شوینیکی دیاری کراو "نف" ى تهلارساز پاوهستا و نهینییهکی زۆر مهزنى بۆ گیرامهوه. دواى ئهوه لهشوینیکیدا لهگهڵ کۆپيکی فيرعوندا بهشهر هاتم و بهداریک شمشیرهکم لیسهندا! و دهستیکی شکاند، فيرعون بهم پهفتارهم زۆر توپه بوو و منى بهناوى فهرماندهی گالیسکه وانان، كه لهپاستیدا بهناوینیشان دورخستنهوهم لهکۆشك، ناردمى بۆ ئیره و چیت پریم پینادریت بگهپیمهوه بۆ پایتهخت.

"مريت ئاتون" تهماشای ئاسمانى کرد و دهستی بۆمانگ راکیشا و وتى: ئیستا کات گهشتوووته نیوه شهو و چهند کاترمیریکی تر پۆژ دهبیتهوه، ئیستا چى بکهین؟

موسا وتى: تۆ بلى چى بکهین؟

مريت وتى: تۆ پرۆ لهبارهى منهوه گفتوگۆی لهگهڵدا بکه.

موسا لیى پرسى: دهبیئت سهرتا دلنیا بم لهوهى ئایا بهپاستى منت دهویت، بۆئهوئى لهلاى باوکت داواى دهستی تۆی لیبکه؟

مريت ئاتون وتى: بهلى دلّم گهواهى ئهوهم بۆ دهوات كه تۆم دهویت و لهتۆ باشتريشم دهست ناکهویت.

موسا لیى پرسى: بهبۆچونى تۆ چ کاتیک دهتوانم لهبارهى تۆوه لهگهڵ باوکتدا گفتوگۆ بکه؟

مریت ئاتون وتی: ھەر ئیستا.

موسا پرسى: مەگەر تا ئیستا نەخە وتوو؟

مریت ئاتون وتی: تا من نەگەر ئیمەو بۆلایان ناخەون، سەرەپای ئەو ش باوکم لەگەل "ستی کف" دا ئەو نەندە قسەى ھەیه لەگەلیدا بیکات کە بەم زوانە ماوەى ئەو ەى نابیت بخەویت، گەرچی ئەودوانە لەپروى دەرونیەو لەگەل یەکدا زۆر جیاواز و دژبەیکەن، بەلام لەھەندیک بابەتەدا ماوەیەکی زۆر درێژ دەکیشیت.

موسا پرسى: دوو کەس کە لەپروى دەرونیەو دژى یەکتا بن، بەچ شیوەیەک دەتوانن ئەو ھەموو ماوەیە لەگەل یەکترا بدوین؟ ئەو بەلاتەو سەیرنیه؟

مریت ئاتون وتی: باوکم لەپروى دەرونیەو کەسیکی نەرمونیانە، ئەم نەرم و نیانیە لەپیشەى پزیشکیەو سەرچاوە دەگریت، بەلام "ستی کف" کەسیکی زەر و بیبەزەییە کە تائىستا سەدان کەسى بەدەستى خۆى کوشتوو بیئەو ەى بەداخ بیت لەبەر امبەر ئەو پەفتارەى لەبەر امبەر مرقدا دەینوینیت، بەلکو تاوانکردن بەبەشیک لەشانا زیەکانى لەقەلەم دەدریت! مریت ئاتون دواى ئەو وتی: بەلام باوکم بەرادەیک بەبەزەیی و میھرەبانە کاتیک لەشویئیکەو تیدەپەریت جوان لەدەورو بەرى خۆى ورد دەبیئەو بۆئەو ەى نەو کوو مۆچەیک لەکاتى کیشانى خۆراکەیدا بشیلت.

دواى ئەو لەناکاو بابەتى گفتوگۆکەى گوپی و وتی: خۆزگە بتوانیا یە لیڤە بمیئیتەو!

موسا وتی: سبەى لیڤە دەپۆم، بەلام بەلینت پیدەدەم دەگەر ئیمەو و بگرە سوریشم لەسەر ئەو ەى بگەر ئیمەو..... دواى ئەو موسا ئەنگوستیلەیکى لەپەنجەى خۆیدا دەرھینا و وتی: مریت! ئەم ئەنگوستیلە بەلامەو زۆر بەھادارە، بگرە بەلای منەو بەھادارترین شتە، چونکە سالانیکە لەپەنجەى دایکەدا بوو و ئیستاش بەناونیشانى ئەنگوستیلەى دەستگیرانداری پیشکەشى تۆى دەکەم، بۆئەو ەى بیکەیتە پەنجەتەو.

مریت ئەنگوستیلەیکى ماچ کرد و وتی: سوپاست دەکەم، ئیستاش کاتى ئەو ەى ھاتوو قسە لەگەل باوکەدا بکەیت... مریت کەوتە پى و "موسا" ش ویستی لەگەل

ئەودا بېرات، بەلام "مریت" پىئەدا و بەم شىۋەيە بۆي پونكردهۋە: باشتروايە بەتەنھايى بمبىنن و توش بەتەنھايى بېرۆ. موسا چەند ساتىك دواي ئەۋەي "مریت" كەۋتە پى، ئەۋىش پىگاي مالى "ئاتون موسا" ي گرتەبەر، كاتىك لەمالى "موسا" ي پزىشك نزيك بويەۋە، دەنگى گفتوگۆي لەناو مالەكەدا بىست، "ستى كف" و "ئاتون موسا" ي پزىشك سەرقالى گفتوگۆ بون و دەنگىشيان زۆر پون و ئاشكرابو، موسا لەھەمان ئەو شۆيئەدا پراۋەستا تا كۆتايى بەو گفتوگۆيە نەيەت، خۆي نەكات بەژوردا...

ستى كف دەيوت: ئاتوانم لەبارەي شتىك بدویم كە ئەزمونم تىيدا نەيىت، بەلام ئەگەر لىم بېرسى چەند چەرخ لەژىر گالىسكەدايە و قەبارەيان چەنىكە، دەتوانم بۆماۋەيەكى دورودىژ لەبارەيەۋە بدویم، بەلام ئەگەر سادەترىن پىرسىي پزىشكىم لى بكەيت، بىدەنگ دەبم.

ئاتون موسا وتى: زۆرجار ئارەزوى ئەۋەم دەكرد تۆ پزىشك بويىتايە، دۆستىكى كۆن و پزىشكىكى دودل!

ستى كف لىي پىرسى: لەچ پويەكەۋە ئەم ئارەزۋەت بۆ خواستم؟
موسا پزىشك وتى: چونكە ئەو وردىبىنى و دودلىيەي ھەتە بەكەلكى پزىشكى دىت و دەبويە يەكىك لەگىرنگىر پزىشكەكان، منىش پىشكىرى بىرۋچۈنەكانتەم دەكرد، ھەرۋەھا لەپوى زانستى پزىشكىيەۋە پىشتر شىستت دەيىنا و لەخەو و خەيالدا نەدەمايتەۋە.

ستى كف وتى: مەبەستت لەخەو و خەيال چىە؟
ئاتون موسا وتى: مەبەستىم ئەۋەيە ئەۋەندە دەۋرو و خولى ئەفسانەكانت نەدەدا، بەلكو لەباتى ئەفسانە پەيت بەپراستىيەكان دەبرد و بەئاپاستىي گەشە و پىگەشتن ھەنگاوت دەنا، باۋەرھىنان بە ئەفسانەكان مەۋق بەرەۋ گەندەلى و لەناۋچون دەبات، ستى كف وتى: پىم بلىي بەچ شىۋەيەك بىرۋچۈنىك دەتوانىت مەۋقنىك لەناو بىيات؟

"موسا" ي پزىشك وتى: نمونەيەكت بۆ دەيىنمەۋە بۆئەۋەي ئەم بابەتەت باشتىر بۆ پون بىيىتەۋە، ئەم نمونەيە گرىمانە نيە، بەلكو ئەزمونى خودى خۆمەنەبارەي

پەيۋەندى من لەگەل باۋكەدا. باۋكەم و باپىرەم سەرقالى پىشەى پزىشكى بون،
 ھەلبەت ناتوانم بەتەۋاۋى دىيارى بىكەم مېژۋى وانەى زانستى پزىشكى لەمىسردا
 لەچ كاتىكەۋە دەست پىدەكات، بەلام دەزانم كە مىسر يەكەمىن ولاتە زانىستى
 پزىشكى تىدا خويىنراۋە، لەوانەيە ئەم دىرىنيەى بگەرپتەۋە بۆسى تا چوار ھەزار
 سال لەۋەۋپىش، بەداخەۋە ئەم سەرەتايە كەمىك ئاۋىتەى ئەفسانە بوۋە، بۆنمۇنە
 دەيانوت ئەۋ دەنگەى كە لەسنگمانەۋە دەردەچىت دەنگى "ئامون"ە! بەلام ھىچ
 كەسك ھەۋلى ئەۋەى نەدا پەى بەۋە بىبات كە دەنگى ئىمە لەسىنەى "ئامون"ەۋە
 دەرنەچىت، بەلكو لەقورگ و دەزگاي دەنگى خۇمانەۋە سەرچاۋە دەگرىت، دللى ناو
 سىنەمان بەھىچ شىۋەيەك پەيۋەندى بە دەنگ و دروستكردى دەنگەۋە نىە.
 بىھىنەرە بەرچاۋ خۇت ئەگەر بەدرىژايى ئەم چەند ھەزار سالە ھەربەۋشىۋەيە
 ئەفسانە ئاۋىتەى زانستى پزىشكى نەبۋايە و پزىشكەكانمان بەشىۋەيەكى
 لۆژىكىانە لىكۆلىنەۋەيان لەدل بىكرديە لەئىستادا چ خزمەتلىكى مەزنى بەمرۆڧ
 گەياندېۋو. ئەۋكات ئەمېرۇ من كە پزىشكەم ئاگادارى ئەۋە دەۋبوم دل بۆچى و
 لەبەرچى لەناكاۋ دەۋەستىت و مرۆڧ بۆچى دەمرىت، بەدلنىايىيەۋە ھۆكارەكەيم
 دەزانى و نەمدەھىشت كەسى نەخۇش بمرىت. بەدرىژايى ئەۋ ماۋە كورتەى كە
 لىكۆلىنەۋەم لەسەر دل كىردوۋە، دەتوانم بەيىستنى تىپەى دللى خەلكى پەى
 بەھەندىك لەھۆكارى نەخۇشەكانىيان بېم.

ستى كەف وتى: لەبىرمە جارىكىيان گويىت بەسىنەمەۋە چەسپاند، دۋاى ئەۋەى
 چەند پاسپاردەيەكت لەبارەى دلەۋە پىدام.

"ئاتون موسا" وتى: سلاۋ لەفەرماندەى خۇشويست، لەبىرتە پىم وتى خۇت
 لەتۈپەيى و ماندۋىەتى و وروژانەكان دور پەرىز بگەر.

ستى كەف وتى: من سەربازم و تەۋاۋى ئەم بابەتە قەدەغەكرانە بەشىكە
 لەبۇنايەتى ھەموو سەربازىك، بى ئەمانە سەربازەكان ناجولن و گوپرايەلى
 فەرمانەكان نابن. جەنگ بەۋاتاي وروژان و تۈپەيى و جولە و بزۋوت دىت.

"ئاتون موسا" وتى: تەواۋى ئەو شتەنەى بۆم باسكردى ئىتر بەشېك بىت لەپىشەى سەربازى يان نە، زانستى پزىشكى دەلىت ئەم جۆرە شتەنە زىانت پىدەگەيەنەت، لەگۆرەپانى جەنگدا ورورژان لەناوت دەبات.

ستى كف وتى: ئەى سەرورەى پاىەبەرز، دەزانم، سەرەپاى ئەمانەش ناتوانم دەست لەجەنگ ھەلگرم، مە ھەر لەسەرتاۋە خۆم بۆ لەناوچون ئامادەكردوۋە، بگرە گۆرەكەشم كۆپوۋە بۆئەۋەى كاتىك مەردم مۆمىام بەكن، بگرە ۋەستەى مۆمىاكەشم دەستنىشان كەردوۋە... دواى ئەۋە پرسىارېكى كەرد: ئايا ۋەك پزىشكىك ژيانى دواى مەرك بەچ شىۋەيەك لىك دەدەنەۋە؟ ئايا دواى ئەۋەى مەردىن زىندوۋ دەبىن و دوبارە ھەلگىرى ھەمان ئەم خواستەنە دەبىنەۋە؟

دواى بىستىنى ئەم پرسىارە موسا وردبويەۋە بۆئەۋەى بزانىت ۋەلام "ئاتون موسا" چىە، "ئاتون موسا" ش بەم شىۋەيە ۋەلامى داىەۋە: ئەۋە يەككە لەنادىارەكان، لەپاستىدا ۋەلامى ئەم پرسىارەم بەدەست نەھىئاۋە و بەردەوامىش ھەۋلى بەدەست ھىنانى دەدەم بۆئەۋەى بزانم، ئەۋەى دەبىت بىزانم ئەۋەيە كە دەبىت ھەۋلى پاراستىنى تەندروستى و بەردەوامى ژيان بەدەم. ھەرۋەھا ھەۋلى ئەۋەش دەدەم خەلكى لەۋ دەرد و ئازارەى پىيەۋە دەنالەنن پزگار بەكەم، ئەۋە پرسىارەى لىت كەردم لەپاستىدا لەپىزى ئەۋ جۆرە پرسىارانەيە كە لەسەروى توانا و دەستەلاتى ئىمەيە و خۆشت ئامازەت بەۋەدا كە لەدەرەۋەى سنورى زانىارەكانتەنەۋەيە. مە ھەركاتىك گۆى لەتەپەى دلى ھەر كەسك بگرم، ئەكەر ئەۋ كەسە نەخۆش بىت، ئەۋا دواى ئەۋەى كۆچى دوايى كەرد كاتىك لەمەردوۋخانەدا مومىاي دەكەن دەپۆم بۆئەۋەى بزانم ھۆكارى نەخۆشى دلى چى بوو. سەرەپاى ئەۋەش ھەركاتىك يەككە لەخەلكى "كوش" يان "لىبىيا" كۆچى دوايى دەكات سىنەيان لەت دەكەم و چەند لىكۆلىنەۋەيەكى جۆراۋجۆر لەسەر لاشەيان ئەنجام دەدەم، ئەۋەكات فەرمانيان پىدەدەم لەشەيان بەخاك بسپىرن، چونكە خەلكى ئەم ناۋچەيە باۋەريان بە "موميا" نىە و مەردوكانيان ھەر بەۋشۋەيە دەننن...

ستى كف وتى: بەھەرھال لەبەرئەۋەى مە پىاۋى گۆرەپان جەنگەكانم و لەھەرساتىكدا لەۋانەيە بەتەرىك يان نىزە گيان لەدەست بەدەم، بۆيە گۆرى خۆم

کړیوه و نامادهم کردووه، ئیستاش تهگه رپم پیښه دیت زور ماندوم و دمه ویت بخوم.

خانه خویش وتی: ژوره تایبه ته که تې بؤ ناماده کړاوه، ده توانی تا چه نیک خوټ بته ویت تییدا بخه ویت، به لام من چاوه ری "مریت" ی کچم ده کهم که له گهل "موسا" دا پوشتووه بؤ پیاسه بگه پښته وه دواى نه وه ده خوم.

"ستی کف" دواى گوتنی شه ویکی شاد پوشته ژوره که ی خوټی خوت و "ئاتون موسا" ش له بهر دم هه یوانه که یدا به دم ته ماشاگردنی پوباری نیل پاوه ستا و گوئی له ده نگیک بوو و دواى نه وه بینى موسا خه ریکه لیى نژیک ده پیته وه.

"ئاتون موسا" هر بهوشیوه ی که ته ماشای پوباری "نیل" ی ده کرد وتی: هیوادارم نه مشه وت به خوټی تیپه پراند پیټ.

موسا وتی: سوپاسگوزاری میوانداری و پیشوازیکردنه که تم، به هوئی نه وه ی تا ئیستا توم به بیداری هیلاوه ته وه دواى لیټوردنت لیډه کهم.

"ئاتون موسا" ش پویکرده موسا و وتی: میوان له لای ئیمه خوشه ویست و بهرېزه، ئیمه چیژ له و ساتانه و مرده گرین که ده بینین میوانه کانمان چیژ له پیشوازی و میوانداریه کانمان و مرده گریت.

موسا که له خانه خوټی نژیک بویویه وه به دودلی و له رزیکه وه ده یویست دواى ده سستی "مریت" ی کچی بکات و به هوئی نه شارمزیی و بیننه زمونیوه، بى هیچ پیشه کیه که وتی: من کچه که ی توم ده ویت، دمه ویت بؤ هه میشه له گهل مندا بریت!

موسا نه م گوتانه ی به راده یه که توند و ټیکه ل و پیکه ل و به په له هیټایه زمان، کابرای خانه خوټی به جوانی له مه به سستی تیڼه گشت و "ئاتون موسا" ش به هله له مه به سته که ی تیڼه گشت و وتی: نه وه پاداشتی میوانداری و پیشوازی من بوو، نایا نه وه نه ریت و په وشتی مړوټه تا تو بهوشیویه په فتاری سوکایه تی نامیز له بهرام بهر کچه که مدا بنوینی؟

"موسا"ش لەدنگرانی و نیگەرانیاندا کەوتە پارانەو و وتی: داواى لیبوردنت لێدەکەم، من مەبەستم ئەو نەبوو، بەهەڵە لێم تێمەگە، دەمەوێت داوا دەستی کچەکەتان لى بکەم، بەلام لەپراستیدا نازانم بەچ شیوەیەک پیتان پراگەیانم. "ئاتون موسا"ش لەوکاتەدا هیسور بویەو. "موسا"ش کاتیەک بینی باوکی "مریت" لەمەبەستی تیگەشت هاتووە سەرخۆی.

"ئاتون موسا"وتی: لەوێکە بەهەڵە لەمەبەستت تیگەشتم داواى لیبوردنت لێدەکەم، بەلاتەو سەیر نەبیئت چونکە هاتنی تۆ بۆ ناو ئەم ماله پوداویکی زۆر دەگمەن و چاوەروان نەکراو بوو، بەتایبەت بەو شیوەی تۆ لەکۆشکدا پەرورەدە کراویت و بەپێی ئەو بیبەند و باریەى کە لەناو کۆشکدا باوە ئەکرێت چاوەرێی هەموو شتێک لەتۆ بکرێت. منیش بەپراڤەیهکی پێویست ئاشنای شیوازی ژيانى کۆشکی فەرمانرەواییم، پەرچاری هەندیک پەفتار و بابەت ناکرێت، بۆیە منیش لەوباوەرەدابوم تۆش بەهەمان ئەو پوانگەیهو لەمالەکهى مندا پەفتار دەکەیت و وامزانی شتێک پویداو، هەمان ئەو پوداوانەى کە لەپایتهختی میسردا پودەدەن.

موسا وتی: سەرەپرای ئەوێ لەکۆشکی فەرمانرەواییدا گەرە بوم، بەلام وەك سازادەکانی تر تەماشام مەکە. ئەم بابەتە لایەنە لاوەکیەکانی ئەم بابەتەیه، بەلام سەرچاوە و پەرگ و پێشەى ئەم بابەتە ئەوێ کە دەمەوێت ژيانى هاوسەرى لەگەڵ کچەکەتدا پێک بهێنم، لەبەرئەوێ زۆر خوشم لەو دیت هەرلەبەرئەوێش هاتوم داواى دەستی "مریت" لى بکەم.

"موسا"ی پزیشک لێی پرسى: چى پویداو کە بوو هۆی ئەوێ لەماوێ چەند کاتر میڕیکدا بەو شیوەیه ئاشقی بویت، ئەم هەموو پەيوەست بونەت لەماوێیهکی کەمدا ئاناسایی دیتەبەرچاوم، پەيوەست و خوشەویستی کاریکی تا بلێی لەسەرخۆیه، ئەک لەناکاو.

موسا وتی: لەوانەیه هۆکارەکهى ئەو بێت کەمن تا ئیستا پەفتاری لەوشیوەیهم لەگەڵ هیچ کچیکی تردا نەکردبێت، کچەکەت یەکەمین ئیشق خولقینە لەژيانى مندا و زۆریش سەرنجی پراکیشاوم.

"موسا ئاتون" لێی پرسى: موسا تەمەنت چەندە؟

موسا وتی: تهمه نښه نیوهی هه ژده سالی تیپه پاندووه و بهره و نۆزده ده پوات.
 "ئاتون موسا وتی: به پیی نه ریتی شازاده کانی کۆشکی فه رمانه وایی
 کورپه کانیان له و ته مه نه دا چاره نویسی ژیا نی هاوسه ریه تیان به هه لېژاردنی کچیکی
 شازاده تۆمار ده کریت، تۆ ده ستگیراندار نیت؟
 موسا وتی: شازاده "ئخاس" ی دایکم حه زی نه ده کرد ده ستگیرانیکم بۆ
 ده ستنیشان بکه ن.

"ئاتون موسا" لیی پرسی: به دلدنیاییه وه مه به ستیکی له وکاره دا هه بووه!
 موسا وتی: ئه م ناپازی بونه ی له وه ی که من ده ستگیراندار نه بم که پیچه وانه ی
 نه ریتی کۆشکی فه رمانه وایی بوو به دلدنیاییه وه به لگه یه کی له پشته وه هه یه، به لام
 له ئیستادا ناتوانم بۆتی بگێرمه وه، چونکه له محاله ته دا ناچار ده بیت تا سپیده ی
 به ره به یان دوا ی ئه وه ش تا ئاوابونی خۆر گویم لی بگریت، به لام هه م من ده بیت لیڤه
 برۆم و هه م تۆش ماندویت و تاقه تی بیستنی ئه م جۆره بابه تانه ت نه.
 کابرای پزیشک وتی: پیویست به وه ناکات هه موو لایه نیکی ئه م بابه ته م بۆ باس
 بکه ی، له به ره ئه وه ی تۆ ئیستا داوا ی ده ستی کچه که مت کردووه و منیش ده بیت
 له مباره یه وه بریاری خۆم بده م و دایکیشی پازی بکه م، کاتی که ئاشنای رابردوی تۆ
 نه بم، ئه ویش رابردویه که به و دورودریژهی خۆت باست کرد، به چ شیویه که
 ده ته ویت به دلی تۆ وه لامت بده مه وه، له به ره ئه وه باشت وایه به کورتیه که ی من
 له مبابه ته ئاگادار بکه یته وه.

"موسا" ش به مشیویه بۆی پونکرده وه: دوا ی کۆچی خیللی "ئیسرائیل" بۆ
 ولاتی "کوش" له ناوچه ی "دلتا"، له میسردا ئه و به سه رهاته میژویانه ی که له و
 سه رده مه دا پویاندا... دایکم و باوکیشم وه که ته واوی خیللی ئیسرائیل له ولاتی
 کوشدا ده ژیان و به وشیه ی باسده کرا کۆیله بون، به واتا له پراستیدا من کۆیله زاده م
 نه که شازاده یه که منیان له ترسی فیرعه ون و کاربه دهسته کانی که مندا له کانیان
 ده فراند خستمیانه ناو سه به ته یه که وه و دامیان به ده م ئاوی پویاری نیله وه،
 شازاده "ئخاس" نامون" که وه جاخ کویر بوو منی دۆزیه وه و وه که کۆپی خۆی منی

بە فىرغون ناساند و موسى دواى ئەو بەكورتى باسى ژيانى خۇى بۇ كرد،
دواى ئەو خۇر ھەلھات و رۇژ بويەو.

دواى ئەو موسى بەردەوامى بەقسەكانى خۇيدا و وتى: وابدانم ئىستا زانیت من
كەنیز زادەيەكم نەك شازادەيەك، بەدلىنایيەو ە پازى نابیت كچەكەت شوم پىيكات.
ئاتون موسى وتى: كوپە، تۇ نەينىەكى زۇر مەزنت بۇ باسكردم، دلىنایە ەوەى
ئەم نەينىە ھەر لىرەدا دەنىژرئىت و بى ەخۇم ھىچ كەسكى تىر ئاگادارى نابىت،
بگرە بۇ ژنەكەم و "مریت ئاتون" ى كچىشمى لى ئاگادار ناكەمەو، تۇش بۇيان باس
مەكە. نەينى پارىژى بەشكە ەپىشەى پزىشكى، ەموو پزىشكىك سىنەيەكى
لىوانلىو ە نەينى ەيە و ئەم جۇرە نەينىانە بەھىچ شىوەيەك ئاشكرا ناكرىن.
ئەوەى گرنگە بزانى كچەكەم ەئىستا بەو لاو ەى تۇيە و دواى گەرانەوەت
ەولاتى "كوش" دەتوانى ژيانى ەاوسەرى ەگەلدا پىك بەينى.
موسا وتى: بەدلىنایيەو ەاش دەبىت.

موسا بەسەر سوپمانەو ەلى پرسى: ئايا پى دەدەيت دوا گەرانەوەم ە
ولاتى "كوش" ەگەل كچەكەتدا ژيانى ەاوسەرى پىك بەينم؟
ئاتون موسى "ش وتى: بەدلىنایيەو.

موسا وتى: بەلام گەرانەوەم ەولاتى "كوش" ەوانەيە ماوەيەكى زۇر بخايەنىت،
ەوانەشە چەند مانگىك درىژە بكىشىت، پىشتر پىم وتى دەبىت بۇ ماوەى سى سال
ەدورخراو ەمىنمەو.

ئاتون موسى وتى: درىژى ئەو ماوەيەش خۇى بۇخۇى پىكخەرى ئەم كارەيە،
بەھەرھال ئەو ئايندەى تۇيە ناتوانىت ھىچ كارىك بكەيت، دەبىت دانبەخۇداگر
بىت تا ئەو ماوەيە تىدەپەرپىت، منىش پابەندى بەلئەكەى خۇم دەم.

موسا وتى: بۇچى ئىستا ناتوانم ژيانى ەاوسەرى ەگەل كچەكەتدا پىك بەينم؟
ئاتون موسى وتى: ەبەرئەوەى تۇ ئىستا دەپۇيت بۇ ولاتى كوش و ژيان
ەگۇرەپانەكانى جەنگدا تىدەپەرپىت، ئايا تائىستا بىنيوتە باوكىك كوپەكەى
ەگەل خۇيدا ببات بۇ گۇرەپانى جەنگ؟ چارەنوست ناديارە.

موسا وتى: پىم پى ددهيت پيش نهوى پى ولاتى "كوش" بگرمه بهر چاوم بهكچهكەت بكهويت.

ئاتون موسا وتى: نهوه بهباش دهزانم كه چاوت پى نهكهويت، چونكه نه دیداره "ستى كف" دهخاته گومانهوه و وا ليكى دهدهاتهوه بهپلان توم كردوه بهزاواى خوم، نهمهش بو خوم و كچهكهه باش نيه.

موسا وتى: كهواته ئىستا مالئاوا

"ئاتون موسا" ش وتى: بهئومىدى دیدار.

موسا له ولاتی "کوش" دا

له وکاته وهی هیزی نیردراوی میسری سهرو پی ولاتی "کوش" ی گرتووه ته بهر تا ئه و کاته ی گه شتنه ولاتی "کوش" دوچار ی خوړیکی سوتینه ر، هیژشی میرو له کان، له کارکه وتنی چه رخی گالسکه کان و چه قین له قوړ و لیته بونه ته وه و بگره شه وانیش نارامیان نه بوو. به پوژدا موسا ده بوو به پی پی بکر دایه و شه وانیش به گه ستنی میښ و میرو له کان تیپه پاندایه که خه وی له چاوی هه مویان زهوت کرد بوو. هیزی په وانه کراوی میسری سهرو هرچی زیاتر به ره و باشور پیښ په ویان بکر دایه قوړ و لیته یه کی زیاتر پیگا که یانی د ژوارتر ده رکرد. دوا ی نه وهی له و قوړ و لیته یه پر گاریان بوو پیگا که یان بو به زه ویه کی وشک و توژاوی، ته پ و توژ له باتی میښ و مه گز سهریازه کانی ته نگه نه فهس کرد بوو. نه مجاره یان ته پی و شیداری زه و له شیوه ی ته پ و توژ خو ی نو اند و به پرا ده یه که نه رم بوو که له هه موو گوښه و که ناریکه وه سهری دهر ده ینا، به تایبته له هه مووی ئازار به خشت چاوی سهریازه کان بوو که به هو ی ته پ و توژه وه توانای بینینی پیښ خو یان نه بوون. بی جیاوازی هه موو هیژه که توشی کو که یه کی زوړ پیس بون و باری دهر ونی هه مویانی تیگدا و گه شته پرا ده یه که که له گیانی خو یان بیزار بون. هیزی سهر بازی نیردراوی میسر به دهر دیسه ری و سه ختی که کی زوړه وه توانیان تا فگه ی دوو هم تیپه پینن و خو یان بگه یه نننه تا فگه ی سییه م. له م شوینه ی که نار پوباری نیله دا که له میسری خوارو دا پوباری کی ئاوا تیده په ریټ، وه هه ژدیها به دهم خرؤشانه وه ده ینا لاند و خیراییه کی سهر سوپه ینه ر و فشاریکی باوه پپینه کراوی به پرا ده یه که هه بوو که قوچه کیه کانی میسریش نه یاننده توانی له به رده میدا خو یان راگرن. ده نگه دهنگی خرؤشانی ئاو به پرا ده یه که ترسی له دلدا دروست ده کرد که مروؤ

وای دهنانی جیهان له حالې ویرانبوندايه. دواى نزيك بونه وه له هر تافگه يهك، نه وانه ي "گه مې" ۲۸ پوډيان هه بوو ده بوو كه لويه له كانيان له "گه مې" كانه وه بگواستايه ته وه بؤ وشكانى و له وشكانيه كانيشه وه تيپه پڼ و له و بهرى تافگه كه وه دابه زنه خواره وه. هم جوړه كار به لای سهربازه ماندو و دهسته پاچه كانه وه به خراپ ترين نه شكه نجه له قه لڼم ددرا، له بهر نه وه ي چيتر توانای نه ويان نه بوو بگره هه نكاويكيش پړى بكن، چ بگات به جيپه جيكر دنى كه لويه له قورس و كه مهر شكنه كاني هيژى سهربازى، سهرباز هكان له و كاته دا به دهم جنيودان و بؤله بؤله وه له سهرخو خويان به گواستنه وه ي كه لويه له كانه وه سهرقال ده كرد. دواى تيپه پڼون له چهنه تافگه يهك ناو و هه را له پراده به دهر گرم بوو، كه چيتر سهرباز هكان نه ياننتوانى به پړژدا بگره هه نكاويك به ره وپيش بنين.

ستى كف فرمانى حه وانه وه ي به پړژ و پيكر دى له شه ودا دهر كرد. كاتيک موسا له كوڅشكى فرمان پر واييدا بوو به دريژايى ميژو جهنگ له نيوان هم دوو ولا ته دا هه بوو، به لام هه رگيز تامى جهنگ و گرفته كاني نه كرد بوو، و نه يده زانى پڼگاي بيزار كهر و بيخه وي كوشنده چيه. له هه نديك شويني وشكدا سهره پراى نه وه ي پوډارى نيلى پيدا تيده په پرى به لام بيابانيكى نه وه نده وشك بوو كه بگره له كه نار ليوارى پوډارى نيلدا چله گيايه كيشت نه ده بينى پواييت. له هه نديك شويني كويستانيشدا كه پوډارى "نيل" ي پيدا تيده په پرى بارودوخى پڼگاو بان به پراده يهك سهخت بوو كه له پړژدا ته نها ده ياننتوانى كه ميك به ره و پيشه وه پړون، كه لويه له و كه رهسته سهربازيه كان، بارى سهر چواپيكانيش به پراده يهك قورس و دهستگير بوو كه زور به سهختى ده ياننتوانى پيكنه. به تايبهت له سهروى هه موو نه مانه شه وه ده بوو له هه نديك شويندا گاليسكه كانيان هه لگرتايه، له بهر نه وه ي چهرخى گاليسكه كان له ناوچه كويستانيه كاندا نه ده سوپانه وه. له پړژى به پرى كه و تندا پړژى چل كاهينيش له گه ل هيژى سهربازيدا به پرى كوتن، به لام هم كاهينانه له نيوه پيدا له يه كيك له په رستگاكاني باشوردا پراوه ستان و دهستيان له پيكر دى هه لگرت. هيژى په وانه كراو بى كاهينه كان وهك مندالى بى دايك و باوك دهه اتنه بهرچاو. سهربازه

²⁹ پړژ بؤ په راويزى ژماره "۸"

به کریگراوه بیگانه کان بارود و خیان بگره له سهر بازه میسریه ک خراپتر بوو. شه وانه له شوینانه ی که لایان ددها به کومهل گوزانیان دهوت بؤنه وهی فشاری کاری پوزانه یان له پوی دهر و نیه وه که متر بکه نه وه. سهره پای بارود و خی ناوچه وشک و گهرمه کان، ریگای دور و ماندو که ریان به پی پی بریبوو، نهو ریگا دور و دریژهی ماویانه ورده و رده دانه خؤدا گرتین سهر بازی هینا بویه گریان و پارانه وه، نه مانه نه فره تیان له زهوی و ناسمان و بیابان ده کرد. سهر بازه کانی "هاتی" سرودی کی خه مگینیان به کومهل دهوت وه، "موسا" ش حهزی ده کرد بزانیست شعر ی سروده که یان واتای چی ده گه یه نیت، بویه شه و یکیان داوای له یه کیکیان کرد نهو شیعرانه ی بؤ وهر بگی ریت:

ئه ی مانگی به رز که چهند ئه ستیره یه ک دوات که وتون

ده تبینم هه موو شه ویک و مکوو من ریگایه کی دور و دریژ ده بریت،

به لام من له باتی ئه ستیره دل دوام که وتوووه.

موسا دوا ی نه وهی له شیعره که یان تیگه شت، چیت شه وانه به بیستنی نهو گوزانیه دلتنگ ده بوو، چونکه نهو شیعره زمانحالی موسا بوو، دلی په یوهستی ئیشقی ک بوو، له هه مان کاتدا ریگایه کی دور چاوه ری ده کرد و دلایشی په یوهست بوو به کچی که وه که چاوه ری گه پانه وهی ده کرد، به لام نه یده زانی ئایا نه دیدار و چاوپیکه وتنه پرو ده دات یان نه. نو که ره که ی "نون" که خه لکی ولاتی "هاتی" بوو زور به که می قسه ی ده کرد، به بهر گه گرتنی ئازاری ریگا و دهر دیسه ری شه وانه به ته وای ده می داخست بوو. نهو بیده نگیه ی گه شته راده یه ک که وه لامی به لی و نه خیره کانیشی به هیمانی سه ری بداته وه. سهیر له وه دابوو بهو نیگا قول وه که ته ماشای موسای ده کرد، موسا وای تیگه یان دبوو که "نون" هه ولی کوشتنی ده دات. له ریگایه کدا بارود و خ له خراپ خراپتر بوو، چونکه تا نهو شوینه پوباری نیل به لایه نی کهم ریگایه کی ریگ و ته ختی هه بوو، به لام دوا ی نه وه جول ی مار پیچی پوباری نیل دهستی پیکرد، هیزی سهر بازی ش ناچار بون په یه وهی لهو ریگا پیچاوپینچ و ته وانه بووه بکه ن، به لام دوا ی نه وهی نهو ریگا پیچاوپینچه ی

پوباری "نیل" یان گرتە بەر پښگایه کی زۆر زیاده پویان بېری، ئەو پښگایه ی له پوژانی ئاساییدا له ماوه ی یە پوژدا ده یان پېری، هه ندیکات به چەند روژیک ئینجا ده یان توانی ئەو پښگایه بېرن. هیز ی سەربازی نیردراو جگه له که ناری پوباری نیل هیچ پښگایه کی تریان شک نه ده برد، هه رته وه ی له که نار پوباری نیل دور بکه و تنایه ته وه، له شکر له تینه وتی و بێئاویدا مروژ و ئاژە له کانی له ناو ده برد، چونکه جگه له پوباری "نیل" به دریزایی ئەو پښگایه بگه ره نه یان ده توانی تنوکیک ئاو به ده ست به یزن. له و بیابانه دا هاو پتی ئەو هیزه سەربازیه تیمساحی بیابانی و داله که رخۆزه کان بو که چاوه پتی ئەو ه یان ده کرد یه کیک له سەربازیه کان له پی بکه ویت بۆ ته وه ی له چوار ده وری کۆ ببه وه و له چاو تروکانیکدا جگه له چەند پارچه ئیسقانیکی لی نه هیلنه وه. له و کاته وه ی ده ستیان به م گه شته کردو وه تا نه و کاته ی نیوه ی ئەم پښگایه یان بېروه که نار ه کانی پوباری نیل چەند گۆپانکاریه کی به خۆیه وه بینیه، له ده شته کانه دا ئارام بوو، له کاتی لافاویشدا که ف که فانی ده کرد و له ته نگه لان و به رده له کانه دا به شیوه یه که ده ینا لاند که وه ک بلیی چەند ه وه تریشقه یه که پښکه وه گرمیان بێت. به دریزایی ئەو پښگایه به ده گمه ن و له وانه شه به هیچ شیوه یه که ئاوا یی له سه ر پښگایه یاندا به دی نه ده کرا، ئەم دیمه نه وشک و یه که شیوه و ته واه نه بووه هه مو یانی بێزار و بێتاقه ت ده کرد، ته نها له هه ندیک شویندا جوتیاره کان کشتوکالیان ده کرد، کاتی که ده گه شتینه لای ئەم جوتیارانه به ره وویان ده پوشتن و داوا ی هه ندیک کالایان لی ده کردن، به لام ئەم کړینه نه یده توانی جوړی ژه می خواردنیان بگۆپیت، ژه می خواردنیان له سه رتا وه تا کو تای ی ئەم پښگایان گۆپانکاری به سه ردا نه ده هات، چونکه خواردنه که یان له سه رتا وه تا کۆتا یه کسان و سەربازی بوو. دوا ی بێزاری و چەند ده ردیسه ری که له شکر گه شته شه شه مین تافگه ی پوباری نیل، چوار پښکان به هۆی گرانی ئالیکه که یانه وه نیوه گیان بوون، ئاژە له کان پوژ له دوا ی پوژ لا واز تر ده بون و به رگه ی فشاریکی زیاتریان ده گرت. دوا ی تپه پرون له شه شه مین تافگه ی پوباری نیل "موسا" پوباری به هه مان شیوه ی ئەو پوژه بیینی که له میسری خوارودا له سه رخۆ و ئارام ده خرۆشا، خرۆشانی پوباری نیل خاو و له سه رخۆ و ئارام بوو. له وه دوا گۆپانکاری به سه ر زه ویه که شدا

هات و پهنگی خاک ورده ورده سهوزایی بهخووه دهبینی، دهشتهکانیش بهکۆپهوی چهند ناژهلێکی کۆی جۆراوجۆر خووی دهواند که بهبینینی ئەو هه موو خه لکه زۆره هه لدههاتن و ئەم هالهاته نهیان ده بووه مایه ی خوشحالی سهربازەکان.

لەم ناوچه هه دا "ستی کف" فرمانده ی هیزی سهربازی نێردراو "موسا" ی بانگ کرد و فرمانی پێدا که لیڤه به دواوه ئەو ببێته فرمانده ی هیزی سهربازی. له پراستیدا "هتپ ره" ده بوو ببوایه به فرمانده ی هیزی سهربازی، به لام "ستی کف" ئەوه ی به باش زانی که موسا ببێته فرمانده ی ئەو هیزه. موسا به درێژایی ئەو ڕێگایه ئەزمونیکی باشی به دهست هێناوه و به رگهی ده ریسهریه کی زۆری گرتووه و هاوشانی سهربازەکان ته وای بیابان و کێو و ڕیگا به رده لانه کانی به پێی بڕیوه و شه وانهش له کهسانی تر درهنگتر ده خهوت، له بهر ئەوه ی ناچار بوو سهردانی هه موو به شه سهربازیه کان بکات، هه روه ها به یانیانی ش زۆر زوو له پێش هه موو له خه هه لده ستا. ئەو هه موو په قتار و کرداران ه ی موسا که وته به رچاوی تیژی "ستی کف" هه ر له بهر ئەوه ش ئەوی بۆ فرمانده یی ده ستنیشان کرد. موسا و گالیسکه وانه که ی "نون" هه ردوکیان له ته مه نی لایه تی و خوشنه ندامیدا ده ژیان. ئەو دوانه بی گله یی و ده مه بۆله یه که ئەرکه کانیان ئەنجام ده دا. ئەو پۆژه "ستی کف" موسای بانگرد بۆ ئەوه ی ڕله ی فرمانده ییه که ی پێی ڕاگه یه نیت، بۆیه له "موسا" ی پرسى: چ جیاوازیه که له نیوان ئەم ڕۆ و ئەو پۆژه ی که وتت به خوشحالیه وه ده که ویته ڕێ ده بینى؟

موسا وتی: بگره ئیستاش خوشحالم.

ستی کف چهند پرسیارێکی له "موسا" کرد و له کۆتاییدا ده وای هه لسه نگاندنی ئاماده کاری و ده رونی به رگریکار و توانا کانی ئەوی وه ک فرمانده یی هیزی سهربازی ده ستنیشان کرد. موسا به بیستنی هه لبژاردنی بۆ ئەو پله و پاییه زۆر خوشحال و له هه مان کاتدا شه رمه زار بوو و وتی: من شایسته ی ئەم به رپرسیاریه تیه نیم.

ستی کف وتی: به پێی پیوه ره کانی من و له سه ر بنه ما و چوارچیوه ی هه لسه نگاندنه سهربازیه کان تۆ زۆر شایسته ی ئەم به رپرسیاریه تیه ییت. سه به ی

دەگەینە شوینیک که سەوزاییەکی زۆر خوشە، سێ پوژ لەئوردوگادا دەمیننەو
 بۆئەوێ بتوانین کەمیک چاکسازی لەگاليسکەکاندا بکەین. تۆ لەئێستە بەدواو
 چاو و گوێی ئەم هیزەیت. موسا لەگەڵ چەند گاليسکەیه کدا پیشکەوت. ئەو دەبیئت
 خۆی لەگەڵ چەند دەنگیکێ جیاواز، و هێماگەلێکی تایبەت، دەنگی بالندەکان،
 بەشیو سەروشتی و دروستکراوێکانیانەو خۆی بگونجینیت بۆئەوێ لەکاتی
 پیویستدا بتوانیت بریارگەلێکی کوتوپر بدات، چونکە خەلکی ولاتی کوش زۆر
 بەخوونی لاسایی دەنگی بالندە و گیانەوەرەکان دەکەنەو و لەپێی ئەم دەنگانەو
 پەيام بۆ یەکتەری دەنیرن.

ستی کف بە "موسا"ی وت: لەوانەیه لەشەودا دەنگی چەقەل ببیستی، بەلاتەو
 سەیر نەبیئت، بەلام بەپوژدا گویت لەدەنگی چەقەل بوو، وەک زەنگیکێ هەرەشە
 لیکێ بدەرەو، چونکە چەقەلەکان بەپوژدا نایەنە دەرەو بۆئەوێ بقوزینیت،
 بەپوژدا ئەو جۆرە دەنگانە بەدنیاییهو دەنگی ئەو چەقەلانەن کە لەبۆسەماندا
 دانیشتون کە چاودیری پەوتی هیزی سەربازیمان دەکەن یان لەکاتی شەودا
 ناگاتان لە ژوژو دروستکراوێکان بیئت، نەوێکوو لەپیستی ئەو ژوژوانەدا دزە بکەن
 ناو هیزەکانمانەو. لەکاتی شەودا جۆلە و بەرپرسیاریەتی فەرمانەرەوایی لەپوژ
 سەخت ترە. لەتاریکیدا بۆسە، هیزش، تەلە زۆر بەناسانی ئەنجام دەدریئت. دوا
 ئەوێ ماوێهەک لەتافگەیی شەشەم دورکەوتنەو پوشتن بەشەودا قەدەخە دەکەن و
 تەنها بەپوژدا دەکەونە پێ. شەوانەش ئەرکی پاسەوانیان بە دوو دەستە
 لەسەربازەکان سپارد کە هەریەکیکیان بەدوری پینچ سەد هەنگاو لەوێتر دادەنا.
 خۆپاریزی لەوکاتەو دەستی پیکرد کە پێیان نایە ولاتی کوشەو، چونکە خەلکی
 کوش لەوانەبوو لەهەر ساتیکدا کە خۆیان بیانەوێت هیزشیان بۆ بکەن.
 بەیانیهکیان موسا فەرمانی پوشتنی دەرکرد و لەناکاو چەند کەسیک لەسەربازە
 پێشەنگەکان کە چاودیری و پاسەوانی پەوتی پێشەوێ سەربازەکانیان دەکرد
 چەند هێمایەکی تایبەتیان لەخۆیان نیشان دا کە هێمای هەرەشە بوو. موسا
 یەکسەر بەگاليسکەکە پوشتە پێشەو بۆئەوێ بەباشی ناگاداری بارودۆخ بیئت،

ئاگاداری سەربازە پێشەنگەکان فەرمانی ئامادەباشیان بەتەواوی هیژەکە پراگەیاندا،
دوای ئەو هەموو خۆیان لەحالەتی بەرگریکاریدا ئامادەکرد.

خودی "ستی کف" پۆشتە پێشەو و بەیەک تەماشای وتی: ئەو دوژمن نیە بەلکو
بارەلگەری دوژمنەکانمان، پێشتریش چاوم بەجەنگاوهرانی "کوش"کەوتوو،
ئەوانە سەرەتا بار و بنەیان دەنێرن ئەوکات خۆیان لەدوایانەو دین، ئەم جوژە
سیستەمە سەربازیه یەکیکە لەتاییبەتمەندی جەنگاوهرانی ولاتی "کوش"
بەبۆچونی من ژمارە ی بار هەلگرەکانیان لەپەنجای کەس تیناپەریت، بەلام ئەو هیژە
سەربازیه ی ئەم بار و بنەیه لەگەڵ خۆیدا دەبات، هیژکی سەربازی مەزنە. "ستی
کف" لەسەر تەپۆلکەیهکی بەرز کە زالبوو بەسەر هیژە سەربازیهکان "کوش"دا هاتە
خوار و فەرمانی دا پێژە ی پەنجای گالیسکە بەسەر هەردوو لادا جیگیر بیئت و سەد
گالیسکەش لەپێشەو ی سوپا خۆی ئامادە ی هیژکردن بکات.

ستی کف بەگالیسکەوانەکە ی خۆی "سوکر موسا"ی وت: پەنجای کەس
لەتیرهاویژەکان بەکەمانی ئامادەیانەو لەدواو بەرگریمان لی بکەن.
سوپای "کوش" ئاویتەیهک بوو لە پەشپێست و ئەوانە ی بەپێستی گیانەوهر
کیویهکان خۆیان داپۆشبوو کە وەک ئاژەلێک دینە بەرچاومان. پێستی هەندیکیان
خالخالین بوو، کاتیکی دەهاتنە پێشەو پێستی خالخالینی "یۆز پلەنگ"ەکان
بەجەوانی دەردەکەوت. ئەم پێژە پەش پێستانە کە "ستی کف" و سەربازە
پێشەنگەکان چاویان پێیان کەوت بەرەوپۆی ئۆردوگای میسریەکان دەهاتن و
بەپێچەوانە ی ئەو ی ئەوان بینیبویان لەچەند کەسیکی زیاتر نەبون، کەژاویەک و
هەلگرانی کەژاویەک و دوو کەسیش لەملاولای کەژاویەکەو پێیان دەکرد. موسا
کەسیکی بەسەر کەژاویەکەو بینی دانیشتبوو، کە پون و ئاشکرا نەبوو چ
پەگەزیکە، لەوانە یە ژنیکیان پیاویکیان مندا لێک بیئت. لەدوای کەژاویەکەشەو
کۆمەلێک پەشپێست بەچوار پیز بەدوای یەکدا دەهاتن و باریکیان بەسەریانەو
هەلگرتبوو، دیارنەبوو چ شتیکی لەناو ئەو کۆلەبارەیاندا هەلگرتوو، بەلام هەرچی
بیئت کەرەستە ی جەنگ نەبوو، پەشپێستەکان زۆر لەسەرخۆ و ئارام لەگالیسکەکان
نزیک بونەو وەک بلیی بۆ میوانی هاتیبتن. کەژاویەکە پراوەستاو و پیاویکی پیری

سوار ئه و كه ژاوه يه بوبو كه چوارمشقى دابوو و مليونكه يه كي ئالتونيشى له ملدا بوو. له ههردوو لای كه ژاوه كه وه دوو لای پاره ستا بوو، ئه وانیش وهك پیاوی پیر ملوانكه يه كي ئالتونيان له ملدا بوو. له دوری نزیکه ی په نجا پییه كدا "ستی كف" فرمانی پیدان پاره ستن، دواي ئه وه هه موویان پاره ستان. ئه و ره شپیشه ی كه نیزه یه كي دریزی به دهسته وه بوو فرمانی دا به وانی تر كه له شیوه ی پرینك له پالی یه كتردا پاره ستن، دواي ئه و فرمانه ره شپیشه ته كانیش له پال یه كتردا پاره ستان. كابرای پیره میردیش تاجیکی له ته نیشته وه هه لگرت و له سه ری كرد، ئه و تاجه ی یه ك پارچه له زیر دروست كرابوو. ره شپیشه بارهه لگه ركان ئه وه ی له سهریان نابوو خستیان ه سه ر زه ی. دواي ئه وه له پال یه كدا پاره ستان. "موسا" نهیده توانی له وه بگات كه چ باسه. دوو كه سه له ره ش پیسته كان مه چه كي پیره میردیان گرت و هاوکاریان كرد له كه ژاوه كه دابه زیته خواره وه. كابرای پیری زور به سه ختی دهیتوانی ههنگاو بنیت. موسا ئه وه ی هاته وه یاد كه كاهنی مه زنی كوشکی "ئامون" "هتپ ره" له وه ناگاداری كرد بووه وه كه ته مه نی پیری ته مه نی پرماتیسسه و نازاره كانی ناهیلایت كه سی توش بوو به ئاسانی و ئاسوده یی ههنگاوێك بنیت و ئه و پیره تاج له سه ره ش هه مان گرفتی هه بوو. هه مویان له دوری چه ند ههنگاوێك دور له هیزی سه ربازی پاره ستان و پیره میردی تاج له سه ره ش سه ره پای ئه وه ی دان له ده میدا نه ما بوو هه ولیدا زه رده خه نه یه كیان بۆ بگات. موسا نهیده زانی ره شپیشه ته كان به زمانێك ده دوین و كاتیکیش ده ستیان به قسه كرد بگه له شه یه كیشیان تینه گه شت. دووان له و كه سانه ی كه له گه ل پیره میردا هاتبون گوته ی كابرای پیریان به ده نگیکی به رز وه رگیرا.

-ئهم پیره میرده ی كه ئیوه دهیبینن ناوی "ئیرگه باين"ه. "ئیرگه باين" پادشای ولاتی كوشه و ده لیت: سلواتان لی بیت، ناشتی و نارامی بیته به شتان و هه رگیز دوچاری رهنج و ناسۆریه كان نه بن. دواي ئه وه ی خو ی پیناساندن:
-من كوپی "ئیرگه باين" پادشای ولاتی "كوش"م.

ستی كف دواي ئه وه ی تیگه شت كابرای پیر چی وت، به زبیره کی زور كه چاوه ری نه ده كرا به سه ریدا هاواری كرد و وتی: بیستم "ئیرگه باين" به خیره اتنما لی دهكات،

من فرماندهی هیزی سەربازی نیردرای میسرم، بەفرمانی فیرعەون ئامادهی تەمیکردنی تۆم. کابرای پیرەمیردیش کە بەردەوام زەردەخەنەیی دەکرد، دواي ئەوەی گوتهکانی "ستی کف"یان بۆ وەرگیرا بەو پەشپێستانەیی کە لەتەنیشتیەو و پراوەستابون چەند گوتهیەکی بەگوێیاندا چرپاند و کوپێکی تریان بەم شیوەیە گوتهکانی بۆ وەرگیران: سەرەپای ئەوەی من ماوەیەکم لە "کرنگ"دا بەسەر بردوو و مامەلەم لەگەڵ میسریەکاندا کردوو، بەلام هیواندارم ئەوەی باوکم بەگوێمدا چرپاندی بەجوانی بۆتانی وەرگیرم. ئەم باوکەم کە لەتەنیشتمەو و دانیشتمەو دەلیت: من کە پادشای ولاتی "کوش"م پێزیکی زۆر بۆ پادشای برام و میسری مەزن دادەنیم، من ناتوانم ئەو ناویشانانەیی کە شایستەیی فیرعەونە بەینمە زمان، گوته و دەرپێنیکم لەم بارەییەو پێ نیە، لەبەرئەو دەمەوێت بەزمانیکی سادە و خۆمانەن شتیکتان پێ بلیم، پێم پێ دەدەن؟

ستی کف لەوەلامدا پێی وت: ئەم کەسە لەبەرئەوێ خۆی وەک پادشایەک ناساند ئامادە نیم گفتوگۆی لەگەڵدا بکەم، بەلام ئەگەر وەک نوکەریکی فیرعەون هەر قسەییەکی پێ بیت دەتوانیت دەریان بپریت. "ستی کف"بەوڕوانیکەو ئەو جووڕە قسانەیی دەهینایە زمان کە وەک بلێی دەیویست لەگەڵ خۆدی وشەکانیشدا بجەنگیت.

پادشای "کوش"یش گوئی لەپەيامی "ستی کف"بوو، زۆر لیبوردانە سەری دانەواند و بۆماوەیەک لەگەڵ کوپەکەیدا قسەیی کرد، دواي ئەو کوپەکەیی سەری بەرز کردوو و گوتهکانی بەم شیوەیە بۆ وەرگیران: باوکم دەلیت من وەک یەکیک لەخزمەتکارەکانی فیرعەون گفتوگۆت لەگەڵدا دەکەم، لەبەرئەوێ دەبینم زۆر توپەن، بۆ هیورکردنەوێ ئەو توپەییەت بگرە لەخزمەتکاریکیش کەمتر خۆم لەبەردەمتدا نیشان دەدەم، بۆئەوێ لەو بارودۆخە ترسناک و فشارهێنەرە پزگارت ببیت. باوکم دەلیت بۆ هیورکردنەوێ توپەیی و ئەو شەرەنگیزیەیی کە هەنگریتی ئامادەم سوجدەشت بۆ ببەم، تەنھا لەپێناوی ئەوێ بتوانم گفتوگۆت لەگەڵدا بکەم. تەنھا بۆ ئەوێ هیچ خۆنپێژیەک لەنیوانماندا پونەدات، باوکم خوازیاری ناشتیە و نژی جەنگە. من کە کوپی ئەوم، ناوم "پوریا"یە، پوریا لەزمانی "کوش"

بەۋاقتى "باوك" دىت، بەلەم باوكم دەلىت، من چىتر وەك خۇر خەرىكە ئاۋا دەپ،
بۆيە دەمەۋىت نەتەۋەي "كوش" لەناشتى و ئاسايش و بى خوينىڭى بىرئىت.
ئىستاش ئەگەر چەند كەسىك لەتاۋانباران كە خودى خۇشمان بەدۋاياندا
دەگەرەين، دەستگىرمان كردن و بەسزى خۇيانمان گەياندن، ئەمانە ھەلەيەكەيان
كردۈۋە بەلەم لەبەر ھەلەي چەند نەزانىك نايىت نەتەۋەيەك لەناۋ بەيەت، ئىمەش بۇ
قەرەبوكردەۋەي ئەۋ ھەلەيە، بۇ پاكردەۋەي ئەم پەلەي نەنگىيە وەك
خەزمەتكارىكى پادشاي مىسر ھاتوم پىتان بلىم ئىۋە لەگوناھى ئەم نەزانانە بېورن،
ھەلبەت ئەم تەكايەم لەترس و بىدەستەلەتەۋە سەرچاۋە ناگرىت، چونكە
پىۋانى "كوش" لەجەنگدا مەردايەتى خۇيان سەلماندۈۋە، بەلەم من لەكوشتنى
مندال و ژنانى بىدەستەلەت دەترسم، ۋەرن با برايانە و لەپىي گەتۈگۈۋە
گرفتەكانمان چارەسەر بگەين، ئىۋە بىۋەدە ئەم رىگايەتان بىۋە بۇنەۋەي لىرەدا
خوين بىرئىن، باش بىرى لى بگەنەۋە، بۇتان دەرەكەۋىت بىۋەدە خۇتان ئازار داۋە،
ئىستاش كە ھاتون ناھىلىن بەدەستى خالى بگەپىنەۋە، لەلەين خەلكى "كوش" ۋە
چەند دىارىيەكمان بۇ پادشاي مىسر ھىناۋە كە دۇستايەتى و يەككىتى نىۋان دوو
ۋلات دەسەلمىنىت، دۋاي ئەۋە دەستى كرد بەژماردن دىارىيەكان: سەرەپاي ئەۋەي
ئىمە نەتەۋەيەكەين كە لەپىۋى دارايىيەۋە بگەرە لەناستى شارىكى مىسریشدا نىن،
بەلەم چەند دىارىيەكمان ھىناۋە كە شايستەي پادشاي مىسرە، دە ھەزار پارچە
بەردى زىر، ھەلبەت باشتىن جۇرى بەناۋبانگى زىپى ۋلاتى كوش، بىست ھەزار
بەردى زىو، سەد ھەزار بەردى عاج كەبەھى عاجى فىل لەناستى بەھى زىپدايە.
لە "كوش" دا بالندەگەلكى جۇراۋجۇر دەژىت، ئىمە ھەزار كىلۋ پەپى جۋانى
بالندەكانمان وەك دىارى بۇ ھىناۋە، پەنجا پارچە بەردى ئەلماس، پىنج سەد
بەردى ياقوت، ھەزار بەردى مس، دوو ھەزار كاسە و باشتىن جۇرى خورى مەر،
پىنج سەد پىستى پلىنگ، ھەزار پارچە پىستى ئاسك، پىنج ھەزار شانەي
ھەنگۈينى ھەنگە كىۋىەكانى ۋلاتى كوش، و دە ھەزار پارچەي مروارى
رەنگاۋپەنگمان لەگەل خۇماندا ھىناۋە ئەم مروارىيە لەلەين كاھىنەكانەۋە
لەپەرستگاكاندا كۇكرانەتەۋە، بە بچوكتىن پارچەي مروارى دەتۋانى دەيان

کەنیزەك و چەند شەمشیرێكى پى بکەیت، ئەم مرواریانە گرانبەهاترین دیارین، چونکە بەدرێژایی چەند سالیك کاهینەکان توانیان کۆى بکەنەوه و بىخەنە خەزىنەى پەرستگاكانیانەوه بۆئەوهى هیچ کەسێك سودیان لى وەرنەگرت، بەلام هەموو ئەمانەمان پێشکەش کردن تەنها لەپێناوى ئەوهى بتوانین هاوڕێیەتیان بکەین.

موسا دواى تەماشاکردنى ئەو هەموو دیاریانە وتى: ئەم خەلكە دەیانقوانى بەم دیاریانەیان باشتەرىن کەسانێك بۆ خۆیان بکەن، سەرەپای ئەوەش ئەمانە لەنێشتمانى خۆياندا دەجەنگن و ژمارەشیان چەند بەرامبەر لەمیسەر زیاترە.

ستى کف دواى بێدەنگیەکی درێژ خایەن هاتە گۆ و وتى: ئەى ئیرگەبان! ئایا تۆ وا دەزانى دەتوانى فیرعەونى میسر بەبەرتیل و ئەو دیاریانەى کە واهەست دەکەیت زۆر مەزن لەئامانجى خۆى لای بەدەیت. تەواوى ئەو دیاریانەى تۆ هەتە لەناستى گۆشەیهکی بێنرخى پاتەختى میسر دا نیه، ئێمە بەم جۆرە شتانه بەو ئاسانیە لەمەبەستى خۆمان پاشگەز نابینەوه و تۆ و نەتەوهکەشت چارەنوسى لەناوچونە! من کەسێكى سەربازیم، ئەوهى بەلای منەوه گەنگە جى بەجێکردنى دادپەرەوى پادشای میسرە، ئیوه بە دیلى خۆمان لەقەلەم دەدەین.

کوپی پادشای "کوش" بەدلگەرانیهکەوه گوتەکانى "ستى کف" بۆ باوکى وەرگێڕا، بەلام پێشتر وتى: ئەى فەرماندە باوکم پیر و لاواز بووه، تۆ ئەو بەدیلى مەگرە چونکە بەرگەى دیلیەتى ناگرت، بەلام من و براکەم بى هیچ بەرگریکارێک لەخەمەتى تۆدا دەبین، سەرەپای ئەوەش لەبەرئەوهى ئەو بەو حالەوه هاتووە بۆئەوهى پیشوازیت لێبکات جوانمیری نیه کە بەوشیوهیه مامەلەى لەگەڵدا بکەیت.

ستى کف وتى: بێدەنگ بە، دواى ئەوه بەهیمای دەستى فەرمانى دا بە گالیسکەوانەکەى "سوکر موسا" و "سوکر موسا"ش بەجولەیهکی لەناکاو کوپی پادشای "کوش" ی کردە ئامانجى نێزەکەى، پیرەمێرد و کوپەکەى تری لەهەمان ئەوکاتەدا کوشت و دیاریەکانیشیان هەلگرتن بۆئەوهى بۆ فیرعەونى بنێرن. تەواوى ئەم پوداوانە لەماوهى چەند ساتیکى کورتدا پویاندا. دواى ئەوه "ستى کف" فەرمانى هێرش کردنە سەر ولاتى "کوش" ی دەرکرد. کوشت و کوشتارى ئەو

ولاتە بەرادەيەك "موسا" ى دىگران و بىزارکرد كە وەك "نون" ى گالىسكەوان و
نۆكەرەكەى خۇى بۆماوہيەك قسەى نەدەكرد.

گه رانه وه

موسا به ناونیشانی فرماندهی له شکر سهره پای نه وهی دلگران بوو به لام هیچ دهسته لاتیکیشی نه بوو، ده بوو ئهرکی خوی به جی بهینایه. نهو جهنگه ی که دوینی به چاوی خوی بینی ترسناکترین دیمه ن بوو که به بیریشیدا نه ده هات. موسا نهو پوژه په یی بهو خاله برد که: ترس و توپه یی فرمانده وایی جهنگ دهکات. جهنگ واتا شیتی په سهند کراو دهگه یه نیّت، شیتی که ناژه لانه، لهو پوژه دا موسا به چاوی خوی بینی که به چ شیوه یه که مروّقه له هه موو گیانه وهریکی دپنده پسواتر و بیبه زه بیتر و بی سوژتره، مروّقی که ته نها بو کوشتن و ویرانکردن ناماده کراوه. به نازار و ناسوری و دوری پیکا!! به فرمانی فیرعه ون "موسا" سی سال ده بیّت له دورخراوه دا ژیان به سهر ببات، به لام لهو کاته وهی دورخرایه وه تا نهو جهنگه چوار سال تیپه ریپوو و له رویی یاسایی وه کو تایی به ماوهی دورخراویه که ی هاتبوو. موسا به ناونیشانی لویک که ته نها دوو دهیه و چند سالی که ته مه نی تیپه ریپوو له نا کاو ناگاداری نه وه بوو تالی سپی له قزیدا دهرکه وتوو که له رنج و دلگرانیه دهرونیه کانی سهرده می جهنگه وه سهرچاوه ده گریت، جهنگیک که چاره نوی موسای گوپی.

موسا به دریزی نهو جهنگه به سواری گالیسکه و ږم به ده ست بهرگری له خوی ده کرد، به لام گالیسکه که ی موسا بهو شیوه یه ش پی پی نه ده درا له دوژمن نزیک بیته وه. موسا لهو پوژانه دا په یی به به های "نون" ی نوکهر و گالیسکه وانه که ی خوی برد، چونکه توانی چند جاریک گیانی موسا له مهرگ بیاریزیّت. زهوی به لاشه ی جهنگا وهران داپوشر او بوو. موسا له نا کاو "سوکر موسا" گالیسکه وانه که ی "ستی کف" ی فرماندهی هیزی سهر بازی په وانه کراوی بینی به رهو پوی دیت.

سوكەر موسا ھاۋارى كرد: موسا لەگەڵم وەرە بۆئەوھى ھەر ئىستا بېرۆين بۆ
لاى "ستى كف"

"موسا" ش فەرمانى دا بە "نون" ى نۆكەرى دواى بکەوئیت. سوكەر موسا لەبەردەم
چادىرى فەرماندەى ھىزى نۆرداودا پراوەستا و بە "موسا" ى وت: بارى تەندروستى
"ستى كف" زۆر خراپە!

موسا لىي پىرسى: برىندار بوو؟

سوكەر موسا وتى: فەرماندە زۆر لەو ە ئازاترە كە لەجەنگدا بكوژىت، بەلام
لەناكاو بارى تەندروستى تىكچوو و لەھۆش خۆى چوو و كەوتە سەرزەوى،
ھۆكارەكەى ناديارە، دواى ئەو ە ئومان گواستەو ە بۆ ئىرە، كاتىك ھۆشى ھاتەو ە
بەخۆيدا يەكەمىن داواكارى بىنىنى تۆ بوو، ئىستاش لەسەرخۆ بېرۆرە ژورەو ە!

چواردەورى جىگەخەو ەكەى "ستى كف" ئەفسەرانى پلەبەرز چواردەورىان دابوو
و ھەموشيان نىگەرانى بوون. موسا پىش ئەو ەى خۆى بكات بەناو چادەكەدا
بە "نون" ى نۆكەرى وت: بانگىشت كراوم ھەر لەبەرنەو ەش دەبىت بېرۆمە ژورەو ە
تۆش ھەر لىرە بىنەرەو ە تا ئەو كاتەى دەگەرپمەو ە. ئەو ەى لەفەرماندەدا تىبىنى
كرد كە دواى سالتاھەكى درىژلە "بەدەرەفتارى و ستەم" دەبىنىت لەجىگە
خەو ەكەيدا لەحالى گيانەلاندايە.

"ستى كف" دەستىكى بۆ موسا پراوەشاند و پىي وت: كوڤم ھەزم كرد تۆ لەحالى
جەنگ و بەو بەژن و بالايەو ە بىنىم. من دەبىت سەرەتا چاوم بەتۆ بکەوئیت ئەوكات
بەرم.

موسا شوینەۋارى مەرگى لەپروخسارى "ستى كف" دا بەرونى بىنى، فەرماندەش
لەوكاتەدا دەستى گوشتى و وتى: تۆ وەكو كوڤى خۆم تەماشا دەكەم بەپراستى
شانازىت پىو ە دەكەم، ئەمرو ە ھەو ەلگەلىكم پىگەشت كە گوزارشت لە پابەرايەتى و
ئاراستەكردنى ژىرانەى تۆ دەكات، بەلام دەموىست ئەو ە بزانم لەوكاتەى
كە "ئىرگەبان" ى پادشاى "كوش" م بەسزای خۆى گەياند چاوم بەتۆ نەكەوتو ەو ە
بۆچى. ئايا ھۆكارىك لەپشت ئەم نەبىنىنەى تۆو ە ھەيە؟

موسا وتى: تۆ سىتەم و دلپەرقىت لەباتى دادوهرى كردنى ئەو پېرەمىردەدا جىيەجىكرد.

ستى كف، وتى بە ئەفسەرهكانى تر بەتەنھا بەجىيان بەيلىن و وتى: ئىستا ئەوھى لەدلتدایە بەرونى پىم بلى.

"موسا"ش وتى: تۆ بەچ شىوھەك توانىت پېرەمىردىك لەبەردەمتدا تا ئاستى زەوى خۆى دانەوئىنىت و بونايەتى خۆى و نىشتمانەكەى و ئەوھى لەپەرستگاكاندا بوو لەپروى دلپاكىھە پىت ببەخشىت و داواى بەخشىنى لىكردى، سەرەراى ئەوھش لەباتى ئەوھى لەگەلتدا بجەنگىت بەپىي خۆى ھات بو پىشوازىت، زەردەخەنەى بو كردى، لەپىناوى ئەوھى پىز لەتۆ بگىرت بگرە سوکاىەتى بەكوپەكانىشى كرد و ھەمويانى بەخزمەتكارى فىرەئون و فرماندەى فىرەئون لەقەلەم دا، بەلام تۆ ھەم ديارىەكانت لى وەرگرتن و ھەم ئەوانىشت بى بەزەييانە كوشت، تۆ دەبىت ساتىك پىش كوشتنى پادشاى "كوش"خوت بخستايەتە جىي ئەو و بىتاوانى ئەوت لەبەرچا و بگرتايە. من تواناى ئەوھم نەبوو تەماشای ئەو جۆرە دىمەنەنە بەكەم.

ستى كف وتى: لىبوردنى پادشاى ولاتى "كوش"لەدەستى مندا نەبوو، من فرمانم پىكرايوو پىروم ولاتى "كوش"داگىر بەكەم، لایەنكانى ترى ئەم جۆرە پوداوانە بەبەشىك لەسىستەم و ئەركى سەربازى لەقەلەم نادىن، من تەنھا ملکہچى فرمانەكانى فىرەئونم.

موسا وتى: تۆ بى كوشتنى ئەو، بى كوشتنى ژن و مندا لەكانىش دەتتوانى فرمانى فىرەئون جىيەجى بەكەيت، تۆ منت لەھەموو جۆرە جەنگىك بىزار و وەرەس كرد، پلەوپايەى مروقت لەبەرچاوى مندا كەمكردەوھ ناتوانم ئەو ھەموو شتە فرامۆش بەكەم، ھىشتا پوخسارى ئەو پياوھ كە بەدلىكى پىر لەئومىد تەنھا لەپىناو نەتەوھەيدا وتى لەبەردەمتدا چۆك دا دەدەم، بەلام بەمەرجىك كارت بەژن و مندا لەكانەوھ نەبىت، لەبەرچاوم ون نابىت.

ستى كف ناچاربوو بابەتى گەفتوگۆكە بگۆرىت و وتى: ئەى موسا دەمەوىت تا دواىن ھەناسەم لەتەنىشتەوھە بىت.

موسا وتی: تا دوايین ساتی ژيانت له لات دهمینهوه.

ستی کف وتی: سهره پای نهوهی له یه که مین پوژ که په یوه ندیت به هیزی سهر بازی نیمه وه کرد تیگه شتم که تو نابیت کوپی فیرعون بیت، به لام په وشت و په فتارت سهرنجی منیان به لای تودا پاکیشا، ده کریت ناوی ته وای خوتم پی بلیت.

موسا وتی: "ئاتون موسا!!" نهوه ناویکه که دایکم بوی هلبژاردوم، به لام هلی نهوهی بۆ نه په خسا له پوژیکي تایبه تدا نه و ناوهم لی بنیت.

ستی کف وتی: ناوت ده قادهق له ناوی پزیشکی هاوړیم "ئاتون موسا" ده چیت، هه مان نه و پزیشکي که روشتن بومالیان و شهویک له وی میوانیان بوین. ئایا تو باوهرت به "ئاتون"؟

موسا وتی: به لی.

ستی کف وتی: من دوايین ساته کانی ژیانم تیده په پینم، به لامه وه گرنگ و جیاواز نیه سهریکه وم یان شکست به پینم، به لام سهر بازیک بووم که به پیی فرمانه کان ژیاوم و نه ده بوو سنوری یاساکان به پینم، ژیانی سهر بازی هه مان نه و شته یه که به چاوی خوت بینیت، به لام من له سهرده می لایه تیه وه تا نه م ساته تان و پوی نه م جوړه ژیانم به رجسته کردوه. مردن و کوشتن و نابوتی له گوړه پانه کانی جهنگدا واتای جهنگ ده گه یه نیت، به لام بی کوشتن و کوژان له گوړه پانه کانی جهنگدا ده سته واژه ی خوی! ده ست ددات، من بی له جهنگ هه لگری هیچ پیشه یه کی تر نه بوم، ئیستاش هه ست ده کم خهریکه ده مرمر و واهه ستیش ده کم له گه ل مهرگدا له حالی جهنگدام، به لام نه مجاریان نه وه مهرگه له م جهنگدا سهرده که ویت، دوی نه وه یه کسهر وتی نه فسه ره کانم بۆ بانگ بکه له بهر نه وهی ده مه ویت قسه یان له گه لدا بکه م. موسا کاتیک له حالی ناماده باشیدا راوه ستابو فرمانی پیدان بینه ژوره وه و نه و انیش یه کسهر له چه وارده وری جیگه خه وه که ی "ستی کف" کوښونه وه.

"ستی کف" ی فرمانده له کاتیکدا که ده سستی "موسا" ی کرتبوو وتی: هه موتان گواهی نه وه دهن که موسا به چ شیوه یه ک بونایه تی خوی له م جهنگدا سه لماند و گوه مری فرمانده یی خویی پینیشان داین، له بهر نه وهش موسا شایسته ی نه وه یه بکریته فرمانده ی نه م له شکره، هه ره له بهر نه وهش نه و له جیگه ی خومدا

پەرستگاكانيان ۋەك تەۋىلەيەك بەكار دەھىنا ۋ لەھەمان ئەۋ شوئىنەدا ئەسپەكانيان تىدا دەبەستەۋە.

شەۋىكىيان "نون" ى نۆكەرى موسا سەراسىمە لەخەۋ ھەستا ۋ بەترس ۋ تۆقانىكەۋە "موسا" ى لەخەۋ ھەستاند ۋ پىتى وت: خەۋىكى سەيرم بىنى. موسا وتى: چ خەۋىكت بىنى؟

نون وتى: لەخەۋمدا "ئىرگەباين" پادشاى ۋلاتى "كوش" بەرئانى ئەۋ ۋلاتەى دەۋت، ئەى ژنانى "كوش" بگرين لەبەرئەۋەى ئىۋە لەم ساتە بەدەۋاۋە خوداتان نىە، چونكە خوداكانى ئىۋەيان لەناۋ برد ۋ پەرستگانىشيان كىردۋە بە گەۋرى ئەسپەكانيان، ئەى ژنانى كوش بگرين، چونكە فىرەۋن لەپىتى ھىزى سەربازىيەكانىيەۋە دەستى بەسەر تەۋاۋى دار ۋ نەدارى ئىۋەدا گىرتۋە. ئىۋە لەمپۇدا لەھەر پۇژىكى تر زەبوتىر ۋ بىدەستەلات تر ۋ كەمدەستىر، بۇيە لەمەۋدوا بۇ دابىن كىردنى بژىۋى ژيانقان دەستى سوال بۇ خەلكى دىرژ دەكەن. دواى ئەۋە لەموساى پرسى، بۇچونى تۆ لەبارەى ئەم خەۋم چىە.

موسا وتى: ئەۋ خودايانەى كە بەۋشىۋەيە بىدەستەلات بن ۋ بەتەنھا لىدانىك لەناۋ بچن، باشتىر ۋايە ھەر لەناۋ بچن. ھەموۋ ئەم جۆرە گوتانە پوچ ۋ بىبىنەمان بۇ نمونە "خوداى بەردىن! خوداى زىپرېن! خوداى زىۋىنى! بىگيان". ئىستاش ئاسۋە بخەۋە بۇئەۋەى خەۋىكى باشتىر بىبىنى!

بەلام "نون" بەكونجكاۋىيەكەۋە لىپى پرسى: تۆ دىلگىرانى لەناۋچونى ئەم خودايانە نىت؟

موسا وتى: ئەم پەيكەرە بەردىن ۋ بىگيانانە ھەر لەسەرەتاۋە دەستەپاچە ۋ لەناۋچوۋ بون، ئەۋ خودايەى كە بەدەستى مەۋۇۋ دىروست دەكرىت خودا نىە. نون وتى: كەۋاتە ئەۋانەى بەدەستى ھىزى سەربازى مىسر لەناۋ چون خودا نەبون؟

موسا وتى: يەككە لەتايىبە تەمەندىيەكانى خودا ئەۋەيە كە ھىچ كەسىك ناتوانىت چاۋى پىتى بكەۋىت، بەلام ھەموۋ ئەۋ خودايانە دەبىنران.

نون وتی: تۆ که بهوشیوهیه ییروباوهپی خۆت لهبارهی خوداكانهوه دهخهیته
بوو، چ بهلگهیهکت بۆ سهلماندنی ئەم گوتانهت بهدهستهوه؟

موسا وتی: بهلگهه ئهوهیه که دهتوانم بخوینم و بنوسم و کتیبه کۆنهکانیش
دهخوینمهوه، و زۆر شتیش لهو کتیبانهوه فیربوم.

دواي زالبونی لهشکری میسر بهسهر ولاتی "کوش" دا بهفهرمانی فهرمانده
تهواوی ژنه رهشپێستهکانیان کۆکردهوه و بهسهر سهربازهکاندا دابهشیان کردن
بۆئهوێ بهناونیشانی پاداشتیک لهبهرامبهه ئهک و ماندوبونیان پێیان بهخشن و
دواي ئهوه وهک کهنیزهیهک بیانفرۆشن. سههرتا فهرمانده ههزار ژنی لی ههلبژاردن
بۆئهوێ بهناونیشانی دهستکهوتی جهنگ بینیریت بۆ فیرعهون. فهرماندهی هیزی
نێردراوی میسر کچی پادشای کوش بهناوی "ئیرگا" ی نارد بۆمالی "موسا" بۆئهو
لهوماله دا خزمهتی موسا بکات. هاسهری "ئیرگا" چهند سائیک لهوهوپییش کۆچی
دواي کردبوو و "ئیرگا" تاکه پاشماوهی خیزانی پادشای کوش لهقهلم دهدرا که
زیندو بیت و ئیستاش بهدیلی گیراوه و وهک کهنیزهیهک پێشکهشی موسا کراوه.
موسا سههرتا ههزی نهکرد ئهو ژنه لهلای خۆی بهیلتیهوه و داواي لهفهرمانده کرد
کچی پادشا بهخشیت بهکهسیکی تر.

فهرمانده به "موسا" ی وت: ئەگەر "ئیرگا" ببهخشم بهههکهسیکی تر یهکسهه
دهیبات بۆ بازار و وهک کهنیزهیهک دهیفرۆشیت و منیش ههز ناکهه بهوشیوهیه
مامهلهی لهگهڵدا بکریت.

"موسا" ش ناچاربوو "ئیرگا" وهک کهنیزهیهک لهلای خۆی بهیلتیهوه، "ئیرگا" ش
ژنیکی هۆشیار و چوست و چالاک بوو و زۆر زوو توانی زال بیت بهسههکاروباری
مالی موسادا، ههروهها ههولێ ئهوهشی دا سهههههی موسا بهلای خۆیدا راکیشت،
بێناکا لهوهی دلی موسا ناشقی کهسیکی تر بووه و زۆر گرنگی به "ئیرگا" نهدهدا.
بگهه موسا نامادهش نهبوو قسه لهگه "ئیرگا" دا بکات، سههرپای ئهوهش
نهیدهتوانی بهزمانی کوش بدوین. کاتیک "ئیرگا" دلساردی و گرنگی نههانی موسا
بینی خوشهویستهکهی گۆرا بهرق و کینه، دواي ئهوه ههولێ لهناوبردنی موسای
دهدا و بهداواي ههلیکدا دهگهرا که پلانهکهی خۆی تیدا نهجام بدات، تا شهویکیان

موسا ۋەك ھەر شەۋىكى تر پۇشت بۇ ژورى خەوتنەكەى بۇئەۋەى بخەۋىت و"ئىرگا"ش بەچەقۇيەكەۋە خۇى كرد بەژورەكەيدا و بەلاسەرىيەۋە پراۋەستا بىنى خەۋى لىكەۋتوۋە. لەۋكاتەدا موسا ھەستى كرد شتىك لەتەنىشتىيەۋە دەجولئىتەۋە، بۇيە بەخىرايىيەكى چاۋەپواننەكراۋ پاپەپرى و نوكى چەقۇكەى"ئىرگا"شانى موسا برىنداركد، موسا ھاۋارى كرد و"نون"ى نۇكەرى بەسەر لىشاۋايەكەۋە خۇى گەياندە لاي و بىنى موسا شەپ لەگەل"ئىرگا"دا دەكات. "نون"يەكسەر مەچەكى"ئىرگا"ى گرت و چەقۇكەى لەدەستى سەند، ئەۋ ژنەش بالايەكى كەتە و ئىسقانىكى ئەستور و بەتواناي ھەبوو، بۇيە بەۋ ئاسانىيە خۇى نەدەدا بەدەستەۋە، ئەۋ ژنەش بەدەست و لەقە و گاز ھەۋلىدەدا خۇى لەدەستى پزگار بكات، بەلام"نون" ئىرگاي دا بەزەۋيدا و بەموسا وت: پەتىك بەيئە بۇئەۋەى ئەم ژنەى پىي بېستىنەۋە. دەستى كچى پادشايان بەستەۋە و"موسا" چىرايەكى ھىنا و"نون"يش شانى برىندارى موسا بەست و تى: بەدلىيايىيەۋە ئەم ژنە نيازى كوشتنى تۇى ھەبوۋە، لەبەرئەۋە دەبىت بىكوژىن.

موسا وتى: نايىت بەھەلەشەيى برىار بدەين، ئىستا كە زىندوم. نۇكەرەكەى پىي وت: تۇ بىھودە كوشتنى ئەم ژنە دوا دەخەيت، ئەم ژنە زۇر ھەپەشە ئامىز و ترسناكە، ئەگەر كەمىك درەنگتر پاپەپريايەيت بەدلىيايىيەۋە ئىستا لەژياندا نەماۋىت.

موسا وتى: دەبىت بۇساتىك خۇمان لەجىي ئەۋدا دابنىن، ئەۋە ھەمان ئەۋ ھىرشە بوو كە من بە"ستى كف"م وت بۇچى پىش كوشتنى باۋكى ئەم كچە خۇى ناخاتە جىي ئەۋ.

ئەۋ كچە بەھىچ شىۋەيەك لەگفتوگۇكانى ئەۋان تىنەدەگەشت و نۇكەرەكەى"موسا"ش زمانى"كوش"ى نەدەزانى.

موسا وتى: ئەم كچە ۋا لىكى دەداتەۋە كە ئىمە بكوژى باۋك و براكانى ئەۋىن، لەكاتىكدا"سوكر موسا"و"ستى كف"پادشا و كوپرەكانى كوشت و منىش گلەيى ئەۋ پەفتارەم لىكردن. دواى ئەۋە چەقۇى كچەكەى ھەلگرت و پەتەكەى دەستى پىي

بېرى و بەر ژنەى وت لىرە بېروات. "ئىرگا" بۆماوئەك بەدودلى ماىەو، دواى ئەو
لەناكاو بەپەلە لەو ژورە پۇشتە دەرەو.

بەم پەفتارەى تېپوانىنى "نون" ى لەبەرامبەر خۇيدا گۆپى، بەلام بەرکەش
گۆپانكارى بەسەر پەفتارەكانىدا نەھاتبوو. موسا لە "نون" ى پرسى: من چىژ
لەسانەى ژيانى تۆ وەرەگرم، پېژنېكى زۇرىشت لىدەگرم.

پۇژىكىان "نون" لەبەردەم كىيۇكى بەرزدا لەموساى پرسى: ئەگەر بەسەر ئەم
شاخەدا سەرکەوين و بېرۆينە ترۇپكى ئەم كىو، دەتوانىن لەسەر ترۇپكى ئەم
شاخەو تەماشاي مىسر بکەين.

موسا وتى: با سەرکەوين و تاقى بکەينەو.

لەحالى سەرکەوتندا بوو نۆكەرەكەى دەستى گرت. موسا زۆر جدى بوو، وەك
مىسرىەكان ئەفسانە پەرست نەبوو، بەلام نون زۆر ئەفسانە پەرست بوو، بۆ ھەموو
جولە و شتېك ئەفسانەيەكى بۆ دەخولقاند، ئەو دەيوت: دەيىت ھەموو كەسېك سود
لە دوو ناو وەرگرت. يەكئيان ناوى خۇى كە ھەموو كەسېك بەوناو بانگى دەكەن
و ئەويتريان ناويكى نەينى بىت كە ھېچ كەسېك نايىت بەر ناوەى بزانيىت. چونكە
ھەرکەسېك ئاگادارى ناوى نەينى ھەر كەسېك بىت بەدلىيايىو پۇژىك دىت ھەولى
كوشتنى دەدات. ئەمە نمونەيەك بوو لەئەفسانە پەرستىەكانى "نون" ئەوەى بۆ
موسا باسكرد كە پىشتەر پەپرەوى لەخودايەك كردووە كە ناوى "بعل" بوو،
"بعل" نىوەى جەستەى وەك جەستەى ژن بوو و نىوەكەى ترى وەك گيانەومرېكى
بالدار بوو.

موسا وتى: ئەو تايپەتەندىەكانى پەيكەرى "ئەبولھول"ە كە پۇژانىك يەكېك بوو
لەخودايانى مىسر، بەلام ئەمپۇ چىتر لەناو چوو.

سەرەپراى ئەوەى "موسا و نون" ھەوليان دا ھېچ كەسېك ئاگادارى
بەسەرھاتى "ئىرگا" نەبىت، بەلام بۇچى لەناكاو "ئىرگا" ھەموو خەلكى بەلكو
خودى "سوكر موسا" ى لەم پوداوہ ئاگاداركردووە، بەراستى زۆر سەيرە.

"سوكر موسا" لە "موسا" ى پرسى: نايە راستە كە "ئىرگا" پەلامارى داويت؟

موسا وتى: بەلى.

"سوكر موسا" وتى: كەۋاتە دەيىت "ئىرگا" بكوژىت.

موسا وتى: من بەخشىم و نامەۋىت بكوژىت.

فەرماندە وتى: بەدلىنبايىيەۋە ئەگەر ئەم ئۇنە نەكوژىت ئەۋا ئەۋ تۇ دەكوژىت...
سوكر موسا كچى پادشاى نارد بۇمالى "هتپ رە" ئى فەرماندەى پابردوۋ بۇئەۋەى
ئەم ئاۋاۋەيە لەننىۋانىاندا لەناۋ ببات. "هتپ رە" ش كە بەردەۋام دەيخواردەۋە،
لەبەرئەۋەى سەرخۇش بوۋ داۋاى لە "ئىرگا" كرد لەگەلىدا پابوژىت و "ئىرگا" ش
داۋاكەى پەت دەكاتەۋە، "هتپ رە" ش لىى توپە دەيىت و بەچەقۇيەك پەلامارى
دەدات و دەيكوژىت. دۋاى كوشتنى ئەۋ ئۇنە "هتپ رە" ئى فەرماندەى كۆن ترسى لى
نىشت و بەسەربازەكانى دەۋت لەكاتى شەۋدا لاشەكەى بەخاك بسپىرن. بەيانى
هەمان ئەۋ شەۋە پەشپىستەكانى "كوش" ئاگادارى بون كە كچى پادشاىان
كوشتوۋە، بۇيە ھەۋلى تۇلە سەندەنەۋەيان دەدا. سوكەر موسا بۇ ۋوژانى توپەى
پەشپىستەكان لەيەك پۇژدا ھەزار پياۋى لىكوشتن. "هتپ رە" ھەۋلى دا تاۋانەكە
بخاتە ئەستۋى "موسا". بەردەۋام كەسانى ترى دژى "موسا" ھان دەدا، تا ئەۋكاتەى
كارگەشتە ئاستىك كە لەناۋ ھەموۋ ئەفسەرەكاندا وتى: باشتىر وايە "موسا" لەناۋ
بەين.

"نون" بەرپەكەۋت لەۋكاتەدا لەۋ نزيكانەدابوو و گوۋى لەقسەكانى "هتپ رە" بوۋ،
دۋاى ئەۋە جوان گوۋى لىگرت بۇئەۋەى بزانيىت باسى چى دەكات: ئەگەر
موسا "ئىرگا" ئى لەمالى دەرئەكردايە، ئەۋا من لەكاتى مەستىدا نەمدەكوشت، كەۋاتە
تاۋانبارى يەكەم لەكوشتنى "ئىرگا" دا موسايە "نون" كە ئاگادارى ئەۋ بەسەرھاتە
بوۋ دەيزانى "هتپ رە" دۇيان لەگەلدا دەكات، بەتايبەت ئەۋەى دۋبارە و دۋپات
دەكردەۋە: ئەگەر موسا بكوژىن، ھەموۋمان ئاسودە خەيال دەين، "نون" بەيىستنى
ئەم گوتانە زۇر دلگران بوۋ، بۇيە پۇشت موساى لەمەموۋ شتىك ئاگادار كردهۋە؟

موسا وتى: ئەۋ كەسەى ئەم قسانەى بۇ گىپراۋىتەتەۋە بەدلىنبايىيەۋە ويىستويەتى
من دژى "هتپ رە" بوۋوژىنىت لەبەرئەۋە نايىت باۋەر بەم جۇرە قسانە بكەيت.
نۆكەرەكەى "موسا" ش وتى: كەۋاتە تۇ پىم دەلىت چىتر نايىت متمانە بەگوۋىكانم
بكەم، ئەۋەى بۇم گىپراۋىتەۋە بەگوۋىكانى خۇم بىيىست.

موسا وتی: ناتوانم باومې بهو قسانه بکه م.

نون وتی: نهو همولی کوشتنی تو دودات، تو دهیئت دهسپیشخه ری بکه یت.

موسا وتی: ناموینت له مباره یه وه گویم له هیچ شتیکی تر بیټ.

"نون" دواى نه وه هیچی نه وت، به لام شهو و پوژ "هتپ ره" ی خستبووه ژیری چاودیریه وه، بوئه وه ی بزانیټ له چ کات و له چ شوینیټکا نیشته جییه و له چ کاتیټکا دهگپرټه وه بومالی خو ی و له چ کاتیټکا دیته دهره وه. دواى چهن د پوژیک نیټشگری "نون" په یی بهو برد "هتپ ره" شهو درهنگانیټ دهگپرټه وه بو مال و کاتیټکیش دهگپرټه وه زور مهست و شل و شوله که ناتوانیټ لهسر پی خو ی پراوهستیټ. نوکهره که ی موسا "نون" چاوه پیی کرد تا "هتپ ره" له ته نیشتیه وه تیپه ری و چه قو به دهست له دوا یه وه که وته ری و به دواى هلیټکا دهگپرا که له گو شه یه کی چوټا له ناکاو سودی له چوټ و هو لی ناوچه که وهرگرت و چه قو که ی خسته سهرملی "هتپ ره" و به دهسته که ی تری به توندی ده می گرت و به هه موو توانایه کی فشاری خسته سر چه قو که ی و شاره گی خوینی ملی "هتپ ره" ی بری، دواى نه وه "نون" دهست بهرداری بوو، به یانی هه مان نهو شه وه جهسته ی خوینیټی "هتپ ره" یان دوزیه وه و وایان زانی که په شپیسته کان له بهرامبر نهو تاوانانه ی که هیزی سهر بازیه کانیان له بهرامبر خه لکه که یاندا نه نجامیان داوه توټه ی خو یان کردوه ته وه به هو ی نه م بیرکردنه وه هه لیه یانه وه بکوژی سهرکی ون بوو. "سوکهر موسا" ی فرمانده سهره تا گومانی له "نون" ی نوکهری موسا نه بوو، بگره له مباره یه شه وه ناوی نه هیټا و وتی: به دلنیاییه وه "هتپ ره" سهرخوش بووه و له گه ل که سیټکا به شه پرهاتووه و له نه نجامی نه م شه پره یاندا نهو به کوشت دراوه. په وشت و په فتاری "هتپ ره" به شیوه یه ک بوو که توانایه کی ته وای به م جوړه نه گه رانه ده به خشی، چونکه نهو له گه ل هیچ که سیټکا نه ده گونجا و دوژمنایه تی و شری له گه ل زوړبه ی نه فسه ره کاندا کردووه،

موسا به باسکردنی نه م خالانه به "نون" ی وت: سهره پرای نه وه ش من به کوشتنی "هتپ ره" پازی نیم و کوشتنی نهو به پیچه وانه ی بنه ما و یاساکان دهزانم.

لەمکاتەدا "سوکەر موسا" چەند پرسىيارىكى لەموسا کرد چونکە زياتر گومانى لە موسا ھەبوو و پىئى وت: تۆ ئاگادارى کوشتنى "ھتپ رە" نەبویت؟

موسا وتى: لەکۆيۆه ئاگادارى کوشتنى "ھتپ رە" یم؟

"ھتپ رە" بەجیگرەکەى خۆى وت: من زانیارى ئەوهم پینگەشتووہ کە "ھتپ رە" ھەرەشەى کوشتنى لى کردویت، لەبەرئەوہ ھەر ئەم خالە دەبیئت بکریتە پالئەریک بۆ کوشتنى ئەو.

موسا وتى: کەسانى وەك "ھتپ رە" بەد پەوشت و ناسازگارن و زۆریش باس و ھەرەشە لەم و لەو دەکەن، بەلام بى لەقسە ھیچی تر نیە، لەبەرئەوہى ئەگەر بیویستایە ئەم قسانەى کردارى بکات، بەئاشکرا بۆ خەلکى نەدەگنرایەوہ، لەبەرئەوہ گوتەى کەسانى وەك ئەو بەھەرەشە لیکنادەمەوہ، سەرەرای ئەوہى بەرکەش خۆى بەھاوپیمن نیشان دەدات، ئیستا بەچ شیوەیەك پرسىارى وام لیڤەکەیت؟

سوکەر موسا وتى: ھەمان ئەم ھەلسەنگاندن و ھەلەتیگەشتنە دەتوانیئت ھانى ئەوہت بدات تۆلەى لى بکەیتەوہ.

موسا وتى: تۆ لەھەلسەنگاندنەکانتدا بەھەلەدا چویت، من لەپینان چەند گوتەییەكى پڕوپوچدا ھەولى کوشتنى ھیچ کەسیک نادەم.

سوکەر موسا وتى: بى لەم بابەتى ھەرەشەى، ئەو لەکاتیکدا تۆ لەو شۆینانەدا نەبویت باسى چەند بابەتیکی تر کردووە کە من زياتر لەتۆ بەگوماتر دەکات.

پرسىارى ئەو بابەتەى لیکرد: ئەوہ چ بابەتیکی کە بەو پادەییە بەلاتەوہ گرنگ دیڤتە بەرچاؤ؟

سوکەر موسا وتى: تەنھا یەك کەس دەتوانیئت بى ھیچ ترسیک "ھتپ رە" بکۆژیئت ئەو کەسەش خودى تۆیە، لەبەرئەوہى ناتوانم بەھۆى تاوانى کوشتنى "ھتپ رە" سزات بدەم، لەبەرئەوہى تۆ کوپى فیرەونیت.

موسا وتى: دلنیا بە لەوہى ئەگەر مەبەستیکی وام ھەبوايە ئەوا بەئاشکرا بانگیشتى گۆرەپانى جەنگم دەکرد و بەبەرچاؤ ھەموو سەربازەکانەوہ شەرم

لەگەلدا دەکرد، مەن ھىچ دژمنايەتتەكەم لەگەل" ھتەپ رە"دا نەبوو كە بەو شىئوھە بەنھىنى ھەولنى كوشتنى بدم.

سوكر موسا وتى: ئىستاش كەوا دەلىيت باوھەرت پىدەكەم، سەرەپاي ئەوھش فىرەون پەيامىكى بۆ ناردوم كە پەيوھست دەكرىت بەتۆو. سوكر موسا بەمشىوھە بۆي پونكرەوھ: فىرەون فەرمانى داوھ گەپانەوھت كەمىكى تر دوا بخات و ئەم دورخراوھىيەى تۆ كەمىكى تر درىژە بكىشىت. ھۆكارەكەشى خۆت دەزانى؟

موسا وتى: بەلى ھۆكارەكەى باش دەزانم چىھ.

سوكر موسا وتى: ئەكرىت مەنىش بزانم؟

موسا وتى: پۆژىك دىت بۆ ھەموو ئاشكرا دەبىت، لەئىستادا ئەم نەنئىھە بەشاراويى بىنئىتەوھ.

سوكر موسا وتى: فىرەون باسنى شتىكى ترى كردوھ.

موسا پرسى: ئەو شتە چىھ؟

سوكر موسا وتى: فىرەون لەپىژەى دەستكەوتەكان ناپازىھ و ئەوھى دوپات كردوھتەوھ كە دەستكەوتەكان دەبىت زۆر لەوھ زىاتر بن كە نىردراون، بەدلئىيەوھ ئەو ئەفسارەنە دەستىان لەو سامانە داوھ كە نىردراوھ بۆ فىرەون، لەبەرئەوھ دەبىت قەرەبوى بدەينەوھ و بېرىك زىپى ترى بۆ بنىرىن!!

موسا وتى: تۆ دەتەوئىت چى بكەيت؟ خۆ ئىمە ناتوانىن ئالتون دروست بكەين، زىر بەردى كىوھكان نىھ تا بەئاسانى بەدەست بىت.

سوكر موسا وتى: واىھ ئىمە تواناى دروستكردنى زىپمان نىھ، بەلام لەوانەىھ ئەم رەشپىستانە بېرىكى تر زىپمان ھەبىت و لەئىمەيان شارەبىتەوھ، دەبىت واىان لى بكەين ئالتونە شارەراوھكانمان پى بدەن بۆئەوھى فىرەون لەخۆمان پازى بكەين.

موسا وتى: مەن بەدلئىيەوھ پىت دەلىم كە ئەم رەشپىستانە زىپمان نىھ و ئىمە بىھودە كاتى خۆمان لەئەشكەنجەدانىندا بەفېرۆ دەدەين، دەبىت بىر لەشتىكى تر بكەيتەوھ، چونكە زانىارى ئەوھم پىگەشتوھ كە ئەم رەشپىستانە ھىچ شتىكى

بهادر شك نابهن له بهرنه وهی نه فسه ره میسریه كان هه مویانیان لی سه ندون، بگره دهستیان به سهر کاسه کانیشیاندا گرتووه چ بگات به زیږ و زیو.

سوکر موسا وتی: فیرعه ون له نامه کهیدا پیشنیاریکی تری کردووه.
موسا وتی: چ پیشنیاریک؟

سوکر موسا وتی: فیرعه ون ئاماژهی به وه داوه که له باشوری ولاتی "کوش"، شوینیک که روبرای نیل له ویوه هه لده قولیت، سه رچاوهی باشتین زیږی جیهانه، بیستومه که دیواری شاره کانیشیان زیږه! یان پوپوشی زیږه، په یکه ری خودا کانیان سه رتاپا له زیږ دروست کراوه که هه ری که له و په یکه رانه به نه ندازه ی سه د به ردی میسری قورسه.

موسا وتی: بیگومان نه فسانه یه کیان بو فیرعه ون گیراوه ته وه، نه ویش هه مان نه و چیرۆکانه یه که له سه رده می مندالیدا بویان گیراوینه ته وه بۆنه وهی خه ومان لی بکه ویت، به لام فیرعه ون له بیداریدا باوه ری پی کردووه و ده یه ویت بیه وده توشی ده ردی سه ریمان بگات.

سوکر موسا وتی: من هه مان ده ستنوسی فیرعه ون بو ده خوینمه وه بۆنه وهی بزانی به راستیه تی، به رۆن بو کۆتایی باشوری "کوش" و ته وای زیږی نه و شاره باریکه ن و بۆمی بنیږن.

موسا وتی: فیرعه ون ئه م فه رمانه ی بو کی ناردووه؟

سوکر موسا وتی: به دلنیا یه وه بو فه رمانده ی هیزی سه ربازی نی ردراوی میسر.
موسا وتی: که واته ئاشکرایه بۆتوی ناردووه، تو هیزی سه ربازی په وانه ی شوینی مه به ست بکه و هه موو زیږی شاری نه فسانه ی بار بکه و بینیره بو فیرعه ون.
سوکر موسا وتی: من له م پۆشتنه م ده ترسم.

موسا وتی: تانیستا له م شوینه و ئه م ږیگا دورودریژ و کوشنده یه نه ترساوین، ئه م ږیگایه له چاو ږیگای پیشوو زور دريژخایه ن نیه، بۆچی لی ده ترسی؟

سوکر موسا وتی: تا ولاتی کوش ئیمه دوژمنمان له پشته وه نه بووه، به لام له مه و دوا ئه م په شپيستان بچوکتین هه ل ده قۆزنه وه بۆنه وهی تۆله ی خویانمان لی بکه نه وه، ده توان به ئاسانه ترین شیوه تۆله مان لی بکه نه وه و له ناومان بیه ن و توانای

ئەنجامدانى ئەم كارەشيان ھەيە، ئەۋىش بىچرانى پەيۋەندى ئىمەيە لەگەل ۋلاتى مىسردا، ئەۋكات ئىمە دەبىنە دىلى دەستى بىابان و دۈجارىش لەناۋ دەچىن، ئەۋانىش بەباشى شارەزى ئەم ناۋچەيەن و زۆرباشىش دەزانن بەچ شىۋەيەك گىرۋدەمان بىكەن، سەرەپاي ئەۋەش فەرمانى فەرغەون نابىت بەۋ شىۋەيە بەمىنىتەۋە دەبىت شىتەك بىكەين.

موسا ۋتى: پىۋىست ناكات تۆ ۋ تەۋاۋى لەشكرەكە بېرۇن بۆ ئەۋ شارە ئەفسانەيە، دەتۋانى بىرىكىان لى بىنرەت بۆ ئەۋ شارە بۆئەۋەي ھەم فەرمانەكانى فەرغەون جىبەجى بىكرىت، ھەم خۆت دۈچارى ئەۋ ھەرەشەيە نەكەيت.

سۈكەر موسا ۋتى: سالتوت لى بىت، بەھىچ شىۋەيەك بىرم لەم پلانە نەكردبۈۋە، بەراستى بىرۈكەيەكى زۆر باشە، مەن كۆمەلىكى پىرچەك بەچەند كەسكى ھەلبىزاردەيان دەسپىرم بۆئەۋەي بېرۇن بۆ ئەۋى، لەبەرئەۋەي تۆ لەھەموو پۈيەكەۋە كەسكى شايسەي، فەرماندەيى شارى زىر بەتۆ دەسپىرم.

موسا ماۋەيەك بىرى لىكردەۋە ۋ ۋتى: ئەگەر مەن ئەم پىشنىارەم بۆ نەكردايەيت ئەۋكات تۆ دەتۋانى چى بىكەيت، ئاي بىرت لەم بابەتە كىرەبۈيەۋە؟

سۈكەر موسا يەكسەر ۋتى: بەلى، ھەمان ئەۋ پىشنىارەي تۆ كىرت پىش تۆ بىرم لىكردبۈۋە، بەلام نەتۋانى بەۋ ئاسانىيە دەريىرم، تۆ فەرمانت پى كراۋە بېرۋىت بۆ شارى، زىر، ئەمەيان خواست ۋ فەرمانى مەن نىيە.

موسا ۋتى: ئەگەر خواست ۋ فەرمانى تۆ نىيە، خواست فەرمانى كىيە؟

سۈكەر موسا ۋتى: ئەۋە خواست ۋ فەرمانى فەرغەونە، دۈاي ئەۋە موسا تىگەشت تەۋاۋى ئەۋ نامە و زىر ۋ شارى ئەفسانەيە تەنھا بىيانۋىيەكە بۆ دۈرخستەۋەي ئەۋ لەمىسر، بۆيە ناچاربۈۋە پەسەندى بىكات.

موسا دەيزانى كە فەرغەون نايەۋىت بىگەرپتەۋە بۆ پايتەخت، ئەمەش چەند سالىك درىژە دەكىشىت، لەۋانەشە ھەرگىز نەگەرپتەۋە. بۆيە ۋتى: دەمزانى كە فەرغەون بەۋ پادەيەش سادە ۋ بىمىشك نىيە كە نەتۋانىت جىياۋازى نىۋان شارى ئەفسانە ۋ ۋلاتىكى راستەقىنە لەيەك جىيا بىكاتەۋە، ئەۋ ژىرانە ۋ بەبەرنامە ئەۋ

نامه‌یه‌ی ناردووه بۆئوه‌ی من لهو دۆله‌دا بهیلتیه‌وه، شاری زێر جگه له ئه‌فسانه و خه‌یال هیچ شتیکی تر نه‌یه.

سوکه‌ر موسا وتی: وانیه، سه‌ردانی هه‌ریه‌ك لهو ئه‌فسارانه بکه که زانیاری و ئه‌زمونیان لهو باره‌یه‌وه هه‌یه، ده‌بینی پیت ده‌لێن که شاریکی ئاوا له‌پراستیدا بونی هه‌یه، ئیستا ئاماده‌یت هه‌ولێ دۆزینه‌وه‌ی ده‌یت؟

موسا وتی: ناچارم به‌ئاوێشانێ فەرمانده و سه‌ربازێك فەرمانی فەرمانده جێبه‌جێ بکه‌م، به‌لام ده‌زانم که من به‌دوای شاریکی ئه‌فسانه‌ییدا ده‌نێرن.

سوکه‌ر موسا وتی: هه‌رچه‌نێك سه‌رباز که خۆت ده‌توێت به‌هه‌موو پێداوێستیه‌که‌وه هه‌لبژێره و پێگای ئه‌و شاره بگره‌ به‌ر.

موسا له‌پیش ئه‌و که‌سانه‌ی هه‌لبێژاردبون پێگای شاری ئه‌فسانه‌ی گرت‌ه‌به‌ر و له‌ئه‌نجامدا مه‌ودای له‌گه‌ڵ سه‌ربازه‌کاندا که‌م بویه‌وه. درێژی پێگا، پێژه‌ی که‌می سه‌ربازه‌کان، ئامانجێکی نادیار هه‌موو ئه‌مانه‌ بووه‌ هۆی ئه‌وه‌ی موسا و سه‌ربازه‌کان زیاتر خوو به‌یه‌کتیه‌وه بگرن و موسا بگره‌ گوێی له‌گالته‌ی سه‌ربازه‌کانیش ده‌گرت که زۆر په‌چاوی هه‌ندێك بابته‌ی شاراو و ناسکیشان نه‌ده‌کرد، سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی ئه‌م تێکه‌ڵ بونه‌ی که‌می بکه‌یه‌وه سه‌خت بوو، به‌لام موسا ده‌بوو دانی به‌خۆیدا بگرتایه.

"نون" له‌سه‌ره‌تای پێکردنیاندا وتی: گه‌وره‌م، ئایا ئاگاداری ئه‌وه‌یت که ده‌پۆین بۆ ئه‌وپه‌ری جیهان، و ده‌بینی که له‌و شوێنه نه‌ کو‌تایی جیهان و نه‌ ئه‌و ئاگره‌ی که بۆیان گیراویته‌وه، ده‌بینی.

دوای ئه‌وه نون لێی پرسى: لیره‌وه تا ئه‌و شوێنه‌ی مه‌به‌ستمانه چه‌نێك پێگایه؟ موسا وتی: ده‌قاده‌ق نازانم، به‌لام به‌پێی گوته‌ی "سوکه‌ر موسا" بۆم ده‌رکه‌وت به‌لایه‌نی که‌م سه‌د پۆژ پێگایه.

"نون" وتی: ئه‌گه‌ر دوای ئه‌و هه‌موو پۆژه شاری زێرمان نه‌دۆزیه‌وه چی بکه‌ین. موسا وتی: ده‌گه‌ڕێینه‌وه.

نون دوباره لێی پرسى: ئه‌گه‌ر شاری زێرمان دۆزییه‌وه چی بکه‌ین.

موسا وتی: دوباره دهگه پئینه وه و ههوالی دۆزینه وهی شارى زیڤرى پى رادهگه یه نین.

نون لیى پرسى: ئایا ئیمه شارى زیڤر داگیر ناکهین؟

موسا وتی: ئیمه داگیر کهر نین، ته نهها فرهمانیان پئیداوین شارى زیڤریان بۆ بدۆزینه وه. سه ره پای ئه وهش "سوکه ر" یش ناتوانیت پارچه یه که لهو زیڤرانه ئه گهر له راستیدا زیڤرى تیدا بیئت بۆخوی خه لگرت، چونکه له محاله ته دا یارى به سهرى خوی دهکات، فیره ونیش له مباره یه بچوکتین لیبور دنى نیه.

نون دوباره لیى پرسى: له وانه شه پښاکه مان ون بکهین.

موسا وتی: ئیمه هه رگیز پښاکا ون ناکهین، له به ره ئه وهی پوبارى نیل باشتین پیه ره مانه، ئیمه به ره و سه رچا وهی نیل ده پۆین.

په یوه ندی نیوان "نون و موسا" به درێژای ئه م پښاکه یه تا ده هات به هیژتر ده بوو و گفتوگۆیه کی زۆر له نیوانیاندا ئالوگۆڤی پیکرا. نون پښتر بگه ره وشه ی نه خیر یان به لئى نه ده هینا یه زمان، له پندا هه ولیدا چه ند وشه یه که له زمانى په چه له کی خوی فیڤرى موسا بکات. موسا به دوباره کردنه وهی ئه و وشانه وتی: ئه م وشانه زۆر له زمانى میسریه وه نزیکه، دیاره ئه م دوو زمانه بنه چه یه کی هاو به شیان هه یه. کاتی که گه شتقنه ناوچه کویتستانیه کان بینى گالیسکه وان به ترسه وه ته ماشای تروپکی شاخ دهکات.

موسا لیى پرسى: مه گه ر تۆ له کیو ده ترسیت؟

نون وه لآمى دایه وه: من له کیو ناترسم، به لکو له "بعل" ده ترسم.

موسا وتی: "بعل" چ په یوه ندییه کی به کیوه وه هه یه؟

نون وه لآمى دایه وه: "بعل" له گه ل مندا له کانیدا هه میشه له تروپکی کیوه کاندا ژیان به سه ر ده بات.

موسا زه رده خه نه یه کی کرد و وتی: ناتوانم باوه ر به م قسه یه بکه م، بۆچی کاتی که له ده شتدایت، به و راده یه له "بعل" ناترست.

نون وتی: له ده شتیشدا له "بعل" و مندا له کانى ده ترسم، به لآم له نزیک کیوه کانه وه زیاتر لیى ده ترسم.

موسا وتى: تۆلەچ شويىنىڭدا دەژىيائىت؟

نون وتى: شويىن لەدايك بونم دەشتىكى فراوانە بەناوى "كەنعان"

موسا وتى: ئەم ناوہ بەلاموہ زۆر ئاشنايە... دواى ئەوہ لىيى پرسى: تۆ

ئاگادارى داىك و باوك و باوبايرانتى، باسى ئەوانم بۆ بىكە!

نون وتى: ھەموو كەسىڭ باپىرەم باش دەناسىت، "ئىبراھىم" ھەلبەت ھىچ كەسىڭ

نازانىت لەچ سەردەمىڭدا ژياوہ، لەوانەيە كاتىڭ ژياوہ كە مىسریش بونى نەبويىت.

موسا وتى: ئىمەش ھاوشىوہى ناوى "ئىبراھىم" مان ھەيە كە بە "ئاورام" بانگى

دەكەين.

نون وتى: ئەم ناوہش ھى ئىمەيە، مىسرىەكان بى لەم ناوہ ھەندىڭ شتى تريان

لەئىمەوہ وەرگرتوہ، "كەنعان" ولاتىكى كۆنە و شتگەلىكى زۆرى بەمىسر

بەخشيوہ. كاتىڭ "نون" باسى باوبايرانى بۆ موسا دەكرد ئەفسانەيەكى زۆرىشى

ئاويتەى گوتارەكانى كوردبوو، بەلام لەكۆتايى "موسا" والە "نون" تىگەشت كە

باوبايرانى "نون" ى نۆكەرى بەواتا يەكەم باپىر و دووہم باپىرى خىلە

سەرتايىيەكانى كەنعان "ئىبراھىم" بووہ كە بەزمانى مىسرى بە "ئاورام" بانگى دەكەن

ھەروہا سەرۇكايتى ئەو خىلەشى لەئەستۇدا بووہ، دواى ئەو "ئسحاق" ى

كوپى "ئىبراھىم" بووہتە جىنشىنى بناوكى، ھەلبەت "نون" "ئسحاق" ى

بە "پترھاگ" بانگ دەكرد، دواى ئەويش "يەعقوب" بو بەجىنشىنى كە ئەويش

بەزمانى "كەنعان" ى ئەو سەردەمە بە "ياكوب" بانگيان دەكرد، سەرەپراى ئەم ناوہش

ناويكى ترى ھەبوو بە ناوى "يس رايىل"، "نون" بەو شيوہيە بۆ موساى باسكرد

كە "يەقوب" كوپىكى جوانى بەناوى "يوسف" و چەند كوپىكى ترى ھەبووہ.

كاتىڭ كۆتايى بەو داستانەى "نون" ھات، موسا لىيى پرسى: ئەگەر بەھەلەدا

نەچوبم "يەقوب" دوانزە كوپى ھەبووہ و ھەريەك لەكوپرەكانى سەرۇكايتى

خىلىڭيان لەئەستۇ گرتبوو و دوانزە خىلەكەى ئيسرائىل لەمانوہ سەرچاوہ

دەگرن؟

نون وتى: زۆرباش لەمەبەستم تىگەشتى.

دواى ئەوہ موسا لىيى پرسى: تۆ سەر بەكام يەك لەم خىلەيت؟

نون وتی: بۆچی ئەم پرسسیارەم لێ دەکەیت؟

موسا وتی: لەبەرئەوێ خۆشم سەر بەیەکیک ئەم دوانزە خێلەم.

نون وتی: لەبەرئەوێ تۆش سەر بەم خێلانەیت پێت دەلێم کە سەر بە چ خێلێک ئەم خێلانەم، من سەر بە خێلی "لوی" م.

"موسا" ش وتی: من سەر بە خێلێکم کە لەواتی "کوش" دا نیشتەجێ بون و سەر بەم خێلانەن، بەلێ من سەر بە خێلی "کوش" م. دواى ئەو موسا دەستی بۆ پوباری "نیل" ڕاکێشا و وتی: تەماشاکە پوباری نیل ئەم ناوچەیەدا پەنگی شین باوە، بەلام گۆپاوە بە پوباریکی زۆر بچوک و زیاتر لەچەم و جۆگەلەیک دەچێت تا پوباریکی گەورە. ئەم ناوچەیە کۆیستانێ و ناتوانین بەگالیسکەکانمانەوە لەوێوە تێپەڕین، بۆیە دەبێت گالیسکەکانمان لێرەدا بەجێ بهێڵین و بەئەسپەکانمان ئەم پێگایە بگرینە بەر. ئەو پێگایەى ئەوان گرتبویانە بەر دۆلێک بوو کە لەکەنار پوباری "نیل" تا تروپکی شاخەکان بەبەرگیکی سەوز داپۆشرا بوو.

نون وتی: وەك بلیی فەرشیکی سەوزیان لەسەر تاپای ئەم ناوچەیەدا ڕاخشیت. لەو ناوچەیەدا شەوانی زۆر سارد دەبوو و خەلکەکەى ناچار دەبوون ئاگر بکەنەو. سەیر لەوێدا بوو کە هیچ گیانەوهرێک سێ لێ نەدەکردنەو و زۆر بەئاسایی لێیان نزیک دەبونەو و مەیمونەکانیش شەو و پۆژ لەچواردەوریاندا بون و گیانەوهرەکانی تریش لەسەر تاوێرە بەردێک ڕادەکشان و سەرقالی تەماشاکردنی پێبوارەکان بون. یەکیک لەخۆشگوزەرانى سەربازەکان ئەو کاتانە بوو کە کەرەکان دەستیان بەسەر سەپ دەکرد، دواى تەواو بونی ئەو سەر سەپە گیاندارەکانی تر ھەریەک بەشیوێ تاییبەتی خۆیان دەستیان دەکرد بەھەراوھوریا، پۆژیکیان لەپێگایەکدا سمی ئەسپەکەى "موسا" چەقیە ناو کونیک و بووبەھۆی شکاندنی مەچەکی ئەسپەکەى، چیتەر دواى ئەو ئەسپەکەى نەیدەتوانی پێ بکات، دواى ئەو لەنیو خۆیاندا گفتوگۆیان بوو و دەیانوت ئەگەر لێرە بەجێ بهێڵین شێرەکان چواردەوری دەگرن و پارچە پارچەى دەکەن، "موسا" ش ھەزى نەدەکرد شێرەکان ئەسپەکەى پارچە پارچە بکەن، بۆیە ئەوێ بەباش زانى بیکوژیت بۆئەوێ لەو ئازارە پزگاری بکات.

موسا بەيەككە لەسەربازەكانى وت: تۆ بەشىۋەيەك بىكۆژە كە ھەست بەھىچ ئازارەك نەكات.

ئەو پۆژەى ئەسپەكەيان كوشت "نون" دارىكى پيشانى "موسا" دا و وتى: ئەمپۆ چل و نۆيەمىن پۆژى رىكردنمانە.

موسا پرسى: بەچ شىۋەيەك بەوردى ئاگادارى ئەوھىت كە چەندەمىن پۆژى كۆچمانە؟

"نون" یش دارەكەى دەستى پىنىشاندا كە ھەموو پۆژىك ھىلىكى پىدا دەھىنا، كە چل و نۆ ھىلى پىدا ھىنرابوو. "نون ھەموو بەرەبەيانىك پىش ئەوھى بەرىكەون ھىلىكى تازەى پىدا دەھىنا.

لەمكاتەدا داستانى سەرچاۋەى روبرارى "نىل" دەمە و دەم بەنىۋ سەربازەكاندا گواسترايەو، چونكە روبرارى "نىل" لەھەر ناۋچەيەكدا بەشىۋەيەك لەشىۋەكان بەنىۋ كىو و دەشتەكاندا تىدەپەرىت. لەنىۋ ھەموو بەسەرھاتەكاندا تەنھا بەسەرھاتىكىيان لەنىۋ سەربازەكاندا رەواجى ھەبوو ئەو یش ئەو بەسەرھاتەيان بوو كە ھەركەسىك بېرۇشتايە بەدەۋاى دۆزىنەۋەى سەرچاۋەى روبرارى "نىل" دا ھەرگىز نەگەرپراۋەتەو. لەھەمان ئەو كاتەدا ھەم ئەوان گەشتە تروپكى شاخىك و تەماشاي تىشكىكى ئەرخەوانيان دەكرد.

نون وتى: موسا تەماشاي ئەۋى بكة ئەو شوپنە بەدلىنبايەو كۇتايى جىھانە، ئەو ھەمان ئەو ئاگرەيە كە وتم سوتىنەرە، ئىتر لىرە بەدواۋە دەگەرپىمەو ھەنگاۋىك بەرەپىش نانېم.

موسا لىتى تۈرە بوو و بەسەرىدا ھاۋارى كرد و وتى: نامەۋىت ئەركىك كە پىم سىپىدراۋە بەھۋى ئەفسانە پەرسىتەكانى تۆۋە بەنىۋەچلى بەجى بەنىلم، تۆ كەسىكى ئەندىشە پەرسىتى و والىكى دەدەيتەو و كە لىرەدا چىتر كۇتايى بەجىھان ھاتوو، لەكاتىكدا ھەرچەنىك بېۋىن ھىشتا كەمترىن پىگاي ئەم جىھانەمان بەپىى بېرەو، لەبەرئەو نەگەر ئەو بەرپرسىارىيەتەى بەمن سىپىدراۋە بەجى نەگەيەنم، ئەوا بەسزاي سەركىشى دەمكۆژن.

نون وتى: تۆ ئالىرەو بەگەرپەو و پىيان بلىتى كە شارى زىپم نەدۆزىەو.

موسا وتى: كاتىك فەرماندە "سوكەر موسا" لىم بېرسىت، چەند پۇژ پىت كرد، لەھەمان ئەوساتەدا بۆى دەردەكەوئىت كە من فەرمانەكانى ئەوم جىبەجى نەكردوو، بەلام بەلایەنى كەم دەبىت سەد پۇژ پى بکەين، لەكاتىكدە بەپىنى ئەو ھىلانەى لەسەر ئەو دارە كىشاون ھىشتا نىوہى ئەو سەد پۇژەمان نەبەرئو، لەبەرئوہ من بەردەوامى بەم پىيەى خۆم دەدم.

لەو شەوہدا ئاسمان ھەورى بوو و ھەورەگرە و ھەورە بزیسكەيەكى زۆرى ھەبوو، دواى ئەوہش باران بارى، لىزمەى باران بەراندەيەك زۆر بوو بوو ھۆى ئەوہى پوبارى نىل بەرز بىتەوہ و ھەلچىت و لەگەل خرۆشانى ھاوكات لەگەل ھەورەگرەدا پوناكیەكى ترسناكى لەدۆل و چەمدا دروست دەكرد، "نون" بىدەستەلات لەترساندا دەستى كرد بەگريان. "موسا" ش كە دەيزانى "نون" دوچارى "ئەندىشەپەرستى بوو زۆر گوئى پى نەدا، تا سەرئەنجام كۆتايى بەباران بارين ھات و ئەستىرەكانى ئاسمان دەرەكوتن.

موسا وتى: تەماشە كە ئەگەر ئەو شوئە كۆتايى جىھان بوايە ئىستا بزیسكەى ئاگرى لى بەرز دەبویەوہ و تۆ لەتارىكەكى تەواودا بەجوانى چاوت بەئاگرەكە دەكەوت، بەلام ھەر بەوشیوہى خۆت دەیبىنى ئەو ئاگرەى تۆ باست دەكرد ئىستا دیار نى، ئەوہى ئەمەو لەكاتى خۆرئاوا بوندا چاوت پىی كەوت ھەورگەلێكى سورباوبون. ئەگەر ئىرە كۆتايى جىھان بوايە ئەو ئىمە بەم ئاسانیە نەماندەتوانى سنورى ببەزىن، ئىستاش با بېزىن بۆئەوہى پىت نىشان بەم كە چەنىك پىگامان لەبەرماوہ بىپىرین و شتىك كە كۆتايى جىھان بىت بونى نى. موسا و ھاوپىكانى بۆماوہى سى پۇژ لەناوجەرگەى بىباباندا لەكەنار پوبارى نىلەوہ پىگای خۆيان گرتە بەر، پۇژى سىيەم ماریكى ژەھراوى "موسا" ی گەست. "موسا" ش یەكسەر مارەكەى بەچەقۆكەى دەستى كوشت و ماریكەكان یەكسەر وئیان، ئەوہ ماریكى ژەھراویە.

نون وتى: دەبىت ھەر ئىستا جىگە چزى مارەكە بەچەقۆ ھەندىرین، دواى ئەوہ بەدەم دەست بەمژىنى شوئە بپراوہكە بکەين، "نون" ئەوہندە شوئى بپراوہكەى مژى و تفیوہ تا موسا لەھۆش خۆى چوو. پىكردنیان بەھۆى بارى تەندروستى موساوە پراوہستا. موسا ئەو پۇژە تا بەیانى ھەر لەحالى لەھۆش چوندا بوو

و "نون" یش له بهرئه وهی ئەزمونی له مېواره دا هه بوو هه وڵی دا به بهر دهوامی لاشه ی له حاله فینکیدا پاگرت و پاچه داریکه خسته نیوان ددانه کانیه وه، چونکه موسا به هوی کاریگری ژهره که وه له رز و دانه چیره ی لی که وتبوو. کاتیک موسا چاوی کرده وه سه ره پای نه وهی له رزه که ی که مێ که م بوویه وه، به لام و پینه ی ده کرد و له بهر خویه وه بی نه وهی بتوانیت به سه ره خویدا زال بیت قسه ی ده کرد: من کوپی فیرعه ون نیم، من کوپی یه کیک له خه لی "ئیسرائیل" م که له ولاتی "کوش" که ده که ویته پوژه لاتی ده لتای "نیل" وه نیشته جین، دایکی راسته قینه م له ناو سه به ته یه کدا منی داوه به ده م پوباری نیله وه و شازاده یه کی میسری به ناوی "ئخاس نامون" منی له پوباری نیل گرتوه ته وه و بردومیه ته کوشکی فره مانپه وایی و واتی گه یان دیون که من کوپی نه وم بۆنه وهی له لای فیرعه ون خوشه ویست بېم، له هه موو شوینی کدا منیان به شازاده بانگ ده کرد، له کاتیکدا من که نیه زاده یه کی ئیسرائیلی بوم. "نون" زانی "موسا" وه کو خوی کۆیله زاده یه که و له خیلئ ئیسرائيله، به لام نه یده توانی له وه تیگات که به چ شیوه یه که سیک له خیلئ ئیسرائیل ده بیته شازاده یه که زۆر سه ری له و به سه رهاته ی "موسا" سوپما، پاشان له بهرئه وهی به و حاله وه ته ماشای "موسا" ی ده کرد گریا!

موسا ده یوت: تۆش له هه مان نه ژادی منی زۆر به ریز و سۆزه وه مامه لت له گه لدا ده کردم. تۆ برای منیت...

دوای نه وه "نون" پیی وت: پیم وتی ئیره کۆتایی جیهانه و تۆ باوه رت پی نه کردم... دوای ماوه یه که پیی وت: تۆ باوه ر به وه ناکه ییت که نه وه "بون" بوو که سمی نه سه په که ی تۆی چه قانده ناو کونی که وه و شکاندى، تۆش ناچار بویت نه وه نه سه په ی که زۆر خوشت ده ویست بکوژیت بۆنه وهی شیره کان به زیندویه تی پاچه پاچه ی نه که ن. نه وه "بون" بوو که نه م ماره ی هیئایه سه ره ریت و گه ستنی و خه ریک بوو بکوژیت. "نون" زۆر لیت توپه یه و تا نه و کاته ی نه گه ریتیه وه ده ستبه ردارت ناییت.

موسا وتی: نه ندیشه پوچه له کان زال بون به سه ره هزرتدا و هوکاری هه ره کاره سات و پوداویک ده گه ریتیه وه بۆ "بون"

نون وتى: پۇتەكانى ئەم دۆلە لەشىۋەى ماردا خۇيان پىشان دەدەن كە ماری "نوشتن" ی پى دۆلەن، بەلام ئەمانە ئەو مارە نین كە "لئو" یان گەستۋە.

موسا تەماشایەكى پى ئاوساۋەكەى كرد و بەردەوام ھەستى بەتینویەتى دەكرد "موسا" ش بەردەۋەك لاواز و بېھیز بوو كە نەیدەتوانى جامیکیش بەدەستەكانى بگریت، لەئەنجامدا "نون" ناچاربوو یارمەتى بدات بۆئەۋەى بتوانیت ئاۋەكەى بخواتەۋە. ھەموو ئەو سەربازانەى كە ئارەزوى ئەۋەیان دەكرد بگەپنەۋە و ھەزبان نەدەكرد لەۋە زیاتر برون، زور خوشحال بون بەۋەى "موسا" مار گەستى، چونكە ھەزبان دەكرد بمریت بۆیە بە بەردەوامى ھەۋالیان دەپرسى. موسا وردە وردە ئامادە بوو و لە "نون" ی پرسى: ئەرى بەراست چۆن ئەمە پویدا.

نون وتى: من و تۆشان بەشانی یەكتر پیمان دەكرد و لەناكاو جوتیک مار پەلامارى داین، یەكەمیان تۆى گەست و دوۋەمیشیان منى گەست.

موسا وتى: ئەگەر ئەو مارەى تۆى گەستیت، كەواتە چۆن ئاۋا تەندروست و چوست و چالاكیت.

نون وتى: ئەو مارەى تۆى گەست زور جیاۋاز بوو لەو مارەى من، ئەۋەى منى گەست ماری "نوشتن" بوو، پۇحى مارەكان وەكو "نوشتن" دەتگەزن بەلام جینگە گەستەكەى بەجەستەى مرقەۋە نامینیت و تۆش دەیت ئەۋە بزانی كە "نون" بەردەوام لەگەل مرقەدایە و لیمان جیا نابیتەۋە و ناھیلیت ھېچ كەسك ئازارمان پیدات، مەگەر ئەۋەى بەپېچەۋانەۋەى خواستەكانى پەفتار بگەین، ئەۋكات ھەۋلى كوشتنمان دەدات.

موسا لىى پرسى: ئەۋكاتانەى كۆیلە فروشەكان بەپروتى قامچیان لى دەدايت "بون" لەكۆى بوو؟ بۇچى لەۋكاتەدا بەرگرى لى نەكردى، مەگەر تۇچ پەفتاریكت بەپېچەۋانەى خواستەكانى ئەو ئەنجام دابوو؟ بەراستى تۆكەسكى زور سادەیت كە ۋاھەست دەكەیت "پۇحى مار" یان خودای "مار" بەناۋى "نوشتن" شایستەى ئەۋەیە بېپەرستى؟ مار جۆرىك گیانەۋەرى گەزەندەى ئازار بەخشە، لەھەر كاتیکدا ھەلى بۇ برەخسیت ئیتەر ھەر جۆرە گیانەۋەرىك بیت پەلامارى دەدات و دەیگەزیت بۆئەۋەى بیکوژیت. من تۆبەكەسكى تاۋانبار نازانم

و به هیچ شیوه یه کیش سهرزه نشئت ناکه، تهنها له بهرئوهی گیانه وهریکی ئاوا دزیو و ئازار به خشت دپهرست؟ ئهو ماره ی که به ناوی "نوهشتن" بانگ ده کریت ئه فسانه یه و چیتروهلای نی، ئیستا هم بریسمه و هم ههست به ماندویه تی دهکهم.

نون وتی: به دلتیاییه وه ئه مه نیشانه ی ئه وه یه به رهو چاک بونه وه ده پویت، ههر ئیستا ماسیه کی تازه ت بو دهرژینم، هه مان ئهو ماسیه ی چه ند ساتیک له وه پینش خوم له پوباری "نیل" پلوم کرد، ههر ئیستا ماسیه کی برژاو بو که وه ره ئاماده دهکهم.

موسا دوا ی نان خواردن دوباره له گه ل "نون" دا دهستی کرده وه به گفتوگو، به لام ئه مجاریان له باره ی "نامون" وه گفتوگویان له گه ل یه کتردا ده کرد نه ک "ئاتون" چونکه ئه گه ر له باری "ئاتون" گفتوگویان له گه ل یه کتردا بکر دایه "نون" بگره له وشیه کی ئهو گفتوگویه یان تینه ده گه شت و ههزی نه ده کرد گوئی لی بیت. له پهر دودا موسا له گه ل "نف" ی سه ره وکی ئه نداز یارانی کوشکی "فیرعه ون" گفتوگویه کی کرد بو و له نیو ئه م گفتوگویه یاندا ئاماره یان به وه دابوو که پایه دارترین ته لار ئهو ته لاریه له سه ر بنه مای بیر کرد نه وه و تیروانین بنیات ده نریت و ههر گیزیش نا پوخیت. موساش که ده یزانی له سه ر ده می مندالیدا ئه وه نده باسی "بون" یان بو کرده وه که مه حاله بتوانیت بچو کترین دانوستان له باره ی یرو با وه ره کانی دا بکات، تهنها کاریک که توانی ئه نه جامی بدات بو ئه وه ی که میک "نون" له م یرو با وه ره ی جیا بکاته وه، ئه وه بو و تی: خودای "نوهشتن" و بون "خودای ولاتانی ترن، ئه مانه له میسر دا باره گایان نیه و لی ره شدا جو ری خودا کسان جیا وازن له وه ی تو با ست کرد، ئایا تو که سیک ده ناسیت که له میسر دا "بون" یان نوهشتن "بپهرستی ت؟ ئهو خودایانه ی که تو ده یان په رستی لی ره دا به هیچ شیوه یه ک بونیان نیه. ئه م قسه یه که میک کاری له "نون" کرد و ورده ورده، دوا ی ئه وه که میک باسی ئاتونی بو کرد و ههزی له "بون" وه به ره و "نامون" دوا ی ئه وه ش به ره و "ئاتون" په وانه کرد.

لەم نىۋەندەدا "نون" لەكاتى گەفتوگۆكاندا ناۋى دايك و باوك و خوشك و براكان و ئەندامانى خىزانى ھىنا و وتى: من لەخېلى "يوى" يەككە لەدوانزە خېلەكانى ئىسرائىلىم، لەوھىكە "يوى" زۆر مەزن نىيە بەلەينى كەم ئەم خېلە ھەمويان يەكترى باش دەناسن، بىگرە من دەتوانم ناۋى دايك و باوكى تۆكە تۇيان ھەلداۋەتە پوبارى نىلەۋە پىي بلىم.

موسا لە "نون" نى نۆكەرى پامار و پىي وت: تۆ ناۋى دايك و باوكى من دەزانى؟
نون وتى: بەلى ناۋى باوكت بەزمانى "كوش" ئام رام "۳۰".
موسا بەكونجكاۋىيەكەۋە لىي پىرسى: تۆ باوكم دەناسى؟ ئايا لەژياندا ماۋە؟
نون وتى: باوكت كۆچى دوايى كىردۈۋە بەلام دايكت ھىشتا زىندۈۋە، بەۋاتا تا ئەم كاتەى من لە "يوى" بوم دايكت زىندۈۋە بوو.
موسا لىي پىرسى: دەزانى ناۋى دايك چىيە؟
نون وتى: بەلى دەزانم ناۋى دايكت چىيە، ناۋى "جوشىد" ە.

موسا چەند جارىك ئەم ناۋەى لەبەرخۇيەۋە وتەۋە و وتى: سەرۆكى كاھىنانى كۆشكى فەرمانپروايى پىي وتەم دايك لاۋ بوۋە و نىزىكەى شانزە تا ھەفدە سال زىاتر تەمەنى نەبوۋە.

موسا وتى: بەلەبەرچاۋ گىرتنى ئەم چەندسالەى دوايى، بەۋاتا ئىستىكا كە تەمەنم بىست سالە، دايك نىزىكە چىل سال دەبىت و دەتوانم بەزىندۈيى چاۋم پىي بىكەۋىت... دواى ئەۋە دوپاتى كىردەۋە: ئايا بەپراستى تۆ بەچاۋى خۆت دايكى مەنت بىنيۋە؟

نون وتى: بەلى من دايكتم بىنيۋە. "جوشىد" ھاۋسەرى "عىمران" بىي لەتۆ كوپ و كچىكى ترى لەھەمان ھاۋسەر ھەيە، كوپەكەيان ناۋى "ھارون" ە و كچەكەشيان ناۋى "مىريام" ە.

موسا وتى: ھەر زانىيارىيەكى تىرت لەبارەى خىزانەكەى من ھەيە پىم بلىي.
نون وتى: "جوشىد" نى دايكت لەخىزانىكە بەناۋى "سفىر"، باوكت ئاموزاي باوكمە، كەۋاتە من و تۆنەك تەنھا لەيەك خىلن بەلكو خىزمى يەكترىشىن.

³⁰ ئەۋە ھەمان ئەم "عىمران" ەيە كە ئىمە دەيناسىن.

شاری زترین

هه موو هیژکه بههوی ئه ماره ی که "موسا" ی گهست پشوی دا تا ئه وکاته ی له لایه ن موساوه فرمانی جولانه وه ده رکرایه وه. له و ساته به دواوه، پیکردنیان به و راده یه ئاسان نه بوو، چونکه پینگاکان سهختی و سه ره وژیتری و به ره وژیوری و پینچاوپینچ هاوکات له گه ل گیاندارانی بیه یز و توانادا پینگای بهریان سهخت و دژوارتر ده کرد. موسا و هاوپیگانی به هر شیوه یه ک بوو به رده وامیان به پیشپه وه یه کانی خویان دا تا ئه وه ی گه شتنه ده ریاچه یه ک که پوباری نیل له ویه سه رچاوه ی ده گرت، ده ریاچه یه ک که ئاوینکی زولال، ئاوینک که له کیو و تافگه ی ده ریاچه وه هه لده قولا سه رچاوه ی ده گرت، ئه و شوینه ی سه ره تای پوباری نیل بوو و پوباری "نیل" یش له و تافگه وه سه رچاوه ی ده گرت. به چواره وری ئه و دریاچه شدا گیاندارگه لیکی جوړاوجوړ سه رقالی له وه پراندن بون، بگره فیله کانیش به شفره ی دریژیان وه له و چواره وهرده ده بینران. موسا له میسردا ته نها وینه ی فیله کانی بینیبوو و ئه وه یه که مجاربوو که له نزیکه وه چاوی به فیل بکه ویت. موسا و سه ربازه کانی به چاوی سه رسوپرمانه وه ته ماشای دیه نگه لیکی جوانی سروشتیان ده کرد و نه یانده زانی ته ماشای کوئی بکه ن، تانه وکاته ی چه ند په شپییستیک به ره وپریان هاتن. ئه م په شپیستانه به پینچه وانه ی په شپیسته کانی ولاتی "کوش" بالایه کی کورتیان هه بوو و له سه رخو چه ند گوته یه کیان هینا یه زمان که به هپچ شیوه یه ک لئی تیغه گه شتن. موسا و سه ربازه کانی ته ماشایه کی یه کترین کرد، له هه مان ئه و کاته دا په شپیسته کان به ده ستیان ئا مازه یان بو شوینی ک کرد و پینگایان پینیشان دان.

"کری" به سه ربازه کانی وت: به پی کهوین و بزاین چیان لیمان ده ویت...

خەلکی ئەو ناوچەيە. ھەروەھا جلوبەرگی ميسرېه کانیښ سەرنجی پەشپېستەکانی بەلای خوڤاندا پراکیشابوو. لە ھەموو سەرنج پراکیشتر شمشیرە کە ی موسا بوو کە لە ئاسن دروست کرابوو. کابرای پیرەمێرد کە ناوی "دوگانا" بوو خووی پیناساندن. ئەو گوندە لە چەند خانوویەکی بچوک پیکدەھات، ھەریەک لەو خانوانە پەنگدانەوی خیزانی پیوھ دیاربوو، پەرژین و دیوار بە چوار دەوری خانووەکاندا بەدی نەدەکرا، لەناو خانووە کە شدا ھیچ شتێکی وەک دەرگا و پارێزەر بەدی نەدەکرا. بگرە بۆ ساتینکیش زەردەخەنە لە لیوی خەلکی ئەو گوندە نەدەبرا. لە دوایدا موسا کاتێک گفتوگۆ لەگەڵ پیرەمێردا دەکرد پەیی بە ھۆکاری نەبونی دەرگا و دیوار و پەرژینی مائەکان برد و تیگەشت لەو لادییەدا ھیچ شتێک بە ناوی دزی و دەستیوھردان بونی نیە و ھیچ کەسێک خەمی سبەینی ناخوات، ئەمانە تەنھا بۆ ئەمڕۆ و ھەنوکە دەرژین، نەک وەک ميسرېه کان لە کاتیکدا ھیشتا لە ژياندا بون پايان دەسپارد گۆپێکی باشیان بۆ ئامادە بکەن و چاوەڕێی ئەوھیان دەکرد کە ی بمرن بۆ ئەوھ ی بە خاکیان بسپێرن بۆ ئەوھ ی بە پیی خەیاڵ پلاویەکانیان دوبارە زیندوو بینەو، لە کاتیکدا کە ھەموو پۆژیک دەمردن، لە ھەمان ئەوکاتەدا خەلکی "دوگانا" بە ھیچ شیوھیک نەبیریان لە مەرگ و نە لە سبە ی دەکردوھ بگرە لە مەرگیش نەدەترسان. پاوھ ماسی، پاوی ئاژەل، مەلەکردن لە دەرپاچە "ازگیل" لەناو ئەو جەنگەلەدا چوارچیوھ ی ژيانی سادەیان بوو. ئەمانە بە پیچەوانە ی ميسرېه کان بە ھیچ شیوھیک باوھریان بە ژيانی دوا ی مەرگ نەبوو، بۆ ئەوھ ی بە ھۆی ئەو ئەندیشەوھ دوچاری گرفتاری خەیاڵپلاوی بین.

"دوگانا" ی پیرەمێرد وتی: تا ئەوکاتە ی مڕۆڤ نەیت بۆ ناوچە یەکی ئاوا دور پە ی بە زمان نابات کە پۆلێکی گرنگ لە نیوان پە یوھندی مڕۆڤەکاندا دەبینیت، ئەگەر مڕۆڤەکان شارەزای زمانی یەکتەری نەبن ئەوا ژيانیک ی سەختیان دەبیت، لیرەدا تەنھا منم کە شارەزای زمانی ميسرېه ی.

موسا لێی پرسی: دەبیت تو سەرۆکی ئەم خێلە بیت؟

پیرەمێرد وتی: سەرۆک نیم، بەلکو پزیشکم و سەرقالی چارەسەرکردنی خەلکم، من لە "مالی ژیان" ی "تبس" خویندومە. بێ لەزانستی پزیشکی، پیشبینی نایندەشیان بۆ دەکەم.

موسا لێی پرسى: تۆ کە پزیشکی چ پەيوەندیەکت بە پیشبینی کردنەو هەیه؟
پیرەمێرد وتی: من ئاو دەپێژمە ئەو کاسەیهی کە لەبەردەمدا دەیبینن و نایندە و پابردووی هەموو کەسیکی تێدا ئاشکرا دەکەم، ئیستاش تۆ ئەو شازادە حەز دەکەیت نایندە یان پابردوت بۆ ئاشکرا بکەم! هەروەها بەخێرھاتنی تۆ و "نون" ی نۆکەرت دەکەم!

موسا و ھاوڕێکانی لەسەر سوپماندا وەک پەیکەر و شک بوون، و موسا لێی پرسى: تۆ ناوی نۆکەرەکەى من لەکوێو دەزانى؟ لەکوێو ئاشنای ناسنامەى من بویت، چونکە لەو دەوێش لەهیچ شوێنێکی تردا گفتوگۆمان لەگەڵ یەکترا نەکردووە.

"دوگانا" وتی: لەپاستیدا ماوێهەک لەو دەوێش چەند کەسیک لەولاتی "کوش" هەو هاتن بۆ ئێرە، سەرەپای ئەوێ ماوێ نیوان ولاتی "کوش" و ئێرە زۆر دورە، هەندێجار خەلکی سەردانی ئێرە دەکەن، و بۆماوێهەک نیشتهجی دەبن و دواى ئەو دەگەرێنەو. ئەو کەسانەى هاتن بۆ ئێرە تۆ و "نون" ی نۆکەرەکەى تۆیان دەناسى، هەروەها پێیان وەم کە تۆ فرماندەى گالیسکەوانەکان بویت. هەروەها پێیان وەم ئەگەر تۆ سەرکردەى هیڤى سەربازى نێردراو بویتایە ئەو "ئیرگەباين" ی پادشای کوش بەکوشت نەدەدرا، هەروەها کوش و کوشتار نەدەکوێتە نیو لاو و منداڵ و ژنانى "کوش" یشەو. هەروەها باسى تۆ و "نون" ی نۆکەرەتیا بۆ کردوم. ئەوان دەیانوت "موسا" ناویکی ناتەواو و نۆکەرەکەى تۆش خێلەکیە، هەروەها باسى هەموو تاییبەتەندیەکی تۆیان بۆ کردوم، هەلبەت باسى هەندیک شتی تریان بۆ کردم.

موسا پرسى: باسى چیان بۆ کردویت؟

پیرەمێرد وتی: ئەوان باسى ئەوێان بۆ کردوم، سەرەپای ئەوێ تۆ شازادەیت، بەلام تۆی لەمیسر دور خستەو و فیرعەون نەیدەویست لەمیسردا بەمێنیتەو،

ھەرۋەھا نەيويست تۆ فەرماندەي ھىزى نىردراوى مىسر بىت بۆيە تۆيى كىردە
 فەرماندەي ھىزى گالىسكەوانەكان، لەكاتىكىدا ھىچ شتىكت لەبارەي
 گالىسكەوانىيەو نەدەزانى و شارەزاي نەبويت. ھەموو ئامانجىكى تەنھا
 دورخستەنەوئەي تۆ بوو لەمىسر، بۆئەوئەي بەشكەم لەگۆرەپانى جەنگدا بكوژىت،
 بەلام ئەو پويىنەدا كە فەرەون دەيويست. پىيان وىم فەرماندەي مىسر، فەرماندەي
 پىشوو پىش مەرگى تۆ كىردە جىنىشنى خۆي، بەلام تۆ ئەو بەرپرسىارىيەتەدا
 بەكەسىكى تر، بۆئەوئەي دژايەتى و پقەبەرايەتەك لەنيوان تۆ و ئەودا پو نەدات.
 موسا لىي پىرسى: تەواي ئەم نەينىيە سەربازيانە، دانىشتوانى "كوش" بۆيان
 گىپرايتەو؟

"دوگانا" وەلامى دايەو: بەلى!

موسا وتى: بەپراستى بەلامەو سەيرە، سەرەپاي ئەوئەي لەناوچەيەكى ئاوا دور و
 سەختدا دەژىت، بەلام ھەوالەكانت زۆر تازەن، ھەرۋەھا ئەوئەي سەرى سورماندوم و
 سەرنجى پاكىشاوم شىوازي قسەكردنى تۆيە بەزمانى مىسرى كە زۆر پاك و پەوان
 گىتوگۆي پىدەكەيت!

"دوگانا" وتى: گىتوگۆكردنى منىش بەزمانى مىسرى خۆي بۆخۆي
 بەسەرھاتىكى تايبەت لەخۆ دەگرىت، منيان برد بۆ مىسر، ھەلبەت خۆم نەپۆشتم.
 موسا لىي پىرسى: پىش ئەوئەي باسى رۆشتن بۆ مىسر بىكەيت، دەتوانى
 پىشبينى ئايندەم بىكەيت؟

"دوگانا" وتى: بەلى. كاتىك پىشبينى ئايندەم بىكەيت، سەرەپاي ئەوئەي
 پوداوەكانى پابردو كارىگەرنىن، لەبەرئەوئەي ناتوانىت پاستەخۆ پاستىيەكان بۆ
 خەلكى ئاشكرا بىكەيت، بۆيە ئاچار دەبەم وەك پىشبينىيەك ناخەمە پوو، لەكاتىكىدا
 پوداوەكانى پابردو، بەشىكەن لەپابردو و كار لەئايندەي ھىچ مرقۇئىك ناكات، بەلام
 لەھەندىك بابەتدا ئەم پوداوانە بەشىوئەيەك دەردەكەون كە زۆر لەھەنوگە نزىكتەن تا
 پابردو. بۆنمۆنە كەسىك براكەي مردوو و واى دەزانى براكەي بەشىوئەيەكى
 سىروشتى مردوو، بەلام ئەگەر پىيى بلىن براكەيان كوشتوو و بەشىوئەيەكى
 سىروشتى كۆچى دوايى نەكردوو، دوچارى خەم و دلگرانى دەبىت و تا ئەوكاتەي

بکوژی براکە ی نەدۆزیتەو کۆلی لی نادات، بەلام ئەو کەسە ی پوداوەکانی پابردوی
بۆ گێڕاوەتەو، ئەگەر ئاماژە ی بەم خالە نەکردایە، دەلەپراکێتی لەبیسەردا
نەدەورژاند.

موسا بەبیسەرنی ئەو گوشتارانە لەدەمی "دوگانا" سەرسوێرمانی زیاتر کرد.
چونکە بەهیچ شیوەیە ک چاوەڕێی نەدەکرد لەکونجیکی دوری ئەم جیهانەدا کە
بەگوتهی "نون" کۆتایی جیهانە، کەسێک بیروبووچونیکێ ئاوا بخاتە پوو.

"دوگانا" وتی: ھەرلەبەرئەوێش کاتیگ تەماشای ئاوی ناو کاسە دەکەم بۆئەوێ
باسی پوداوەکانی ئایندە ی ژیا نی ئەو کەسانە ی لەم ناوچە یەدا دەژین بکەم،
بەشیوەیە کیش باسی راستیەکانیان بۆ دەکەم بۆئەوێ بیسەر بەبیسەرنی
پانەوێشیت و بترسیت، و فشاری بەرگەرتنی پوبەپوبونەوێکانی لەگەڵ
راستیەکاندا زیاتر بکەم.

دوای ئەو "دوگانا" بابەتی گفتوگۆکە ی گوێری و وتی: ئەمڕۆ دەبینم کوپە لاوەکان
زۆر حەزیان لەژنە، کچ و کوپانی لاو خوازیاری یەکتەین، بەلام ئەگەر بۆیان باسبکەم
لەدەرونی ھەریە ک لەمانەدا چی دەگوزەریت، ئەوا بەشیوەیە ک لەیکتر بێزار دەبن کە
ناشتوانن بۆساتیگیش لەبەرامبەر یەکتەدا دان بەخۆیاندا بگرن. ھەر لەبەرئەوێش
کاتیگ ژن و میژد دین بۆلام و منیش چەند پرسسیاریکیان لێدەکەم و دواجار ناچار
دەبم راستی کەسایەتی و ژیا نیان لەبەرگێکی نەرم و نیا نەوێ بپیچم ئەوکات بۆیان
بگێرمەو.

موسا وتی: ئەکریت شتیکی ئا لەو شیویەش لەبارە ی ئایندەمەوێ پیشبینی
بکەیت؟

"دوگانا" وێ جارێ تەماشای ئاوی ناو کاسەکە ی کرد و وتی: تۆ لەسەردەمی
مندا لێدا لەکۆشکی فەرمانرەواییدا گەورە بویت، بەلام پیشتر، مەبەستم لەدا یگ
بونتە، لەداواییدا بۆت باس دەکەم.

موسا وتی: کەمێکی باسی ژیا نی ئاو کۆشکم بۆ بکە.

"دوگانا" وتى: لەكۆشكدا كاھىنىك ھەبوو، كە زۆر تۆى خۆش دەوێست. سەرى دەتاشى. و بەپۆن چەورى دەکرد، كاھىنەكانى كۆشك گوپرايەلى فەرمانەكانى بون...

موسا وتى: باسى دواى ئەو شەم بۆ بکە.

كاتىك "دوگانا" بىنى موسا زۆر تامەزرۆى بىستەنە، بەم شىوێه بەردەوام بوو: كاھىن ھەم تۆى خۆش دەوێست ھەم داىكت. ئەو پیاو وەكوو مامۆستايەكى دلسۆز زۆرشتى فێرکردى، ھەلبەت شتگەلىك كە بەھىچ شىوێهەك فێرى كەسانى تری نەدەکرد بەلام تۆ زۆر شتى لێو فێر بویت.

موسا پرسى: دەتوانى پېم بلى باسى چى بۆ دەکردم؟

"دوگانا" وتى: كاھىن لەبارەى خوداوە گەفتوگۆى لەگەڵدا دەکردى.

موسا وتى: دواى ئەو؟

"دوگانا" وتى: تۆ باوەرپت بەخوداى "ئامون" نەبوو، لەبەرئەو ھەولى لەگەڵدا دەدايت بۆئەو ھى باوەر بەخودا "ئاتون" بەئى.

موسا لى پرسى: دواى ئەو چى پويدا؟

"دوگانا" وتى: ئەو ھى بۆ تۆ گەشتىكت كرد و لەكاتى گەرانەوێتدا سەرى بپراوى ئەو كاھىنەيان دا بەدەستەو كە "فیرەون" ى پادشا فەرمانى كوشتنى داو.

موسا وتى: ئەى پیاوى دانا، ئەو ھى باست كرد زۆر پاستبوو، كاھىنەيان لەبەرھەمان ئەو شتەى كە تۆ باست كرد كوشت، فیرەون ویستى لەو ئاگادار بكاتەو، بۆئەو ھى بزانیئت سەرئەنجامى "ئاتون" پەرستى بەچى كۆتایى دیت، دواى ئەو منى نارد بۆ ئەم شوپنە تا شارى زېرین بدۆزمەو.

"دوگانا" بەسەر سوپمانیکەو لى پرسى: تۆ لە "كوش" ھەواتوى بۆ ئێرە تەنھا بۆئەو ھى شارى زېرین بدۆزیتەو؟

موسا وتى: ئەمە فەرمانى فیرەونە دەبوو ھەر بەھاتمايە، ھىچ پێگەچارەىەكى ترم لەبەردەستدا نەبوو.

"دوگانا" وتى: فیرەون واھەست دەكات كە شارى زېرین بونى دەرەكیشى ھەیە؟

موسا وتى: ئەگەر باوەرپیشى پى نەبیئت، وا خوێى دەنوێنى كە بونى ھەیە.

"دوگانا" وتی: باشه فیرعون بۆچی تهنه تۆی بۆ ئەم مەبەستە ناردوو؟
موسا وتی: بۆئەوێ بەشکم بەهۆی گەڕان بەدوای خەیاڵپلۆیەکانیدا من
بکوژم.

"دوگانا" وتی: کەواتە تۆ دەتزانێ کە شارێ زیڕین بونی نیە، بەلام سەرەپرای
ئەوێش پێگای دۆزینەوێت گرتە بەر؟

موسا وتی: سەرپێچی کردن لەفەرمانەکانی فیرعون سزاکی مەرگە، ئەو منی
بەدوای مەرگدا ناردوو.

"دوگانا" وتی: بێگومان فیرعون زۆر پقی لەتۆیە.

موسا وتی: لەبەرئەوێ وا هەست دەکات هەولی لەناوبردنی دەدم.

"دوگانا" لیلی پرسى: ئایا لەپراستیدا مەبەستێکی ئاوات هەیە؟

موسا وتی: ئەو وا هەست دەکات.

"دوگانا" لیلی پرسى: ئایا ئەو شارەى باست کرد دۆزیتەو؟

موسا وتی: لەو پۆژەوێ کەوتینە پێ دەمزانێ کە شارێکی ئاوا تهنه لەخەون و
ئەندێشەکاندا بونی هەیە.

"دوگانا" لیلی پرسى: بۆچی ئەوێندە دُنیا بویت کە شارێکی ئاوا هەر لەبەنەچەو
بونی نەبییت؟

موسا وتی: ئەو شارە خیاڵیە بەوشیوێ کە باسی دەکەن لەهزر و میشکدا جیی
نابیتهو، ناتوانیشت شتیکی ئاوا لەپروێ پراستیوێ پەسەند بکریت، بۆیە ئەوێ
لەبارەى ئەو شارەوێ باسکرا هەموو خەیاڵپلۆی و سەرابە.

"دوگانا" وتی: بەلام شارێ زیڕین لەپراستیدا بونی دەرەکی هەیە.

موسا بەشیوێهەکی نادیار وتی: بەلێ بونی هەیە.

"نون" ی نوکەری موسا بەسەر سوپمانەوێ لیلی پرسى: ئایا تۆ شوینی ئەو شارە
دەزانێ لەکوێیە؟

"دوگانا" وتی: بەلێ دەزانم.

"نون" بەسەر سوپمانەوێ وتی: کەواتە بەئەرك نەبییت هەر ئیستا پێمان نیشان

بدە.

"دوگانا"ش وتى: تەماشاي ئەۋى بىكەن، تەماشاي خانوۋەكانى ئەۋ گۈندە بىكەن، ئەۋە ھەمان ئەۋ شارەيە كە بەدواییدا دەگەپىن.

"نون"ۋاي دەزانى "دوگانا"گالتەيان لەگەندا دەكات، بۆيە وتى: گەرەم بەدۋاي شارى زىپىندا دەگەپىت، نەك خانۋى شېر و وپى ئەم گۈندە!

"دوگانا"وتى: شارى زىپىن بەۋاتا شارىك كە نىۋەندى زىپىت، ئەۋ شارەش دەقارەق لەھەمان ئەم شوپىنەدايە... دۋاي ئەۋە بەردەۋامى پىدا: ئايا دەقانەۋىت زىپى بەدەست بەپىن؟

موسا وتى: من زۆر حەزم لەزىپ نىيە، چونكە بەھىچ شىۋەيەك پىۋىستىم پىي نىيە.

"دوگانا"وتى: ئايا فىرەۋنىش بەۋ شىۋەيە؟

موسا وتى: فىرەۋن خەزىنەى زىپى ھەيە، كە ھەست بەزىاد كەردن يان كەمكەردنەۋى ناكەپىت.

"دوگانا"وتى: بەھەر حال ئىستا بۆ پەيدا كەردنى پەنج و ئازارى ئەم پىگايەت لەئەستۋ گەرتۋە، لەبەرئەۋە ئەۋ شارەى بەدەۋايدا وىلن لەھەمان ئەم شوپىنەدايە...

موسا بى گویدانە ھىچ شەتەك و بەكەمتەرخەمىيەكەۋە تەماشايەكى چۈرەۋورى خۋى كەرد و "دوگانا"ش وتى: سەيرە تۆ بۆ بەدەست ھىنانى زىر تالى ئەم پىگايەت چەشتۋە، بەلام ئىستا كە ئەۋ شارەت دۆزىۋەتەۋە بۆچى بەۋ كەمتەرخەمىيەۋە تەماشاي دەكەيت؟

موسا وتى: لەم كۆچەمدا زۆرىك لەسەريازەكانم لەپىناۋ زىردا گيانيان لەدەست دا، من نامەۋىت لەۋە زىاتەر خۋىنەپىزى بىپىت.

پىرەمىرد وتى: بۆيان گىپرامەۋە كە لەۋلاتى "كوش"دا لەپىناۋ زىپى چ كۈشت و كۈشتارىكيان بەرپا كەردۋە.

موسا لايەنگرى ئەۋ قەسەيەى كەرد

دۋاي ئەۋەى دىرئەۋى بەقەسەكانى دا و وتى: ئەگەر بزانن ئىرە زىپى ھەيە، بەدلىيايەۋە دەيكەن بەگۆمى خۋىن. لەم گۈندەدا ھەركەسىك زىپى بدۆزىتەۋە دەيسپىرەت بەمن و منىش دەينىرم بۆ ۋلاتى "كوش" و لەبەرامبەردا ئەۋ

كەرەستانى لە "مەفرەغ" دروستى دەكەن، كەرەستەى وەك چەقۇ و نوكى نيزە و ھەندىك شىتى ترمان لەبەرەمبەر ئەو زىپرەدا پىندەدەن.

"نون" پىرسى: خۇتان ناتوانن "مەفرەغ" دروست بكەن؟

"دوگانا" وەلامى دايەو: پىويىستى بە "قورقوشمە" كە ئىمە نىمانە، "قورقوشم" تىكەلى "مس" دەكەن و ئاويىتەى "مەفرەغ" بەدەست دىت. ئىمە زىر لەلاى خۇمان ھەلناگرىن، بۇئەوھى بەھۇى تەماعى زىپرەو ھەبىنە نىچىرى داگىركەران و تەماعبازەكان بۇئەوھى كوشت و كوشتارمان تى بخەن، لەولاتى "كوش" لەزىر شىتى جوانى لى دروست دەكەن. ھەر لەبەر ئەوھش ھەمىشە لەھەرەشەى داگىركردندا دەژىت.

موسا وتى: ئىستا وردە وردە بۆم دەردەكەوئىت كە تۆكەسىكى سادە نىت، بەلكو دانايەكىت، چونكە تا ئەوكاتەى كەسىك خوازيارى زانست و مەعرفەت نەبىت بەوشىوھى تۆ ناتوانىت بابەتەكان بخاتە ڤوو، تۆكەسىكى خويندەوراي.

"دوگانا" وتى: پىشتەر وتم منيان بەكۆيلەى برد بۆ مىسر و لەوى بومە نۆكەرى پزىشكىك. ئەو پياوھ ھەموو پۆژىك پىشكىنى بۆ نەخۆشەكان دەکرد و دواى ئەوھ دەپۆشتە دەروھ، بەلام نەمدەزانى كاتىك دەردەچىت بۆ كوى دەروات، دواى ئەوھ زانيم كە يەككە لەمامۇستاكانى قوتابخانەى "مالى ژيان" مىسر. لەمالدا لەكاتى چارەسەرکردنى نەخۆشەكاندا ھاوكارى خاوەنەكەم بەبەستنى برىن و مالىنى مەلھەم بەسەر برىندا دەکرد. كابراى پزىشكى خاوەنەم كاتىك بىنى بەوشىوھىە لەئىشوکارەكانىدا يارمەتى دەدەم، فىرى ئەوھى كردم بەچ شىوھىەك ئىسقانى شكاوى دەست و پى بگرمەوھ، دواى ئەوھ فىرى خويندەن و نوسىنى كردم، دواى ماوھىەك فىرى خويندەن و نوسىن بوم. ئەو پۆژانەى خاوەنەكەم دەپۆشت بۆ "مالى ژيان"، منىش دەپۆشتەم بەدواى كىتبە پزىشەكاندا دەگەرەم و بەدەستم دەھىنان، سەرەپراى ئەوھى بەسەختى دەمتوانى بىانخوينمەوھ، بەلام ئەو كىتبەانە جىھانىكى تریان بەرەمدا كەردەوھ، زانيم بۆچى گەنجىك لەناوكا و دەمرىت، زانيارىەكى تەواوم لەئەندامەكانى جەستەدا بەدەست ھىنا. ھۆكارى نەخۆشەكانەم زانى. لەھەمان ئەو كىتبەخانەىدا كىتبىكەم بەدەست ھىنا و ئەوھم تىدا خويندەوھ كە ھەموو خىلىك

لەھزى و تىپروانىنى خۇيدا شارىكى زىپىن دروست دەكات كە ھەموو تىيىدا خوشبەخت و تەندروست و خوشحالىن. لەو شارەدا ھىچ كەسىك ناچار نىيە درۇ بكات، نەدى دەكات و نە ناچار دەبىت ھىچ كەسىك بكوژىت، چونكە ھىچ ھۇكارىكى بۇ درۇكرىن بەدەستەو نىيە.

"نون" لىنى پرسى: لەم گوندەى كە تۇ تىيىدا نىشتەجىنى و پىنى دەلىت "شارى زىپىن" ئايا تائىستا كەسىك درۇ يان دىيى يان كارىكى پىچەوانەى ياساى ئەم شارە كىردە يان نە، ئەگەر كارىكى واش بكات سزاكەى چىيە؟ لەبەرئەو ھەم پرسىارەت لىدەكەم، چونكە لەو شويئەى تىيىدا ژياوم "كەنعان"، باسى خىلىكىيان بۇ دەكرىم كە زۇر بىياك بون لەئەنجامدانى ھەر كارىك و بەشىوئەى مەروفيان دەكوشت كە بەرازىش بەو شىئەوئەى ناكورژىت، دەمەوئەى بزانم سزاى پىياوكوژى لەلاى ئىوئەى بەچ شىئەوئەى كە؟

"دوگانا" وتى: لەم ناوچەى تىيىدا دەژىم، ھىچ كەسىك درۇ ناكات، ھەرەھا ھۇكارى دىكرىنىش لەم ناوچەىدە بەتەواوى وشك ھەلھاتوئە، چونكە دايكان لەگەل مندالەكانىندا راستگويانە پەفتار دەكەن، بگرە چىرۇكىش بۇ مندالەكانىيان ناگىرئەو، چونكە درۇ لەچىرۇكەكانىشدا دەكرىت و بەو ھۆيەوئە مندالەكانىش خو بەدرۇكرىنەو دەكرىن. دەربارەى كوشتنىش ئەگەر كەسىك ھەولى كوشتنى كەسىك بدات، ئىمە لەم گوندەدا دەرى دەكەين، ئەمەش خۇى بۇخۇى سەختىر سزاى، ئەو كەسەى لەنىو ئىمەدا دەژىت ناتوانىت لەژىنگەى كى تردا بژىت، چونكە پەفتار و نەرىت و خووەكانى ئىمە زۇر جىاوازە لەخىل و نەتەوكانى تر. نامەوئەى بلىم پەفەرەكانىمان والا و پىشەنگى نەتەوكانى تر، بەلام راستىكەى ئەوئەى كە درۇ و دىيى و كوشتن تايبەتە بەكۆمەلگانى وەك ولاتى مىسر كە نوقمى مامەلە و بازىرگانى و كرىن و فروشتن بون، ناتوان ھىچ پۇژىكىيان بى درۇ تىپەرئەن، بەلام لىرەدا ئىمە ھۇكارىكمان بەدەستەو نىيە بۇئەوئەى لەپىناويدا درۇ بكەين، لەولاتىكى وەك مىسر دۆلەمەند و ھەژار دوو چىنى جىاوازن لەيەكترى. لەكاتىكدا لىرەدا ھەموومان يەكسانىن، دەبىنن كە كلىل و قوفل و پەرزىن لەم گوندەدا نابىنن، ھەموويان بەئەندازەى ئەوئەى بژىن بەدەست دەھىنن.

موسا وتی: به دئنیاییه وه ئیوه خوداگه لیکی راستگۆ و دروستکارتان ههیه، بۆیه خه لکی ئیره بهوشیوهیه پهفتار دهکهن.

"دوگانا" وتی: سه ره پای ئه وهی تو میسری نیت، به لام میسریه کان باوه پریان به خودا کان ههیه. ئه وه به شیکه له ره وشت و سروشتی ئه وان که ده بیئت یه کیک پهرستن، کاتیک که سیک ده کوژن، ده لێن به فهرمانی خودا ئه وم کوشتوه! له کاتیکدا ئیمه دهست له تاوانی کوشتنه نادهین، ئیمه باوه پریان به هیچ که سیک نیه و هیچ خودایه کی سته مکاریش خۆی به سه ر ئیمه دا ناسه پینێ تا فهرمانی کوشتنمان بۆ دهریگات، یان به ناوی خودا دهست له تاوان و کوشتنه وه بدهین.

موسا لینی پرسی: ئیوه باوه پریان به هیچ خودایه ک نیه، به لام بیر له وه نا که نه وه سه ره نه جام ده بیئت باوه پریان به شتیک هه بیئت؟
"دوگانا" وتی: ئیمه باوه پریان به زۆر شت ههیه، به لام باوه پریان به خودای بی بنه ما نیه.

موسا لینی پرسی: ده توانیت پیم بلێیت بیروبۆچونت له باره ی مهرگه وه چیه.
"دوگانا" وه لامی دایه وه: مهرگ وه کوو خه وایه، کو تای میهرگ خه ویکه که بیداری نیه. باوه پریشمان به ژیا نی دوا ی مهرگ و ئاله م جو ره شتانه ش نیه، چونکه نه گهر بریار بیئت ئه م هه موو گیانه وه ر و مرو فقه دوا ی مهرگ زیندو و ببنه وه، بیهینه ره به رچاو خو ت چی پوو ده دات، ئیمه له و باوه ره داین مرو فقه و گیانه وه ر له پری ژیا ن و مهرگه وه هیچ جیا وازه کیان نیه، ئه وه ی جیا وازه جو ری ژیا نیانه، ئیستاش له به ره وه ی قسه ی زۆرم بۆ کردو یه هه ست به ماندو یه تی ده که م و پیو یستمان به حه وانه وه یه. دوا ی ئه وه به زما نی خو ی چه ند قسه یه کی له گه ل په شپیسته کاند ا کرد دوا ی ئه وه موسا و هاو پریکانیا ن په وانه ی خانو یه کی ئه و گونده کرد. سه ربازه کان به هو ی ماندو یه تیا نه وه نه یا نزا نی به چ شیوه یه ک خه ویا ن لی که و تو وه، به یا نیه که ی خو یان له ناو چه یه کی جو ان و دله رفیندا بی نیه وه. خو اردن له پری پراو یکی فراوانی ئه و نا چه یه و پاوی ماسیگه لیکی جو را و جو ری خو ش، ئاوی زو لال، هه وایه کی پا ک و شیدا ر و فینک. ئاسما نی جو انی پر له نه ستیره و ژیا ن له گه ل

كەسانىڭدا كە بىر لەسبەى ئاكنەنەو، نە مىراتيان بۇ ھىچ كەسىك بەجى دەھىلا و نەدەبونە مايەى دەرىدەسەرى ھىچ كەسىك، شارىك كە ھەموويان بەرپىرسى پەقتارەكانى خۇيان بون، بگرە كويخا و سەرۆك دىشيان نەبوو، "دوگانا" بەپزىشك و پراوئىركارى ئەو گوندە لەقەلەم دەدرا نەك سەرۆك و فەرمانرەواى دىيەك. يەكەك لەو ھۆكارانەى كە بوو ھۆى ئەو ھى "موسا" بۇماو ھەكى دور و درىژ لەوئىدا بمىنئىتەو، نەبونى سەرۆك و پىشەنگى كەسىك بەسەرى كەسىكى تردابوو، سەرەپاى ئەو ھى خەلكى "كوش" گوپرايەلى "دوگانا" يان دەكرد، بەلام قەسەكانى بىرپار و فەرمان نەبوو، بەلكو ھەك پىنمايەك لەقەلەم دەدرا. "دوگانا" پىشنىارى ئەو ھى لە "موسا" كەرن كە ۋن بەنئىت و لىرەدا بمىنئىتەو بۇئەو ھى فىرى پىشەى پزىشكى بكات.

موسا وتى: من ھەزم لەۋن ھىنان نى، فىربونى پىشەى پزىشكى پىوئىستى بەكات و شوئىن و ئاۋچەيەكى تايبەتە.... موسا بى لەم گوتانە باسى ئەو ھى بۇكردن كە لەپىدا ماريك گەستى.

"دوگانا" لىى پىرسى: چۇن ماريك بوو؟ چۇنكە ھەموو ماريك دژە ژەھرى ھەيە. دواى ئەو ھى بىرك دەرمانى دا بە "موسا" و وتى: ھەركاتىك ماريك گەستىتى ئەم دەرمانى تىكەلى ئاۋ بىكە و بىخۇرەو. ئەم دژە ژەھرە كاريگەرى ژەھر پوچەل دەكاتەو. پۇژى مالىئاۋايى موسا و سەربازەكان خەلكى ئەو گوندە كۆبونەو و بەدلىگرانىەكەو پۇشتن و خەلكى ئەو گوندەش بۇماو ھەك لەگەلىاندا پۇشتن و پەوانەيان كەرن، ھەندىكىشيان لەدلىگرانىاندا دىكرىان، و "دوگانا" ش موساى لەئامىز كرت و بەكۇپم بانكى كەرد.

پىگى دوردىرئى گەرانەو لەگەل ئەو ھىلانەى لەسەر دارەكەى "نون" دا دىكىشرا پۇژ لەدواى پۇژ كورتر دەبوو، تا ئەۋكاتەى ھاۋپىكانى "موسا" دىۋارى "كوش" يان لەدورەو بىنى و زانىان كۆتايى بەئەركەكەيان ھاتوۋە. موسا دواى گەشتنى پۇشت بەدواى "سوكەر موسا" ى فەرماندەدا، بەلام پىيان وت پۇشتوۋە بۇ

پایتهخت و دواى شەست پۆزى تر دەگەرێتەوه. "موسا"ش بەپێى یاسا و بنەماکانى ولاتى میسر ماوهى سێ سەله لەمیسر دورخراوەتەوه، وای دەزانى چیتەر هیچ پێگەرێک لەبەردەم گەڕانەوهى بۆ میسر بەدى ناکرێت، دەتوانێت راستەخۆ بپروات بۆلای "مریت"ى دەستگیران و پزیشکی باوکى، بەلام دەبیست چاوه‌پێى گەڕانەوهى "سوکر موسا" بکات. دواى تێپەربوونى ماوه‌یه‌ك "سوکر موسا" گەڕایەوه و لێى پرسى: شارى زیڤینت دۆزیه‌وه؟

"موسا"ش وه‌لامى دایەوه: خۆت باش دەزانى كه شارى زیڤین بەهیچ شێوه‌یه‌ك بوونى نیه، ئیستا کاتى ئەوه هاتوو بەگەرێمەوه بۆ میسر، چونكه كەسانێك چاوه‌پێى گەڕانەوه‌م دەكەن.

"سوکر موسا" هیشتا نەیزانیوه كه "موسا" كۆیله زادهیه و وايدەزانى شازادهى كۆشكى فرمان‌په‌واییه. ئەو لەپایتهختدا فیرعه‌ونى بەهۆى ئەوهى بینى موسای له‌گە‌لدا نیه زۆر خوشحال بوو، بەلام له‌همان کاتدا هیچ بەربه‌ست و پێگەرێك نەیدەتوانى پێى له‌گە‌ڕانەوهى موسا بگرێت.

موسا وتى: سبه‌ی ده‌گەرێمەوه بۆ میسر و پرسى یارى بارودۆخى میسرى لێكرد. "سوکر موسا"ش وتى: ئەوهى به‌لاته‌وه سه‌یر بیٔ بنیات نانى په‌رستگایه‌كى تازه كه بپیاره "نف"ى ته‌لارساز بۆ فیرعه‌ون دروستى بکات.

موسا وتى: له‌پایتهختدا په‌رستگاگه‌لیكى زۆرمان هه‌یه، ئەمه‌یان چ جور په‌رستگاگه‌یه‌كه؟

سوکر موسا وتى: کاتیك ده‌گەرێتەوه بۆ پایتهخت دەتوانى نمونه‌یه‌كى ئەو په‌رستگایه‌ی كه بپیاره له‌ناو چوار به‌رددا بیتاشن ده‌بینى، ئەو به‌ردانه‌ش كه ده‌یتاشن له‌بەردەم په‌رستگاگه‌دا دایده‌نین، له‌همان کاتدا چوار په‌یکه‌رى فیرعه‌ون به‌لاسهریه‌وه ده‌تاشن، ئەم جوره ته‌لاره‌ی كه "نف" باسى ده‌کات، بۆه‌میشه‌ ده‌مینێتەوه و له‌ناو ناچیت، کاتیك پۆشتى بۆ ئەوى له‌نزیکه‌وه پرسى یارى ورده‌کارى دروستکردنى ئەم په‌رستگایه‌ی لێ بکه.

موسا و مالى "موسا ئاتون" ى پزىشك

"نون" لەگەل نیشان دانى ئەو مالىدا وتى: گەرەم ئايا دەزانى يەكەمىن جار كەى
بوو ھاتىن بۇ ئەم مالى؟

موسا وتى: سى سال و شتىك لەو وپىش.

"نون" وتى: سى سال لەئىستا لاوتر بوىن. موسا ئاوينەكەى پوبەپوى خوى
گرت، دواى ئەو داي بەدەستى "نون" ئەو، ئەویش تەماشايەكى خوى كرد و وتى:
گەرەم لەبەرئەو دى من نۆكەرى تۆم ھەر كەم و كورتىەكم تىدا بىت گرفت نايىت،
بەلام ئەگەر تۆ بەو شىوئەىە پىوئە لای دەستگىرانەكەت لىت دەتۆقئىت.

موسا وتى: راست دەكەيت. دەتوانى سەر و پىشم بۇ بتاشىت و منىش سەر و
پىشت بۇ بتاشم.

موسا و نون بەلىخوپى "گەمى" كەيان وت بمانگەىەنەرە ئەو بىرى پوبارى نىلەو،
دەمانەوئىت كەمىك لابدەين. دواى ئەو دى "گەمى" كە كەنارى گرت، بەستیانەو
بەپەتیکەو، دواى ئەو خویان بەسەرتاشىنى يەكتىرەو سەرقال كرد. دواى
ئارایشت و خوشۆردن موسا جواتىرى جلوبەرگى لەبەرکرد و جلیكى زۆر
جوانىشى دا بە "نون" بۆئەو دى لەبەرى بكات، پىشتىنىكى زیونىشیان كپى
و "نون" لەكەمەرى بەست. ئارایشت و جلیپۆشین و خۆپىك خستىیان تانیوئەو
دریژەى كیشا ئەوكات بەرەو مالى "موسا ئاتون" ى پزىشك بۆ چاپۆپكەتنى "مریت
ئاتون" بەرپى كەوتن. موسا ھەر ئەوكاتەى لەو ناوچەىە نزىك بویەو لەدورەو
تەماشايەكى ئەو مالىەى كرد و بىنى بەشىك لەو مالىە ویران بوو. دواى ئەو

موسا و نون سەر لەبەيانى ئەو پۆژە بە "گەمى" پىگای مىسريان گرتەبەر.
لەبەرئەوھى لەنیلەوھ لەوشكانى خىراتر دەگەشتنە شوینى مەبەستيان بۆيە پىگای
ئاويان گرتەبەر... موسا بەھۆى گەرانەوھى بەپادەيەك وروژا و خوشحال بوو،
لەكاتى ھەلھاتنى خۆرى بەيانیدا مالى سىپى پزىشكى بينى و نەيتوانى
لەخوشياندا پى لەفرمىسك و گريانى بگريت و بە "نون" ى وت: سەرئەنجام گەشتىن
ئىستا "مریت ئاتون" چاوەپىيە.....

لەھەمان ئەو شوپىندا لاشەيەكى بىنى، لاشەى مندالىك بوو، دياربوو كە ئەو مندالە ھى كەنيزەيەكى ئەو مالەيە.

موسا كاتىك ئامازەى بۇ ئەو مندالە كرد بە "نون" ى وت: دەبىنى جەستەى ئەم مندالە ەك پىستە وشك بوەتەو، خۆر ئەو لاشەيەى وشك كردووەتەو، ديارە ماوہيەك بەسەر مەرگى ئەو داماوەدا تىپەرپوہ. من بەبىنىنى ئەم لاشە و ویرانى ئەم مالە ەستىكى خراپ بەرۆكى گرتوم.

نون وتى: گەرەم، ئەو مندالەيان كوشتوہ، لەوباوہرەدام خوداكانى "كوش" لەپەرستگاۋە تىپەرپوون و ئەم كارەيان ئەنجام داوہ.

موسا وتى: بىگومان چەند كەسىك لە "كوش" ەو ەاتون بۇ ئىرە و ەم ئەم مندالەيان كوشتوہ و ەم زيانيان بەمالەكەش گەياندوہ. موسا بەوردى تەماشاي مالى پزىشكى گۆشەگىرى كرد و زانى كە بەشىكى ئەو مالە ویران كراوہ و بەشكەى ترىشى سوتىنراوہ، چونكە پاشماوہى ئارگرەكەى پىوہ دەبىنریت.

"نون" یش ەمان بۆچونى ەبوو و وتى: با بەپەلە بېۆينە مالەكەوہ.

لەسەرەتاي چوئە ژورىان لەبەردەم ئەو خانوہدا كە پىشتەر باخچەيەكى جوان بوو، زەوى وشك و گىاي كىوى تىدا ېوابوو. لەناو مالەكەشدا جەستەى "موسا ئاتون" ى پزىشك لەگۆشەيەكدا كەوتبوو. موسا شىۋازى جلوبەرگ و قەد و بالاي پزىشكى ناسىوہ، نەك لەپروخسارىوہ، چونكە جەستەى سەرى پىوہ نەبوو.

موسا وتى: سەريان بردوہ بۆئەوہى نەتوانریت لاشەى مۇميا بكریت. موسا دواى ئەوہى چاۋى بەلاشەى "موسا ئاتون" ى گۆشەگىرى كەوت لەگۆشەيەكى تردا چاۋى بەلاشەى "مريت ئاتون" كەوت، كچىك كە موسا بۇ ماوہى سى سالى بەيادى ئەوہوہ شەوى بەپۆژ و پۆژى بە شەو دەكردەوہ بۆئەوہى بگەرپتەوہ و جارىكى تر چاۋى پىسى بگەوئەت و ژيانى ھاوسەرى لەگەلدا پىك بەئىت. جەنگاۋەرانى ولاتى "كوش" ەم "مريت" و ەم "دايكىشيان كوشتبوو، موسا بەھۆى لاشەى ئەو مندالەوہ زانى كە ماوہيەك بەسەر كوشتنىاندا تىپەرپووہ، بەلام بەھۆى وشكى ەواو و نەبارىنى باران لاشەيان ەلنەوہشاوہ، بەلكو وشك بووہ. وشكى تەرمەكان

ئەو خالەي ھىنايەتە ياد "نون" كە بەلەينى كەم ماۋەي سالىك بەسەر ئەم تاۋانەدا تىپەرپىۋە، لەوانەشە زىاتەر.

نون وتى: بەلامەۋە سەيرە، چۆن بەدرىژايى ئەو ماۋەيە ھىچ كەسنىك سەردانى ئىرەي نەكردۈۋە!

موسا دواي بىننىنى لاشەي "مىرىت ئاتون" بىدەنگى بۆخۇي ھەلبرارد و ھىچى نەوت.

نون وتى: گەۋرەم دەزانم لەچ بارودۇخىكدائىت و چەنىك خەمىيان بۆ دەخۇيت. ئەگەر دەتەۋىت جەستەي دەستگىران و دايكى مۇميا بىكرىن، ئەۋا دەبىت بىانگوازىنەۋە بۆ "كرنگ" وپىيان بلىن كە بۆمان مۇميا بىكەن.

موسا ھەر بەۋشپەۋەيە بىدەنگ بوو و ھىچى نەوت. نون لىي پىرسى: ئەگەر پىم بەدەيت بەھاۋكارى لىخوپ "گەمى" كەمان لاشەكان بەخاك بىسپىرىن.

موسا تۋاناي قسەكردنى نەبوو و ھەر بەۋشپەۋەيە لەخۇپامو تەماشاي شوپىنىكى دەكرد. "نون" بىدەنگى موسا بەھىماي بەلى لىكدائەۋە و لىخوپى "گەمى" كەي بانگ كرد.

لىخوپى "گەمى" كەش وتى: لەپاستىدا بىرىسمە. ھەر زۆر باش بوو كە بانگت كردم بۆئەۋەي نانى نىۋەپۇتان لەگەلدا بخۆم، بەلام كاتىك خۇي كرد بەمالدا و چاۋى بەلاشەكان كەوت، ئەۋكات زانى چ باسە و چاۋپىكەۋتنى دەستگىرانەكەي گۆپاۋە بەچ كارەساتىك.

"نون" لە لىخوپى "گەمى" كەي پىرسى: دەتۋانى لىكى بەدەيتەۋە چ كاتىك ئەم كارەساتە پویداۋە.

لىخوپى "گەمى" كە لاشەكانى پىشكىنى و وتى: بەلەينى كەم سال و نىۋىك دەبىت كە ئەم كارەساتە پویداۋە.

نون وتى: منىش بەھەمان شپەۋەي تۆ لىك داپەۋە. لىخوپى "گەمى" كە لىي پىرسى: دەزانى كى كۈشتۋنى؟ بۆچى لاشەكانىيان مۇميا نەكردۈۋە؟

نون وتى: لەبەرئەوھى لەوانەيە ھىچ كەسىڭ پىلى لىرە نەكە وتىيىت، لەوانەيە يەكەمىن كەسانىڭ بىن كە دواى كوشىتىيان چاومان پىيان بىكە وتىت. ئىستاقش ھاوكارىم بىكە بۇئەوھى گۆپىيان بۇ ھەلەكەن بۇئەوھى بەخاكيان بىسپىرىن. لىخوپى "گەمى" كە لەھەمان ئەوكاتەدا تەماشاي جلوبەرگى "موسا" ى كرد و زانى ئەو يەككىكە لە شازادەكانى كۆشكى فەرمانپەرۋاى مىسر. چۈنكە لەكەنارى روبرارى "نىل" دا بەئاگاداربونى لەھىماكان پەيى بەو بەرد "موسا" كەسىڭى ئاسايى نىە و لەشازادەكانە. موسا لەوكاتەوھى پىڭاى مالى "مرىت ئاتون" ى گرتووتە بەر لەرادەبەدەر خۇشحال بوو، بەلام دواى ئەوھى خۇى كرد بەمالى "مرىت" دا و بىنى لاشەى دەستگىرەنەكەى بەكوژراوى كەوتووتە، خەمىكى قولى بەرۋكى گرت.

"نون" و لىخوپى "گەمى" كە لەناكاو ئەم گۆپىنەيان بەجوانى لەموسادا بىنى و لىخوپى "گەمى" كە پىياۋىكى جىهان دىدە و ئەزموندىدە بوو زانى لەوانەيە ئەو خەمەى كارەساتىكى لەناكاۋى بەسەر ئەو كوپرە لاۋەدا بەئىنىت. بەدرىژاى پىڭا تەنھا باسى مەرگ و بىۋەقايى جىهان و ھەندىك بابەتى ترى دەكرد، بۇئەوھى كەمىك لەخەمەكانى كەم بىكەتەوھ. لىخوپى "گەمى" كە كەسىڭى بەتەمەن بوو و مردوۋىەكى زۆرى بەچاۋى خۇى بىنىبوو، ئەو وتى: مەرگ دەقاۋدەق وەكوو ژيان وايە، مەرگ و ژيان ھىچ جىاۋازىەكيان لەگەل يەكدا نىە. ژيان وەكوو "نىل" لەم دۆلەدا بەردەوام دەيىت، مەرگىش برىتتە لەم روبرارە، بەلام لەپىرەوھ بارىكتەرەكاندا لەشىۋە جۇگەلەيەك ئاۋدىرى كىلگەكان دەكات. خەلكى والىكى دەدەنەوھ ئەو ئاۋەى لەجۇگەلەكانەوھ دەگاتە كىلگەكەيان، لەگەل ئەو ئاۋەى لەروبارى نىلدا لەحالى خرۇشاندايە جىاۋازە، لەكاتىكدا وانيە، ھەردوكيان لەسەرچاۋەيەكەوھ ھەلدەقولىن، بەلام دابەشى چەند پىرەۋىك كراون، ئەو ھەمان ئەو مرقۇقى پىشۋە، بەلام لەپىرەۋىكى تازەدا خۇى دەبىنىتەوھ بەلام نەمردوۋە، بەرۋكەش مردوۋە بەلام لەناخەوھ زىندوۋە. ھىچ يەك لەم گوتانە نەيانتوانى بۇ ساتىكىش دىنەۋاى موسا بدەنەوھ، ھەر لەبنەچەوھ بىر و ھەستى موسا لەۋى نەبوو، تا بتوانىت گويى لەشتىك بىيىت. تەنھا جۈلەيەك كە "موسا" ئەنجامى دەدا، پىدانى بىرىك زىرپوۋ بۇئەوھى لەمەراسىمى بەخاك سپاردنەكەياندا، ئەۋىش دواى مومياكرىدىيان لەھەمان شوۋىنى

كوشتىياندا خىرج بىكات. دىۋى ئىۋە موسى تىۋانى بە "نون" بلىت بىرات بۇ لى "نف" تى تىلار سىز و پىي بلىت گۆپىك بۇ ئىم سى كەسە بەتكاى موسى دروست بىكات، بۇئىۋەى گۆپەكەيان لەناۋ نەچىت. من لىرەدا دەمىنمەۋە تا تۇ دەگەپىتەۋە. نون لىي پىرسى: چ كەسىك كارەكانت ئىنجام دەدات، چ كەسىك خىۋاردىت بۇ دروست دەكات؟

موسا وتى: تۇ دىلگىرانى من مەبە. تەنھا زىۋ خۇت بە "نف" تى تىلار سىز بگەيەنە و ئىۋ لەگەل خۇتدا بەيىنە بۇ ئىرە. "نون" دى ئىدەھات "موسا" بە تەنھا بەجى بەيىت، بەلام لەبەرئىۋەى دەيىزانى ھەر دەيىت بىرات و كاروبارى مۇمىياكىرنەكە پىكىختا ناچار بەپىكەوت و گەشتە شىۋىنىك كە لەنىك كەنار پوبارى "نىل" دا كۆمەلىك كەس خىرىكى دروستكىرنى پىرسىكاى فىرعەون بون و بىرپارىۋو پىرسىكاى ناۋبار لەناۋ بەردىكدا ھەلگۆلن.

"نون" لەكىركارەكانى پىرسى: ئاىا "نف" تى تىلار سىز لىرەيە؟ لەدىۋى ئىۋ پىرسىارە كىركارەكان "نون" يان بىردە لى "نف" تى تىلار سىز.

نف وتى: من ماۋەى سى پۆژى تر سىرقالى كارم، بۇيە ناتىۋانم ئىرە بەجى بەيىلم، بەلام لەدىۋايدا ھەول دەدەم خۇم بگەيەنمە مالى "موسا" پىزىشكى گۆشەگىر، كۆمەلىكىش كىركار بۇ ئىنجامدانى ھەندىكار لەگەل خۇمدا دەيىنم، ھەر بەشىۋەى بەلىنى "نف" تى تىلار سىز لەگەل "گەمى" يەكى پىر لەكىركار و كەرەستەى پىۋىسىتى مۇمىياكىرن بەرەۋ لى موسى و مالى پىزىشك بەپىكەوت. ھەر ئەۋكاتەى گەشتە ئىۋى سەرەتا تەرمەكانى لەگۆپى كاتىدا دەرھىنا و ھەناۋيانى لەپىخۇلە و دل و سىنە خالى كىرد، دىۋى ئىۋە پىركىرد لەدرەمانى تايىبەت و لاشەيانى بەشىرىتىك پىچا. "نف" تى تىلار سىز بەھۋى سىرقال بونى لەكارگى دروستكىرنى پىرسىكاىدا، فىرعەون تەنھا دىۋ پۆژ لەلەى "نون" ماىەۋە بۇئىۋەى نەخشە و فىرمانى دروست كىردن و ئەندازىبارى گۆپەكەى بۇ فىراھەم بىكات. دىۋى ئىۋە ۋەستايەكى بۇ ئىنجامدانى ئىم كارە ھەلپىژارد و پىش ئىۋەى بگەپىتەۋە بە "نون" تى نۆكەرى "موسا" تى: دەيىت بگەپىمەۋە و سىرقالى سىرپەرشىتى كىردى پىرسىكاى فىرعەون بىم، بەلام كاتىك تۇ گەپايتەۋە دەرۋىن بۇ "كىرنگ" بۇئىۋەى

چاوم به "موسا" ی خاوه ننت بکه ویت. "نون" له بهر دهم ماله که ی "پزیشک" دا دوا ی دروست کردنی گوږه کان و ناشتنی لاشه ی مردووه کان، پوشته وه بۆ لای "نف" ی ته لارساز بۆنه وه ی پیکه وه دوا ی ته و او کردنی په رستگا که ی فیر عه ون بهر ون بۆ "کرنگ" بۆنه وه ی چاویان به "موسا" بکه ویت.

ماوه یه که ی زۆره "نف" ی ته لارسازی چاوی به موسا نه که وتووه، بۆیه به بینینی زۆر خوشحال بوو و بینی موسا زۆر دلگران و سهر لیشیواوه، له بهر نه وه سواری "گه می" بون و پیکای باکور یان گرت بهر. "موسا" به در یژایی نه و پیکایه بیده نگ بوو، وه ک بلایی هه ر "نف" ی له که لدا نه بیت. هه ندی جار بۆ ماوه یه ک چاوی داده خست و پۆده چووه جیهانیکی تره وه. هیچ پوداویک که له چوارده وری موسادا پویده دا نهیده توانی بچوکتزین کار له دهرون و په فتاری "موسا" بکات و نه و له حاله تی ماتی و بهر دئاسایی ده ربه یئیت. سه ول لیده ره کان سه وله کان یان له ناوه که دا ده ره ینا و له سه ر "گه می" که دایان نا، بۆنه وی نانی ئیواره یان بخۆن و له سه ر سه کو ی "گه می" که که مینک بخه ون. به یانی پوژی دوا یی کاتیک سه ول لیده ره کان له خه و هه ستان "گه می" که به ئاراسته ی په وتی پوباره که به خیرایی ده پوشت و هه مان خیرایی پوباری هه بوو، هه لبه ت پیویستی لیخو پینی گه می نه وه یه خۆی به سه ر سوکانی "گه می" که دا زال بکات، بۆنه وه ی نه وه ک "گه می" که بهر که ناری پوبار بکه ویت یان بدات له "گه می" کانی تر که له و پوباره دا هاتوچۆ ده که ن. کو تایی به پوژی یه که می گه شته که یان هات و شه و دا هات، سه ول لیده ره کانیش دوا ی خواردنی نانی ئیواره خه وتن و "نف" ی ته لارساز له و ماوه یه دا بویه لیخو پری "گه می" که. سوکانی نه و "گه می" یه بریتی بوو له سه ولینکی در یژ که له دوا ی "گه می" که وه هاوسه نگی "گه می" که ی پی پاده گیرا، له هه مان کاتدا ئاراسته ی رپه وه ی خۆی ده کرد. "نون" یش له ته نیشته "نف" دا پاوه ستا بوو، به لام "موسا" له بنی "گه می" که دا پاکشابوو و وا ده هاته بهر چا و که خه وی لی که وتبیت، "نف" ی ته لارساز له گه ل "نون" دا گفتوگو ی ده کرد، باب به تی گفتوگو که شیان خودی "موسا" بوو!

"نف"ی ته لارساز لیی پرسى: سه یرم له وه دیت به چ شیوهیهك "موسا" به وه موو خوینده واریه وه ههروه ها له قوتا بخانه دا زۆر شتی له باره ی ناوچه کانی تر خوینده وه، تانیستا ناوی شاریکی به ناوی "شاری زیپرین" نه بیستوه، نایا نه یه زانی شاری زیپرین بونی دهره کی نیه و جگه له نه ندیشه و خه یالپلاوی هنیچی تر نیه؟

"نون" وه لامی دایه وه: هه لبت گه وره زۆر باش ده یزانی شاری زیپرین به هه چ شیوهیهك بونی دهره کی نیه. خودی خوشی له سهرتای کۆچکردنی بوئه و شاره ئاماژه ی به وه دا، به لام فه رمانده به فه رمانی فیرعه ون ئه وی ناچار کرد به روات و به دوا ی شاری زیپریندا بگه ریت.

"نف" لیی پرسى: ئه و شاره ی که وا هه ست ده کرا شاری زیپرینه چ جوړ شاریک بوو؟

نون وتى: له و شاره دا "ئیره یی، کینه و پیویستی" بونی نه بوو، هه مویان خوشحال و پازی بوون.

"نف"ی ته لارساز لیی پرسى: موسا له شاری زیپریندا تیکه لاوی له گه ل هه چ که سینکدا ده کرد؟

نون وتى: مه به ستت له تیکه لاوی چیه؟

"نف"ی ته لارساز وتى: مه به ستم تیکه لاوی ژنه کانی ده کرد.

نون وتى: گه وره هه چ کاتیک تیکه لاوی له گه ل ژنه کانیاندا نه ده کرد، بگه به پرپرس و سه روکه که شیان پیشنیاری ئه وه ی لیکرد لیږه بمینیته وه و هاوسه ریک بوخوی هه لبرژیریت، به لام گه وره وه و پیشنیاره ی رت کرد وه.

له و سه رده مه دا خه لکی میسر باوه ریان به وه بوو پوباری "نیل" چاره سه ر به خشه، نه گه ر نه خوشیک خوی هه لدا ته پوباری نیله وه نه خوشیه که ی چاره سه ر ده بییت، بگه ر نه گه ر دو چاری گرفتیش بو بییت، هه ر ئه و کاته ی خوی هه لدا یه ناو پوباری نیله وه گرفته کانی چاره سه ر ده بن. ئه م رینگا چاره سه ریه هه رچی بییت به سه ر "موسا" دا سه لمینرا که وایه، چونکه موسا باسی گرفتاری و دلگرا نیه کانی

بۇ ھېچ كەسنىڭ نەدەكرد، بىگرە باسى نەدەكرد بۇ نىزىكتىن ھاپىنى خۇي كە "نف"ى تەلارساز بوو. لەراستىدا وا دەھاتە بەرچاۋ كە تواناي گفتوگۇكردنى لەدەست دابىت. سەرەتا "موسا" لەناۋ "گەمى" كەدا دادەنىشت و تەماشاي گەشتى گەمىكەي دەكرد، كاتىكىش ھەستى بەماندوئەتى دەكرد، لەكەنار پوبارى نىلدا پادەكشا. بىگرە "موسا" داۋاي خواردنىشى نەدەكرد و "نون" لەكاتى خۇيدا خواردنى بۇ ئامادە دەكرد، تا ئەۋەي وردە وردە لەگەل "نف"ى تەلارسازدا كەۋتە گفتوگۇ و باسى پوداۋەكانى "كوش"ى بۇكرد و باسى دىمەنى جوان و سەرسوپما و سەرچاۋەي پوبارى نىلى بۇ كرد. بۇنمۇنە ئەۋ يەككە لەوبابەتانەي "موسا" بۇ "نف" تەلارسازى گىپرايەۋە ئەۋ جەنگە بوو كە لەنىۋان مىسر و ولاتى "كوش"دا بەرپابوو، بەۋاۋا لەراستىدا مىسرىيەكان كوشت و كوشتارىيان خىستە نىۋو خەلكى "كوش" و باسى ئەۋەشى بۇ كرد كە بەچاۋى خۇم ئەۋ جەنگ و كوشت و كوشتارەي بىنىۋە و لەكۇتايى جەنگىشدا ئەم پەرسىيارە ۋەك چەكوش دەدرا لەسەرم، بۇچى مۇۋفەكان ۋەك ئازەلە كىۋىيەكان دەكەۋنە گىيانى يەكتى و يەكتى دەكوژن. لەكاتىكدا جىهان بەۋ فراۋانىيەۋە جىگەي ھەموو كەسنىكى تىدا دەبىتەۋە و پىۋىست بەۋە ناكات بۇ دابىن كردنى پىۋىستىيەكانمان كەسانى تر بكوژىن و مافى كەسانى تر زەۋت بكەين. پىشتەر لەمامۇستاكەم بىستۋە كە زەۋى زۇر لەۋە گەۋرە ترە كە ئىمە لىكى دەدەينەۋە. مەن زۇرباش بەدرىژايى ئەۋ پىگايەي گرتبومە بەر بۇئەۋەي شارى زىپىن و سەرچاۋەي پوبارى نىل بدۇزەمەۋە پەيم بەم پاستىانە برد. بەردەيەك زەۋى بۇ كوشتوكال زۇرە كە ھېچ كەسنىڭ بىكار و برسى نابىت. لەۋ گەشتەمدا پەيم بەۋ پاستىانە برد، ئەگەر دە ئەۋەندەي كۆمەلگاي مىسر و ولاتانى تىرش لەدايك بىن، ئەۋا زەۋى بۇ تىركردنى ورگىيان زۇر لەژمارەي ئەۋ دانىشتۋانە زىاترە.

"نف"ى تەلارساز وتى: پاست دەكەيت، جىهان بەرپادەيەك فراۋانە كە ھەرچەنىك كۆمەلگاي نوۋى تىدا لەدايك بىت، دەتۋانن تىدا بژىن، كشتوكال و ئازەلدارى و سەرچاۋە و پىشەكانى تر بۇ دابىن كردنى بژىۋى ژيانىان لەم جىهانەدا بەدەست دىت و خەلكى ئەم جىهانە نابىت بۇ ئەم پىداۋىستىيانە بكەۋنە گىيانى يەكتى.

بەبۇچونى من ئەم گىرقتە لەپەرسىتىنى خۇدا جۇراۋجۇرەكانەۋە سەرچاۋە دەگرىت،
 ھەر خۇدايەك ياسايەكى تاييەت بەخۇى ھەيە، لەبەرئەۋەى خەلكانى جۇراۋجۇرى
 ئەم جىھانە خۇداگەلىكى جىاۋاز و جۇراۋجۇر دەپەرستىن، بەبۇچونى من جەنگ و
 مەرۋە گوزى و داگىرکردىنىش لەپەرسىتىنى خۇداى جۇراۋجۇر و ئالەم جۇرە
 يىروباۋەرپانەۋە سەرچاۋە دەگرىت، بەدلىنىيەۋە ملەكچ بونى ئەو ھەموو نەتەۋەيەى
 جىھان لەبەرەمبەر ئەو ھەموو خۇدايانەدا بارودۇخىكى ئاۋا دەھىنىتە بوون. بۇ
 نمونە بەفەرمانى خۇدا ھەندىك لەخىلەكان، كوشت و كوشتار دەخەنە خىلەكانى
 ترەۋە، و بەپىچەۋانەشەۋە ھەندىك خىلىش بگرە كوشتنى گيانەۋەرىكىش بەتاۋان
 دەزانن ھەلەت بەفەرمانى خۇداكان. ھەندىك لەخىلەكان بۇنمۇنە خەلكى "دوگانا"
 ھەرچىان ھەيە لەنىۋ خۇياندا دابەشى دەكەن و ھىچ كەسىك لەھىچ كەسىكى تر
 بەباشتر نازانن و بەو ھۇيەشەۋە ژيانىكى ئاراميان ھەيە. بەلگەگەشى بۇ ئەۋە
 دەگەرپىتەۋە ھىچ خۇدايەك ناپەرستىن.

"نەف"ى تەلارساز لە"نون"ى پرسى: بەلام خەلكى "دوگانا" -شارى زىرپىن - ھىچ
 خۇدايەك ناپەرستىن.

نون وتى: ئىمەش بەو ھۇيەۋە ھەمان ئەو پرسىيارەمان لىكرىن، لەۋەلامدا پىيان
 وتىن، ئىمە باۋەرمان بەھىچ خۇدايەك نىە، ھەر لەبنەچەۋە ھىچ خۇدايەك
 ناپەرستىن.

"نەف"ى تەلارساز وتى: ئاتۋانم باۋەر بەۋە بەيىنم كە خىل و نەتەۋەيەك بى خۇدا
 بن، ئەمە شتىكى مەحالە.

نون وتى: "موسا"ى خاۋەنم زۇرباش ئاگادارى ئەۋە بوو كە دانىشتۋانى
 "دوگانا" ھەمان ئەو گوتەيان ھىنايە زمان - ئىمە ھىچ خۇدايەكمان نىە -.

تەلارساز وتى: بگرە ئەۋانەى كە ۋا خۇيان نىشان دەنەن ھىچ خۇدايەك
 ناپەرستىن، ھەمان ئەو خەلكانە نەرىت و بنەماى و ياسايەكى تاييەت بەخۇيان ھەيە
 كەلەناۋ كۆمەلگاكياندا پەپرەۋى لى دەكەن و پابەندن پىيەۋە، بۇيە ھەمان ئەو
 كۆمەلگايەى تۇ باستىكرد شىۋە خۇدايەكيان لەپىنى نەرىت و ياسا و بنەماى
 كۆمەلەيتەۋە بۇ خۇيان دروست كىردۋە، بۇيە ھىچ كەس و كۆمەلگايەك و خىلەك

بەدى ناکرىت كە خاوەنى خودايەك نەبىت، بەدلىنایەوه ئەو بۆچونە پوچ و بېبنەمايە كە دەلىن هیچ خودايەك ناپەرستن، بگرە خىلىكى وەك "دوگانا" ش لەبەرئەوهى چوارچىۆهەك لەياسا و نەرىتيان بۆخويان داپشتوو و پەپرەوى لى دەكەن. هەمان ئەو چوارچىۆهە جىاوازی نىوان چاك و خراپ و پەفتارەكانى تر دەستنىشان دەكات. بەدلىنایەوه پىت دەلىم بگرە گيانەوهر و بالندەكانى ئاسمانىش خودايەكيان هەيه بۆئەوهى بنەماي و شىوازی ژيانى نىوان كۆمەلگاكان پىك بخت. "نون" ئەك تەنها مەوۆ بەلكو هەموو بونەوهرىكى زىندوو ئىتر لەهەر كۆيى ئەم گۆي زەويەدا پىت ئىتر لەوشكانىدا پىت يان لەئاودا يان لەهەوادا بىجىاوازی دەبىت خودايەكيان هەبىت، چونكە بى ئەو مەحاله بتوانن بژين. من لەوەش زياتر پىداگىرى دەكەم و دەلىم بگرە بىگيانەكانىش خودايەكيان هەيه.

"نون" وتى: بىگيانەكانى وەك ئاو و ئاگر و بەرد و دار، بەچ شىۆهەك دەكرىت خودايەكيان هەبىت؟ دەتوانى پىم بللى كى خوداي ئاگرە؟

"نف" وەلامى دايەوه: خوداي ئاگر هەمان ئەو كەسەيه كە فەرمانى سوتان و سوتاندن دەرەكات، خوداي ئاويش هەمان ئەو كەسەيه كە فەرمان دەدات ئاگر بەئاو بكوژىنئەوه و لەنىو مەوۆفەكانىشدا خوداگەلىكى جۆراوجۆر هەيه، خودايانى چاكمان هەيه و خودايان خراپ، بۆيه خوداكان لەهەموو شوىنىكدا هەن. لەكىوى "قاف" خىلىك هەيه كە خوداگەلىكى باشيان هەيه، بگرە خاوەنەكەت "موسا" چاوى پىيان كەوتوو.

موسا وتى: وايه. لايەنگرى ئەم قەسەيهى دەكەم.

"نف" وتى: ئەم خىلە سەرقالى كرىن و فرۆشتنن، بۆيه لەولاتىكەوه دەرپۆن بۆ ولاتىكى تر تا ئەو كاتەى كالاكانيان بەتەواوى ئالوگۆر پىنەكەن ئەم گەشتەيان بەوشىۆهە بەردەوام دەبىت، خوداي ئەم خىلە ناوى "پرومتە" يە كە لەكىوى "قەفقاز" دا دەژىت. ئەم خىلە لەوباوهرەدان خوداكيان بەبەزەيى و مېهرەبانە و مەحاله بتوانىت زيان بەخەلكەكەى بگەيەنئىت، بگرە هەرەشەكانى ژيانىشيان لى دور دەكاتەوه، ئەگەر يەكێك لەوباوهرەدارانى "پرومتە" دوچارى هەر هەرەشەيهك بپىتەوه، "پرومتە" ناهىلىت هیچ زيانىكى پى بگات، مەگەر ئەوهى لەوكاتەدا

ماۋەى پزىگار كىردى نەبىت. "پرومتە" ئەۋەى مۇۋە دەيەۋىت بۇى ھىناۋەتە بون، گىيانەۋەرى گىياخۇرى دروست كىردۈۋە، ماسىيەكانىشى بەشىۋەيەكى تر دروست كىردۈۋە، مۇۋقى گۇشتخۇر دروست كىردۈۋە، بۇئەۋەى ئەۋىش بەشىكى لەچىزەكانى ژياندا ھەبىت، گىيا و پۈك و گۈلە بۇندارەكانى دروست كىردۈۋە بۇئەۋەى مۇۋە بەبۇندىيان مەست بىت. "پرومتە" بۇئەۋەى كەسانەى باۋەپىيان پىيەتى ناگرى لەقولى "قاف" كە "قەققازى" ئىستايە ھىنايە خوارەۋە و مۇۋقى فىر كىرد كە بەچ شىۋەيەك بەكارى بھىنىت و سودى لى ۋەرگىت، پەپىرەۋانى "پرومتە" دەزانن بەچ شىۋەيەك سود لەناگر ۋەرگىن.

"پرومتە" مەرەبانە و ئەۋەى بۇ باۋەپداران دۇپاتكىردۈۋەتەۋە كە نەۋەكو دەست لەكارگەلىكى ۋەكو كۇشتن و سىتەم ئەنجام بەدن. لەپۈرى پەفتار و كىردارەۋە پەپىرەۋانى "پرومتە" يەكىنن لەمىھەرەبانتىن خىلى جىھان و زۇر بەدەگمەن بىنراۋە ئەم خىلە لەگەل يەكتىرا بەشەپ بىن، بگرە ئەمانە نەك شەپرى جەستەيى بەلكو دەمەقەش لەگەل يەكدا ناكەن و بەسەر يەكتىرىشدا ناقرىنن، تەنھا لەدوۋ كاتدا دەتۋانى گۈىت لەدەنگى پەپىرەۋانى "پرومتە" بىت، لەكاتى بانگىردى يەكتىرى بۇئەۋەى زانىارىيەك بەيەكتىرى بەدن، دۈۋەمىيان لەكاتى گۇرانى وتىندا. ئەگەر پەپىرەۋانى "پرومتە" لەگەل خەلكى "ھاتى" دا بەراۋرد بگەين، ئەۋكات تىدەگەين چ جىاۋازىيەك لەنىۋان ئەم دۈۋ خىلەدايە. "ھاتى" ەكان زىر و بەدپەۋىش و توندخو و بىبەزەيى و دەمشپىن، بگرە گىتۇگۇى ئاسايىشىيان لەشەپ خراپتەر. ئەم خىلە لەبەر ھەندىك بابەتى ئاسايى شەپ لەگەل يەكتىرا دەكەن، لەۋانەشە بگاتە ھالەتى كۇشتىش. لەۋانەيە لەبەر پىكىك ئاۋجۇ ناكۇكىيەكى زۇر گەۋرە تا ئاستى كۇشتن لەنىۋانىياندا دروست بىت، ھۆكارى ئەۋ ھەموو توندوتىزەش ئەۋەيە كە خىلى "ھاتى" پەپىرەۋى لەخودايانى جىنگىۋاز دەكەن و ناتۋانن بەسەر خۇياندا زال بن و وىستىيان "ارادە" زۇر لاۋازە. خۇداكانى "ھاتى" خۇداگەلىكى خۇيىنرېش و توندپەۋ و بىبەزەيىن، ھەر ئەم پەۋىش و خۈۋە خۈۋەندى ھاتى، بۈۋە ھۇى ئەۋەى پەپىرەۋانى بەۋشىۋەيە توندپەۋ و بىبەزەيى و بىپەۋىشتىيان لى دەرېچىت،

بەكۆرتىيەكەى خوداكان نمونە و ھېمان و پەپرەوانىشىيان دواكەوتە و لاسايىكەرەۋەى ئەوانن.

موسا وتى: بىستومە كە پەپرەۋانى "پرومتە" خوداى خۇيان لەكىۋى "قاف" زىندانى كىردۈۋە و بەزنەجىر "پرومتە" يان بەستۈۋەتەۋە بۇئەۋەى نەتوانىت لىيان ھەئىيىت.

"نەف" وتى: زىندانى كىردن و بەستنى "پرومتە" بەسەر قولى "قاف" ۋە تەنھا دەستەۋاژەيەكى سەرزەرەكە. چۈنكە پەپرەۋانى "پرومتە" ئەويان بەزنەجىر بەكىۋەكەۋە نەبەستۈۋەتەۋە، بەلكو بەرەدەيەك "پرومتە" يان خۇش دەۋىت كە ئەويان لەۋى پەرگرتۈۋە بۇئەۋەى خودا لە قولى "قاف" ۋە نەپرات بۇ ھىچ شۈيىنىكى تر. لەبەرئەۋەى دەزانن كە "پرومتە" خودايەكى مېرەبان و بەبەزەيە و دەتوانىت لەھەر شۈيىنىك خۇى يىھەۋىت بژىت، ئەگەر لەسەرەتادا خەلكى ئەويان لاپەسەند نەبۋايە "پرومتە" بەرەفتارەكانى خەلكى دەكرەدە پەپرە و گۈپرەيەلى خۇى و سەرنەجى ھەموويانى بەلەى خۇيدا پادەكىشا. "پرومتە" خودايەكى بەبەزەيە و مەرەبانە و بەرەدەۋام ھەول دەدات مەۋلە خۇشەختىدا بژىت، بەستەۋەى "پرومتە" دەيىت بەرشتەى گەتوگۋى بزەنن نەك زەنجىرى ئاسنن و كەرەستەكانى تر.

نون ائى پەرسى: بەپىئى ئەۋەى تۇئىستا باست كىرد "پرومتە" خوداى "قاف" خۇشى خەز ناكات ئەۋى بەجى بەيلىت و بېرات بۇ شۈيىنىكى تر؟ "نەف" تەلارساز ۋەلامى دايەۋە: تا ئەۋ كاتەى باۋەپدارانى "پرومتە" ئەويان خۇشەۋىت، ئەۋا ئەۋىش لەلايان دەمىنىتەۋە و نەپرات بۇ ھىچ شۈيىنىكى تر، لەپاستىدا خەلكى "قاف" و خوداكيان يەكتىيان زۇر خۇشەۋىت. "نون" لىي پەرسى: كەۋاتە بۇچى "پرومتە" نەپرات بۇ شۈيىنىكى تر؟ لەبەرچى دەپرات؟

"نەف" تەلارساز ۋەلامى دايەۋە: ئەگەر خوداى چاكە پەۋەلەتەك ۋەرگىپەت و بەجىي بەيلىت، ئەۋا خەلكەكەى دۇچارى دەردىسەريەكى زۇر دەبن و چىتر نەبە

خاۋەنى خۇداي چاكا. ھەلبەت ئەو خۇدايەش ئايىت بەخۇدايەكى باشى لەقەلەم
بەدەيت كە خەلەكەكى بەجى بەيلىت.

"نون" لىي پرسى: بۇچى ئايىت خۇدايەكى باش بىت؟

"نف" ئى تەلارساز وتى: بىنەمايەك فەرمانەرەۋايى ھەموو شوۋىن و ولاتىك دەكات،
ئەۋىش ئەۋەيە ئەگەر ولاتىك خۇدايەكى چاك لەدەست بدات، دەبىتە خاۋەنى چەند
خۇدايەكى خراپ.

"نون" لىي پرسى: چ كاتىك خۇدايەكى چاك پو لەولات و مېلەتىك دەكات و
بۇچى دەپوات؟

"نف" ئى تەلارساز ولەلمى دەداتەۋە: ھۆكارى پۇشتىنى خۇدايەكى چاك
دەگەرپتەۋە بۇ لاۋازى لايەنگرانى.

نون لىي پرسى: ئايا ئەكرىت نەتەۋەيەكى باش و خاۋەن ويستىش خۇدايەكى
چاك لەدەست بەن؟

"نون" ئى تەلارساز وتى: بەلى، ئەۋىش كاتىك كە ئەو خىلە پىنگاي گەندەلكارى
بىگرنەبەر و بىكەۋىتە سەر تولەپى خراپەكارى، بەكورتىەكى گەندەلى و
خراپەكارى لەو ولاتەدا زۆر بىت.

نون لىي پرسى: ئەى تەلارسازى كۆشكى فېرەون، گوتارەكانت لەبارەى
"پرومتە" ئى خۇداي خەلەكى "قاف" زۆر سەرنج پاكىشن، بەلام ئىمەش خەلەكانىكى
سەرەتايى و نەزانىن و لەبارەى خۇداكانى خۇمانەۋە بەسەرەتەگەلىكى زۇرمان
ھەيە.

"نف" ئى تەلارساز پرسى: ئەو بەسەرەتەنە چىن؟

نون وتى: لەو سەردەمانەى كە مېژۋەكەى ناديارە، مەۋۇ لەشۋىنىكىدا دەژيا كە
نە برسەيتى و نە تىنۋىيەتى نە گەرم و نەسارما بونى نەبوو و بەبەشيك لەگرفتەكانى
ئەو شوۋىنە لەقەلەم نەدەدرا. ئەو شوۋىنەيان بە "بەھەشت" بانگ دەكرى، ھەۋايەكى
گونجاۋى - نەسارد و نە گەرم - ھەبوو. ھەروەھا بەھىچ شىۋەيەك نەخۇش
نەدەكەۋتيت، خواردن و خواردنەۋە بۇ ھەموو كەسىك فەرەھەم بوو، تەنھا يەك ميوە
قەدەغە بوو بىخۇيت.

مرۆڤ پرسی: میوهی چ درهختیک نابیت بخوریت.

خوداش فەرموی: ئەو میوهی ناوی "زانست"ە، تۆ نابیت لەو میوهیە بخویت.

مرۆڤ پرسی: بۆچی نابیت لەو میوهیە بخۆم؟

خودا فەرموی: خواردنی ئەو میوهیە یەكسان بە "دانایی" تۆ و چیتەر لەو ساتە بەدواوە پێچەوانەكە دەست پێدەكات... سەرەتا مرۆڤ بە ئێنی دا لەو میوهیە نەخوات، بەلام لەدوایدا نەیتوانی بە ئێنەكە خۆی بپاریزیت، لەمیوهی زانستی خوارد، دواي ئەوە لەبەهەشت دەرکرا.

موسا دواي ئەوەی کۆتایی بەگوتە "نون" ی نۆكەری هات وتی: ئیستا باسی شتیكت بۆ دەكەم كە بەلاتەرە زۆر سەیر بیت.

"نف" پرسی: باسی چیم بۆ دەكەیت؟

موسا وتی: من لەنەژادی ئیسرائیل و لەخێلی "لوی" ٣١م.

"نف" ی تەلارساز وتی: تۆ لەخێلی "لوی" ت؟ باوەڕ ناکەم.

موسا كە چاوەڕێی وەلامێکی ئاوا نەبوو سەرەتا بەلایەو زۆر سەیربوو و وتی: دەتەوێت بۆت پونبکەمەو؟

"نف" ی تەلارساز وتی: پێشتر پونکردنەوێكەم لەمبارەوێە بیستوو، ئەویش لەزمانی كاهینی مەزنی كۆشکی فەرمانزەرەوایی، لەبەرئەو پێویست بەدوبارەکردنەوێ ناکات.

موسا بەسەر سوپمانەو وتی: ئەو چی بۆ باس کردوێت؟

"نف" ی تەلارساز وتی: بەهەر حال، ئیستا پێویست بەگێڕانەوێ سەرگوزەشت ناکات، بۆیە دەبێت بۆت پونبکەمەو دواي بیستنی ئەینێ لەدایك بونت تیگەشتم دایكت ئارەزوێ چی بۆ دەکردی و "ئامون تپ" ی كاهینی مەزنی كۆشکی فەرمانزەرەواییش هەمان ئارەزوێ هەبوو، ئەویش ئەو بوو تۆ بییتە پادشای "میسر". تۆ بەناو نیشانی فیرعەونی میسر بانگەشە بۆ خودای نەبیزاو بەناوی "ئاتون" بکەیت، بۆئەوێ باوەڕ بەخەلکی میسر بەینن و لەباتی خودای "ئامون" خودای "ئاتون" بپەرستن.

³¹ یەعقوب دوانزە کۆپی هەبوو كە یەكێكیان ناوی "لوی" بوو.

دوای ئەو "نف" لىنى پىرسى: ئايا ئەو ئەبىرە كە پۇژىك تۆم بىر بۇ
ولاتى "كوش" بۇئەو پىشانىت بىدەم خەلكى بەچ شىۋەيەك دانەوئەكەنىان خەزىنە
دەكەن؟

موسا وەلامى دايەو: زۇرباش لەبىرمە.

"نف" تەلارسازىش وتى: ئەو پۇژەي تۆم بىر بۇولاتى "كوش"، تۇوات
دەزانى لەبەرئەو تۆم بىر بۇئەو بۇئەو ئاشناي شىۋازى خەزىنەكەردى
دانەوئەكە، لەكاتىك مەبەستەم ئەو بوو كەبەراستى بىينى تۇلەچ نەژاد و
خېلىكىت، و لەنەزىكەو ئاشنايەتى لەگەل خېلەكەي خۇتدا پەيدا بىكەيت و بەچاوى
خۇت شىۋازى ژيانى خېلى ئىسرائىل بىينى.

موسا وتى: بەھىچ شىۋەيەك ئاگادارى ئەو نەبووم كەمەبەستەت ئەو بىوۋە نەژاد
و خېلىك پىشانى من بەدەيت كە خۇم لەوانم.

"نف" تەلارساز وتى: دەمويست لەنەزىكەو بەرجەستەيان بىكەيت و بزانى كە
نەوئە ئىسرائىل لەچ گىرفتارى و ناسۇرىەكدا دەژىن، ئەو پۇژەي خېلەكەي خۇت
پى نىشان دايەت، ھىشتا ھەرزەكاربويەت و بەتەمەنى ژىرى نەگەشتبويەت،
بەكورتىكەي ھىشتا نەبويەت بەپىار، بەلام ئىستا بارودۇخەكە جىاوازە،
لەبەرئەوئە ئىستا تۇ بەبىينى زۇرىك لەگىرتى خەلك و مىلەتگەلىكى جۇراو جۇر،
و بەشداركەردن لەجەنگ و ئەزمون ھەرگىرتن لەم ھەلومەرجانە بەراستى بويەت
بەپىار.

موسا وتى: ئىستا مەبەستەت لەم قسانە چىە؟

"نف" تەلارساز وتى: مەبەستەم ئەوئە دەتوانى بىر بىر بەدەيت و بىر بىر خۇت
كردارى بىكەيت، بىئەوئە ھىچ كەسنىك فەرمانت بەسەردا بىكات.

لەوگەشتەدا "گەمى" ئەو سىيانە پىنگاي پايتەختى گىرتىبىوۋە بىر و لەپىنگادا
گىفتوگۇيەكى زۇرىان لەگەل يەكدار كرد و "موسا" ش ئاگادارى پابىرەدوى "نف" بوو.
"نف" تەلارساز دوای ئەوئە گوىى لەبەسەرھاتە ناخۇشەكانى موسا بوو، ھەولە
دا باسى بەسەرھاتەكانى خۇي بۇ موسا بىكات و وتى: لەسەردەمى لاويەتيدا ئاشقى
كچىك بوم، باوكى ئەو كچە وەك باوكى "مىرىت ئامون" پىيى وتە: دەبىت دانەبەخۇمدا

بگرم و چاۋمېرى بگەم. كچەش وتى: منىش دەبىت ماۋەيەك چاۋمېرىبگەم، بۆلەۋەي بارودۇخم لەپىرى دارايىيەۋە باشتر دەبىت، تا بتوانم ژيانى ھاۋسەرى لەگەل كچىكدا پىك بەينم. منىش سالانىكى زۆر تالىم چىشت تا ئەۋكاتەي بارودۇخى درايم باشتر بوو و گەرامەۋە بۆلەي ئەۋ كچە، بۆلەۋەي پىيى بلىم كە بەۋاۋكى بلىت ئىستا ھەلومەرجى پىكەينانى ژيانى ھاۋسەرىكى لەبارە. باۋكى كچەش بەم ھاۋسەرىتەمان پازى بوو، ئىمەش ژيانى ھاۋسەرىتەيمان پىكەينا، بەلام كاتىك ھاۋسەرىكەم سكى پىر بوو، لەكاتى منداالبوندا كۆچى دوايى كرد و ئەۋ بەسەرھاتەش زۆر خەمگىنى كردم، منىش ئەۋشتانەي بەھاۋسەرىكەمەۋە پەيۋەست دەكرا بەھۆي ئازار و خەمەكانمەۋە دورم خستەۋە لەخۇم و ئاشكرايە لەۋمالەش بارم كرد بۆلەۋەي ھاۋسەرى كۆچكردوم نەھىنىتەۋە ياد. من بۇ فەرامۇشكردنى خەم و دلئەنگىەكانم، تا لەتوانامدا بوو لەكۆشكى فەرامنرەۋايىدا خۇم بەكارەۋە سەرقالكرد و خواردنىكى سادە و ساكارىشم بۇخۇم نامادە دەكرد و ھەر لەشۋىن كارەكەشمدا دەخەۋىتم، بەلام كاتىك ھاۋرىكانم بۇ نمونە ۋەكۋو كاھىنى مەزن "ئامون تىپ" و "ئىخاس ئامون" كۆچى دوايىان كرد، ناچاربوم لەكۆشكەۋە بارىكەم بۇ مالىكى دەرەۋەي كۆشك. بۆلەۋەي كاتىك پىۋىستەم بەخەۋىت بىرۇم بۇ ئەۋى تا كەم كەم بتوانم بەسەر خەمەكاندا زال بىم.

لەپايىتەخت ۋ لەكۆشكى فەرمانىرەۋايىدا

سەرئەنجام ئەۋگەشتە دورودرىژانە كۆتايىيان پىھات ۋ "گەمى" لەكاناردا لەنگەرى گرت بۇئەۋەى سەرنىشىنەكانى پىيادە بكات. "نف" لەۋناۋچەيەدا بەھۋى ناۋبانگىيەۋە جىيى رىز ۋ خۇشەۋىستى تەۋاۋى كرىكارانى كەشتى ۋ باربەرانى ئەۋ لەنگەرگايەبوۋ، بەلام "موسا" كەسىكى نەناسراۋ بوۋ، ھەرۋەھا ھىچ ھىمايەكى سازادەيىشى بەخۇيەۋە ھەلنەۋاسىبوۋ. جلى "نون" ۋ جلى "موسا" تارادەيەكى زۆر ۋەكۈۋىيەك ۋابوۋن. مەھال بوۋ بتۋانى دەستنىشانى بكەيت كە كام لەم دۋانە سازادەيە ۋ كاميان نۆكەرە. "موسا" دۋاى سىئسال كە لەپايىتەخت دوركەۋتبويەۋە بەيىنىنى دىۋارەكانى كۆشك ۋ بۇنى تايىبەتى پوبارى نىل ۋ دىمەنەكانى ترەستى كرد ئەۋەيى ئەمىرۇ دەيىنىت، زۆر جىاۋازە لەۋەى سى سال لەۋەۋپىش بىنىۋىيەتى. ئەۋ زانى بۇچى دىۋارەكانى كۆشكى فىرەۋن ۋەكۈۋ پابردوۋ شىكۈمەندى ۋ مەزنى جارانيان نىيە. ھۆكارەكەى بىئەزمۈنى ۋ نەيىنى ھەلۈمەرچى دەۋرۋبەر ۋ ۋلاتانى تربوۋ، لەسەردەمى لاۋىيەتى ۋ ھەرزەكارىدا، بەكورتىيەكەى ئەۋ جىھانى لەھەمان ئەۋ كۆشكەدا دەيىنى. دىدگاي موسا دۋاى گەپرانەۋەى سىئسالە ھەمەلايەنە ۋ پىرمەۋدا بوۋ، بەيىنىنى پوداۋگەلىكى جۇراۋجۇر ۋ بىستنى دىدگاگەلىكى جۇراۋجۇر لەگەل ئەۋ دىدگا سەرنەتايەى كە لەبارەى جىھانەۋە ھەيىبو زۆر جىاۋاز بوۋ. ئەۋ لەگەپرانەۋەدا نىگاكانى ۋەك پىاۋىكى تەۋاۋ ۋ پىگەشتوۋ ۋ كۈنجكاۋ بەھەموۋ شىكىدا دەخشاند.

پىش ئەۋەى پىيادە بن "نف" ۋتى: ۋەرە پىكەۋە لەھەمان ئەۋ مالى تىيدا نىشتەجىم بژىن... "نف" تەلارساز لەبەرئەۋە ئەم پىشنىارەى لىكرد چونكە

دەيزانى "موسا" ھەز ناكات بگەپتەو ھە بۇ كۆشكى فیرەون و لەوى نیشتەجى بېیت. "نف" لەمالىك كە لەخشت دروستكرابوو و لەپىنج ژور و ھەيوانىك پىكدەھات دەژيا. سەرەپاى ئەو ژورانە چىشتخانە و سەربانىكى فراوانى بۇ خەوتنى شەوانى ھاوین ھەبوو. باخچەكەشى ئەوئەندە درەختى زەیتون و ھەنجىرى تىدابوو كە شوینى بۇ ھەيوان نەھىشتبویەو.

موسا سەرى سوپما.

"نف" تەلارسازیش ھۆكارى سەرسورمانەكەى لى پرسى.

"موسا" ش لەوئەلامدا وتى: لەكاتىكدا تۆ ئەم تەلار و كۆشكە مەزنانە بۇ خەلكى دروست دەكەيت، بۆچى خۆت مالىكى ئاوا بچوك و بىنرخت ھەيە؟
"نف" تەلارسازیش وتى: مەزنى و فراوانى مال ھىمنى و ئارامى بەمرۆڤ نابەخشىت، بەلكو شىوازى ژيان و چۆنىەتى تىپەپراندنى تەمەنت سەرچاوەى ھىمنى و ئارامى تۆيە. ئەم ماله كە بىژن و مندالم بۇ من بەسە.

"نف" تەلارساز خزمەتكارىكى پياو و چىشتكەرىك و باخەوانىكى ھەبوو، لەم پەو ھە موسا زياتر سەرى سوپما، چونكە بىنى "نف" تەلارساز كەنیزەكى ژنى نى، لەبەرئەو ھە بەدلىنبايەو پياوانى سەلت لەمیسردا بەلایەنى كەم دو يان سى كەنیزەكى ژنيان ھەيە و ئەم كارەش بەلای ھەموو ميسرىكەو ھە ئاسايى بوو. كاتىك موسا بىنى ھىچ ژنىك لەو مالهەدا بەدى ناكرىت ئەوسا پازى بوو بەو ھە لەگەل "نون" دا نیشتەجى بېیت. خودى "نف" تەلارسازیش نەيدەتوانى بەشىو ھەكى بەردەوام و درىژخايەن لەو مالهەدا بىنيتەو، بۆيە مالهەكى بە موسا و "نون" ى خزمەتكارى سپارد، دواى ئەو ھە خۆى پۆشت بۇ دروست كردنى پەرستگايەكى تازە كە فیرەون پى پاسباردبوو. ھەربۆيە موسا زور خوشحال بوو بەو ھە بىئەو ھە ھىچ كەسك بىناسىتەو لەپايتەختى ميسردا ژيان بەسەر دەبات، بەلام ناچار بۇ يەكلايى كردنەو ھە سەرۆت و سامانەكەى سەردانى كۆشكى فەرمانرەوايى بكات و چاوى بە "ستى موسا" ى سەرۆك و بەرپرسى سەرۆت و سامانەكەى بكەوئىت، چونكە بگرە پارچە كانزايەكىشى بۇ خەرج كردن پىنەبوو. موسا بەھەمان ئەو جلوبەرگە ئاسايى و نەناسراو ھە و بى ھىچ ھىمايەكى تايبەت

بەخۇي پزىشكى كۆشكى گرتەبەر ھۆكارەكەشى بۇ ئەو دەگەرپتەوہ كە جەلە تاييەتەكانى خۇي لە دەست داوہ. گەشتە بەردەم بارەگای كۆشكى فەرمانپروايى فىرەمەن و بەرپرسى پاسەوانان لىي پرسی:

-تۆ كىيىت كە دەتەوئەت بېرۇيتە ناو كۆشكى فەرمانپروايىيەوہ؟

"موسا"ش تەماشايەكى سەرتاپاي ئەفسەرى پاسەوانى كرد و ورژا و نەيتوانى پى لەسەرسوپرمانى خۇي بگريئت، چونكە ئەو پياوہ لىوى سور و برۇكانى پەش كردبوو، پاسەوانەكانى تريش بەھەمان شىوہى ئەفسەرەكەيان ئارايشتيان كردبوو. موسا دەيزانى ئەم پاسەوانانە لەشازادەكان، بەلام ئەو شازادانەى كە دايكيان كەنيزەك بوون. "موسا"دواى سىيسال دورى لەكۆشكى فەرمانپروايى پەيى بەوہ برد كە چ گۆرپانكارىەك لەوئىدا پرويداوہ، گۆرپانى پاسەوانەكان بەلگەى گۆرپىنى نەريتى كۆشكى فەرمانپروايى دەسەلمىنيئت. پاسەوانەكان "موسا"يان بىئەوہى ھىچ ھىمايەكى فەرمانپروايى پىوہ بىت ناسىەوہ و پىيان پىدا بجىتە ژورەوہ و تەواوى كاربەدەستكانى كۆشك زانىان كە "موسا" گەرپروہتەوہ، بەلام بەژن و بالاي "موسا"بەھەمان ئەندازەى ئارايشتى ژنانەى پاسەوانەكانى كۆشك بەلاى كاربەدەستان و دەستەلاتدارانى كۆشكەوہ سەرسوپرھىنەر بوو. موسا تەماشاي ھەر لايەكى ئەو كۆشكەى بگردايە يادگارى رابردوو و سەردەمى مندالى زىندوو دەكردەوہ، لەوكاتەدا موسا ناوئىشانى "ستى موسا"ى بەرپرسى سەرودەت و سامانى لەيەكىك لەپاسەوانەكانى كۆشك وەرگرت.

كاتىك "ستى موسا"بىستى "موسا"گەرپروہتەوہ بەدلگرائىەكەوہ بەرەوپرى پۆشت، "ستى موسا"زۆرباش ئاگادارى ئەوہبوو كە فىرەمەن زۆر پقى لىيەتى و زۆريش لىي توپەيە، بەلام ئەوہى بەباش زانى وا خۇي بنويىنيئت كە ئاگادارى ئەم بابەتە نيە و ەك شازادەيەك مامەلەى لەگەلدا بكات و وتى:

-من بەم گەرپروہيەت زۆر خۆشحال بوم، چونكە دەمزانى سەرنەجام دييتەوہ، فىرەمەنيش ئاگادارى گەرپروہى تۆ بوو، لەبەرئەوہ باشتروايە بېرۇيت بۇ لاي ئەو. موسا وتى: نەھاتوم بۆئەوہى چاوم بەفىرەمەن بگەويئت، بەلكو ھاتوم تا بريك لەزىر و ھەندىك لەدارايىيەكانى دايكم وەرگرم كە لەلاى تۆيە.

"ستی موسا" له وکاته دا سهری پړیزي دانه واند و وتی: "ئوهی دایکت له دواي خوئی به جی هیشتووه وهك نه مانه تیک له لای منه و بگره دهستم له نهنگوستیله یه کیشتی نه داوه، به لام به مەرگیك ده توانیت دهست له سامانی دایکته وه بدهیت که سهردانی فیرعون بکهیت و چاوپیکه وتنی له گه لدا بکهیت، نه گهر نه و فرمان بدات نه و ده توانی ته وای سامانه کهت هر نیستا و هرگریت، چونکه من جگله که سیك که نه مانه تیک له لایه هیچ شتیکی تر نیم.

موسا وتی: له نیستا بهم جله ئاساییانه وه پوشتن بولای فیرعون به کاریکی باشی نازانم.

"ستی موسا" وتی: به هر حال نه گهر بته ویت سامان له من و هرگریت ده بیت فرمانی فیرعونت پی بیت.

"موسا" ش ناچار به هه مان نه و جلوبه رگه وه پوشته لای فیرعون و فیرعونیش زور سهری سوپما به وهی "موسا" ی به جلیکی ساده وه بینی، چونکه تا نه وکاته نه وه پوی نه دابوو که سیك به به ژن و بالا و جلوبه رگیکی ئاواوه سهردانی فیرعون بکات، بویه هه موو که سیك هه ولی دها جوانترین جلوبه رگ له بهر بکات نه وکات هه ولی نه وه بدات چاوی به فیرعون بکه ویت. نه و که سانهش که له لای فیرعون بون سهر سوپمانیان له فیرعون که متر نه بوو. هه لبت پیشتر فیرعونیان ئاگادار کرد بووه که "موسا" ها تووه و به جلوبه رگیکی شپه وه دهیه ویت چاوی پیی بکه ویت، فیرعونیش پیی راگه یاندن "موسا" به و جلوبه رگه وه بکه نه ژوره وه، به لام له و باوه ردا نه بوو که موسا به شکومه ندی و پایه داریه وه ببینیت. فیرعون به دهستی پیی راگه یاند که بیت له سهر ته خته که ی پالی دانیشتیت بولیه وهی گفتوگوی له گه لدا بکات، له بهر نه وهش داوی لیکرد له ته نیشتیه وه دانیشتیت تا ئاماده بان گوئیان له گفتوگوکانیان نه بیت. "موسا" ته ماشایه کی فیرعونی کرد و بینی به وشیوهش له پوی ته مه نه وه گوپانکاری به سهردا نه ها تووه.

دواي نه وه موسا سهری دانه واند، بیستی فیرعون ده لیت: هر چه ند ماوه یه کی زوره له کوشکی فرمانپه وایی دور که وتویتته وه، به لام نه ریتی کوشکی

فرمانده وایت لهیر نه چوه ته وه. ئیستا بۆم بگپهره وه سهرچاوه ی پوباری نیل و شار ی زپرنیت دۆزیه وه؟

موسا وه لآمی دایه وه: به گوته ی کاهینه کان سهرچاوه ی پوباری نیل له باره گای خودایاندا جیگیره.

فیرعون وتی: کارم به گوته ی کاهینه کانه وه نیه، له تۆ ده پرسم سهرچاوه ی پوباری نیل و شار ی زپرنیت بیینی؟

موسا وه لآمی دایه وه: ئیمه ئه وه موو ماوه یه به در یژایی پوباری نیل پیمان کرد تا گه شتینه شوینیک که پوبار گۆرا به جۆگه له یه ک و له ویشه وه به رده وامیمان دا به پیاده که مان تا گه شتینه ده ریاچه یه ک، له وه دوا چیتر نه متوانی له وه تی بگم ئایا نه وه پوباری نیله یان یه کی که له لقه کان ی پوباری نیل.

فیرعون وتی: ئه ی شار ی زپرن چ ی؟

موسا وتی: ئه و شار ه ی که به زپر ناوبانگی ده رکرد وه بونی ده ره کی نیه، ته نها چهن د خانویه کی بچوک و کۆمه لیک ره شپییستی تیدا ده ژیت. کۆمه له هه ژاریکی پوت و په جالبون، چ بگات به وه ی خاوه نی زپرن.

فیرعون له وکاته دا بیده نگ بوو، فیرعون نه وه ی هی نایه وه یاد خوی که سی سال و شتی که له وه و پیتش فرمان ی دا قازیکی بۆ راوبکه ن تا فالیکی پی بگریته وه، دوا ی نه وه ی نه و قازیه یان بۆ راو کرد بر دیانه لای کاهینی مه زن بۆ نه وه ی پیتش بیینی ئاینده ی بۆ بکات. کاهینی مه زنی ش چیق لدان ی قازی پشکنی و به رده ر یژیکی ره شی تیدا بیینی و به فیرعون ی وت: نه هاهمه تیه کی مه زن هه ره شه ی له ناوچونت لیده کات.

فیرعونه نیش به دل گرانیه که وه پرس ی: چ جۆر هه ره شه یه ک به چ شیوه یه ک ده توانریت پی لی بگریت.

کاهین وتی: به هیچ شیوه یه ک پی لی ناگیریت، جگه له وه ی نه و که سه ی که گومان ت لی هی هیه و لیی ده ترسیت له ناوی بیه ی ت بۆ نه وه ی به م شیوه یه پی له و هه ره شه یه بگریت، به لآم فیرعون له سه رتاسه ری پایته ختی میسردا ته نها له یه ک که س ده ترسا و نه و که سه ش "موسا" بوو، چونکه به فیرعونه یان وتبوو موسا

باوه‌ری به‌خودای "ئامون" نیه و وهك خودایه‌کی خوی په‌سەندی ناکات، خودی
 فیرعه‌ونش ده‌یزانی که "موسا" باوه‌ری به‌خودای "ئاتون" ه و پۆژیک دیت میسر
 ویران ده‌کات، تەنها ئەو نوکه نیزه کاریگەرە کار لەو بکات بی‌بەشکردنیه‌تی
 لەسامانی "ئەخاس ئامون" ی دایکی. کاتی‌ک فیرعه‌ون بە‌دهم ئەم بی‌وکه‌وه نوقمی
 ئەندیشه‌ی بوبو بە‌رده‌وامی به‌بێ‌ده‌نگی خوی دا، ئەوانەش که لە‌چواردە‌وریدا بون
 زۆر باش ناشنای خو‌پ‌ره‌و‌یشتی بون و ده‌یان‌زانی هە‌رکاتی‌ک فیرعه‌ون به‌وشی‌وه‌یه
 بێ‌ده‌نگ بی‌ت، ده‌یسه‌لمی‌نیت که زۆر تو‌پ‌ره‌یه.

دوای ئە‌وه لە‌نا‌کا‌و فیرعه‌ون سە‌ری هە‌ل‌پ‌ری و هاواری کرد: بۆ‌چی دو‌بارە
 گە‌پ‌ایته‌وه بۆ پایته‌خت؟

موسا وه‌لامی دایه‌وه: هاتوم بۆ‌ئە‌وه‌ی ئە‌و سامانه‌ی وه‌ک میراتی‌ک لە‌دایکمه‌وه بۆم
 به‌جی ماوه وەرگرم، چونکه بۆ دایین کردنی بژێوی ژیانم پی‌ویستم به‌و سە‌روه‌ت و
 سامانه‌یه.

فیرعه‌ون هاواری کرد: گەرچی پاسپی‌دراوم بگره‌ گە‌ردیک لە‌و سامانه‌ت پی
 نه‌به‌خشم، به‌لام فرمان ده‌دهم "ستی موسا" هە‌موو سامانه‌ته‌که‌ت بۆ بگە‌رێ‌نیت‌ه‌وه.
 موسا وتی: سوپاست ده‌که‌م.

فیرعه‌ون وتی: پی‌ویست به‌سوپاسکردنم ناکات، چونکه ده‌زانم تۆ رقت لی‌مه‌ حە‌ز
 ده‌که‌یت سە‌رم لە‌لاشه‌م بکه‌یت‌ه‌وه.

موسا وتی: ئە‌ی فیرعه‌ونی ئە‌م سە‌رده‌مه، من لە‌ولاتی "کوش" ئە‌وه‌نده کوش‌ت و
 کوش‌تارم بینیه‌وه، چیت له‌کوش‌تن بی‌زارم.

فیرعه‌ون وتی: سە‌ره‌پای ئە‌وه‌ش ئە‌و رقه‌ی له‌به‌رامبەر مندا هە‌ته به‌ لە‌نا‌و‌ب‌ردنی
 من کو‌تایی دیت.

موسا وتی: به‌هە‌له‌دا چویت، بۆ جێ‌به‌جی کردنی دادوهری پێ‌گا‌گە‌لێ‌کی زۆر هە‌یه
 که لە‌کاتی پوداوه‌کاندا خوی ناشکرا ده‌کات، هەر ئە‌م جو‌ره دادوهریانه‌ش تۆ
 له‌کوش‌تن و خوین‌پ‌شتن به‌دور ده‌گریت.

ئە‌م گوته‌یه‌ی موسا به‌لای ئاماده‌بوانه‌وه تازه و بی‌وینه‌ بوو، چونکه هیچ که‌سی‌ک
 تا ئە‌و کاته به‌وشی‌وه‌یه قسه‌ی نه‌کردووه.

فېرەمەن بەھۇي بېسىنى گوتە بوپىركانى موساۋە سەرى سوپما و وتى: ئەي ئەو مەۋقەي كە نىۋە ناۋت ھەيە، چ خودايەك پشتگىرىت دەكات كە بەشانازى و خۇ بەزلانپەكەۋە قسەدەكەيت؟

موسا وتى: ئەي فېرەمەن ھەموو كەسىك زۆرباش دەزانىت كە "ئىخاس ئامون" بەدەستى تۇ كوزراۋە، ئەگەر لەدۋاي ئەم قسانەشم بكوژىم ھەموو كەسىك زۆر بەباشى دەزانىت كە بكوژى من تۆيت.

فېرەمەن تەكانىكى دا بەخۇي و ھەۋلى دا بەسەر خۇيدا زال بىت دۋاي ئەۋە لەسەرخۇ وتى: بۇچى لەباتى دژايەتى كردنم ھەۋل نادەيت لەگەل مندا ھاۋپەيمان بىت و دەست بىنپىنە ناۋ دەستى يەكتەرۋە بۇئەۋەي لەھەموو شتىك بەھرەمەندت بىكەم؟

موسا وتى: ئەۋەندەم ھەيە كە بتوانم بژىۋى ژيانم دابىن بىكەم و لەۋەش زىياتر پىۋىستەم بەھىچ شتىكى تر نپە.

فېرەمەن وتى: شىۋازى قسەكردنەت بىزار و دلگىرانم دەكات، ھەۋلىكى زۆرم لەگەل تۇدا دا بەلام ديارە پەقت لەخودايانى مىسرە. كاهىنەكان پىيان پاسپاردوم بىكوژم، بەلام من ئەم كارەم نەكرد، بەلام ئىستاش پەشىمانم، چونكە بەپراستى لەئىستادا بەرگەي ئەم بىشەرمى و بوپرىەت ناگرم و لەۋانەيە لەھەر ساتىكدا ھەلچم و فەرمانى كوشتنەت دەرەكەم... فېرەمەن دۋاي ئەۋە وتى: تۇ بۇچى بەۋ شىۋە بىشەرمانە پەقتارم لەگەلدا دەكەيت؟

موسا وتى: لەبەرئەۋەي دەزانم لىم دەترسى، بەلام نازانم بۇچى لىم دەترسى! تەنھا ئەۋە دەزانم كە لىم دەترسى.

فېرەمەن وتى: ئەي كوپى لاۋ تۇ ناپىت لىبوردەيى بەترس لىك بەدەيتەۋە. بۇچى لەتۇ بترسم؟ چونكە ھەر لەسەردەمى مندايەۋە بەلىبوردەيەۋە پەقتارم لەگەلدا كىردىت ئىستاش ھەر بەۋشىۋە پەقتارت لەگەلدا دەكەم. ھەلبەت نامەۋىت بلىم بەزەيىم پىتدا ھاتوۋەتەۋە چونكە دلنىام ئەم گوتەيەم پەسەند ناكەيت! بەلام لەبەرامبەرتدا لىبوردە بوم ئەۋىش لەبەر سى ھۆكار. يەكەم: لەبەرئەۋەي كوپى "ئىخاس ئامون" ايت، دوۋەم: لەنىۋ شازادەكانى مىسردا لەپروى قەد و بالا و

شىۋەتەۋە بېيۋىنەي و سىيەمىيان: لەبەرئەۋەي بەناۋىنىشانى فرماندەي ھىزى گالىسكەۋانى پۇشتىت بۇ ۋلاتى "كوش" و ئازايەتى خۇتت سەلماند و ۋەك سەربازىكى ئازا و دلىر گوپرايەل بويت و جەنگاويت، بىستومە ئەۋكاتانەي سەربازەكان خەۋيان لى كەۋتوۋە تۇ يىداربويت. من لەپىي نامەكانى فرماندەي ھىزى سەربازى نىردراۋە ھەموو زانىارىيەكى تۇم پىنگەشتوۋە و زانىومە كە تۇ تاكە ئەفسەربويت لەگەل ژئاندا رات نەدەبۋارد. منىش تەنھا لەبەر ئەم تايىبەتمەندىيە بەرجەستانەت لەپۇژىكى ئاۋادا نەمەيلاۋە ھەۋلى كۈشتنت بدرىت، سەرەپاي ئەم تايىبەتمەندىيە بەرجەستانەت گۈيت بەچوكتىن شتى ھاۋپىيان و ئەۋ كەسانەي چاكەي تۇيان دەۋىت نەداۋە.

موسا لىي پرسى: لەچ پويەكەۋە دەلىت گۈيم بە ھاۋپى و خىرخۋازانى خۇم نەداۋە؟

فیرعەون وتى: چونكە دۋاي ئەۋەي گەپرايتەۋە بۇ پايتەختى مىسر لەباتى ئەۋەي بىيت بۇ كۈشكى فرمانەرۋايى پۇشتى لەمالى "نف" تەلارسازدا نىشتەجى بويت. موسا پرسى: ئەم بابەتە چ پەيۋەندىيەكى بەگۈنەدان بەھاۋپىيان و خىرخۋازانمەۋە ھەيە.

فیرعەون وتى: لەپرستىدا ھۆكارەكەي ئەۋەيە، چونكە تۇ خۇنەۋىستانە ھۆكارى لەناۋىردنى "نف" تەلارسازت فەراھەم كىردۋە. ئەم كارەي ئەۋ دەبىتە ھۆي لەناۋىردنى.

موسا بەنىگەرانیەكەۋە لىي پرسى: بەۋاتا تۇ دەتەۋىت "نف" تەلارساز بكوژىت؟ فیرعەون وتى: من نەموتوۋە دەبىت لەناۋ بىرىت، بەلام ئەم كارە زىانىكى زۇر بەژيانى دەگەيەنىت، ئىستاش پرسىارىك لەم نىۋەندەدا سەر دەرەھىنىت، ئەۋ پرسىارەش ئەۋەيە تۇ دەلىيت من بىھودە لەتۇ دەترسم، ئەگەر بەپراستى تۇ مەبەستىكى خراپت لەبەرامبەر مندا نىيە، بۇچى لەكۈشكەكەي مندا نەخەۋىت. ئەم رەفتارەت جگە لەمەبەستىكى خراپ لەبەرامبەر مندا ھىچ واتايەكى تر لەخۇ دەگىرت؟ تۇ دەبىت بزانى ئەۋ كەسانەي كە دەبنە دۇستى دۈژمەنەكانى فیرعەون، خودى ئەۋ كەسەش بەدۈژمنى فیرعەون لەقەلەم دەدرىت، چونكە ئەۋ كەسەي

به توندی لییان توپه ده بم. ئیستا توش هیچ کاتیک نه وه له یاد نه کهیت، هر فرمانیک دهریکه بهو خیراییه بی نه ملولا جییه جی ده کریت، بونفونه فرمان بدهم هه موو میسر یه کان ولاتی میسر به جی بهیلن، لهم کاته دا هیچ کهسیک دواي نه وه فرمانه ناتوانیت له میسر دا بمینیتته وه، به لام له بهر نه وه ی پیویستم پییا نه نه فرمانه یان بو دهرناکه م. تو له گوته کانتدا باسی خیلئ "کوش" ت کرد، به لام من ده یان خیلئ تری وهک ولاتی "کوش" گهر له ناو بچن له بهر چاوی مندا وهک پوشیک وایه، مانه وهی من گرنگه نهک خه لکی. نه گهر بهر نه وه نندی مانه وه و بونایه تی و پله و پایه م وا بخوازیت، هه موو بهر به ست و خیل و نه ته وه یهک له گه وره وه تا بچوکیان په وانه ی مهرگ-ولاتی خورئاوا-ده که م. له هه مان کاتدا ناگاداری نه وه م تو هه ولی له ناو بردنم ده ده ییت، به لام له بهر نه وه ی توانای نه نجامدانی نه وه کاره ت نیه دهسته پاچه بویت.

موسا وتی: وهک پیشتر وتم فیرعه ون به هه له له من تیگه شتووه. بیده نگیه کی تارانه یهک دریخایه ن بالئ به سهر نه وه دوانه دا کیشا، به لام نه مجاریان موسا پوچوو هزری خو یه وه و گوته رهکانی فیرعه نی له دهرونی دا لیکدایه وه و لایه نگری گوته کان ی فیرعه ونی کرد و زانی که دهسته لاتیک ی ته وای هه یه، له پوی لیبوره ییشه وه فیرعه ون راسته دکات، چونکه زور به ناسانی دهیتوانی فرمانی له ناو بردنی بدات، بینه وه ی هیچ کهسیک بتوانیت ناره زایی خو ی له بهرام بهر نه م فرمانه دا دهر بریت. دواي نه وه په یی بهو راستیه ش برد که فیرعه ون هه ولی له ناو بردنی نادات، بگره هه ره شه و هیچ زیانیکیشی پینه گه یاندوه، به لکو ته نها هه ره شه ی لیکرد بوو. ههروه ها نه یده توانی له وه تی بگات فیرعه ون به م په فتارانه ی نواندی مبههستی چی بووه.

فیرعه ون بیرو هزری موسای ئاویتته ی گوته کان ی خو ی کرد و لیی پرسى: له کاتی گیانه لانی فرمانده ی هیزی نیردراو "ستی کف" دا ناماده بویت؟
موسا وتی: به لئ نه ی فیرعه ون.

فیرعه ون وتی: بو یان گیرامه وه که مهرگی "ستی کف" له نه خوشیه وه سهر چاوه ی گرتووه، نهک نه وه ی له جهنگدا بریندار بویت و دوا جار مردیت.

موسا وه لآمی دایه وه: وایه.

فیرعهون لیی پرسى: له کاتی گیانه لآنیدا چ بارودۆخیکی هه بوو؟

موسا وتی: وهك ئهوانه ی که گیانیان داوه، وهك ئهوانه ی که دهمرن.

فیرعهون لیی پرسى: ئایا "ستى كف" له مهرگ دهترسا؟

موسا وه لآمی دایه وه: به هیچ شیوهیهك له مهرگ نه دهترسا، به لآم له پوداوه کانی

دواى مهرگی دهترسا.

فیرعهون وتی: له مه به سست تیناگه م.

موسا وتی: "ستى كف" خه می بۆ ئه وه دهخوارد که بۆچی ئه م مهرگه ی له برینی

جهنگه وه سه رچاوه ی نه گرت و له باتی ئه وه ی له گۆپه پانی جهنگدا به کوشت بدریت

بۆچی له جیگه خه وه کهیدا گیان له دهست ده دات.

فیرعهون وتی: ئه م گوته یه هه موو سه ربازیکى ئازا و دلیر ده گریته وه، ئه وان

نایانه ویت له جیگه خه وه کانیاندا گیان له دهست بدهن، بۆیه به باشی دهزانن

له گۆپه پانی جهنگدا کۆچی دواىی بکه ن.

موسا وتی: هه موو خه میکی "ستى كف" ئه وه بوو که له خوداکانی میسر دور بوو،

ئه ویش له بهرئه وه ی ناتوانیت له نزیکه وه دواى پاریزگاریان لیبکات.

فیرعهون وتی: زۆر سه یرم له م گوته یه ت دیت، چونکه "ستى كف" زۆرباش

دهناسم له بهرئه وه ی زۆر باوه پى به خوداکان نه بوو، بگره زۆر به باشیش خوداکانی

میسرى له بهرئه بوو، بۆیه سه رم له م گوته نه ت سوپ ده مینى که به چ شیوهیهك پیاویك

که بیروباوه پیکى ئاواى هه بیئت شتى واى هیئابیته زمان.

موسا وتی: له بهرئه وه ی بیروباوه پى مروۆ له کاتی مهرگ و ژيانى ئاساییدا زۆر

جیاوازه و گۆپانکاری به سه ردا دیت، لهوانه یه به وۆی خوو و بینینی کهسانی تر و

گوته کانیانه وه ئه ویش خۆنه ویستانه باسى خوداکان بکات، له کاتی کهدا به هیچ

شیوهیهك باوه پى پێیان نه بووه. هه لبه ت زیاتر سه یرم له وکه سانه دیت که

ده جهنگین، چونکه جهنگ بیروباوه پى مروۆ سست دهکات.

فیرعهون وتی: لهوانه یه شتى وا پویدات.

دوای ئەوێ بابەتی گفتوگۆکەى گۆڤى و وتى: ئەى موسا لەکاتى لێدوانەکاندا
 وى، هەولێ لەناوبردنى منت ئەداوه وایه؟

موسا وتى: بەئێ وایه ئەى فیرعەن.

فیرعەن وتى: زۆر حەز دەکەم باوەر بەگوتەکانت بکەم.

موسا وتى: ئەوێ لەدەلمایه پێم ڕاگەیاندى. بگره بەهیچ شیوەیهك بیرم لەوه
 نەکردوووه تەوه که هەولێ لەناوبردنت بدهم.

فیرعەن ئەوکاتانەى موسا قسەى بۆ دەکرد تەماشای چاوانى دەکرد بۆئەوێ
 بزانیت ئایا موسا راست دەکات یان نە. سەرئەنجام وتى: تۆ راست دەکەیت، منیش
 بێهودە بیر لەم بابەتە پڕوپوچانە دەکەمەوه که تۆ هەولێ لەناوبردنت دەدەیت.
 ئێستا دەتوانى برۆیت و سامانەکەى خۆت لەبەرپرسی دارایی وەرگریتەوه. موسا
 دوای وەرگرتنى سامانەکەى لەگەڵ "نون" دا لەپایتهختدا نیشتەجێ بون، بەلام
 بەشیوەیهکى تازە و جیاواز. ئەو وەستاکانى کەشتى ڕاسپارت کەشتیهکى بۆ
 دروست بکەن که بێ لەچیششت خانە، حەمام و ژورى خەوتن و هەموو
 خوشگوزەرانى و پێداویستیهکى تری تێدا بێت، سەرەرای ئەمانەش شیوازی
 لێخوڕینى کەشتیهکەش بەشیوەیهك دروست بکەن که هەم یەك کەس و هەموو دوو
 کەسیش وەك کەشتیهوانێک پێکەوه بتوانن لێى بخوین. "نون و
 موسا" کەشتیهکەیان وەك مائیکى گەرۆک بۆ خۆیان دەستنیشان کرد و لەسەر
 ڕوبارى نیل گەشتیان بۆ هەموو شوێنێک دەکرد، هەلبەت گەشتەکانیان
 سنورداربوو، چونکە پیاوانى فیرعەن بەبەردەوامى چاودێرى گەشتەکانى موسایان
 دەکرد.

موسا جارىکیان کەشتیهکەى بەرهو باکور لێخوڕى، ویستى برۆات بۆ نیشتەمانى
 دایکى "کوش"، بەلام "نون" لەوه ئاگادارى کردەوه که "گەمى" یەك دوايان کەوتوووه
 و چاودێریان دەکات. بۆیه ئاڕاستەى گەشتەى گۆڤى و ڕینگای باشورى گرتەبەر و
 خۆى لەشوێنێکدا بێنیهوه که "نف" ی تەلارسازى سەرقالى دروست کردنى
 پەرستگایهکى مەزنە، لەپراستیدا لەبەرئەوێ پەرستگاکیان لەناو بەردیکیدا
 هەندەکۆلى بۆیه بەهیچ شیوەیهك سویدیان لەکەرەستەى دروستکردنى تەلار

وهرنه دهگرت. چونکه پهرستگا له ناو جهرگه ی بهردی کدا دروست دهکرا. موسا بیینی بریکسی زوری بهرد هه لکۆله کان سهرقالی هه لکۆلینی ئه و پهرستگایه بون، ئه و نمونه یه کی بجوکی پیشانی "نون" دا و وتی: پهرستگا سهره کیه که له سهر ئه م نمونه یه دروست دهکهن.

"نون" یش به بیینی ئه و نمونه یه ی که دریزیه که ی سی مه تر ده بوو زور سهری سوپما و وتی: ئایا به راستی ئه و پهرستگا سی مه تریه ته نها نمونه یه که؟ موسا وتی: به ئی، ئه وه نمونه یه که ده بیئت پهرستگا راسته قینه که به پیی ئه م نمونه یه دروست بکریئت و ئیستا بۆئه وه ی به ته واوی دلنیا بیت ده پۆم و له سهر پهرشتی بهرده هه لکۆله کان ده پرسم.

به پررسی بهرده هه لکۆله کان ناوی "شپ تت" بوو و موسا خۆی کرد به هاوپی و ئه ویش به م شیوه یه بۆی پونگرده وه: من ده بیئت نه خشه ی ئه و یازده پهرستگایه ی که فیرعه ون پیی راسپاردوم بۆ فیرعه ون دروست بکه م. ئه م یانزه پهرستگایه ش ده بیئت له بهردی هه لکۆلم.

موسا به ته ماشا کردنی ئه و یانزه نمونه یه ته نها یانزه هه مینیانی په سه ند کرد و وتی: ته نها باسی نمونه ی یازده هه مینیانم بۆ بکه که فیرعه ون پهرستگایه کی له پیی "نف" ته لارسازه وه دروست کرد که تا ئیستاش ئه و پهرستگایه پایه داره و ناوی "پهرستگای ئه بو سمبل ۳۲" ه.

"شپ تت" به "موسا" ی وت: فیرعه ون ده نمونه ی یه که می په سه ند نه کرد، به لام ئه وه نمونه ی یانزه یه مه کاری له سهر ده که یین و له حالی هه لکۆلینیدا یین. چوار په یکه ری فیرعه ون له هه ردوو لای پهرستگا که دا دروست ده کریئت که به رزی هه ر په یکه ریکیان به لایه نی که م بیست و یه ک "زرع" ده بیئت، هه ری که له و په یکه رانه پویان له پۆژه لات کردوه بۆئه وه ی پوناکی خۆری به ره به یان لییان بدات.

³² ئه و پهرستگایه له سالی ۱۹۶۰ به مۆی هه لچونی پویاری نیلوه نوqm ده بیئت و بۆماوه ی حوت سال له تاو دا ده مینیتته وه، تا ئه وکاته ی به هاوکاری "یونیسکو" به پی سی و چهند ملیۆن دۆلاریک ئه و پهرستگایه یان له ژێر تاو دا به ره مینرا و له شوێنیکی به رزدا جیگیر ده کریئت.

"شب تټ" سرپه شتیاری ته لارسازانی پهرستگا ئه بو سمیل ۳۳ دهکات، بالایه کی کورت و جوانی هیه و "نف" ی ته لارساز نه وی به موسا ناساند و بهم شیوه یه بو ی پونکرده وه: له ئیستادا ئیمه لهم ناوچه یه دا سهرقانی هه لکولین و دروست کردنی مه نترین پهرستگاین له جیهاندا، هیه ته لاریک له پوی قه باره و مه زنیوه به نه ندازه ی نه و نابیت، هه لبه ته نه ا "قوچه کیه کان" ی میسر لهم ته لاره مه نتره که له بنیات نانیدا سودیکی زوری له به رده ی گه وره و بچوک وهرگرتووه، نه و به رده ی له گه ل قسلدا به ته وای یه کیان گرتووه و ناویتی یه کتری بون. له کاتیک لهم ته لاره دا هیه قسلک به کار نه هینراوه و نایه ت. نه مه ته لاریکه که له به ردیکی یه ک پارچه دروست ده کړیت.

"نف" ی ته لارساز به موسای وت: نه م ته لاره به هه ول و پشتیوانی "شب تټ" دروست ده کړیت چونکه وشیری و وردبینیه کی زور له کاره کانیدا ده خاته گه پ. "شپ تټ" وتی: سهره پای نه وه ی "نف" ی ته لارساز پیزیکی زورم لیده گړیت، به لام من ته نه ا ئه رکی خوم جیه جی ده کم. نه و زیاد له وه ی شایسته مه ستایشم ده کات، هه لبه ته به شیوه یه ک که خه ریکه خوشم ده گمه نه و باوه پری به راستی کاریکی زور گرنگ نه انجام ده دم. له کاتیکدا کاریکی زور ساده و ساکارم نه انجام داوه. منیش وه کوو نه و کریکارانه ی ئه رکی پوژانه ی خویان نه انجام ده دن کاره کانم به ریوه ده به م. نه گه ر ده ته ویت به راستی چاوت به خاوه ن و سهرپه رشتیار و بنیاتنه ری نه م پهرستگایه بکه ویت نه و ده بیت ته ماشایه کی وه ستاکه م به واتا "نف" ی ته لارساز بکه یت که به لیبورده ییه وه ئه رک و هونه ر و زانسته کانی خوی ده خاته به رده ستم. نه وه "نف" ی ته لارسازه که نه خشه و پلانی دروست کردنی نه م پهرستگایه ی کی شاوه و بو ته هوی نه وه ی ئیمه به خه یالیک ی ئاسوده وه به رنامه ی کاره کانمان به ره و پیشوه ی به ین، من هیه شتیک له باره ی زانست و نه ندازیاری و ژمیاری "نف" ی ته لارساز نازانم.

"نف" ی ته لارساز وتی: نه ی موسا بی له پیناسه ی نه م کابرایه، پالنه ری سهره کی دروست کردنی نه م ته لاره خودی فیرعه ون بوو، نه وه داوا و خواستی فیرعه ونه که

³³ له م سهرده مه دا نه و پهرستگایه به ناوه بانگ ده کړیت.

واي ليكردوين ئەزمون و كارەكانمان كۆبكەينەو بۆئەوھى ئەم تەلارەى پى دروست بكەين.

موسا وتى: ئەم گوتەيەت لەلایەكەو پاستە، بەواتا تا ئەوكاتەى كەسيك خوازىارى شتيك نەبيت هيچ كارىك ئەنجام نادريت و هونەرى كەسانى تر لەمبارەدا بەوشيوەيه كۆ ناكريتهو بۆئەوھى خواستىكى ئاوا بەينريته جى.

"نف"ى تەلارساز وتى: فيرەون بۆ بنياتنانى ھەر تەلار و پەرستگايەك ماوہيەك ديارى دەكات و دەبيت كارەكەى لەو ماوہ ديارى كراوہدا تەواو بكرىت. بەپيچەوانەى ئەم حالەتەشەو تەلارساز مەرگى بۆخۆى مسۆگەر كردووە. ھەرلەبەرئەو شە ھەولەدەدەين ئەو تەلارانەى فيرەون پيمان پادەسپيرىت لەكاتى خۆيدا تەواوى بكەين. لەكاتىكدا لەپاڤرودا كارى دروستكردى تەلارىك لەوانەبوو چەند دەيەيك بخايەنيت.

موسا پرسى: بەلەبەرچاوترى ئەم ھەرشەيەى فيرەون، ماوہى چەنيكى بۆ تەواوكردى ئەم تەلار ديارى كردووە؟

"نف"ى تەلارساز وەلامى داىەو: ھەلبەت فيرەون داواى لەمن دەكرد ماوہى تەواو كردنى تەلارەكانى بۆ ديارى بكەم، منيش دەبوو پيم بوتايە لەماوہى چەنيكدا دەتوانم پەرستگايەى بۆ تەواو بكەم، بەلام پيم وت تەنھا شتيك كە لەدروستكردى ئەم پەرستگايەدا دەستەپاچەم دەكات ماوہى تەواوكردى و دروستكرديەتى.

فيرەون وتى: تۆ لەو وپيشتريش چەند تەلارىكى تريت بۆ دروست كردوم و ماوہيەكى ديارىكراويشت بۆ تەواوكرديان دەستنيشان كردبوو، ئەى ئيستا بۆچى لەديارى كردنى ماوہى تەواوكرديدا دەستەپاچە بويت؟

"نف"ى تەلارساز وتى: منيش بۆ فيرەونم پونكردەو كە ئەو تالارانەى بەكەرەستەى قسل و قوڤ و خشت دروستم دەكردن زۆر جياوازە لەو تەلارانەى كە لەبەردىك دەبيت ھەليانكۆم، شيوازي بەكارھيئانى ئەم كەرستانە و ماوہى نامادەكرديانم ليكەدايەو ئەوكات دەگەشتمە ئەو دەرئەنجامەى كە لەماوہى چەنيكدا دەتوانم ئەو تەلارە تەواو بكەم، بەلام لەبارەى ھەلكۆلىنى كۆشك و

تەلاریکی ئاوا لەبەردیکی مەزن کە لەدیدى تەلارسازیەو زۆر جیاوازه لەشیوازهکەى تریان بۆیه ناتوانم ماوهى تەواوکردن و دروست کردنى دەستنیشان بکەم. بەلام فیرەون بەم پونکردنەوہیەم پازى نەبوو، بۆیە داواى لە "شپ تەت"ى تەلارسازی کرد ماوهیەك بۆ تەواوکردنى ئەم پەرستگایە دەستنیشان بکات. "شپ تەت"یش شارەزابوو و دەیزانى کە ناتوانیت کاتیکی بۆ دیاری بکات، لەهەمان کاتدا دەبوو فیرەونى بەشیوہیەك لەشیوہکان پازى بکردایە بۆیە بەم شیوہیە بۆى پونکردوہ: کاتى تەواوکردنى ئەم پەرستگایە بە مردن و ژيانى کرێکاران بەهۆى گەرمى و نالەبارى ئاو و هەواو و سەختى کاروہ پەيوەست دەکړیت، ھەرلەبەرئەوہش کاتەکەى نادیارە، مەگەر ئەوہى خولیکى فیرکاری ھەلکۆلین بۆ کرێکارەکانمان بکەینەوہ بۆئەوہى لەھیچ کاتیکدا لەپوى ھیزی کاروہ کەم نەھینن و ھەمیشە کرێکاری یەدەکمان ھەبیت بۆئەوہى کاتیکی کرێکاریکمان گیانى لەدەستدا یەکیکی تر جینگای بگړیتەوہ بۆئەوہى ھەلومەرجەکان ھەمیشە بەخواستى ئیمە بیت. بۆئەوہى بزانی کارەکانمان تا چ ئاستیک پێشکەوتون، ھەرلەبەرئەوہش بەوشیوہى لیکمداوہتەوہ ئەو ماوہیە دەبیت سى سال بیت.

موسا پرسى: ئایا سەرئەنجام تێروانینەکانى "شپ تەت"ى پەسەند کرد؟
 "نەف"ى تەلارساز وتى: فیرەون ھەمیشە تێروانین و پێشنیاری تەلارسازانى بەئەزمون پەسەند دەکات.

"نون" پرسى: ئامانجى فیرەون لەدروست کردنى پەرستگایەکی ئاوادا چیە؟
 "نەف"ى تەلارساز وتى: فیرەون ئەم پەرستگایە بۆ ئەوہ دورست دەکات کە خەلکانى سەرتاسەرى ئەم جیھانە دواى ھەزاران سالى تر کاتیک لیرەوہ تیدەپەرن پەرستگا و پەیکەرى چوارینە کە بەرزاییەکانیان بیست مەتر دەبیت ببینن و لەسەر سوورماندا واقیان و پ بمیئنى و لەبەر خویانەوہ بلیئن ئەوہ فیرەونى "ئامون" پەرست بووہ کە ئەم تەلارەى دروست کردوہ.

"نون" دوبارە لیتی پرسى: ئایا بۆى ھەیە ئەم پەرستگایە تیک و لەناو بجیت؟
 "نەف"ى تەلارساز وتى: ھەرگیز لەناو ناچیت. ئەم جوړە تەلارانە ھیچ شتیک بگړە لافاو و بومەلەرزە و ھۆکارەکانى تر ناتوانیت وێرانیان بکات. تەنھا لەوانەى

به هۆی بومه له رزه یه کی زۆر به هیزه وه ترز بکهوێته نیو دیواره کانیه وه، به لām به هیچ شیوه یه ک وێران نابێت. هه پره شه یه کی تر که له وانه یه هه پره شه ی وێرانکردنی ئهم په رستگایه دا بکات دروست کردنی چه ند به ره به ستیکی به رزه له پو باری نیلدا که له وانه یه به هۆی په نگ خواردن و زۆربونی پو باره وه که وه ئهم په رستگایه له ناو ئاودا نو قم بکات، سه ره پای ئه وه ش ئهم په رستگایه له ژێر ئاویشتدا وه ک خۆی ده مینێتته وه. به لām ئه گه ر ئهم په نگ خواردن و به رزبون و که مبون وه ی ئاوی پو بار سال له دوای سوال به رده وام بێت و درێژه بکیشیت ئه وا قو پ و لیته داده پۆشیت و نه وه کانی داها توو له بینینی ئهم هونه ره دیرنه یه بیه به ش ده بن.

موسا دوای ماوه یه ک گه پانه وه ی له م گه شته ی نه خۆش که وت و پزیشکی له پزیشکه کانی "مالی ژیان" پشکنینی بو کرد و هوکاری نه خۆشیه که ی گه پانه وه بو ئاوسانی جگه ری و وتی: ده بیئت هه میشه شوینی دانیشته که ی به پاکی پا بگریئت و سرکه ی شیرین بخواته وه بو ئه وه ی جه سته ی له هه مو ئالوده ییه ک پاک ببێته وه، هه ئبه ت تو نابێت بترسیت له وه ی دوای چه ند پوژیکێ تر توشی "زهر دویسی" ده بیئت، تا ئه و کاته ی چاک ده بیته وه دو چاری ئازار و ناخۆشیه کانی زهر دویسی ده بیئت، نه مانی زرد بونی پو خساریشت هیما ی چاک بونه وه ته.

"نون" نوکه ر لیی پرسی: بوچی پو خساری زهر د وهر ده گه ریئت؟

پزیشکی "مالی ژیان" یش به م شیوه یه بو ی پونکر ده وه: هوکاری زهر د بونی پو خسار ده گه ریته وه بو ئاوسانی جگه ری. ده بیئت زهر د ئاو له ری جگه ره وه تیکه لی خوین ببیئت و هه ر ئه مه ش ده بیته هۆی زهر د هه لگه پانی پو خسار، تا ئه و کاته ی ورده ورده جه سته ده گه ریته وه باری سروشتی خۆی. پێشبینی کابرای پزیشکی "مالی ژیان" راست ده رچوو و "موسا" ش ناچار بوو له پایته خندا مالیک بو خۆی بگریئت و تییدا هه وایه وه، به لām نه یده توانی بجو لێته وه و پوژ له دوای پوژ لاوا تر ده بوو. "نون" ی نوکه ری وه ک په رستیاریک به دل سو زی وه چاودیری لی

دەکرد و پاسپاردەكانى پزىشكى بەجوانى جىبەجى دەکرد. موسا لاواز بوو و ئەم لاوازيەى گەشتە پادەيەك كە كىشى زۆر كەم بىكت و بىتتە مايەى تۆقانى خودى "موسا" تا ئەوئى پۆژىكيان لەئاويئەدا تەماشای خۆى كرد و هېچ زەردىيەكى لەپوخسارىدا بەدى نەکرد، تامەزۆيى خواردنىشى زيادى كرد و ئەوئەندە نانى خوارد كە ئەمجارىان زۆرى خواردنى بو بەهۆى قەلەو بونى. "نون" بىى لەدروستكردنى هەندىك خواردنى سادە، زۆر شارەزای دروستكردنى خواردن نەبوو، تا ئەوكاتەى پۆژىكيان يەككە لەچىشتلینەرەكان بەوەرگرتنى ئەنگوستيلەيەك زىر "نون"ى فېرى چىشتلینان كرد و "نون" ئەو جۆرە خواردنانەى وەستاكەى فېرى كردبوو، بۆ "موسا"ى لىنا و "موسا"ش زۆر حەزى لىكرد، بۆيە پۆشت بۆ لای "نون" و ماچىكى كرد. لەم كاتەدا لەميسردا ئاھەنگىكى مەزن بەرپا بوو. يادەش جەژنى بەرەكەت و زۆرى بەروبومە كە ھەموو سالىك بۆ ئەو مەبەستە بەرپايان دەکرد تا بەروبومى كشتوكاليان سالى لەدواى سالى زياتر بىت. لەم جۆرە ئاھەنگانەدا بەلايەنى كەم ھەموو چىنىك يەكسان دەردەكەوتن و هېچ جياوازيەك لەنيوان ھەژار و دەۆلەمەنددا دەرنەدەكەوت. ئاھەنگى زۆرى بەروبوم لەنيوہپۆو بەبەشداربونى ھەموو خەلكى، ھەر لەخاوەنكار و دۆلەمەند و نۆكەر و كەنيز و كەسانى ئاسايى ئەنجام دەدرا، خەلكى لەمالەكانيان دەھاتنە دەرەو، دايكانيش مندالەكانيان لەگەل خۆياندا دەھينا، ھەندىكيشيان دەمامكيان لەپوخساريان دەنا. ئەم دەمامكەش لەكاغەز "پاپىرۆس" دروست دەكرا، ئەو دەمامكانە لەشيۆەى گيانەوہرى جۆراوجۆر و پەنگاوپەنگ دروست دەكران و دواى خواردن و خواردنەوہ ئەو دەمامكەيان لەپوخسار دەکرد. لەمكاتەدا ديمەنى ئەو ئاھەنگە زۆر جوان دەبوو، ھەركەسيك ئەم ديمەنەى ببينايە بەسەرسوڤمانەوہ بەدەنگىكى بەرز پىدەكەنى. چونكە ھەموو دەمامكىك لەشيۆەى گيانەوہرىكى تايبەتدا دروست دەكرا. لەمكاتەدا هېچ كەسيك نەيدەتوانى بزانىت چ كەسيك و پوخسارىك لەپشت ئەم دەمامكەوہيە، ئايا كەسيكى ھەژارە يان دۆلەمەند كۆيلەيە يان كەنيزەك،

خاوه‌نکاره یان که سیک که خاوه‌نی پله‌وپایه‌یه‌کی به‌رزه. خه‌لکی به‌دهم گۆزانی
وتنه‌وه پزیکای پرستگایان ده‌گرتنه‌به‌ر، به‌لام له‌به‌رنه‌وه‌ی جیتی نه‌و هه‌موو خه‌لکه
له‌و پرستگایه‌دا نه‌ده‌بویه‌وه هه‌ر نه‌وکاته‌ی پرستگا پر ده‌بوو له‌خه‌لکی، چیتر
دوای نه‌وه پزیکان نه‌ده‌دا هیچ که سیک تر به‌رواته ژوره‌وه. خه‌لکی ده‌ستیان به‌سرود
خویند ده‌کرد. سرودیک که هه‌موو میسریه‌ک له‌به‌ری بوو. "موسا" و
"نون" په‌یوه‌ندیان به‌کۆپ و ئاهه‌نگ و خه‌لکیه‌وه کرد.

لەنىشتەمانى دايدا

دواى ئاھەنگى زىيادبۇنى بەرۈپم، موسا دۇبارەى خانوۋەكەى خۇى فرۇشت و بەسەر پۇبارى نىلەۋە كەشتىكەى ۋەك شۇيىنى نىشتەجى بۇنى خۇى ھەلۋارەۋە دەستى كىردەۋە بەگەشتەكانى خۇى. ھەندىجار سەردانى "نف"ى تەلارسازى دەكرد و تەماشى شىۋازى ھەلۋىنى بەردەكانىانى دەكردن، ھەندىجارىش لەبارەى خودا بىنراۋ و نەبىنراۋەكان "ئامون و ئاتون" گىتوگۇى لەگەل "نف" تەلارسازدا دەكرد.

جارىكىان نون بەموساى وت: لەۋانەيە ئەو شارەى تىيدا لەدايك بوم بىينم.

موسا وتى: ئەو شارەى تىيدا لەدايك بویت لەم دەۋرۈبەرەدايە؟

"نون" وتى: لەۋانەيە چاۋم بەو شارە بىكەۋىت كە تىيدا لەدايك بوم.

موسا وتى: ئەو شارەى تىيدا لەدايك بویت لەم دەۋرۈبەرەدايە؟

"نون" وتى: بەلى، بەلام ھەز ناكەم لەبىباباندا بىژىم، چۈنكە تا ئەو پۇژەى لەبىرم بىت بەخۇشگوزەرانى ژيان بەسەر دەبەم و چىتر لەژيانى خىلەكى و بىبابان نشىنى دور كەۋتومەتەۋە. تەنھا سەرىكىان لى دەدەم ئەگەر تۇش ھەز بىكەيت لەگەل بىت چى لەۋە باشترە، پىكەۋە دەپۇين بۇ ئەۋى، بەلام زۇر لەۋى نامىننەۋە، چۈنكە ئىمە بەرگەى ژيانى ئەو ناۋچەيە ناگرىن. ئەۋان ۋەك كۆيلەيەك دەژىن، تۇش كە لەكۇشكى فرمانپروايىدا گەۋرە بویت مەھالە بتۋانى خۇت لەگەل ئەو بارودۇخەدا بىگونجىنىت. لەبەرئەۋەى تۇ بەھەرئال ۋەك شازادەيەك وايت، بۇيە نابىت تىكەلى كۆيلەكان بىيت و مامەلەيان لەگەلدا بىكەيت، لەبەرئەۋەى ھەم مىسرىت و ھەم شازادە.

موسا بێدەنگ گۆی لە "نون" دەگرت تا کۆتایی بەقسەکانی هیناو، دواى ئەو
وتى: ئیمە هەموومان مەرفەین و مەرفەیش نابیت ناسنامەى پەسنی مەرفەیه تی خۆی
لە یاد بکات، هەموومان یەكسانین، دواى ئەو کەوتنە پى تا گەشتنە دەرووبەری
ولاتی "کوش"

کاتێک "نون" موسای بەبێدەنگی بینی پێشنیاری ئەوێ لیکرد: ئەگەر حەز
ناکەیت لەگەڵ مندا بێیت بۆ "کوش" دەگەرێنەوه.

موسا لەسەر سەکۆی "گەمى" کەى پادەستا و تەماشایەکی پێش و دواوێ خۆی
کرد، کاتێک پەرباری "نیل" ی بەچۆلی بینی وتى: دەپۆین بۆ کۆش.

"نون" زۆر سەری لەم گوتەیهى سوپما، چونکە دەیزانی ولاتی "کوش" پەره
لەسیخوری فیرەهون، کاتیکیش چاویان بەو بکەوێت یەكسەر هەوالی
هاتنی "موسا" بۆ ولاتی "کوش" ی پى پادەگەیهنن، هەرلەبەرئەوێش ئەم پرسیارەى
لێدەکات: گەرەم ئەگەر بەهەلەدا نەچۆبم وتت بەردەوامی بەکۆچەکەمان دەدەین؟

موسا وتى: بەلى بەهەلەدا نەچوویت، بەردەوامی بەگەشتەکەمان دەدەین.

نون وتى: لەوانەیه لە ولاتی "کوش" دا هەرەشەى کوشتنت لەسەر بێت.

موسا وتى: جلی سادەم لەبەرکردوو و هیماى شازادەیی و دیار کە دەبێتە هۆی
ناسینەوێم پێوه نیه...

دواى ئەو بە "نونى" وت: پۆشتن بۆ شوینی زیدی دایک بەپراستی مەرفە
دەرووژینیت، لەبەرئەوێش زۆر وروژاوم.

سەرەپای ئەوێ جاریکیان سەردانی ولاتی "کوش" ی کردبوو، بەلام نەیدەزانی
ولاتی "کوش" شوین زیدی دایکیهتی بۆیه هەستیکی تایبەتی لەبەرامبەر ئەو
ولاتەدا نەبوو، بەلام ئەمجارەیان بەناگاداربون لەوێ "کوش" نیشتمانی دایک و
باوکیهتی و بەگوتەى "نون" خوشک و براکانیشی لەوێ دەژین، بەردەوام تەماشای
ئەو ئاراستەیهى دەکرد کە ولاتی "کوش" ی لێبوو. هەلبەت "موسا" زانیاری
پێگای "کوش" ی لەکاهینی مەزن "ئامون تپ" هەو وەرگرتبوو، بەلام ئیستا هەموو
شتیک بەلایەو نوێ دەردەکەوێت نیگاکانی وردبین و کونجکاوانەبوو.

"گەمى" گەمى موسا لەشۈيىنىڭدا لەنگەرى گرت كە چىتر دەبوو لەگەمىكەيان دابەزىنايە.

نون وتى: با لىرە پىادە بىن.

ھەردوکیان پىيان نايە وشكانىەو، دواى ماوہىەك پىکردن زەوہىەكى لمىنى بەيار لەژىر پىياندا ھەست پىدەكەن، چونكە چىتر ھىچ جۆگەلە ئاویك لەو ناوچەيەدا بەدى ناکرىت. لەولاتی "كوش" دا كشتوكال بەھوی كەمى ئاوەو زۆر لاواز بوو و خەلکی "كوش" زیاتر دەپۆشتن بۆ پايتەخت و ناوچەکانى تر بۆئەوہى بەخۆپاى کار بۆ فیرەون بەکن.

موسا و "نون" چاویان بەدوو بزىن كەوت كە پرایان دەکرد و نون لىنى پرسى: بزىشىان ھەيە، بەلام بۆچى ئازەلداری ناکەن.

موسا وتى: لەبەرئەوہى لەلایەن پیاوہکانى فیرەونەوہ دەستى بەسەردا دەگىرىت و تالانى دەكەن.

لەمكاتەدا دوو مندال كاتىك چاویان بە "موسا و نون" دەكەوئت ھاوار دەكەن و ھەلھاتن.

نون وتى: مەگەر ئەم مندالانە تانیستا مروقيان نەبىنیوہ.

موسا وتى: لەولاتی مىسر بىنىنى مسرى نىشانى شومىە و دەلین نەگبەتى لەگەل خویاندا دەھین! ئەو دوانە تىر و كەوان و گۆچانىکیان پى بوو. تىر و كەوان بەدەستى "نون" ەوہ بوو و گۆچانەكەش بەدەستى موساوە بوو. دواى ماوہىەك پىکردن ئاواى خەلکی كوش دەرکەوت و ژنىك بەلاسەرى بىرەئاویكەوہ لەحالى ھەلکىشانى ئاودا بوو، بەلام كاتىك چاوى بەو دوانە كەوت لەترساندا سەتلەكەى بەردایەوہ ناو بىرەئاوہكە و ھەلھات.

"نون" بەدەنگىكى بەرز ھاوارى كرد: سارە! سارە لەچى دەترسى من مىسرى نىم، من باش تۆ دەناسم لەبەرئەوہ رامەكە. من كۆپى "ئفلايم" م و تۆ كچى "چىد" ى دایكت چۆنە؟

ژن وتى: كۆپى ئفالا ناوى "نون" ە و بەكۆیلايەتى بردیان بۆ مىسر و بىستم كە كوشتویانە.

"نون" وتی: تو کوپه کهی "ئفالا" ده ناسی پاره سته بۆنه وهی پیت بلیم و هیمایه کت پی نشان بدهم تا بزانی درۆت له گه لدا ناکهم.

ژن وتی: کوپی "ئفالا" جلی میسری له بهرناکات له بهرئه وهی زۆر پقی له میسریه کانه.

دوای ئه وهی ژن لیی پرسی: ئه ی ئه و پیاوه کییه که گوچانیکی درێژی به دهسته وهیه؟

نون وتی: ئه و پیاوه خاوه نه که مه و منی هیناوه بۆ ئیره تا چاوم به کهس و کاره کهم بکه ویت.

ژن وتی: ئیوهی میسری باش دهزانن که ئیمه هیچ شتی کمان نیه پیشکهشی ئیوهی بکهین، بگره نانی شمان بۆ خواردن نیه، ئه گهر بۆ زێڤ و زیویش هاتون بگه پینه وه بۆ ئه و شوینه ی لیی هاتون. له م نیوه نده دا ژنان و منداله کان له ماله کانیان هاتنه دهره وه و له و دهره وه رده دا ته ماشای ئه و دوانه یان ده کرد. پیاویکی به ته مه نیش به په له له مال هاته دهره وه و خوی گه یانده لای "نون" و موسا. ئه و پیاوه پزیشکی درێژی هه بوو، موسا سه ری له و پیشه درێژه ی سورما و له وهش سه یرتر بینى ئه و پیاوه ته ندروسته، چونکه له ولاتی "کوش" دا ته نها پیاوانی نه خۆش و له کارکه وتوو به زیندویى ده مینن. به و اتا دوای به دیلکردن و کۆیلایه تی، ئه گهر ته ندروست بن ناگه پینه وه، به لام دوای له ده ستدانى ئه ندامیکی جهسته ی یان به هۆی نه خۆشیه وه ده گه رانه وه بۆ "کوش"، به لام ئه م پیاوه نه که مه ندام بوو و نه نه خۆش، کاتیکیش له "نون" نزیک بویه وه. به لام بینایی ئه و پیاوه زۆر لاواز بوو، بۆیه زۆر نزیک بویه وه و ته ماشای "نون" ی کرد و هاواری کرد: ئه وه "نون" ه! کوپی "ئفالا" خۆیه تی، دایکی "زیلاف" کچی "پاشور" بوو که ده یوت له نه وهی "یعقوبه"، به لام من ده مده زانی له نه وهی "یه عقوب" ئیه به لکو له نه وهی "میدیان" ٣٤٥ به لام له بهرئه وهی له نه وهی "کتوره و ئیبراهیم" ه که واته له خزمانی ئیمه یه و به به شیک له نه وهی ئیسرائیل له قه له م ده دریت. ئه و پیره میرده ئه وه نده باسی باوبا پیرانی کرد تا هه موو خه لکی چواره وری بیزارکرد، سه رئه نجام

³⁴میدیان: له نه وهی ئیبراهیمه.

ژنىك لەنىو خەلكەكەدا ھاواری كرد: پىرەمىردى گەمژە ئەوئەندە چەنە مەدە بۆچى دەتەوئىت باسى باوبايرى ئەم پىاوە بکەیت؟

دواى ئەوئەى پوى كردە "نون" و وتى: بۆچى گەپايتەو بۆئىرە و چیت دەوئىت؟
پىش ئەوئەى "نون" وەلامى بداتەو، پىرەمىرد ھاواری كرد: تۆ مندالەكەى خۆت
فەرامۆش كردو، لەسەردەمى مندالیدا تۆم لەباوئەش گرتو، ئىستاش كە پىرەم
بۆچى پىم دەلئىت گەمژە و چەنەباز؟

كاتىكىش ئەو ژنە وىستى شتىك بەو پىرەمىردە بلىت ژنىكى تر دەنگى لى بەرز
بویەو و وتى: "مىريان" وازى لى بهیئە و كارت پىيەو ئەبىت. بەتەمەنى و پىرەتى
لەبەرچا و مەگرە. بۆماوەيەك ئەم دەمەقەرەى دىژەى كىشا تا ئەوكاتەى موسا پەى
بەو برد ئەم دەمەقەرەى جۆرىك سەرگەرمى و گالتە و گەپى ئەو ناوچەىە. خەلكى
ئەو ناوچەىە بەم جۆرە بابەتەنەو كاتەكانى خۆيان بەخۆشى تىدەپەپىنن. خالىكى
تر كە بەلاى موساوە زۆر سەرنج ڕاكىش بوو ئەو پىرەمىردە داواى ھاوکارى
لەخودايان كردبوو، بۆئەوئەى نەفرەت لەو ژنە بکات، ئەو ژنەش بەهېچ شىوئەىەك لەو
نزاىەى نەترسا. لەكاتىكا ئەگەر ھەرەشەىەكى ئاويان لەمىسرىەك بکردايە
دەترسان. ھۆكارەكەشى دەگەپىتەو بۆ دىژخايەنى ماوەى كۆيلاىەتيان، چونكە
باوەپىان نەبوو بەخوداكان. "نون" يش بەھەمان شىوئە بوو. كاتىكىش موسا ئەوئەى
لەبازاپى كۆيلاىەتیدا كپى باوەپى بەخودايانى سەرزەوئەى نەبوو.

لەو كاتەدا پىاويك بەشەلە شەل ھاتە پىشەو و وتى: من براى "ئفالا"م، ئەو
كوپە "نون"ى برازامە، بەلى خۆيەتى! دواى ئەو پىا و ھاتە پىشەو و "نون"ى
لەئامىز گرت وتى: چىتر تۆ ھەتيوئىت، چونكە دايك و باوكت كۆچى دواييان
كردو. كاتىك "ئفالا" بەسەر داربەستەو بەكۆل خەرىكى گواستەوئەى بەردبوو بۆ
كاربەدەستانى فیرعەون كەوتە خوارەو و مرد. ئەندامانى خىزانەكەشت دواى ئەو
يەك لەدواى يەك كۆچى دواييان كرد. بەچاوى خۆت دەبينى كە ئىمە جگە لە پەنج
و مەينەتى ھېچ شتىكى تر نەبووئەتە بەشمان. ژنەكان دەستيان كرد بەگريان،
بەلام "نون" نەيدەتوانى بگريت. ژنەكان ھاتنە پىشەو و دلنەوايى "نون"يان دايەو
و لەگەل خۆياندا برديانە مائەو و لەم نىوئەندەدا بەتەواوى "موسا"يان فەرامۆش

كرد، بەلەم كاتىك مىندالەكان ئەويان بەتەنھايى بىنى بەچار دەۋرىدا كۆبۈنەۋە.
موسا دۋاي ماۋەيەك بەيەككە لەۋ كچانەي - كە سى چۋار سالىك تەمەنى بوو -
وت: ئەم مىليۋانكەيە بىكە ملت؟ دۋاي ئەۋە مىليۋانكەيەكى كىردە مىلى كچەكە...
كچەش لەۋاۋەشى "موسا" دا دانىشت و بەزمانى مىندالەكانە لەكاتىك يارى
بەملىۋانكەكە مىلى دەكرد لىي پىرسى: ناوت چىيە؟

ئەۋىش وتى: ناوم "موسا" يە.

مىندالەكەش پىكەنى وتى: ئەۋە ناۋىكى مىسرىيە.

موسا وتى: راست دەكەيت ئەۋە ناۋىكى مىسرىيە.

كوپىكى چۋار سالانەش وتى: ئەۋە ناۋىكى نىۋەيە! نىۋەكەي تىرى لەكۋىيە؟

كوپىكى تىر پىرسى: تۆ چكارەي؟

"موسا" ش وتى: مىن شازادەم، ھەمۇ مىندالەكان پىكەۋە دەستيان كىرد
بەپىكەن.

لەمكاتەدا "نون" گەپرايەۋە بۆلەي و دۋاي ئەۋە گەپرانەۋە بۆلەي "گەمى" كەيان و

بەدەم پىكردنەۋە لە "نون" ي پىرسى: بەچ شىۋەيەك باسى مىنت بۆكردن؟

"نون" وتى: پىم وتن تۆ فەرماندەي گالىسكە سەربازيەكانىت و باسى ئازايەتى

جەنگى خۇم بۆكردن و تۆش ەك پاداشتىك بۆ ئەم ئازايەتتەم مىنت ھىناۋە بۆ

ئىرە بۆئەۋەي چاۋم بەكەس و كارەكەم بىكەۋىت.

دۋاي ئەۋە "نون" لىي پىرسى: پىت وتن ناوت چىيە؟

موسا وتى: مەگەر تۆ ناۋى مىنت پى نەۋتن؟

نون وتى: نەخىر، بەلكو پىم وتن تۆ ناوت "ئامون تپ" ە. مەگەر تۆ ناۋى

راستەقىنەي خوتت بەۋ مىندالەكانە وت؟

موسا وتى: بۆچى دەۋو ناۋىكى تىم پى بوتنايە.

نون وتى: تۆ شىت بويت!

"موسا" ش بەرادەيەك بەيىستنى ئەم گوتەيە دىگران بوو كە بۆيەكىمىنچار ھاۋارى

بەسەردا كىرد و وتى: دەبىت بزانى كە تۆ كۆيلەكىت و مىنىش كەسىكى دەستەلاتدار

و خاۋەنى تۆم، بۆيە پىت دەلىم سىنورى خوت بەزاند، چىتر دۋاي ئەۋە ھىچ

قسه یه کی له گه "نون" دا نه کرد تانه وکاته ی گه شتته وه لای "گه می" که یان و گه پانه وه بۆ میسر.

"نون" یش کاتی که بینی موسا توپه و دلگرانه هه لیدا بیده نگ بیته، به لام له ناکاو وتی: تۆ له خۆپا لیم توپه بویت. من نه وه له بهرژه وهندی تۆدا ده بینی که ناوی راسته قینه ی تۆ به وان نه لیم له بهرئه وه ی چاکی تۆم ده ویت و نامه ویت هیچ گرفتیکت بۆ دروست بیته.

"موسا" ش وتی: به چ شیوه یه که له بهرژه وهندی مندا کارت کردوه، له کاتی که ناوی راسته قینه ی منت گۆپوه.

نون وتی: له بهرئه وه ی نه وی شوین زیدی تویه، له هه مان کاتدا پالت به دیواری مایکه وه دابوو که تییدا له دایک بویت. تۆ نه مپۆ چاوت به خوشکه که ی خۆت که وت، هه ره له بهرئه وه ش نه متوانی ناوی راسته قینه ی تۆیان پی بلیم؟

موسا پرسى: خوشکه که م له کویدا بوو؟

نون وتی: هه مان نه و ژنه ی به گالته وه شه پری له گه ل پیره میردا کرد و ژنیکی تریش نه وی به "میریام" بانگ کرد.

موسا لایه نگری گوته کانی "نون" ی کرد، چیتر له وباره وه هیچی نه وت. تا نه وکاته ی سه ردانی "نف" ی ته لارسازی کرد.

"نف" ی ته لارسازیش ده یزانی "موسا" سه ردانی خیله که ی خویی کردوه بویه لیی پرسى: هه ست به چی ده که یته؟

موسا وتی: کاتی که هه لومهرجی ژیا نی نه وانم بینی، هه ستم به وه کرد جیهان له کو تایی خوی نزیک بووه ته وه.

"نف" ی ته لارساز وتی: هه ره له بهرئه وه ش کاتی نه وه هاتوه هه نگاو ی که له پیناو خیله که تدا به ره وپیش بنیته.

موسا وتی: ده توانم چ کاری که بۆ خیله که م نه نجام بدهم؟

"نف" ی ته لارساز وتی: تۆ نابیت پری بدهیت فیرعه ون بیگاری به ها ونه ژاده کانت بکات. نابیت به نیلایت قامچیان لی بدهن. هه موو سالی که پیرژه ی جوتیاران که م ده بیته وه و له بهر امبهردا پیرژه ی کو یله کان پۆژ له دوا ی پۆژ زیاتر ده بیته و پیرژه ی

ئەم كۆيلىنەش بەرپادەيەك زۆر بولۇپ، بۈۋەتە ھۆى ئەۋەى كەمتىن كاردانەۋە لەبەرەمبەر مەرگياندا نىشان بىدەن و لەباتى مەرگى كەسىڭدا، دوو كەسى تر دەخەنە جىگەكەى. لەكاتىڭدا باۋباپىرانت پىش ئەۋەى بىت بۇ "كوش" و گرفتار بىن، لەبىبابانى "كەنعان" دا ژيانىكى ئازادى خوازەنيان ھەبوو. سەرەپراى ئەۋەى ژيانىكى سەختىيان ھەبوو بەلام كۆيلە نەبون... لەكاتىڭدا ئەمۇ ھەر كوپىك لە "كوش" تەمەنى دەبىتە دوانزە سال دەيكەن بەكۆيلەى خۇيان، ئىستا بىرپارت داۋە ھاۋكارى ھاۋنەژادەكانت بىكەيت؟

موسا وتى: سەرەتا دەبىت بىرۇم بۇ "كوش"، دواى ئەۋە ۋەلامى پىرسىيارەكەت دەدەمەۋە.

"نف" ى تەلارساز لىى پىرسى: بۇچى دەتەۋىت بىرۇيت بۇ كوش؟

موسا وتى: دەمەۋىت چاۋم بەخوشكەكەم بىكەۋىت.

"نف" ى تەلارساز لىى پىرسى: مەگەر لەم سەردانەى دوايىتەدا چاۋت پىى نەكەۋت؟

موسا وتى: لەۋكاتەدا نەمدەزانى كە لە "كوش" دا خوشكەم ھەيە. لەكاتى گەپانەۋەمدا "نون" پىى ۋەتم: خوشكىكەم لە "كوش" ھەيە.

"نف" ى تەلارساز وتى: كەۋاتە دواى دىدارى خوشكەكەت دوا بىرپارى خۇتم پىى پاگەيەنە.

موسا و "نون" دوبارە سۋارى "گەمى" كەيان بۈنەۋە و پىڭگاي "كوش" يان گرتەۋە بەر، كاتىك گەشتە "كوش" نون بەكەسىكى ۋە: بەكچەكەى "عمران" كەناۋى "مىريام" ە بلىى من كارم پىيەتى. "مىريام" ىش دواى ماۋەيەك ھات بۇ لاي "نون" "مىريام" لەپۇرى بەژن و بالۋە زۆر لەموسا دەچۈۋ، ئەۋ تەنھا دوو سال لە "موسا" گەرەتر بوو، بەلام بەرۋكەش لەژنىكى چل سالان دەچۈۋ، لەبەرئەۋەى سەختى ژيان تىكى شىكاندبوو.

"مىريام" بەترسەۋە لىى پىرسى: چ كارىكت پىمە؟ دواى ئەۋە دەستى كچە

دوانزە سالەكەى بەتوندى گرت و لىى پىرسىن: دەتانەۋىت كچەكەم بىنە؟

نون وتى: ئەم پىاۋە شازادەيە و ھاتوۋە بۇنەۋەى ھاۋكارىت بىكات،

کاتیک "میریام" زانی "موسا" سازادهیه، له چاران زیاتر ترسا و دهستی به پارانهوه کرد و وتی: لهه موو شه جیهانه نهها شه کچه شک دهه... دواي شه به دهه گریان و پارانهوه پیی وتی: شه کچه لی زهوت نهگن.

"نون" شهوی له زهوی بهر زکرده "موسا" شه شه هلسانهیدا هاوکاری کرد و وتی: بوچی ده ترسی، من کوری "عمران" و برای تویم لیم مه ترسه! ناوی دایکیشم "جوشید" یه، منیش لیله له دایک بوم، به لام دایکم منی خسته ناو سه به ته یه که وه و دامی به دهه ناوی روبری نیله وه، دواي شه سازادهیه کی میسری منی له روبری نیلدا دوزیه وه و بردهی بو کوشکه کی خوی.

"میریام" باوه پی به قهسه کانی موسا نه ده کرد، به لام کاتیک ویستی نه گوستیله یه کی ئالتونی پیدات ژنه لی وهرنه گرت و دهستی شه بو وهرنه گرتی رانه وه شانده.

موسا لی پرسی: بوچی شه زیړه لی وهرناگریت؟
"میریام" وتی: له بهر شهوی ده ته ویت به پیدانی شه زیړه کچه که لی زهوت بکه یت.

موسا زیړه کی فریدا و پوکرده "نون" و وتی: با بگه پینه وه.
دواي شه به پهله به "گه می" که یان گه رانه وه. موسا له ناو "گه می" که یدا دانیششت و دهستی کرد به گریان.

نون لی پرسی: گه ورده بوچی ده گریت؟
موسا وتی: له بهر چنه هاوکاری ده گریم، یه که له بهر به ده ختی و نه هامه تی خیله که، دووه له بهر شهوی هیچ یار و نه وده و هاوکاریکیان نه پشته پی بهستن، سییه ده بینم که چ جیاوازیه کی مه زن له نیوان ژيانی من و نه واندا هیه.
شه دوانه گه رانه وه بو پایته خت، موسا راسته خو پوشت بو لای "نف" ی ته لارساز، به لام شه بو جیه جیکردنی شه گریک که پنیان پاسپاردبوو پوشتبوو بو دهره وی پایته خت. "موسا و نون" سواری "گه می" که یان بون و رینگای باشوریان گرت بهر تا نه وکاته ی "نف" ی ته لارسازیان دوزیه وه و بینیان سه رقالی کاره کی خویه تی، "نف" ته لارساز له باره ی سوستکردنی ته لاریکی تازه که بریاربوو بو

فیرعەونی دروست بکات لەگەڵ تەلارسازەکانی تردا لەحالی پاریژ و وتوویژدا بوو. "نف"ی تەلارساز "موسا"شی لەم کۆڕەدا بەشداری پێکرد، بۆئەوەی ئەویش ئاگاداری ئەم گفتوگۆیە بێت. دواى ئەو بە "موسا"ی وت: دەمانەوێت بەردیكى مەزن بگوازینەو بۆ پایتەخت. بۆئەوەی لەتەنیششت کۆشکی فەرمانرەوايیدا کاری لەسەر بکەین.

دواى ئەو ئەو بەردە مەزنەى پیشانی موسا دا کە سى "زرع" بەرزایی بوو. موسا وتی: بەچ شیوەیەك بەردیكى ئاوا مەزن دەگوازیتەو بۆ پایتەخت؟ "نف"ی تەلارسازیش زەردەخەنەیهكى ژەرەراوى کرد و وتی: کیشى ئەم بەردە مەزنە لەچاو پایەکهى ژێرەوێى هیچ نیە، دەبێت ئەم بەرد و پایەیه بقاتشرین، دواى ئەوە باریان دەکەین. کیشى ئەو بەرد و پایەیه بەئەندازەى کیشى بیست و یەك کەر دەبێت!

موسا وتی: بەچ شیوەیەك ئەم کیو مەزنە دەگوازنەو بۆ پایتەخت. ئایا باشتەریه هەر لیژەدا ئەو دەتانهوێت لێى دروست بکەن و بەجێى بهێلن؟ "نف"ی تەلارساز پێی وت: ئەمە فەرمانی فیرعەونە، داواى بەردیكى ئاواى لى کردوین، چونکە ئەو ئەم بەردە مەزنەى بۆ پاراستنى خۆى دەوێت. موسا لێى پرسى: تیچونی گواستەو و کاتی گواستەو و دروستکردنى چەنێك دەخایەنیت؟

"نف"ی تەلارساز وتی: بەکورتیهكهى تیچونی ئەم بەردە مەزنە لەگەڵ پایەکه و گواستەوێى بۆ پایتەخت، لە "قوچەکیهکان" زیاتری تێدەچێت. تەنها ئاماژە بەو خالە دەدەم کە دەبێت پێژەى سەد هەزار کرێکار بۆ ماوێ پانزە ساڵ لە هەلکۆینى ئەم بەردەدا کار بکەن.

موسا نەیدەتوانی لەبەردەم تەلارسازەکانی تردا قسە لە "نف"دا بکات، بۆیه پێی وت: لەهەلێکدا دەمەوێت قسەت لەگەڵدا بکەم.

"نف"ی تەلارساز وتی: دوانیوەڕۆی ئەمڕۆ دەتبینمەو. ئەو ئیوارەیه "نف" و موسا "لەگۆشەیهكى خەلووت و دور لەتەلارسازەکانی تر دەستیان کرد بەگفتوگۆ کردن.

موسا وتى: ئەم دواين گەشتەم زۆر كارى لىكردىم، ھاتوم ۋەلامى پرسىيارەكەت
بدەمەرە، ھاتوم بۇئەۋەى خزمەتلىك بەھاونەژادەكانم بگەيەنم... دواى ئەۋە وتى:
كاتىك لەو كۈبونەيەى ئىۋە دەرچوم ئەۋەم ھات بەخەيالدا بېرۇم بۇ لاي فېرەۋون و
باسى زيان و بېسۋدى گۋاستنەرەى ئەم بەردە شاخىنەى بۇ بگەم.
"نف" نەيتۋانى ھىچ پا و بۇچونىكى خۋىي پى بلىت، بەلام موسا بۇ ئەۋ
مەبەست رىگاي كۆشكى فەرمانەرەۋايى گرتە بەر.

كاتىك موسا روبه پروى فيرعون دهبىتهوه

موسا به هرحال پۇشت بۇ لاي فيرعون و فيرعونىش پىي پاكه ياند لىي نزيك بىيتهوه و لىي پرسى: چى پويداوه كه ئاوا سهراسيمه و سهرشيتانه بيش ئهوهى كاتى چاوپىكه و تن ديارى بكهيت هاتويت بۇ سهردانم؟
موسا وتى: دهمه ويت بابته تىكى زۇر گرنگت پى پاكه يهنم، به لام هيوادارم لىم توپه نه بيت.

فيرعون پرسى: ئه و بابته چيه؟

موسا وتى: دهمه ويت دهر بارهى گواستنه وهى ئه و به رده مه زنه بۇ پايتهخت كه بپرياره له پال كۇشكدا دايىبىت قسه ت له گه لدا بكهم.

فيرعون به سهر سورمانه وه وتى: تۇ بۇ ئه وه هاتويت بۇ لام؟

موسا وتى: به لى، چونكه ئهم كاره پىويستى به پانزه سال دهبىت. به واتا تا ئه وكاتهى ئهم به رده ده گوازيته وه بۇ پايتهخت پانزه سال ده خايه نيت، به دريژايى ئهم ماوه يهش خه لكانىكى زۇر دهمرن، سهر نه نجام كاتىكيش ئهم به رده گواسترايه وه بۇ پايتهخت هيچ سوديك به خه لكى ناگه يه نيت.

فيرعون وتى: به لام سوديكى زۇر به من كه فيرعونم ده گه يه نيت، چونكه به گواستنه وهى ئهم به رده و دانانى له پالى كۇشكه كهى مندا هزار سال دهرىم.

موسا لىي پرسى: كه واته هوكارى گواستنه وهى كىيوكى ئاوا بۇ پايتهخت ئه وه يه كه وات لىده كات ته مهنكى هزار ساله به ده ست به نيت؟

فيرعون وتى: نه خير! واليكى ناده مه وه، به لكو دلنيام به گواستنه وهى ئهم كىوه به ردينه يه و كاتيك سىبه رى ئهم كىوه بهر كۇشكه كه م ده كه ويت هزار سال دهرىم، هيچ گومانىكيشم له م كاردا نيه!

موسا پرسى: چ كەسك پىي وتيت كه به نه نجامدانى كاريكى ئاوا هزار سال دهئيت؟

فيرعون وتى: ئەم نهئنيه "ئوزيريس" ى خوداى مهرگ له خه ومدا پىي وتم. ئەو پىي وتم دهئيت ئەو شاخ و پايه يه پيكه وه بگواز زينه وه بۆ ئيره.

موسا وتى: ئايا باوه پ بهو شتانه دهكەيت كه له خه وتدا دهبييني و دهيانبيستى؟
فيرعون وتى: له وانە يه نه گەر كهسيكى تريش بى له "ئوزيريس" له خه ومدا ئەمەى پى بوتمايه باوه پىم پى نه ده كرد، به لام "ئوزيريس" خوداى مهرگ و گوپرستانه.

موسا وتى: ئايا "ئوزيريس" كه پەيكەرەكەى بە دەستی بەرد تاشەكان كه به فرمانى تۆ هەلى دهكۆلن و تۆ ئەو دهئنيته بون و به سەر خۆتدا زالى دهكەيت، به راستى ئەو توانايەى هەيه؟ ئەگەر تۆ ئەو پەيكەرەى نه تاشيت جگه له بەردىك هيج شتيكى تر نه بوو، تۆ وهك خودايەك باوه پت به بەردىكه؟

تائەو ساته موسا هيج شتيكى له بارەى بون و تواناي "ئوزيريس" نه وتبوو،
فيرعون هيج هەستيارى و دلگرايەكى له خۆيدا پيشان نه دا، به نەرمى و هيمنيه كه وه گوئى له قەسەكان دهگرت، به لام كاتيک خودايەتى "ئوزيريس" ى خسته ژيەر پرسياره وه، فیرعون پەريشان بوو و وتى: تۆ بيباوه پى، به چ شيوه يهك نكولى له بونى خوداى مهرگ و گوپرستان دهكەيت؟ چون دەويريت سوکايەتى به خوداكان بکەيت؟

موسا وتى: خوداى راسته قينهى مهرگ له بەرد ناتاشن، چونكه ئەگەر نه يتاشن ئەوا به هيج شيوه يهك بونى نابيت.

فيرعونيش بۆ ئەوهى كاربه دەستانى فیرعون كه لهو دەورو بهردا بون گوويان لى بيت هاوارى كرد: كه واته تۆ باوه پت به خوداى ميسرى نيه، تۆ باوه پت به خوداى مهرگ و گوپرستان نيه؟

موسا وه لامى دايه وه: خوداى مهرگ كاتيک به دەستی بەرد تاشەكان دروست بکريت، هەر لهو سەرەتايه وه بەرد بووه و دهئيت نهك خودا، به لام له سەر خو ئەم وه لامەى دايه وه بۆ ئەوهى كەسانى تر گوويان لى نه بيت، چونكه ئەگەر گوويان لى

بىۋايە كە موسا نىكولى لەبۇنى خۇداى مەرگ دەكەت سىزەي لەسىدارەدانىيان بۇ دەردەكرد. دىۋى ئەۋە بەدەنگىكى بەرز بۇئەۋەي ئەۋانى تر گۇيىيان لىيىت وتى: ھەلبەت مەن باۋەرەم بەتۋىيە كە فىرەۋنىت، تا ئەۋەي باۋەرە بەخۇدايەك بەكەم كە بەدەستى بەردەتاشەكان دروست دەكرىت.

فىرەۋن كەمىك ھىۋر بويەۋە و لىي پەرسى: ئايا بەرەستى تۇ زىاتر باۋەرەت بەمەنە تا "ئوزىرىس"؟

موسا ۋەلامى دايەۋە: بەلى؛

فىرەۋن بەم باۋەرەي، تۈرەيەكەي ھىۋر بويەۋە، بەلام بەدەنگىكى بەرز كە ئامادەبۋانى ئەۋ كۆشكە گۇيىيان لىيىت دىۋارەي كەردەۋە: ئايا لە "ئوزىرىس" پىشەنگەر و مەزىتەر؟

موسا دىۋاتى كەردەۋە و بەدەنگىكى بەرز بۇئەۋەي ئامادەبۋان گۇيىيان لىيىت دىۋارەي كەردەۋە: تۇ زۇر لە "ئوزىرىس" مەزىتەر و پىشەنگەرى.

ئەم گوتەيە بو بەمەيەي خۇشخالى فىرەۋن و ئامادەبۋانى زانىيان كە موسا بەم گوتەيەي خۇي لەھەرەشەي مەرگ پزىكار كەرد. فىرەۋن ۋاي دەزانى خۇي لەنەۋەي خۇدايانە و گۆشت و خۇيىنى لەخۇداكانەۋە سەرچاۋە دەكرىت. سەرەپەي پىشەنگەربۋنى فىرەۋن لەخۇداى مەرگ دىۋارە گەپرايەۋە بۇ سەرەتاي گوتەكانى و لىي پەرسى: ئىستە پىم بلى مەبەستە لەنەگۋاستنەۋەي ئەم بەردە مەزەن و پايتەخت چىيە؟

موسا لەسەرخۇ بۇي پونكەردەۋە: چۈنكە سەد ھەزار كەس بەنۇرە و پۇژانە بۇ گۋاستنەۋەي ئەم بەردە كەردەكەن. ئەگەر ئەم سەد ھەزار كەسە كارى تەريان پىيى بىكرىت، ئەۋا بەرەمەكەيان سۈدىكى زۇر بەمىسەر دەگەيەنىت، لەكاتىكەدا گۋاستنەۋەي ئەۋ بەردە ھىچ سۈدىك نايىت.

فىرەۋن لىي پەرسى: بەبۇچۈنى تۇ چ كارىك بەسەد ھەزار كەسە بسىپىرەم؟
موسا وتى: يەككە لەئارەزۋەكانى فىرەۋن پەيۋەست كەردى "دەرياي پۇم" ۳۵۵ بەدەرياي دراۋسىكەي بۋە، دەتۋانىت بەسۈد ۋەرگرتەن لەم خەلكە ئارەزۋەكەي

³⁵ دەرياي پۇم: دەرياي مىدىترانىيە، بەراتا دەرياي ئارەپاست.

فیرەئون کردارى بکەين. بەم کارە دەتوانى گەشە بە ئابورى و چالاكى بازىرگانىەکان بىبەخشىت.

فیرەئون وتى: مەبەستت ئەوئە دەست لەم کارە خودایىبە ھەلگرین و خۆمان بە کارىكى سەرھەتا و ئاسایى سەرقال بکەين.

موسا وتى: تۆ لەسەر تاپای تەمەنتدا چالاکیەكى زۆرت بۆ خودایان ئەنجام داوھ و بەھىچ ئەنجامىكىش نەگەشتویت، تەنھا بۆجاریك لەپینا و خەلكیدا ھەنگاویك بەرھەپپیش بنى و تەماشای دەرئەنجامەكەى بکە.

فیرەئون وتى: بەچ بەلگەيەك بانگەشەى ئەو دەكەیت كە من کارم بۆ خوداكان ئەنجام داوھ و بەھىچ ئەنجامىك نەگەشتوم؟ خەزىنەى پەرلەزىر و زىو، تەمەنىكى درىژ كە بریارە ھەزار سال بژیم، ھەموو ئەمانە خوداكان پىیان بەخشىوم، بەبۆچونى تۆ تەمەنىكى ھەزار سالە شایستەى ئەو نىە سەد ھەزار كەس كارى بۆ بكات؟

موسا وتى: تۆ تائىستا بەختىكى باشت ھەبوو كە ئىسقانىان كون نەكردویت، ئەگىنا لەمىژە پەوانەى ولاتى خۆرئاوا كرابوویت، لەداستانە ئەفسانەییەكانیشدا نەبىستراوھ كەسىك ھەزار سال ژىابىت.

فیرەئون پىكەنى و وتى: بەلى وایە بەلام ئىستا خودایان دەیانەوێت من ھەزار سال بژیم. ھەورەھا ئەگەر وابزانى ناتوانم خەلكى مىسر خوشبەخت بكەم ئەوا بەھەلەدا چوویت، خەلكى دەبىت لەپەنج و تەنگانە و سەختیدا بژین بۆئەوئەى ھەمیشە گوێراپەلى فەرمانەكان بن و بتوانىت فەرمانپەرەوايیان بكات، چونكە مەحالە بتوانىت فەرمانپەرەوايى كەسانىك بكەیت كە لەخوشگوزەرانیدا بژین و پىوستان بەھىچ كەسىك نەبىت، لەبەرئەوئەى ئەوانە لەتەنگانەدا ناژین بۆئەوئەى پىوستان بەكەسىك بىت كە فەرمانپەرەوايیان بكات.

گفتوگۆى فیرەئون و موسا دىژەى كیشا و فیرەئون و فیرەئون بەمشىوئەى بەردەوامیان دا بەگفتوگۆكانیان و وتى: ئایا ئىستا گەشتیتە ئەو باوئەپەى گواستەوئەى ئەو كىو بەردىنە بۆ پايتەخت كارىكى زۆر پىوستانە بۆئەوئەى بتوانم ھەزار سال بژیم، بەواتا بەئەندازەى چل ئەوئەى خەلكى مىسر.

موسا بىدەنگ بوو و فىرعىمىش پىيى پاگەياند كۆتايى بەگفتوگۆكەيان ھاتوۋە دەيىت بەجىيى بەيلىت. موسا پۇشتەۋە بۆلەي "نف"ى تەلارساز بۆلەۋەي گوزارشتى دەرئەنجامى گفتوگۆكەي پىيى پاگەيەيىت.

"نف"ى تەلارساز لىيى پرسى: ئىستە بەپىيى ئەۋ بارودۇخەي ھاتوۋە تە پىشەۋە دەتەۋىت چى بىكەيت؟

موسا وتى: چىتر ھىوام بەفىرعىن نەماۋە، چۈنكە زانىم بەئەنقەسە خەلكى مىسرى لەۋ نەھامەتەدا ھىلاۋەتەۋە، تەنھا پىگايەك كە بەھزىمدا بىت ئەۋەيە كە ھاونەژادىەكانم لەمىسرەۋە بگەپىنمەۋە بۆۋلاتى "كوش".

"نف"ى تەلارساز لىيى پرسى: ئايا ئەمە لەئاستى خواستى دايكتدەيە؟
موسا وتى: دايك تەنھا بەرژەۋەندى خۆي لەبەرچاۋ دىگرت نەك بەرژەۋەندى نەۋەي ئىسرائىل.

"نف"ى تەلارساز لىيى پرسى: بەبۆچۈنى تۆكام لەمانە گىرنگىرە؟
موسا وتى: بەرژەۋەندى خىلى ئىسرائىل كە ھاونەژادى مەن.

"نف"ى تەلارساز لىيى پرسى: ئايا ئەۋەت فەرامۇش كىردۈۋە كە تۆ مىسرىت، لەبەرئەۋەي تۆ تەنھا لە "كوش" دا لەدايك بويت و لەكۆشكى فەرمانپەرۋايدا ۋەك شازادەيەك دەئاسرىيىت. ئەۋ كەسانەي لەمىسردا باۋەپىيان بە "ئاتون"ە پىيويستيان بەكەسىكە پارىزگارىيان لى بىكات، لەبەرئەۋە بەپۇشتەن ھەموويان ئاۋمىد دەكەيت. موسا وتى: تۆ زۆرباش ئاگادارى نەيىنەكانى ژيانى مەيت و زۆرباش دەزانىت نە كوپى فىرعىنم و نە كوپى "ئىخاس ئامون"، ھەرلەبەرئەۋەش دەمەۋىت ھەموو ھاونەژادىەكانم لەم بەدبەختىە پىزگار بىكەم.

"نف"ى تەلارساز لىيى پرسى: تۆ بەچ شىۋەيەك دەتوانى ھاونەژادىەكانت پىزگار بىكەيت؟

موسا وتى: تەنھا دان بەخۆتدا بىگرە و تەماشە كە بزانە بەچ شىۋەيەك ئەم كارە ئەنجام دەدەم.

نف وتی: نابیئت له کاتیکیدا فیرعون هیشتا له ژیاندا یه ئەم کاره بکهیت. چونکه خویندووی و گوشت و کوشتاریکی زۆر دەبیئت و خوینی خەلکانیکی زۆری وهک تۆ لەم جەنگەدا دەپرژیت.

موسا لێی پرسی: بەچ شیوەیەک دەبیئت ئەم کاره ئەنجام بدەم؟
 "نف"ی تەلارساز وتی: کاتیکی ئەو دەمریت ئاژاوەییەک لە ولادتدا بەرپادەبیئت، تۆش ئەو ئاژاوەییە بقۆزەرەو و ئامانجی خۆت بێ هیچ هەپەشەییەک ئەنجام بدە. باوباپیرانی پەڕدوت خاوەنی هیژ و دەستەلات بون و تۆ دەتوانی لە میسردا دوبارە زیندوویان بکهیتەوه. هاوئەژادەکان تەبەریژی پینج سەد سالی میسریان خستووتە ژێر سمی چوارپێکانیان و پێمانیان کردووه.

موسا وتی: ئێمە بابەتیکی ئاوامان لەوانە میژوودا نەخویندووه و نەمانبینووه.
 "نف"ی تەلارساز وتی: وایه، ئەم جوړه وانەییە لەناو کۆشکدا بەشازادەکان ناوتریتەوه، چونکه بەهۆی ئەم وانانەوه بۆیان دەردەکهوێت که خوداکانی میسر توانای ئەوەیان نیه پارێزگاری لە میسر بکەن، هەرلەبەرئەوهش مامۆستاکانت ناچار پەپەرەیان لەبەرنامەییەک دەکرد که ئەوان پێیان پادەسپاردن بۆ ئەوەی تەنها لەو چوارچێوەی بۆیان داناون وانەیان پێی بلێنەوه، نەیاندهیلا بگره یهک شازادە میسر ئاگاداری ئەم میژوو بەیئت که نەوهکانی ئیسرائیل زالی بون بەسەر فەرمانرەوایانی میسردا و دەستەلاتی ئەو ولاتیان لەژێر دەستدا بووه.

موسا لێی پرسی: ئایا "یەعقوب" که نازناوێکی ئیسرائیلە هیشتا لەدایک نەبووبوو تا هاوئەژادیەکانم بەنەوهی ئیسرائیل بانگ بکەن؟ لەوانەییە چەند ناویکی تریان هەبوییت.

"نف"ی تەلارساز وتی: بەلێ، "هیگ سوس" بەواتا "بێ لەشوان"!
 موسا لێی پرسی: بۆچی باوباپیرانی منیان بە "بێ لەشوان" بانگ کردووه؟
 "نف"ی تەلارساز وتی: لەبەرئەوهی لە پەڕدودا باوباپیرانت لە بیابانی "کەنعان"دا شوانیان کردووه، بەلام کاتیکی هیژشیان دەکردە سەر میسر، نازناویکی تریان پێی بەخشین که "هیگ سوس" بوو. هیگ سوس دوو واتا لەخۆ دەگریت، واتای پوکاری دەرەوهی "بێ لەشوان"ە بەلام واتا سەرەکیەکی "چەتە" بووه.

موسا وتی: کەواتە میسرێهەکان باو با پیرانی منیان بە "چەتە" بانگ دەکرد؟
 "نف" ی تەلارساز وتی: ئەوان بۆ ماوەی پێنج سەدە میسرێان داگیر و تالان
 دەکرد.

موسا لێی پرسى: لە پەراوردودا بیا بان نشینەکان هێرشیان دەرکردە و لاتە
 دراوسێکانیان، ئەمەیان کاریکی ناسایی نەبوو. ئەم کارە زیاتر لە کاتی وشکە
 سالیەکاندا ڕویدەدا..... لەم کاتەدا موسا وتی: دەمەویت بڕۆمەووە بۆ لای
 هاو نەژادەکانم و خۆیان بۆ دەرچون لە میسر ئامادە بکەن.

"نون" یش گۆی لەم قسانە بوو، بۆیە لێی پرسى: گەورەم من لە خزمەتی تۆدام،
 بەلام دەتوانم بپرسم بۆچی دەتەویت بڕۆیت بۆ لای خێلی ئیسرائیل؟

موسا وتی: ئەم نون تۆ یار و هاو پێ و نەینی پارێزی منی و نابێت هیچ
 نەینیەکت لێ بشارمەو. بەدنیایییەو دەمەویت هاو نەژادەکانم لە کۆتیی بەندایەتی
 پزگار بکەم، بەلام فیرعەون پێم پێنادات، بۆیە دەبێت لە گەلیدا بجەنگم. من هەموو
 خێلی ئیسرائیل لەو ئاگادار دەکەمەو خۆیان بۆ پۆشتن و دەرچون لە میسر ئامادە
 بکەن.

نون وتی: هەرچی تۆ بڵێیت بە گۆیی پۆحم وەری دەگرم و جێبەجێی دەکەم.
 "موسا و نون" بە پێداگریە کەووە پۆشتن بۆ ئەوێ چاویان بە هاو نەژادەکانیان
 بکەویت. لە نزیک گوندیکدا "گەمی" کەیان لە کەناری ڕوباردا ڕاگرت و بەستیانەووە و
 گەشتنە ئەو گوندە کە پێشتر سەردانیان کردبوو. خەلکی لە چوار دەوریان
 کۆبونەووە و بە سوۆز و خوشەویستیە کەووە مامەلەیان لە گەل "نون" دا دەکرد و
 "موسا" یان پشتگۆی خستبوو، چونکە "نون" یان بە کەسیکی خۆیان دەزانی و
 "موسا" ش بە کەسیکی بیگانه لە قەڵەم دەدا.

دواى ماوەیەکی موسا بە "نون" ی وت: مەبەستی سەردانە کەیان پێراگەییەنە.
 "نون" یش وتی: خەلکینە، من لە گەل خواوەنە کەمدا کەناوی "موسا" یە کە ئەویش
 لە نەژادی ئیمەیه هاتوین بۆ ئێرە بۆ ئەوێ خواوەنە کەین، بۆ ئەوێ بتوانن
 ژیا نیکی باشتەرتان هەبێت. ئەم خواوەنە کە دوبارە دەکەمەووە هاو نەژادی ئیمەیه،
 بەواتا وەک ئێو لە نەوێ ئیسرائیلە و دەیهوێت ئێو لە دیل و بەندایەتی پزگار

بكات. بۇئەۋەى ۋەك پابر دوو ئازاد بن و نەبنەۋە بەكۆيلە. ئىۋە دەبىت تاكەى بەخۇپاىى بىگارى بۇ فیرعەون بکەن، ئىمە پىارمان داۋە نەژادى ئیسرائیل لەمیسر دەرکەین و بیانگەرئىننەۋە بۇ ۋلاتى "كەنعان" كە زىدى باۋباپىرانىانە، لەۋى دەست دەكەنەۋە بەكشتوكال و ئاژەلەدارى و چىتر بىگارى بۇ ھىچ كەسك ناكەن. ئىستاش خواستى گەرەم ئەۋەيە كە ھەرچىتان ھەيە كۆى بکەنەۋە و خۇتان بۇ پۇشتن ئامادە بکەن، بەپىاۋەكانىشتان بلىن دەست لەكارکردن ھەلگرن و بېرۇن، بەرپكەون بۇئەۋەى بېرۋىنەۋە بۇ "كەنعان"!

يەككە لەو نىۋەندەدا پرسى: بۇچى كۆچ بکەين؟

نون پىى وت: بۇئەۋەى ئازادى بەدەست بەئىنن و لەبەندايەتى پزگارمان بىت و بى كرى كارنەكەين و قامچىكاريمان نەكەن.

خەلكى وتیان: ئىمە لىرە تەكان ناخۇين! پىاۋە تەندروستەكانمان لەكارگاكاندا سەرقالى كارکردن، بى پىاۋەكانمان ناتوانن ھەنگاۋىك بنىن. تەۋاۋى پىاۋە تەندروستەكانمان لەكارگاكانى مىسردا سەرقالى كارکردن، بى پىاۋەكان ناتوانن ھەنگاۋىك بەرەو پىش بنىن، ھەموۋىان لەحالى تەلار دروستکردن و بەرد تاشىندان. ئەم پىاۋانە بەپاسەۋان دەۋرە دراۋن بۇئەۋەى نەۋەك ھەلبىن، بۇيە دەرچونى ئەو پىاۋانە لەكارگای بىگارىدا تا رادەيەك بەمەحال دەيتە بەرچاۋ.

موسا بە "نون"ى وت: راست دەكەن. پىاۋە بەھىز و تەندروستەكانيان ناچارىان كردون كاریان بۇ بکەن سەرەپاى ئەۋەش بەبونى ئەم جۆرە پاسەۋانانەۋە ناتوانن ھەلبىن. بگرە لەپۇژدا بەسەختى كرىكارەكانيان دەخستە ژىر چاۋدىرى خۇيانەۋە بۇئەۋەى نەۋەك لەگەل يەكترىشدا گفتوگۇ بکەن و ھەۋلى داپشتنى پلانك بدەن، ھەرۋەھا پاسەۋانەكان دەستەلاتى ئەۋەيان پى بەخشراۋو كە بەئارەزۋى خۇيان سزايان بدەن و بگرە دەستەلاتى ئەۋەشيان پى بەخشراۋو ئەگەر ھەر پىلان و رەفتارىكى نامۇيان ئاشكرا بکەن بىانكۆژن و ۋەلامى ھىچ كەسكىش نەدەنەۋە. تەنھا بابەتیک دەبوۋە ھۆى ئەۋەى پاسەۋانەكان خۇيان لەكوشتنى كۆيلەكان بپارىژن ئەۋەش ئەۋە بوو ترسى دواكەۋتنى ئەنجامدانى كاری كارگاكەبوو كە بۇ سەرەپەرشتى كارگاكە بەسزايەكى مەزن لەقەلەم دەدرا. موسا بىرى لەم بابەتانە

کردهوه و لهبەرئەوهی به بنههست گهشت، رۆشت بۆ لای "نف"ی تهلارساز بۆئەوهی
 پراوێژێ لهگهڵدا بکات و پێگا چارهیهکی بۆ بدۆزێتهوه، بهلام موسا
 نهیتوانی "نف" لهپایتهختدا بدۆزێتهوه و ههندی کهس پێیان وت که ئەو ئیستا بۆ
 دروست کردنی تهلاریک بۆ خودای مهگ "ئوزیریس" لهپهرستگادا سهرقالی
 کارکردنه. موسا دهیزانی دهییت پێگای باشوری "ئیسرائیل" بگرێته بهر بۆئەوهی
 بگاته ئەو پهرستگایهێ که دهزانیته دهکهوێته چ شوینیکهوه. کاتی که گهشته لای
 پهرستگای ناوبرا و بینی ههموو کۆیلهکان ئیسرائیلین و بهردیک بهکۆلیانهوهیه و
 پاسهوانهکانیش بهقامچیه که بهلاسهریانوه پراوهستان. بهردکانیان دهخسته ناو
 سهبهتهیهکی گهورهوه و ههڵیاندهکێشایه سهرهوه. ئەم کاره بهسی قوناخ ئەنجام
 دهدرا: یهکهه ئەو شوینهی که بهردهکه دهخرايه ناو سهبهتهیهکهوه، دووه
 ههڵکێشرانی سهبهتهکه و سییهمیش بهکارهینانی خودی ئەو بهرده لهکارهکیاندا.
 سییهمین قوناخی لهههموو قوناخهکانی تریان سهختر بوو، سهرهپای ئەوهی
 قوناخی یهکهه و دوومیشیان وهکوو سییهم تاقهتێر بوو، لهبەرئەوهی کۆیلهکان
 بهردهکانیان دهخسته ناو سهبهتهیهکهوه، دواي ئەوه بهردهکهیان بهگوریس
 بهداریکهوه دهبهستهوه، دواي ئەوه ههردوو دارهکهیان ههڵدهکێشایه سهرهوه و
 دهیانخسته سهر شانیان. ئەوتیره دارانه ئەوهنده درێژبون که تا ئەو شوینهی
 بهردهکانیان تێدا بهکاردههینا دهیانتوانی بهسهر تیرهدارهکاندا تا بهردهم ئەو
 شوینهی بهکاریان دههینان بیاخڵیننهوه. بهکارهینانی خودی بهردهکهش
 لهکارگاکهدا بهقوناخیکی سهخت و ورددا تێدهپهپی. ژمارهێ ئەو کۆیلانهی که
 بهردهکهیان دهخسته سهر تیرهدارهکانهوه دهگهشته دوو سهده کهس! چاودیرهکان
 دهیانویست بهردیک بهو مهزنیه بهرێک و پێکی بخریته سهر بهردهکانی تر، بهلام
 مهحالبوو بتوانیته بێ وردبونهوهیهکی تاییبهت و زالبون بهسهر ئەو بهردهدا
 دهقاودهق بخریته سهر بهردهکانی ترهوه.

کاتی که موسا سهردانی شوینی کارکردنی کۆیلهکانی کرد و بارودۆخی
 نهگهتباری ئەوانی بینی تهماشایهکی "نون"ی کرد.

"نون" یش وتی: ئەگەر من لەجینی ئەو کۆیلانە بومایە خۆم دەکوشت و کۆتاییم بەم ژیانە ئازار بەخشە دەهینا. لەمکاتەدا بەفرمانی چاودێرەکان فرمانی هەلگرتنی بەردەکان دەرکرا و نۆکەرەکانیش ناچار بۆ جیبەجێکردنی بەردەکان هەموو توانایەکی خۆیان خستەگەر. لەئێوە ئەم کۆیلانەدا پیاویکی تارادەیهک بەتەمەن و کەساس بەدی دەرکرا.

نون یەكسەر ئەو پیاوێ ناسیەوهوه و وتی: پێشتر ئەم پیاوێم بینێوه و پوخساری بەلامهوه نامۆ نیه.

ئەو پیاوێ کە "نون" وتی لەخێڵی "لاوی" ه، بەرادیەك باریك و لاواز بوو کە پەراسووەکانی بەتەواوی بەرجەستە و دەریەریبون و بەتەواوی پەنگ بەپوخساریهوه نەماوو. موسا لەو ساتە بەدواوە بەردەوام ئاگای لەلای کابرای خێڵی "لاوی" نەژاد بوو و ئاگاداری ئەو بوو کاتیك ویستی بچوڵتەوه لەماندویەتیاندا چاوەکانی نوقاند.

پاسەوانەكەش قامچیەکی بەهیزی دا لەپشتی و هاواری کرد: لەکاتی شەو و لەجیگە خەودا مڕۆڤ دەخەوێت.

بەلام ئەو پیاوێ لەبەرئەوهی بەرگەیی ئەو قامچیە نەگرت کەوتە سەر زەوی. کۆیلەکانی تر هەولیاندا بەدەنگیکی بەرز هاواری بەسەردا بکەن بۆئەوهی هانی ئەوهی بدەن هەستیتەوه سەر پی، بەلام ئەو پیرەمێردە چیتەر هەلنەستایهوه، پاسەوانیش دەستی بەلێدانی قامچی کرد بەلام بیسود بوو!

"موسا" ش کاتیك بینی کابرای پاسەوان دەستە لەلێدانی هەلناگریت پوشتە پێشەوه و پێی وت: لێی مەدە خۆم هەلیدەستینمەوه، بەلام کاتیك لێی نزیک بویهوه بینی کابرای پیرەمێرد کۆچی دوایی کردوه.

لەوکاتەدا توپەیی موسا وروژا و بێ ئەوهی ئاگای لەخۆی بیت قامچیەکی لەدەستی کابرای پاسەوانی گرت و فریادی دا و بەیهك موشت کابرای پاسەوانی تەختی زەوی کرد. بەو مەشتەیی ئیسقانی پوخساری ئەو کابرایە شکاندبوو و ئەوکاتەش کە تەختی زەوی بوو سەری بەر بەردیك دەکەوێت و کۆچی دوایی دەکات. پاسەوانانی ئامادە بەبینینی دیمەنی کوشتنی هاوکارەکیان دەستیان

لەكارەكەيان ھەلگرت و واق و وپماو لەجىنى خۇياندا وشك بون. "نون" یش كە بەئاگایىيەكەو تەماشای ئەم دیمەنەى دەکرد بینى چەند چاودیڭ ھاتن بۆئەوہى لىكۆلینەوہ لەو پوداوە بکەن و ئەویان بەمردوویى بینى و پویانکردە موسا و لییان پرسى: تۆ ئەو پاسەوانەت كوشت؟
موسا وەلامى نەدانەوہ.

كابراى چاودیڭ پرسى: چى بوو بەھۆى ئەوہى کارىكى وا بکەیت؟
موسا بەدەستى ئاماژەى بۆ كابراى پىرى مردوو کرد.
وہك بلێى كابراى چاودیڭ سەیرترین وەلامى تا ئەو کاتە بەرگوى كەوتبیت، بۆیە وتى: پاسەوانىكت لەپیناوى ئەم كۆیلە ھیچ و پوچەدا كوشت؟
لەمکاتەدا "نف" ى تەلارساز کاتىك ئاگادارى ئەم پوداوە بوو ھاتە شوینى پوداوەكە و پرسى كى ئەو پاسەوانەى كوشتووە؟ ھەمويان بەدەستیان "موسا" یان پینیشان دا. "نف" تەلارساز بەچاوا لایەنگرى کرد و موسا بەسەرى.
"نف" ى تەلارساز لىی پرسى: بۆچى؟

"موسا" ش پوداوەكەى بۆ گىڭرایەوہ و دواى ئەوہ وتى: دەمویست لەبارەى شتىكەوہ گفتوگۆت لەگەندا بکەم.

"نف" ى تەلارساز وتى: دەزانم دەتەویت لەبارەى چىەوہ گفتوگۆم لەگەندا بکەیت، لەئىستادا تۆ بېرۆ بۆ پايتەخت تا ئەوکاتەى دەگەرپنەوہ و چاوم پیت دەكەویت. موسا و نون گەرپنەوہ بۆ شوینى خۇيان دواى ماوہیەك دایان لەدەرگا و "نون" دەرگاگەى کردەوہ و بەرپرسى میراتى فەرمانپەرەى لەگەل ژمارەىەك چەكداردا بینى كە چوارەورى مائەكەيان دابوو.

بەرپرسى میراتى فەرمانپەرەى وتى: فیرعەون دەیەویت چاوى بە "موسا" بکەویت و ھەریستاش دەبیت بېرات بۆلاى. "ستى موسا" ى بەرپرسى میراتى فەرمانپەرەى خۆى کرد بەمائەكەياندا و داواى لەموسا کرد خۆى ئامادەبكات. "موسا" ش ناچار لەگەلئاندا پىگای كۆشكى گرتەبەر و لەبەردەم فیرەوندا پراوەستا.

فیرعهون هاواری کرد: هه مووتان بپۆنه دهره وه. بئ له من و موسا هیچ كهسێك له من ژوره دا نه بینم.

دوای ئه وه وتی: تۆ یه کیك له كهسه كانی ئیمه كوشتوه.

موسا وتی: ئه ویش یه کیکی كوشتوه.

فیرعهون وتی: به لام ئه وهی ئه و كوشتی كۆیله بوو، به لام ئه م پیاوه میسریه و له خزمه تکارانی په رستگا بووه.

موسا وتی: په رستگایه ك كه هیشتا دروست نه کراوه پێویستی به خزمه تکار نهیه. فیرعهون وتی: مه گهر ئه و له په رستگای "ئوزیریس" کاری نه ده کرد، هه ركه سێك له ویدا کار بکات، له هه مان ئه و ساته وه به خزمه تکاری ئه و په رستگایه له قه له م ده دریت. ئیتر ئه و په رستگایه ته واو کرابیت یان نیوه چل بیت، سه ره پای ئه وه ش كوشتنی خزمه تکاریك له گه ل كوشتنی کاهینی کدا هیچ جیاوازیه کی نه و سزاكەشی مه رگه ئیتر بکوژه كه ش تۆ بیت كه شازادهیت.

فیرعهون ئه و نده هه ره شه ی له "موسا" کرد تا ئه و کاته ی کاسه ی دانبه خۆداگری موسا لێی پڑا و وتی: من ئه و پاسه وانه م كوشت له به ره ئه وه ی ئه ویش یه کیك له هاو نه ژاده كانی منی كوشتوه!

فیرعهون پرسى: به واته ئه و كۆیله یه ی كه كوژار له هاو نه ژاده كانی تۆ بوو؟ چۆن؟ موسا وتی: ئه گه ر نازانی ئیستا بزانه، من له نه ژادی ئیسرا ئیلم، ئه و كۆیله یه ش له نه ژادی ئیسرا ئیل و له خێی "لاوی" له هه مان خێله كه ی منه... دوای ئه وه موسا پێی وت: ئه ی فیرعهون من شیت نیم و کوپی "نخاس ئامون" یش نیم، ئه و منی له روبرای نیل له ناو سه به ته یه کدا گرتوه ته وه و کردمی به کوپی خۆی! باوكم ناوی "عمران" ه و ئه ویش یه کیك بوو له كۆیله كانی تۆ و...

فیرعهون به بیستی سهرگوزه شته ی موسا كه هه موو شتیکی ئه و گوتانه به لایه وه تازه بوو "مات" و سه رسورما و بیدهنگ ته نها ته ماشای موسا ده کرد.

کاتیک کۆتایی به قسه كانی موسا هات، فیرعهون وتی: مه به ست له م درۆکردنه چییه؟ ئه گه ر ده ته ویت سزایه کی سوکرت به سه ردا به سه پێم شیوازی گفتوگۆکانت بگوێه، چونکه ئه م داستانه ی بۆت باسکردم جیی باوهر نهیه؟

موسا وتى: من درۆت لەگەلدا ناكەم.

فىرەمەن وتى: بۆچى تا ئەوكاتەى دوچارى تاوانىكى ئاوا نەبويت باسى ئەم نەينىتە بۆ نەكردم؟

موسا وتى: چونكە تا ئىستا ھىچ كەسنىك يەككىك لەھاونەژادەكانى نەكوشتووە بۆئەوھى منىش تۆلەى لى بكمەوھ، ھۆكارى كوشتنى ئەو پاسەوانەش ئەوھبوو كە ھاونەژادىەكى منى بەربەرچاوى خۆمەوھ كوشت.

فىرەمەن وتى: لەوانەيە بتەوئىت بەم قسانەت خۆكۆزى بكەيت؟

موسا وتى: نەخىر لەراستىدا دەمەوئىت بەم ناسنامە راستەقىنەمەوھ زىندوو بىئىم.

فىرەمەن پرسى: ئايا تائىستا باسى نەژادى راستەقىنەت بۆ ھىچ كەسنىكى تر كردوھ؟

لەم كاتەدا موسا پراوھشا و وتى: ھىچ كەسنىكم لى ئاگادار نەكردوھتەوھ.

فىرەمەن وتى: تۆ نەينى لەدايك بونى خۆت بۆ "ن"ى تەلارساز نەگىراوھتەوھ.

موسا كەمىك پراوھستا و وتى: بۆ ئەوئىشم نەگىراوھتەوھ.

فىرەمەن وتى: تۆ بەئاشكراكردى ئەم نەينى فەرمانى مەرگى خۆت دەرکردوھ، ھەرەھا دەبىت لەو "ن"ى تەلارسازىش بپرسم..... دواى ئەوھ فەرمانى دەستگىركردن و چاودىرى كردنى "موسا"ى دەرکرد.

نون لە موساى پرسى: بۆچى چواردەورى ئەم مائەيان داوھ؟

موسا وتى: لەبەرئەوھى سبەى بەيانى دەيانەوئىت بىمكۆژن، تەنھا ئەمشەو پىيان پىداوم بەزىندووى بىئىنمەوھ، لەبەرئەوھ لەوانەيە گيانى تۆش لەژىر ھەرەشەى مەرگدا بىت، بۆيە باشتەر وايە خىشل و زىر و ئەوھى پىويستت پىيەتى لەگەل خۆتتا بىيە و پاشماوھى ژيانت بەخۆشى و شادى تىپەرپىنيت.

نون وتى: مەحالە.

موسا وتى: من نەينى لەدايك بونم بۆ فىرەمەن باسكرد بەدلىيايىەوھ ھەرلەبەرئەوھش دەمكۆزىت.

له وکاته دا هردوکیان پېدهنگ بون. له مکاته دا پاسه وانه کان دهرگای ماله که یان به په له کرده وه و جهسته یه کی خوینینیان فرېدایه ناو ماله که وه. نون و موسا پوشتنه پېشه وه و یه کسر جهسته ی "نف" ی ته لارسازیان ناسیه وه. له نیوه شه ودا موسا به "نون" ی وت: نامه ویت له بهرام بهر مهرگدا خوّم بدهم به دهسته وه، به لام کاتیک فیرعون فرمان دهریکات ده بیّت ئه و فرمانه جیبه جی بکریّت.

نون وتی: لهم ساته دا مهرگ و ژیانته به دهستی خودی خو ته وه یه، موسا وتی: به چ شیوه یه؟

نون وتی: نه گهر له ماله دا بمینیته وه سبه ی ده تکوژن. نه گهر هه لیبیت خو ت له مهرگ پرگار ده که یت.

موسا وتی: تو مه به ستت ئه وه یه لیږه هه لیبین.

نون وتی: به لی، ته نها پڼگای پرگار بون هه لاته نه.

موسا وتی: مه به ستت ئه وه یه پاسه وانه کان بکوژین.

نون وتی: ئیمه نامانه ویت هیچ که سیك بکوژین، به لام نه گهر هیږشیان بو بردین، ئه و ناچار ده بیّت بهرگری له خو مان بکه یین... دوا ی ئه وه وتی: ئیمه دلنیا یین له وه ی سبه ی به کوشته ددرین، له بهر ئه وه بو پرگار بونمان لهم قهیرانه جگه له هه له شه یی و بویری هیچ پڼگه چاره یه کی ترمان له بهر ده ستدا نیه.

له وکاته دا "موسا" شمشیر که ی گرت به دهسته وه و به "نون" ی وت: ئه وه ی به پیو یستی دهمانی له گهل خو تدا هه لیگره، که میك خواردنیش بینه، چونکه نه گهر لهم هه لاته نه ماندا سهر بکه وین، ده بیّت بو ما وه یه ک خو مان بشارینه وه!

دوا ی ئه وه وتی: به جو له یه کی کتوپر و خیرا بی ئه وه ی پاسه وانه کانی ناگایان لی بیّت له مال دهر پڼه دهر وه، پاسه وانه کانی چوارد هوری مالی موسا له چوار که س زیاتر نه بون، دوانیان له پیش ماله که وه و یه کیکیان له سهربان و ئه ویتریان له پشتی ماله که وه پاسه وه نی ده کرد. "موسا و نون" به پیی ئه و بریاره ی دابویان به جو له یه کی برق ئاسا له مال هه لاته نن. موسا و نون به بهر ده وامی پشتیان به یه کتریه وه چه سپاند بو و بهر و دوا وه هه نکاویان دنا له وکاته دا دو پاسه وانه که ی

بهردهمی ماله که یان بریندار کرد، به لام هاواری ئەو دوانه دو پاسه وانه که ی تری ناگادار کردهوه و دواي موسا و نون که و تن. جهنگی دو به دوو تا که ناری پوباری نیل بهرهوام بوو. تا سهرئه نجام یه کیک له پاسه وانه کان کوژا و ئەو یتریان گه پرایه وه بۆئه وهی هیژیک ی زیاتر بهیئت. "نون و موسا" گه شتنه که نار پوباری نیل و به دهه سهول لیدانه وه به خیرایی خویان له که نار دور خسته وه، بۆئه وهی پیش هه لهاتنی خور له شوینیکدا خویان هشار بدن. بۆیه "گه می" که یان بۆ شوینیک برد که زهل و گیایه کی زوری تیدا پوابوو. ئەو دوانه به وهی بونی خواردن و ئاوی "نیل" وه له خورد و خوراکه وه هیچ کیشه یه کیان نه بوو. ته نه میرو له گه زنده کان نه بی که میک ئازاریان ددان. ئەو دوانه له نیوه ندی شه خه لی ئەو گیایه دا له ناو "گه می" که یاندا تا کاتی خورئاو بون خه و تن، بۆئه وهی له تاریکی شه ودا پیکای باکور بگرنه بهر. موسا و نون به پوژدا خویان دهشارده وه و به شه ویش پریان ده کرد. له پوژی چواره مدا خوراکیان ته و او بوو، به لام پوباری "نیل" سه رچاوه ی جوژه ها خواردن بوو، له ماسیه وه بگره تا مراوی و بالنده یه کی زوری بۆ پراو کردن تیدا بوو. ئەو دوانه به وشیه وه یه خویان گه یانده ولاتی "کوش".

موسا وتی: ده بیئت ولاتی کوش به جی به یلین و خومان بگه یه نینه بیابانی "سینا"، به لام کاتی که به لای "کوش" دا تیده په رین ده بیئت ناگامان له خومان بیئت. له بهرئه وهی پیاوه کانی فیرعه ون به هه موو شوینیکدا بلاو بونه ته وه و کاتی که چاویان پیمان بکه ویت یه کسه ر ده ستگیرمان ده کن. ئیمه ده بیئت به نیو "کوش" دا تیپه رین تا ئەو کاته ی خومان ده گه یه نینه بیابانی "سینا"، به نیو بیابانی "سینا" شدا تیپه رین تا ئەو کاته ی خومان ده گه یه نینه ولاتی "که نعان". جلوه رگی موسا و نون هه مان ئەو جلوه رگانه بوو که له کاتی هه لهاتندا له بهریاندا بوو و به جلیکی ئاواشه وه نه یانده توانی بهرگه ی سه رمای بیابانی "سینا" بگرن. ئەوانه به هه ر شیوه یه که بووه خویان گه یانده سه رتای بیابانی "سینا" و پیاویکیان به سوار ولا خیکه وه بیینی که ته نه چاویکی هه بوو.

نون سلای لی کرد و لیی پرسی: لی ره چی ده که ییت؟

پىاۋى يەك چاۋىش پىش ئۈرەى وەلامى بداتەو وتى: تۇ پىم بلى لەگەل ئەر
پىاۋەى كە لەشتىك ھەلدەت بۇئەوەى بەشتىكى ترىگات كىيە؟
"موسا و نون" تەماشايەكى يەكتىران كىرد و موسا لىي پرسى: بەھەر حال تۇ
كىيى؟

ئەر پىاۋە وتى: من جادوگەرەم. ئەگەر بىتەۋىت دەتوانم پىششىنى ئايندەت بۇ
بىكەم، بىگرە دەشتوانم مروۋقەكان بىكەم بەئازەل.

موسا پرسى: بەچ شىۋەيەكى مروۋقە دەكەيت بەئازەل؟

كابرەى يەك چاۋ بەسەر و لاخەكەيەو وتى: ئەم و لاخەى كە سواری بوم پۇژانىك
مروۋقە بوو! بەو شىۋەيە ھەولیدا كەرەستەى سىحر بە موسا و نون بفرۇشەت
بۇئەوەى خۇشەخت بىن.

موسا وتى: باشتر وایە ئەر كەرەستەيە بۇ خۇت بەكار بەيىنى بۇئەوەى لەم
بىابانەدا سەرگەردان نەبەت!

موسا و نون دواى چەند پۇژىك پىكردنى بەردەوام گەشتەنە ئاۋايەك كە
لەدەرەو چەند دارخورما و خانوۋەكەيان بىنى، زانىان كە لەئاۋى شىرىن نىزىك
بونەتەو. كاتىك موسا و نون خۇيان كىرد بەو ئاۋايەدا، خۇر لەحالى ئاۋابوندا بوو،
ئەر دوانە خۇيان گەياندە لای بىرە ئاۋىك، نەرىتى ئەر ئاۋايە و ابوو ھەر بىيانىك
بىرۋاتە سەر ئەر بىرە ئاۋە دەبەت بانگىشتى مائەكەى خۇيان بىكەن، كۆچەر بەسەر
بىرە ئاۋەكەو پادەو سەتا بۇئەوەى كەسىك دەرەكەۋىت و ئەر لەتىنۋەتى و
بىرسىەتى پزگار بىكات و شەۋىش لەو مائەدا بىخەۋىت. كاتىكىش خەلكەكە
دەيانۋىست كابرەى نامۇ بىبەنە مائەكەى خۇيانەو، سەرەتا بارودۇخى كابرەيان
ھەلدەسەنگاند بۇئەوەى بزانن سبەى ئەر شەو كاتىك ئەر پىاۋە مائەكەيان بەجى
دەمىلەت چەنەك زىپرىان پىدەدات! ھەندىكىشىان بىئەوەى چاۋيان بىپىتە زىپ و
زىو گەشتىارەكانىان دەبرەو بۇمالى خۇيان.

موسا و نون لەسەر يەكەمىن بىر كەپىي گەشتەنە دانىشتەن و بىنىان پانە مەرىكى
بچوك لەگەل كچىكى لاۋدا بەرەۋپوۋيان دىت. كاتىك مەرەكان گەشتەنە سەر قەمى ئاۋ
خواردنەو كەيان كچ پۇشتە سەر بىرە ئاۋەكە و ئاۋى ھەلكىشايە سەرەو، كچە

بهوشیویه بهخیرایی و بهردهوامی ئاری ههڵهکیشا و دهپرشته ناو قه می ئاو
خواردنی مهپرکانهوه. مهپرکانیش بو خواردنهوهی ئاو فشاریان دهخسته سر
یهکتری. لهوکاته دا موسا ههولیدا لهههڵکیشانی ئاودا هاوکاری ئه و کچه بکات.
هر بو ئه و مه بهسته ههستا و له و کچه نزیک بویهوه و وتی: دهتهوێت هاوکاریت
بکه م؟

کچه ش بهدم ئاوکیشانهوه لیی پرسی: بوچی دهتهوێت هاوکاریم بکهیت؟
گوته ی زبیری کچه وای له موسا کرد پاشهکشه بکات، کچه ش زهردهخه نهیهکی
کرد و لیی پرسی: ترسایت؟
موسا وتی: لهچی بترسم؟
کچه وتی: لهمن.
موسا وتی: نهخیر لهتۆ نهترسام.
کچه وتی: کهواتی لهبیره که ترسایت که بووه هۆی نهوهی بهوشیویه پاشهکشه
بکهیت؟

موسا وتی: نهخیر لهبیره کهش نهترسام.
کچه ش وتی: کهواته بوچی بهترس و تۆقاریه کهوه پاشهکشهت کرد.
نون خوێ خسته ناو گفتوگۆکهوه و وتی: کاتی که گهرم زانی تۆ پیویستت
به هاوکاری نیه و تۆش بهو لێها توویهوه ئاو دهکیشیت، حهزی نه کرد بیهینه مایه ی
دهردیسهریت.

کچه وتی: ههڵکیشانی ئاو نهوهندهش پشت بهزۆری بال و بازوو نابهستیت،
به لکو ئه زمون و بهردهوامی ههولدان له زۆر و هیز باشتره. ئیستاش نه گهر
دهتانهوێت تاقی بکه نهوه، فهرموو ئه مه سه تل و ئه وه بیره ئاو.
نون به هۆی نهوهی ئه ویش وه ئه و پێشتر به ژيانیکی ئاودا تیپه پریوه توانای
له کچه ی شوان که متر نه بوو، بۆیه لهوکاته دا ویستی بهرات و ئاو بکیشیت.
به لام موسا وتی: سه رهتا من تاقی دهکه مه وه.

سه رهپای نهوهی موسا پشتی به لایه تی و هیزی بازوی به ستبوو به لام نهیتوانی
له ده سه تل زیاتر ههڵکیشیت، ئه وکات بۆی ده رکهوت کچه ی شوان پاست دهکات،

چونكى زۆر ماندو بوو، لەكاتىكدا ئەو لەو زياتر ئاوى ھەلگىشا سەرھەراي ئەوھش تواناي ئەوھى تىدا بوو ئەوھندەى تر سەتەلە ئاوى ھەلگىشىت و ھىشتا وەك ئەو ماندو نەبوو.

كاتىك موساى بەو ھالەوھ بىنى وتى: نۆرەى منە ئاوى ھەلگىشم.

بەوپەرى سەرسوڤمانى موسا و كچى شوان بەتوانايەكى تايبەت بەخوى بەخىرايەكى زۆر ئاوى ھەلگىشا و بووھ مايەى سەرسوڤمان و سەرنج ڤاگىشانى موسا و كچەى شوان. لەكۆتاييدا بىئەوھى بۆمالەكەى خوى ميوانداريان بكات يان ھىچ نەبى سوڤاسيان بكات پۆشت و لىيان دور كەوتەوھ.

موسا سەرى سوڤما و نون وتى: لىرەدا بۆ كارىك كە بۆ كەسانى تر ئەنجامى دەدەيت سوڤاست لى ناكرىت، چونكى وەك ئەركىك لەقەلەم دەدرىت. ئەو دوانە دواى ماوھىەك كۆمەلەك لەخەلكى ئەو ئاوايەيان بىنى كە لەبىابانەوھ بەرەو مال دەپۆشتنەوھ، بەلام ھىچ يەك لەوانە بانگىشتى مالى خويانيان نەكردن.

بۆيە موسا بەسەرسوڤمانەوھ بەنونی وت: دەبىت ئەمشەویش لەبىاباندا بخەوين، بۆچى ھىچ كەسنىك ميواندارى مەلەكەى خويمان ناكات؟

نون وتى: ھۆكارەكەى دەگەرپتەوھ بۆ جلوبەرگە بەنرخەكانى تۆ، چونكى خەلكى ئەم ئاوايەى وا لىكى دەدەنەوھ كە نۆكەرەكانت خزمەتت دەكەن و ئەوانىش كاتىك ميواندارى تۆ بكەن ناچار دەبن جىنى نۆكەرەكانىشت لەمەلەكەياندا بكنەوھ و ئەمەش لەتواناي ئەواندا نىە. بۆيە ئەمشەو دەبىت لەناو باخە خورماكەدا بخەوين. ھىچ نەبىت ئاوىكى زۆرى شىرىن لەبەردەستماندايە.

كاتىك ئەم دوانە ويستيان بىرەكە بەجى بەيلن و ڤىگا باخە خورماكە بگرنەبەر بۆئەوھى لەژىر داخورماكاندا بخەون، بىنيان ھەمان ئەو كچە جوانە لەگەل كۆمەلەك كچى ترى ئاواييدا بەرەو ڤويان دىن.

كچىك لەموسا نزيك بويەوھ وتى: "چژو"ى باوكم بەمن و خوشكەكانى وت بىن بۆ ئىرە و ئىوھ بۆ نانخواردنى ئىوارە بانگىشتى مالى خومان بكنەين.

موسا وتى: "چژو"ى باوكت جوتيارە يان شوان؟

كچى لاويش وەلامى دايەوھ: ھىچ كاميان.

موسا وتی: ئەگەر باوکت شوان و جوتیار نەبیّت، ئەی کەواتە چ کارەیه؟

کچە وتی: باوکم کاهینە.

موسا دوبارە لێی پرسى: ئەمانە خوشکی تۆن؟

کچە وتی: بەلێ.

موسا لێی پرسى: ناوت چیه؟

کچە وتی: ناوم "سفورە"یە. ئیستاش با برۆین چونکە باوکم چاوەریمان دەکات.

موسا وتی: بەمەرجیک دیمە مالتان، ئەو مەرجەش بەهای ئەو خواردنەى

لە مالتان دەبخوین پیتان بەدەین، ھەرۆھا کرێی شوینی خەویشمان لێ وەرگیرن.

"سفورە" وتی: نازانم و لەو برۆیدا نیم باوکم دلی بەم پیشنیارەى تۆ خوش

بیّت.

کاتیك بە دەم پێو بەردەوامیان بەگفتوگۆکەیان دەدا "سفورە" وتی: من بە باوکم

وت ئێو دوو کەسن، نۆکەریک و خاوەنداریک.

موسا وتی: دەبینى کە ئیمە دوو کەسین، بۆیە بەروای نازانم خیزانەکەتان

بەرگەى ئەرکی ھەردوو کمان بەخۆپایى لەئەستۆ بگریت، بۆیە باوکت چ حەز بکات و

چ حەز نەکات من کرێی ئەم میوانداریەتان پێ دەدەم.

کاتیك ھەموویان گەشتنە مالى کاهین هیشتا ھەوا بەتەواوى تاریك نەبوو

و "چژو" لەبەردەم مالتەکیدە چاوپێی دەکردن. پیرەمێرد بەریش و ئەبرۆیەکی پان و

سپیەو بەخێرھاتنى "موسا" ی کرد و داواى لیکرد برۆاتە ژۆرەو.

"سفورە" چرایەکی بۆ پوناکی داگیرساند. موسا دانیششت بەلام نون نەپۆشتە ژۆر و

لەدەرەو مایەو، چونکە نەیدەویست لەگەڵ "موسا" ی خاوەنیدا لەیەک پرێزدا

دانیشیّت.

موسا بانگی کرد: نون وەرە ژۆرەو.

ئەوکات پۆشتە ژۆرەو.

موسا وتی: نون براى منە.

نون وتى: خاۋەنەكەم لەمپەرھەبانى خۇيى من بەبىراى خۇيى بانگ دەكات. لەكاتىكىدا من نۆكەرى ئەوم. لەو پۆژەۋەى بومەتە كۆيلە و خزمەتكارى، خۇم بەكەسىكى خوشبەخت و ئازاد دەزانم.

"چىژو" بە "موسا" ى وت: "سەفۇرە" ى كچم پىيى وتم تۆ بۇئاۋدانى مەپەكان لەھەلكىشانى ئاۋدا ھاۋكارىت كىردۈۋە، منىش لەبەرئەۋە بانگم كىردى بۇ مائەكەى خۇم بۇئەۋەى لەپىيى ئەم مىۋاندارىيەمەۋە سوپاسگوزارىت بكەم.

موسا وتى: ويسىتم ھاۋكارى كچەكەت بكەم بەلام تەنھا خۇي دەيتۋانى ئاۋى مەپەكانى بدات و نەيھىلا ھاۋكارى بكەم.

"چىژو" وتى: لىرەدا نەرىت نىيە پىياۋ ھاۋكارى ژن بكات. ژنان بۇ خۇيان ئاۋ ھەلدەكىشەن و پىياۋانىش بۇ خۇيان، تۆ خەلكى كۆيىت كە پىت لەم شوپنە وىلە كەۋتوۋە، زۆر بەلامانەۋە سەيرە كە تۆ لەم ئاۋچەيەدا دەبىنن، چونكە ئىرە ئەۋەندە دور و پىچە كە كەم كەسانىكى ۋەك تۆ لىرەۋە تىدەپەپن. بەسەروچاۋتدا دىيارە كە ۋەجاخزادە بىت.

موسا وتى: بۇچى من بەۋەجاخزادە بانگ دەكەيت؟

"چىژو" وتى: تەۋاۋى ھىماكانى ۋەجاخزادەيى چ لەپۋى جلوبەرگەۋە و پوخسارەۋە يان لەپۋى شكۆمەندىتەۋە پىۋە دىيارە، ھەركەسىك ئەۋ پىاۋەى تۆ دەلىيت نۆكەرى منە بىيىنىت ۋا ھەست دەكات تۆ لەخۇشگوزەرانىدا دەژىت، لەۋەش گىرنگىر تۋاناي تۆ بۇ ئاۋ ھەلكىشان و ھاۋكارى كىردى "سەفۇرە" ى كچم.

ھەروەھا چىژو وتى: ئەگەر بەھەلدە نەچۋىيىتم لەمىسرەۋە ھاتۋىت، بەلام لەۋباۋەرەدا نىم مىسرى بىت.

موسا وتى: ۋايە ئىمە مىسرى نىن.

چىژو لىي پىرسى: ئەى كەۋاتە خەلكى كۆيىن؟

موسا وتى: خەلكى ۋلاتىكىن كە لەۋانەيە تۆ نەزانىت دەكەۋىتە كۆيۋە و ھەركىز ناۋىت نەبىستىيىت. ئىمە خەلكى ۋلاتى "كوش" ىن.

چىژو وتى: "كوش" ھەمان ئەۋ ۋلاتە نىيە كە دەكەۋىتە پۆژەۋەلاتى پوبارى نىلەۋە ۋ خىلى "ئىبراھىم" ى تىدا نىشتەجىيە؟

موسا لىيى پرسى: مەگەر تۆ ئىبراھىم دەناسىت؟

كاھىن وتى: ھەموو خەلكى ئەم ناوچەيە ئىبراھىم دەناسن. پىياۋىكى چاك كە سەرەتا لەگەل خىلەكەيدا دواى ئەو لەبىيان كۆچيان كىرد و پۇشتى بۇ ولاتى "كوش" و ئىشتا لەوئى ماونەتەو. ھەموو خەلكى ئاگادارى سەركۈزەشتەي "يوت" و برازاكەي "لوت" ن.

لەوكتەدا كابراي كاھىن تەماشايەكى سەرتاپاي "موسا" ي كىرد و وتى: ديارە لەولاتى "كوش" دا خوشگۈزەرانىيە.

موسا وتى: بارودۇخى خەلكى "كوش" زۆر خراپە، چونكە خەلكى مىسر بۇ بىگارى دەيانبەن بۇ ولاتى خۇيان.

چۆر لىيى پرسى: كەواتە تۆ ژيانىكى خوشت ھەيە و ەك ئەوان كۆيلە نىت؟
موسا وتى: بارودۇخى ئىمە لەگەل خەلكى "كوش" دا زۆر جىاوازە،
خىلى "ئىبراھىم" يەككىن لەنەگبەتبارترىن خىلى ئەم سەرزەويە.
كاھىن وتى: بۇچى؟

موسا وتى: چونكە ھەمويان كۆيلەن. دەبىت بەخۇپايى بۇ فەرەون كار بكن.
چۆر لىيى پرسى: بۇچى تۆ نەبويت بەكۆيلە؟
موسا وتى: خۇم لەكۆشكى فەرمانپەرەيىدا پەرورەدە كراوم و
پۇژىكىشيان "نون" م ەك نۆكەرىك كرى، دواى ئەوە باسى ھەموو شتىكى بۇ كىرد.
كاھىن وتى: كەواتە بەپىي ئەم قسانەت چىتر ناتوانىت بگەرپىتەو بۇ مىسر،
چونكە بەدلىيايىو دەتكۆن؟

موسا وتى: واىە، ئىمە لەبەرئەو لەمىسر ھەلھاتوين.

چۆر لىيى پرسى: ئىستا دەتانەوئىت بېرۇن بۇ كوى؟

موسا وتى: دەمەوئىت بېرۇمەو بۇ "كەنعان" ولاتى باوبايرانم.

كاھىن لىيى پرسى: "كەنعان" لەدو ناوچە پىك دىت، ناوچەيەكيان ئاوايىيەكە
لەزىرەستى "فەلەستىنىيەكان" دايە كە ھىچ بىگانەيەك ناتوانىت پى بىتتە ئەو

ناوچەيەو. ناوچەيەكى تريان شوئىنىكى وشك و بىئار و گيايە كە بگرە گيانەوهرىشى تىدا نازىت، بگرە مشتىك گەنم و قومىك ئاوى تىدا پەيدا نايىت. بۆيە تۆ دەبىت چاوپۇشى لەچونت بۆ "كەنعان" بكەيت، چونكە ئەگەر برۆيت بۆ ناوچەي فەلەستىنيەكان دەتكوزن. لەبىابانىشدا تىنويەتى و برسەيتى لەناوت دەبات. ئەگەر حەز بكەيت دەتوانىت لىرە بمىنىتەو، چونكە ھەم ئاوى تىدا دەست دەكەوئ و ھەم دەستى سىخوڤەكانى فیرەونى پىناگات. من پىشەوای ئەم خىلەم و حەوت كچ و كوپىك ھەيە، كوپەكەم ناوى "ھباب"ە، پياويكە كە شارەزايىەكى تەواوى لەبوارى گياناسىدا ھەيە، بەلام لەبەرئەوۋى جەستەيەكى لاوازی ھەيە بەكەلكى سەرکردايەتى و پىشەوایى نايەت، كۆپىكى ترم نىە تا بىكەم بەجىنشىنى خۆم. ھەرۋەھا سەرەپراى ئەوۋى خىزانىكى قورسەم لەئەستۆدایە، بەلام ژيانم دابىن كراو، لەم ناوچەيەدا كاھىنى كەرن كارىكى زۆر ئاسانە.

موسا وتى: من ناتوانم بەپىچەوانەى بىروباوڤرم بژىم و ببمە كاھىن. كاھىن وتى: ئىستا كەناتەوئ ببىتە كاھىن، كەواتە بەچ شىوہەك دەتەوئ بژىوى ژيانم دابىن بكەيت؟

موسا وتى: من زىڤرم ھەيە و دەتوانم مەپرى پى بکرم و شوانى بکەم. چژو وتى: سەرەپراى ئەوۋى ناتەوئ ببىتە كاھىن، من پى لەمانەوئ ناگرم، بەلام چى لەژن و مندالەكانت دەكەيت؟ موسا وتى: من ژن و مندالم نىە.

چژو لىي پرسى: ئايا ژن و مندالەكانت مردون؟ موسا وتى: ھىشتا ژيانى ھاوسەريەتيم پىك نەھىناو! كاھىن بەسەر سوڤمانەوۋە لىي پرسى: بگرە ھەژارتىن كەسى ئەم ئاوايىە ژن و مندالىان ھەيە، تۆ بەچ شىوہەك لەكۆشكى فەرمانڤەوايىدا ژياوئ و ژيانى ھاوسەريت پىك نەھىناو، بىستومە ھەر لەسەردەمى مندالىدا ھاوسەرىكتان بۆ دەستنىشان دەكەن.

موسا وتى: بەلەم خۇم نەمويست ژيانى ھاسەرى پىك بەينىم.
لەم كاتەدا نون وتى: لەو پۇژەۋەي بۇم بەكۆيلە ئەم خارەنەم لەھىچ ژنىك نزيك
نەبوۋەتەرە!

كاھىن تەماشايەكى موسا كرد و وتى: ئەگەر كەموكورتىەكم لەتۇدا بېينىايە
دەموت نەخۇشى، بەلەم پرسىيارىك ئايا ئارەزوى ژن لەتۇدا بەدى دەكرىت؟
موسا وتى: بەلى، بەتايىبەت لەو كاتەۋەي ھاتقە ئەم ئاۋايىيەرە دەمەۋىت لەگەل
ژنىكدا تىنكەل بىم.

چژو وتى: لەگەل كام ژن؟
موسا وتى: لەگەل "سفورە" ى كچت!
چژو وتى: پىرۇژت بىت، ئەگەر تۇ ھەزت لە "سفورە" ى كچم كردوۋە ئەوا من ھىچ
قسەيەكم نىە بىكەم، ھەركاتىك خۇت بتەۋىت دەتۋانى ژيانى ھاسەرى لەگەلدا پىك
بەينىت، بەلەم ھىوادارم لەم ئاۋايىيەماندا بىمىنىتەرە.

موسا وتى: دىلنىابە لەۋەي لىرە دەمىنمەرە.
كاھىن وتى: پانە مەرى كچەكەشم پى دەبەخشم.
موسا وتى: پىۋىستىم بەرپانە مەرەكەي تۇ نىە، بەرپادەي پىۋىستىم زىپرەم ھەيە كە
چەند ئەۋەندەي مەرەكانى تۇي پى بىكەم.

كاھىن لىنى پرسى: ناوت چىيە؟
موسا وتى: ناوم "موسا" يە.
كاھىنىش لەدەۋايەرە چەند جارىك ناۋەكەي لەبەرخۇيەرە دوبرارە كردەرە و لىنى
پرسى: ناۋىكى تىرت نىە؟

موسا وتى: تەنھا يەك ناوم ھەيە ئەۋىش "موسا" يە.
لەھەمان ئەو كاتەدا كچەكانى كاھىن ماست و شىر و نانپان ھىنا و ھەمويان
لەسەر سفىرەي نان خواردن دانىشتن و "ھباب" ى كوپى كاھىن لەوكاتەدا گەرايەرە بۇ
مال.

كاھىن بەكۆرەكەي وت: "ھىباب" لەم ساتە بەدواوھ كۆپىكى تازەم بۇ پەيدا بوو و ناوى "موسا" يە. دەيەويىت بېيتە ھاوسەرى "سفورە"، سىبەي بۇ ئەم مەراسىمە چەند مەپىك سەر بېرە.

موسا وتى: ئەو كارە مەكە، خۆم مەپ بۇ ميوانداری و ئاھەنگى دەستگىران دارى دەكېم، تەنھا ئەركى سەربېرىنى ئەو مەپانە لەئەستۆ بگرن، ھەروەھا مەپەكانىش لەخودى "چىژو" دەكېم! كاھىنىش بەم پىشنىارە پازى بوو و سىبە ئەو پۆژە موسا مەپەكانى كېرى و "ھىباب" سەرى بېرىن بۇئەوھى خەلكى ئاوايى بەشدارى لەم ئاھەنگەدا بگەن.

موسا و ژيانىكى نوئ

موسا زۇر لەمالى "چژو" دا نەمايەو، چۈنكى دواى پىكەيىنانى ژيانى ھاسىرىيەتى لەگەل "سفىورە" دا بېرىارى دا مالىك بۇ خۇى دروست بىكات. لەو ناوچەيەدا كە لەدوايىدا موسا زانى ناوى "مىريان" ە مالىكى زۇرى تىدا بوو، بەلام ژيان لەمالىكى ئاوا بچوك كە "موسا" ھىشتا پىيى پانەھاتبوو و بەوشىوئەيەش بەلايەو ئاسان نەبوو. بۇيە موسا دەستى بەدروستكردى خانووكەى كرد و "نون" ى نۆكەرىشى پاسپارد ئەويش مالىك بۇ خۇيى دروست بىكات.

نون لىنى پرسى: بۇچى مالىك بۇ خۇم دروست بىكەم؟

موسا وتى: تۇش وەك من دەيىت ژيانى ھاسىرى پىك بەيىنىت، دواى ژن ھىنانىش پىويستت بەمال دەيىت، لەبەرئەو پىشووخت مالەكەت نامادە بىكە. دواى ئەو پىيى وت: ھەز دەكەيت ژيانى ھاسىرى لەگەل كچە گەورەكەى "چژو" دا پىك بەيىنىت؟ ئەو لە "سفىورە" بچوكترە و لەخوشكەكانى تىرىشى گەورەتر.

نون وتى: ناوئىم پىشنىارىكى ئاوا بىكەم.

موسا وتى: بۇچى؟

نون وتى: لەبەرئەوئەى كچە گەورەى "چژو" ھاسىرى تۇيە و تۇزاواى "چژو" ىت، بۇيە من لەئاستىكىدا نىم كە لەگەل تۇدا بىمە "ئاوئەل زاوا".

موسا وتى: چەندجارىك ئەوئەم بۇ دوپاتكرديتەو كە من و تۇ براين. چىتر لەم ساتە بەدەواوۋە داستانى خاونددار و نۆكەركەى فەرامۇش بىكە. خۇم پىشنىارى ئەوئەم لىكردى، لەبەرئەوئە سەرەتا دەيىت مالەكەت دروست بىكەيت دواى ئەوئەم بىر

لهژنهینانیشت بکهرهوه. خه لکی "میریان" نه وپری دلسوزیان بۆ "موسا" دهرده بپری، به لām که میك دوره پهریزیان لی ده کرد، چونکه نه یانده توانی خو یان له گهل نه ودا به یه کسان ته ماشا بکهن بویه ههستیان به که مایه تی خو یان ده کرد، له بهر نه وهی نه وان "موسا" یان له خو یان به داناتر و تواناتر ده زانی. "نون" یش باسی "موسا" ی بۆ خه لکی "میریان" کرد بوو. موسا به یه کیك له شازاده نایاساییه کانی باره گای فیرعه ون له قه لām ده درا. "هباب" ی ژن برای "موسا" زیاتر له گهل موسادا دهر وشت بۆ ناو بیابان و پیکه وه گفتوگو یان له باره ی سه وزایی و گیاکان ده کرد، "موسا" ش بوبه شوان و مپری ده چراند ۳۶. پۆژیکیان ههستی به وه کرد که گوئی له دهنگیک بووه.

بویه به "هباب" ی ژن برای وت: ئایا تۆ گویت له و دهنگه بوو؟
 "هباب" گوئی گرت و وتی: نه خیر هیچ دهنگیکم بهرگوئی نه که وتوو، مه گهر تۆ هیچ دهنگیکت بهرگوئی که وتوو؟

موسا وتی: ئەم دره خته ده لیت من "یهود" م و دروستکهری تۆم!
 "هباب" وتی: له وانه یه باری ته ندروستیت باش نه بیت و توشی خه یالپلاوی بوبیتیت. رۆژیک هه مان پرسیار ی له "سفوره" ی هاوسهری کرد. "سفوره" ش که له "هباب" ی برای بیستبوو موسا له بیاباندا گوئی له دهنگیک بووه، به بیستنی نه و پرسیاره پۆچوو نه و هزری خو یه وه و بیر ی لیکرده وه، به لām زۆر سه ری له م پرسیاره سوپ نه ما، چونکه له و سه رده مه دا خه لکی باومپریکی له راده به دهریان به جادو و جادوگهری هه بوو و زمانی دره خت و کیو و ته پۆلکه کانیان به لاوه سه یر نه بوو. دانیش توانی "میریان" به بیستنی نه وه ی کیو و دره خته کان له گهل "موسا" دا ده وین به هیچ شیوه یه که به لایانه وه سه یر نه بوو. پۆژیکیان دوا ی تیپه راندنی سی شهو و پۆژ له بیاباندا موسا گه رایه وه بۆ مال.

³⁶ چرا: وشه یه کی پاراوی کوردیه که به واتای له وهراندن دیت، کاتیک بز و مپرم به بیت بۆ له وهراندن هه ندیکات به م کاره ده ورتیت "چراندن" به واتا له وهراندن یان کاتیک کاره بزنیکی تازه فیری گیا خواردن ده بیت ده لین- ئەم کاره چرا بووه- به واتا فیری گیا خواردن و له وهراندن بووه، سه رمه رای نه وه ی ئیمه بۆ ئەم حالته زاراوه ی له وهراندن هه یه ، به لām "چرا یان چراندن یان ده چرین" زمانیکی په چته و پاراوی کوردیه و ده بیت له فووتان بیپاریژین و وه مراد یفی هه ر زمانیکی تری ئەم جیهانه به کاری به یین... و مرگێر

سەفۇر پىنى وت: بەدئىيائىيەۋە زۆر بىرسى و ماندوئىت، خواردنت بۇ بەئىنم.
موسا وتى: نەبىرسىمە و نەماندوم. ئەمۇ بىستىم لەبىيىباندا درەختەكان دەيانوت:
تۆ خوشك و براكانى خۆت كە لەمىسردا مردون فەرامۇش كىردوۋە. دەبىئىت كارىك
بىكەم.

سەفۇرە وتى: مەنىش پىشتوانىت دەكەم.
موسا وتى: لەئىستادا نازانم كەى بېرىرى ئەۋە بەدەم بېرۇم بۇ مىسر.
دوای چەند پۇژىك "سەفۇرە" كوپكى بۇ موسا دەبىئىت و بەپىنى ئەۋ دەنگەى
بىستىبوى ناۋى "يەھود"ى لىئا، كوپى دوۋەمىشى ناۋى "گىرشوم"ى لىئا، -
گىرشوم- واتاى كەسىك دەگەيەنئىت كە دەبىئىت لەۋلاتى بىگانە بگەپىتەۋە بۇ
نىشتەمانى خۇى.

پۇژىكىيان موسا لەبىيىبان گەپرايەۋە و پىرىكى كوپىرى لەمالەكەى خۇيدا بىنى.
سەفۇرە وتى: ئەم پىرەمىردە بىستىۋىەتى كە يەكىك لە نەژادەكانى ئىسرائىل لەم
ئاۋايىيەدا نىشتەجىيە، سەردانى كىردوئىت بۇئەۋەى ھاۋكارى بىكەيت.
موسا لىنى پىرسى: ئەى پىياۋ، تۆ لەكۆيلەكانى ۋلاتى "كوش"ىت؟
پىرەمىرد وتى: ئايا تۆ "موسا" نىت؟
موسا وتى: بەلى مەن موسام.

پىرەمىرد وتى: مەن كوپىرم و بىستىم كە تۆ لە "مىريان" نىشتەجىيەت، ھاتوم بۇ ۋلات
بۇئەۋەى ھاۋكارىم بىكەيت بۇئەۋەى خۇم بگەيەنمە شارى "ئالاس".
موسا وتى: تۆ كە كۆيلە بوئىت بەچ شىۋەيەك ئازاد كراۋىت.
پىرەمىرد وتى: ئەۋان كۆيلەيەكى كوپىريان ناۋىت، "فەرەۋن" ىش ئەگەر نازانىت
فەرەۋن نىيە.

موسا وتى: بەچ شىۋەيەك فەرەۋن نىيە؟
پىرەمىرد وتى: توشى نەخۇشى تىراۋى "جىدام" ³⁷ بوۋە، ئەمە جۇرىك نەخۇشىيە
كە گۆشتى جەستەى مۇۋە دەگەنئىت و خۇى دەخۋاتەۋە و چارەسەرىشى نىيە.

³⁷جىدام: خۇرە يان "دەۋ الاسد"ى پى دەۋىت. بەكتىيە نەخۇشى-خۇرە يان تىراۋى- زۆر لەبەكتىيە
نەخۇشى "سىل" دەچىت و لەسالى ۱۸۷۰ لەلايەن "ھاسن" دۇزراۋەتەرە و لەئاسىيا و ئەفرىقا و ھەندىك شۇنى

موسا وتى: بەۋ شىۋەى تۇ باسى دەكەيت لەۋانەيە پزىشكەكانى مىسر پىيان راگەياندىيىت ئەم نەخۇشيەت ھىچ چارەسەرىكى نىيە.

پىرەمىرد وتى: بەلىۋايان پىۋتوۋە، تەنھا پىگەچارەى ئەم نەخۇشيە خويىنى مندالە تازە لەدايك بوۋەكانە كە ھەموو پۇژىك دوو مندالى بۇ دەكەن بەقوربانى نەخۇشيەكەى و خويىنى ئەو مندالانە بەسەر جەستەى فىرەندا دەمالن. ترس ھەموو دايك و باۋكىكى گرتۋەتەۋە چۈنكە كاربەدەستانى فىرەون لەھەموو شوينىك بەدۋاى مندالدا دەگەپىن. تاكە پىگايەك كە پىۋ لەم كارە بگرىت بەرتىل دانە بەكاربەدەستانى فىرەون تا ئەۋكاتەى تەمەنى مندالەكانيان دەگاتە دوو سالى دۋاى ئەۋەى ھەپەشەى مەركيان لەكۆل دەپىتەۋە. سەير لەۋەدايە ئەم مندالانە بەئەنقەسەت لەۋلاتى "كوش" لەدايك و باۋكيان زەۋت دەكەن، ھەر لەبەرئەۋەش بەم تازەيىانە ھىچ كەسىك لە "كوش" دا ژيانى ھاۋسەرى پىك ناھىيىت بۇئەۋەى منداليان نەپىت و لەلايەن كاربەدەستانى فىرەونەۋە بفرىنرىن و بىكەنە قوربانى خودى فىرەون. ۋەچەى ئىسرائىل ۋەدە ۋەدە خەرىكە بەتەۋاى بنەپ دەپىت.

پىۋاى نابىنا وتى: تۇ كە "موسا" يىت و بەھەموو توانايەكت بەرگرى لەۋانەژادىەكانت دەكەيت، دەپىت كارىك بەكەيت.

موسا وتى: تۇ لەكۆيۋە دەزانىت كە من نامادەكارى و قوربانىەكى ئاۋام تىدا بەدى دەكرىت.

پىرەمىردى كۆپ وتى: ئەۋ پۇژەى لەكارگاكەى "نف" تەلارسازدا ئەۋ پاسەۋانەى پىۋاىكى ئىسرائىلى كۈشەت و تۇش بەمشتىك لەناۋت برد لەۋى بوم، ئەۋ سەردەمانە ھىشتا كۆپ نەبۋبوم، دۋاى ئەۋەش پىۋاىكى جادۋگەر ھات بۇ پايتەخت و وتى، تۋى لە فلان بىاباندا بىنيۋە، بەلام ھىچ كەسىك باۋەپى پىۋ نەكرد، ھەر بەۋشىۋەيە بەبەردەۋامى بەدۋاى تۇدا دەگەپىن.

ئەۋروپا و ئەمىرىكا بىلۋوبۋە و دەكرىت بەدۋ بەشەۋ: يەككىيان ھىماكانى برىتيە لە ھەلئاسان و دومەلىك بەرەنگى "مس" لەسەر پىستى مۇۋلە دەرەكەۋىت كە ۋەدە ۋەدە ھەمان ئەۋ دومەلە دەپىتە كىم و برىن. بەشى دوۋەى ئەم نەخۇشيە برىتيە لە پەلەى سىپى و بىھەستى ھەندىك لەئەندامەكانى جەستە بۇ نەۋنە لوت و دەست و پىۋ كە جۋانىەكەيان تىك دەدات و دۋاجارىش لەناۋى دەبات. سۈپى شارۋەى زۇر درىۋخايەنە لەۋانەيە دە يان يانزە سالن بىخايەنىت... سەرچاۋە "فەرەنگى عمىد"... ۋەركىز.

موسا وتى: تۆرپاستە دەكەيت ئەو كاتە بوو كە من و "نون" لەپايتەخت ھەلھاتىن.
پىياۋى كۆيۈر وتى: ناۋى "نون" يىشم بەلاۋە نامۇنىيە، لەوانىيە ماۋەيەك لەۋەۋپىش
ئەم ناۋەم بەرگۈي كەۋتوۋە، ئايا ئەو "نون" ە نۆكەرى تۆيە.

موسا وتى: بىرامە.

پىرەمىرد وتى: ئىستى "نون" لەكۆيىيە؟

موسا وتى: لەم ئاۋايىيەدا دەژىت.

پىرەمىرد وتى: ئىستى تاش كە دۇنيا بوم لەۋەي تۆ "موسا" يىت، ئەۋەت پى
رادەگەيەنم كە نەۋىت بۆ پايتەختى مىسر چونكە لەھەموو شوۋىنىك بەدۋاتدا
دەگەرېن، ئىستى دەبىت بېرۇم بۆ "ئالاس" و تۆ دەبىت ھاۋكارىم بىكەيت.

موسا وتى: تۆ بەكۆيۈرى ناتۋانىت بېرۇت بۆ "ئالاس". دەبىت گەشتىيارىك ھەبىت
بېرات بۆ "ئالاس" بۆنەۋەي بتۋانم تۆ پى پاسبىرم لەگەل خۇيدا بىبات بۆ ئەۋى.
پىرەمىرد پىشنىياري "موسا" ى لا پەسەند بوو.

موسا دۋاي ئەۋەي ئاگادارى چۇنايەتى بارودۇخى فىرەۋن و بىبەزەيىيەكانى بوو
چىتر ئۆقرەي لى بېرا و پىگاي كىۋى "سىنا" ى گرتەبەر بۆنەۋەي بەشكەم دۋبارى ئەو
دەنگە بىيىستىتەۋە.

موسا ھەستى بەلەزىنىك كىرد و بىيىستى دەنگىك پىنى وت: من خۇدای باۋاپىرائى
تۆم. من خۇدای "ئىبراھىم و ئىسحاق و يەعقوب" م

موسا سەرى بەجلەكانى بەرى داپۇشى و دۋبارە بىيىستى ھەمان ئەو دەنگە پىنى
وت: ئاگادارى بارودۇخى نەۋە و خىلى "ئىبراھىم" م و بېرىرم داۋە پىزگارىيان بىكەم،
تۆ بېرۇ بۆ مىسر و ئەۋەي "ئىبراھىم" لەمىسر دەرىكە!

دۋبارە ھەمان دەنگ ھاۋارى كىرد: نەكەي لەفەرەۋن بىرسىت.

موسا وتى: بىيىستۈمە كە ئەگەرى ئەۋە ھەيە مەۋە لەكىۋدا دۋچارى خەيالىپلۋى
بىيىت، بۆيە لەخۇم دەپرىسم ئايا منىش دۋچارى ھەمان خەيالىپلۋى بوم؟
ھەمان ئەو دەنگە پىنى وت: چىت بەدەستەۋەيە؟

موسا وتى: گۆچاننىڭ.

ھەمان ئەو دەنگە پىتى وت: گۆچانەكە فرى بدەرە سەر زەوى!
 "موسا"ش گۆچانەكە فرىدايە سەر زەوى، يەكسەر دواى فرىدان گۆچانەكە
 گۆرا بە ماريكى زۆر مەن، كە خودى "موسا"ش لەترساندا لىنى ھەلھات،
 ھەمان دەنگ فرمانى پىندا: كلكى مارەكە بگرە و بەرزى بگرەو، "موسا"ش
 ھەمان كارى ئەنجام دا، و مارەكە دوبارە بويەو بە گۆچان.

ھەمان ئەو دەنگە نامۇيە وتى: بەخەلكى ئيسرائىل بلى ھاتويىت بۇئەوھى ئەوان
 لەم نەھامەتيە پزگار بكهيت. ئەگەر باوھريان پى نەكردى، لەبەرچاوياندا دوربارە
 گۆچانەكە دەستت بگۆرە بەمار بۇئەوھى بزائن كە گالتەيان لەگەلدا ناكەيت.

كاتىك موسا گەرايەو بۆ "مىريان" شەو لەنيوھش تىپەرپىبوو، بەلام خەوى لى
 نەدەكەوت تا ئەو كاتەى "نون" سەرلەبەيانىەكەى خوى كرد بەژورەكەيدا.

نون پىتى وت: گەرەم...

موسا قسەى پى بېرى وتى: ئەو چەندجاريكە پىت دەلىم پىم مەلى گەرەم،
 بەلكو پىم بلى براكەم!

نون وتى: براكەم بۆچى وا پەنگ لەپوتدا نەماو؟ بەدلىنبايەو شتىكت بەسەردا
 ھاتوو.

موسا وتى: دەبىت بېرۆم بۆ مىسر.

نون وتى: بۆچى دەپۆيت بۆ مىسر؟

موسا وتى: چونكە خوداى "ئىبراھىم و يەعقوب" فرمانى پىداوم ھەر ئىستا
 پىگاي مىسر بگرەمەبەر.

لەمكاتەدا "سفورە" ى ھاوسەرى موسا خوى كرد بەژوردا و پرسیارى لىكرد چى
 پويداو.

"موسا"ش وتى: ئەمېرۆ دەپۆم بۆ مىسر.

سفورە وتى: بۆچى دەپۆيت بۆ مىسر؟

موسا وتى: چۈنكى خۇدا فەرمانى پىداوم بېرۇم بۇ ئەوى، ھەر لەبەرنەۋەش
دەپۇم.

سفورە وتى: كەۋاتە منىش لەگەل تۆ دىم.

موسا لىنى پرسى: كى سەرپەرشتى مندالەكان بىكات؟

سفورە وتى: مندالەكانىش لەگەل خۇمدا دەھىنم.

نون وتى: منىش دىم و ژن و مندالەكانىشم لەگەل خۇمدا دەھىنم.

فیرعهون له ترۆپکی خوئخواریدا

موسا و نون دواى به جیهیشتنى ئاواى "میریان" گهشتنه "کوش" و دواى ئهوه یه کسهر دهستیان به گهران به دواى پیاوهکانى فیرعهوندا کرد بۆئهووى بزانن ئایا لهوین یان نه. بۆیان دهركهوت كه پیاوهکانى فیرعهون له "کوش" دا نین. موسا و نون خوئیان گهیانده لای خێلى "لاوى" و داوايان لیکردن به بیر و لاویانهوه کۆبهنهوه.

دواى ئهوهى کۆ بونهوه نون وتی: ئیمه له "میریان" بوین و موسا لهو ئاوایهدا ژيانیکى ئاسودهى ههبوو، بهلام له پیناوا پزگارکردنى ئیوهدا ژيانى خوئى خستوهته ههپهشهوه.

دواى ئهوه موسا وتی: کاتیک لهکیوى "سینا" بوم گویم لهدهنگیک بوو كه پیتی دهوتم دهبیئت بيم بۆ ئیره و خێلى ئیسرائیل لهبهندایهتى پزگار بکه.

یهکیك لهپیش سپیهکان وتی: دواى بیستنى دهنگى خودا، چ وهلامیکت دایهوه؟ موسا وتی: بهخودام وت، پادشای میسر بههیزه و من لاواز و بى هیزى سهربازیم. ئهوه ئهم بانگهشهیهى منى پهسهند نهکرد و وتی: بگره هیچ كهسیكى تریش ئهوه پهسهند ناکات، بهلام دهبیئت بهشیوهیهك لهشیوهکان بۆیان بهسهمینى كه لهلایهن خوداوه هاتویت. ئیستاش ئهگهر باوهپرم پیناکهن کاریك دهکهم باوهپرم پى بکه!

دواى ئهوه گۆچانهکەى دهستى فری دایه سهرزوى و گۆپا بهماریکى مهزن كه بووه هۆى ئهوهى ههمویان وشك ببن و لهترساندا بهلرزن، دواى ئهوه کلکى مارهکەى گرت و بهرزى کردوه و دوباره بویهوه بهگۆچانهکەى دهستى.

پیش سپیهکان وتیان: زۆرباشه ئیشتا به تهواوی باوه پمان پیهینایت، ئیستا تو دهتوئیت چ کاریکت بو نه انجام بدهین.

موسا وتی: دهست له خودا ساختهکانی هه لگرن.

له نیو پیاوه پیرهکاندا پیاویک که ناوی "کوراه" بوو سه پینچی نهو فرمانه ی کرد و وتی: نه گهر موسا بانگه شه ی نهو دهکات به هه لدانی گۆچانیک و گۆپینی بو ماریک له لایه ن خوداو هاتوو، که واته جادوگهرانی باره گای فیرعه ونیش که شاره زای سه دان جادوی ئاله م شیوه یه ن، بگره مردوو مۆمیا کراوه کانیش ده هیئنه قسه، یان مس ده گۆپن بو ئالتون یان له نیو ئاودا ئاگر دهرده هیئن، نه ی ده بیئت چی به وان بلیئن. کاری موسا له چار کاری نه م جوړه جادوگهرانه دا که مترین به های هه یه، نه وان ماره که ی نهو له کلکه وه قوت ده دن. تو نه ی موسا به م کاره ته وه ناتوانی خیلئ ئیمه له شه ری فیرعه ون پزگار بکه یه ت. بارودوخ زور له وه خراپتره که بیرت لیکردوو ته وه.

موسا وتی: من سورم له نه ندامدای کاره که م و دهرۆم بو باره گای فیرعه ون.

کوراه وتی: دهتوئیت چی به فیرعه ون بلیئت؟

موسا وه لامی دایه وه: بریاری خودای "یه عقوب و ئیبراهیم" پی پاده گه یه نم.

کوراه وتی: تو به م بریاره ت بریاری مهرگی هه موومان دهرده که یه ت.

موسا وتی: خودای یه عقوب له گه ل ئیمه دایه، بۆیه نه و ناتوانیئت به هیچ شیوه یه ک له ناومان ببات.

کوراه وتی: نه گهر تو نه وه نده دلنیایه ت که خودای "یه عقوب" پشت و په نای

تۆیه، بۆچی دهتوئیت ئیمه ببه یه ت بو میسر و له وی به کوشتمان بده یه ت؟

نه وانی لایه نگری بۆچونی "کوراه" یان کرد و وتیان: ئیوه هه ردوکتان به رۆن، نه گهر فیرعه ون فرمان کوشتن دهریکات، ته نها دوو که س به کوشت ده درین، نه ک ته وای خیلئ "لاوی".

موسا وتی: زۆرباشه من و نون دهرۆین، دوا ی نه وه ی هه ردوکیان خو یان کرد به نیو پایته ختی میسر دا و پاسته وخو پینگای کۆشکی فرمانه واییان گرت به م.

فیرعهونیان ئاگادار کردهوه که دوو کهس بهنوینه رایه تی خیلّی ئیسرائیل داوای چاوپیکه و تنی لی دهکهن.

فیرعهون وتی: کۆیلهن.

دوای پرسیاره کهی بستی وتیان: وا دهرده که ویت له کۆیله کا بن.

دوای شهوه موسا و "نون" یان برده لای فیرعهون. موسا و نون که بهژن و بالایه کی نامۆیان له خو گرتبوو بۆیه نهیناسینهوه، پۆشتنه بهردهمی و سهری پیزیان بۆ دانهواند.

فیرعهون ئاماژه به "موسا" دا و وتی: چیتا دهویت؟

موسا وتی: ئیمه وهک نوینهری خیلّی ئیسرائیل هاتوین بۆ لات بۆشهوهی لهوه ئاگادارت بکهینهوه که بی بنه ما و بی هیچ بهلگهیهک بهپیی یاسا ئیمهتان کردووته کۆیله ئهم ولاته.

فیرعهون وتی: ئیوه بههلهدا چون، خیلّی "کوش" بهدیلی گیراون و بهپیی یاسای دیلی جهنگ وهک کۆیلهیهک مامهلهیان لهگهڵدا دهکړیت.

نون وتی: ئهه فیرعهون، ئیمه له خیلّیکین که یهکیک له بابا و پیرانمان بهناوی "یوسف" نهتهوهی میسری لهبرسیهتی پزگار کرد. ئهگهر ئهه نهبوایه که گهنمی بۆ کوکردنهوه، ئیستا میسر لهبرساندا مردبوون. ئیمه لهجهنگدا بهدیلی نهگیراوين، بهلکو شهوه ئیوه بون لهناکاو هیرشتان کرده سهر ولاتی "کوش". یاساکانی میسر هیچ کهسیک بهکۆیله لهقهلهم نادات، جگه لهو کهسهی که لهجهنگدا بهدیلی دهگیریت، یان دهست لهئایینی "ئامون" ههنگریت. شهوه میسریهکانن که "ئامون" پهستن، بهلام ئیمه "ئامون" پهست نین.

فیرعهون بهبیستنی گوتهکانی "نون" ههلهچو و وتی: ئهگهر خیلّی "کوش" ئامون ناپهستن، کهواتی چی دهپهستن؟

دهستی بۆ موسا درێژ کرد و "موسا" ش وتی: خودای یههودا قسهی لهگهڵدا کردم.

فیرعهون وتی: لهکوی؟ لهچ کاتیگدا، بهچ زمانیک، هیچ کهسیک گهواهیت بۆ دهوات؟

موسا وتى: ئەو پىنى وتم بىم بۇ لات و پىت بلىم كۆيلەكان ئازاد بىكەيت.
 فيرعەون وتى: تۆ لەلايەن منەوہ بېرۇ و بەخوداى يەھود بلى فيرعەون كۆيلەكانى
 ئيسرائىل ئازاد ناكات. دواى ئەوہ يەكسەر فەرمانى دا لەو پۇژە بەدواوہ كارى
 كۆيلە ئيسرائىليەكان زياتر و قورستر بىكات. ھەرۈھا ئاگاداربىن نەھىلن بەھۇى
 كارى تاقەتپريانەوہ ھەولنى ھەلھاتن بدەن. دواى ئەوہ فەرمانى ئەوہشى دەرکرد،
 ئەو بېرە پياوہى كە لەكارگاى بەردتاشىندا كاردەكەن "ھىرەق" يان لى بېبەستن و
 زەويان پى بىكىلن، بۇئەوہى بەتەواوى شەكەت بىن. بىگرە فەرمانى ئەوہشى دەرکرد
 ژن و مندالەكانى "كوش" كە تا ئەو پۇژە ھىچ كارىكيان پى نەدەكردن بىنگارى
 بەوانىش بىكەن. بارودۇخى كۆيلەكان لەجاران خراپتر بوو، كۆيلەكان بەجەستەى
 نيوہ پوتيانەوہ لەبەيانىەوہ تا ئىوارە سەختترىن كاريان ئەنجام دەدا، ھەندىك لەو
 كۆيلانەشيان بە "ھىرەق" ەوہ دەبەستەوہ بۇئەوہى زەويان پى بىكىلن، كاتىكىش
 لەپراكىشانى "ھىرەق" دا خاۋ دەبون دەستيان دەرکرد بەلئىدانىان بۇئەوہى و ايان
 لىبىكەن خىراتر "ھىرەق" كە بەدواى خوياندا پراكىشن تا ئەو كاتەى گيانىان
 لەدەست دەدا. كاتىكىش ئەو كەسە گيانى لەدەست دەدا يەكىكى تريان دەخستە
 جىگەكەى و مندال و ژنەكانى خىلى "كوش" يشيان لەكىلگەكاندا دەخستە ژىر
 فشارى كاركردنەوہ. بارودۇخى مندال و ژنەكان لەجاران خراپتر بوو، چونكە
 چاودىرەكان لەكاتى خۇرئاۋابوندا بەھۇى ئەوہى كەسە پىر و مندال و ژنەكان
 كارىكى كەمىان ئەنجام داوہ، دەيانخستە ژىر بارى ئەشكەنجەوہ.

دواى ئەوہ سى لەكەسە بەتەمەنەكان بېرياريان دا بۇگوزارش و سكالاكردن بېرۇن
 بۇ كۆشكى فەرمانپروايى فيرعەون، "راتامش و گورە و ئابى رام" پىنگاى گۆشكىيان
 گرتەبەر و سكالائى خويان گەياندە لاي فيرعەون و پىنيان وت: ژن و مندالەكانمان
 لەو پۇژەوہى بۇ كۆكردنەوہى "كا" دەرپۇنە كىلگەكانەوہ، چىتر فرىاي كاروبارى
 ژيانى تايىبەتى خويان و مندالەكانىان ناكەون. ھەموو پۇژىك لەسپىندەى
 بەرەبەيانەوہ دەرپۇن و كاتىك ئاسمان تاريك دادىت دەگەپىنەوہ بۇ مال، ھەرئەوہى
 ھاتنەوہ بۇ مال لەماندوئەيتياندا خويان لى دەكەوئت.

فیرعون وتی: من بەئەنقەست ئەو فەرمانەم دەرکردوو، بۆئەوێ خێلە کەتان ماوەیان نەبێت لەچوار دەوری یەکتە کۆ ببنەو، ھەرودھا پێم وتن ھەر بیانویەك بەیننەو ئیو بەقامچی لییان بدەن، خۆم بە پاسەوانەکانم وتوو بەزەبیان پێتاندا نەیتەو.

ھەرسێ بەتەمەنە کە بەنا ئومیدی لەبارەگای فیرعون پۆشتنە دەرەو، لەوکاتەدا چاویان کەوت بە "موسا و نون" و گلەبیان لەموسا کرد کە تۆ پۆشتی بۆ لای فیرعون بۆئەوێ پەيامی "یەعقوب" ی پێ پراگەینیت بۆئەوێ ئەم خێلە لەکۆیلا یەتی پزگار بکەیت، بەلام دەبینی کە پزگاریان نەبوو، بگرە بەو ھۆیەو ئیستا بێگاری بەمنداڵ و ژنەکانیشمان دەکەن. "ھیرەق" یش دەبەستن لەھەندیك لەکوپە لاوەکانمان و زەویان پێ دەکێلن، بارودۆخ زۆر لەجاران خراپتر بوو. "نون" بەرگە ییستی سەرزەنشتی ئەو کەسە بەتەمەنە نەگرت، بۆیە ویستی دەمەقەریان لەگەڵدا بکات.

بەلام موسا وتی: بێدەنگ بە، دواي ئەو بە "نون" ی وت، ئەوان راست دەکەن. پۆژی دواي موسا و نون بۆ جاری دوو چاویان بەو سێ پیاو بەتەمەنە ئیسرائیلیە کەوتەو...

موسا لێی پرسین: ئایا باوەر بەو ناکەن کە خودا منی بۆ تۆقاندنی فیرعون ناردوو.

ئەو سێ بەتەمەنە زۆر بەتوندی بەموسایان وت: ئێمە باوەرمان بەبشتی وانیە. موسا وتی: ئەگەر خودا نەویستایە بێم بۆ میسر ئەو توانایە پێ نەدەبەخشیم.

ئەوان وتیان: ئادەي چ توانایەکت ھەیە پێیان نیشان بدە، دەتەوێت بارەگا بەم مارەت بترسینی؟ بەیەکەمین ھەنگاوت ئێمەي چارەپەشتەر کرد، ئەگەر جاریکی تر سەردانی فیرعون بکەیت، ئەمجارەیان فیرعون فەرمانی کوشتنمان بۆ دەردەکات. بەلام فیرعون ئامادە نەبوو بۆ جاری دوو چاوی بە "موسا" بکەوێت و بەپاسەوانەکانی وت پێی پێنەدەن بێتە ژورەو.

بەلّام موسا وتى: دەمەۋىت شتېك پىشانى فيرعون بىدەم. ئەو پەيامەيان بەگۈي فيرعوندا چىپاند، ئەۋىش فەرمانى دا پىي بىدەن بىتە ژورەۋە.
دوای ئەۋە بە "موسا" ى وت: چ شتېكت پىيە تا بۇ منى بىسەلمىنى، تۆ لەلایەن خودای "يەھود" ەۋە پەيامت بۇ ھىناۋم، ئادەى پىم پىشانى بىدە.
موسا لەۋكاتەدا گۇچانەكەى فېرېدايە سەرزەۋى بو بەمارىكى مەزن، بەلّام فيرعون لەباتى ئەۋەى بترسىت دەستى كرد بەپىكەنن و وتى: ئەۋە ھەمان ئەۋ بانگەشەيەى تۆ بوو كە دەتويست بۇمنى بىسەلمىنى؟
موسا وتى: بەلى!

لەۋكاتەدا فيرعون فەرمانى دا بەجادوگەرەكانى خۇى مارەكەى "موسا" قوت بىدەن، جادوگەرەكانىش دەيان ماريان لەھەموو گۇشە و كەنارىكى ئەۋ كۇشكەۋە نارد تا مارەكەى موسا بخۇن، بەلّام مارەكەى موسا ھەمويانى خوارد.
فيرعون وتى: ئىستتا بۇم دەرەكەوت كە تۆ جادوگەرىكى زۆر لىھاتوئىت و لەھەموو جادوگەرەكانى تىرىش شارەزاترى، ئايا ئامادەيت لەكۇشكەكەى مندا داتەزىنم و بەم تەپەستىانەت كاتى خۇشم بۇ فەرھەم بەكەيت؟
لەمكاتەدا سەرۋكى كاھىنەكان خۇى كرد بەژوردا و وتى: بەچ شىۋەيەك ئەم پىاۋە لەبەردەم فيرعوندا باسى خودای "ئاتون" دەكات و خودای "ئامون" ىش رەت دەكاتەۋە؟

فيرعون وتى: ئەم پىاۋە باسى خودای "ئاتون" ى نەكردوۋە، بەلكو باسى خودای "يەھود" ى كردوۋە.

كاھىن وتى: نەۋەك خودای "ئاتون" ى گۇپرى بىت بەناۋى خودای يەھود.
فيرعون وتى: تۆ زۆر باش دەزانى كە گۇپرىنى ناۋى خودا گۇپرانكارى بەسەر ئاسنامەكەشىدا دەھىننەت، لەمكاتەدا سەرۋكى كاھىنەكان بىدەنگ بوو.
لەمكاتەدا فيرعون پويكرە موسا و وتى: ئىستاش بەلىنى خۆت بەئامادە بونى كاھىن بىەرە سەر.

سەرەپراى ئەۋەى موسا بەھەمان ناۋى پىشۋى سەردانى بارەگای فيرعونى كىرېبوو، بەلّام فيرعون بەھۇى گۇپرانكارىە بىشۋمارەكانىۋە نەيتۋانى "موسا"

بناسیتهوه، چونکه پیشتەر جلیکی بهنرخ و پیشیکی تاشراوی هه‌بوو، به‌لام ئیستا گۆرانکاری به‌سەر پوخساریدا هاتوو و هیچ که‌سیک ناتوانیت موسا به‌و حاله‌وه بناسیتهوه.

فیرعه‌ون له "موسا" ی پرسى: مه‌به‌ستى راسته‌قینه‌ی هاتنت بۆ ئەم باره‌گایه چى بوو؟

موسا وتى: ئازادى خێلى ئیسرائیل و به‌جى هیشتنى میسر. له‌ناکاو یه‌کێک له‌کاربه‌ده‌ستانى باره‌گای فیرعه‌ون ته‌ماشایه‌کى "موسا" ی کرد و وتى: ئایا تۆ هه‌مان شازاده‌ی میسر نیت؟

موسا کاتیك ئاگادارى ئەوه بوو ناسیویانه‌ته‌وه جگه له‌لایه‌نگرى کردنى ئەو پرسیاره‌ی هیچ پێگه‌چاره‌یه‌کى ترى له‌به‌رده‌ستدا نه‌بوو.

فیرعه‌ون وتى: تا ئیستا وام ده‌زانى یه‌کیکیت له‌که‌سایه‌تیه مه‌زنه‌کانى خێلى ئیسرائیلی، به‌لام ئیستا زانیم که "موسا" فه‌رمانده‌ی گالیسکه‌وانى هی‌زى سه‌ربازى خۆمانه‌! بۆچى وات له‌خۆت کردوه؟

موسا وتى: له‌به‌رئه‌وه‌ی شازاده نیم، له‌دایک بونى من زۆر نه‌ینى ئامیزه، دایک و باوکم هه‌ردوکیان ئیسرائیلین. فیرعه‌ون به‌بیستنى ئەم هه‌واله به‌پاده‌یه‌ک خۆشحال بوو که ویستى داواکاریه‌کانى جیبه‌جى بکات و پێى پێ‌دات ئیسرائیلیه‌کان ئازاد بکات و میسر به‌جى به‌ئێن.

فیرعه‌ون وتى: ئەگەر له‌به‌رده‌م کاربه‌ده‌سته‌کانى کۆشکدا ئەم گوته‌یه دوباره بکه‌یته‌وه و هه‌موویان ئەوه ببیستن به‌رچه‌له‌ک ئیسرائیلیت، داواکه‌ت جیبه‌جى ده‌که‌م.

"موسا" ش‌پازى بوو، فیرعه‌ونیش له‌پێى پاسه‌وانه‌کانیه‌وه هه‌موو کاربه‌ده‌سته‌کانى بانگ کرد و "موسا" ی پيشانی ئەوانى تر دا و وتى: ئەم لاوه، هه‌مان "موسا" ی کوپى "ئخاس ئامون" ه، به‌واتا وا باسیان ده‌کرد که له‌سکى ئەو بووه، بۆماوه‌یه‌کیش بو به‌ فه‌رمانده‌ی گالیسکه سه‌ربازیه‌کان، ئیستاش به‌زمانى خۆى نه‌ژاد و په‌چه‌ته‌ی خۆیمان بۆ ئاشکرا ده‌کات.

دوای ئهوه فیرعهون پویکرده موسا و وتی: نهیئنی له دایک بونت بۆ ئاماده بوان باس بکه.

"موسا"ش به دهنگیکی بهرز وتی: من کوپی "عمران"ی خه لکی "کوش"م له خێلی "ئیسرائیل".

فیرعهون لێی پرسى: دایکت کێیه؟

موسا وتی: "جوشبد" ئه ویش له نهژادی "ئیسرائیل"ه و دانیشتیوی ولاتی "کوش"ه.

فیرعهون لێی پرسى: ئایا دایک و باوکت له ژياندا ماون؟

موسا وتی: نه خێر کۆچی دوایان کردوه.

فیرعهون لێی پرسى: ئایا پوخساری دایک و باوکت دیته وه یاد.

موسا وتی: من هه رگیز چاوم به دایک و باوکی خۆم نه که وتوه، چ بگات به وهی پوخساریان به بیر خۆم بهیئمه وه.

له م کاته دا فیرعهون پویکرده ئاماده بوان و وتی: هه مووتان بیستان چی وت؟

بیستان وتی دایک و باوکی له نه ژادی ئیسرائیل له کاتی کدا ئیمه و امان ده زانی له خانه دانه کانی فیرعهونه.

دوای ئه وه فیرعهون لێی پرسى: به چ شیوه یه ک بویت به سازاده؟

موسا وتی: له دایک بونم هاوکات بوو له گه ل ئه و سه رده مه ی که کار به ده ستانی

فیرعهون مندا له تازه له دایک بووه کانی له خێلی "کوی" و "برزن" ده فراند، کو په کانیان

ده کوشت و که چه کانیان بۆ خزمه تکردنی ماله میسریه کان به دیل ده گرت،

له بهر ئه وه ی ه یچ مندالیک نه ما بوو که کار به ده سته کانی ده ستی به سه ردا بگرن،

ناچار بون ماله داخرا وه کانیش بگه رێن، کار له وه ش تیپه ری ئه مجاره یان ژنه سک

په ره کانیش که وتنه ژێر باری هه ره شه وه بۆ ئه وه ی ه یچ مندالیک له دایک نه بیئت.

له بهر ئه وه ی دایک و باوکم نه یان ده ویست کو په که یان به شیوه یه کی دلته زین به کوشت

بدریئت، هه ر له بهر ئه وه ش خسته یانه ناو سه به ته یه که وه و دایان به ده م ناوی پوباری

نیله وه، له و کاته دا "ئینخاس ئامون" له گه شتی کیدا منی دۆزیه وه و بر دیه وه بۆ

کۆشکه که ی خۆی و وه ک کوپی خۆی ناساندی به وانی ترا! ئینخاس ئامون نه زۆک

بوو. بۇيە بەيىانوى سوپى سىك پىرىونى بەساختەيى ئەو ماوئەيەى لەدەرەوئەى مىسردا تىپەراند، دواى ئەوئەى پىيى پراگەياندن كە كوپىكى بوو.

فیرەئون لیى پرسى: دواى ئەوئەى چى پویدا؟

موسا وتى: تەنھا كەسىك كە ئاگادارى ئەم نەینىئەى من بوو كاھینی مەزن "ئامون تپ" بوو و ھەر ئەوئەى نەینى لەدايك بونى خۆمى بۇ گىپرامەو.

فیرەئون لیى پرسى: ئایا دەزانى "ئامون تپ" بۇچى ئەم نەینىئەى بۇ گىپرايتەو؟
موسا وتى: ئىنخاس ئامون كە من ھەمیشە وەك دایكى راستەقینە خۆم خوشم دەویست لەگەل "ئامون تپ" دا دەیانویست بېمە جىنیشنى فیرەئون و ئاینى "ئامون" پەرستى لەناو بېمە و لەباتى ئەو "ئاتون" پەرستى زیندوو بکەمەو.
ھەر ئەوكتەى ئامادە بوان گویان لەناوى "ئاتون" بوو وتیان: بېروخی "ئاتون"،
نەفرەت لەئاتون.

فیرەئون وتى: ئىستا بۇتان دەرکەوت كە ئەم پیاوئەى لەنەژادى ئیسرائیلە، باوکی ئیسرائیلی "عمران" و دایكى ئیسرائیلی "جوشېد"ە، دەبىت تەواوى ئەم قسانە بنوسریتەو و ئیوئەش وەك گەواھیدەرىك لایەنگرى بکەن. ئىستاش پىش ئەوئەى ئەم فەرمانە دەرکەم، ئەگەر كەسىك پرسیارىكى ھەيە بىكات.

يەككە لەكاھینەكان پرسى: ئایا تۆ "ئاتون" دەپەرستى؟

موسا وتى: من یەھود پەرستم.

كاھین وتى: بۇچى بانگەشەى ئەوئەى دەكەیت؟

موسا وتى: چونكە ئەو توانایەكى پى بەخشیوم تا بۇتانى بسەلمینم.

كاھین وتى: ئىستا بۇمان بسەلمینە.

لەھەمان ئەوكتەدا موسا گۆچانەكەى فېردایە سەررەوى گۆرا بەمارىكى زۆر مەزن.

فیرەئون وتى: سەرەپای ئەو ھەموو پوداوانە، مەحالە بتوانم خىلى ئیسرائیل ئازاد بکەم، لەبەرئەوئەى خىلى ئیسرائیل کۆیلە مىسر و خاوەنیان ھەيە و مافی خاوەنى کۆیلەكان كە کۆیلەکانیان کړیو پىشیل دەرکیت، کۆیلە بە بەشیک لەسەرەوت و میراتى تايبەت لەقەلەم دەدریت، بۇيە ئەو مافەم نیه دەست لەسامان و

مىراتى كەسانى ترەوۋە بىدەم. گرىمان كاربەدەستانى مىسر كۆيلەكانيان ئازاد كرد، لەمكاتەدا چ وەلامىكى خوداى ئامون بىدەمەوۋە؟ بەخوداى "ئامون" بلىم پىاويك خوداكەى داواى لىكرد خىلى ئىسرائىل ئازاد بكات، ئەوكات منىش بەفەرمانى ئەو پىاۋە تۆكە خوداى "ئامون" یت لەباخ و كىلگە و چەرە دارخورماكاندا دەرکرد؟ ئایا بەبۆچونى تۆ ئەمە بەكارىك دروست دەزانى؟ بەچ شىۋەيەك بەئازاد كردنى كۆيلەكان، كاروبارى كىلگە و باخە خورماكانى ئوزىرىس كە خوداى مەرگە پىشتگوى بىخەم، لەوانەيە بتوانم وەلامى خوداى "ئامون" بىدەمەوۋە، بەلام ناتوانم وەلامى خوداى "ئوزىرىس" بىدەمەوۋە.

موسا وتى: ئەو خودايانەى تۆ باسيان دەكەيت، خوداگەلىكى ساختە و دەستكردن، خودى تۆ ئەم خودايانەى هیناۋەتە بون و خودى خۆشت ملكەچيان بويت و ئىستاش لىيان دەترسیت. پەيكەرىكت بۆ خودا تاشىۋە و قوربانى پىشكەش دەكەيت، سوزدەشى بۆ دەبەيت، بەلام نەتوت ھەموو ئەم خودايانە دروستكراوى ھزرى مروۋا و تۆيە.

فیرەھون وتى: بەپراستى سەیرە كەۋاتە تۆ بونەۋەرلىكى ئاسمانىت و ئىمە نەمانزانیۋە، بەچ شىۋەيەك خوداكانى ئىمە بۆ نمونە خوداى ئامون دروستكراوى بىر و ھزرى ئىمەى مروۋا، بەلام خوداى "يەھود" لەبەرئەۋەى خوداى نوۋى و لاۋە، لەبىرى "موسا" يەكى ئىسرائىلى كە دەلىيت دروست كراوى دەستى مروۋا نىە و نازانم لەكىۋە سەرچاۋە دەگرىت. ئەگەر دەلىيت خوداى "ئامون" ساختەيە "ئەۋا خوداى" يەھود "یش دروستكراوى ھزرى و ھەندىشە تۆيە. تۆ ئاماژەت بەۋە دا درەخت قەسەى لەگەلدا كرديت. لەنىۋ بىروبواۋەرى ئىمەدا ئەۋەى تۆ باست كرد جگە لەئەفسانە ھىچ شتىكى ترنيە، ھىچكاتىك بانگەشەيەكى ئاۋا مەزن و دور لەپراستى لەنىۋ ئىمەدا پوينەداۋە، كە درەخت قەسەى لەگەلماندا كرديت و بلىت: مەن خوداى "يەھود و يەعقوب" م بېرۆ بۆلاى فیرەھون و پىنى بلى كۆيلە ئىسرائىلىيەكان ئازاد بكات. ئەگەر پراست دەكەيت، بۆچى خوداى يەھود خۆى نايەت ئازادىيان بكات، ئەگەر ئەۋانى خۆشدەۋىت بۆچى ھەر لەسەرپاۋە پىيدا بىنە

كۆيىلە، بۇئەۋەى لەئىستادا ئىسرائىلىيەك تىكاي ئازادبونيان لەمن بىكات؟ فەرموو
وہ لأم بدمرہوہ.

موسا وتى: تۆ لەۋباۋەرەدايت "ئامون" خوداى خۆر، خوداى خوداكانى ترە.
ئىيۋە دەلىن فیرعەون كوپى ئەۋە و لەبەرئەۋەى فیرعەون كوپى خۆرە، كەۋاتە
فیرعەون خودى خۆرە، دەۋاى ئەۋە دەلىن ئەم فیرعەونى خۆرە زەۋى پوناك
دەكاتەۋە، لەكاتى ئاۋابونىشدا دەبىت و فیرعەونىش لەسەر زەۋى شەۋانە دەبىتە
ھۆى ئەۋەى ژيان دروست بىت، دەبىتە ھۆى ئەۋەى پوبارى نىل ھەلنەچىت،
كەۋاتە ئەم خودا بەھىزە چۆن ناتوانىت پى لەمەرگى خۆى بگرىت؟ كاتىك
فیرعەونىك دەمرىت بۆچى بگرە شەپۆلىكىش لەئاۋدا دروست ناكات؟ دەبىنن كە
فیرعەونىش ۋەك خەلكانى تر وایە، بگرە لەھەندى كاتدا لەخەلكى ئاسايىش
لاۋازترە.

ئەم گوتارەى بوۋە ھۆى ئەۋەى ئامادەبوان پەلامارى "موسا" بىدەن، "موسا" ش
پىشېنى ئەۋەى كرىبوو كە ھىرشى بۇ دەبەن، بۆيە گۆچانەكەى فېردايە سەرزەۋى
و پەلاماردەرەكانىش لەترساندا كىشانە دواۋە. دواى ئەۋە بىدەنگى بالى بەسەر ئەۋ
ناۋچەيەدا كىشا.

موسا دوبارە ھاتەرە دەنگ و وتى: ھاتوم بۇئەۋەى داۋات لىبىكەم خىلى
ئىسرائىل ئازاد بىكەيت و بگەرئەۋە نىشتىمانى خۆيان، بەلام ھەموو جارىك
بىيانوئەكەم بۇ دەھىنئەۋە و بەلئەكەت دەسپىرى بەسبەى.

فیرعەون وتى: مەن چىتر ئامادە نىم لەمبارەيەۋە ھىچ شتىك بىيستم، تۆش كاتىك
لیرە پۆشتى جارىكى تر نەگەرئەۋە. مەن تا ئەمرۆ تۆم بەجادوگەرلىكى لىھاتە
دەزانى، بەلام لەم ساتە بەدواۋە بەپىياۋىكى بەدەرەۋشتت دەزانم، ئەگەر جارىكى تر
بىئەۋە بۇ ئىرە، ئەۋا بەدلىيايىيەۋە سەرى خۆت لى زىادەيە.

"نون" لەدەرەۋەى كۆشكى فیرعەون بە "موسا" ى وت: لەمىسر كۆچ دەكەين و
لەبىباباندا كار دەكەين، كشتوكال و ئازەلدارى كارگەلىكى پىر بەرەكەتە.

نون وتى: دەبىت بۇ ئەم مەبەستەمان بېرۆين بۇ شۆيىنىكى سەۋز و ئاۋدار.

موسا وتى: "كەنەن" باشترىن شوپىنە، بەلەم سەرەتا دەپىت خىلەكەمان لەبەندايەتى پزگار بگەين، ھەرچەند فىرەون ھەرەشەى لىكردىن و وتى، كۆيلەكان ئازاد ناكات، بەلەم فىرمانى دا ژن و مندالەكان ئازاد بگرين، بۆئەوى بەشكەم "موسا" مىسر بەجى بەيلىت و چىتر نەگەرپتەو بۇ ئىرە، چونكە بەجۆرىك لەمارەكەى موسا ترساو و تۇقاو بەلەم لەپوكاردا وا خۆى نەدەنواند كە ترساو.

خەلكى كاتىك ئازادى ژن و مندالەكانيان بىست، زانىان كە شتىك پويداو و بەو ھۆيەو فىرەون دەستى لەسوربونەكانى ھەلگرتو، تا ئەو ساتە خەلكى مىسر ژن و مندالە ئىسرائىلىيەكانيان لەپىزى ئازەلدا لەقەلەم دەدا، ئەو ئازەلانى كە بۇ قامچىكار و كاركردن دروست بوون، بگرە بىرىشيان لەو نەدەكردەو كە ئىسرائىلىيەكان لەبەرامبەر مندالەكانياندا ھەست بەدايكايەتى دەكەن، چونكە ئەوانيان بە گيانەو ھەرىكى دزىو لەقەلەم دەدا. بەلەم دواى فىرمانى ئازادكردى ژن و مندالەكان بۆچونيان گۇپرا، تا ئەو ساتە خىلى ئىسرائىل ئاومالى مىسرىيەكانيان بەچارى خۇيان نەبىنىبوو. كۆيلەكان لەناو ئاش و باخ و كىلگەكاندا كارىيان دەكرد، لەبەيانىيەو تا ئىوارە تەنھا كارىكيان دەكرد و شەويش لەنزيك شوپىنى كارەكەيان دەخەوتن. دواى بەدەست ھىنانى ئازادى ژن و مندالەكان، موسا ھەولیدا ئازادى پياوھەكانىش بەدەست بەيلىت.

لەشارە مەزنەكانى مىسردا كەم كەم پىيان دا بەكۆيلە ئىسرائىلىيەكان بچنە ناو مالىەكانىيەو. ئەو كۆيلەنى بۆيەكەمىن جار ئاشناى ژيانى مىسرىيەكان بوون و لەگەل ژيانە نەگەتبارەكەى خۇياندا بەراوردىان دەكرد و بوو ھۆى ئەو ھۆى زياتار پەى بە بەشمەينەتى خۇيان ببەن. كۆيلەكان لەدواى ئەم قۇناخەو خۇيان زۆر بە بەدبەختر لەجاران دەزانى. پەوتى ئازادى كۆيلەكان ئەو مژدەيەى لەخۇيدا ھەلگرتبوو كە سەرئەنجام پۇژىك دىت ئەوانىش ئازاد دەبن، بەلەم دواى ئەو ھۆى چاويان بەمالە مىسرىيەكان كەوت و بىنيان ژيانىكى تەواو جياوازيان ھەيە، بىريان لەو كەردەو كە بەدەستى خالى لەمىسر نەگەرپتەو، ئەوان دەيانوت بەشيك لەم سامانەنيان بەرھەمى دەستپەنجى ئەرك و ماندوبونى ئەوانە. ئىسرائىلىيە كۆيلەكان لەمىسردا زۆرباش ئاگادارى ئەو ھۆوون كە تواناى ئەو ھۆيان نىە بەزۆر دەست بەسەر

سەرۋەت و سامانى مىسىرىيەكاندا بىگرن، چۈنكى يەكەم موسا زۆر لايەنگىرى ئەم جۆرە پەقتارانەى نەدەكرد، دوۋەم لەبەرئەۋەى مىسىرىيەكان بەھىزىبون و ولتەكەشيان ياسا و بېرىرى تايىبەت بەخۇى ھەبوو و مىرات و سامانىش بەھەمان شىۋە خاۋەنى ياسايەكى تايەبەت بەخۇيەتى و ھىچ كەسىك پىي نەدەدرا بەزۆر دەست بۇ سامان و مافى ھىچ كەسىكى تر درىژ بىكات. دواى ئەۋەى فىرەون بېرىرى ئازاد كىردنى ژن و مندالە ئىسرائىلىيەكانى دا، پەقتارى پاسەوانەكانىش لەكىلگە و كارگاكاندا لەبەرامبەر كۆيلەكاندا گۇپا و لەكارگاكاندا پاسەوانەكان نەك تەنھا پىيان دەدا بەكۆيلە ئىسرائىلىيەكان دواى خواردىنى نانى نىۋەپۇ كەمىك بىھەيئەۋە، بەلكو بۇ خىرا ئەنجامدانى كارەكانىش زۆر فشاريان لى نەدەكردن. وردە وردە ئەم مامەلە و ئاسانكارىيە بوو بەھۇى ئەۋەى كۆيلەكان لەدوانىۋەپۇدا ھىچ كارىك ئەنجام نەدەن و كاتىكىش پەييان بەۋەبرد دەتوانن بەمانگرتن لەكاركردن قسەى خۇيان بەسەر پاسەوانەكاندا بىسەپىنن، ھەولياندا لەبەرامبەرياندا بىشەرمەكى زياتر بنوئىنن. ئەم ھەۋالەيان بەفىرەون گەياند و فىرەونىش فەرمان دا سەرەپراى ئەۋەى كارناكەن بەلام ژەمە خۇراكى خۇيان پىي بدەن. لەو ساتە بەدەۋاۋە پاسەۋان و چاۋدىرەكان دوچارى گىرقتىكى زياتىبون، چۈنكى ئەو كرىكارانەى ئىسرائىلىيە نەبوون ناپەزايى خۇيان دەرەبېرى و دەيانوت كۆيلە ئىسرائىلىيەكان سەرەپراى ئەۋەى نىۋەكار دەكەن بەلام ژەمى خواردىن بىتەۋاۋى پىدەدەن. چاۋدىرەكان بۇ پىگرتن لەزۆر خۇرى ژەمە خۇراكى كويلە ئىسرائىلىيەكانىيان لەدەرەۋەى كارگاكە پىدەدان بۆئەۋەى ئەۋانى تر چاۋيان پىي نەكەۋىت. لەشارە مەزەكاندا ئەو كۆيلە يەھۇدىيانەى بىكاربون، ھەندىجار مىسىرىيەكان مىۋانداريان دەكردن و لەگەل خانەخۇيدا لەسەر يەك سفرە دادەنىشتن، بەلام لەشارە بچوكەكاندا ھىچ كەسىك مىۋاندارى كۆيلە ئىسرائىلىيەكانى نەدەكرد، چۈنكى بارى ئابورىيان ۋەك خەلكى شارە مەزەكان نەبوو، لەبەرئەۋە ئەو كۆيلانەى لەشارە بچوكەكاندا نىشتەجى بون تەنھا حكومەت ژەمى خواردىنى بۇ فەراھەم دەكردن، سەرەپراى ئەۋەى ئەو ژەمە خواردەن بەتەۋاۋى تىرى نەدەكردن.

لەشارى "يلوھ" پۇڭلىكىيان كۆمەلىك لەو كۆيلانەى بىكاربون ھىرشىيان كىرە
چىشتخانەىەكى ئابازاپ و ھەموو ئەو خواردنانەى لەو فرۇشگاىەدا لىئىرابوو
خوارد، دواى ئەو شەپىكى سەخت لەنىوان ئەوان و خاوەنى فرۇشگا و
شاگردەكەىدا پویدا و بوبە ھۆى برىنداربونى شارگرد و كوشتنى خاوەن فرۇشگاىە
و بەھۆى ئەم پوداۋە سەبەى ئەو بەيانىە خاوەنى ھىچ چىشتخانەىە ئامادە نەبوو
لەشارى "يلوھ" دا فرۇشگاىە بىكاتەۋە، دادوھرى "يلوھ" گوزارشتنى ھىرشى
ئىسرائىلەكانى پەوانەى پايتەخت كىرد و ئەۋەى تىدا پونكرىدبويەۋە كە لەترسى
ھىرشى ئىسرائىلەكان ھىچ كەسىك ناۋىرىت فرۇشگاىە بىكاتەۋە. فىرەۋنىش
لىكۆلەرى تايىبەتى خۆى ناردە شارى "يلوھ" بۆئەۋەى لىكۆلىنەۋەى ھۆكارى ئەو
ھىرش بىردنە بىكات و كەسىكىشى نارد بەدواى "موسا" دا بۆئەۋەى سەردانى
كۆشكى فەرمانرەۋاىى فىرەۋن بىكات. موسا وتبويى چىتر بەھىچ شىۋەىەك
سەردانى كۆشكى فەرمانرەۋاىى ناكات، بۆيە "نون" ى نۆكەرى ناردە لای فىرەۋن.

فىرەۋن وتى: بەموسا بلى من بۆ ھاۋكارى كىردنى ئىسرائىلەكان ۋن و
مندالەكانىانم ئازاد كىرد و چىتر كارىيان پىناكەم و لەگەل كۆيلەى كارگا و
كىلگەكانىشدا زۆر سەختگىر نەبن، بەلام كۆيلەكان لەشارەدا پاپەپىون و بونەتە
ھۆى ئائارامى شار، دەمەۋىت فەرمان دەرەكەم بارودۇخ بگەرپتەۋە بارى جارانى
خۆى.

نون وتى: بەپىي گوزارشتى كۆيلەكان لەشارى "يلوھ" دا ھىرشىيان كىردوۋەتە سەر
چىشتخانەىەكى ئابازاپ و ھەموو خواردنەكانىيان خواردوۋە، ئەۋانە مەبەستىيان
ئازاۋە نانەۋە نەبوۋە، بەلكو برسىەتى فشارى بۆھىناۋن و دەستەلاتى خۆيان
لەدەستدا نەماۋە، لەبەرئەۋە تاۋانىكى مەزنىيان ئەنجام نەداۋە، بەلكو وىستويانە
غەرىزەى برسىەتىيان تىر بىكەن. ئەگەر ئەمانە لەناۋچەكانى تىردا بۆ دىزىنى
شتومەكى تايىبەت پەلامارى فرۇشگاكانى تىريان بىدايە لەمكاتەدا دەتوانىت بلىيت
بەراستى تاۋانىكىيان ئەنجام داۋە و شايستەى سزادانن.

فىرەۋن وتى: ئەمانە دەبىت بەيەك شىۋە و بەپىي ئەو بپەى بۆيان دىارى كراۋە
نان بخۆن.

نون وتى: لە محالەتەدا دەبیئت سەرت لەمجۆرە پوداوانە سوپ نەمىنى، زیادکردنى
 بېرە ژەمى خۆراكى كۆيلەكان پى لەدوبارە بونەوہى ئەم جۆرە کارانە دەگرتت.
 لەمكاتەدا فیرەون گوتهى "نون" ى بەلۇجىك زانى، بۆیە فەرمانى دا پىژەى ژەمى
 خواردنیان بۆ زیاد بکەن.

بەلام بەبینىنى مالى مىسرىەكان و شیوازی ژيانیان و بە بەراوردکردنى لەگەل
 بەشمەینەتیهكانى خۆياندا ھۆکارىكى زۆر بەھیزبوو بۆ بزواندن و ھاندانى ئەوان،
 بۆیە لەیەكەك لەگەپەكە دۆلەمەندەكاندا ھىرشیان کردە سەر مالىك! ئەم پوداوە
 لەشارى "كوم" پويىدا. فیرەونیش دوبارە "موسا" ى بانگ کردەوہ و "موسا" ش نونى
 ناردە لای فیرەون.

فیرەون وتى: ئیستا كاتى ئەوہ ھاتووہ فەرمان دەریكەم ھەموو دزەكان
 لەسىدارە بدەن، بۆئەوہى چیتەر ھىچ كەسىكى تر نەویرىت ھەولى ئەنجامدانى
 كارىكى ئاوا بدات، ھەروہا بېریارى ئەوہش دەدەم ھەموو كۆیلەكان بەینن بۆ
 پایتەخت، بۆئەوہى لەژێر چاودیرى خۆماندا بن. "نون" یش نەیتوانى نكولى لەم
 بېریارەى بکات.

لێرەدا ئەم کارەى فیرەون زيانى بەخۆى گەياندا، چونكە كۆبونەوہى ئەو ھەموو
 كۆیلەىە لەیەك شاردا، دەبیئتە ھۆى یەكیتى و پەيوەستبونی كۆیلەكان بەیەكترى،
 ئەوہ لەبەرژەوہندى فیرەوندا بوو كە پى بدایە لەمیسر بۆنە دەرەوہ، بەلام دوو
 پىگەر بۆ ئازادکردنى كۆیلەكان لەبەردەم فیرەوندا بوو، یەكەم: ناپازى بونى
 كاھینەكان، دووہم: جى بەجىکردنى داواكەى موسا. بۆیە فیرەون یەكسەر كاھینى
 مەزنى بانگ کردە لای خۆى بۆئەوہى لەمبارەىوہ پراوێژى لەگەلدا بکات.

فیرەون لەدوايیدا فەرمانى دا بە "مفسد" فەرمانرەواى پایتەخت: دواى ئەوہى
 ئیسرائیلیەكانمان لەپایتەختدا كۆکردەوہ لەیەك شویندا نیشتەجیيان بکە بۆئەوہى
 بەتەواوى لەژێر چاودیرى خۆماندا بن، ھەروہا بەپى پىویست ژەمە خۆراکیان
 بدەرى، چەند سەربازىكیش بۆ پاسەوانیان دەستنیشان بکە بۆئەوہى ئەوہك ھەولى
 ھەلھاتن بدەن.

"مفسد" وتی: لەکۆتاییدا هەر دەبیئت داواى ئەم جادوگر جیبەجی بکەین بۆئەوێ لەمیسەر دەرچن، بۆچی لەخۆرا خواردنیان پى بدەین و تواناکانمان لەپیناویاندا بخەینە گەر، بۆیە پیم باشە ئازادیان بکەیت بۆئەوێ خۆشت ئازاد بیت یان فەرمانی کوشتنی هەمویان دەرکەن!

فیرعون وتی: بەبۆچونی من کە فیرعونم، بەلامەو زۆر ژیرانەیه کە گوێرایەلی لەگوتەکانی ئەم جادوگرە بکەین .

ئەویش قسەکەى خۆی هیئایە دى و وتی: من کە کوپی "ئامون" م و پیست و گۆشت و ئیسقام لە "ئامون" ه، و خوینی "ئامون" لەخوینبەرەکانمدا دەخۆشیت، لەپاستیشدا من خودی "ئامون" م، کەسیکم کە وای لەنیل کرد بەوشیوەیه بخۆشیت، هەروەها بالی بە بالندەکان بەخشى و گیانەوەر و ماسیەکان لەپوباری نیلدا مەلە بکەن، من فیرعتەونم.

بۆیە ئیستا بەو هەموو توانایەرە بەچ شیوەیهک بەرگەى ئەو بەگرم کەنیزەک زادەیهکی جادوگر و کۆمەلێک کۆیلەى بى نرخ وام لى بکەن کاریکی ئاوا ئەنجام بدەم کە پێچەوانەى ئارەزووەکانم کاریک ئەنجام بدەم...

لەمکاتەدا ئەم هەوالەیان بە فیرعون گەياند: موسا دەیهوێت چاوی پیست بکەوێت.

پرسی: نون یان موسا؟

پێیان وت: خودی موسا.

کۆیلەکان میسر بەجی دەهێلن

کاهینی مەزن و فەرمانەرە وایانی پایتەخت کە لە چواردەوری فیرعەونددا دانیشتبوون کاتیکی بیستیان موسا دەیهوێت چاوپێکەوتن لەگەڵ فیرعەوندای بکات مۆلەتی دەرچونیان لە فیرعەون وەرگرت.

بەلام فیرعەون وتی: ئێوەش لەم چاوپێکەوتنەدا ئامادەبن، بۆئەوێ گۆیتان لەگۆتەکانی فیرعەون بێت.

موسا بەتەنها هات بۆ لای فیرعەون، ئەو پۆژە "نون"ی لەگەڵ خۆیدا نەهێنابوو. فیرعەون لێی پرسى: مەگەر نەتوت چیت پێ نانییتە ئەم بارەگە یەو؟ موسا وتی: تا دوینیشت نەموست پێ بنیمە ئەم بارەگە یەو، هەر لەبەرئەوێ لەباتی خۆم "نون"م دەناردە لات، بەلام ئەمڕۆ خودای یەهود فەرمانی پێدام سەردانی بارەگاکی بکەم و لێت بپرسم بۆچی هەموو ئیسرائیلییە کۆیلەکان دەگوازیتهو بۆ پایتەخت؟

فیرعەون بەسەرسۆرمانیکەو پرسى: تۆ بەچ شیوەیەکی ئاگاداری ئەمە بویت؟ تانیستا تەنها فەرمانەرەوای ئەم شارە ئاگاداری ئەم فەرمانەى منە، هەرۆهە گاهینی مەزنیشت دەزانیت.

موسا وتی: ئەم بابەتە خودای یەهود پێی ڕاگەیاند، هەر لەبەرئەوێش هاتون پرسیاری ھۆکارەکی لێ بکەم.

فیرعەون وتی: ئەگەر خودای تۆ ئاگاداری ئەو بێت دەمەوێت کۆیلە ئیسرائیلییەکان بگوازیو بۆ پایتەخت، ئەو کەواتە بۆچی ھۆکارەکی پێ ڕانەگەیانیت، ئەگەر بتویستایە ئەوا لەخودای خۆت دەپرسی بەدنیای یەو ئەریش دەزانیت.

موسا بەگوتەيەي فېرەون زۇر دىگراىبو، چۈنكە گوتەكەي فېرەون لۇجىكى بوو و پىيۇستى بەو نەدەكرد بىت و ھۆكارەكەي لەفېرەون بېرسىت.

موسا وتى: تەنھا فەرمانى خوداي خۇم جىبەجى دەكەم و كارم بەفەلسەفەي كار و پىرسىاركردنەو نى، خوداكەم وتى: فېرەون كۆيلە ئىسرائىلىيەكانى لەپايتەختدا كۆكردووتەو، بىرۇ ھۆكارەكەي لى بېرسە، ئىستاش دەمەويت وەلامى ئەم پىرسىارەم بەدەيتەو، بۆچى؟

فېرەون وتى: چۈنكە ھاونەژادەكانت جگە لەدەردىسەرى ھىچ شتىكى تىران نى پىشكەشى منى بىكەن، سەرۋەت و سامانى خەلكى تالان و پەلامارى چىشتخانەكانى ناوشار دەدەن، لەبەرئەووش لەپايتەختدا كۆم كىردونەتەو بۆئەو بىتوانىن چاودىريان لى بىكەن.

موسا لىي پىرسى: خۇم پىرسىارىكت لىدەكەم.

فېرەون وتى: بېرسە.

موسا وتى: بۆچى پىنادەيت ئەم ئازاۋەگىرپانە بېرۇن و توش خوت لەنەھامەتەكانىان پىزگار بىكەيت. پىم بلى بۆچى ئەو كارە ناكەيت؟

فېرەون وتى: ھەر ئەم كۆكردنەوئەيە لەپايتەختدا پىشەكى دەرکردى تۆيە لەمىسر، دان بەخۇتدا بىگرە تا نۆرەي قۇناخى دووهمىش دىت.

موسا لىي پىرسى: تا كەي دان بەخۇمدا بىگرم؟

فېرەون وتى: ھەر دوانزە خىلەكەي تۆ ھەرىكەيان خواستىكى جىاوازيان ھەيە، دەبىت ئەم خواستەنە دەستنىشان بىكرىن، دواي ئەو مىسر بەجى بەيلىن.

موسا وتى: لەوئەيەندە لايەنگرىت دەكەم كە ھەر دوانزە خىلەكەي ئىسرائىل خواستىكى جىاوازيان ھەيە، بەلام لەسەروى ئەمانەو ھەمويان ئارەزوئەكان ھەيە، ئەوئىش بەجى ھىشتىنى مىسرە. ئەگەر تۆ پازى بىت بەوئەي مىسر بەجى بەيلىن، ئەو گىرقتەكانىشيان لەناو دەچن.

فېرەون وتى: لەمبارەيەو پرايىژ لەگەل سەروك خىلەكاندا دەكەم، ئەگەر ھەمويان پازى بون بە بەجى ھىشتىنى مىسر، ئەو تۆ پاست دەكەيت.

بۇ بەيانىيەكەي بەفرمانى فىرعەون لەدەرەوھى پايتەختدا شوئىنكىيان بۇ
كۆكردنەوھى خىلى ئيسرائىل لە "كنارىش" دەستىشان کرد، بۇئەوھى ھىچ نەبى
بۇماوھىكى كاتىش يىت تىيدا نىشتەجى بىن.

رېش سىپىھەکانى خىلى ئيسرائىل دىگراى ئەوھى بون كە لەپايتەختدا
كۆكراونەتەوھى بۇيە بەدلىگراىيەوھى پەلامارى "موسا" يان دا و بەدەنگىكى بەرن پىيان
وت: بارودۇخى ئىمە بەھۇى تۆوھ لەشارە بچوکەکان خراپتر بووھ! بۇچى بەم
داوايەت ئىمەت دوچارى ئەم سەرئىشە و ئاوارەيە کردوھ؟

موسا وتى: چ گرافتىكتان ھەيە؟

ئيسرائىلىيەكانىش وتيان: لەئيسرائىلى خۇمان ئاسودەتر بوين، ئىمە ھەموو
جریك خۇراك و دانەوئەلمان ھەبوو، ئىستا دەيىت ھەموو پۇژىك يەك جۇر خواردن
بۇيىن "پاقلە و ماسى ھەزەن بايى".

موسا وتى: پىم دەلئىن ئىستا چىتان بۇ بکەم؟

ئەوانىش وتيان: زەوھى بۇ كشتوكال.

موسا وتى: گواستەنەوتان بۇ پايتەختى مىسر ئەوھى ناگەيەنئىت كە ئىوھ
میسرىن، ئەمە تەنھا پىشەكەكە بۇ دەرچونى ئىوھ لەمیسر نەك نىشتەجى بونتان.
نىشتەجى بونى ئيسرائىلىيەکان لەكەنار پوبارى نیل بەپىچەوانەى تىروانىنەکانى
موسا زۆرى خایاند و ئەوانىش ناچاربون دەست بەكشتوكال کردن بکەن بۇئەوھى
بەرھەمىكى زياتر بەدەست بەيئەن، ئەوان لەكەنار پوبارى نیل نىشتەجى بون و
بارودۇخیان بەراندەيەك باش بوو كە چىتر ئامادە نەبون پايتەخت بەجى بەيئەن.
كاتىكىش ھەمويان كۆ بونەوھ و پىيان وتن مەگەر ئاتانەوئىت مىسر بەجى بەيئەن؟ و
جى بووھ ھۇى ئەوھى لىرە نىشتەجى بىن؟

ئيسرائىلىيەکان وتيان: پىشتەر ھەزەن دەکرد بېرۇين، بەلام ئىستا بارودۇخمان
بەوشىوھىەش خراپ نىە، بۇيە ھەز دەكەين لىرە بىئىنەوھ.

يەكەك لەكەسە بەتەمەنەکان وتى: ئەى موسا، ئىستا ھەلومەرجمان لەپراپردو
جىاوازترە، لەپراپردودا كۆيلە بوين، بەلام ئىستا خۇمان خاوەنى خۇمانىن و
زۆرىش بەئاسودەيى دەژىن و سەرقالى كشتوكال و ئازەلدارىن.

موسا وتی: سهره پای ئه وه موو شتهش ده بیئت میسر به جی بهیئن و بهون بۆ ولاتی "کهنعان"، ئه مه فهرمانی "یهوه" یه، چونکه هیچ کهسیک ناتوانیئت سهر پیچی له فهرمانه کانی بکات.

ئیسرا ئیلیه کان وتیان تۆ داوا له "یهوه" بکه ئیمه له هه مان ئه م شوینه دا جینگیر ببین.

موسا وتی: ئه وه فهرمانی خودایه، من ناتوانم به خودا بلیم چی بکات. به هه رحال "موسا و نون" پێگای کێوی پوناکی که زۆر له وشوینه وه دور بوو گرته بهر و له کو تاییدا بریار درا خێلی ئیسرا ئیل له میسر دهر بکرن، دوا ی دهر چونیان پۆشته ناوچه یه ک به ناوی "ئهریحا" که ده که ویت ولاتی "کهنعان" و له ویدا نیشته جی بون.

شاری به ناویانگی "ئهریحا" که له چاخی بهردیندا دروستکراوه، ده که ویت به با کوری "دهریای مردو" وه و خێلی ئیسرا ئیل به زۆر دانیش توانی ئه و ناوچه یه یان دهر کرد و خویان له جییاندا نیشته جی بون. ئه و کاته ی خێلی ئیسرا ئیل شاری "ئهریحا" یان له دانیش توانی سهر کی و خاوه نه کانی زهوت کرد، "موسا" چیت له ژياندا نه بوو، به لکو پیاویک به ناوی "یوشع" رابه رایه تی ئه و خێله ی گرته ئه ستۆ، ئه م "یوشع" ه بوو فهرمانی دا به ئیسرا ئیلیه کان هێرش بکه نه سهر شاری "ئهریحا" و داگیر ی بکه ن و تیندا نیشته جی بین.

ئایا "موسا و نون" دوا ی ئه وه ی گه شته ناوایی "مریان" چیان کرد، گه رانه وه بۆ لای خیزانه کان یان یان نه له مباره یه وه هیچ زانیاریه کی ئه وتۆ نیه، ئه وه ی با سکراره ئه وه یه که "موسا و نون" پۆشتون بۆ شاخیک به ناوی "کێوی موسا"، موسا "نون" ی له بنار ئه و کێودا به جی هیشت و خوی پۆشته ناو ئه شکه وتیکه وه و هاواری کرد: ئه ی "یهوه" وه لأمم بده ره وه بۆ چی وه لأمم ناده یته وه؟

له و کاته دا بیستی هه مان ئه و ده نگه پێی وت: هه رکاتیک ویستت گویت له ده نگم بیئت ده بیئت بیئت بۆ ئێره. بهرۆ خێلی ئیسرا ئیل له ژێر هه ره شه ی له ناو چا وندایه و به مزوانه فیرعه ون له ناویان ده بات.

فیرعه ون گه رایه وه بۆ لای کۆیله کان و په یامی خودای یه هودی پێرا گه یاندن.

پىش سىپىەكانىش سەرىپچىيان لەپۇشتىن كەرد و داوايانكەرد ماوەيان بەدات تا ئەوكاتەى بەروبومى كىلگەكانىيان كۆدەكەنەو؛ دواى ئەو لەگەل بەروبومەكانىيان مىسر بەجى دەهیلن، بۆئەوئى هیچ نەبىت شتىكىيان بۇ خواردن پى بیت.

خىلى ئىسرائىل ھەر ئەوكاتەى وىستىيان مىسر بەجى بەیلن، ئاگادارى ھەپەشەى ھىرشى سەربازەكانى فىرەون بون، بەلام زۆر لیئانەو دور بوون كە نەیان دەتوانى تىرھاوئىژىشیان بکەن، سەرەپراى ئەوەش پوبارى "نیل" یش لەخیرا پۇشتندا ھاواكارى كەردن تا سەرئەنجام لەھەپەشەى لەناوچون پزگارىيان بوو و بەوشیوئى پىشتەر باسكرا ھىرشىيان كەردە سەر شارى "رايحا" و داگىریان كەرد و تىیدا نىشتەجى بون.

كۆتایی

ابو علي الكندي
www.iqra.forumarabia.com

ناوم "موتی" یه، هاوړی "ست" ی هاوسه ری "ست موس" ام که به فیرعه ون بانگ
 دهگریټ، "ست" ه له میسر دا بهو که سانه دهوتریټ که پیس و نه فرهت لیټکراون، بهواتا
 نهو که سهی کوپ یان نه وهی نه مریمه نه، به لام بوچی فیرعه ونه کان که هه میسه ناوی
 خودا کانیان له خو یان ناوه و هه لگری ناوی خودا کان بوون ناوی "ست موس" یان لی
 ناوه؟ چونکه شیوازی نه م ناو لینانه له گهل نهو روداوانه ی که من دهمویټ لیټره دا
 باسیان بکه م، ههروه ها له گهل پالنه ر و هوکاري نویسی نه م یادگار یانه دا
 په یوه نډیه کی زور به میز یان له گهل یه کتريدا هه یه که ناچارم لیټره دا ناماژه ی پنبده م.
 بو په یبردن بهرگ و ریشه ی نه م روداوانه پیویست بهوه دهکات که میټ بگه ریمه وه بو
 دواوه و نه وهی له زپ دایکه که م "موتی" هوه بیستومه لیټره دا باسی بکه م. سه رتا ناماژه
 بهوه بده م که ناوی من له ناوی زپ دایکه که م هوه سه رچاوه دهگریټ، له راستیدا نهو
 منی "بهکیپا" بانگ دهکرد، چونکه له خو شی خاوه نه که یه وه نه م ناوه ی لی ناوم،
 هه لبت بو نه وهی به هه له دا نه چن و وا نه زانن که دایکم که نیزه ک بووه، ده بیټ بلیم
 نهو - بهواتا موتی - خزمه تکار و یار و هاوړی پزیشکی کی پایه به رز بووه که چهن دین
 قوناخ و سه رده می فه رمانږه وایی فیرعه ونه کانی بینیه وه و پولیکی گرنگیشی له
 ژیا نیاندا گیراوه. نهو که سه ش "سینوهه" ی زپ باوکی منه. نهو ناوه بهواتا "سینوهه"
 نهویش زپ دایکه که ی نهو ناوه ی لیټاوه: "کیپا" ناوی دایکی هه مان نه م "سینوهه" یه
 بووه.....

